

PRESENTACIÓ

Donant compte de l'activitat realitzada pel Síndic de Greuges en el seu seté any de funcionament, i complint el mandat contingut en l'article 31 de la seua llei reguladora, tinc l'honor d'exposar davant de les Corts Valencianes l'Informe corresponent a l'actuació d'esta institució durant l'any 1999.

El nombre de queixes formulades davant del Síndic de Greuges l'any 1999 va pujar a 1.606, xifra que ha d'incrementar-se amb unes altres 2.121 queixes que van ser formulades verbalment davant del Servei d'Atenció i Assessorament i que van ser ateses directament per este. També es van tramitar 6 queixes d'ofici. A esta xifra cal afegir 306 queixes que, començades en anys anteriors, han continuat la seua tramitació enguany, i així ha resultat la tramitació de 1.912 queixes, 1.401 de les quals ja han sigut resoltes i unes altres 146 han sigut remeses directament al Defensor del Poble, per estar les actuacions públiques denunciades subjectes a la seua competència.

Les administracions investigades han sigut, a grans trets, 125 entitats locals, 10 conselleries de la Generalitat Valenciana i 14 empreses concessionàries de serveis públics.

Es manté semblant al de l'any anterior el percentatge de les queixes que no van donar lloc a l'obertura d'expedients d'investigació: 384 queixes, que suposa un 23 per cent de les presentades.

La no admissió de les queixes va ser per les raons que es detallen en el quadre que hi ha a continuació, entre les quals destaquen: tractar-se d'assumptes que estaven pendents de resolució judicial, o ja resolts pels tribunals, i no constituir els fets denunciats una actuació pública irregular ni lesiva per als drets dels ciutadans.

En qualsevol cas, l'actuació del Síndic a l'hora de decidir l'admissió o no a tràmit de les queixes està presidida pel principi *pro cives*, de manera que la mera possibilitat que l'actuació pública denunciada poguera haver sigut lesiva determina la seua admissió a tràmit.

Quant als resultats de la nostra actuació, entenem que van ser favorables al dret dels interessats, tant en els casos en què vam aconseguir la restitució o el respecte dels seus drets agreujats, com en els que vam comprovar que l'actuació pública va ser regular i no va arribar a causar tals perjudicis. Esta comprovació, en la gran majoria dels casos, té lloc després d'una àrdua lluita del ciutadà que, creient ser víctima d'una acció injusta o il·legal, no ha obtingut de les administracions una explicació acceptable d'eixa actuació. Així, el percentatge de les queixes la tramitació de les quals ha conclòs i que s'han tancat d'esta forma és del 98 per cent.

D'una altra banda, hem computat com a resultat no favorable per al dret dels ciutadans aquells casos en què les nostres investigacions no s'han pogut portar a terme, totalment o parcialment, i aquells en què no ha sigut possible que l'administració accepte les nostres recomanacions i els nostres suggeriments dirigits a restituir el dret agreujat o al seu efectiu respecte. En este apartat hem d'incloure un total de 28 queixes, que suposen el 2 per cent de les nostres actuacions conclòses.

La procedència de les queixes es manté pràcticament igual que els anys anteriors, en què el 50 per cent prové dels grans municipis de la Comunitat, destacant València amb 275 queixes i Alacant amb 397.

A pesar d'eixa lògica concentració de l'origen de les queixes en les zones més densament poblades, es constata que la nostra intervenció és requerida des de pràcticament tots els punts de la nostra geografia. Tot seguit, hi ha una relació de les 157 localitats des de les quals se'ns han remés queixes; localitats integrades en 24 comarques de les tres províncies.

En este Informe hem mantingut l'esquema de l'any anterior i hem exposat les queixes ordenades segons criteris materials: queixes referents a urbanisme, habitatge, medi ambient, sanitat, educació, ocupació pública, serveis públics i règim jurídic local, hisenda pública, etcètera. Així mateix, l'Informe acaba amb les corresponents dades estadístiques i la liquidació del pressupost anual.

Com a resum significatiu de l'actuació que detallem a continuació, destaque les següents dades:

Urbanisme, habitatge i medi ambient

En la major part de les queixes rebudes sobre gestió urbanística, s'observa com els propietaris de sòl afectat per algun instrument gestor exigixen l'escrupolós respecte dels seus drets enfront de les prerrogatives de l'urbanitzador. Especialment, demanen que, per part dels ajuntaments implicats, es facilite una major i més detallada informació inicial sobre els processos gestors que se seguisquen.

En matèria de gestió urbanística han sigut diverses les queixes formulades en relació amb les deficiències d'infraestructures, dotacions i serveis públics en les urbanitzacions.

Diverses queixes subscrites per la ciutadania manifesten la seua disconformitat amb el projecte promogut per l'Ajuntament de València de la prolongació de l'avinguda de Blasco Ibáñez, pel seu negatiu impacte i nocius efectes en el tradicional barri del "Cabanyal-Canyamelar". D'una altra banda, també diversos ciutadans i una plataforma cívica han presentat queixes en què s'oposaven a la iniciativa de l'Ajuntament d'Alacant de modificar el planejament de la ciutat per a possibilitar la implantació d'un palau de congressos al costat del Benacantil. De l'estat del tràmit de les citades queixes s'informa àmpliament en este Informe.

Un altre aspecte que resulta de destacar és el nombre de queixes referides a la dilació o l'absència de resposta de les administracions municipals a expedir les informacions urbanístiques que sol·liciten els ciutadans. Des d'esta institució s'ha recomanat a diversos ajuntaments que adopten les mesures pertinents a fi que les citades informacions s'expedisquen en el termini d'un mes exigint en la llei.

En matèria d'habitatge només és de destacar el descens del nombre de queixes referides a l'aplicació dels *plans de vivenda*.

Pel que fa al medi ambient, destaca la investigació començada per a conèixer si la denunciada i evident contaminació del riu Segura, al seu pas per la comarca del Baix Segura, era a conseqüència d'alguna acció o omissió pública, o si les administracions públiques competents realitzen l'esforç que els és exigible per al seu sanejament. En este àmbit es reitera, enguany, la gran preocupació ciutadana per la contaminació acústica en el medi ambient urbà, ja que s'han presentat 60 queixes sobre això.

Hisenda pública

El sentiment que més es dedueix de les queixes que rebem és el d'injustícia; la injustícia que suposa patir com l'administració realitza àgilment i puntualment les seues potestats tributàries i, en compensació, no contesta a les sol·licituds, reclamacions i els recursos ciutadans o els dona respostes tardanes o inadequades. Així, les queixes denuncien el silenci que manté la duplicitat en el cobrament, el cobrament de deutes prescrits, la no devolució d'ingressos indeguts i, quasi sempre, el greuge que li suposa al ciutadà ser objecte mecànic o informàtic de processos formalitzats per organitzacions burocràtiques que, en comptes d'aplicar les lleis, garantia suprema dels ciutadans, apliquen procediments.

Ensenyament

La progressiva implantació del nou sistema educatiu, instaurat per la LOGSE, ha suposat, com en anys anteriors, una important conflictivitat en el sector educatiu, d'ací el caràcter col·lectiu de moltes de les queixes que s'han tramitat en esta matèria, conseqüència de l'activitat reivindicativa de les associacions de Pares i Mares d'Alumnes, i la constant exigència dels ciutadans en matèria de manteniment i conservació dels centres escolars, com també la creixent demanda de creació de nous centres docents.

Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de diversos col·legis públics de la Comunitat Valenciana, o bé pares individualment, han formulat queixes davant del fet que professors sense coneixements acreditats de valencià puguen ocupar places en una línia de valencià o en una línia d'immersió.

Sanitat

En relació amb les queixes plantejades per motiu de les demores per a les intervencions quirúrgiques, si bé es manté el nombre de les rebudes sobre esta problemàtica, la resposta de l'administració ha sigut puntual en totes elles i, fonamentalment, la solució ha sigut favorable al ciutadà quasi en la seua totalitat, com es desprén del relat individualitzat de les queixes.

Fem especial referència a l'acceptació, per la Conselleria de Sanitat, d'una resolució dictada per esta institució que posava fi a una discriminació relacionada amb el dret a la salut i a l'atenció primària. Esta es produïa en l'accés al dret a les prestacions ortoprotèsiques, basat en la patologia i no en la discapacitat, la qual cosa donava lloc al fet que situacions iguals tingueren resultats diferents: unes en tenien dret i unes altres no, segons que la seua patologia estiguera inclosa o exclosa del Catàleg General d'Especialitats de Material Ortoprotèsic.

El dret a l'obtenció de còpies de la història clínica per part dels pacients continua sent motiu de presentació de queixes en esta institució.

Serveis Socials

Continuen plantejant-se queixes relatives a l'ingrés en residències i centres ocupacionals per a discapacitats, i persistix el problema que suposa l'existència de llargues llistes d'espera per a aconseguir places en els centres docents públics.

Les prestacions econòmiques, tant les pensions no contributives com les ajudes d'un altre tipus, continuen sent font de queixes, ja que es dóna una important demora en la resolució dels expedients.

Ocupació pública

Destaquem com l'ocupació pública interina o provisional i la mecànica de les borses de treball, eina de selecció d'este personal, són, any rere any, una important font de queixes, de descontent ciutadà davant de les roïnes pràctiques administratives.

Serveis i règim jurídic de les entitats locals

Destaquen, principalment, en esta matèria les queixes referents a deficiències en el subministrament d'aigua potable a poblacions, problema que mereix, més que la nostra contínua intervenció puntual, una decidida actuació pública que resolga els desproveïments i les deficiències que es donen a la nostra Comunitat.

Ús del valencià

Com en anys, ens veiem obligats a recalcar les queixes d'aquells ciutadans valencianoparlants que continuen trobant obstacles per a relacionar-se, en valencià, amb els organismes públics, i que es veuen defraudats en l'exercici dels seus drets lingüístics, reconeguts constitucionalment i estatutàriament.

En el capítol quart fem menció a la col·laboració que les administracions públiques han prestat a esta institució, i s'hi inclouen en una relació a aquelles que, d'alguna manera, han mostrat una actitud hostil, entorpidora o inadequada a la funció tuïtiva que ens encomana la Llei Orgànica de l'Estatut d'Autonomia València.

No s'han inclòs en eixa relació totes aquelles administracions que han necessitat, per al compliment de qualsevol tràmit investigador, reiteracions, recordatoris i advertiments. Lamentem, com ho ha fet el Defensor del Poble en el seu últim Informe davant de les Corts, la falta de col·laboració que algunes administracions mostren envers esta institució, tot forçant la remissió de requeriments, advertiments i recordatoris de deures per a aconseguir els seus obligats informes. Creiem que la solució, en part, pot afavorir-se amb l'ajuda de les Corts Valencianes, cosa que formalment preguem.

La col·laboració pertinent de les administracions públiques al Síndic de Greuges ha de ser objecte en este punt d'una reflexió: creiem que, en alguna part, la denunciada actitud no col·laboradora d'algunes de les administracions i dels organismes públics investigats, pot estar provocada per la ignorància que estes tenen sobre l'origen, la funció i la posició institucional del Síndic de Greuges. El caràcter del Síndic, com a Alt Comissionat de les Corts Valencianes per a la investigació de qualsevol activitat realitzada pels òrgans que constitueixen el poder executiu, implica una obligada subordinació d'estos al Síndic de Greuges. Subordinació en el sentit de titulars de deures d'obligat compliment respecte a este, deures el compliment dels quals s'activa per la decisió unilateral del Síndic, i l'incompliment dels quals està

tipificat en el nou Codi Penal com a delict.

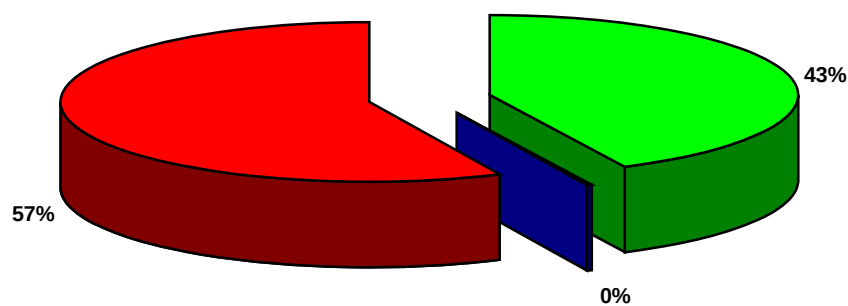
Traslladem la informació continguda en este volum al Parlament Valencià, donant compte del compliment que de la seua comanda hem procurat realitzar i pregant-li que, en exercici de la seua funció constitucional de control de l'actuació del poder executiu, continue la nostra investigació d'aquells casos en què l'actitud contrària de les administracions no ens ha permés aconseguir resultats positius.

Luis Fernando Saura Martínez

I.- ACTUACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

1.- Nombre de reclamacions dirigides al Síndic de Greuges el 1999

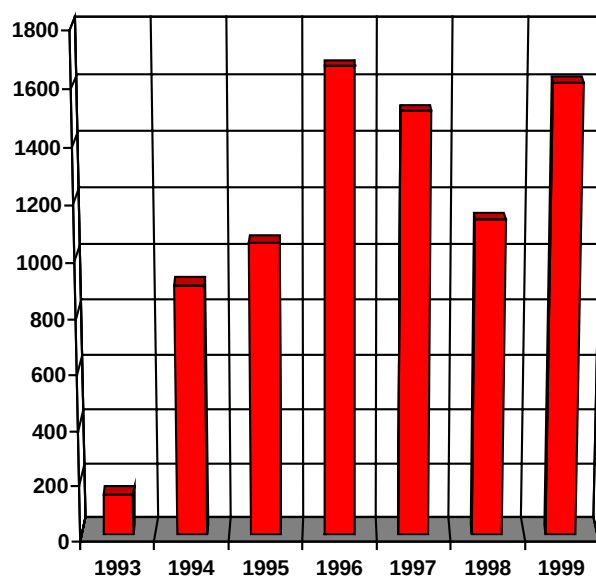
Queixes ateses pel Servei d'Assessors al Ciutadà	2.121	57%
Queixes que han donat lloc a incoació d'expedient	1.600	43%
Queixes iniciades d'ofici	6	0%
Total queixes	3.727	100%

2.- Evolució de les queixes amb expedient

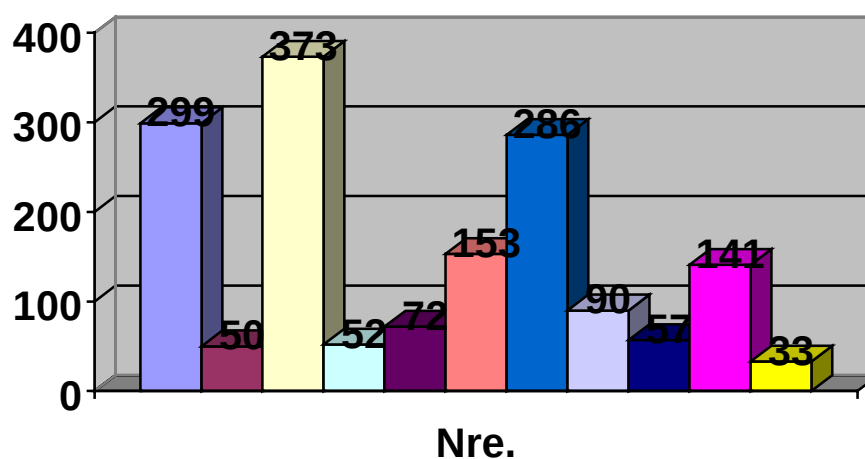
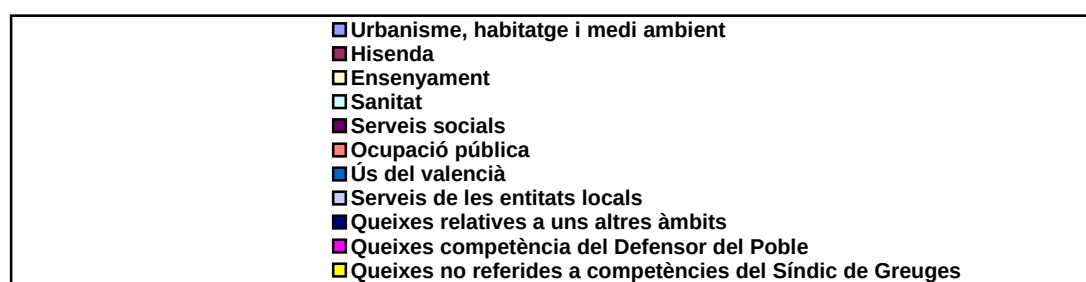
	Nre. QUEIXES
1993*	143
1994	900
1995	1.048
1996	1.663
1997	1.509
1998	1.131
1999	1.606

*La xifra consignada l'any 1993 correspon als primers mesos de funcionament de la institució

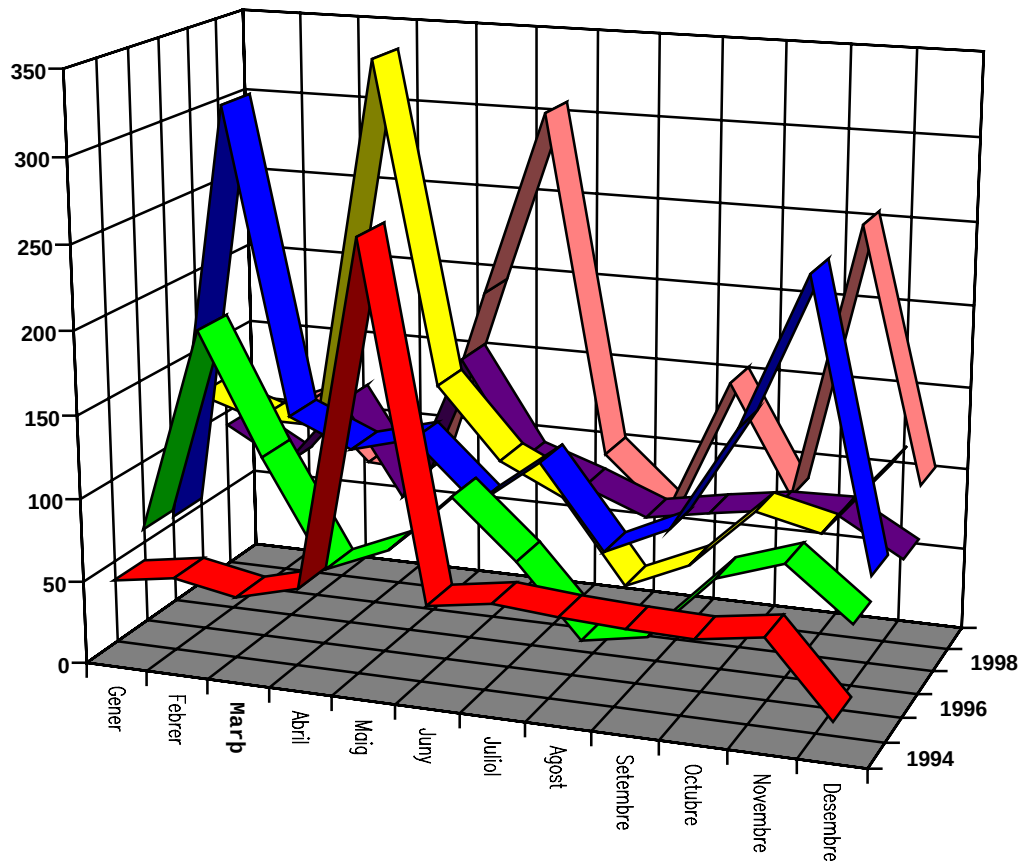
3.- Matèries de les queixes formulades el 1999

	Nre.	%
Urbanisme, habitatge i medi ambient	299	19%
Hisenda	50	3%
Ensenyament	373	23%
Sanitat	52	3%
Serveis socials	72	4%
Ocupació Pública	153	10%
Ús del valencià	286	18%
Serveis de les entitats locals	90	6%
Queixes relatives a uns altres àmbits	57	4%
Queixes competència del Defensor del Poble	141	8%
Queixes no referides a competències del Síndic de Greuges	33	2%
Total	1.606	100%

4.- Distribució mensual d'expedients de queixa

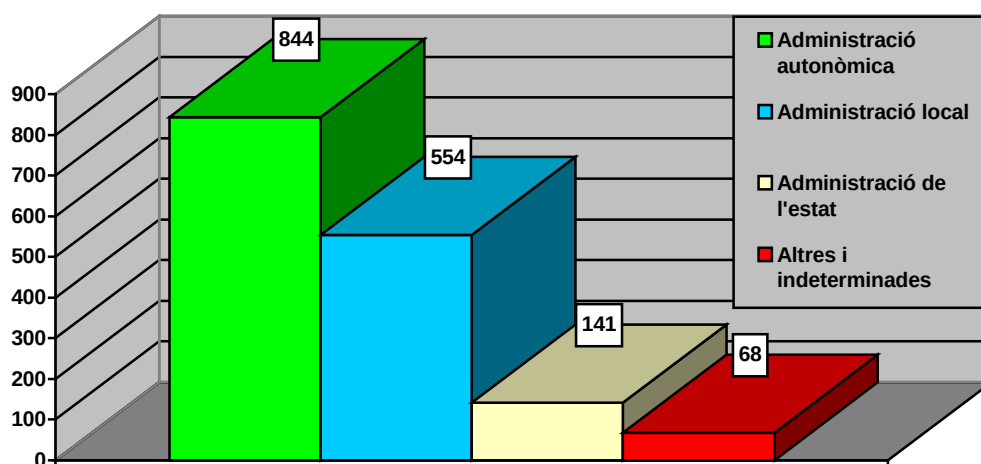
MES	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Gener	53	72	68	134	104	97
Febrer	59	196	320	122	83	113
Març	52	124	138	122	127	77
Abril	62	61	122	345	70	75
Maig	268	77	132	154	160	192
Juny	61	113	97	112	102	305
Juliol	67	79	126	94	89	98
Agost	64	37	77	44	74	64
Setembre	62	44	95	61	81	150
Octubre	61	83	158	98	87	84
Novembre	67	96	249	89	88	252
Desembre	24	66	81	134	66	99
TOTAL	900	1.048	1.663	1.509	1.131	1.606

5.- Administracions que han sigut objecte de queixes i de les nostres investigacions

5.1.- Classificació per administració afectada i nombre de queixes

Administració autonòmica	844
Administració local	554
Administració de l'estat	141
Altres i indeterminades	68
Total	1.606

5.2.- Detall d'organisme afectat. (Exclosa administració local i estatal)

COPUT	9
Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació	11
Conselleria de Benestar Social	37
Conselleria de Cultura, Educació i Ciència	608
Conselleria d'Economia i Hisenda	10
Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç	12
Radiotelevisió Valenciana	1
Conselleria de Medi Ambient	28
Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports	22
Presidència Generalitat Valenciana	6
Conselleria de Sanitat	73
Conselleria d'Afers Socials	7
Generalitat Valenciana	6
Conselleria de Justícia i Administracions Públiques	14
Total	844

5.3.- Detall per administracions locals les actuacions o omissions de les quals han sigut objecte de queixa

AJUNTAMENTS queixes	Nre. de
AGOST	1
AIGÜES	1
ALACANT/ALICANTE.....	182
ALBAIDA.....	1
ALBALAT DELS TARONGERS	1
ALBATERA	2
ALBORAYA.....	1
ALCÀSSER	1
ALCOI/ALCOY.....	3
ALCOSSEBRE	1
ALCÚDIA DE Crespins, L'	2
ALFAFAR.....	2
ALFÀS DEL PI, L'	3
ALGEMESÍ.....	1
ALMASSORA/ALMAZORA	2
ALMORADÍ	1
ALTEA.....	6
ALZIRA	3
ASPE	33
AYORA.....	1
BANYERES DE MARIOLA.....	1
BAÑEZA, LA.....	1
BARX.....	2
BELLREGUARD	3
BENICARLÓ.....	1
BENICÀSSIM/BENICASIM	1
BENIDORM	6
BENIFAIÓ	1
BENISSA	1
BIAR	1
BONREPÒS I MIRAMBELL.....	1
BURJASSOT	3
BURRIANA	2
BUSOT.....	1
CALLOSA DE SEGURA	7
CALP/CALPE.....	2
CAMPELLO, EL	4
CARCAIXENT	2
CASTALLA.....	1
CASTELLÓ DE LA PLANA/CASTELLÓN DE LA PLANA	5
CATRAL	2

CHÓVAR.....	1
CHULILLA.....	1
COCENTAINA.....	2
CORBERA.....	1
CREVILLENTE.....	2
CULLERA	1
DÉNIA	3
DOLORES	1
ELDA	3
ELX/ELCHE	13
FONT D'EN CARRÒS.....	1
GANDIA.....	1
GODELLETA.....	2
GRANJA DE ROCAMORA.....	1
GUARDAMAR DEL SEGURA.....	2
HONDÓN DE LAS NIEVES	2
LLAURÍ.....	1
LLÍRIA.....	1
MASSAMAGRELL.....	2
MELIANA	1
MOIXENT/MOGENTE.....	2
MONCADA	1
MONTESA	1
MURO DE ALCOY.....	2
MUSEROS.....	1
MUTXAMEL.....	7
NOVELDA	2
NUCIA, LA.....	1
NULES.....	1
OLIVA	2
ONIL	1
ONTINYENT.....	1
ORBA.....	3
ORIHUELA	2
ORPESA/OROPESA DEL MAR	3
ORXA, L'/LORCHA.....	1
PALOMAR	1
PATERNA.....	4
PEDREGUER	1
PETRER.....	1
PILAR DE LA HORADADA.....	1
PILES.....	1
PINOSO.....	1
POBLA DE FARNALS, LA.....	1
POBLA DE VALLBONA, LA	1
QUART DE LES VALLS.....	1
QUART DE POBLET.....	2
RAFAL.....	1

RELLEU	3
REQUENA.....	2
ROCAFORT.....	1
ROJALES.....	1
RÓTOVA	1
SAGUNT/SAGUNTO	5
SAGUNT-PORT.....	1
SAN ANTONIO DE BENAGÉBER	1
SAN FULGENCIO	1
SAN JUAN DE ALICANTE	3
SANTA POLA	8
SAX.....	2
SILLA	2
SOLLANA	1
SUECA.....	1
TÁRBENA.....	1
TEULADA.....	2
TORRE DE LES MAÇANES, LA/TORREMANZANAS.....	4
TORRENT	6
TORREVIEJA.....	10
TURÍS	1
VALÈNCIA/VALENCIA.....	46
VALL D'UIXÓ, LA.....	1
VALLADA.....	14
VENTA DEL MORO.....	1
VILA JOIOSA, LA/VILLAJOSYOSA.....	4
VILAMARXANT	2
VILLENA	2
XÀBIA/JÁVEA	9
XÀTIVA	1
XIRIVELLA	2
XIXONA/JIJONA.....	1

DIPUTACIONS PROVINCIALS

ALACANT.....	20
VALÈNCIA.....	5
CASTELLÓ.....	1

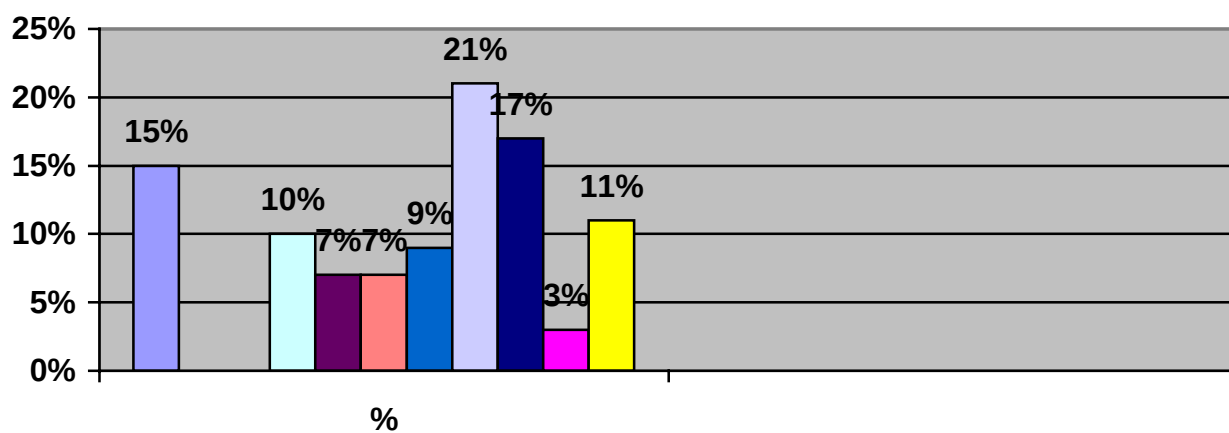
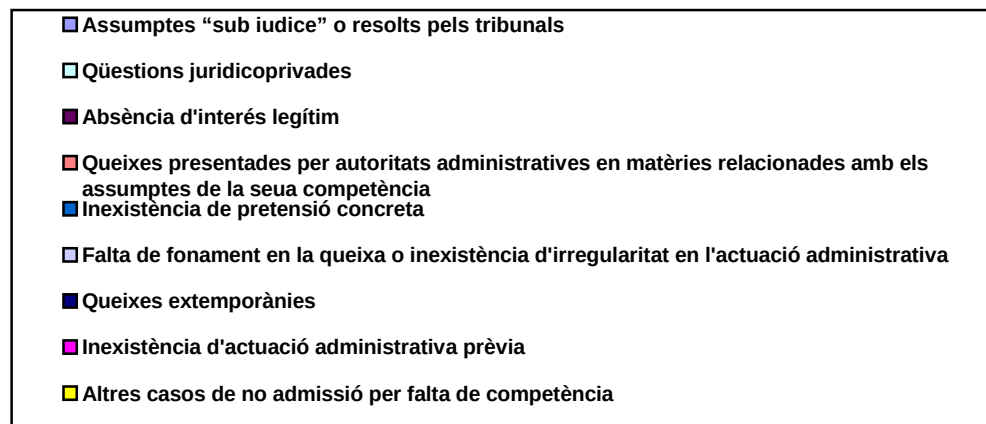
TOTAL	554
--------------	------------

II.- DADES REFERIDES A LA SITUACIÓ I TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS DE QUEIXA

CONCEPTE	Nre.	%
Queixes admeses a tràmit	1.070	67%
Queixes remeses al Defensor del Poble	146	9%
Queixes no admeses	384	23%
Queixes d'ofici	6	1%
Total de queixes amb expedient	1.606	100%

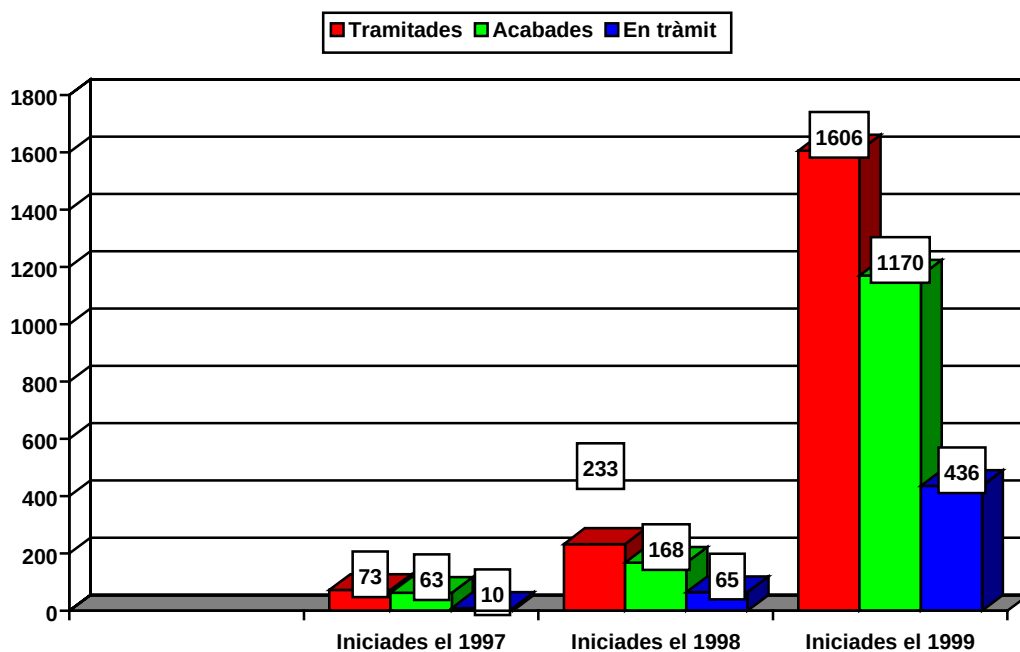
- Causes de no admissió

	%	
Assumptes <i>sub iudice</i> o resolts pels tribunals	15%	56
Assumptes pendents de resolució judicial		22
Disconformitat amb el contingut de resolucions judicials		34
Qüestions juridicoprivades	10%	39
Absència d'interés legítim	7%	27
Queixes presentades per autoritats administratives en matèries relacionades amb els assumptes de la seua competència	7%	26
Inexistència de pretensió concreta	9%	34
Falta de fonament en la queixa o inexistència d'irregularitat en l'actuació administrativa	21%	81
Queixes extemporànies	17%	66
Inexistència d'actuació administrativa prèvia	3%	14
Altres casos de no admissió per falta de competència	11%	41
Total	100%	384

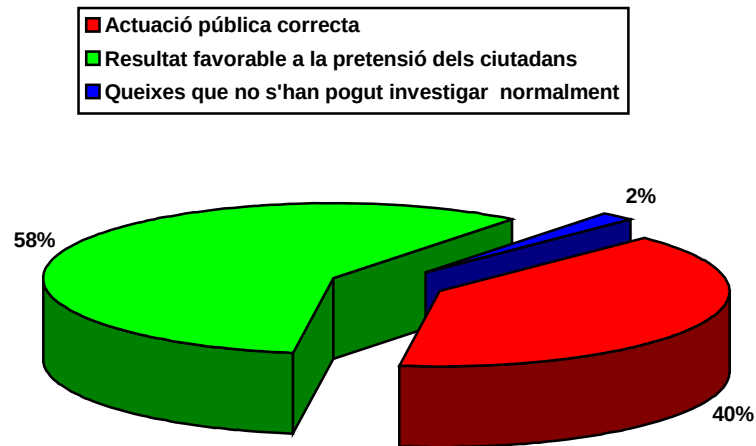
- Queixes tramitades durant l'any 1999

	Tramitades	Acabades	%	En tràmit	%
Acabades el 1997					
-Sense acabar al començament de l'exercici	64				
-Reobertes el 1999	9				
Total	73	63	86%	10	14%
Iniciades el 1998					
-Sense acabar al començament de l'exercici	228				
-Reobertes el 1999	5				
Total	233	168	72%	65	29%
Iniciades el 1999	1.606	1.170	73%	436	27%
Total queixes tramitades el 1999	1.912	1.401	73%	511	27%

7.- Forma com ha acabat la tramitació de les investigacions tancades durant l'any 1999

	Nre.	%
S'ha obtingut la restitució o el respecte dels drets del ciutadà	816	58%
Considerant correcta l'actuació pública investigada	557	40%
Queixes que no han pogut acabar la seua tramitació per la negativa de les administracions a col·laborar amb el Síndic de Greuges	28	2%
Total	1.401	100%

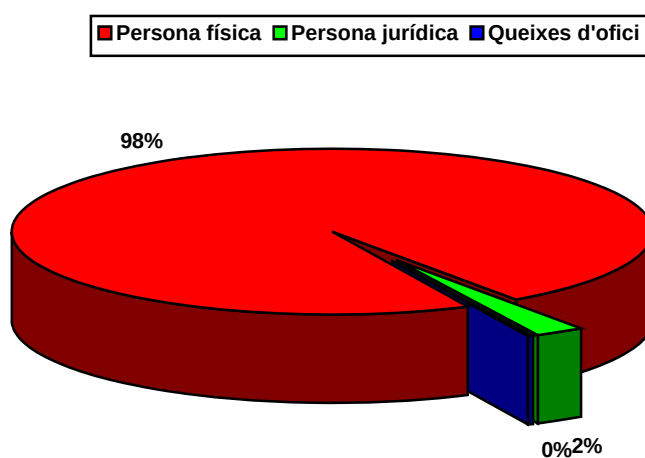

III.- CARACTERÍSTIQUES DELS PROMOTORS DE LES QUEIXES

1.- Promotors de les queixes amb expedient

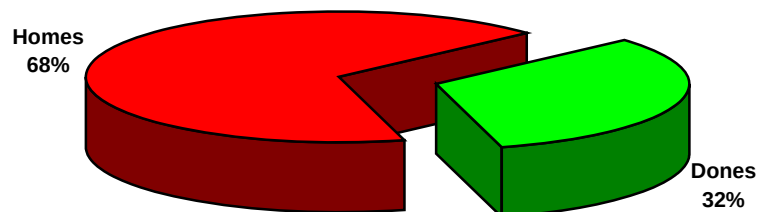
a).- Per la classe de persona

	Nre.	%
Persona física	1.560	98%
Persona jurídica	40	2%
Queixes d'ofici	6	0%
Total	1.606	100%

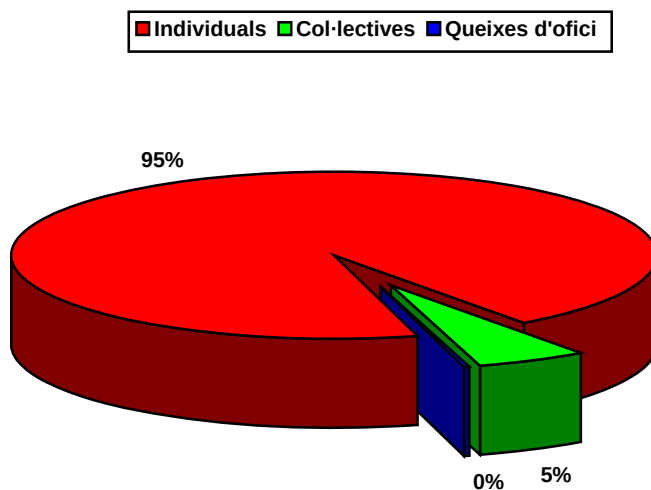
b).- Pel gènere

	Nre.	%
Homes	1.061	68%
Dones	505	32%
Total persones físiques	1.566	100%

c).- Classificació dels expedients per subjectes interessats

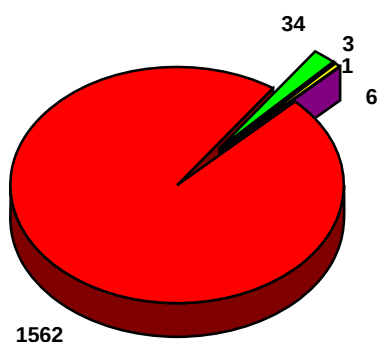
	Nre.	%
Individuals	1.515	95%
Col·lectives	85	5%
Queixes d'ofici	6	0%
Total	1.606	100%

2.- Procedència de les queixes amb expedient

a).- Per la comunitat d'origen

	Nre.	%
Comunitat Valenciana	1.562	98%
Altres comunitats autònomes	34	2%
Altres països	3	0%
Desconegut	1	0%
Queixes d'ofici	6	0%
Total	1.606	100%

V.- ORIGEN GEOGRÀFIC DE LES QUEIXES

a).- Municipi i comarca de procedència de les queixes amb origen a la Comunitat Valenciana

ALACANT/ ALICANTE		875
<i>Alt Vinalopó/ Alto Vinalopó</i>	4	
Camp de Mirra, el	1	
Salinas	1	
Villena	2	
<i>Baix Vinalopó/ Bajo Vinalopó</i>	74	
Crevillente	5	
Elx/ Elche	59	
Santa Pola	10	
<i>Comtat</i>	2	
Muro de Alcoy	1	
Planes	1	
Quatretondeta	1	
<i>Valls del Vinalopó/ Vinalopó Medio</i>	114	
Aspe	12	
Elda	9	
Hondón de las Nieves	1	
Pinoso	1	
Novelda	5	
Petrer	85	

Romana, La	1	
Alacantí		526
Agost	2	
Aigües	1	
Alacant/ Alicante	397	
Busot	1	
Campello, el	7	
Mutxamel	10	
San Juan de Alicante	14	
Sant Vicent del Raspeig/ San Vicente del R.	93	
Xixona/ Jijona	1	
Alcoià		16
Alcoi/ Alcoy	10	
Balones	1	
Castalla	2	
Ibi	2	
Onil	1	
Marina Alta		34
Benichembla	1	
Benissa	2	
Calp/ Calpe	5	
Dénia	10	
Gata de Gorgos	1	
Orba	2	
Pedreguer	2	
Pego	1	
Senija	1	
Teulada	1	
Xàbia/ Jávea	8	
Marina Baixa		65
Alfàs del Pi, l'	6	
Altea	11	
Benidorm	7	
Callosa d'En Sarrià	3	
Nucia, la	3	
Relleu	4	
Vila Joiosa, la/ Villajoyosa	31	
Baix Segura/ Vega Baja		40
Albatera	2	
Almoradí	1	
Benejúzar	1	
Callosa de Segura	5	
Catral	2	
Cox	2	
Dolores	2	
Guardamar del Segura	3	
Orihuela	8	
Redován	1	

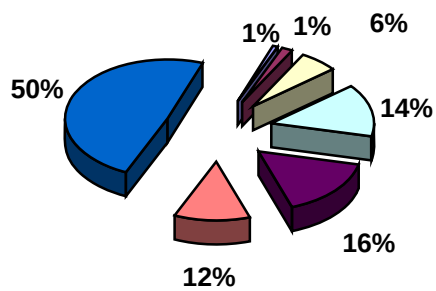
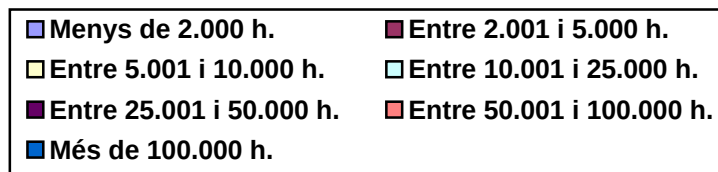
Rojales	2		
San Miguel de Salinas	2		
Torreveja	9		
CASTELLÓ/ CASTELLÓN			73
Baix Maestrat		5	
Benicarló	1		
Càlig	1		
Peñíscola	2		
Vinaròs	1		
Plana Alta		40	
Alcora, l'	1		
Almassora/ Almazora	2		
Benicàssim/ Benicasim	1		
Cabanes	1		
Castelló de la Plana/ Castellón de la Plana	33		
Grau de Castelló	2		
Plana Baixa		26	
Burriana	5		
Nules	4		
Onda	2		
Vall d'Uixó, la	7		
Vila-real/ Villarreal	8		
Ports		2	
Jana, la	1		
Morella	1		
VALÈNCIA/ VALENCIA			614
Camp de Morvedre		74	
Algars, els	1		
Benifairó de les Valls	2		
Sagunt/ Sagunto	71		
Camp de Túria		12	
Bétera	1		
Eliana, l'	2		
Llíria	4		
Pobla de Vallbona, la	2		
Riba-roja de Túria	2		
Serra	1		
Vall d'Aiora/ Valle de Ayora		2	
Ayora	2		
Horta		341	
Alaquàs	1		
Alboraya	3		
Alcácer	3		
Alfajar	3		
Benicalap	2		
Bonrepòs i Mirambell	1		
Burjassot	6		
Cañada	3		

Foios	1		
Godella	3		
Massamagrell	2		
Manises	1		
Meliana	2		
Moncada	1		
Museros	1		
Paiporta	1		
Paterna	5		
Picanya	2		
Picassent	1		
Pobla de Farnals, la	1		
Puig	1		
Quart de Poblet	2		
Rocafort	1		
San Antonio de Benagéber	1		
Sedaví	1		
Silla	2		
Tavernes Blanques	1		
Torrent	10		
València/ Valencia	275		
Xirivella	4		
Costera		22	
Canals	2		
Genovés	1		
Moixent/Mogente	1		
Navarrés	1		
Vallada	14		
Xàtiva	3		
Foia de Bunyol/ Hoya de Buñol		6	
Buñol	2		
Cheste	2		
Chiva	2		
Plana d'Utiel-Requena/Plana de Utiel-Requena		2	
Requena	2		
Ribera Alta		56	
Algemesí	5		
Alzira	4		
Benifaió	1		
Carcaixent	5		
Carlet	36		
Villanueva de Castellón	2		
Turís	3		
Ribera Baixa		9	
Corbera	2		
Cullera	4		
Sollana	1		

Sueca	2	
Safor		25
Alqueria de la Comtessa, l'/ Alquería de la C.	1	
Barx	1	
Bellreguard	2	
Benirredrà	1	
Drova, la	1	
Font d'En Carròs, la	1	
Gandia	13	
Oliva	2	
Piles	1	
Tavernes de la Valldigna	2	
Vall d'Albaida		64
Agullent	1	
Albaida	47	
Benigànim	3	
Montichelvo	1	
Olleria, l'	2	
Ontinyent	8	
Palomar	1	
Serrans/ Serranos		1
Chulilla	1	

b).- Procedència de les queixes de la Comunitat Valenciana en funció de la població del municipi

	Nre. MUNICIPIIS	Nre. QUEIXES	%
Menys de 2.000 h.	10	15	1%
Entre 2.001 i 5.000 h.	13	23	1%
Entre 5.001 i 10.000 h.	28	96	6%
Entre 10.001 i 25.000 h.	41	224	14%
Entre 25.001 i 50.000 h.	16	253	16%
Entre 50.001 i 100.000 h.	7	187	12%
Més de 100.000 h.	4	764	50%
TOTAL	119	1.562	100%

d).- Distribució capitals/resta de municipis de cada província

Alacant	Capital	397	
	Resta província	478	
	Total		875
Castelló	Capital	33	
	Resta província	40	
	Total		73
València	Capital	275	
	Resta província	339	
	Total		614

e).- Origen de les queixes que provenen d'unes altres comunitats autònomes i països

Altres comunitats autònomes	
Andalusia	1
Aragó	1
Astúries	1
Canàries	1
Castella-la Manxa	1
Castella i Lleó	3
Catalunya	6
Madrid	12
Múrcia	6
País Basc	2
Altres països	
Itàlia	1
França	1
Holanda	1

CAPÍTOL PRIMER

ANÀLISI DE LES QUEIXES TRAMITADES

I

URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT

Introducció

Sobre la temàtica d'urbanisme, habitatge i medi ambient s'han presentat, enguany, pels ciutadans valencians, un total de 299 queixes.

En matèria d'urbanisme es van formular 155 queixes i no se'n van admetre a tràmit 12: 5 per no aportar els ciutadans promotors l'ampliació de dades que se'ls va sol·licitar, 3 queixes en comprovar que estaven en tràmit recursos jurisdiccionals quan s'hi van formular i 4 queixes per referir-se a estrictes qüestions juridicoprivades.

Sobre habitatge es van presentar 17 queixes, de les quals es va resoldre la seua no admissió en 2: una per falta de dades i una altra per referir-se a una qüestió juridicoprivada.

Pel que fa al medi ambient, es van formular 127 queixes, de què no se'n van admetre 3: una queixa per haver transcorregut en excés el termini d'un any des que van ocórrer el fets que n'eren l'objecte, una queixa per no aportar el seu subscriptor la documentació que se li va exigir i una altra queixa perquè no afectava l'àmbit competencial de cap administració pública.

A més de la quantitat de queixes expressada, en esta part es dona compte de queixes de l'any 1998 i dels anys 1997 i 1996 i que estaven en tràmit segons l'Informe de l'anterior anualitat.

En este Informe, en matèria d'urbanisme, resulta de destacar l'elevat nombre de queixes relatives a la gestió urbanística –55- i l'important abast social de les relatives a la potestat de planejament urbanístic.

En la major part de les queixes sobre gestió urbanística s'observa com els propietaris de sòl afectat per algun instrument gestor exigixen l'escrupolós respecte dels seus drets, reconeguts per la legislació urbanística valenciana, enfront de les prerrogatives de l'urbanitzador.

Especialment, demanen que, per part dels ajuntaments implicats, es facilite una major i més detallada informació inicial sobre els processos gestors que s'inicien, com també que siguen eixes administracions més rigoroses a practicar les notificacions legalment exigibles en els esmentats processos, com un instrument de garantia de la seua posició jurídica. Fins i tot, en alguna queixa es planteja que l'ajuntament en qüestió facilite l'aplicació d'allò que prescriu l'article 71.3 de la Llei Valenciana 6/1994, Reguladora de l'Activitat Urbanística: “El propietari que no estiga d'acord amb la proporció de terrenys que li corresponga com a retribució, podrà oposar-s'hi i sol·licitar el seu pagament en metàl·lic”.

Així com, també en unes altres queixes ens manifesten els propietaris immersos en estes dinàmiques de gestió urbanística l'exigència d'una major diligència per part de les administracions municipals i dels mateixos urbanitzadors, per tal de protegir el dret d'informació de la seua contribució en els citats processos que, sobre això, garantix l'article 66.7 de la Llei Valenciana 6/1994.

També, en matèria de gestió urbanística, han sigut diverses les queixes formulades en relació amb les deficiències d'infraestructures, dotacions i serveis públics en la urbanització “Valle del Sol”, ubicada als termes d'Alacant i de Mutxamel, com a exponent d'una gestió urbanística que es prolonga des dels anys setanta.

En este assumpte, la nostra intervenció s'ha tancat en comprovar si hi havia iniciatives públiques actuals i viables que puguin pal·liar una problemàtica que s'arrossega des de fa més de vint anys.

En relació amb l'expressada potestat de planejament urbanístic, les queixes formulades pels ciutadans al·ludixen, en la seua majoria, a dos projectes urbanístics que afecten les ciutats de València i d'Alacant.

D'una banda, diverses queixes subscrites per la ciutadania, individualment o col·lectivament, manifesten la seua disconformitat amb el projecte promogut per l'Ajuntament de València de la prolongació de l'avinguda de Blasco Ibáñez, pel seu negatiu impacte i nocius efectes en el tradicional barri del “Cabanyal-Canyamelar”. Estem a l'espera de rebre la detallada informació que vam sol·licitar de l'Alcaldia

de la ciutat, a fi de verificar la legitimació de l'esmentada iniciativa amb les previsions del Pla General de València, aprovat el 1988, com també que se'ns indique la previsió d'estudiar i de resoldre motivadament les múltiples al·legacions contràries al projecte subscrietes pels ciutadans.

D'un altre costat, també diversos ciutadans i una plataforma ciutadana han presentat queixes en què s'oposaven a la iniciativa de l'Ajuntament d'Alacant de modificar el planejament de la ciutat per a possibilitar la implantació d'un palau de congressos al costat del Benacantil.

Estes queixes posen especial èmfasi en el fet que les al·legacions que van presentar els esmentats ciutadans en la fase d'informació pública de l'expedient en qüestió no han sigut específicament estudiades, ni expressament resoltes, i, sobre això, hem sol·licitat puntual informació a l'Alcaldia d'Alacant i al conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports.

Sobre este assumpte, i amb el fi d'obtindre una visió integral de l'expressada iniciativa municipal, es va obrir la queixa d'ofici núm. 3 –núm. 990856-, i s'ha demanat informació i documentació a l'efecte del mencionat conseller, de la Direcció General de Promoció Cultural i Patrimoni Artístic, i de l'Alcaldia d'Alacant.

Un altre aspecte de la present temàtica que resulta de destacar és el nombre de queixes referides a la dilació o l'absència de resposta de les administracions municipals a expedir les informacions urbanístiques que sol·liciten els ciutadans. Des d'esta institució s'ha recomanat a diversos ajuntaments que adopten les mesures pertinents a fi que les citades informacions s'expedisquen en el termini d'un mes exigut en la legislació aplicable, atesa la transcendència que per als sol·licitants pugua tindre una adequada informació urbanística.

En matèria d'habitatge és de destacar el descens del nombre de queixes referides a l'aplicació dels *plans de vivenda*, tan sols 5 queixes s'han presentat sobre això i una única queixa sobre la demora en el cobrament de les ajudes econòmiques reconegudes al ciutadà subscriptor en el marc de tals plans públics, en comparació amb les nombroses queixes que amb este objectiu es van presentar els anys anteriors.

Quant a la matèria mediambiental destaca la investigació començada per a conèixer si la denunciada i evident contaminació del riu Segura, al seu pas per la comarca del Baix Segura, era a conseqüència d'alguna acció o omissió pública, o si les administracions públiques competents realitzen l'esforç que els és exigible per al seu sanejament.

En este àmbit es reitera, enguany, la gran preocupació ciutadana per la contaminació acústica en el medi ambient urbà, ja que s'han presentat 60 queixes sobre això. De nou, hem recomanat a diversos ajuntaments una major diligència en l'estudi i la resolució de les al·legacions que formulen els ciutadans en la fase d'informació pública dels expedients de llicència d'obertura, com també, una major

operativitat en la inspecció periòdica dels establiments i de les activitats en funcionament, i que s'adopten les mesures que siguen procedents ateses les circumstàncies concurrents.

Ens reiterem en allò ja expressat sobre les informacions urbanístiques en la seua aplicació a les informacions ambientals, en què s'han presentat, enguany, 25 queixes. Resulta necessari que les diferents administracions ambientals siguen més eficaces i exhaustives en l'expedició d'estes peticions subscrites pels ciutadans i que es faça complir escrupolosament el termini de dos mesos exigible legalment per a resoldre les esmentades sol·licituds.

1. URBANISME

1.1. Planejament urbanístic

1.1.1. La localització espacial d'usos amb una important incidència col·lectiva: concentracions de locals d'oci

En relació amb esta temàtica s'han presentat les queixes identificades amb els números 990960 i 991066.

La queixa núm. 990960 es va formular per un ciutadà veí d'un espai urbà de Rocafort i ens manifestava les greus i constants molèsties que es generen per la concentració de jóvens i vehicles en el mencionat emplaçament, en especial, els caps de setmana. Així com, també ens indica l'estrident contaminació acústica que suporta cada dia, provocada per l'abundant trànsit urbà, que s'agreuja per la configuració arquitectònica tradicional dels habitatges centrals de la localitat. Vam sol·licitar una àmplia informació de l'Alcaldia de Rocafort sobre la normativa municipal d'aplicació i, també, sobre si es despleguen els adequats controls per a verificar el seu efectiu compliment, de qui encara no hem rebut resposta.

La queixa núm. 991066 es va presentar per l'associació de veïns d'un barri de Torrevieja, en què ens reproduïen uns fets que ens van manifestar en una altra queixa anterior tramitada per esta institució i en què es va dictar Resolució el 25 d'abril de 1997 -queixa núm. 961546. Memòria 1997. Ps. 110-112-. Si bé, ens concreta el representant de la citada associació que la contaminació acústica en este barri s'ha incrementat, ja que s'han instal·lat més locals d'oci respecte dels que ja hi havia quan es va formular la queixa inicial, cosa que ha suposat una major concentració en l'esmentat espai urbà.

Recentment, vam rebre la informació que vam sol·licitar de l'Ajuntament de

Torreveija, on se'ns detallen diferents mesures que es porten a terme per a pal·liar les molèsties en qüestió, se'ns remetia còpia de la "Ordenança de protecció contra la contaminació acústica per sorolls i vibracions" i ens indicaven les actuacions que s'estan materialitzant per a la seua aplicació efectiva. D'esta documentació s'ha donat trasllat al ciutadà promotor de la queixa perquè al·legue el que estime convenient.

Pel que fa a les queixes referides a esta temàtica que estaven en tràmit, i de què vam donar compte en l'anterior Informe, la seua situació és la que a continuació s'exposa (Memòria 1998. Ps. 57 i 58).

Es va procedir a resoldre el tancament de la queixa núm. 980374, que ens va formular una associació de veïns d'Elx, ja que en la informació que vam rebre de l'Alcaldia se'ns especificaven les mesures adoptades i previstes per a solucionar la problemàtica de la concentració de locals d'oci que era l'objecte del mencionat expedient. D'una altra part, també vam constatar que s'havia donat resposta a diverses peticions de documentació formulades per tal associació respecte d'això. Resulta de ressenyar que, en traslladar la citada documentació al representant de l'associació perquè al·legara el que estimara convenient, no vam rebre cap consideració a l'efecte.

Quant a les queixes núm. 971115 i núm. 980900, relatives a les concentracions de locals d'oci a la platja de Sant Joan i al nucli antic de la ciutat d'Alacant, respectivament, encara no s'ha rebut la informació que vam sol·licitar de l'Alcaldia d'Alacant després de diversos requeriments amb tal finalitat, per la qual cosa destaquem l'esmentada actitud d'esta autoritat en la secció corresponent de l'Informe anterior (núm. 971115) i del present (núm. 980900).

1.1.2. Sobre l'exercici de la potestat de planejament

Les queixes promogudes pels ciutadans valencians relatives a esta temàtica s'identifiquen amb els següents números: 990205, 990277, 990319, 990369, 990383, 990991, 991152, 991153, 991163, 991430, 991468, 991469, 991470, 991471, 991533 i 991565.

Es va resoldre la suspensió de la tramitació de la queixa núm. 990205, promoguda pel Sr. J. B. P. en representació d'una associació de veïns, ja que per la nostra intervenció se li va notificar a este ciutadà l'acord adoptat per la Comissió Territorial d'Urbanisme de Castelló, on es resol·lia l'aprovació definitiva del Pla General d'Almassora i, atesa la discrepància sobre determinats aspectes que s'hi contemplaven, que ja es contenien en el seu escrit de queixa, va interposar recurs jurisdiccional contenciós administratiu.

Es va resoldre el tancament de la queixa 990277, promoguda pel Sr. J. B., en considerar justificada la resolució desestimatòria dictada per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports respecte d'una petició presentada per l'esmentat ciutadà, qui pretenia una indemnització pel perjudici que li causava un canvi de planejament.

La queixa núm. 990369 es va tancar per haver-se solucionat la problemàtica que hi plantejava, relativa al fet que no s'havia resolt un recurs en via administrativa contra l'aprovació definitiva d'un Pla Parcial a Villanueva de Castellón.

Les queixes núm. 990383, 991152 i 991153 es referixen al projecte del Pla Especial de Protecció i de Reforma Interior del "Cabanyal-Canyamelar", promogut per l'Ajuntament de València. Es va procedir al tancament de la queixa núm. 990383, presentada pel Sr. D., en informar-nos l'Alcaldia que estava en estudi l'al·legació que va presentar este ciutadà en la fase d'informació pública del referit expedient.

Les altres dos queixes citades, que es van presentar per una plataforma cívica i per una ciutadana, respectivament, es troben en tràmit i s'ha resolt la seua acumulació, atesa la identitat de la seua pretensió.

En elles, s'ha sol·licitat una ampliació de la informació rebuda de l'Alcaldia de València per tal que se'ns precise l'adequació de l'esmentat projecte de planejament amb el Pla General de la ciutat, com també, que se'ns remetera còpia dels informes tècnics municipals i de les administracions supramunicipals amb competència en la matèria. També vam demanar que se'ns indicara la previsió de resoldre les al·legacions subscrites pels ciutadans en la fase d'informació pública de l'expedient de referència i d'acordar l'aprovació provisional del mencionat projecte. Així mateix, es va requerir informació respecte d'això de l'Hble. Sr. conseller de Cultura, Educació i Ciència, ja que els ciutadans promotors d'estes queixes van presentar un escrit d'al·legacions i no han obtingut cap resposta.

El col·lectiu de ciutadans promotors de la queixa núm. 991430 demanaven una major protecció, en especial, per l'aplicació de la legislació del patrimoni històric i cultural i per la via del planejament urbanístic, respecte de determinades edificacions singulars ubicades al terme municipal de València, que són: l'Alqueria del Moro, la Ceramo i l'Alqueria de la Torre. Esta queixa està en tramitació i s'han requerit els informes pertinents de l'Alcaldia de València i de la Direcció General de Promoció Cultural i de Patrimoni Artístic.

Les queixes núm. 990319, 991468, 991469, 991470, 991471 i 991533 es referixen a l'expedient de promoció municipal que es tramita per a la modificació del Pla Especial d'Ordenació de la muntanya del Benacantil i de l'article 101 de les Normes Urbanístiques del Pla General d'Alacant, a fi de possibilitar la implantació

d'un palau de congressos.

En les queixes núm. 991468 i 991533, se'ns sol·licitava que es dictara una resolució respecte a esta temàtica, en què vam comunicar als ciutadans que les van subscriure que encara no disposàvem de la totalitat de la informació sol·licitada a les diverses administracions competents en la queixa que es tramita d'ofici.

Els promotors de les queixes núm. 990319, 991469, 991470 i 991471 ens van manifestar que havien presentat diverses al·legacions en la fase d'informació pública del referit expedient municipal, que consideren que estes no han sigut objecte d'un estudi detallat i que en la resolució municipal adoptada només hi ha un resum. Estes queixes s'han acumulat i s'ha sol·licitat l'oportuna informació de l'Alcaldia d'Alacant, com també de l'Hble. Sr. conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, atés que tals modificacions estan pendents de l'aprovació definitiva per la citada autoritat administrativa.

La queixa núm. 990991 també es referia a l'Ajuntament d'Alacant i el seu promotor considerava que la instal·lació d'un rètol en una via pública per la mencionada entitat local resultava incompatible amb el planejament urbanístic aplicable a l'edifici on es va instal·lar i que era de la seua propietat. Després de demanar els oportuns informes municipals, vam constatar que la instal·lació del rètol no infrugia el règim urbanístic d'aplicació al citat edifici catalogat pel Pla General, per la qual cosa es va resoldre el tancament de l'esmentada queixa.

Les queixes núm. 991163 i 991565 es troben en tramitació. La queixa núm. 991163 es va subscriure per un col·lectiu ciutadà de Sax, que consideren inadequada la situació de l'ecoparc contemplat pel Pla General de la localitat que està tramitació, en què s'ha sol·licitat, a l'Alcaldia de tal municipi, una ampliació de la informació municipal de què disposem.

Per la seua banda, el ciutadà promotor de la queixa núm. 991565 ens exposava que no havia rebut cap comunicació sobre una al·legació que va formular en la fase d'informació pública de la revisió del Pla General de Teulada. Ens va informar l'Alcaldia que les al·legacions formulades en el citat expedient estaven informant-se per l'equip redactor de tal revisió de planejament i que, una vegada que s'emeteren tals informes tècnics, es resoldria en conseqüència, per la qual cosa vam traslladar el mencionat informe al promotor de la queixa perquè al·legara el que estimara convenient.

Respecte de les queixes en tràmit, de què vam donar compte en l'Informe anterior (Memòria 98 - Ps. 59 a 61), resulten rellevants els següents aspectes:

En relació amb les queixes núm. 980476 i 980982 es va resoldre el seu tancament. En la queixa núm. 980476, en considerar que l'assumpte en qüestió s'atribuïa exclusivament a l'autoritat judicial ja que es tractava d'executar una sentència, per la qual cosa se'ls va indicar als ciutadans promotors de la queixa que sol·licitaren de la Sala Contenciosa Administrativa, del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, la tutela dels seus legítims drets pel que fa a l'execució de les seues resolucions.

I, en la queixa núm. 980982 es va resoldre el seu tancament, en constatar, en la informació municipal remesa, que s'havia estimat l'al·legació formulada pel ciutadà que n'era el subscriptor en la fase d'informació pública de la revisió del Pla General d'Alzira.

Les queixes núm. 980867 i 981033 continuen en tramitació. En la queixa núm. 980867, s'ha sol·licitat ampliació de la informació que ens va remetre la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, per tal que se'ns indique l'objecte del recurs contenciós administratiu que s'ha interposat contra l'aprovació de l'homologació global modificativa del Pla General de Calp, amb el fi de verificar si incidix en l'objecte de la present queixa, que es referix al fet que esta modificació de planejament ha legitimat una reducció injustificada de l'àmbit territorial de protecció d'un jaciment arqueològic, segons el parer del ciutadà promotor de la queixa.

En la queixa núm. 981033, també es va sol·licitar una ampliació de la informació que vam rebre de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, sobre si s'havien materialitzat les previsions de què se'ns van informar sobre la conservació i rehabilitació de l'Alqueria del Pi.

1.2. Gestió urbanística

1.2.1. Sobre l'exercici de la potestat de gestió urbanística

Les queixes que al·ludixen a la descrita problemàtica són: 990002 -a este expedient es van acumular 33 queixes més-, 990054, 990088-s'hi va acumular la queixa 991532-, 990174, 990193, 990231, 990264, 990265, 990296, 990379, 990390, 990413, 990414, 990906, 990921, 990980, 991361, 991449, 991486, 991508 i 991587.

Es va acordar suspendre la tramitació de les queixes següents, en acreditar-se que, per idèntics fets, es van interposar recursos jurisdiccionals contenciosos administratius: 990174, 990264, 990265 i 990379.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 990002, i de les 33 que s'hi havien acumulat, en comprovar que la gestió de la Unitat d'Execució núm. 11 prevista en el Pla General d'Aspe, com també, la seua pròpia delimitació, s'ajustaven als criteris continguts en l'instrument de planejament i a les exigències previstes per la legislació urbanística d'aplicació.

Les queixes núm. 990054, 990088 i 991532 al·ludixen a diverses deficiències en les obres d'urbanització i en la prestació de determinats serveis urbanístics de la urbanització "Valle del Sol", ubicada als termes municipals de Mutxamel i d'Alacant. Després de l'estudi de la documentació que se'ns va remetre pels esmentats ajuntaments, on es contenia una detallada exposició de l'origen i les causes determinants de la citada problemàtica i es precisaven diverses iniciatives per a solucionar-la, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990088 i 991532. El ciutadà promotor de la queixa núm. 990054, després de remetre-li la citada documentació municipal, ens va manifestar que volia obtindre una major informació sobre la temàtica del proveïment domiciliari d'aigua potable en la mencionada urbanització, per la qual cosa, de nou, vam sol·licitar una ampliació d'informació sobre això a l'Alcaldia de Mutxamel.

Les queixes núm. 990413 i 990414 també es referixen a l'Ajuntament de Mutxamel, on se'ns precisaven els perjuís que es causaven per la impossibilitat de procedir a la segregació i inscripció al Registre de diverses parcel·les de la seua propietat, per l'excessiva tardança en l'aprovació de la modificació del projecte de compensació i d'expropiació del Pla Parcial "R. P.", per exigència de reiterats pronunciaments jurisdiccionals. Respecte d'això, s'ha sol·licitat una ampliació de la informació municipal rebuda per tal que se'ns concrete l'objecte d'un recurs jurisdiccional, amb incidència en esta temàtica, interposat per un propietari afectat pels citats projectes, amb el fi d'avaluar si l'esmentat recurs afectaria la tramitació dels precitats expedients per esta institució.

En les queixes núm. 990193 (Benifaió), 990296 (Orihuela) i 990906 (Sax) es va resoldre el seu tancament, en no acreditar-se que concorregueren les irregularitats procedimentals que ens van exposar els seus promotors en l'aprovació dels instruments gestors d'aplicació, de conformitat amb allò que s'ha exigít per la legislació urbanística procedent. També, sobre l'expressada temàtica versa la queixa núm. 991449, que es troba en tràmit, i on s'ha sol·licitat de l'Alcaldia de València informació sobre el procediment aprovatori del projecte de reparcel·lació forçosa a què es referix la queixa.

Als perjuís que sofreixen els ciutadans en les seues propietats per l'execució d'obres d'urbanització, es referixen les queixes núm. 990231 i 991486, que es troben en tràmit. S'ha sol·licitat informació de l'Alcaldia de Cocentaina i de Xàbia,

respectivament, quant a l'existència i fases procedimentals concurrents respecte dels projectes d'urbanització que s'hagueren aprovat a l'efecte. Sobre la tardança en la recepció municipal de les obres d'urbanització d'un pla parcial a Xàbia, versa la queixa núm. 991361 que està en tramitació, atés que recentment hem rebut la informació sol·licitada de la citada Alcaldia.

Les queixes núm. 990390, 990921 i 991508 al·ludixen al finançament d'obres i serveis públics mitjançant l'exigibilitat de quotes d'urbanització pels ajuntaments de Paterna, Santa Pola i Torrent, respectivament. Vam resoldre el tancament de la queixa núm. 990921, en considerar que l'actuació municipal materialitzada resultava formalment correcta i perquè no vam deduir que fóra lesiva als drets constitucionals del seu promotor. Les queixes núm. 990390 i 991508 es troben en tramitació, si bé, pel que fa a la queixa núm. 990390, hem requerit diverses vegades la informació corresponent de l'Ajuntament de Paterna, sense que conste la seua recepció.

La queixa núm. 991587, que actualment està en tramitació, es referix a determinats aspectes de la gestió del Pla Parcial del Sector Orriols, de la ciutat de València, que s'està executant.

En la queixa núm. 990980, es va dictar la següent resolució, dirigida a l'Alcaldia de València, amb el fi que no es desvirtuaren les previsions temporals de gestió contingudes en el Pla General de la ciutat per la mera inactivitat municipal, atesa l'eficàcia jurídica de tals determinacions.

"En relació amb la queixa de referència, promoguda pel Sr. J., en nom propi i com a portaveu, segons manifesta, de les finques situades a... d'eixa ciutat, notifiquem la recepció de l'últim informe subscrit pel Sr. regidor delegat de l'Àrea de Via Pública, del passat 20 de gener.

A la vista d'això, i després del detingut estudi de la documentació que hi ha en este expedient de queixa, resulten constatables dos aspectes d'essencial importància, atés l'objecte d'esta queixa i l'àmbit competencial d'esta institució.

D'una banda que, segons ens indica vosté, l'informe tècnic municipal, de 30 de juliol de 1999, es va traslladar al ciutadà promotor d'esta queixa, tenint present que el seu objecte es referia al fet que li havien sol·licitat reiteradament, des de l'any 1995, els representants de les citades comunitats de propietaris, que s'agilitaren els tràmits per a l'enderrocament de l'edificació en qüestió, i que no havien rebut cap comunicació respecte d'això.

D'una altra banda, se'ns informa que s'ha redactat el projecte d'expropiació pels Serveis Tècnics municipals per a l'obertura parcial del carrer P. F., de conformitat amb allò que s'ha previst en el Pla General de la ciutat, aprovat el 28 de desembre de 1988, ja que l'immoble situat davant dels núm. ... del carrer citat està classificat

com a sòl urbà i qualificat com a sistema local d'espai lliure (jardí públic)', segons ens va informar vosté el passat 30 de setembre.

També ens va informar, amb data 15 de desembre de 1999, que l'esmentat projecte encara no havia sigut aprovat inicialment i que estava en estudi la seua execució, a càrrec del pressupost municipal d'enguany.

Davant d'això, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora d'esta institució, es recomana que s'impulsen els tràmits exigits per la legislació d'aplicació per a donar compliment, sense més demora ni dilació, a allò que s'ha previst pel vigent Pla General de la ciutat respecte de l'immoble objecte de la present queixa.”

Quant a les queixes en tramitació, de què vam donar compte en l'anterior Informe, referides este epígraf (Memòria 98. Ps. 62 i 63), en les queixes núm. 980003 i 980829, referides a l'Ajuntament de Torreveja, vam resoldre el seu tancament en comprovar que l'activitat municipal materialitzada no resultava lesiva als drets constitucionals dels seus promotors. Amb el mateix fonament, es va resoldre el tancament de les queixes núm. 980612 (Ajuntament de València) i la núm. 980877 (Ajuntament de Novelda).

Es va resoldre suspendre la tramitació de la queixa núm. 980824, atés que l'Ajuntament de Macastre ens va informar que, contra el projecte de reparcel·lació que era el seu objecte, s'havia interposat recurs jurisdiccional contenciós administratiu.

Es va dictar resolució en les queixes núm. 980249 i 980590.

Pel que fa a la queixa núm. 980249, en els termes següents, dirigida a l'Alcaldia de Xàtiva:

“El Sr. F. va presentar davant d'esta institució un escrit de queixa en què substancialment ens manifestava la seua disconformitat amb les irregularitats en el desenrotllament urbanístic de la Unitat d'Actuació núm.... d'eixe terme municipal, i concretava la seua queixa en els següents aspectes:

- 1) Execució d'obres de promoció pública (taller ocupacional per a disminuïts), sense estar aprovat el Projecte de Reparcel·lació de la Unitat d'Actuació núm.... del PGOU de Xàtiva.
- 2) Execució d'obres d'urbanització de determinats carrers de la UA... sense estar aprovat el projecte d'urbanització de l'esmentat àmbit de sòl.
- 3) Construcció d'habitatges sense la realització prèvia de sondatges arqueològics.

4) Petició d'indemnització de danys i perjuís sobre la base de la responsabilitat administrativa, per l'anormal funcionament del servei públic, que consistix en la demora en la gestió urbanística de la UA...

Pel que fa a l'execució d'obres d'urbanització i de construcció sense estar prèviament aprovats els documents de desenrotllament del planejament urbanístic (projectes de reparcel·lació i d'urbanització), ha de recordar-se a l'Ajuntament de Xàtiva que, segons disposa la normativa urbanística general, l'administració està obligada, igual que els particulars, al compliment de les disposicions sobre ordenació urbana contingudes en la legislació urbanística aplicable als plans. En conseqüència, les administracions urbanístiques actuant han de respectar escrupolosament les vies procedimentals previstes per a la gestió i urbanització del sòl, sense que siga excusa per a tal obligació el fet que l'actuació persegueix una finalitat d'evident i de lloable interès públic, com ara, en el cas que ens ocupa, la construcció d'un centre ocupacional per a disminuïts.

Com que el promotor de la queixa va manifestar l'incompliment de l'obligació de realitzar sondatges arqueològics, amb caràcter previ a l'execució d'obres de construcció, s'ha demanat informe respecte d'això a l'Ajuntament de Xàtiva per tal que constate que s'han complit les obligacions que imposa la legislació.

En haver-hi discrepància respecte de tal afirmació entre l'administració i el particular, i com que resulta a hores d'ara una qüestió de difícil prova, ha de recordar-se a l'Ajuntament de Xàtiva que la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià, imposa als promotors d'obres, públiques o privades, en àrees de protecció arqueològica, l'obligació d'aportar un estudi previ sobre els efectes que les obres projectades poden causar en les restes arqueològiques.

Finalment, pel que fa a la petició d'indemnització de danys i perjuís sobre la base d'un pretés anormal funcionament dels serveis públics, ha de fer-se constar al promotor de la queixa que l'estatut jurídic d'esta institució li atribueix competències per a supervisar l'actuació de l'administració pública de la Comunitat Valenciana, però en cap cas podrà declarar situacions jurídiques individualitzades a favor dels particulars, les quals hauran de ser reconegudes en via administrativa o, si és procedent, per la jurisdicció contenciosa administrativa.

Per tant, com que no té tal cobertura competencial, no és procedent entrar a analitzar la petició d'indemnització formulada pel promotor de la queixa.

De conformitat amb tot allò que s'ha exposat, i fent ús de les atribucions conferides per l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, formule a l'Ajuntament de Xàtiva les següents recomanacions:

Que, d'ara endavant, s'abstinga de realitzar actuacions urbanitzadores o d'edificació, sense que estiguen completats els corresponents procediments de gestió del sòl, a fi

d'evitar actuacions materials que dificulten o desincentiven el posterior desenrotllament urbanístic de la zona.

Que es done compliment a les previsions contingudes en la Llei de Patrimoni Cultural Valencià i la resta de disposicions complementàries, quant a l'obligació d'efectuar estudis arqueològics amb caràcter previ a l'execució d'obres que afecten zones de protecció arqueològica.”

La resolució de la queixa núm. 980590, dirigida a l'Alcaldia de Mutxamel, va ser literalment la següent. Hi ha constància la seua expressa acceptació, segons ens va comunicar l'esmentada autoritat municipal, ja que s'ha pagat a la ciutadana que n'era la subscriptora la quantitat de 24.146.682 ptes:

“En el seu escrit de queixa ens manifestava la Sra. E., en qualitat de representant de les mercantils A. i H., que estes societats eren propietàries d'onze parcel·les situades a la zona comercial i social de la ‘Fase D’ de la ‘Urbanització R. P.’ que van ser expropiades mitjançant el projecte d'expropiació del ‘Pla Parcial R. P.’, aprovat per la Comissió Territorial d'Urbanisme, amb data 20 d'abril de 1994, i que no se'ls havia pagat el preu just que constava en el mencionat projecte d'expropiació, que puja a 24.146.682 ptes., com a parcel·les no adherides al projecte de compensació de l'esmentat pla parcial.

Segons ens precisa la Sra. E., el pagament d'este preu just l'ha reclamat diverses vegades davant d'eixe Ajuntament. L'objecte de la present queixa s'emmarca plenament en l'àmbit competencial d'esta institució, ja que el Síndic de Greuges es configura, en l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia i en l'article 1 de la Llei 11/1988, com l'alt comissionat de les Corts Valencianes per a la defensa dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. En l'esmentat títol I es proclama el dret ciutadà contingut en l'article 33.3 de la Constitució: ‘Ningú no pot ser privat dels seus béns i drets, sinó és per causa justificada d'utilitat pública o d'interés social, mitjançant la corresponent indemnització i de conformitat amb el que disposen les lleis’.

En la informació que se li va facilitar a la ciutadana promotora de la present queixa, el 17 de maig passat, fonamenta la seua posició respecte d'això en els següents termes:

‘...sense perjuí de reconèixer sempre este Ajuntament el seu dret al cobrament de les quantitats fixades com a preus justos fins al límit de la quantitat no discutida, en haver-se observat d'ofici deficiències en la documentació que va servir de base per a la seua aprovació, així com adhesions posteriors de titulars de parcel·les incloses en el projecte, es va resoldre, en la sessió plenària celebrada el 28 de juliol de 1998, requerir la Junta de Compensació a la presentació d'un projecte modificatiu del d'expropiació per taxació conjunta de les parcel·les no adherides, justificant les exclusions per adhesions de propietaris afectats com també les rectificacions de superfícies i valoracions que s'estimaren pertinents, procedint en cas contrari a exigir-li, en la seua qualitat d'entitat beneficiària de l'expropiació, l'ingrés total de

les quantitats consignades com a preu just per a poder alçar les actes de pagament i d'ocupació o, si és procedent, consignar els imports en la Caixa General de Depòsits d'Hisenda, per a la seua posterior inscripció en el Registre de la Propietat. Tot això basant-se en la consideració que és un projecte únic que afecta un conjunt de parcel·les i propietaris, no susceptible d'actuacions independents o diferenciades respecte a cada una d'elles, havent de seguir-se per a la seua rectificació o modificació el mateix procediment que es va observar per a la seua tramitació original, i s'hi adjuntarà la documentació que es preveu en l'article 202 del Reglament de Gestió Urbanística.

Tot este procés s'ha vist complicat de nou amb la Sentència de nul·litat del Projecte d'Esmena d'Errors al de Compensació assenyalada al principi, i estan pendents de resoldre's les peticions formulades a l'Ajuntament, en ambdós sentits -a favor i en contra- sobre la validesa jurídica del projecte de compensació aprovat l'any 1989 i no declarat formalment nul'.

A la vista d'això, i des de les competències d'esta institució, considerem necessari formular les següents precisions:

D'una banda, resulta constatable que el projecte d'expropiació en qüestió va ser aprovat definitivament per la Comissió Territorial d'Urbanisme, el 20 d'abril de 1994, i que gaudix de fermesa en via administrativa, per la qual cosa la seua aplicació seria immediata, atés el seu caràcter executiu. Si, com indica eixa Alcaldia, sobre la base de les circumstàncies concurrents resulta aconsellable aprovar determinades modificacions del mencionat projecte, a hores d'ara encara no consta que s'haja iniciat el procediment aprovatori de les citades modificacions. És cert que la conveniència d'iniciar tal procediment s'apunta en l'Acord plenari municipal de 24 de setembre de 1996, i que es resol, fins i tot, en l'Acord plenari de 28 de juliol de 1998, concedir el termini d'un mes a la Junta de Compensació afectada per tal que aporte la documentació pertinent a fi d'iniciar el referit procediment de modificació del projecte expropiatori en vigor. Termini que es va incomplir, atés que de nou es reitera tal requeriment en l'Acord plenari de 27 d'abril passat. En conseqüència, el motiu principal en què fonamenta eixe Ajuntament la seua posició per a no procedir al pagament dels referits preus justos mancaria de virtualitat jurídica, atés que no s'ha iniciat formalment el procediment modificatiu en qüestió i que, en relació als incompliments per la Junta de Compensació obligada a aportar la documentació exigida, no comporta cap reacció per eixe Ajuntament.

Per un altre costat, hi ha constància, pel que fa a la quantitat principal que reclama la ciutadana autora d'esta queixa, que es va aportar per la Junta de Compensació un aval i que la citada Junta va sol·licitar que es consignara eixe import en la Caixa General de Depòsits.

Per Acord plenari municipal, de 26 de gener de 1999, es deposita l'esmentat aval en la Tresoreria Municipal i es resol que no es farà efectiu mentre no s'acorde per eixa corporació.

Davant de les expressades circumstàncies, convé recordar allò que s'ha disposat en l'article 50 de la Llei d'Expropiació Forçosa, de 16 de desembre de 1954:

‘1. Quan el propietari refusara rebre el preu o quan existira qualsevol litigi o qüestió entre l'interessat i l'administració, es consignarà el preu just per la quantitat que siga objecte de discòrdia en la Caixa General de Depòsits, a disposició de l'autoritat o del tribunal competent.

2. L'expropiat tindrà dret que se li lliure, encara que existisca litigi o recurs pendent, la indemnització fins al límit en què existisca conformitat entre aquell i l'administració, quedant en tot cas subordinat este lliurament provisional al resultat del litigi.’

Este precepte es desenvolupa en l'article 51 del Reglament de la llei, aprovat per Decret de 26 d'abril de 1957.

En conseqüència, segons allò que s'ha disposat en els mencionats preceptes, la consignació del preu just per l'administració actuant només és procedent en els casos que s'hi preveuen expressament i en aquells que hi estan taxats, i no resulta constatable en el present cas que concórrega cap de tals supòsits per a procedir a consignar sense cap termini l'esmentat preu just en la Tresoreria Municipal, com així va resoldre eixe Ajuntament, ja que, a més a més, es tracta d'un aval. I no hi ha constància que s'haja consignat la quantitat corresponent als interessos, segons exigeix el paràgraf 2n de l'article 51 del citat reglament.

En conclusió, atés que el Projecte d'Expropiació, aprovat el 20 d'abril de 1994, tindria caràcter de ferm i executiu, i com que no consta que concórrega cap de les causes previstes en la legislació d'expropiació forçosa per a consignar el preu just de les parcel·les en qüestió, de conformitat amb l'article 29.1 de la Llei 11/1988 que regix esta institució, se li recorda a vosté el deure de donar compliment a allò que s'ha disposat en la vigent legislació d'expropiació forçosa, pel que fa a procedir al pagament del preu just als seus propietaris per l'expropiació de les parcel·les objecte de la present queixa amb els corresponents interessos legals d'aplicació.”

1.2.2. Queixes relatives a la constitució i el funcionament de les entitats urbanístiques de conservació

Sobre l'expressada temàtica s'exposava en l'Informe anterior (Memòria 98. Ps. 64 i 65) que estaven en tràmit les queixes identificades amb els números 980583, 980856, 970339, 971322 i 961330.

En la queixa núm. 980583 (Ajuntament de Vilamarxant), l'Alcaldia persistix a no remetre'ns els informes que, per a l'esclariment dels fets objecte de la queixa, se'ls havia sol·licitat reiteradament, sense que conste cap justificació de tal demora.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 961330 (Ajuntament de San Fulgencio) i núm. 970339 (Ajuntament de Guardamar del Segura), en no constatar en les investigacions que es van instruir que l'activitat municipal materialitzada resultara lesiva als drets constitucionals dels ciutadans subscriptors d'estes queixes.

Quant a la queixa núm. 971322, es va dictar resolució, dirigida a l'Alcaldia d'Orihuela, sense que conste la seua acceptació, a pesar d'haver formulat diversos requeriments a l'efecte.

L'esmentada resolució responia al següent tenor:

“L'objecte d'esta queixa es referia al fet que no s'havia resolt l'escrit que va formular el president de la comunitat de propietaris on residix la Sra. U., amb data 15 d'abril de 1997, pel qual interposava recurs de reposició contra allò que va acordar la Junta General Ordinària de l'entitat urbanística de conservació ‘Villamartín’, celebrada el 9 de juny de 1996. En el seu últim informe ens comunicava, sobre si existia previsió de dictar resolució en l'esmentat recurs, el següent:

‘... este Ajuntament entén que són temes particulars, els quals no entra a valorar, en haver-hi interessos enfrontats contra una majoria que representa l'entitat, quedant sempre expedita la via contenciosa administrativa per a la seua possible resolució’.

L'article 17.2 de la Llei 11/1988, per la qual ens regim, prescriu que el Síndic de Greuges vetlarà ‘perquè l'administració resolga expressament, en el temps i la forma corresponents, les peticions i els recursos que li hagen sigut formulats.’ Per tant, des de l'àmbit competencial d'esta institució, formulem les següents consideracions sobre la present queixa.

El règim de recursos contra els actes i acords de la mencionada entitat urbanística es regula en l'article 39 dels seus estatuts, del tenor literal següent:

‘Contra els actes i acords de la Junta General i Comissió Delegada cabrà interposar recurs de reposició, en el termini d'un mes. Transcorregut un altre mes des de la interposició sense que es notificara la seua resolució, s'entendrà desestimat. Desestimat en forma expressa o presumpta el recurs interposat, l'interessat podrà interposar recurs d'alçada davant de l'Ajuntament en el termini de quinze dies.’

Resulta constatable que en la resolució de la Direcció General d'Urbanisme i Ordenació Territorial, per la qual s'autoritza la inscripció administrativa de la citada entitat urbanística, consta com a observació ‘caldrà adequar el règim jurídic dels recursos administratius contra els actes i acords de l'entitat, arreplegat en el seu article 39, a allò que es deriva de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.’

No hi ha constància que s'haja modificat el transcrit article 39 dels esmentats estatuts.

El recurs administratiu en qüestió es va presentar davant de l'Ajuntament d'Orihuela el 15 d'abril de 1997, que seria l'administració competent per a la seua resolució si, com vosté ens va informar el passat 5 d'octubre, l'únic recurs que és procedent és l'ordinari, i no és rellevant, a l'efecte de l'article 110.2 de la Llei 30/1992, que s'haja anomenat pel seu subscriptor com a recurs de reposició. També consta que es va lliurar en el domicili de tal entitat, el 3 de juny de 1997, segons acta notarial la còpia de la qual s'hi adjunta. Des de llavors, el ciutadà que n'és el promotor només rep una comunicació de vosté, de data 17 de novembre de 1997, on li indica que el recurs interposat ha de resoldre'l la Junta General de l'entitat referida.

Respecte d'això, si bé és cert que podrien haver transcorregut els terminis d'aplicació en què hagué de dictar-se resolució sobre això, amb l'evident inseguretat jurídica que suposa si s'apliquen els previstos en l'article 39 -un mes amb previsió de doble recurs en via administrativa- dels mencionats Estatuts, o el contingut en l'article 117 de la Llei 30/1992 -tres mesos respecte del recurs ordinari-, i que els efectes del transcurs dels esmentats terminis sense dictar la resolució preceptiva serien la desestimació del recurs interposat; no és menys cert que pel ciutadà subscriptor del recurs en qüestió no consta que sol·licitara i s'expedira el corresponent certificat d'acte presumpte com a causa que impediria dictar resolució per l'òrgan corresponent, segons allò que s'ha disposat en l'article 44 de la Llei 30/1992, en vigor quan es van produir tals fets, i que el vigent article 43.1, després de la reforma de la Llei 30/1992 per la Llei 4/1999, de 14 de gener, prescriu el deure de dictar resolució expressa a l'administració competent encara que haja transcorregut el termini per a resoldre, disposant l'apartat 4-b) de tal precepte:

‘En els casos de desestimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior al venciment del termini s'adoptarà per l'administració sense cap vinculació al sentit del silenci.’

En conseqüència, atesa la situació d'inseguretat jurídica que concorre en el present cas pel que fa al règim de recursos aplicable, i com que no consta cap causa que impedisca a l'administració actuant, o a l'entitat referida tutelada per esta, que es dicte resolució expressa a l'efecte, d'acord amb allò que s'ha disposat en l'article 29.1 de la Llei 11/1988, li recomane que promoga les actuacions necessàries a fi que es dicte resolució respecte del recurs administratiu objecte d'esta queixa, i que es practique la corresponent notificació en la forma corresponent al ciutadà que n'és el subscriptor.”

1.3. Disciplina urbanística

1.3.1. El deure de l'administració de subministrar la informació urbanística requerida pels ciutadans

A este tema al·ludixen les següents queixes: 990017, 990018, 990076,

990273, 990303, 990579, 990750, 990751, 990942, 990943, 991008, 991026, 991049, 991365, 991475, 991502, 991504, 991530, 991566 i 991597.

Els ciutadans promotors dels identificats expedients de queixa ens hi van manifestar l'excessiva dilació de les administracions implicades a expedir la informació que els van demanar.

En tot cas, a la vista de la problemàtica suscitada en estes queixes, convé distingir dos aspectes: d'un costat, els casos de petició d'informació urbanística, que es regulen en l'article 84.3 de la Llei 6/1994, de l'Activitat Urbanística, on es contempla el termini d'un mes per a expedir-la "pel que fa a la classificació, qualificació i programació urbanística dels terrenys".

A este aspecte al·ludirien les queixes núm. 990750, 991049, 991365 i 991502.

D'una altra banda, en la resta de les queixes se sol·licita, pels seus promotors, diversa informació, bé per a obtindre determinada documentació o per a sol·licitar concretes i puntuals qüestions referides a la competència urbanística.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990017, 990303, 990751, 991049 i 991566, atés que es va comprovar que s'havia expedit per les administracions competents la informació que es demanava.

La resta de les queixes al·ludides està en tramitació, i resulta de destacar que en les queixes identificades amb el núm. 990018 (Ajuntament d'Altea) i núm. 990942 (Servei Territorial d'Urbanisme i Ordenació Territorial, a Alacant) encara no hem rebut la informació sol·licitada, a pesar de requerir-la en reiterades ocasions, per la qual cosa l'esmentada falta de col·laboració amb esta institució es destacarà en la secció corresponent d'este Informe.

Quant a les queixes en tramitació enumerades en este epígraf de l'anterior Informe (Memòria 98. Ps. 70 i 71), es va resoldre el tancament de les queixes núm. 980022 i 981034, en constatar en les investigacions iniciades per esta institució que, encara que tardanament, es va subministrar la informació demanada pels ciutadans que n'eren els promotors.

1.3.2. La responsabilitat de l'administració per actes urbanístics

En la Memòria corresponent al 1998 (p. 75) s'informava que la queixa núm. 980655 estava en tramitació. Es va resoldre el seu tancament recentment, ja que després de l'estudi de la informació que ens va remetre l'Ajuntament de Dénia no es deduí que l'autoria dels danys causats al ciutadà subscriptor de la queixa siga imputable a l'agent urbanitzador del Pla Parcial "E. D."; així com, també se'ns

indica que la problemàtica de l'arreglada d'aigües pluvials i la seua connexió amb la xarxa de clavegueram s'ha solucionat.

1.3.3. Les llicències urbanístiques

Al·ludixen a l'expressada temàtica les queixes identificades amb els números 990057, 990310, 990360, 990405, 990438, 990554, 990890, 990968, 991178 i 991250.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990057 (Ajuntament d'Elda), 990405 (Ajuntament d'Alacant), 990554 (Ajuntament d'Almassora), 990890 (Ajuntament d'Elx) i 991250 (Ajuntament de Tàrbena), atés que en la seua tramitació no vam constatar una inadequada activitat de les administracions competents que resultara lesiva als drets constitucionals dels ciutadans que les van promoure.

La resta de queixes identificades es troben en tramitació, i en la major part dels citats expedients els seus promotors ens manifesten l'excessiva lentitud dels ajuntaments implicats per a la resolució de les sol·licituds de llicències urbanístiques, i també dels recursos en via administrativa que van interposar en relació amb els esmentats actes de policia urbanística.

Convé recordar que la disposició addicional quarta de la Llei 6/1994, de l'Activitat Urbanística, regula els terminis màxims per a resoldre tals sol·licituds i prescriu que les peticions de llicència per a obres majors es resoldran en dos mesos, i, quant a les obres menors, un mes. També, que el termini màxim per a dictar i notificar la resolució dels recursos de reposició serà d'un mes, segons el que disposa l'article 117.2, de la Llei 30/1992.

Pel que fa a les queixes en tramitació a què s'al·ludix en este epígraf en la Memòria de l'any anterior (ps. 76 a 80), resulta de ressenyar el següent.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 980264, 980265, 980485, 980568 i 981029, basant-nos en el fet que no es va constatar que concorreguera cap irregularitat en la concessió de les llicències objecte de les citades queixes que resultara lesiva als drets constitucionals dels ciutadans.

La queixa núm. 980791 continua en tramitació, atés que els informes sol·licitats de l'Alcaldia d'Altea es reberen amb manifesta dilació i que hi consta que els Serveis Tècnics municipals, reiteradament, notifiquen al ciutadà promotor de la citada queixa l'esmena de determinades deficiències que té la petició de llicència

de parcel·lació que va formular, i que este ciutadà ens manifesta que les dades sol·licitades per l'Ajuntament ja les va aportar. Recentment, de nou, vam requerir informe municipal per a aclarir estos aspectes, com també si hi ha previsió de dictar resolució respecte de la citada sol·licitud de llicència municipal.

Sobre la resolució de la queixa núm. 980198, que vam transcriure literalment en l'Informe anterior (ps. 76 a 79), l'Alcaldia de Sant Vicent del Raspeig no va acceptar les recomanacions que li vam dirigir. Esta institució considera injustificada l'esmentada actitud d'esta autoritat municipal, ja que la denegació de la llicència en qüestió es va acordar sense que constaren els preceptius informes tècnics i jurídics, de conformitat amb el que exigix la legislació urbanística d'aplicació, per la qual cosa entenem que la no acceptació de les recomanacions formulades no té la fonamentació jurídica necessària i així li ho vam comunicar a la mencionada Alcaldia.

1.3.4. La intervenció municipal mitjançant ordres d'execució

Les queixes al·lusives a esta problemàtica són les identificades amb el núm. 990003, 990109, 991588 i 991598.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 990003, en considerar que per l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant s'havia materialitzat l'activitat adequada per a vetlar per la salubritat i l'ornament públic, davant de certs vessaments domèstics denunciats pel ciutadà promotor de la queixa.

Les queixes núm. 991588 (Ajuntament de València) i núm. 991598 (Ajuntament de Torrevieja) estan en tramitació, i s'ha donat trasllat dels informes municipals que vam rebre als ciutadans que les van promoure. En estos informes es detalla l'activitat municipal materialitzada i es verifiquen els fets denunciats pels ciutadans subscriptors de les queixes, que han determinat que per estes administracions s'ordene l'execució de diverses obres als propietaris dels immobles en qüestió, tot això en el marc del que ha disposat en l'article 86 i concordants de la Llei 6/1994, Reguladora de l'Activitat Urbanística.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 990109, on vam formular un suggeriment a l'Alcaldia de Sollana, en relació amb l'abast del deure dels propietaris d'immobles de mantindre'ls en adequades condicions de seguretat, salubritat i ornament públics, en els següents termes:

“Pel que fa a les deficiències de neteja i d'ornament que presenta la via pública en la confrontació amb la nau que és propietat del promotor de la queixa..., no cap observar les al·legacions de l'Ajuntament de Sollana que, sobre la base del deure

legal de manteniment de les propietats en condicions de seguretat, salubritat i ornament, pretén desplaçar en l'administrat el deure de manteniment de la neteja de la via pública. En les fotografies aportades pel Sr. C. B. a l'expedient de la seua queixa es constata que la neteja de la via pública patix de certa desatenció i que el contenidor de residus sòlids que hi ha a la cantonada resulta insuficient per a donar cabuda a tots els depòsits que efectuen els veïns de la zona.

Ja que la neteja viària i l'arreglada de residus són serveis de competència municipal que, segons l'article 26.1.a) de la Llei 7/1985, han de ser prestats per tots els municipis, siga quin siga el seu nivell de població, resulta evident que el deure de manteniment de les condicions de neteja de la via pública correspon a l'Ajuntament de Sollana, i no al propietari de l'edifici adjacent, qui estaria obligat, si és procedent, a mantindre tal edificació en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic, però no així els carrers que l'envolten.

Per tot allò que s'ha exposat anteriorment, es formula a l'Ajuntament de Sollana el suggeriment que procedisca a incrementar les condicions de prestació del servei d'arreglada de residus i de neteja viària, per tal d'evitar la producció de cúmuls de brutícia al carrer de X.U.”

En les queixes que sobre esta temàtica s'al·ludien en l'anterior Informe (Memòria 1998. Ps. 80 a 85), es va resoldre el tancament de les identificades amb els núm. 980236 i 980775, en comprovar que s'havia solucionat la problemàtica que n'era l'objecte, mitjançant la nostra intervenció.

Continuen en tràmit les núm. 980359 i 980832, per haver sol·licitat recentment una ampliació de la informació que tenim a les alcaldies de Yátova i Aspe, respectivament.

1.3.5. Els il·líicits urbanístics: el règim sancionador i restaurador de la legalitat urbanística conculcada

Al·ludixen al mencionat epígraf les següents queixes: 990157, 990218, 990233, 990246, 990323, 990325, 990328, 990330, 990341, 990389, 990396, 990586, 990752, 990911, 990979, 990990, 990997, 991025, 991058, 991143, 991256, 991492, 991549 i 991603.

Estes queixes al·ludixen essencialment a tres qüestions: d'una banda, ens manifesten alguns dels ciutadans subscriptors que, tot i haver formulat denúncia davant del corresponent ajuntament sobre fets que podrien constituir infracció urbanística, no han obtingut cap comunicació respecte d'això.

D'una altra banda, diverses queixes es referixen a l'excessiva demora a instruir, tramitar i resoldre els expedients sancionadors i restauradors de la legalitat urbanística conculcada pels ajuntaments competents.

I, unes altres queixes al·ludixen al fet que no s'executen en els seus propis termes, pels ajuntaments implicats, les resolucions que s'arriben a adoptar a l'efecte.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990323, 990330, 990586, 990979, 990997 i 991256, en no constatar, en les investigacions iniciades per esta institució, que l'activitat materialitzada pels ajuntaments que hi intervenen resultara irregular ni lesiva als drets constitucionals dels ciutadans subscriptors de les queixes.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 990233, que va promoure el Sr. J. G., en qualitat de denunciante i interessat en la tanca en qüestió, on ens manifestava que, per no considerar conforme a dret la resolució d'arxiu dictada per l'Alcaldia d'Elx de dos expedients instruïts per infracció urbanística, va interposar el corresponent recurs administratiu ordinari, sense que s'haja dictat resolució respecte d'això. Ens vam dirigir a tal autoritat municipal en els següents termes:

"En relació amb la queixa de referència, promoguda pel Sr. J. G., notifiquem la recepció de l'informe evacuat pels Serveis Administratius municipals, amb data 15 de novembre de 1999, on no se'ns respon el nostre requeriment dirigit a vosté, del passat 28 de setembre, sobre 'si existix previsió de resoldre el recurs ordinari que va interposar el Sr. G., mitjançant escrit de 3 de setembre de 1998 (registre d'entrada núm. 30.912).'

Segons el que disposa l'article 17.2 de la Llei 11/1988, reguladora d'esta institució, el Síndic de Greuges vetlarà 'perquè l'administració resolga expressament, en el termini i la forma corresponents, les peticions i els recursos que li hagen sigut formulats.'

En este sentit, en la documentació de què disposem no consta que s'haja dictat resolució relativa al referit escrit, que va presentar davant de vosté el ciutadà promotor del present expedient. Quan es va formular esta petició, prescrivia l'article 42.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú: 'L'administració està obligada a dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que es formulen pels interessats, com també en els procediments iniciats d'ofici, la instrucció i resolució dels quals afecte els ciutadans o qualsevol altre interessat.'

I, com a complement a tal prescripció normativa, disposa l'article 89.4, de la Llei 30/1992: 'En cap cas podrà l'administració abstenir-se de resoldre, sota pretext de silenci, obscuritat o insuficiència dels preceptes legals aplicables al cas.'

També resultaria il·lustratiu per al present cas el règim jurídic que es contenia en el capítol II del títol VII de la citada Llei 30/1992, relatiu als recursos administratius, i l'actualment en vigor de la Llei 4/1999, que modifica la Llei 30/1992, tenint present el que diu la seua disposició transitòria segona.

En conseqüència, i de conformitat amb l'article 29.1 de la Llei 11/1988, li recorde el deure legalment exigible d'eixe Ajuntament de dictar resolució expressa respecte de l'escrit que va formular el ciutadà promotor d'esta queixa, amb data 3 de setembre de 1998, i que es practique la preceptiva notificació de la citada resolució."

També es va dictar la següent resolució en la queixa núm. 990389, dirigida a l'Alcaldia de Callosa de Segura:

"Vist l'expedient de la queixa, referent a l'execució d'obres al carrer... del municipi de Callosa de Segura, presumptivament constitutives d'infracció urbanística, i sobre les quals la promotora de la queixa i el seu fill han presentat tres escrits de denúncia davant de l'Ajuntament de Callosa de Segura, sense que s'hi haja produït cap resposta.

De la informació sol·licitada per esta institució, que consistia en informe de l'arquitecte municipal de Callosa de Segura, de data 14 d'octubre de 1999, es desprén que les obres objecte de denúncia, que consistixen en la volada construïda en la primera planta de l'edifici de la situació referida, no s'ajusten al planejament general vigent, ja que incomplixen concretament l'article 5.4.10, ni tampoc a la seua revisió actualment en tramitació.

Com que s'ha comprovat, per tant, la veracitat de la denúncia per la promotora de la queixa, és procedent adoptar les mesures de restabliment de la legalitat urbanística i, això, encara que l'Ajuntament de Callosa de Segura no haja donat cap resposta a la pregunta formulada per esta institució en el sentit de si l'obra que s'ha demostrat constitutiva d'infracció urbanística s'ajusta o no a les previsions de la preceptiva llicència municipal.

Per tant, si l'obra en execució no s'ajusta a allò que s'ha autoritzat per la llicència, haurà de procedir-se per l'Ajuntament de Callosa de Segura, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 del Reglament de Disciplina Urbanística, a ordenar la suspensió immediata dels actes constitutius d'infracció urbanística i atorgar a l'afectat un termini de dos mesos perquè ajuste les obres a la llicència concedida, tot acordant la demolició de les obres si transcorreguera l'esmentat termini i no haguera donat compliment a l'ordre d'adequació de les obres a la llicència concedida.

En el cas que resultara haver-se autoritzat la construcció de la referida volada en contra de les previsions del planejament urbanístic, haurà de procedir-se d'acord amb el que s'ha previst per l'article 34 del Reglament de Disciplina Urbanística, és a dir, l'alcalde haurà de disposar la suspensió dels efectes de la llicència i la paralització immediata de les obres iniciades a la seua empara, i procedir a la revisió de la llicència erròniament atorgada davant de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Per tot allò que s'ha exposat anteriorment, i fent ús de les atribucions conferides per l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre,

reguladora d'esta institució, es formula a l'Ajuntament de Callosa de Segura la recomanació que procedisca a ordenar la paralització de les obres constitutives d'infracció urbanística i que s'adopten de mesures de restabliment de la legalitat urbanística, a fi que la volada en construcció s'ajuste, en les seues dimensions i en la seua situació, a les previsions del Pla General del municipi.”

La resta de queixes enunciatades estan en tràmit, d'on resulta de ressenyar que, en les núm. 990325 (Ajuntament d'Orba) i la núm. 990990 (Ajuntament de Sant Joan d'Alacant) s'han practicat diversos requeriments per a obtindre la informació que vam sol·licitar i que encara no hem rebut.

Quant a les queixes en tramitació a què s'al·ludia en l'anterior Informe (Memòria 98. Ps. 86 a 93), es va resoldre el tancament de les queixes núm. 970070, 971129, 980190, 980277, 980483, 980650, 980825, 980828, 980876, 981049 i 981094 en comprovar que, mitjançant la nostra intervenció, s'han exercit correctament les competències municipals per a la sanció i restauració de la legalitat urbanística conculcada.

Les queixes núm. 980639 (Alcaldia de Castelló de la Plana), núm. 981023 (Alcaldia de Xàbia) i núm. 971210 (Alcaldia de Catral) es troben en tramitació, atesa la tardança a remetre'ns els citats ajuntaments els informes que se'ls van requerir reiteradament, i donarem constància d'esta actitud en la secció corresponent d'este Informe.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 981122, on se li va recomanar a l'Alcaldia de la Vila Joiosa que iniciara expedient per a la restauració de la legalitat urbanística conculcada, respecte de l'execució d'unes obres per a l'ampliació d'un magatzem agrícola que no disposen de la preceptiva llicència urbanística, i en què l'expedient sancionador respecte d'això ja es va resoldre.

2. HABITATGE

2.1. Queixes sobre l'aplicació dels *plans de vivenda*

Sobre la mencionada problemàtica s'han formulat les queixes núm. 990182, 990333, 991223, 991431 i 991443.

Es va resoldre el seu tancament amb la fonamentació que, tot seguit, s'exposa.

En la queixa núm. 990182 es va acordar el seu tancament sobre la base que, per la intervenció d'esta institució, se li va pagar a la ciutadana que n'era la promotora la subvenció que li corresponia d'acord amb el *pla de vivenda* d'aplicació, segons ens va informar la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

La queixa núm. 990333 es va tancar després de constatar que la mencionada Direcció General va aplicar correctament la normativa en qüestió, ja que el preu de la compra de l'habitatge del promotor d'esta queixa, que hi ha en l'escriptura pública que va subscriure, superava el preu màxim de venda a fi d'acollir-se a la legislació aplicable al *Pla Vivenda 1996-1999*. També, per idèntiques raons, es va resoldre el tancament de la queixa núm. 991223, en constatar que els ingressos ponderats dels ciutadans titulars de l'habitatge en qüestió excedixen el límit màxim previst en el règim jurídic d'aplicació.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 991431, una vegada que es va dictar resolució desestimatòria del recurs d'alçada que va interposar la ciutadana promotora de la citada queixa, davant de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, contra la denegació d'una subvenció en el marc del *Pla de Vivenda 1996-1999*. Després de l'estudi de la mencionada resolució, no vam constatar que els motius determinants de la denegació de l'esmentada subvenció suposaren una vulneració de la normativa aplicable.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 991443 en comprovar, durant la investigació que vam iniciar, que per la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge se li havia reconegut el finançament qualificat en el marc del *Pla Vivenda 1996-1999* al ciutadà promotor d'esta queixa, i es va procedir a revocar la resolució denegatòria que s'hi va dictar inicialment.

Pel que fa a les queixes al·ludides en l'anterior Informe sobre este epígraf (Memòria 98. Ps. 97 i 98), es va resoldre el tancament de les identificades amb els núm. 980026 i 980804. En el cas de la núm. 980026, perquè ja s'havia dictat resolució relativa a un recurs ordinari que va interposar el ciutadà subscriptor de tal queixa, on la demora en la seua resolució en constituïa l'objecte. Mentre que en la núm. 980804, se li va subministrar al ciutadà que n'era el promotor la informació que reiteradament va sol·licitar de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge sobre l'aplicació del *Pla de Vivenda 1996-99* i, finalment, va obtenir el finançament qualificat que pretenia en el marc de l'indicat *pla de vivenda*.

2.2. Queixes en relació a altres competències dels Serveis Territorials d'Arquitectura i Habitatge

Respecte d'això, es va formular la queixa núm. 990197 per la Sra. M. G., on

ens manifestava que la seua plaça d'aparcament, subjecta al règim de protecció oficial, no tenia les dimensions exigibles per la normativa aplicable i ens precisava que l'esmentada edificació s'havia promogut per l'Institut Valencià d'Habitatge, SA. També, ens indicava que havia denunciat tals fets davant del Servei Territorial indicat, a Alacant, i que no havia rebut cap resolució respecte d'això. Esta queixa està en tràmit i s'ha sol·licitat, recentment, una ampliació de la informació que vam rebre del mencionat Servei Territorial per tal que se'ns precisara si hi ha previsió d'instruir expedient sancionador en el marc de la legislació d'habitatges de protecció oficial, davant dels referits fets concurrents.

En les queixes núm. 971379, 971469 i 981099, -que estan en l'Informe anterior (p. 102)-, se'n va resoldre el tancament, en comprovar que les actuacions materialitzades pels serveis territorials competents no resultaven lesives als drets constitucionals dels ciutadans que n'eren els promotors, ni havien sigut irregulars.

2.3. Queixes per actuacions de l'Institut Valencià d'Habitatge

Respecte d'això, s'han presentat, pels ciutadans valencians, les queixes núm. 990288, 991154, 991271, 991476, 991544 i 991547.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 991476, on ens plantejava el seu autor que havia presentat davant del IVH, SA una reclamació per diverses deficiències concurrents en la seua casa i que no havia rebut cap resolució respecte d'això. Després d'iniciar la nostra investigació, vam rebre comunicació del Sr. gerent del citat organisme qui ens informava que, després de practicar l'oportuna visita tècnica d'inspecció a l'esmentat habitatge, es va dictar la corresponent resolució, que es va notificar en la forma corresponent al Sr. D., per la qual cosa vam procedir a l'arxiu d'este expedient.

La resta de queixes identificades estan en tramitació.

En la queixa núm. 990288, ens exposava el col·lectiu de ciutadans que la subscrivien que havien sol·licitat informació del IVH, SA sobre l'aplicació del Decret 114/1996, de 5 de juny, del Govern Valencià, pel qual es modifica l'amortització anticipada i els canvis del règim contractual d'habitatges de promoció pública de la Comunitat Valenciana, i que no havien rebut cap comunicació respecte d'això. Després de practicar reiterats requeriments d'informació al Sr. gerent d'este organisme per a aclarir la seua posició a l'efecte, encara no hem rebut el seu informe.

La queixa núm. 991154 al·ludix a les reiterades i greus molèsties que suporta en la seua casa, provocades, essencialment, pel soroll i les vibracions dels grups de

pressió i depòsits d'aigua que proveïxen l'edifici. En dates recents, hem rebut l'informe del IVH, SA que vam sol·licitar, on se'ns detallen les actuacions realitzades pel mencionat Institut amb la finalitat de solucionar tal problemàtica. Del referit informe s'ha donat trasllat a la interessada.

Pel que fa a la queixa núm. 991271, també es va sol·licitar el corresponent informe del IVH, SA, quant a la reclamació que va formular la seua autora sobre determinades deficiències constructives que concorrien en la seua casa, que encara no hem rebut.

En idèntica situació procedimental es troben els expedients de queixa núm. 991544 –en què el ciutadà promotor no va obtindre resposta a una sol·licitud d'ajudes econòmiques que va formular davant del IVH, SA-, i la queixa núm. 991547, on el ciutadà subscriptor no va rebre resposta a una sol·licitud d'ajornament de pagament que va formular a l'esmentat Institut respecte d'un habitatge que va adquirir.

2.4. Queixes relatives a les competències municipals en matèria d'habitatge

Per la Sra. M. A. es va formular la queixa núm. 991467, referida a l'excessiva demora a obtindre la cèdula d'habitabilitat que va sol·licitar de l'Ajuntament de Mutxamel. Vam rebre l'informe municipal que vam requerir, on se'ns comunica que es va concedir la citada petició, per la qual cosa es va resoldre el tancament de la present queixa.

Respecte de les queixes referides a esta temàtica que es mencionaven en l'anterior Informe (Memòria 98. P. 103), es va resoldre el tancament de la queixa núm. 981048, ja que es van concedir les cèdules d'habitabilitat que van sol·licitar els ciutadans afectats davant de l'Ajuntament de Santa Pola.

Està en tràmit la queixa núm. 981039, en què hem sol·licitat, recentment, una ampliació de la informació que vam rebre de l'Alcaldia de Xàbia.

3. MEDI AMBIENT

3.1. Contaminació del riu Segura

Al mes de març de 1999, pel Síndic de Greuges es va obrir una

investigació d'ofici per a conèixer si l'actuació de les administracions i dels organismes sobre els quals exercix la seua competència es realitzava regularment amb vista a donar solució al problema i al perill que suposa l'estat del riu Segura al seu pas per terres valencianes.

L'evolució i la caracterització de la qualitat del riu Segura i l'origen de la contaminació que patix ha sigut descrita clarament pels professors Parra Ruiz i Abadía Sánchez, de la Universitat Miguel Hernández, d'Elx, als quals seguim en la següent exposició:

Anàlisi de la problemàtica

Els rius constituïxen un sistema de transport per on s'evacua l'excés de pluja i de producció dels continents cap a la mar. En els seus ecosistemes naturals, els rius tenen una capacitat d'autodepuració major que la de qualsevol altre ecosistema aquàtic, de manera que la matèria orgànica vessada és transformada per processos físics, químics i biològics, incorporant-se part d'estos elements al mateix sistema aquàtic i l'altra part és exportada a uns altres sistemes. Esta capacitat de transport i processat dels rius ha fet que l'home els haja utilitzat des de sempre com a abocadors.

A la conca del Segura, el riu ha rebut sempre els residus urbans de tots els pobles riberencs. Fins fa uns 30 anys, el Segura tenia temps i ocasió d'autodepurar les aigües residuals que rebia d'una població, abans d'arribar a la següent situada aigües avall. Però l'augment de la densitat de població, que va comportar també un augment en el consum d'aigua, així com el progressiu desenvolupament agrícola i industrial, que va començar a sofrir la conca del Segura a finals de la dècada dels seixanta, va propiciar un gradual augment de la càrrega contaminant que es vessava al riu i, així, s'ha vist excedida a poc a poc la seua capacitat d'autodepuració, cosa que va ocasionar l'empitjorament gradual de la qualitat de l'aigua. Este fet s'ha vist potenciat pels baixos cabals circulants pel riu com a conseqüència del descens de les aportacions de la capçalera i de l'augment de la demanda d'aigua.

Causes de la desnaturalització

a) Augment de la densitat de població

D'acord amb l'estudi de població reflectit en la Memòria del Pla Hidrològic de la Conca del Segura, l'any 1950 la població dels municipis que componen la conca era d'1.051.925 habitants. El 1981 la població havia augmentat un 16,4% sobre la que existia el 1950, i l'any 1986 un 22,6%, arribant el 1991 a la xifra d'1.313.223 habitants.

Si analitzem les dades, l'augment absolut de població des de l'any 1950 fins a l'any 1991 és de 261.298 habitants, xifra que aparentment no justifica l'evident deterioració de la qualitat de l'aigua del riu Segura en este període. Si, per un altre costat, es considera que eixe augment ha estat localitzat quasi exclusivament a les províncies que més municipis riberencs tenen (Alacant i Múrcia) i que la població

s'ha concentrat en nuclis urbans de més de 10.000 habitants, l'efecte de l'augment de la densitat de població sí que adquirix una rellevància important com a causant de la desnaturalització de la qualitat de l'aigua del riu.

b) Augment del consum urbà d'aigua

La concentració gradual de la població en nuclis urbans va provocar un augment del consum d'aigua. Este augment va ser possibilitat per la instal·lació, als municipis de tota la conca, de les xarxes de subministrament d'aigua potable subministrada per la Mancomunitat dels Canals del Taibilla.

La Mancomunitat dels Canals del Taibilla va ser creada per Decret Llei el 4 d'octubre de 1927, i era l'encarregada del projecte, la construcció i l'explotació de totes les obres i instal·lacions que foren necessàries per al subministrament d'aigua potable als municipis i a les entitats estatals mancomunades, com també a la base naval de Cartagena. Les obres encarregades van consistir en la captació de les aigües del riu Taibilla, afluent de la capçalera del riu Segura, i el seu transport i distribució als nuclis urbans de la conca. La xarxa d'aigua va arribar a Múrcia l'any 1956, a Elx i Alacant el 1958 i a mitjan dels anys 60 va començar a arribar a la resta dels municipis riberencs de les hortes del mitjà i baix Segura.

L'evolució del consum d'aigua per a abastiment gestionada per la Mancomunitat durant el període 1945-1994 va sofrir un brusc augment a partir de finals dels anys 50 i principis dels 60, fins a aconseguir el màxim l'any 1990. La reducció observada a partir de l'any 1990 és a causa principalment de la conscienciació ciutadana i, sobretot, a l'optimització i millora del rendiment de les xarxes municipals.

La conseqüència directa d'este augment del consum urbà és que quasi la totalitat de l'aigua consumida és transformada en aigua residual urbana. L'aigua residual urbana és una mescla d'aigües domèstiques, aigües industrials i aigües d'origen pluvial que, vessades al riu, provoquen una contaminació de tipus físic, químic i biològic.

Les xarxes de sanejament i les plantes de depuració municipal, van sorgir posteriorment a les d'abastiment, per a intentar pal·liar el problema que estava causant la gran quantitat d'aigua residual que es generava i que es vessava sense depurar. Però la majoria de plantes depuradores municipals que van començar a construir-se per tots els municipis riberencs a finals de la dècada dels 60, van vore immediatament excedida la seua capacitat de treball, amb la qual cosa es continuava vessant aigua residual al riu amb un escàs tractament de depuració. Este fet és responsable, en gran mesura, de la desnaturalització dels cabals del riu, que va començar a fer-se patent a mitjan dels anys 70, no existint en eixes dates cap normativa legal que emparara esta circumstància, ja que la Llei d'Aigües, llavors vigent, datava del 1879 i no sancionava la contaminació de les aigües. Amb l'aparició de la Llei d'Aigües, de 2 d'agost de 1985, el problema no es va solucionar, sinó que tots els organismes i les empreses responsables dels abocaments van passar de la nit al matí a ser il·legals i per tant dignes de sanció, al no haver posat prèviament remei a la contaminació que provocaven, ja que no se'ls

havien facilitat els mitjans necessaris per a poder adaptar-se a la nova situació i complir així els límits de contaminació imposats en la nova llei.

c) Desenvolupament agrícola

El desenvolupament agrícola ha influït en la desnaturalització dels cabals des de dos perspectives diferents:

La intensificació dels cultius i millora de les produccions a les zones de nous regadius ha sigut possible gràcies principalment a les noves tecnologies de regatge i al maneig adequat de fertilitzants i plaguicides. Esta situació ha provocat un augment general del consum d'estos compostos, estenent-se el seu ús a totes les zones de regadiu, amb la qual cosa ha augmentat considerablement el seu vessament, bé de manera indirecta en el cas dels fertilitzants, que es llaven amb les aigües de regatge i així s'arregla una aigua de drenatge salinitzada, o bé de manera directa en vessar els excessos i sobrants de la fabricació de plaguicides als llits dels rius. En ambdós casos les zones més afectades són les hortes del riu i en particular la part del baix Segura, que, com que està a la cua del sistema mostra ràpidament els símptomes d'este tipus de contaminació. Un exemple d'esta situació es dona a la marge dreta del baix Segura, en concret l'augment de la concentració de sulfat càlcic de les aigües que circulen pel "Requerón de Hurchillo"; este assarregla les aigües de drenatge de gran part de la marge dreta, i s'han autoritzat noves zones de cultiu a les faltes de les muntanyes que envolten la marge dreta, les quals no reunitzen les condicions agronòmiques adequades ja que el sòl té gran quantitat d'algeps, de fet proliferen per la zona algepsars. Les aigües de drenatge del regatge d'estes zones van a parar al Requerón altament salinitzades com a conseqüència de la llavada del sulfat càlcic, cosa que ha ocasionat la salinització de les seues aigües i que no s'utilitzen ja per a regar. No obstant això, eixa aigua va a parar al Segura la qual cosa ocasiona un augment global de la salinitat. Un altre exemple de contaminació per vessaments d'origen agrícola, són els vessaments de "simazina" als assarbs, que han provocat en els últims anys pèrdues de grans superfícies de cultius hortícoles.

Per un altre costat, la conca del Segura ha experimentat un augment molt important de la superfície de regadiu, que en l'actualitat ascendix a 269.029 hectàrees. Este augment de la superfície de regadiu ha estat promogut en gran mesura pel Transvasament Tajo-Segura. La primera fase va autoritzar el transvasament de 600 Hm³ dels quals una part important estava destinada a regar una superfície total de 191.110 hectàrees; d'estes, 50.000 en corresponien al regadiu tradicional de les hortes, 90.230 per a millora de regadiu existent i les 50.880 restants estaven destinades a regadiu de nova creació. La distribució de volums per a les diferents zones de regatge es va establir en la Llei 52/1980, de 16 d'octubre. La nova superfície de regadiu autoritzada estava, en concordança amb els volums citats, en la mencionada llei.

La nova situació creada s'ha vist totalment desestabilitzada en no transvasar, en cap dels 19 anys que porta funcionant el transvasament, el cabal autoritzat que s'havia pres com a base per a l'ampliació de la superfície de regadiu. Esta circumstància ha

propiciat la situació actual, que obliga a regular totalment els cabals que circulen pel llit del riu Segura per a poder satisfer la demanda de totes les zones de regatge creades, sent-ne el gran perjudicat el regadiu tradicional, que ha vist com els seus regs són reduïts als anomenats regs de socors (3 o 4 a l'any), de manera que, en mancar el sistema de regatge de regulació interna, es veuen obligats a abandonar els cultius hortícoles en favor dels arboris que són els únics que aguanten el règim de regs a què es veuen sotmesos.

Esta situació provoca la quasi desaparició de cabal circulant pel llit del riu, des de l'assut d'Ojós fins a Guardamar del Segura, excepte durant els regs de les hortes, que duren al voltant de 27 dies cada un. Per tant, la dilució dels vessaments que es produïxen en esta zona durant la major part de l'any és pràcticament nul·la, amb la qual cosa la qualitat de l'aigua es veu seriosament afectada. Esta deterioració de la qualitat és cada vegada més acusada segons avancem cap a la cua del riu, i aconsegueix les seues cotes màximes al baix Segura.

d) Desenvolupament industrial

El desenvolupament industrial va ser possible en la conca gràcies, en gran part, a la disponibilitat d'aigua procedent de les xarxes d'abastiment instal·lades per la Mancomunitat dels Canals del Taibilla. La indústria conservera es va desenvolupar especialment a nuclis com ara Molina de Segura, Alcantarilla, Alguazas, Mula, etc. i la indústria d'assaonats a Lorca. Així mateix, també es va possibilitar la instal·lació d'un altre tipus d'indústries com les càrnies, almàsseres i cellers, disseminades per tota la conca.

L'evolució dels vessaments d'origen industrial com a causants de la desnaturalització dels cabals del riu, ha sigut semblant a la dels vessaments d'origen urbà, amb la diferència que l'efecte contaminant de l'aigua residual industrial és major que el de la urbana. No obstant això, el nombre de vessaments industrials és molt inferior.

El problema principal del vessament industrial és la càrrega orgànica unida a la gran quantitat de compostos tòxics que posseïxen i que fan més complicada la seua depuració. El sistema de depuració d'estes aigües ha de ser independent de la depuració de les d'origen urbà i ha de tractar-se en unes altres instal·lacions. Esta circumstància no sol donar-se, per la qual cosa ambdós vessaments es mesclen, cosa que fa que siga més difícil el seu tractament.

e) Descens dels cabals circulants

El descens dels cabals circulants no és en si una causa directa de la desnaturalització dels cabals, però sí que n'és una causa indirecta, ja que en no haver-hi dilució dels vessaments, el procés d'autodepuració es veu impedit, fent-se més patent l'efecte de la desnaturalització.

Un dels factors que han propiciat este descens ha sigut el ja comentat augment de la demanda d'aigua, cosa que ha motivat la regulació total dels cabals circulants per a

poder augmentar així la disponibilitat del recurs. El responsable principal ha sigut l'augment de la superfície de regadiu, ja que el regadiu consumix per damunt del 80% dels recursos disponibles.

L'altre factor és el descens de les aportacions naturals de la capçalera del Segura sofrit des de principis dels anys 80. Si es compara la sèrie històrica 1940-1995, de les precipitacions mitjanes anuals sobre la capçalera enfront de les seues aportacions, s'observa el caràcter cíclic de les precipitacions, en què s'intercalen períodes humits amb períodes secs. Les aportacions de la capçalera són la resposta de la conca davant de les precipitacions, de manera que les aportacions han seguit cicles paral·lels als de les precipitacions al llarg de la sèrie, excepte a partir dels anys 80 en què les aportacions descendixen comparativament amb l'augment de les precipitacions.

Fins a l'any 1981, el règim d'aportacions era paral·lel al de precipitacions, i eixe paral·lisme es trenca a partir del citat any. Les causes d'este descens brusc del cabal aportat no estan clares, se'n poden assenyalar dos com a possibles. Una d'elles és el canvi climàtic ocasionat per l'home, que ha provocat un augment general de les temperatures, encara que esta causa és una miqueta insegura. L'altra causa, més probable, pareix estar en l'abús de les extraccions soterrànies en les planures manegues, que poden haver afectat els aquífers de la capçalera del Segura, ja que els sistemes aquífers d'origen càrstic d'esta zona no semblen ser completament estancs entre si i que poden haver-hi fluxos importants entre ells que afecten la capçalera del Segura.

Efectes de la desnaturalització

- Efectes mediambientals

Els efectes de la contaminació de l'aigua sobre el medi ambient són moltíssims i de molt diversa índole. A la conca del Segura es poden destacar, d'entre altres, els següents:

- Desaparició de la fauna aquícola des de l'assut d'Ojós fins a Guardamar del Segura.
- Deterioració i degradació dels marges i les riberes del riu, desapareixent en molts dels seus llits la vegetació autòctona.
- Degradació general del paisatge com a conseqüència dels efectes anteriorment assenyalats.
- Emanacions de gas sulfhídric a causa de la contaminació i pèrdua d'oxigen de l'aigua, creant les consegüents males olors, tan molestes al seu pas pels nuclis urbans.
- Contaminació dels sòls on s'aplica l'aigua per a regatge procedent del riu.

L'efecte de la contaminació i progressiva salinització del sòl es veu agreujat a les hortes mitjana i baixa, com a conseqüència de les obres de canalització del riu Segura i de la resta d'obres realitzades a la conca per a la protecció contra les avingudes. Les crescudes periòdiques del riu Segura, a més dels danys materials

que causaven, tenien un efecte beneficiós, ja que llavaven el sòl i aportaven materials fins com ara llims, argiles i humus, la qual cosa renovava la fertilitat del sòl i assegurava la continuïtat de l'ecosistema agrícola.

El sistema de regatge de les dos hortes es basa en la reutilització de les aigües de vessament sobrant de regs en zones més altes. A causa de la pèrdua de qualitat de l'aigua, les aigües sobrants dels regs tenen un contingut salí excessiu per a poder ser reutilitzades amb normalitat, la qual cosa provoca la salinització continuada dels sòls que s'hi reguen i ocasiona l'abandó de les terres. Este efecte es vorà potenciat en un futur pròxim com a conseqüència de l'absència de la llavada que propiciaven les avingudes.

- Efectes sobre els usos de l'aigua

Dels tresos usos consumptius de l'aigua: agrícola, urbà i industrial, el més directament afectat per la desnaturalització és l'agrícola, ja que és l'ús menys exigent en qualitat, per la qual cosa els tractaments a què és sotmesa abans de ser consumida poden ser obviats. Per este motiu, es reserva l'aigua de millor qualitat per als usos urbans i industrials.

Des del punt de vista agrícola, la contaminació de l'aigua afecta de manera diferent en funció del tipus de contaminació de què es tracte: física, química o biològica.

La contaminació biològica o orgànica, per la seua composició, té un efecte fertilitzant i de condicionament físic del sòl d'indubtable transcendència per al desenvolupament de les plantes, ja que aporta una part important dels nutrients principals, cosa que fa que es puguin satisfer, almenys parcialment, les exigències dels cultius. No obstant això, enfront d'esta qualitat nutritiva, cal destacar que la càrrega biològica que hi contenen (virus, bacteris, protozous, nematodes, etc.) constituïx un risc cert per a la salut humana, tant per als consumidors com per als treballadors involucrats en les activitats agrícoles i, fins i tot, per a la població en el seu conjunt.

Quant a la contaminació física i química, produïx un efecte negatiu immediat sobre els cultius. El contingut en sals dissoltes de l'aigua contaminada per rebutjos urbans, pot arribar a ser molt elevat. Per a fer-se una idea, el consum mitjà de sal pura d'un llavaplats és de l'ordre d'1 kg per setmana per a una família mitjana; si tenim en compte que al municipi de Múrcia, amb 350.000 habitants, la família mitjana siga de 4 membres i un 25% d'elles tinguen llavaplats, el vessament de sal pura puja a la quantitat de 22.000 kg setmanals, només en concepte d'ús de llavaplats i procedents del municipi de Múrcia. Si sumem les altres fonts de contaminació domèstica, com ara descalcificadors, detergents, etc., i tots els municipis que vessen directament o indirectament al Segura, el contingut de sal vessat augmenta considerablement.

El consum d'aigua salinitzada per al regatge provoca un efecte negatiu sobre la planta i sobre el sòl. En regar amb aigua salinitzada, augmenta la concentració salina de la solució del sòl, de manera que la planta no pot vèncer la pressió

osmòtica exercida per l'excés de sal, impedit que l'aigua i els nutrients passen del sòl a l'interior de la planta, cosa que provoca un estrés hídric que s'hi acusa. Per un altre costat, es va aportant al sòl una quantitat de sals que no són eliminades llevat que s'aplique amb el regatge, periòdicament, un excés d'aigua destinada a seua la llavada. Si la llavada no es fa amb aigua de bona qualitat, la deterioració del sòl és quasi irreversible, cosa que ocasiona el seu abandó per part de l'agricultor.

El lamentable estat del riu que ha quedat descrit ja era conegut per les administracions competents des de fa anys. A manera d'excusa, el president de la Confederació Hidrogràfica del Segura manifestava a la premsa diària, el 6 d'abril de 1998:

"És difícil de comprendre que les administracions implicades hagen quedat desbordades. Potser, una primera explicació siga per causa d'una normativa que establix terminis dilatats per a realitzar les inversions i que permet atorgar autoritzacions provisionals de vessament que no afavorixen la ràpida eliminació de la contaminació present.

Una altra explicació seria la forta sequera de començaments dels anys 90. L'obsessió per realitzar obres per a millorar la regulació i l'aportació de cabals - conductors, basses, pous- va deixar aparcades unes altres preocupacions i inversions, com eren les relatives a la qualitat de les aigües -col·lectors, plantes de tractament, retorn de cabals al riu- ja que, bona part dels vessaments, eren utilitzats, sense a penes tractament. La sequera minimitzava els problemes de qualitat perquè estos no es manifestaven, en ser escasses les aportacions d'aigües residuals als llits principals. Les aigües eren captades i utilitzades abans d'arribar-hi. Superada, a partir del 1996, la crisi de la sequera, i en disposar d'aigua de bona qualitat a la xarxa de séquies, l'aigua residual deixa d'utilitzar-se i en alguns casos a penes tractada retorna als llits, creant el problema ambiental que actualment detectem.

En esta conca s'han destinat per afrontar la sequera més de 8.000 milions de pessetes en actuacions d'emergència, a fi de millorar la regulació i aportar cabals, sense que s'haja destinat una sola pesseta d'estes inversions a pal·liar, en eixe temps, el problema de qualitat de les aigües. I estos problemes no apareixen de la nit al matí, el riu Segura està fent mal olor des de fa anys -al meu entendre, prou pitjor que ara- el que passa és que la consciència ciutadana en estos moments ha dit ¡ja n'hi ha prou!."

El Pla Hidrològic de la Conca del Segura inclou en la seua normativa preceptes que resulten directament aplicables a la situació descrita, així, en el seu article 11, titulat "Cabals i volums exigibles per raons mediambientals", s'establix l'objectiu de cabal mínim de naturalesa mediambiental i sanitari de 4 m³/s, circulant per a totes les èpoques de l'any i en qualsevol punt del riu Segura, des de la Contraparada fins a la presa de Sant Antoni (Guardamar del Segura). Este cabal podrà procedir, tant de les aportacions i retorns del tram, com de desembassaments programats per a uns altres usos. En cas que fóra necessari, podran completar-se amb desembassaments programats a eixe efecte, que dependran de la situació hidrològica de la conca.

La continuïtat d'este cabal queda sotmés a les determinacions de la planificació nacional, a la compatibilitat amb uns altres usos establits i al règim de disponibilitats. En este sentit, en el Pla s'establix la prioritat de circulació de les aigües pels llits naturals a fi d'afavorir els seus condicionants ambientals fixant un cabal mínim mediambiental en llits permanents, equivalent al 10% de l'aportació mitjana anual en el règim natural, que al tram Ojós-Contraparada s'eleva fins als 3m³/s. El compliment d'este objectiu queda condicionat a la compatibilitat amb els usos existents i al règim de disponibilitats.

Quant a la compatibilitat dels diferents usos a què servix el riu, l'article 14 de les Normes imposa els següents criteris de prioritat:

- 1.- Abastiment de població, incloent xicotetes indústries de poc consum situades als nuclis de població i connectades a les xarxes municipals.
- 2.- Regadius i usos agraris.
- 3.- Usos industrials diferents dels de producció d'energia elèctrica.
- 4.- Usos industrials per a producció d'energia elèctrica.
- 5.- Aqüicultura.
- 6.- Usos recreatius.
- 7.- Altres aprofitaments.

Com que el subministrament d'aigua és un element indispensable per als processos urbanístics i d'assentament de població, el mateix precepte disposa que en els processos de formulació dels instruments d'ordenació del territori es demanarà informe, preceptiu i vinculant, de l'organisme de conca, a fi d'acreditar la disponibilitat dels recursos hídrics necessaris. Les administracions públiques i els promotors privats podran acreditar la disponibilitat dels recursos, bé de forma directa, bé mitjançant els oportuns acords o procediments legals fermes per a la permuta d'usos ja existents. Esta última circumstància determinarà, en tot cas, la tramitació de la corresponent concessió, conseqüència de la modificació del règim jurídic de les aigües que, fóra el que fóra el que li corresponguera anteriorment, d'ara endavant, tindrà caràcter públic.

Altres preceptes que incidixen directament i que obliguen les administracions amb competències en el riu i les seues aigües són els següents:

Article 26. Objectius de qualitat per trams de rius

La normativa comunitària establix directives d'obligat compliment en relació amb la qualitat i depuració d'aigües residuals que s'incorporaran al Pla.

La qualitat de les aigües que es requerix en els diversos trams queda vinculada a l'ús real que se'n fa en l'actualitat i poden establir-se aquells objectius de qualitat a mitjà i llarg termini que, sent raonablement assequibles, siguen més ambiciosos que els que es deduïxen dels usos actuals de l'aigua i estan condicionats precisament per la seua qualitat. S'exceptuen aquells paràmetres els límits en els objectius de qualitat dels quals siguen inferiors als de la seua pròpia composició natural.

Les programacions tecnicoeconòmiques de les obres de depuració incloses en el Programa núm. 15 d'abastiment, dessalatge, depuració i reutilització d'aigües residuals, i, sobretot, la seua viabilitat financera, condicionen de forma absoluta l'abast dels objectius de qualitat. A pesar d'esta incertesa, es considera viable aconseguir els següents objectius generals:

A les capçaleres dels llits dels rius, condicions de qualitat d'aigua acceptable per a tot tipus d'ús.

A les zones mitjanes dels llits dels rius, nivells de qualitat per a aigua d'abastiment mitjançant tractaments convencionals, i per a aqüicultura i usos recreatius (banys).

A les zones baixes dels llits, aptitud de l'aigua per a regatge i, en alguns casos, per a usos d'abastiment amb tractaments específics.

Per al riu Taibilla, nivell de qualitat d'aigua per a subministrament.

Per a usos piscícoles s'establix, a mitjà termini, com a nivell mínim de qualitat per a tot el llit del riu Segura aigües amunt de Contraparada, el corresponent a la qualitat necessària per a la supervivència i reproducció de ciprínids, segons l'annex número 3 del RAPAPH, excepte en aquells casos en què, per circumstàncies especials i de forma transitòria, puguen vore's sobrepassats els límits establits per a l'esmentat objectiu. Als trams més alts podran establir-se objectius de qualitat per a salmònids.

Article 27. Objectius de qualitat en aqüífers

Per als aqüífers de la conca s'establix l'objectiu general de mantindre els nivells de qualitat actuals i no degradar les possibilitats actuals d'ús que, sintèticament, són d'abastiment en capçalera i de regatge en les àrees mitjanes i baixes, amb excepció d'aquells aqüífers les aigües dels quals tinguen una qualitat natural superior a la del tram fluvial que el drena. Els objectius de qualitat que es definisquen per als diversos aqüífers drenats per brolladors hauran de ser compatibles amb els dels trams fluvials receptors.

El desenvolupament del Programa núm. 17 d'aigües soterrànies concretarà, de forma individualitzada per a cada aqüífer, el seu objectiu de qualitat.

Article 28. Objectius de qualitat en masses d'aigua

Com a objectiu general s'establix la consecució de nivells acceptables d'oligomesotròfia als embassaments afectats per processos d'eutrofització.

La qualitat d'aigua per a bany s'exigirà en tots els embassaments de la conca i trams de platja establits en els inventaris de riberes i marges de la Documentació Bàsica, de la manera com s'establix en el Programa núm. 3 de foment de l'ús social dels embassaments.

Este Programa realitzarà les actuacions encaminades a la consecució de nivells de qualitat que possibiliten el desenvolupament dels usos recreatius del Domini Públic Hidràulic, mitjançant la redacció dels corresponents Plans d'Ús i Gestió d'Embassaments. D'altra banda, el Programa núm. 11 d'eutrofització de masses d'aigua establirà el sistema de control dels processos d'eutrofització i determinarà la definició de les condicions d'eutròfia que es desitja obtenir en cada una de les masses d'aigua, la reducció que s'estime necessària i l'estudi de les alternatives de reducció.

Article 29. Procediments i línies d'actuació per a l'adequació de la qualitat de l'aigua

El Programa núm. 15 d'abastiment, dessalatge, depuració i reutilització d'aigües residuals harmonitza i integra el conjunt de plans i programacions realitzats per les administracions autonòmiques, relacionades amb la depuració de les aigües, en el seu àmbit de competència, i poden crear-se, a tal fi, comissions específiques en l'organisme de conca per al desenvolupament efectiu d'esta integració.

El Programa recopilarà o, si és procedent, desenvoluparà els estudis específics necessaris que, en cada tram fluvial o aquífer, permeten identificar els seus agents contaminants i salinitat, quantificar la contaminació produïda, estimar el nivell de contaminació per a diferents cabals, i identificar les principals actuacions i inversions en depuració, necessàries per a aconseguir els objectius de qualitat que s'hi establisquen.

Queda expressament prohibit en tot l'àmbit territorial del Pla la utilització de recursos hidràulics específicament destinats a la dilució de vessaments. Només s'exceptua d'esta prohibició els desembassaments que es programen en situacions excepcionals, per raons de salut pública, i sense caràcter permanent.

Article 30. Lluita i eliminació de la contaminació

El recurs financer bàsic que es destina a l'adequació de la qualitat de les aigües als objectius de qualitat que s'establixen en el Pla serà el cànon de vessament. Per a això, s'establirà el valor de la unitat de contaminació i el seu procediment d'actualització, de manera que es cobrisca el finançament de les actuacions necessàries.

En relació amb la gestió dels regadius, orientades a aconseguir millores de qualitat, es consideraran les següents actuacions:

- Identificació de les aigües afectades per contaminació de nitrats d'origen agrícola, i determinació de zones vulnerables a esta contaminació, de conformitat amb allò que s'ha establert en la transposició de la Directiva 91/676/CEE (RD 261/96).
- Desenvolupament d'un pla de gestió de l'ús de fertilitzants, pesticides i fungicides, tot identificant les accions i els organismes implicats.

- Disseny de les mesures necessàries per a la millora de la qualitat dels efluent procedents de les zones de regatge.
- Estudi de viabilitat de la implantació de sistemes de drenatge per a protegir la qualitat de sòls i aqüífers.
- Anàlisi del grau de contaminació de les aigües de regatge, efluent, sobrant, etc., mitjançant campanyes de mostreig periòdiques, les estadístiques de les quals s'incorporaran al sistema d'informació del Pla.
- Determinació dels nivells de qualitat de les aigües, en relació amb els cabals, per a evitar la salinització de sòls a les zones més vulnerables.
- Anàlisi prioritària i particularitzada de les anteriors actuacions en les àrees més afectades per estos problemes.

El compliment dels criteris sobre cabals mínims, tindrà l'efecte secundari de millora de la qualitat. Si no es disposara de recursos suficients per a l'establiment d'eixos mínims, la menor dilució haurà de considerar-se en els estudis de sanejament orientats a la consecució dels objectius de qualitat prescrits.

Es realitzaran campanyes de divulgació sobre la importància i necessitat de la preservació de la qualitat de les aigües soterrànies. Concretament s'efectuaran campanyes dirigides als agricultors, per tal que l'ús d'adobs minerals nitrogenats i pesticides es faci amb la prudència necessària i el mínim impacte, tot això amb independència de les prescripcions normatives que pogueren promulgar-se com a resultats dels Programes abans assenyalats.

Si els efluent de les estacions de depuració s'apliquen a zones de regadiu pròximes per a alleujar dèficits de sobreexplotació o d'infradotació, la no aportació d'estos efluent al riu es contrarestarà, quan siga possible, amb mesures com ara la prioritització i vigilància dels cabals mínims mediambientals, l'establiment d'abancalats de la làmina d'aigua que pogueren millorar l'autodepuració, etc.

El Programa núm. 16 de xarxes de control de les aigües continentals inclourà la instal·lació d'un sistema de control de la qualitat de les aigües que contemple els mecanismes naturals d'autodepuració i evolució de la qualitat en funció dels vessaments existents i de les característiques dels llits dels rius i aqüífers.

Este sistema arreplegarà automàticament la informació obtinguda en estacions de mesurament de la qualitat, i permetrà mantindre activa el calibratge i la simulació de l'evolució de la qualitat de les aigües als llits i aqüífers en funció de les alternatives de gestió contemplades.

Article 31. Normes generals per a l'ordenació de vessaments

Per a la concessió de les autoritzacions de vessament es comprovarà que es

complixen les condicions de qualitat exigibles per al llit, embassament o aquífer potencialment receptors, i els objectius de qualitat establits en este Pla Hidrològic.

Tot vessament d'aigües residuals que es realitze als llits naturals amb règim intermitent de cabals, es considerarà que es realitza sobre el terreny i, en conseqüència, la qualitat que se li exigisca al vessament serà la mateixa que l'establida per als aquífers sobre els quals se situen els diferents trams del llit. En el desenvolupament del Pla Hidrològic es determinaran les possibles excepcions, tant zonals com d'usos, a esta norma general.

Per al control dels residus sòlids, des del punt de vista de la seua possible afecció sobre el domini públic hidràulic, es procedirà a la tipificació dels residus sòlids urbans generats en la conca, i a l'anàlisi de la problemàtica particular de cada un dels abocadors que, per la seua ubicació i característiques, puguen suposar algun risc de degradació d'este domini.

Com a resultat d'esta anàlisi, i en coordinació amb les administracions competents, es programaran les transformacions que cal realitzar d'ací a cada zona (segellats, creació de centres de transferència, instal·lació de plantes de reciclatge, compostatge i incineració, etc.), conduents a la reducció o l'eliminació del risc de degradació.

La creació de nous abocadors controlats requerirà l'autorització prèvia de l'organisme de conca sobre el seu risc de contaminació de les aigües superficials i soterrànies, i es condicionarà la seua viabilitat en relació al necessari control dels lixiviats.

Tota concessió administrativa per a ús d'aigua que fóra susceptible de generar un vessament de caràcter no difús, haurà de tramitar-se de manera conjunta amb l'autorització del citat vessament.

Article 32. Normes per a la protecció de la qualitat davant de la contaminació difusa

L'organisme de conca i les administracions competents fixaran els oportuns mecanismes per al seguiment de l'aplicació de la transposició de la Directiva 91/676/CEE (RD 261/96), relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats utilitzats en l'agricultura, l'objectiu de la qual és adequar les pràctiques agràries a les exigències sanitàries i ambientals, incorporant-se, a l'efecte d'això, el subprograma 17.8 de control i correcció de la contaminació de les aigües soterrànies produïdes per nitrats.

Per al control dels retorns de regs que s'infiltrin en aquífers i que degraden la seua qualitat, s'analitzarà la possible extensió de la xarxa de control de la qualitat de les aigües soterrànies, ampliant la densitat del mostratge a les zones més conflictives, i la realització de determinacions analítiques especials, fonamentalment als aquífers quaternaris, molt vulnerables a esta contaminació. El desenvolupament del Programa núm. 16 determinarà un major coneixement dels nivells de contaminació

i la necessitat de desenvolupar normes de protecció generals o particulars de sectors o aquífers.

Sense perjudic dels resultats que es puguin obtenir de l'aplicació de les normes assenyalades, el Pla aprova un programa d'actuació, el núm. 15, per a "Abastiment, dessalatge, depuració i reutilització d'aigües residuals."

Els objectius del programa estan marcats, fonamentalment, per les Directrius per al Pla Hidrològic de la Conca del Segura, i per unes altres normatives d'obligat compliment que s'incorporen al cos legal del Pla.

Quant a sanejament i depuració, els objectius, quant a calendari d'actuacions i exigències de tractament, són els establits en la Directiva 91/271/CEE, sobre el tractament de les aigües residuals urbanes. La planificació d'estes infraestructures ha de considerar, igualment, els objectius de qualitat per als trams receptors, establits en les Directrius de conca.

En la citada Directiva, els nivells de qualitat exigibles als efluent es relacionen, amb independència de les qualitats actuals, amb la naturalesa del medi receptor i el seu grau de sensibilitat. El calendari d'actuacions es fixa donant prioritat als vessaments a zones definides com a sensibles i als de nuclis de les poblacions més nombroses, de manera que l'any 2005 s'haja aconseguit un nivell de depuració adequat en tots els nuclis urbans que representen més de 2.000 habitants equivalents.

Ni en la Directiva 91/271/CEE, ni en cap altra normativa d'àmbit autonòmic o nacional, s'han establert, de moment, els nivells de qualitat exigibles per a la reutilització d'aigües residuals depurades. A l'espera de la publicació d'una normativa específica, qualsevol sol·licitud de cabals per a reutilització està sotmesa a l'habitual procediment administratiu de concessió, en què hauran de fixar-se les seues condicions. Sobre això, les Directrius per al Pla Hidrològic de conca estableixen els criteris generals per a la utilització de les aigües residuals, quant als mecanismes, les prioritats d'assignació i els possibles efectes negatius per detracció d'aigua dels llits dels rius.

Fetes estes consideracions prèvies, el Pla estableix els següents objectius:

- Millora de les xarxes de conducció i distribució d'aigua d'abastiment, de manera que en l'horitzó de 20 anys, les pèrdues no hi siguen, en cap cas, superiors al 20 %.
- Planejament i execució de les infraestructures d'abastiment necessàries per al servei de les demandes del Pla, amb les adequades garanties de quantitat i qualitat.
- Anàlisi de la viabilitat d'utilització, després del dessalatge, de recursos d'aigües soterrànies salobres, amb l'objectiu final de contribuir a la reducció del dèficit hídric.
- Foment i suport financer, de les iniciatives privades de dessalatge d'aigües

salobres i de mar.

- Estudi i seguiment de l'impacte mediambiental que pot produir el vessament de salmorres al medi.
- Compliment de les exigències establides en la Directiva 91/271/CEE, pel que fa al calendari de construcció i sistemes de tractament necessaris. En el cas que el nivell de depuració exigible no estiga clarament definit, hauran d'abordar-se els estudis pertinents per a la seua determinació.
- Adequació de les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) actuals, mitjançant els oportuns estudis d'optimització i execució de les millores derivades d'estos.
- Establiment d'un programa de control i seguiment de les EDAR, d'acord amb les especificacions de la Directiva 91/271/CEE.
- Realització d'estudis orientats a avaluar les possibilitats d'utilització de les aigües residuals depurades, bé en regatge agrícola o en usos urbans.
- Foment i ordenació, mitjançant l'establiment de les oportunes vies d'assessorament, control, i suport tècnic i financer, de les iniciatives privades d'utilització de les aigües residuals depurades.

S'hi inclouen a continuació les actuacions previstes relacionades amb el sanejament, depuració i reutilització, agrupades pels òrgans responsables d'execució:

Confederació Hidrogràfica del Segura

Els declarats d'interés general de l'estat en Pla Nacional de Sanejament i Depuració d'Aigües Residuals Urbanes. Annex I (BOE 5-12-95).

Sistema de Depuració Mar Menor

- EDAR Mar Menor Sud (en construcció)
- Col·lector Sud
- EDAR Mar Menor Nord
- Col·lector Nord

Sistema de Sanejament tram mitjà del riu Segura

- EDAR Múrcia

Comunitat Autònoma Regió de Múrcia

El Pla de Reactivació Econòmica (PRE) de la regió de Múrcia contempla les inversions directes previstes en infraestructures bàsiques de sanejament fins a l'any 1999, sense assignació a actuacions concretes, però amb l'objectiu de donar compliment a la Directiva 91/271/CEE. Tal assignació s'encomana al Pla de

Sanejament i Depuració de la Regió de Múrcia, actualment en fase de redacció i del qual s'espera disposar en breu. Com a actuacions més necessàries es contemplen:

- Mar Menor-Sud: renovació de col·lectors i obres de sanejament en el marc del Pla ENVIREG, en coordinació amb la Confederació Hidrogràfica del Segura.
- Estacions depuradores d'aigües residuals de Caravaca, Totana, Archena, Blanca-Abarán, Torrepacheco, Lorca, Beniel, Moratalla, Santomera i La Unión.
- Ampliacions de les d'Alcantarilla, Cieza, Yecla, Bullas, Molina, Ceutí-Lorquí, Jumilla, Calasparra, Cehegín, Alhama, Los Alcázares, San Javier i Las Torres de Cotillas.
- Sanejament i depuració del Pla Especial de Cartagena. EDAR Las Cañas.

Comunitat Valenciana

En l'àmbit de la conca del Segura, les actuacions previstes en el Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana són les següents:

Hondón de los Frailes-la Romana-Pinoso

Albatera-San Isidro

Orihuela

Zona costera d'Orihuela

Dolores-Catral

Sistema Callosa: Callosa de Segura, Cox, Rafal, Redován, Granja de Rocamora.

Sistema San Fulgencio: San Fulgencio, Daya Nueva, Daya Vieja

Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa

Al gener de 1997, es va aprovar el Pla de Sanejament i Depuració d'aigües residuals per part de les Corts regionals d'esta Comunitat.

Un dels projectes que afecten esta conca hidrogràfica a Castella-la Manxa és el sanejament i la depuració integrals de les poblacions riberenques del riu Mundo-Riópar, Ayna, Bogarra i Liétor, que es troba en fase molt avançada de redacció i està previst el seu prompte començament.

Comunitat Autònoma d'Andalusia

Si bé la conca del Segura abraça territoris de tres províncies andaluses, la població a què ha de servir és escassa.

La Junta d'Andalusia està redactant els projectes per a les EDAR dels quatre nuclis principals de la comarca dels Vélez: Vélez Rubio, Chirivel, Vélez Blanco i María. Els nuclis de Pulpí i San Juan de los Terreros són servits per sengles depuradores de recent construcció, incloses en el "Plan Integral de Abastecimiento, Saneamiento y Depuración del Bajo Almanzora".

Al municipi de Santiago-Pontones, a la província de Jaén, està en marxa un pla plurianual d'actuacions que inclou una depuradora a Pontón Alto, ja en execució, una altra en Pontón Bajo, i una sèrie de tres depuradores a Santiago de la Espada.

Quant als increments de recursos disponibles deduïts de les anteriors actuacions, cap citar el Pla de Potabilització d'Aigües Salobres o Marines i els Plans de Depuració del Mar Menor Nord i Mar Menor Sud. Estos últims inclouen en les seues obres les corresponents a la regulació i conducció dels seus efluents a les zones de reutilització.

La previsió de les actuacions necessàries, tant per a ordenar els aprofitaments actuals, com per a implementar les previsions de reutilització futures, està subjecta a una gran incertesa, per raó de diversos factors: aplicació de les futures normatives de reutilització, complexitat dels règims concessionals, etc.

En General, atesa la densitat de les xarxes de regatge de la conca, és previsible que la conducció, distribució i regulació de les aigües residuals, pugua servir-se de les infraestructures existents, cosa que no implicaria inversions importants.

En qualsevol cas, la reutilització de l'aigua residual, amb independència de les mesures de suport tècnic i financer que puguin establir-se correspon, en principi, a la iniciativa privada.

Els pressupostos de les citades obres són els següents:

Confederació Hidrogràfica del Segura

- Col·lector Sud.....	2.016 MPTA
- EDAR Mar Menor Nord.....	2.000 MPTA
- Col·lector Nord.....	1.238 MPTA
- EDAR Múrcia Este.....	4.700 MPTA
 TOTAL.....	 9.954 MPTA

Comunitat Autònoma de Regió de Múrcia

- Actuacions en sanejament i depuració inclosos en el Pla General de Sanejament i Depuració d'Aigües Residuals de la Regió de Múrcia.....40.000 MPTA

Comunitat Valenciana

Els pressupostos de les actuacions en l'àmbit de la conca del Segura, incloses en el Pla Director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Valenciana, són els següents:

Hondón de los Frailes-la Romana-Pinoso.....	65 MPTA
Albatera-San Isidro.....	200 MPTA

Orihuela.....	497 MPTA
Zona Costera d'Orihuela.....	400 MPTA
Dolores-Catral.....	400 MPTA
Sistema Callosa: Callosa de Segura, Cox, Rafal, Redován, la Granja de Rocamora.....	450 MPTA
Sistema San Fulgencio: San Fulgencio, Daya Nueva, Daya Vieja	180 MPTA
Total.....	2.192 MPTA

Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa

Actuacions en depuració incloses en el Pla director de Sanejament i Depuració de la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa.....3.600 MPTA

Comunitat Autònoma d'Andalusia

EDAR de Vélez Rubio.....	144 MPTA
EDAR de Chirivel.....	55 MPTA
EDAR de Vélez Blanco i María.....	140 MPTA
Actuacions al municipi de Santiago- Pontones.....	50 MPTA
Total.....	389 MPTA

Atesa la urgència de les actuacions en depuració, dessalatge i reutilització, totes elles es programen per al primer quinquenni del Pla, i poden prolongar-se fins al segon quinquenni en funció de la capacitat inversora dels agents principals.

1r QUINQUENNI

Diverses actuacions a càrrec dels pressupostos de la Mancomunitat de Canals del Taibilla.....	5.000 MPTA
Connexió Embassament de la Font Santa amb el Canal Alt del Taibilla.....	1.500 MPTA
Abastiment província d'Albacete.....	1.000 MPTA
EDAR Múrcia-Est.....	4.700 MPTA
Col·lector Sud.....	2.016 MPTA
Reutilització i dessalatge d'aigües.....	12.000 MPTA
Col·lector Nord.....	1.238 MPTA
EDAR Mar Menor Nord.....	2.000 MPTA
Sanejament i depuració a la Comunitat Autònoma de Múrcia.....	15.000 MPTA
Sanejament i depuració dels nuclis de la província d'Alacant inclosos en la conca del Segura.....	1.820 MPTA
Sanejament i depuració dels nuclis de la província d'Albacete inclosos en la conca del Segura.....	1.000 MPTA
Sanejament i depuració dels nuclis de la Comunitat Autònoma d'Andalusia inclosos en la conca del Segura.....	389 MPTA
Sanejament i depuració Pla Especial de Cartagena. EDAR Las Cañas..	1.250 MPTA
TOTAL 1r. QUINQUENNI.....	50.105 MPTA

2n QUINQUENNI

Diverses actuacions a càrrec dels pressupostos de la Mancomunitat de Canals del Taibilla.....	5.000 MPTA
Sanejament i depuració dels nuclis de la província d'Albacete inclosos en la conca del Segura.....	1.780 MPTA
Sanejament i depuració a la Comunitat Autònoma de Múrcia.....	15.000 MPTA
TOTAL 2n QUINQUENNI.....	21.780 MPTA
TOTAL 1r. HORITZÓ.....	71.885 MPTA

2n HORITZÓ

Diverses actuacions a càrrec dels pressupostos de la Mancomunitat de Canals del Taibilla.....	10.000 MPTA
Sanejament i depuració a la Comunitat Autònoma de Múrcia.....	10.000 MPTA
TOTAL 2n HORITZÓ.....	20.000 MPTA

A la vista d'eixa previsió d'actuacions, que comprometen les administracions concurrents i que han de donar un resultat constatable en una milloria de la qualitat de les aigües, vam considerar que la nostra intervenció havia de consistir, d'una banda, en un seguiment i control de l'efectiva realització de les inversions i polítiques anunciades i, d'una altra, en el control de l'exercici de les potestats que en matèria medi ambiental els corresponen.

En el tràmit de la nostra investigació, vam conèixer com el president de la Generalitat Valenciana va firmar juntament amb diversos alcaldes de la comarca del Baix Segura i el representant de la comissió ciutadana ProRiu, un acord mitjançant el qual comprometia la realització, per part de l'administració valenciana, d'actuacions complementàries o accessòries a les ja obligades, per a la recuperació mediambiental i sanejament del riu Segura.

Les mesures acordades van ser:

1. Extremer el control dels vessaments al llit del riu. La Generalitat, en col·laboració amb la Confederació del Segura, es compromet a ampliar els recursos econòmics i els mitjans per a la inspecció, prevenció i sanció de vessaments il·legals.
2. Vetlar per l'estricta compliment del Programa Coordinat de Recuperació de la Qualitat de l'Aigua del Segura dins dels terminis previstos.
3. Mesures complementàries: neteja del llit del riu, recuperació de marges, col·locació de reixes automàtiques contra sòlids flotants, pla urgent d'adequació de claveguerams i plans de control de vessaments en claveguerams.

4. Mesures en col·laboració amb els usuaris: convenis amb indústries per a depuració i amb agricultors per a modernitzar regadius.
5. La Generalitat es compromet a evitar noves transformacions en regadius i que es mantinga el cabal ecològic.
6. La Generalitat es compromet a impulsar unes altres accions per a la recuperació ambiental del riu.
7. La Generalitat crearà una comissió de seguiment amb participació dels ciutadans, en la qual la Generalitat presentarà un document elaborat amb els organismes competents i on s'especificaran i programaran les accions mencionades.
8. Elevar a les Corts Valencianes l'acord, per al seu debat.

Actualment, la nostra actuació està dirigida a comprovar la realització de les obres i actuacions anunciades i la seua efectivitat en la solució del problema que és la causa de la nostra investigació.

3.2. Contaminació acústica

3.2.1. Activitats subjectes a llicència municipal d'obertura amb funcionament molest i/o regular

Pel que fa a l'expressada temàtica, s'han formulat les següents queixes pels ciutadans valencians: 990015, discoteca a Elx; 990031, disco-*pub* a Elx; 990159, local recreatiu a Sagunt –s'hi va acumular la queixa núm. 991039-; 990237, *pub* a Alacant; 990254, taller a Novelda; 990262, forn a Crevillente; 990295, hostel a Xirivella; 990302, *pub* a Dolores; 990308, garatge comunitari a Alacant; 990349, circ a Alacant; 990350, restaurant a Alacant; 990359, *pub* a Guardamar del Segura; 990415, restaurant a Calp; 990436, granja a Turís; 990553, granja a Bellreguard; 990768, restaurant a Carcaixent; 990861, discoteca a Ayora; 990894, supermercat a Santa Pola; 990895, bar a Alcàsser; 990897, pedreres a Elda; 990912, cementeri municipal a Rojales; 990924, taller a Callosa de Segura; 990958, representació escènica amb sacrifici d'un bou a Alacant; 990981, restaurant a Xàbia; 990994, fusteria a Sant Joan d'Alacant; 991064, indústria nàutica a Burriana; 991065, indústries a Bonrepòs i Mirambell; 991138, taller a Burjassot; 991173, locals a Teulada; 991174, ceràmica a Castelló de la Plana; 991190, taller a Pinoso; 991192, carnisseria a Alacant; 991231, impremta a Benicarló; 991239, agència a Alboraia; 991245, forn a València; 991259, discoteca a Relleu; 991272, restaurant a Castelló de la Plana; 991432, magatzem de fruites a Cox; 991481, taller a Paterna; 991513, bar-restaurant a València; 991528, indústria de marbre a Carcaixent; 991537, restaurant a Alacant; 991546, taller a Puig. Que fan un total de 44 queixes.

Es va resoldre el tancament de les queixes que a continuació s'identifiquen, algunes d'elles perquè l'activitat administrativa materialitzada per a la resolució de l'expedient de llicència obertura en qüestió era correcta, o bé, en uns altres casos perquè, amb la nostra intervenció, es va solucionar la problemàtica ambiental que se'ns va plantejar en els expedients de queixa. Com també, en diversos casos, perquè es va aplicar adequadament el règim sancionador i restaurador de la legalitat conculcada quan el funcionament de l'activitat referida operava sense la preceptiva llicència d'obertura. Estes queixes són les núm.: 990015, 990031, 990159 i 991039, 990254, 990262, 990308, 990349, 990350, 990359, 990415, 990861, 990895, 990912, 990981, 991064 i 991190.

Es va dictar la següent resolució en la queixa núm. 990302, dirigida a l'Alcaldia de Dolores, en què formulàvem les recomanacions que a continuació consten:

“Amb relació a la queixa de referència, notifiquem la recepció dels seus informes respecte d'això.

En els esmentats escrits de queixa ens manifesten els ciutadans les constants i greus molèsties que els causa el funcionament d'un *pub* amb ambient musical, que està al costat dels seus domicilis.

En la seua comunicació del 13 de setembre passat, ens informa que el mencionat establiment no té la preceptiva llicència d'obertura per a exercir l'activitat descrita que, efectivament, segons sembla, s'hi exercix.

Convé recordar que esta institució, segons els que disposa l'article 1.1 de la Llei 11/1988, per la qual ens regim, té com a funció essencial la defensa dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. Des d'este àmbit competencial analitzarem la problemàtica de la present queixa.

El funcionament del mencionat establiment sense que hi haja constància que el seu titular haja obtingut la preceptiva llicència municipal d'obertura, segons el reglament jurídic d'aplicació i seguint la pertinent via procedimental que s'hi preveu, afectaria concrets drets constitucionals dels ciutadans promotors d'esta queixa, com ara el dret a gaudir d'un medi ambient adequat i el dret a la salut, reconeguts en els articles 45 i 43 de la Constitució, respectivament. I, fins i tot, com va declarar el Tribunal Europeu de Drets Humans, en la seua Sentència de 9 de desembre de 1994, també estos fets podrien afectar el dret a la inviolabilitat del domicili i a la intimitat personal i familiar, reconeguts en l'article 18 de la Constitució i l'article 8 del Conveni europeu de drets humans.

Per tant, resultaria inajornable que per eixa Alcaldia s'adopten les mesures i resolucions oportunes perquè el funcionament de l'activitat en qüestió es legitime mitjançant la concessió de la corresponent llicència d'obertura, si fóra procedent, ja

que l'esmentat títol jurídic i administratiu acreditaria que el seu funcionament complix les exigències i els paràmetres previstos en la legislació aplicable.

I, mentre no es concedisca la mencionada autorització administrativa, seria aconsellable que s'adoptaren les mesures previstes en la legislació d'aplicació per tal d'evitar el seu irregular funcionament que, a més a més, seria lesiu als referits drets constitucionals dels ciutadans que subscriuen esta queixa.

Davant de tot això, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, per la qual ens regim, li recomane que, de forma immediata, adopte les resolucions que siguin procedents pel que fa al funcionament de l'establiment objecte d'esta queixa sense que dispose de la preceptiva llicència d'obertura, i que es procedisca a notificar allò que es resolga sobre això als ciutadans promotors d'estes queixes, atesa la seua condició d'interessats en les esmentades actuacions."

En semblants termes també es va dictar resolució en les queixes núm. 990553 (Alcaldia de Bellreguard) i 990768 (Alcaldia de Carcaixent).

La resta de queixes mencionades anteriorment es troben en tramitació i resulta de destacar l'actitud hostil de l'Alcaldia d'Alacant en la queixa núm. 990237, relativa a les constants molèsties que ocasiona un *pub*, on, després de practicar diversos requeriments perquè se'ns informara sobre la idoneïtat de les noves mesures correctores que s'hi havien instal·lat, encara no hem rebut cap comunicació.

En relació amb les queixes d'esta temàtica a què ens referim en l'anterior Informe (Memòria 98, ps. 105 a 126), es va resoldre el tancament, per les raons a què al·ludíem més amunt, de les queixes núm. 980136, 980152, 980297, 980418, 980431, 980552, 980656, 980720, 980779, 980870, 981040, 981086 i 981114.

Es va dictar resolució en la queixa núm. 980218, dirigida a l'Alcaldia d'Aspe, en els següents termes:

"En relació amb la queixa de referència, que ens va formular el Sr. A., notifiquem la recepció del seu últim informe, del passat 17 de setembre.

En este escrit de queixa, ens manifesta el ciutadà la greu preocupació que causa als seus representats el funcionament d'una indústria de recautxutges i reparació de cobertes que hi ha al costat de les seues parcel·les i cases, ubicada en l'àmbit de la UE del Pla General, sense que els conste que dispose de les preceptives autoritzacions administratives, atés el risc per a les seues persones i béns, i també per a la seua qualitat ambiental de vida. Amb data de 7 de maig de 1997, van sol·licitar puntual informació municipal respecte d'això que no ha sigut resolta.

En els informes municipals de què disposem resulten constatables els següents aspectes: en primer lloc, que el funcionament de la citada indústria s'empara en la llicència municipal d'instal·lació, concedida, segons sembla, amb data 20 de febrer de 1990, encara que l'activitat que s'exercix no s'adequa a l'esmentat títol juridicoadministratiu. D'una altra banda, se'ns informa que, amb la modificació puntual del vigent Pla General, els paràmetres sobre l'ús i les condicions urbanístiques d'esta activitat s'ajustarien al citat instrument de planejament. I, finalment, davant de les expressades circumstàncies encara no s'ha procedit a tramitar la sol·licitud, pel titular de la indústria en qüestió, del projecte d'ampliació d'esta, que es va formular, segons pareix, el 23 de juliol de 1997, i que tindria com a objecte legalitzar la situació concurrent.

Convé recordar que esta institució, de conformitat amb el que disposa l'article 1.1 de la Llei 11/1988, per la qual ens regim, té com a funció essencial la defensa dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. Des d'este àmbit competencial, analitzarem la problemàtica de la present queixa.

El funcionament del mencionat establiment, sense que conste que el seu titular haja obtingut la preceptiva llicència municipal d'obertura que empare l'efectiu exercici de la mencionada activitat d'acord amb el règim jurídic d'aplicació i seguint la pertinent via procedimental que s'hi preveu, afectaria concrets drets constitucionals dels ciutadans promotors d'esta queixa, com ara el dret a gaudir d'un medi ambient adequat i el dret a la salut, reconeguts en els articles 45 i 43 de la Constitució, respectivament. I, fins i tot, com va declarar el Tribunal Europeu de Drets Humans, en la seua Sentència de 9 de desembre de 1994, també estos fets podrien afectar el dret a la inviolabilitat del domicili i de la intimitat personal i familiar, reconeguts en l'article 18 de la Constitució i en l'article 8 del Conveni europeu de drets humans...

D'una altra part, l'article 4.1 de la Llei 38/1995, de 12 de desembre, sobre el dret l'accés a la informació en matèria de medi ambient, prescriu que: 'Les administracions públiques hauran de resoldre les sol·licituds d'informació sobre el medi ambient en el termini màxim de dos mesos'.

Davant de tot això, i de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, per la qual ens regim, li recomane que, de forma immediata, adopte les resolucions que siguen procedents respecte del funcionament de la indústria en qüestió sense que dispose de la preceptiva llicència d'obertura que legitime l'activitat que efectivament s'exercix, i que es procedisca a notificar allò que es resolga a l'efecte als ciutadans promotors d'esta queixa, atesa la seua condició d'interessats en estes actuacions.

També, li recorde el deure de resoldre i notificar sobre la informació sol·licitada per tals ciutadans, en la seua petició de 7 de maig de 1997, segons allò disposat en l'article 4.1 de la Llei 38/1995."

En idèntic sentit, també, vam dictar resolució en les queixes núm. 980360

(Alcaldia de Serra), 980382 (Alcaldia de Dolores) i 980792 (Alcaldia de Nules).

Les queixes núm. 971114, 980350, 980715, 980772, 981015, 981030 continuen en tramitació. Destaquem que, respecte de les queixes 971114 (Alcaldia d'Ayora), 980772 (Alcaldia de Barx) i 981030 (Alcaldia de Sax), després d'haver practicat diversos requeriments d'informació respecte d'això, encara no els hem rebuts.

En la queixa núm. 980047, el seu promotor ens manifestava que s'estava exercint il·legalment l'activitat de geriàtric en un edifici del Campello, perquè el seu ús urbanístic era d'apartaments privats.

Vam sol·licitar informació de l'Alcaldia de l'Ajuntament i de la Conselleria de Benestar Social. Este òrgan autonòmic ens va comunicar que hi havia una proposta de tancament i sanció a l'esmentat establiment per exercir l'activitat sense la corresponent autorització a l'efecte, i, per la seua banda, ens va indicar l'Alcaldia que s'havia sol·licitat l'oportuna llicència d'obertura.

Es va dictar resolució en el descrit assumpte per tal que l'activitat municipal fóra conforme amb allò que s'ha resolt per la mencionada Conselleria i, sobre això, l'Alcaldia ens va informar que no li era possible acceptar la nostra resolució ja que el tancament de l'establiment agreujaria la problemàtica dels ancians que hi resideixen i crearia una gran alarma social.

3. 2. 2. Altres fonts de contaminació acústica

Referides a l'expressat objecte, es van formular les següents queixes: 990096, molèsties pel funcionament de la porta d'un garatge comunitari a Sagunt; 990230, molèsties per funcionament de casal faller a València; 990259, sorolls per ascensor a Xirivella; 990348, molèsties per dispositiu per a espantar ocells a Sueca; 990409, casal faller a València; 990889, molèsties per aparell d'aire condicionat a Alacant; 990918, sorolls per aparells d'aire condicionat a Pilar de la Horadada; 990951, sorolls per planta de transformació d'energia elèctrica a Xàbia; 991057, molèsties per casal fester a Quart de Poblet; 991236 i 991248 per sorolls d'aparells d'aire condicionat a València; 991491, molèsties per activitats extraescolars en un col·legi de Torrent; 991539, molèsties per aparell d'aire condicionat a Museros; 991562, molèsties per vehicle de venda ambulant a Torreveja; 991571, molèsties per cànctics en parròquia d'Alacant, i 991593, molèsties per casal faller a València. Que fan un total de 16 queixes.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990230, 990259, 990348, 990409, 990889, 990918 i 991248, després de constatar que, per la nostra intervenció, s'havia solucionat la problemàtica que ens van plantejar els seus

promotors.

Quant a les queixes referides a la present problemàtica que es relacionaven en l'Informe anterior (Memòria 98, ps. 125 i 126), es va resoldre el tancament de les següents, bé per les raons exposades, bé, per no constatar un funcionament irregular dels ajuntaments actuants respecte d'això: 980322, 980845, 980920 i 981076.

3. 3. Informació ambiental

Sobre la descrita temàtica, es van presentar les queixes núm. 990229, 990274, 990276, 990394, 990443, 991479, 991493, 991494, 991496, 991497, 991572, 991573, 991574, 991575, 991576, 991577, 991578, 991579, 991580, 991581, 991582, 991583, 991584, 991585 i 991586. Un total de 25 queixes.

D'estes queixes, 6 es van subscriure per la representació de l'associació IDEA, 15 es van formular per la representació del CAE, 2 queixes es van formular per ANDA, i unes altres 2 per dos col·lectius ecologistes de la Vila Joiosa i d'Alacant.

L'objecte comú d'estos expedients es referix al fet que havien sol·licitat determinada informació sobre diverses qüestions específiques ambientals a les administracions competents -en la majoria de queixes la Conselleria de Medi Ambient-, i que s'ha incomplert el termini de 2 mesos per a expedir l'esmentada informació, segons el que preveu l'article 4.1 de la Llei 39/1995, sobre l'accés a la informació en matèria de medi ambient.

En comprovar que, mitjançant la nostra intervenció, es va expedir la informació que es demanava, vam resoldre el tancament de les queixes núm. 990274 i 990394. També, es va acordar suspendre la tramitació de la núm. 990276, ja que es va formular denúncia pels mateixos fets objecte d'esta queixa davant de la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia.

Recentment, s'han rebut els informes que vam sol·licitar sobre les queixes núm. 990229, 990443, 991479, 991493, 991494, 991496, 991497, 991578, 991580, 991581, 991582, i 991586, de què s'ha donat trasllat a les associacions promotores per tal que al·leguen el que estimen convenient. En la resta de queixes s'ha sol·licitat la pertinent informació, però encara no l'hem rebuda.

Pel que fa a les queixes a què ens referíem en este epígraf de l'anterior Informe (Memòria 98, ps. 126-127), es va resoldre el tancament de les queixes núm. 980183 i 980782, atés que es va expedir la informació sol·licitada.

Estan en tramitació, perquè no hem rebut de la Conselleria de Medi Ambient la informació que, reiteradament, li vam sol·licitar, les següents queixes: 971144, 980909, 980910, 980937, 980975, 980976 i 980988.

3. 4. Abocats

Sobre la temàtica dels abocats, es van formular les queixes núm. 990069 i 990223.

La queixa núm. 990069 es referix a la problemàtica generada per un abocat al municipi de Torrent. Es va resoldre el seu tancament en els termes següents:

"Sol·licitada la pertinent informació de l'Ajuntament de Torrent, se'ns va respondre, mitjançant ofici de data 11 de març de 1999, i, després de facilitar les dades acreditatives de la legalitat administrativa del funcionament de l'abocat, s'hi feia constar, no obstant això, que en diverses inspeccions practicades s'havia pogut comprovar que el vessament efectiu de materials no estava emparat per l'acta de comprovació favorable, en el seu dia estesa per a la represa de l'activitat, com ara restes de plàstics, ferros, cartons, pneumàtics, tapisseries, residus domèstics, etc.

Del resultat de tals inspeccions, l'Ajuntament va requerir l'empresa titular de l'explotació, mitjançant ofici de 4 de març de 1999, a fi que esmenara l'al·ludida irregularitat.

El referit informe de l'Ajuntament de Torrent va ser traslladat a la promotora de la queixa, a fi que al·legara el que estimara oportú, per tal que, a la vista de tals al·legacions, esta institució verificara la conveniència de prosseguir la seua actuació. Transcorregut amb excés el termini concedit, sense que per la interessada s'hi haja formulat cap al·legació, cap deduir que les molèsties que van motivar la seua queixa han sigut eliminades, per la qual cosa resulta innecessari la prossecució d'estes actuacions.

Com que no observem, per tant, cap vulneració de l'ordenament jurídic que siga imputable a l'Ajuntament de Torrent, ha de procedir-se al tancament de l'expedient de la present queixa, ja que de la seua anàlisi no es dedueix l'existència d'actuacions públiques que vulneren cap dret constitucional o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa, assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució."

Es va acordar suspendre la tramitació de la queixa núm. 990223, relativa a un abocat al Campello, en constatar, després de la investigació iniciada respecte d'això, que pels fets objecte de l'esmentada queixa se seguien actuacions davant del corresponent jutjat penal, com també, un recurs jurisdiccional contenciós administratiu.

La queixa núm. 980724, al·ludida en l'anterior Informe (Memòria 98, p. 130) continua en tramitació, ja que, després de requerir en diverses ocasions l'oportuna informació de l'Ajuntament de Cocentaina, encara no l'hem rebuda, per la qual cosa destaquem esta actitud de l'Alcaldia del mencionat municipi en la secció corresponent d'este Informe.

3. 5. Vessaments d'aigües residuals

Es van presentar les queixes núm. 990032 i 990425.

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 990032, promoguda pel representant d'una comunitat de propietaris de Santa Pola, on se'ns manifestaven les desagradables olors que provenien d'una estació depuradora d'aigües residuals, de què l'Alcaldia del municipi citat ens va informar que ja s'havia resolt esta anomalia.

Es va acordar el tancament de la queixa núm. 990425, referida també a la mencionada localitat, on la Sra. E. ens exposava el que, al seu parer, constituïxen diverses irregularitats concurrents en la construcció d'un emissari submarí per a l'evacuació d'aigües residuals en el terme municipal de Santa Pola. Vam sol·licitar els pertinents informes de l'Alcaldia i del conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, i, després del seu detingut estudi, vam procedir al tancament de l'expedient de queixa en no constatar irregularitat en l'execució d'estes obres.

Resulta il·lustratiu l'informe del mencionat conseller, del següent tenor literal, sobre les seues conclusions:

"Les obres d'emergència de construcció de l'emissari submarí de Santa Pola (Alacant) pretenen acabar amb el greu risc per a la salut pública i el medi ambient que provoca el vessament de les aigües tractades en l'EDAR a un barranc adjacent, que acaba en zones habitades i en paratges protegits, i que s'està produint des de la negativa dels regants a utilitzar l'aigua depurada.

A través d'estes, esta administració autonòmica tracta de donar solució a un problema que s'aguditza en l'època estival i a què s'unixen les deficiències en matèria de clavegueram, que, com és sabut, competix a l'Ajuntament de Santa Pola, de conformitat amb la Llei de Bases.

El pla de sanejament integral previst, que es reflectix en el projecte bàsic de les citades obres d'emergència, contempla explícitament, a més a més, com necessàries les següents actuacions:

- disseny i execució d'una nova EDAR que millore els rendiments de l'actual

sistema d'abocaments i que incorpore tractaments terciaris per a millorar les característiques de l'afluent per a un posterior ús en regadius.

- solució al problema d'intrusió salina en la xarxa del clavegueram, mitjançant la seua millora i/o reposició en els trams que calga.

En l'actualitat, les obres declarades d'emergència, relatives a la construcció de l'emissari submarí de Santa Pola, estan suspeses, ja que l'autorització atorgada per a l'ocupació del domini públic marítim i terrestre, de 22 de febrer de 1999, va ser revocada, amb data 14 de maig de 1999.

El vessament a través de l'emissari submarí en cap cas pot dir-se que estarà exempt de cap tractament; al contrari, el vessament serà d'aigua depurada i no reutilitzada per a regadiu, amb especial protecció de la praderia de posidònia oceànica.

El projecte bàsic redactat i el seu estudi d'impacte ambiental inclouen un profund estudi sobre corrents, onatges i dilucions, i garantixen que el punt de vessament final (a més de 4.000 m de la línia de costa) satisfarà les exigències requerides."

Pel que fa a la queixa núm. 971279, a què al·ludíem en l'anterior Informe (Memòria 98, p. 132), es va dictar la següent resolució dirigida a l'Alcaldia de Sax:

"Amb data 25 de novembre de 1997, va tindre entrada en esta institució escrit de queixa subscrit pel Sr. A. J., en representació de l'associació de veïns C. R. V., de la població de Sax, en què exposava les molèsties per males olors i els riscos a la salubritat que es deriven de 'l'estat de deixadesa i d'abandó' en què es troba el riu Vinalopó al seu pas pel terme municipal de Sax.

L'esmentada queixa és conseqüència d'una altra anterior, formulada davant d'esta institució per la mateixa associació de veïns i tramitada amb el número 940757, la qual va ser objecte de Resolució, de 16 de maig de 1995, on, després de valorar les actuacions que aleshores s'estaven realitzant per diverses administracions públiques quant al sanejament del llit del riu Vinalopó, s'acabava efectuant a l'Ajuntament de Sax la recomanació que procedira 'a establir una regulació específica sobre els vessaments d'aigües residuals a la xarxa de clavegueram, a fi de protegir el mitjà receptor d'esta aigua i preservar la integritat i seguretat de les persones.' Tal recomanació va ser complida per l'Ajuntament de Sax, que va procedir a l'aprovació de l'Ordenança de Vessaments al Riu i a les Xarxes Municipals i Intermunicipals de Clavegueram que, després de la seua tramitació de manera legal va ser objecte de publicació en el *Butlletí Oficial de la Província d'Alacant* núm. 160, de data 12 de juliol de 1996. L'entrada en vigor de la referida ordenança municipal, no obstant això, no sembla haver resultat suficient per a evitar vessaments indiscriminats al riu Vinalopó de matèries no permeses, cosa que ha ocasionat les molèsties a què es referix la queixa que se substancia en este expedient.

Sol·licitada informació per esta institució a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, sobre les actuacions realitzades per a pal·liar les causes de les molèsties

denunciades, se'ns posa en coneixement el següent:

- Durant l'any 1997, es van realitzar treballs de neteja i manteniment del riu Vinalopó per part de les brigades del PAMER IV, i està prevista l'execució de nous treballs en la zona central de la canalització durant l'any 1998.
- Així mateix, s'indica la inexistència de constància d'indústries que vessen directament al riu Vinalopó.
- La posada en funcionament, en breu termini, de la fase d'ampliació de l'estació depuradora d'aigües residuals d'Elda-Petrer per a Monòver i Sax.

Per la seua banda, l'Ajuntament de Sax va remetre comunicació, de data 28 d'abril de 1998, en què es relataven les últimes actuacions desenvolupades per la corporació municipal, consistents en el següent:

- Realització d'arquetes de connexió a la xarxa en diverses instal·lacions industrials i està en estudi la possibilitat de realitzar-les en totes les zones industrials, repercutint el seu cost a través de contribucions especials.
- Preparació de la declaració de vessament per part de les diverses indústries per a la concessió dels corresponents permisos de vessament.
- Inspecció de les indústries clarament contaminants.
- Preparació d'un contracte per al control de vessaments amb empreses.
- Finalment, s'informava que 'les últimes anàlisis efectuades no donaven resultats de contaminació de fonts industrials, únicament les derivades d'usos domèstics i, així mateix, es preveu la connexió amb la depuradora d'Elda per al seu adequat tractament.'

Sol·licitada ampliació d'informació a l'Ajuntament de Sax, este respon, en data 25 de maig de 1999, i aporta un informe de l'enginyer industrial municipal del qual es desprén que en eixa data no s'havia concedit autorització de vessament a cap de les indústries que l'havien sol·licitada. En el mateix informe es reconeix que 'queda alguna indústria amb vessament al riu i alguna al llit que transcorre pel barri de l'Estació', tot informant-se que s'estudien solucions per a connectar estes indústries a la xarxa de sanejament i, a través d'ella, al col·lector de l'estació depuradora d'aigües residuals mancomunada.

L'anterior informació va ser completada per una altra, remesa el 9 d'agost de 1999, en què es constata la substanciació de recurs contenciós administratiu contra l'acord adoptat per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, en data 16 de març de 1998, pel qual es revocava l'autorització de vessament donada en el seu dia a l'Ajuntament de Sax. L'execució de la mencionada resolució revocatòria recorreguda, havia quedat suspesa en virtut de la Interlocutòria Judicial de data 22 de juliol de 1999. Així mateix, es comunicava el sobreseïment de l'expedient sancionador instruït

contra l'Ajuntament de Sax per la Confederació Hidrogràfica, ja que de la documentació aportada per l'Ajuntament es desprén que 'el valor dels paràmetres mesurats als afluents industrials permeten la seua correcta depuració en l'EDAR projectada.'

Informada esta institució per l'associació de veïns promotora de la queixa de l'existència d'actuacions realitzades pel Servei de Protecció de la Naturalesa de la Guàrdia Civil, es va procedir a sol·licitar informe sobre les inspeccions i comprovacions que l'esmentat servei del benemèrit cos poguera haver realitzat en relació als vessaments al llit del riu Vinalopó. La resposta del SEPRONA dona compte de les múltiples inspeccions portades a terme, tant en el terme de Sax com en el de Monòver, de les quals es desprén l'existència de nombroses indústries - perfectament identificades- que vessen les seues aigües residuals, sense cap tipus de depuració, al llit del riu Vinalopó.

Tot això ens porta a la conclusió que, a pesar de la innegable preocupació de l'administració local i de la sectorial implicada en este assumpte, les mesures fins ara aplicades han resultat insuficients per a solucionar les molèsties que els veïns de la zona denuncien en el present expedient de queixa. Es continuen vulnerant, per tant, els drets reconeguts per la Constitució Espanyola en els seus articles 45 (dret a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la personalitat, que obliga els poders públics a protegir i millorar la qualitat de vida dels ciutadans) i 43 (dret a la protecció de la salut). I no ha d'oblidar-se que, entre les competències irrenunciables que té el municipi legalment atribuïdes, s'enquadra la 'protecció del medi ambient' (article 25.2.f de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local).

Per això, i fent ús de les atribucions conferides per l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, es formula a l'Ajuntament de Sax la recomanació que procedisca a l'aplicació exacta i rigorosa de l'Ordenança Municipal de Vessaments al Riu i a les Xarxes Municipals i Intramunicipals de Clavegueram, exigint a totes les persones que pretenguen efectuar vessaments al riu la disponibilitat d'autorització expressa per a això, obligant a implantar els mecanismes i les instal·lacions de control que s'estimen necessaris, així com, si és procedent, aplicar el règim sancionador contemplat en la mateixa norma municipal contra totes aquelles persones físiques o jurídiques que, amb incompliment de l'ordenança, efectuen vessaments no autoritzats al llit del riu Vinalopó."

Es va resoldre el tancament de la queixa núm. 981121 en no constatar un funcionament irregular de l'Ajuntament d'Alpuente, ni de la Diputació de València, respecte del projecte d'instal·lació d'una estació depuradora en tal municipi.

3. 6. Queixa sobre pesca

Va comparéixer davant d'esta institució el Sr. J. L. i va presentar l'escrit de queixa núm. 990381, on ens manifestava que havia interposat recurs de reposició contra la denegació d'accedir a la renovació de la llicència pesca "al rall" que posseïa i que no s'havia dictat resolució a l'efecte per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Esta denegació tenia com a fonament el que s'ha disposat en la disposició transitòria quarta de la Llei 9/1998, de 15 de desembre, de la Generalitat Valenciana, de Pesca Marítima de la Comunitat Valenciana, segons la qual és procedent la renovació de les esmentades llicències quan, a la data d'entrada en vigor de la llei, es dispose de llicència amb, almenys, una renovació.

Ens va informar l'esmentada Conselleria que, pròximament, es dictaria la corresponent resolució, i hem traslladat el mencionat informe al ciutadà promotor d'esta queixa perquè al·legue el que estime oportú.

3. 7. Queixes en relació amb els animals que conviuen a les cases dels nostres pobles i ciutats

Pel que fa a esta problemàtica, s'han presentat les següents queixes: 990220, 990326, 990327, 990329, 990336, 991252, 991414 -es van acumular a esta 13 queixes més-. Que fan un total de 20 queixes.

Es va resoldre el tancament de les queixes núm. 990326, 990327 i 990336.

En la queixa núm. 990326 es referix que, per l'Ajuntament d'Alacant, no s'havia instruït el corresponent expedient sancionador, en el marc de la Llei Valenciana 4/1994, al titular d'un establiment de venda d'animals que no tenia les corresponents autoritzacions acreditatives a l'efecte.

L'Alcaldia d'esta ciutat ens va informar que, en el moment de practicar la corresponent inspecció, el local en qüestió no albergava cap animal destinat a la venda i que només hi van trobar utensilis i accessoris per a animals de companyia, per la qual cosa no es va instruir expedient sancionador respecte d'això, i es va resoldre el seu tancament.

En la queixa núm. 990327, el ciutadà que la va promoure ens manifestava la passivitat de l'Ajuntament d'Alacant per a sancionar el responsable de l'abandó de dos cadells de gossos en una partida rural del seu terme municipal. L'Alcaldia ens va precisar que no es va poder identificar l'autor de tal abandó, per la qual cosa es va decretar l'arxiu de les actuacions iniciades. A la vista d'això, vam resoldre el tancament de l'esmentada queixa.

La queixa núm. 990336 es referia al deficient estat de la gossera municipal de Torrevieja. Després d'iniciar la nostra investigació, es va comprovar que ja estava en funcionament el nou alberg que, segons sembla, s'ajusta a la normativa aplicable, per la qual cosa es va procedir a l'arxiu d'este expedient.

Es va acordar la suspensió de la tramitació de les queixes núm. 990329 i 991252, atés que es van iniciar actuacions jurisdiccionals en relació a idèntics fets objecte de tals queixes.

Es troben en tràmit les queixes núm. 990220 i 991414. Esta última, a què s'acumulen 13 queixes més, es referix a les molèsties ocasionades a uns veïns pels lladrics de diversos gossos que estan en un corral enclavat en una zona residencial de Vallada, en especial, en horari nocturn. Es va sol·licitar una ampliació de la informació que ens va remetre l'Alcaldia, sobre les mesures previstes per a solucionar esta problemàtica; encara no l'hem rebuda.

Pel que fa a les queixes en tramitació al·ludides en l'anterior Informe (Memòria 98, ps. 133 a 141), vam resoldre el seu tancament en constatar que s'havia solucionat la problemàtica que ens exposaven els ciutadans afectats, en concret, eren les queixes identificades amb els núm. 980156, 980170, 981072 i 981108.

3.8. Queixes sobre impacte ambiental

Al·ludixen a la citada problemàtica les queixes núm. 990361 i núm. 991563. El ciutadà promotor de la queixa núm. 990361 ens manifestava la seua preocupació per la incidència de l'execució d'un projecte d'obra pública viària sobre unes zones humides que hi havia al costat d'Orpesa. Després d'iniciar la investigació oportuna per esta institució, es va resoldre el tancament de la queixa sobre la base de les següents consideracions, que li vam comunicar a este ciutadà:

"Com a continuació als nostres escrits de 5 de juliol i de 10 de desembre passat, en què li donàvem trasllat de l'informe emés per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports i de l'Ajuntament d'Orpesa, respectivament, ens posem de nou en contacte amb vosté, una vegada que ha acabat el termini per a al·legar elements que aconsellen continuar amb la nostra investigació, a fi de comunicar-li que, després de l'estudi detallat tant de l'informe de l'Ajuntament com de la citada Conselleria en què, expressament, s'al·ludix al fet que, el passat 17 de maig de 1999, se subscribia un protocol entre la Diputació Provincial de Castelló i l'Ajuntament d'Orpesa, i la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports per tal de fixar un marc de coordinació entre les tres administracions per a la realització del projecte de l'avinguda de B., a més de contindre literalment 'El projecte haurà d'incloure un estudi d'impacte ambiental amb el fi de sotmetre'l a

informació pública i demanar la corresponent declaració d'impacte ambiental de la Conselleria de Medi Ambient. Entenent que, amb esta estipulació, s'establixen les garanties necessàries per a preservar les condicions mediambientals de la zona a través del procediment legal establert a l'efecte i durant la tramitació del qual podran formular-se les al·legacions que s'estimen pertinents.'

Per això, entenem que l'administració ha realitzat una actuació correcta tendent a protegir les zones humides objecte de la seua queixa, i no observem l'existència d'actuacions públiques que vulneren els seus drets o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'art. 103 de la Constitució.

En conseqüència, resollem el tancament de l'expedient i quedem, no obstant això, a la seua disposició per a l'examen de qualsevol qüestió que puga plantejar-se en el futur i que considere competència d'esta institució."

En la queixa núm. 991563, ens manifestava el seu promotor que no s'havia tramitat adequadament la declaració d'impacte ambiental, en concret, que no s'havien estudiat ni resolt la totalitat de les al·legacions formulades en la fase d'informació pública respecte de l'aprovació, pel conseller d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, del "Pla Especial Modificatiu del Pla General de València amb expedient d'homologació per al desenrotllament de la Zona d'Activitats Logístiques del Port de València". Hem sol·licitat la corresponent informació de la citada Conselleria i de l'Alcaldia de València, i encara no l'hem rebuda.

3.9. Queixes sobre determinats aspectes de gestió forestal

Es referixen a tals qüestions les queixes núm. 991225, 991230, 991543 i 991564, que estan en tràmit.

L'objecte de la queixa 991225, que ens va formular el Sr. A. C. S., es referia a l'absència de resolució, per la Conselleria de Medi Ambient, respecte d'una petició que va subscriure per tal que s'autoritzara una repoblació forestal, mitjançant un conveni amb la mencionada administració, en un terreny de la seua propietat a Relleu. Després de la nostra intervenció, se li va notificar una resolució denegatòria de l'esmentada petició, contra la qual va interposar recurs d'alçada sense que haja obtingut comunicació a l'efecte. Recentment, hem rebut informació de la Conselleria de Medi Ambient, on ens precisa que està en estudi la resolució del citat recurs. D'esta informació vam donar trasllat al Sr. C., qui ens va sol·licitar que no es procedira al tancament de la queixa fins que se li notificara la resolució al citat recurs administratiu.

També, l'absència de resolució davant de la interposició d'un recurs en via

administrativa constituïx l'objecte de la queixa núm. 991230, en relació a la imposició d'una sanció, per la Conselleria de Medi Ambient, a l'autor d'una tala de diversos pins. Hem sol·licitat la pertinent informació, que encara no rebut.

En la queixa núm. 991543, subscrita pel representant d'una associació de "Lluita contra incendis forestals" d'Ayora, se'ns exposaven diversos fets que atempten contra l'ús d'una muntanya pública de tal municipi, cosa que, al seu parer, es produïx per la ineficaç intervenció de la Conselleria de Medi Ambient. Tampoc no hem rebut l'informe que vam sol·licitar respecte d'això.

Per la seua banda, la queixa núm. 991564 es referix a les dificultats amb què es troba el seu promotor perquè se li pague una subvenció per a reforestació que ja li havia sigut reconeguda el 1997, de què hem sol·licitat la informació corresponent de la Conselleria de Medi Ambient.

II

HISENDA PÚBLICA

Introducció

L'actuació de la hisenda pública, pràcticament en totes les seues actuacions que suposen l'exercici de potestats imperatives sobre els ciutadans: ja siga liquidant, gestionant, recaptant, inspeccionant o inclús reconeixent i satisfent les seues obligacions, és objecte de queixa pels ciutadans.

Buscant un nexa o relació entre les queixes que s'han formulat, no sembla que estes siguen per les càrregues i molèsties que els suposa haver de contribuir a les caixes públiques, o per haver de suportar les exorbitants potestats administratives. El sentiment que més es deduïx dels escrits que vam rebre és el d'injustícia; la injustícia que suposa patir com l'administració realitza àgilment i puntualment les seues potestats tributàries i, en compensació, no contesta a les sol·licituds, reclamacions i els recursos ciutadans o els dona respostes tardanes o inadequades. Així, les queixes, llevat d'algun cas aïllat, no denuncien el greuge que suposa el fet de ser subjecte passiu d'un tribut, o l'elevada quota que se'ls aplica; sinó el silenci que manté la duplicitat en el cobrament, el cobrament de deutes prescrits, la no devolució d'ingressos indeguts i, quasi sempre, el menyspreu que li suposa al ciutadà ser objecte mecànic o informàtic de processos formalitzats per organitzacions burocràtiques que, en comptes d'aplicar les lleis, garantia suprema

dels ciutadans, apliquen procediments.

Durant l'any 1999 es van rebre un total de 50 queixes referents a esta matèria: 10 referents a la hisenda autonòmica i 40 a la local.

D'eixes 50 queixes, 17 no van poder ser admeses a tràmit i, de les 33 que han donat lloc a la realització d'investigacions, només 8 no s'havien conclòs a l'hora de redactar este Informe. De les 25 queixes ja tancades, 19 ho van ser després d'haver aconseguit el restabliment o el respecte del dret agreujat, i 6 després de comprovar que l'actuació pública havia sigut correcta.

També donem compte en este Informe del tràmit seguit en 18 queixes que es van iniciar durant l'any 1998. D'estes, n'hem tancades favorablement a l'interés dels seus promotors 10 i una continua oberta.

1. HISENDA AUTONÒMICA

1.1. Tributs propis

1.1.1. Cànon de sanejament

Un veí d'Albalat dels Tarongers, València, manifestava, en la queixa número 990235, les seues diferències amb l'actuació tributària de la Generalitat Valenciana, que consistia en el cobrament del cànon de sanejament a usuaris d'aigua potable que no han tingut, ni tenen, connexió amb cap xarxa de clavegueram, sense que, d'una altra banda, estiga previst ni projectat construir-la. La queixa concloïa manifestant la irregularitat que suposava la imposició d'un tribut sense contraprestació.

La queixa no va poder ser admesa a tràmit perquè la subjecció al cànon de sanejament està imposada per llei, abraça tots els contribuents i es configura com un "recurs tributari de la hisenda pública de la Comunitat Valenciana", en què el fet imposable és "la producció d'aigües residuals manifestada a través del consum d'aigua de qualsevol procedència" (art. 20, Llei 2/1992, de 26 de març). Sense que, d'una altra banda, puguen contemplar-se en cap dels casos d'exempció de l'article 4 del Reglament de Règim Econòmic, Financer i Tributari del cànon de sanejament, aprovat per Decret del Consell 18/1993, de 8 de febrer, la qual cosa determina la subjecció al citat cànon, de conformitat amb la seua normativa reguladora.

1.1.2. Cobrament d'imports ja prescrits del cànon de sanejament

La investigació de la queixa núm. 981043 s'ha dirigit, des del 26 de gener de 1999, data en què la vam admetre a tràmit i vam sol·licitar de la Direcció General de Tributs i Patrimoni, de la Conselleria d'Economia i Hisenda, informació respecte d'això, a conèixer les raons que justificaven l'exigència al promotor de la queixa, al mes d'octubre de 1998, de l'import del cànon de sanejament meritat per consums produïts entre els mesos de gener a octubre del 1993; exigència produïda en un moment en què semblava haver prescrit el dret públic a liquidar el cànon i a exigir el seu pagament.

Segons resultava de la documentació que acompanyava la queixa, i de la informació que ens va proporcionar la companyia distribuïdora de l'aigua, esta va liquidar i va cobrar el cànon corresponent als anys 1993 i 1994 per complir el que ordena la Direcció de la Secció d'Inspecció Tributària d'eixa Conselleria, mitjançant escrit dirigit a la Societat Canal de l'Horta d'Alacant, SA, de data 4 de setembre de 1998. Vam conèixer també que eixe mateix òrgan administratiu va disposar, mitjançant escrit del 30 d'octubre de 1998, la forma i moment en què havien de ser posats al cobrament els diferents semestres del cànon, corresponents als anys 1993 i 1994, exigint el cobrament del cànon meritat durant els anys 1993 i 1994, abans que s'acabara el mes de desembre de 1998 i 1999, respectivament.

En l'informe que ens va remetre el director general de Tributs i Patrimoni, se'ns van exposar les raons que van fonamentar l'exigència del tribut qüestionat i se'ns explicaven les raons per les quals no havia prescrit el dret a liquidar-lo i exigir-lo. Com a principal argument en contra de la prescripció al·legada s'exposava que el còmput del termini de prescripció no es va iniciar fins al moment en què la Generalitat va tindre coneixement del resultat de les liquidacions efectuades per la companyia distribuïdora de l'aigua, moment en què l'administració tributària va poder reclamar els imports impagats.

No podíem admetre com a justificació dels fets denunciats en la queixa les anteriors raons i, per això, vam dirigir a l'administració una recomanació de què, tot seguit, transcrivim els seus fonaments i la resolució:

"Primera. Es diu en el seu informe que 'la legislació aplicable atorga a la inclusió de les quotes del cànon de sanejament en el corresponent rebut del subministrament un valor equivalent al de la liquidació tributària i al seu pagament un valor alliberador, però, en cas de no pagament en esta fase s'ha de procedir a la pràctica d'una liquidació provisional per part de l'administració amb caràcter previ a la via executiva.'

Creiem que valor jurídic de la inclusió en el rebut de l'aigua del cànon de sanejament no és equivalent a una liquidació tributària, és una liquidació tributària; realitzada per l'entitat a la qual la llei encomana eixa funció liquidadora juntament amb la de recaptació. D'esta manera, al mateix temps que la conseqüència del pagament íntegre del rebut és el compliment de l'obligació tributària, la no liquidació del cànon, no incloent-hi el seu import, implica la inexistència de la liquidació i, amb ella, la de l'obligació tributària de pagar el seu import.

La no liquidació del cànon de sanejament en els rebuts corresponents als consums de l'any 1993 va poder ser per una multitud de causes, cap de les quals se'ns ha manifestat, però eixa omisió implica, reiterem, la inexistència de cap obligació tributària per part del ciutadà consumidor i la impossibilitat de l'impagat per este, ja que no cap l'impagat d'allò que no es va exigir.

L'entitat distribuïdora de l'aigua o l'administració tributària que controla l'execució de la potestat delegada per la llei poden, abans que transcorreguen els terminis de prescripció, procedir a la liquidació del cànon meritat pels consums que no van ser en el moment corresponent gravats. Eixa és la qüestió que s'ha formulat a esta institució: la regularitat de la liquidació del cànon transcorreguts més de cinc anys des que es van facturar els consums d'aigua.

Segona. Coincidim plenament en l'anàlisi que realitza vosté respecte a la dificultat d'aplicar en este cas les normes que, amb caràcter general, assenyala la Llei General Tributària per al còmput dels terminis de prescripció, atés que els subjectes passius no van haver de presentar cap declaració. No obstant això, no podem coincidir amb la conclusió a què finalment arriba en la seua recerca del *dies a quo* en un 'àmbit alternatiu de prescripció'.

Creiem que la recerca d'eixe àmbit ha de realitzar-se, en primer lloc, en la llei. La llei imposada com a ordre superior que obliga a tots a assenyalar l'abast de la potestat tributària i de les obligacions dels ciutadans. La llei, en definitiva, és la font dels drets i les obligacions tributàries.

En este cas, la Llei Valenciana de Sanejament d'Aigües Residuals, de 26 de març de 1992, eloqüentment, ha donat una resposta concisa a la qüestió que es planteja, perquè en el seu article 26.1, sota l'epígraf 'Meritació' disposa:

'1. El cànon de sanejament es meritara amb el consum de l'aigua, i el seu pagament serà exigible al mateix temps que les quotes corresponents al subministrament d'aigua. Per a això, en els rebuts que paguen els usuaris de les xarxes de subministrament d'aigua haurà de figurar, sense perjuí d'uns altres components, el cànon de sanejament com a element diferenciatiu.'

Així, després de fixar el moment del consum de l'aigua com el de la meritació del tribut, assenyala el moment del naixement de l'acció, el moment en què el cànon serà líquid i exigible: aquell en què ho siguen les quotes corresponents al consum d'aigua.

Creiem que després d'eixa declaració legal no cal buscar un altre *dies a quo* alternatiu, almenys, pel que fa al dret de l'administració tributària, per si mateixa o mitjançant l'agent assenyalat per la llei, a liquidar el cànon de sanejament.

No podem coincidir tampoc amb l'errònia qualificació que en l'informe es fa de les entitats subministradores com a substitutes del contribuent. La qualitat de substitut del contribuent, com vosté coneix, només pot ser atribuïda per la llei (article 32 LGT) i, en este cas, la llei ha donat a les entitats subministradores de l'aigua el

caràcter d'agents liquidadores del tribut, no de substitutes del contribuent.

La concreció realitzada per la mateixa llei, i el fet de no ser l'entitat subministradora de l'aigua un substitut del contribuent, creiem que priven de validesa l'argumentació que, tot partint de l'error de considerar-les així, tracta de demostrar que el *dies a quo*, seguint el criteri de l'*actio nata*, es dóna quan l'administració coneix les liquidacions realitzades per l'entitat subministradora. En eixe moment, potser, s'obri el termini d'exercici de l'acció de què disposa l'administració per a exigir de l'entitat responsabilitat per suggestió.

Quant al *dies ad quem*, no sembla un altre que aquell que es complisquen cinc o quatre anys des de l'emissió de la factura per consum de l'aigua, acompanyada de l'import del cànon o de la implícita declaració d'exempció que suposa la seua omissió.

En definitiva, considerem que el requeriment comunicat al promotor de la queixa, i creiem que a uns altres ciutadans més, es va realitzar en un moment ja extemporani, en haver transcorregut més de cinc anys des del moment en què se'ls van girar els rebuts pels consums exempts en aquell moment i després gravats.

Resultant, així, l'exigència al promotor de la queixa de tributs prescrits, considerem que és procedent, i que constituïx l'actuació pública més respectuosa amb els drets dels ciutadans i amb les seues pròpies obligacions, la devolució de les quantitats indegudament cobrades.”

1.1.3. Exempció del cànon de sanejament a nuclis de població aïllats

Enguany, va quedar resolta l'actuació que estàvem investigant en la queixa núm. 970179 (pàgina 176. Informe 1997).

A l'agost de 1999, vam rebre un escrit de la directora general de Tributs i Patrimoni, de la Conselleria d'Economia i Hisenda, on se'ns informava que pel Consell s'havia acordat el següent: "Concedir l'exempció en el cànon de sanejament de la Generalitat Valenciana, des de la data del present Acord, als consums d'aigua per a ús domèstic que s'efectuen als següents nuclis de població separats, ubicats, tots ells, al terme municipal d'Alacant: Monnegre, Verdegàs, l'Alcoraia, Fontcalent i Pla de la Vallonga. El gaudiment d'esta exempció quedarà sense efecte des del moment en què els citats nuclis de població deixen de complir qualsevol de les següents condicions: a) Trobar-se físicament separats del nucli principal del municipi; b) Tindre una població de dret inferior a 500 habitants; c) Constituir un assentament permanent de població; d) Absència en el mateix nucli separat de sistemes de depuració en servei, en execució o amb projecte tècnic aprovat per la Generalitat Valenciana."

Vam celebrar la favorable solució del problema denunciat i vam tancar la nostra investigació.

1.1.4. Taxes

Hem tancat enguany la queixa número 980243 (pàgina 144. Informe 1998), en què el Sr. J. V. manifestava la seua oposició a la liquidació de les taxes per expedició de documents que li havia girat la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports. El tancament d'esta actuació es va produir una vegada que la Conselleria va acabar l'expedient administratiu mitjançant una resolució en què raonablement denegava la devolució de l'import de les taxes i permetia al promotor la queixa la interposició dels recursos corresponents.

1.2. Els tributs cedits per l'estat

1.2.1. Quota autonòmica en el IRPF

- Impossibilitat d'accedir a les deduccions autonòmiques en el IRPF si no es complixen els requisits legals

La promotora de la queixa núm. 990551, una mare de família nombrosa, es considerava subjecte dels beneficis que atorguen les deduccions actuals per família nombrosa en el tram autonòmic del IRPF ja que tenia més de dos fills, però no podia accedir a les corresponents deduccions perquè havien nascut abans de la data establida com a requisit.

La queixa va haver de ser tancada sense poder afavorir la justa pretensió de la seua autora, ja que l'aplicabilitat de la deducció sol·licitada, concretament la regulada en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 4 de la Llei de la Generalitat Valenciana 13/1997, de 23 de desembre, queda supeditada al naixement o a l'adopció del tercer, o posteriors fills del subjecte passiu, a partir de l'entrada en vigor de la norma, és a dir, des del dia 1 de gener del 1998 en avant.

No obstant això, quan vam tancar la queixa, vam transmetre la idea a la reclamant, que al seu torn ens va ser transmesa per la Direcció General de Tributs de la Generalitat Valenciana, en el sentit que la "configuració normativa del tram autonòmic valencià del IRPF és dinàmica, per la qual cosa les mesures concretes que actualment el conformen poden sofrir en el futur les variacions que, per a una millor consecució dels fins que li són propis, estime convenient introduir-hi el nostre legislador". En esta ocasió, tot donant compte a l'òrgan legislador valencià de la nostra actuació, correspon transmetre-li també la queixa ciutadana davant de l'escassetat i dificultat en el seu accés a les deduccions per càrregues familiars.

1.2.2. L'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats

Com en anys anteriors, també enguany hem investigat queixes referides a la manera com l'administració tributària valenciana comprova els valors declarats en les autoliquidacions d'este impost.

La queixa núm. 991255 plantejava una qüestió que creiem que no es troba perfectament resolta per la normativa aplicable: la referent a la valoració pericial com a acte independent o separat del tràmit dels recursos.

En esta queixa, la seua promotora exposava que havia sigut objecte d'una actuació pública irregular quan el recurs que va formular contra la valoració complementària d'un terreny que havia transmés, va ser resolt sense la intervenció de tècnics competents que desvirtuaren amb els informes les seues al·legacions.

Estudiat l'expedient complet que acompanyava la queixa, vam comprovar que el recurs de reposició es fonamentava en l'errònia valoració del terreny, que havia sigut considerat terreny urbà, aplicant-li el valor d'este, quan no disposava de cap infraestructura. El recurs va ser resolt sense fer cap menció a estes al·legacions. El recurs interposat immediatament davant del Tribunal Econòmic Administratiu Regional va ser així mateix desestimat, en no haver-se discutit el valor del terreny mitjançant l'oportuna taxació pericial contradictòria.

Vam haver de comunicar al seu promotor la no admissió a tràmit de la queixa, per ser correctes, ja que s'ajusten al que la llei ordena, els fonaments exposats per l'administració tributària:

"Pel que fa al *quantum* de la valoració, és doctrina reiterada del Tribunal Econòmic Administratiu Central -resolucions de 24 d'abril de 1985 i 25 de març de 1987, d'entre altres-, seguint la del Tribunal Suprem -sentències de 15 de febrer de 1973 i de 28 de maig de 1979-, que està vedat als òrgans de la via econòmica administrativa enjudiciar l'encert o desencert del valor obtingut en un peritatge, perquè el contrari suposaria revisar els criteris tècnics sustentats per un professional en l'exercici de les competències pròpies de la seua titulació acadèmica per uns altres que no tenen semblants aptituds. Tals òrgans, segons eixa doctrina, han de limitar-se a vetlar per la correcció del procediment d'avaluació, cosa que en l'assumpte que ens ocupa ha sigut plenament satisfeta, en haver-se efectuat la valoració mitjançant dictamen de funcionari tècnic al servei de l'administració, amb titulació adequada a la naturalesa dels béns transmesos, i ha sigut motivada i notificada. Per a rebatre els fonaments de la valoració no hi ha un altre mitjà que el previst en l'article 52-2 de la citada Llei General Tributària, açò és, la taxació pericial contradictòria, que l'interessat va poder promoure i no va fer."

D'altra banda, la queixa número 990236 denunciava l'actuació de la Conselleria d'Economia i Hisenda, dels seus Serveis Territorials a Castelló, que es

negaven a l'execució d'una resolució del Tribunal Econòmic Administratiu Regional, de València, que anul·lava una comprovació de valors i les liquidacions que n'eren les conseqüències.

Admesa la queixa, per l'administració se'ns va informar de la devolució a l'interessat del principal i dels interessos de la liquidació anul·lada.

També es va tancar favorablement la queixa núm. 990896, on se'ns exposava que la quota de l'impost sobre transmissions patrimonials aplicat al reclamant era considerablement superior a la que li corresponia, segons el barem fixat per la Conselleria d'Hisenda de la Comunitat Valenciana.

Recorreguda la valoració davant de l'oficina liquidadora competent, en este cas la de Xixona, es va remetre la reclamació a Conselleria que, immediatament, va determinar resolució on s'ordenava la devolució als interessats de la suma indegudament i excessivament aplicada. La devolució havia de fer-se a través de l'oficina liquidadora de Xixona i esta va emetre una proposta de devolució inferior a la determinada per la Conselleria, raó per la qual, va ser recorreguda la referida proposta.

Com que no s'havia dictat cap resolució al recurs, esta institució va posar en coneixement els fets davant de l'òrgan competent, els Serveis Territorials, i es va procedir immediatament a la devolució dels imports omesos erròniament.

En la queixa núm. 981082 (Informe 1998, p. 147), a la seua promotora, com a subjecte passiu, li va ser practicada una liquidació complementària de l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, en concepte de transmissió onerosa d'immobles, corresponent a la transmissió d'un garatge, realitzada amb data 6 de juliol del 1994, assignant al citat immoble un valor comprovat d'1.853.735 ptes. quan el valor declarat pel subjecte passiu és d'1.100.000 ptes.

Contra esta liquidació, la interessada, amb data 11-6-1998, va interposar recurs de reposició, on sol·licitava la revisió de la valoració assignada per considerar-la excessiva.

Amb data 8 de febrer va ser resolt el recurs de reposició, sobre la base del nou dictamen de valoració emés pel tècnic, en què s'estimava en el sentit de confirmar el valor declarat per la interessada i, en conseqüència, es va anul·lar la liquidació complementària recorreguda. Així mateix, es va incoar, d'ofici, un expedient de devolució d'ingressos indeguts per a la devolució de la quantitat ingressada com a conseqüència de la liquidació complementària anul·lada.

A la vista de tot això, vam donar trasllat d'allò que s'ha exposat anteriorment a la interessada i, de manera favorable per a esta, vam tancar la queixa.

1.3. Preus públics

1.3.1. Tarifes portuàries sobre embarcacions esportives

La qüestió plantejada en la queixa 990320 es referia al gir per la liquidació de la tarifa G-5 que grava les embarcacions esportives i de plaer.

El reclamant argumentava en el seu escrit que considerava contràries a dret i susceptibles de ser anul·lades estes liquidacions, perquè l'anomenada tarifa G-5 tenia la naturalesa de tribut, en ser una taxa i no un preu públic, i, per tant, sotmesa al principi constitucional de reserva de llei.

Finalment, ens exposava que la creació d'este tribut no podia dur-se a terme per disposició reglamentària, en este cas per l'Ordre de la Conselleria de data 9 de desembre de 1993.

Vam admetre la queixa a tràmit i vam sol·licitar informació a la Conselleria de Presidència i a la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport. Les dos conselleries van defensar la constitucionalitat de la tarifa en haver-se esmenat la deficiència que denunciava la queixa en la Llei de la Generalitat Valenciana 1/1999, de 31 de març, de Tarifes Portuàries, entre les quals es troba l'anomenada G-5 sobre embarcacions esportives i de plaer.

Amb esta nova llei, el legislador havia elevat el rang jeràrquic de la norma que empara estes tarifes, i que viciava anteriors liquidacions, i havia solucionat el problema.

2. HISENDA LOCAL

2.1. Taxes municipals

En l'Informe del passat any (pàgina 151) donàvem compte de la interposició de tres queixes amb semblant contingut: el gir pels ajuntaments de Bellreguard i Sollana de taxes per arreplegada de residus als propietaris d'habitatges que no s'utilitzaven com a tals, sinó que formaven part, com a dependències, d'uns altres sobre els quals també es va girar la taxa, o que es trobaven deshabitats.

L'Ajuntament de Sollana, en la queixa número 980486, ens va informar que els dos immobles subjectes a la taxa constituïen unitats urbanes diferenciades, raó per la qual es giraven dos taxes diferents.

El promotor de la queixa, sobre això, va al·legar les circumstàncies que no s'havia realitzat la divisió horitzontal de la finca i que ningú no estava empadronat en cap d'ells.

Respecte d'això, l'Ajuntament ens va exposar que segons l'Ordenança fiscal reguladora de l'exacció corresponent a la taxa per arreplegada domiciliària de fems, són subjectes passius els beneficiaris del servei i ha d'interpretar-se que són estos els que usen, en concepte de titulars o per altres conceptes (arrendataris, usufructuaris, hereus o posseïdors de fet i inclús a precari) els béns immobles destinats a habitatge, d'una manera real o potencial. "En efecte -deia el seu informe-, l'empadronament permet presumir un ús real de l'habitatge pels seus habitants, però el fet que una casa estiga buida no significa, al contrari, que no se'n faça cap ús, i, així, pot estar llogada a tercers, que no s'han empadronat, la poden usar els mateixos tercers, que no s'han empadronat, la poden usar els mateixos titulars per a fins complementaris (guardamobles, estudi del fill, etc.), per la qual cosa no resulta automàtic l'empadronament i l'alta en el servei de fems, sinó que el criteri que s'adopta és que si es té coneixement que l'habitatge està en condicions d'habitabilitat per a ser usat, figura donat d'alta a l'efecte de la taxa de fems, i, amb major raó si també disposa del servei d'aigua. I, això, com a manera de potenciar per via fiscal l'ús de cases buides i així fer complir per uns altres mitjans els deures imposats per la Llei Reguladora de l'Activitat Urbanística de la Generalitat Valenciana i el Reglament de Disciplina Urbanística, respecte a la conservació dels immobles en les adequades condicions de salubritat, seguretat i decor."

"D'una altra banda, el fet que l'antic habitant de la casa haja mort no implica més que la substitució del subjecte passiu en les taxes corresponents, i és obligació dels successors, o dels qui en siguen posseïdors per qualsevol concepte de l'habitatge del causant, posar en coneixement de l'administració tributària les variacions en el subjecte passiu que es produïsquen, de conformitat amb la Llei General Tributària."

Vam considerar admissible l'actuació pública i vam tancar la nostra investigació.

L'Ajuntament de Bellreguard, en les queixes números 908276 i 980314 ens va proporcionar semblant informació que, així mateix, vam considerar justificativa de la seua actuació.

També vam acabar la nostra intervenció en la queixa núm. 980810, de què ja donàvem compte en la pàgina 152 de l'Informe anterior. S'hi queixava el seu autor que l'Ajuntament d'Alfàfar, en contravenció de les seues ordenances, no li girava al mateix temps els rebuts per la taxa de consum d'aigua i per la de clavegueram.

Una vegada que vam investigar la queixa, vam conèixer que la casa del seu promotor es trobava just en el límit territorial del poble, i es donava la circumstància que el servei de clavegueram el prestava el seu municipi, Alfàfar, mentre que el de subministrament d'aigua potable li corresponia a Benetússer, raó per la qual no s'hi podia aplicar la norma general de la facturació conjunta dels

serveis.

2.1.1. Presumpció iuris tantum d'ús del servei i de la subjecció a la taxa corresponent

En l'Informe de l'any passat donàvem compte de l'estat de tramitació de la queixa núm. 981127 (p. 151), formulada per un ciutadà a qui se li exigia, l'any 1998, el pagament de les taxes per arreplegada de residus meritades per un habitatge a Novelda, on va residir com a arrendatari fins a l'any 1976.

En la nostra investigació vam conèixer que la raó que l'Ajuntament mantenia per a girar-li les taxes a l'autor de la queixa va ser la circumstància que este figurava, fins a l'any 1997, com a titular del contracte de subministrament d'aigua, circumstància que en l'Ordenança Fiscal s'arreplegava com a presumpció *iuris tantum* de la percepció del servei d'arreplegada de residus.

Per a tractar de trencar eixa presumpció, el Sr. N. va aportar, com a prova de la seua no residència a Novelda i la consegüent no utilització del servei, els següents documents.

- a) Còpia simple de l'escriptura de compravenda, atorgada el 21 de setembre de 1987, entre l'antic propietari de l'habitatge sobre el qual es gira la taxa i les propietàries actuals,
- b) certificat d'empadronament a Alacant, i
- c) ordre de canvi de residència a Alacant per raons laborals.

Estes proves es van considerar insuficients en no acreditar-se, segons assenyalava l'informe del Sr. interventor municipal, la data d'extinció del contracte d'arrendament causa que fóra titular del contracte de subministrament d'aigua. Continuava el citat informe exposant que el canvi de titularitat de la finca no té perquè comportar l'extinció de la relació d'arrendament, ni el canvi de residència permet suposar tal extinció.

No obstant l'evidència dels anteriors arguments, vam creure que amb ells no s'esgotava l'eficàcia probatòria d'allò que s'ha al·legat pel Sr. N. Per això, atés que l'actuació pública podria no haver sigut respectuosa amb els drets de l'autor de la queixa, vam dirigir a l'alcalde de Novelda una resolució que contenia les següents raons:

"En principi, i una vegada acreditada la baixa en el padró municipal de Novelda, i l'alta en el d'Alacant, del promotor de la queixa, i la transmissió a tercers de la casa, la qüestió se centra en la no acreditació del fet que el contracte d'arrendament, que alguna vegada es va celebrar sobre la finca, es va extingir abans de l'any 1997.

Creiem que eixa dada sí que es troba provada suficientment en la documentació aportada pel Sr. N. Així, en la primera de les 'Estipulacions' de l'escriptura de

compravenda de la finca, celebrada el 21 de setembre de 1987, el venedor declara, i les compradors reconeixen amb el seu atorgament final, que la finca que es ven està 'lliure de càrregues o gravàmens, d'inquilins o arrendataris.'

Declarada per l'arrendador, en un document públic, l'extinció del contracte d'arrendament; per l'arrendatari reiteradament i pels compradors en acceptar-lo, considerem que no és admissible que eixe Ajuntament mantinga a ultrança la presumpció que el Sr. N. va ser l'usuari del servei públic, com a arrendatari.

Per tot això que s'ha exposat anteriorment, i en exercici de la facultat que al Síndic de Greuges li atorga l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1988, li suggerisc que, d'acord amb allò que s'ha previst en l'article 154 i concordants de la Llei General Tributària, ordene la incoació d'un expedient de revisió de l'actuació pública a què es referix esta queixa."

Estem a l'espera de conèixer la resposta municipal al nostre suggeriment.

2.1.2. Notificació edictal de l'obertura del període de pagament de taxes

La queixa número 990755 denunciava que, sense que l'Ajuntament d'Elx li notificara personalment la liquidació de la taxa per consum d'aigua potable, se li havia requerit en via de constrenyiment.

A fi d'adverar estos aspectes, l'interessat va acompanyar fotocopisats els rebuts que acompanyàvem en la nostra petició d'informe a la corporació local. L'Ajuntament ens va informar que la notificació en període voluntari es va efectuar mitjançant edicte publicat, en el *Butlletí Oficial de la Província*.

En no considerar correcta eixa actuació pública, vam dirigir a eixa administració la recomanació que procedira a notificar personalment, en el domicili del contribuent, la liquidació exigida, facilitant-li així el seu pagament. L'Ajuntament va acceptar la nostra recomanació i va procedir a tornar a l'interessat les despeses que el constrenyiment del deute li havien suposat.

2.2. Contribucions especials

En la queixa núm. 990048, se sol·licitava la nostra intervenció davant de l'Ajuntament d'Eslida, ja que per este s'havia declarat el constrenyiment d'unes liquidacions per contribucions especials ja pagades. A pesar d'haver posat en coneixement de l'Ajuntament eixa circumstància, este havia continuat el procediment, arribant a dictar-se una providència d'embargament.

L'Ajuntament ens va informar de la constatació, pel seu Servei de Recaptació, de la realitat del pagament al·legat. Resolta així la qüestió, vam donar per acabada la

nostra intervenció.

Les queixes 991004 i 991005, formulades per dos veïns d'Albatera, denunciaven que per eixe Ajuntament s'havien girat liquidacions corresponents a un expedient de contribucions especials, per obres d'urbanització corresponents al Pla d'Obres i Serveis del 1992, que ja va ser declarat nul per sentència del Tribunal Superior de Justícia.

L'Ajuntament ens va remetre un voluminós expedient en què, de manera desordenada, figuraven documents referents al cobrament denunciat. Com que no ens va ser possible conèixer de tot això si l'Ajuntament havia esmenat les deficiències que van donar lloc a l'anul·lació judicial de l'expedient, aprovant-ne un de nou, o si, en el seu lloc, havia continuat l'execució dels actes nuls, vam sol·licitar major informació. Esta sol·licitud, realitzada el 13 de desembre de 1999, ha sigut reiterada sense que l'Ajuntament ens done la seua obligada resposta. La qual cosa ens obliga a incloure'l en la nòmina d'aquelles administracions que, tot incomplint les obligacions legals, no col·laboren adequadament amb esta institució.

2.2.1. Suposada doble imposició per contribució especial d'enllumenat públic

L'autora de la queixa núm. 990384 denunciava el silenci administratiu de què era objecte un recurs ordinari interposat per ella contra una actuació de l'Ajuntament d'Orpesa.

L'esmentat recurs contenia la impugnació d'una contribució especial per enllumenat que, segons la documentació que aportava la reclamant, apareixia doblement imposada, ja que se li girava el tribut tant pel seu carrer com pel paral·lel.

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament d'Orpesa ens va enviar còpies completes de dos expedients tramitats per a la imposició d'estes contribucions especials per instal·lació d'enllumenat.

Una vegada al nostre abast els expedients de referència, vam saber que l'apartament de la reclamant estava ubicat en un xamfrà que donava als dos carrers i amb finestrals en ambdós, de manera que no existia doble imposició, ja que els dos carrers en qüestió van ser objecte d'obres diferents d'enllumenat i de dos finançaments parcials per diverses contribucions especials. Com que vam comprovar la correcció de l'actuació pública denunciada, vam tancar la queixa.

2.3. Impost sobre Béns Immobles

2.3.1. Liquidació de l'IBI sobre una finca desapareguda en ser objecte d'una reparcel·lació urbanística

Un veí de la Vila Joiosa va sol·licitar la nostra intervenció en la queixa núm. 990077, ja que per les seues pròpies forces es veia incapaç de resoldre el problema a què l'actuació del seu Ajuntament l'havia conduït.

Ens va relatar en la seua queixa que era propietari d'un terreny que s'havia inclòs en un polígon objecte d'una reparcel·lació urbanística. Ell no havia estat d'acord amb eixa actuació urbanística, a pesar d'això la seua finca havia sigut ocupada per un vial de nova construcció. Després d'eixos antecedents, la seua queixa es concretava en el fet que l'Ajuntament li havia girat l'Impost sobre Béns Immobles sobre la seua antiga parcel·la i no li lliurava el certificat que el Centre de Gestió Cadastral li requeria per a formalitzar la baixa.

L'Ajuntament ens va explicar que els serveis municipals havien preparat el certificat i els plans necessaris per a sol·licitar la modificació cadastral, però que estos documents no s'havien acceptat pel promotor de la queixa, ja que este exigia que en el certificat constara literalment el següent: "... que els terrenys que posseïa abans del 26-3-98 i que em van llevar per a construir el vial del polígon industrial sector 16, veient-me privat de la meua propietat i sense que se m'assigne el nou terreny..."

En definitiva, resultava que el promotor de la queixa no havia volgut arrebregar el certificat que l'Ajuntament va preparar per a la seua presentació al Centre de Gestió Cadastral, per mantindre diferències sobre el seu contingut.

Les diferències al·ludides semblava que eren d'una entitat tal que no pareixia possible un enteniment ràpid respecte d'això. D'esta forma, les diferències entre la realitat i el cadastre podrien mantindre's i causar danys a tots: interessat, Ajuntament i administració cadastral.

En este estat de la qüestió vam considerar que la informació al Cadastre, pel subjecte passiu interessat, de les modificacions que han produït l'aprovació i el desenrotllament de plans urbanístics, és una opció d'este, però no una obligació ineludible. El problema quedaria resolt d'una manera legal, justa i acceptable per a tots, i així li vam suggerir que actuara, si l'Ajuntament, fent complir allò que s'ha disposat en l'article 71 de la Llei de les Hisendes Locals, de 2 de desembre de 1988, informava la Gerència Territorial, de la Direcció General del Cadastre, de les modificacions produïdes per les actuacions urbanístiques municipals.

L'anterior suggeriment va ser acceptat per l'Ajuntament, que va remetre al Cadastre la documentació necessària.

No obstant això, no va quedar resolta la qüestió, ja que l'autor de la queixa es va dirigir de nou a esta institució, el passat 1 de desembre, per a exposar-nos que SUMA li havia notificat el constrenyiment de la liquidació de l'IBI causa d'esta queixa.

Directament, vam dirigir a l'Ajuntament una recomanació en els següents termes.

“Amb relació a la queixa de referència, formulada pel Sr. J. L. L. i relativa a l'incorrecte cobrament de l'IBI sobre un solar que abans era de la seua propietat i que va ser objecte d'una reparcel·lació urbanística, ens dirigim de nou a eixa corporació per tal de donar-li compte de la nova queixa formulada pel Sr. L. i recomanar-li una solució al problema plantejat.

Com sa senyoria coneix, el passat 13 de setembre vam decidir tancar la investigació que seguïem respecte d'això, ja que per eixe Ajuntament es van posar en coneixement del Centre de Gestió Cadastral, a Alacant, les modificacions físiques i jurídiques que la reparcel·lació urbanística havia operat en la propietat del Sr. L.

No obstant això, el promotor de la queixa ha posat en el nostre coneixement que per eixe Ajuntament se li ha exigit el pagament de l'IBI corresponent a l'any 1999. Respecte d'això, considerem que una vegada que l'Ajuntament té reconeguts els canvis –físics i jurídics- que ha sofrit la propietat sobre la qual s'ha girat el tribut i ha sol·licitat de l'administració cadastral la modificació de les dades cadastrals, seria més correcte i respectuós, tant amb els drets del ciutadà com amb la mateixa actuació municipal, la suspensió del cobrament de l'impost mentre es resol sobre això pel Centre de Gestió Cadastral.

En estos termes, i en exercici de la facultat que ens concedix l'article 29 de la Llei del Síndic de Greuges, de 26 de desembre de 1988, li recomane que suspenga els procediments de cobrament de l'Impost sobre Béns Immobles referents a la finca del Sr. L. L. que va ser objecte de reparcel·lació, mentre es resol l'oportuna modificació cadastral.”

Estem pendents de conèixer la resposta a la nostra recomanació.

2.3.2. Duplicitat en el cobrament

En la queixa núm. 990008 un veí de Cullera exposava que, a pesar d'haver pagat en el seu moment el rebut corresponent a l'Impost sobre Béns Immobles girat l'any 1997 sobre el seu habitatge, l'Ajuntament li exigia posteriorment el seu pagament en via executiva. Tot i que havia posat en coneixement d'eixe Ajuntament l'error, el procediment de constrenyiment va continuar i se li va embargar la quantitat de 57.658 ptes. depositades en la Caixa d'Estalvis de València. La seua sol·licitud de reintegrament de la quantitat indegudament cobrada no havia obtingut resposta.

Així mateix, en la queixa exposava que en el mateix procediment de constrenyiment s'incloïa l'import d'una multa de trànsit ja prescrita, que se li va imposar l'any 1995, i sobre la qual no havia rebut cap notificació que interrompera la seua prescripció.

L'Ajuntament de Cullera ens va explicar que el que havia passat era a conseqüència d'un error administratiu, concretament pels canvis informàtics i de programació que s'havien efectuat recentment a la Unitat de Recaptació de l'Ajuntament de Cullera. En convertir les dades del programa vell al nou, alguns pocs rebuts que constaven com que s'havien pagat van aparèixer com a pendents, com també la multa que havia sigut donada de baixa per prescripció. A conseqüència de la tramitació de la continuació de l'expedient, davant d'un deute que no constava com impagat, es va procedir a l'embargament del compte bancari de l'autor de la queixa.

En el moment en què van comprovar eixe error, tot demanant-li disculpes li van comunicar l'ingrés en el seu compte bancari de la quantitat que se li havia llevat mitjançant l'embargament.

L'assumpte que se'ns va sotmetre en la queixa núm. 990347 era el cobrament d'un rebut de l'Impost sobre Béns Immobles a què se li havia aplicat incorrectament un recàrrec, a pesar d'haver sigut pagat en període voluntari.

Tal com vam exposar a SUMA, el deure de devolució d'ingressos indeguts, arreplegat en la Llei General Tributària, deriva del principi constitucional de legalitat tributària (art. 33 CE), que determina la màxima que "allò que no ha de ser gravat, ha de ser immediatament reposat."

Vam indicar a SUMA que el procediment de devolució d'ingressos indeguts per tributs propis s'ha d'acordar d'ofici per l'administració, en dictar-se una resolució ferma de reclamació on resultara un ingrés indegut (art. 4, Decret 151/94, de 24 de juliol, de la Conselleria d'Economia i Hisenda).

Rebudes per SUMA les nostres indicacions, va resoldre declarar la procedència de la devolució de l'ingrés indegut i va transferir al compte bancari del reclamant l'import d'allò que s'havia retingut incorrectament, juntament amb els interessos corresponents.

2.3.3. Competència de l'administració per a notificar un impost periòdic de forma col·lectiva

En la queixa núm. 990107, en què es denunciava la falta de notificació personal d'una liquidació tributària de l'Impost sobre Béns Immobles, no es va observar una actuació de l'administració infractora de l'ordenament jurídic, per la qual cosa no va ser admesa i, així, se li va comunicar a l'interessat tot exposant-li les normes que autoritzen la notificació col·lectiva de l'obertura i l'acabament del període de pagament voluntari del tribut.

2.3.4. Gir de l'IBI sobre finques alienes

La queixa núm. 990377 va denunciar davant d'esta institució que l'Ajuntament de Paterna estava embargant, des del mes de maig de 1998, la pensió de viduitat d'una veïna, promotora de la queixa, en virtut de l'impagat de l'IBI d'una finca de la qual, segons el Registre de la Propietat, no era propietària la reclamant des de feia 10 anys.

Vam admetre la queixa a tràmit i, en l'informe que ens va remetre, l'Ajuntament de Paterna ens va comunicar que el Negociat d'IBI de la Secció de Rendes d'eixa corporació local procediria a preparar un decret en què es resolldria la situació a favor de la reclamant.

Efectivament, un mes més tard ens va ser remés el Decret núm. 2.788/1999, on s'ordenava el reintegrament del principal embargat juntament amb els interessos de demora corresponents.

2.3.5. Doble gir de pagament de l'IBI i rectificació per l'administració

Amb tancament favorable a l'interessat, vam acabar la queixa núm. 990214, en què l'Ajuntament d'Alacant, a través de l'òrgan de gestió tributària –SUMA-, havia embargat a un veí en execució de liquidacions de l'IBI ja pagades i corresponents a anys anteriors.

Sis mesos exactes després de la incoació de la queixa, SUMA va resolldre, per fi, estimar la petició del reclamant i procedir a la devolució de l'import doblement cobrat.

2.3.6. Baixa de liquidacions prescrites

En la queixa núm. 990435, un veí de Novelda ens exposava que va recórrer davant de SUMA per al·legar la prescripció d'un rebut de l'IBI que li va ser girat, motiu d'impugnació de la providència de constrenyiment, segons el que determina l'article 137 de la Llei General Tributària, i 99 del Reglament General de Recaptació.

Este recurs, a pesar que s'hi donaven els supòsits fàctics dels articles 64 i 65 de la Llei General Tributària, açò és, la prescripció als quatre anys de l'acció de l'administració per a exigir el pagament dels deutes tributaris, no va ser resolt en el termini corresponent.

Requerit el citat organisme de Gestió Tributària, per tal que en declarara d'ofici la prescripció segons l'article 67 de la Llei General Tributària, va acordar, finalment, la baixa de les liquidacions objecte de la queixa per prescripció.

De la localitat valenciana de Moixent, vam rebre la queixa 990709, conseqüència d'haver sigut embargat el patrimoni d'una veïna per un deute tributari de l'IBI, ja prescrit, segons la documentació remesa.

Davant de tal acte administratiu vam requerir l'Ajuntament de Moixent per tal que efectuara l'oportuna comprovació, d'on es va saber que la interessada estava dins del supòsit legal de l'article 64 de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, General Tributària, és a dir, l'acció per a exigir el pagament dels deutes tributaris liquidats havia prescrit perquè havien transcorregut 4 anys.

Immediatament, per la Tresoreria de la citada corporació local ens va ser remesa còpia de la Resolució d'Alcaldia núm. 235, de data 16 de juny de 1999, en què es va resoldre reconèixer la prescripció del dret d'aquella corporació d'exigir el cobrament del deute en qüestió.

A la vista de tot això, vam procedir a tancar la queixa i vam donar per conclòs, favorablement a la interessada, l'assumpte plantejat.

Un burgalés establert part de l'any a Alacant va promoure la queixa núm. 990022 en què ens va exposar que, amb motiu d'haver-se-li carregat en el seu compte bancari diferents rebuts de l'IBI girats sobre la seua propietat, havia formulat un escrit d'al·legacions que no havia sigut respost per SUMA.

En l'esmentat escrit presentat pel reclamant davant de SUMA, plantejava que havia pagat, com era la seua obligació, dos rebuts corresponents a l'IBI de l'exercici 1998, però que també se li havien carregat els rebuts ja pagats dels anys 1994 a 1997.

L'informe que SUMA va remetre a esta institució reconeixia que s'havia generat una doble imposició i l'evidència que l'esmentada actuació era incorrecta.

Així, doncs, i per tal de solucionar l'error comés, SUMA es va dirigir a l'interessat per a sol·licitar-li les dades bancàries i procedir a la devolució dels ingressos indegudament efectuats.

2.3.7. Tancament de queixes d'anys anteriors

La queixa número 980370, en què es denunciaven errors en la liquidació de l'Impost sobre Béns Immobles (pàgina 155) i que el valor cadastral de la finca s'havia reduït davant de la previsió de la seua expropiació, actitud contrària als drets de la promotora de la queixa ja que així es podia reduir l'import del preu d'expropiació, va ser tancada quan vam comprovar que l'actuació pública havia sigut correcta, en adequar el valor de la finca al Pla General d'Ordenació Urbana de l'any 1989.

Déiem en l'Informe de l'any 1998 que la queixa núm. 980990 continuava oberta. Efectivament, a pesar que s'havia admés a tràmit a finals d'aquell any, fins a la primavera de 1999 no vam poder donar-la per tancada, perquè l'administració denunciada no ens va informar de l'estimació de la petició de l'interessat fins el 19 del maig de 1999.

Els fets sobre els quals versava la queixa eren els següents: un alacantí a qui se li havia girat pel seu Ajuntament un rebut per l'Impost de Béns Immobles –1998- que corresponia a una casa que havia venut l'any anterior, va presentar recurs davant de la corporació local i va acreditar cadastralment no ser-ne l'amo i, per tant, no ser el subjecte passiu de l'esmentat impost.

No obstant això, es va incoar expedient administratiu de constrenyiment amb el núm. 98007249 i es va dictar per SUMA providència de constrenyiment que, després de la nostra intervenció, es va anul·lar en acreditar-se la falta de titularitat del domini abans descrit.

2.4. Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica

Referents directament a la gestió municipal d'este tribut, van tindre entrada, durant l'any 1999, set queixes.

2.4.1. Recaptació de l'Impost de Circulació a la localitat d'on és veí el subjecte del fet imposable

La queixa núm. 990307, incoada per un veí de la Nucia, ens va exposar que, per error, va donar d'alta el cobrament del seu Impost de Circulació a l'Ajuntament de Benidorm, localitat on va adquirir el vehicle.

Com que el barem fixat a Benidorm és considerablement superior al fixat a la Nucia, va sol·licitar la baixa de l'impost a Benidorm i la devolució de l'ingrés, amb el fi de sol·licitar l'alta a la Nucia i procedir en esta localitat a efectuar l'ingrés.

SUMA, organisme responsable de la gestió tributària de Benidorm, no va respondre la sol·licitud formulada i va continuar amb el procediment.

Davant de tal actitud, esta institució va requerir SUMA i l'Ajuntament de Benidorm, tot recolzant la causa d'este reclamant a qui, definitivament, se li va donar de baixa en esta localitat i se li va reintegrar allò ingressat incorrectament.

Dos de les queixes, les núm. 990356 i 991047, no denunciaven tant

actuacions de l'administració local com la deficient regulació legal del tribut.

La primera d'estes queixes manifestava la injustícia que suposava que la llei només contemplara el prorratgeig per trimestres naturals del tribut en els casos de primera adquisició i baixa del vehicle, i no així en els casos en què s'havien modificat les característiques tècniques del vehicle. La núm. 991047 atribuïa a l'Ajuntament de València la pràctica de no prorratjar l'impost en els casos de transmissió.

Després d'exposar als autors de la queixa quin és el sistema de liquidació i cobrament de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, vam tancar els expedients.

Tampoc no vam poder col·laborar per tal que el promotor de la queixa núm. 991253 satisfera el seu interès. En esta queixa se sol·licitava la nostra intervenció perquè l'Ajuntament de l'Alcúdia, considerara de baixa un ciclomotor sobre el qual girava l'impost.

L'Ajuntament de l'Alcúdia ens va informar que no constava en eixa administració la declaració o sol·licitud de baixa de l'esmentat vehicle, per la qual cosa entenien que esta no s'havia produït.

Abans de donar per admesa l'actuació pública, vam demanar a l'autor de la queixa que ens aportara alguna prova o majors dades sobre la baixa que deia que havia sol·licitat.

El mateix dia, 6 de maig de 1999, en què la promotora de la queixa núm. 990374 es va dirigir a esta institució, va presentar un recurs ordinari davant de SUMA per errors en la liquidació de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica.

La nostra Llei reguladora 11/1988, de 26 de desembre, ens impedis expressament actuar sobre un expedient que és objecte de tràmit per una altra administració pública valenciana, ja que, mentre que no es pronuncie l'administració competent, la institució del Síndic no podrà iniciar cap investigació tendent a comprovar si els drets i les llibertats individuals han sigut vulnerats, “com a conseqüència de tals actes i resolucions” (art. 9.1 Llei 11/88, de 26 de desembre).

Per tant, vam decidir no admetre la queixa, sense perjudi que, si SUMA no resolguera de manera expressa sobre això, es produïren retards injustificats o qualsevol altra irregularitat administrativa, es puga reobrir l'expedient.

No va ser admesa a tràmit la queixa núm. 991548, interposada per un veí de València contra el seu Ajuntament, per la liquidació girada al promotor en concepte de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, perquè la seua reclamació tenia per objecte la denúncia d'una actuació administrativa correcta.

La mencionada actuació administrativa va consistir a aplicar al seu vehicle, que tenia una potència fiscal de 12 cavalls, la quota vigent des de l'1 de gener de 1999 (BOE núm. 313, de 31 de desembre de 1998), incrementada en el percentatge determinat en l'Ordenança municipal d'este impost, de conformitat amb el que autoritza el paràgraf 4t de l'article 96 de l'expressada llei.

2.4.2. Queixes d'anys anteriors

La queixa núm. 980457 (pàgina 155 de l'Informe 98), referida a l'absència de resolució en un recurs de reposició interposat davant de l'Ajuntament d'Alacant, sobre una liquidació de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, es va resoldre finalment en informar-nos l'Ajuntament de l'estimació del recurs, anul·lant els rebuts objecte de la queixa.

3. PROCEDIMENTS TRIBUTARIS

3.1. La devolució d'ingressos indeguts

Cinc han sigut les queixes que hem rebut on es denunciava el retard de l'administració a l'hora de reintegrar als ciutadans l'import de les quotes tributàries indegudament cobrades.

SUMA, l'organisme autònom de gestió tributària de la Diputació Provincial d'Alacant, ha sigut l'administració investigada en totes elles.

Solament hem acabat la tramitació de dos d'eixes queixes. En la núm. 990251, el seu autor ens relatava que per SUMA es van anul·lar, al desembre de 1998, diversos rebuts de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, per baixa en el Registre de la Direcció de Trànsit d'Alacant. Des que es va reclamar l'anul·lació d'eixos rebuts i el reintegrament del seu import, al juliol de 1998, havia transcorregut temps de sobra per a la resolució de l'expedient.

En l'informe que SUMA ens va remetre per a informar-nos del tràmit donat a l'expedient, ens van explicar que “per problemes tècnics” no s'havia pogut procedir abans a realitzar la devolució, la qual havia sigut acordada en la data de l'informe.

En la queixa núm. 991206, una veïna d'Alacant denunciava el retard de quasi un any, per part de SUMA, a resoldre sobre una sol·licitud de devolució que va presentar al novembre de 1998. Després de la nostra intervenció, SUMA va resoldre l'expedient denegant el reintegrament sol·licitat en no haver-hi causa legal

per a això.

La promotora de la queixa 991215 exposava que, com a conseqüència d'una errònia actuació pública, li havien sigut girats dos vegades els rebuts de l'Impost sobre Béns Immobles que gravava una finca de la seua propietat situada a Benissa, Alacant; rebuts que van ser pagats, uns en el període voluntari, i en via de constrenyiment uns altres.

Després de formular els recursos i les reclamacions corresponents, havia aconseguit que el Centre de Gestió Cadastral anul·lara els rebuts duplicats i que per SUMA s'acordara la devolució de les quantitats indegudament cobrades.

No obstant haver-se esmenat formalment els errors, la queixa denunciava que no se li havia tornat l'import d'algunes anualitats, ni l'import dels recàrrecs de constrenyiment i els interessos de demora amb què van gravar els rebuts anul·lats.

A la nostra primera sol·licitud d'informació, SUMA va respondre manifestant que la seua actuació era regular ja que, en el Cadastre figuraven dos finques diferents que havien de ser objecte de tributació independent.

Com que en l'expedient consta la resolució del Centre de Gestió Cadastral que anul·la per duplicitat els rebuts causa d'esta queixa, hem demanat de nou a l'administració que ens explique eixa aparent contradicció.

D'una altra banda, no vam poder admetre a tràmit les queixes núm. 990365 i 991349, en què se sol·licitava la intervenció del Síndic de Greuges en expedients de devolució, per comprovar que les sol·licituds de devolució s'havien presentat quasi al mateix temps en SUMA i en esta institució, sense donar temps perquè l'administració les resolguera.

3.1.1. Devolució per l'administració d'un impost de circulació indegudament cobrat

Al promotor de la queixa núm. 990187, propietari d'un turisme a què li corresponia un determinat import de l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, segons la tarifa publicada, se li va girar un excés que va recórrer davant de l'Ajuntament d'Alacant.

L'administració, mitjançant la corresponent resolució, va reconèixer l'excés girat, però no va procedir a portar a terme la devolució dels diners al reclamant qui, després de diversos escrits al consistori per tal de requerir l'import sense rebre cap resposta, es va dirigir a esta institució.

Admesa a tràmit la queixa, i requerit l'Ajuntament dos vegades, este va procedir a l'efectiva devolució de l'ingrés indegudament cobrat.

3.1.2. Embargament improcedent i excessiva tardança a reintegrar a l'interessat l'import de l'indegut

La tardança per part de l'Ajuntament d'Alacant a tornar als administrats l'import dels ingressos indegudament cobrats és, una altra vegada, l'objecte de la queixa núm. 990173.

Esta vegada, el promotor de la queixa, des que va interposar la seua primera reclamació administrativa fins que -amb la intervenció d'esta institució- va aconseguir la devolució de l'ingrés indegut, va haver d'esperar dos anys i tres mesos.

Es tractava d'un cas ben senzill: per a evitar l'embargament del seu vehicle per la falta de pagament d'un IBI d'una casa que no era de la seua propietat, el promotor va ingressar a les arques municipals la quantitat exigida.

Tot complint amb la regla "paga i posteriorment reclama", va presentar, immediatament després del pagament, un recurs on, com que adverava que la casa no era de la seua propietat, sol·licitava el reintegrament d'allò que havia pagat.

Després de la nostra intervenció, l'Ajuntament va procedir al corresponent reintegrament.

3.1.3. Dilació en la devolució d'un ingrés indegut per raons informàtiques

Una veïna de Calp, Alacant, de 71 anys, va denunciar davant d'esta institució l'embargament de què era objecte la seua pensió per part de SUMA en execució d'un deute prescrit.

A pesar que, per Resolució núm. 62/98, de data 13 d'octubre de 1998, es va decretar la devolució dels diners embargats i els seus corresponents interessos, el reintegrament del capital no va ser pagat en els dotze mesos següents a la data de la resolució.

Davant d'esta actuació administrativa, ens vam dirigir a l'òrgan de gestió tributària que ens va informar que, tot i que efectivament la reclamant tenia reconegut el dret a la devolució i als interessos, no s'havia verificat a causa de la posada en funcionament d'un nou sistema informàtic, que encara no havia processat les dades de tots els veïns

Requerit una vegada més el citat organisme perquè procedira, com més prompte

millor, a la devolució de l'embargament indegudament efectuat posposant, si fóra necessari, la seua inclusió en la relació informàtica, es va procedir immediatament per SUMA a ingressar en el compte bancari de la promotora el total indegudament embargat.

3.2. La recaptació

3.2.1. Domiciliació bancària del pagament de tributs

En la queixa núm. 980389 (Informe 1998, pàgina 155), el seu autor denunciava que, a pesar de tindre saldo suficient en el compte en què tenia domiciliat el pagament dels tributs, SUMA va passar el càrrec vint dies abans que acabara el període de pagament voluntari i, en no disposar de fons en eixe moment, va passar a urgir el deute en via executiva.

L'interessat entenia, i sobre la base d'això va formular la seua queixa, que ja que s'havia publicat l'obertura del període voluntari de pagament de tributs entre els dies 27 d'agost i 30 de setembre de 1997, i com que no s'havia limitat eixe termini per als ciutadans que van optar per la domiciliació bancària dels rebuts, no havia de considerar-se impagat el rebut fins a l'últim dia del període.

De l'informe remés per SUMA va resultar que, per raons operatives i condicionaments tècnics, es van donar instruccions a les entitats col·laboradores perquè carregaren els rebuts almenys en dos ocasions, entre el 29 d'agost i el 9 de setembre, és a dir, 21 dies abans que acabara el període voluntari, considerant-se fallits o impagats els rebuts que no es pagaren en eixes dates.

El promotor de la queixa, a la vista del seu informe, hi va formular al·legacions; al·legacions que fem nostres i que es referien:

1r- A la defectuosa informació proporcionada per SUMA als ciutadans, informació que :

- No va ser veraç (en informar públicament que el període de pagament era del 28 de juliol al 30 de setembre).
- No va ser eficaç (no va aconseguir la seua finalitat: cobrar els rebuts, a pesar d'haver-hi saldo suficient per a això).
- No va ser suficient (en no publicar les especificacions dels pagaments mitjançant domiciliació bancària).

2n- A la impossibilitat de repercutir sobre l'usuari els defectes o errors administratius que no li siguen imputables.

Recordava ací l'autor de la queixa que l'article desé de la Llei 26/1984, General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris, disposa:

"Les clàusules, condicions o estipulacions que amb caràcter general s'apliquen a l'oferta, promoció o venda de productes o serveis, inclosos els que faciliten les administracions públiques i les entitats i empreses que en depenen, hauran de complir els requisits següents: ... c) Bona fe i just equilibri de les contraprestacions, la qual cosa, entre uns altres aspectes, exclou: ... 7é- La repercussió sobre el consumidor o usuari de tares, defectes o errors administratius, bancaris o de domiciliació de pagaments, que no li siguen directament imputables, com també el cost dels serveis...".

Precepte clarament incomplert per SUMA.

3r- A l'indegut trasllat de l'obligació d'informar als ciutadans que SUMA pretén fer a l'entitat financera.

Per la nostra part, fent ús de la funció tuitiva dels drets constitucionals dels ciutadans que ens encomana l'article 24 de la Llei Orgànica de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, considerem que l'actuació que ha quedat relatada podria ser irregular i contrària al dret dels ciutadans per tal que l'administració actue amb submissió plena a la llei i al dret. Per això, vam dictar una resolució amb fonament en les següents raons:

"1r- Quant a la no publicació de l'especial termini de pagament per als ciutadans que tenien domiciliat en entitats de crèdit el pagament dels tributs.

Les administracions públiques, com a efectives prestadores de serveis a la comunitat, estan subjectes al mandat contingut en l'article 51 de la Constitució, que segons el seu apartat primer:

‘Els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i usuaris, i protegiran, mitjançant procediments eficaços, la seua seguretat i salut, com també els seus legítims interessos econòmics.’

Este mandat constitucional gaudix, segons l'article 53.3 del mateix text superior, de la qualitat de principi informador de l'ordenament jurídic i de l'actuació dels poders públics i, amb això, d'efectiu mandat d'actuació a les administracions públiques.

El desenvolupament legislatiu d'este dret s'ha produït, en l'àmbit general estatal, mitjançant la promulgació de la Llei marc 26/1984, de 19 de juliol, General per a la Defensa de Consumidors i Usuaris, i en el concret àmbit de la nostra Comunitat, mitjançant la Llei 2/1987, de 9 d'abril, de l'Estatut de Consumidors i Usuaris de la Comunitat Valenciana.

Establert per l'article 1.2 de la llei estatal el caràcter jurídic de consumidors o usuaris de les persones que utilitzen o gaudixen, com a destinataris finals, els serveis, les activitats o les funcions facilitats pels ens públics, l'article 4t de la llei valenciana,

tot arrellegant el contingut del 2n de l'estatal, estableix com a drets bàsics dels usuaris:

c) La informació correcta i suficient sobre els productes i serveis, i l'educació i la formació en els drets i coneixements necessaris per al correcte ús i consum dels uns i dels altres.

e) La protecció jurídica, administrativa i tècnica per part dels poders públics, que permeten elegir lliurement i corregir les situacions d'inferioritat, de subordinació o d'indefensió.

f) El dret a la reparació i indemnització dels danys patits.

El dret bàsic dels usuaris i consumidors a rebre una informació correcta i suficient és desenvolupat pel capítol IV de la llei estatal, que assenyalava en l'article 13.d), entre les informacions que amb caràcter de mínim ha de rebre l'usuari, la referent a les condicions jurídiques d'utilització del producte o servei. Una sanció a la informació incorrecta és imposada a l'informador per l'article 8.1 de la mateixa llei, que estableix que les condicions oferides seran exigibles pels consumidors, exigència que s'assegura jurídicament amb el reconeixement a estos d'un efectiu dret a ser indemnitzats pels danys i perjudicis sofrits i demostrats.

D'una altra banda, el dret reconegut en l'article 53 de la Constitució s'ha arrellegant també en la Llei del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, de 26 de novembre de 1992, la qual, desenrotllant -com declara en la seua exposició de motius- el concepte constitucional d'administració, instrument posat al servei dels ciutadans, estableix el règim jurídic de les administracions públiques com l'instrument que promou les condicions per tal que els drets constitucionals de l'individu i dels grups siguin reals i efectius. Així, en el seu article 35, com a drets dels ciutadans en les seues relacions amb les administracions públiques, reconeix, en el seu apartat g), el dret a:

‘Obtindre informació i orientació sobre els requisits jurídics o tècnics que les disposicions legals vigents imposen als projectes, les actuacions o les sol·licituds que es proposen realitzar.’

Este precepte no conté només una declaració de voluntat, sinó que atorga als ciutadans un efectiu dret subjectiu a exigir-los i a demandar de les administracions, dels funcionaris o de les autoritats que els infringixen la corresponent responsabilitat. L'article 41 de la mateixa llei és determinant respecte d'això en establir:

‘1. Els titulars de les unitats administratives, i el personal al servei de les administracions públiques que tingueren al seu càrrec la resolució o el despatx dels assumptes, seran responsables directes de la seua tramitació i adoptaran les mesures oportunes per a remoure els obstacles que impedisquen, dificulten o retarden l'exercici ple dels drets dels interessats o el respecte als seus interessos legítims, i disposaran el que calga per a evitar i eliminar tota anormalitat en la tramitació de

procediments.

2. Els interessats podran sol·licitar l'exigència d'eixa responsabilitat a l'administració pública que corresponga.'

Sent, com ha quedat exposat, part integrant de les obligacions, el compliment de les quals definix el funcionament normal de les administracions, la informació correcta als ciutadans; la incorrecció pot donar lloc al dret indemnitzador, consagrat en l'article 106 de la Constitució i desenrotllat en els articles 139 i següents de la citada Llei del Procediment Administratiu Comú, i a la revocació d'ofici dels actes no declaratius de drets regulada en l'article 105 de la mateixa llei.

Per fi, la jurisprudència del Tribunal Suprem, de forma contínua i reiterada, està aplicant, als casos com el que ens ocupa en els quals al ciutadà, tot seguint les instruccions i indicacions de l'administració, se li nega el seu accés a l'exercici o al gaudi de drets per part de la mateixa administració que al·lega per a denegar-los raons contradictòries amb aquelles que va oferir per a demandar-los, el principi jurídic de *Nemo auditur propiam turpitudinem allegans*, concretat en la conclusió que el ciutadà 'mai no ha de sofrir les conseqüències dels errors o les omissions realitzats per l'administració' (STS, Sala 4a, 21/11/1985).

2n- En definitiva, de la investigació que hem realitzat resulta que el promotor de la queixa, dins del termini assenyalat per al pagament voluntari del tribut i amb una antelació considerable al final del període, va ingressar, en el compte assenyalat perquè se li carregaren els tributs, una quantitat de diners suficient per a afrontar les liquidacions tributàries.

Dins d'eixe termini, i en els moments que unilateralment va decidir SUMA, els rebuts van ser girats per al seu cobrament, considerant-se impagats aquells que no van ser satisfets. D'esta manera, els ciutadans com l'autor d'esta queixa que, confiant en la publicitat emesa per SUMA, van depositar diners en l'entitat en un moment posterior al gir de les liquidacions, es van vore en la situació de deutors, a pesar d'haver complit en el termini i la forma corresponents amb les seues obligacions tributàries.

La raó de l'actuació d'eixe organisme, decisions internes o operatives de SUMA, creiem que no pot derogar singularment el dret que, per normes superiors i actes administratius propis, s'ha reconegut. La possibilitat de domiciliar els pagaments no havia sigut condicionada per la llei ni per SUMA per tal que els comptes tingueren a disposició d'esta les quantitats degudes durant tot o una part determinada del període de pagament, per això, no creiem que resulte compatible amb els drets del promotor de la queixa que la seua no coincidència amb els desconeguts plans de recaptació puga tindre per a ell conseqüències lesives, com són ara el constrenyiment dels seus béns i l'obligació de pagar recàrrecs, costes i interessos.

El principi de la legítima confiança que regix en les relacions entre l'administració i els ciutadans imposa, juntament amb el de bona fe, universal principi de les relacions jurídiques, que l'administració no faça recaure en el ciutadà que ha actuat

correctament les conseqüències oneroses de la imprevisió pública.”

Per tot això, i en exercici de la facultat que al Síndic de Greuges atribueix l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1988, li dirigisc, en la seua qualitat de director de SUMA, organisme autònom de recaptació de la Diputació Provincial d'Alacant, la recomanació que revise les actuacions que han quedat referides en esta resolució i que, després d'això, adopte les mesures oportunes per a garantir el dret dels ciutadans a una correcta informació de les actuacions públiques que els afecten, com també el reintegrament al promotor de la queixa de la quantitat que incorrectament se li va cobrar com a recàrrec de constrenyiment, amb els seus interessos.

Ens trobem pendents de conèixer la resposta pública a la nostra resolució.

Sobre este mateix tema, el cobrament dels deutes tributaris mitjançant domiciliació bancària, una veïna de Lleó, amb propietats urbanes a Benidorm, va exposar, en la queixa núm. 991051, l'errònia i persistent actitud de SUMA, que girava les liquidacions tributàries a una entitat inexistent.

La promotora de la queixa exposava que, en un principi, havia domiciliat el pagament dels seus tributs en un compte del Banco Urquijo, compte que després de l'adquisició d'este banc per Caixa Galícia es va transformar en una altra d'esta última entitat. Després d'haver comunicat a SUMA el canvi, el rebut corresponent al 1996 va ser correctament pagat en Caixa Galícia, en canvi, els dels anys 1997 i 1998 van ser girats contra l'antic compte del Banco Urquijo, per la qual cosa van resultar impagats.

Investigat eixe canvi o contradicció en l'actuació de SUMA, per este organisme se'ns va informar que no tenien cap constància que la promotora de la queixa els haguera notificat el canvi sofrit en la seua domiciliació, i que el pagament del rebut del 1996 per Caixa Galícia va haver de ser conseqüència d'una operació interna d'esta, ja que el rebut es va girar al Banco Urquijo. Com que ara ja coneixien el canvi de domiciliació, el rebut de l'any 1999 ja s'havia girat a la caixa d'estalvis.

L'autora de la queixa no va aportar cap document ni informació que ens permetera contradir l'anterior informe, per la qual cosa vam acabar la nostra intervenció.

També així es va tancar la queixa núm. 980816 (p. 160 de l'Informe 98), perquè el seu promotor no va acreditar de cap manera que haguera domiciliat els rebuts en un compte bancari, com afirmava en la seua queixa i va negar SUMA.

3.3. El procediment de constrenyiment

3.3.1. Embargament a societat de guanys

Al juny de 1999, vam rebre en esta institució un escrit firmat per una veïna d'Alacant, que va quedar registrat amb el núm. 990858, i que exposava els següents fets i raons:

Que SUMA, Gestió Tributària de la Diputació d'Alacant, tramitava procediment de constrenyiment, núm. 94/946747, contra la persona de qui estava separada legalment des del 5/11/93, i en este procediment es va embargar un habitatge al residencial "Les Places" que encara pertanyia a la societat de guanys, que va ser subhastat el 19/4/97 per un preu de 3.540.000 ptes. i que va ser cobrat directament per SUMA. Amb este preu s'havia de cobrir el deute de l'expedient anterior i també el deute d'un altre expedient, el 94/957426, que tramitaven contra la interessada. El deute dels dos expedients totalitzava unes 850.000 ptes., segons els informes facilitats.

Al desembre del 1997, es va practicar la liquidació de guanys que va ser aprovada judicialment, on es va adjudicar a la promotora la part sobrant de la subhasta que encara estava pendent de determinar per SUMA i que es va computar a la baixa en la liquidació de guanys per 2.300.000 ptes., expressant-se clarament en la clàusula sisena que, encara que fóra diferent, correspondria per complet a la reclamant en esta queixa, ja que se li havien adjudicat béns per menys valor del que li corresponia. També es va expressar en la clàusula huitena que qualsevol altre deute o bé que hi haguera amb anterioritat, o que poguera aparéixer en un futur i que no estiguera inclòs en l'inventari dels guanys, s'atribuiria a qui en fóra el titular. El testimoni de la liquidació de guanys va ser presentat en SUMA per al seu coneixement i per a acreditar que el sobrant de la subhasta havia de ser lliurat a la interessada. També es va sol·licitar la liquidació dels interessos fins al moment en què estiguera inscrita i tornada, pel Registre de la Propietat, l'escriptura de la venda de la casa i la cancel·lació de les càrregues.

SUMA va retindre la totalitat del preu obtingut en la subhasta, a pesar que es va denunciar el seu abús, perquè, segons la llei, només podria retindre la quantitat calculada suficient per a cobrir el deute que reclamava i les possibles despeses i costes. Es va exigir que tornara el sobrant i que pagara els interessos legals corresponents de la quantitat excedent que havia retingut indegudament des de feia 2 anys, però SUMA ni va respondre, ni va pagar el sobrant, ni va liquidar, ni va respondre a la petició de pagament d'interessos.

Admesa la queixa a tràmit, i obtingut el corresponent informe per par de SUMA, ens vam posar en contacte novament amb la interessada a fi de donar-li'n coneixement i procedir al tancament del seu expedient, ja que, segons ens va informar el director de l'Oficina Central de SUMA, Gestió Tributària de la Diputació d'Alacant, amb data 25 d'agost del mateix any, va resoldre la sol·licitud instada per la reclamant, que tingué entrada el 4 de maig de 1999, en què es va resoldre la petició de devolució, sobre el sobrant de la subhasta de l'expedient administratiu de constrenyiment seguit, a l'exmarit de la interessada.

Sense perjudi del contingut de l'acord administratiu, l'expressat Sr. director va manifestar que el sobrant, segons el que disposa l'article 148.5.a) del RD 1.684/1990, serà posat a disposició del deutor, una vegada comprovada la situació del crèdit hipotecari anterior a l'embargament de SUMA.

Fins el dia 4 de maig de 1999, el tercer, diferent al deutor constret, va sol·licitar i justificar el dret al reintegrament del sobrant i es va procedir a dictar acord de devolució de sobrant i de retenció per l'import del deute tributari constret a nom de la reclamant en la data de l'acord.

Per tot això, vam procedir al tancament les presents actuacions i vam enviar a la interessada còpia de l'esmentat acord administratiu.

La queixa núm. 991244, referent al constrenyiment d'un deute tributari ja prescrit per part de l'Ajuntament d'Alacant, no va poder ser admesa a tràmit ja que es va presentar al Registre d'esta institució en la mateixa data en què es va interposar el corresponent recurs de reposició contra la providència de constrenyiment. En estos casos, invitem els ciutadans que esperen el termini que la llei assenyalava per a conèixer la resposta de l'administració, i que, si eixa resposta no es produïx o la consideren irregular o lesiva als seus drets, es dirigisquen de nou a nosaltres.

En la queixa núm. 991184, vam investigar l'actuació del Servei Provincial de Gestió Tributària i Recaptació, de la Diputació Provincial de Castelló, en l'expedient de constrenyiment seguit contra un ciutadà que, segons la seua queixa, no havia sigut notificat del seu deute en el període de pagament voluntari corresponent. Una vegada que la Diputació ens va informar, remetent-nos còpies de l'expedient, dels seus intents infructuosos de practicar la notificació personal i de la publicació edictal de la liquidació, vam tancar la nostra intervenció i vam informar de tot això el ciutadà que va sol·licitar la nostra intervenció.

Enguany, hem tancat la queixa núm. 980624, de què vam donar compte l'any passat (p. 161), una vegada que l'alcalde d'Alacant va dictar un decret en què ordenava la devolució de l'import dels rebuts girats en concepte d'Impost de Radicació, cobrats després de prescriure l'acció pública per a fer-ho.

També es va tancar favorablement per al seu promotor la queixa núm. 980005 (p. 161). El seu autor hi exposava que, després d'haver demostrat davant de SUMA la inoportunitat d'un embargament travat sobre els seus béns, ja que els deutes tributaris que n'eren la causa havien sigut satisfetes, l'organisme provincial va mantindre l'embargament perquè van aparéixer uns altres deutes tributaris sobre els quals no se'l va informar.

SUMA ens va informar que, comprovada la irregularitat de la seua actuació,

procedien a reintegrar l'import embargat.

3.3.2. No embargament de pensió no contributiva

Tot i que no podia embargar-se la pensió no contributiva a càrrec de la Conselleria d'Afers Socials de la Generalitat Valenciana, SUMA va procedir a embargar-la al promotor de la queixa 990940, tot i que este, en la reclamació administrativa prèvia, havia adverat que la citada pensió era el seu principal i únic mitjà de vida.

La resolució de SUMA, remesa pel reclamant juntament amb el seu escrit de queixa, fonamentava la seua actuació per considerar que "els diners existents als bancs són, en tot cas, saldo embargable".

Vam requerir SUMA en el sentit que el promotor havia domiciliat en una entitat bancària, la CAM en este cas, la seua pensió, que no podia ser objecte de traba ja que no era embargable, segons allò que s'ha previst en els articles 1.449 i 1.451 de la Llei d'Enjudiciament Civil.

Per resolució de data 10 de novembre de 1999, SUMA va estimar la reclamació plantejada en tots els seus termes: la procedència de les al·legacions vessades, el dret a la devolució de les quantitats retingudes i l'anul·lació de dret de les actuacions d'embargament produïdes.

El 25 de novembre de 1999, es va portar a terme la devolució de l'ingrés i es va reintegrar l'import més els interessos en el compte bancari del promotor de la queixa.

3.3.3. Obligació de resoldre el procediment especial de revisió dels articles 153 i següents de la Llei General Tributària

Contra una liquidació efectuada pel Servei Territorial de la Conselleria d'Economia i Hisenda, va presentar, el promotor de la queixa núm. 991521, una sol·licitud de revisió d'acord amb el Procediment Especial de Revisió dels articles 153 i següents de la Llei General Tributària.

El recurs denunciava la nul·litat de ple dret de la liquidació girada al seu nom pel concepte d'Impost sobre Successions i Donacions.

El procediment especial, que només pot ser resolt per l'Excm. Sr. conseller d'Economia i Hisenda de la Comunitat Valenciana, no pot ser objecte de silenci administratiu, ja que l'administració està obligada a resoldre (article 13, Llei 1/1998, de 26 de febrer, de Drets i Garantia dels Contribuents).

En l'assumpte sotmés en este cas, la no resolució a l'interessat del Procediment Especial de Revisió, interposat i no contestat, ocasionava contínues providències d'embargament, conseqüència de la liquidació practicada.

Requerida l'administració per tal que remetera el pertinent informe sobre el tema plantejat, ens va respondre que si bé no hi ha un termini màxim per a dictar resolució en els procediments de revisió instats a l'empara de l'article 153 LGT (annex 3 del Reial Decret 803/1993, de 28 de maig), amb data 14 de gener de 2000, es va dictar resolució per la qual es resolvia expressament la petició de l'interessat.

Com que s'havia posat fi al silenci administratiu denunciat per l'interessat, vam resoldre donar per tancada la queixa.

3.3.4. Prescripció de deutes tributaris

En este apartat donem compte de les queixes núm. 980855 i 981101 (p. 160 de l'Informe de 1998).

En la primera, i una vegada que vam comprovar que no havien prescrit ni la sanció ni el deute tributari a què es referia la queixa, vam acabar la nostra intervenció.

Pel que fa a la segona de les queixes, la núm. 981101, de què ja l'any passat donàvem compte en el sentit que SUMA no procedia a tornar el document original d'un aval que el promotor va presentar per a suspendre l'execució d'unes liquidacions tributàries al·legant que s'havia extraviat l'esmentat document, amb data 8 de juny, vam dictar la resolució que tot seguit reproduïrem i que va ser acceptada per SUMA.

La nostra resolució contenia els següents arguments: "En primer lloc, el promotor de la queixa de referència, va presentar davant de l'oficina de SUMA, en data 30 de setembre de 1996, document d'aval bancari correctament firmat per dos apoderats d'entitat bancària. Adjuntem a este escrit còpia datada i segellada per SUMA, Oficina de Dénia.

En segon lloc, hem d'indicar-li que l'esmentada garantia aportada en el seu dia ha ocasionat despeses al contribuent, per la qual cosa és procedent que per part de SUMA es lliure certificat davant dels fiadors i el fiançat, actuant a tenor de l'exponent 6é de l'informe que ens va remetre, és a dir: efectuar immediatament l'alliberament i la devolució de la citada garantia.

Finalment, hem d'advertir que, en el cas que el document adjuntat no es tractara d'un aval pròpiament dit per mancar d'intervenció i d'inscripció en el Registre General d'Avals, en el moment procedimental oportú, SUMA hauria d'haver requerit l'interessat perquè, de conformitat amb el que determina la Llei 30/1992, de 26 de novembre, en concordança amb la Llei 4/1999, de 13 de gener, esmenara

l'error, en comptes d'haver donat a este document valor irrellevant, perquè tal actitud és contrària al dret, per tal que no s'agreuge la situació del sol·licitant, establert en els articles 89.2 i 113.3 de la Llei d'Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Per tot això, esta institució, en exercici de la facultat que li atorga l'article 28 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, recomana a l'entitat de Gestió Tributària SUMA que lliure certificat davant dels fiadors i el fiançat de la inefectivitat i pèrdua de vigència de la fiança, a fi d'alliberar de la possibilitat de dirigir l'acció de cobrament i que deixen de generar-se les despeses que ocasiona la fiança al promotor de la queixa.”

III

ENSENYAMENT

Introducció

La progressiva implantació del nou sistema educatiu, instaurat per la LOGSE, ha suposat, com en anys anteriors, una important conflictivitat en el sector educatiu, d'ací el caràcter col·lectiu de moltes de les queixes que s'han tramitat en esta matèria, conseqüència de l'activitat reivindicativa de les associacions de Pares i Mares d'Alumnes, motiu pel qual moltes d'estes queixes s'han acumulat en la seua tramitació, per ser el seu contingut idèntic.

És un fet que les societats actuals exigixen, de manera creixent, béns i serveis educatius, cosa que fa que siga necessari, per a aconseguir el mandat constitucional contingut en l'article 27 de la nostra Constitució i complir els objectius establits amb caràcter general en la LOGSE, disposar dels recursos necessaris que permetran adaptar l'actual xarxa de centres a les noves necessitats fixades per la llei, completant així l'anomenat mapa escolar i l'adequació de les plantilles dels centres, amb la participació de tots els sectors implicats.

La posada en marxa del nou sistema educatiu ha posat de manifest, a través de les diverses queixes tramitades en esta institució, la constant exigència dels ciutadans en matèria de manteniment i conservació dels centres escolars, com també la

creixent demanda de creació de nous centres docents.

L'administració valenciana, en la mesura que establixen els termes de l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia, té atribuïda la competència per a la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, materialitzada en les diferents transferències i normes pròpies de desenvolupament, i està obligada a garantir a tots l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat en tots els seus nivells, des de l'escolarització d'alumnes amb necessitats educatives especials fins a l'educació permanent d'adults.

D'una altra banda, l'augment de la demanda social d'ensenyament en valencià ha reproduït alguna de les qüestions sobre les quals ja vam tindre ocasió de pronunciar-nos en exercicis anteriors, de manera que diferents associacions de Pares i Mares d'Alumnes de diversos col·legis públics de la Comunitat Valenciana, o bé pares individualment, han formulat queixes davant del Síndic de Greuges el denominador comú de les quals és la seua preocupació per tal que professors sense coneixements acreditats de valencià, parlat i escrit, puguen ocupar places en una línia de valencià o en una línia d'immersió. Són pares d'alumnes que dubten que l'administració educativa garantisca els programes derivats de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià en l'àmbit de l'ensenyament no universitari. En definitiva, els promotors d'estes queixes desconfien que l'administració educativa garantisca el projecte d'escolarització en valencià.

I, de conformitat amb tot això, en el present exercici s'han presentat setanta-sis escrits de pares i mares d'alumnes de diversos centres docents que, per guardar identitat de contingut, van ser acumulats en la queixa núm. 991273 i també les compreses entre els núm. 991366 i 991413, ambdós inclusivament, formulades per quaranta-cinc pares i mares d'alumnes.

Del contingut dels citats escrits, inicialment pareix que es deriva una possible insuficiència de professors que reunisquen els requisits exigits, amb caràcter general, per a impartir l'ensenyament en valencià, i garantir, en tot cas, el dret dels alumnes a cursar els seus estudis utilitzant com a llengua el valencià.

Un altre aspecte digne de menció en la present Memòria anual és l'increment observat en les queixes relatives a l'educació permanent d'adults, en què s'han presentat en esta institució 292 escrits, agrupats en les queixes núm. 990444, 990560, 990713, 990775 i 990862, i que denuncien una situació discriminatòria entre els estudis nocturns i diürns, ja que els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria poden oferir-se en règim d'ensenyaments nocturns per a alumnes adults als instituts d'Educació Secundària, com a conseqüència de la Llei 1/1995, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de Formació de les Persones Adultes.

Quant a l'ensenyament universitari, i pel que fa a les universitats de la Comunitat Valenciana, s'han tramitat 7 queixes de les quals donem compte en el present capítol.

També relacionem en este apartat, succintament, aquells escrits de queixa que no van poder ser admesos a tràmit, bé per no reunir les condicions formals o objectives per a iniciar una investigació o bé per disposar de dades suficients, des de la seua formulació, per a declarar que no hi ha lesió o irregularitat que justifique la intervenció del Síndic de Greuges, si bé continuen examinant-se totes les reclamacions amb un criteri ampli i favorable, en cas de dubte, a la seua admissió.

1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

1.1. Ordenació educativa

1.1.1. Admissió i matriculació de l'alumnat

En la queixa núm. 991437, el Sr. V. B. i la Sra. M. F., de València, exposaven que, amb data 24-3-99, van presentar sol·licitud al Col·legi de Santa Teresa de Jesús i, en segon lloc, al Mare Sagrament, ambdós de Torrent, perquè el seu fill fóra admés en el curs 1999/2000 en 1r d'Educació Infantil. Van presentar una reclamació davant del Consell Escolar del centre que no va ser estimada i, amb data 25-5-99, van presentar una reclamació davant de la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de València, de què no havien obtingut resposta.

Admesa la queixa, es va sol·licitar el corresponent informe a l'administració en què se'ns comunicava que havien resolt la reclamació dels autors de la queixa i que el procés d'admissió s'havia realitzat d'acord amb el marc normatiu. Així mateix, relatava els punts obtinguts per la família reclamant i el procés seguit per a l'adjudicació de vacants.

En vam donar trasllat del contingut als promotors de la queixa que, en el termini i forma corresponent, van realitzar al·legacions, per la qual cosa ens hem dirigit novament a l'administració.

La queixa núm. 990901, formulada pel Sr. J. C., mostrava la seua disconformitat amb la no admissió del seu fill al CP Mas d'Escoto, de Riba-roja de Túria, basant-se en el fet que el mencionat col·legi és l'únic de la localitat que té aprovat un Programa d'Immersió Lingüística.

Considerava el promotor que, com que ell i la seua esposa són castellanoparlants, l'única via perquè el seu fill poguera conèixer el valencià des d'edat primerenca és la seua matriculació en un centre que aplica un Programa d'Immersió Lingüística, per la qual cosa, en ser-li denegada la plaça, no s'estava respectant el dret a l'educació del menor, motiu pel qual creien que l'autoritat educativa havia de procedir a augmentar la *ratio* en les unitats de 3 anys.

La queixa va ser admesa a tràmit i vam interessar, de la Direcció Territorial de Cultura i Educació, un informe sobre els criteris seguits per l'autoritat educativa per a accedir a l'augment de la *ratio* d'alumnes, ja que al menor se li havia adjudicat una plaça al Col·legi Eres Altes, que no impartix el citat PIL.

L'administració ens va fer arribar el seu informe, que fonamentalment ens il·lustrava sobre l'autorització dels augments de *ratio* només en els casos en què és estrictament necessari, de manera que a Riba-roja de Túria es van escolaritzar per este procediment quatre alumnes del 1r cicle de l'etapa de Primària, ja que totes les unitats del cicle de la localitat estaven a 25. En l'Educació Infantil, etapa a què pertany el sol·licitant, no s'autoritzava cap augment de la *ratio* perquè no s'havien cobert totes les places del poble, a raó de 20 en les unitats de 3 anys i de 25 en les de quatre.

De la informació complementària que ens va ser remesa per la Direcció Territorial s'inferia, a més a més, que el procediment seguit pel Col·legi Mas d'Escoto, quant a la no admissió del menor, s'ajustava a les normes establides en el Decret 27/1988, de 10 de març, del Govern Valencià (DOGV de 26-3) i en l'Ordre 3-IV-1988 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, respecte a l'admissió de l'alumnat en centres finançats amb fons públics i, en aplicar el contingut del citat decret, la puntuació obtinguda pel fill del promotor de la queixa no li permetia obtindre una de les 20 places oferides per a la unitat de 3 anys.

Per este motiu, la Comissió Municipal d'Escolarització va oferir una plaça al sol·licitant en un altre centre de la localitat amb places vacants, el CP Eres Altes, centre educatiu que té aprovat per la Conselleria d'Educació un PEV (Programa d'Educació en Valencià).

Després de donar trasllat a l'interessat del resultat de les nostres actuacions, vam procedir al tancament i l'arxiu de la queixa, per entendre que no hi havia irregularitat en el procediment seguit per a la no admissió del menor i que, d'una altra banda, l'adjudicació d'una plaça al CP Eres Altes, que impartix un Programa d'Ensenyament en Valencià, suposava en definitiva el respecte del dret a l'educació esgrimit pel promotor i el respecte a l'opció lingüística elegida. El mateix interessat ens va comunicar la resolució favorable de la queixa, ja que el menor va ser finalment admés al CP Mas d'Escoto no a causa d'un augment de la *ratio*, sinó en produir-se una baixa a l'aula de 8 anys del col·legi.

En la queixa núm. 990407, la seua promotora exposava que el seu fill de 3 anys no va ser admés al Col·legi Públic Sant Antoni Abat, i això per la falta d'informació sobre els requisits i criteris complementaris de valoració per a l'admissió d'alumnes a l'esmentat centre.

En la investigació de la queixa vam comprovar que la Direcció del col·legi havia complit la resolució de la Direcció Territorial de la Conselleria que obligava a publicar en el tauler d'anuncis les normes de matriculació. L'administració conclouia l'informe que ens va remetre sobre això que el menor havia sigut escolaritzat en un

altre centre i que presentava un grau d'integració òptim.

Ens plantejava el Sr. J. A., de Mutxamel, en la queixa núm. 990929, que havia sol·licitat plaça escolar per al seu fill en línia en valencià, que se li havia adjudicat plaça en línia de castellà i que considerava que tenia dret que el seu fill estudiara en línia en valencià.

En el transcurs de la investigació ens va comunicar que li havien posat una professora de valencià al col·legi, per la qual cosa ens va sol·licitar que en suspenguérem la tramitació. També ens feia saber que, si sorgia cap problema posterior, ho posaria en coneixement d'esta institució i, atés el temps transcorregut sense manifestar fets nous, vam donar per tancada la investigació.

El promotor de la queixa núm. 991219 exposava que el seu fill era alumne de 4t d'ESO (línia en valencià) a l'Institut Jorge Juan, de Sagunt, i que l'opció troncal del seu fill en acabar 3r va ser per Física i Tecnologia. No obstant això, en començar el curs -i sense que hi haguera cap informació prèvia- es van trobar que l'única opció troncal que s'impartia en el grup de línia en valencià era la de Plàstica i Música. L'explicació oficial va ser que, com que no hi havia més que un grup de línia en valencià, només s'impartia l'opció de la majoria. Que, posats en contacte amb la Direcció del centre, tot i que s'admet que es tracta d'una situació discriminatòria, no se'ls oferix cap altra via de solució per una suposada impossibilitat de modificar la distribució horària.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, un informe a fi de comprovar la realitat dels fets i d'aquelles circumstàncies que hi concorrien.

Es va rebre informe de l'administració en el següent sentit:

“A l'IES Jorge Juan, de Sagunt-Port, en 4t d'ESO hi ha 5 assignatures troncal optatives i cada alumne en tria dos: Biologia i Geologia, Física i Química, Tecnologia, i Música i Plàstica. Lògicament, això té repercussions en la formació dels grups d'alumnes i/o en la confecció d'horaris del professorat i de l'alumnat.

A l'IES Jorge Juan s'opta per fer els grups d'acord amb les assignatures optatives elegides, de manera que tots els alumnes d'un mateix grup cursen les mateixes optatives. En haver-hi un grup de PEV i quatre de PIP, la possibilitat d'elecció dels alumnes és, en la pràctica, limitada, especialment en el PEV.

La situació actual és la següent:

- El grup de PEV (19 alumnes) només té la possibilitat de cursar Plàstica i Música, que va ser l'opció majoritària (9/10 alumnes).
- Posteriorment, la directora va reconèixer que el sistema d'agrupament per

optatives no era adequat, però que seria pitjor canviar-lo amb el curs començat. Per al pròxim curs, el sistema serà tot un altre i permetrà una llibertat total en l'elecció dels alumnes.

- D'una altra banda, amb la intenció de millorar la situació del grup de PEV, es va aconseguir que els alumnes també pogueren cursar l'opció Plàstica/Física i Química (afecta 3/4 alumnes)."

Del mencionat informe es va donar trasllat a l'interessat perquè formulara al·legacions. Com que no en va formular cap, i a la vista de l'informe de l'administració que soluciona el problema plantejat satisfactòriament, es procedix al tancament de la queixa.

El promotor de la queixa núm. 991226, el Sr. F. A., en nom del seu fill, va presentar-la per la falta d'informació del començament i els horaris dels cursos de Mòduls de Calefacció i Aire Condicionat que s'impartixen al centre de FP de Sant Vicent del Raspeig a 160 Km (anada i tornada) del seu domicili. Una vegada informat de l'horari i dels plans d'estudi, se suspén i se'ls citat a mitjan octubre, donant-se la circumstància que l'esmentat curs estava complet i amb llista d'espera per a poder ser admés.

Admesa a tràmit la queixa, la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència ens va informar del següent:

"a) El seu fill està inscrit en un cicle formatiu de Fred i Calor que, per primera vegada, s'oferix en règim nocturn, i ha sigut motiu d'autorització especial per part de la Conselleria en ser la primera vegada que els cicles s'oferixen en règim nocturn.

b) La petició per part del centre es va formular al setembre i s'ha autoritzat per la Conselleria a primers d'octubre. Per això, la dotació de professor que comportava s'ha adjudicat el dia 13 d'octubre.

c) En cap dels dos grups del cicle de Fred i Calor hi ha hagut llista d'espera perquè no arriben als 30 alumnes.

d) Quant a les reunions a què s'hi al·ludix, se'n va realitzar una prèvia per a tots els alumnes amb què podria comptar el cicle en règim nocturn que es pensava sol·licitar, una altra de presentació el dia 21, i una altra el dia 29 per a confirmar l'autorització del cicle, i que el professor es dotaria després del pont del 9 d'Octubre."

Així, doncs, esta era l'única situació d'anomalia, la d'un curs que comença 15 dies després que els altres, i això perquè era de nova modalitat i necessitava autorització.

Es va donar trasllat de l'informe a l'interessat perquè formulara al·legacions, qui no va manifestar res respecte d'això, per la qual cosa es va procedir a l'estudi de tot allò

aportat i de l'informe de l'administració, i es va tancar la queixa.

1.1.2. Adscripció. Ampliació/supressió d'unitats

Les queixes, registrades respectivament amb els núm. 991147, 991184 i 991193, acumulades per guardar identitat de contingut, plantejaven que al Col·legi Públic Les Rotes, d'Altea, durant el curs 98-99, es va produir una matriculació tardana en 1r de Primària del Programa d'Incorporació Progressiva al Valencià que excedia la *ratio* permesa de 25 alumnes i que l'inspector de zona havia proposat desdoblar el grup de 1r de PIPV en dos aules, però sense augmentar la plantilla docent del centre educatiu. En concret, la proposta oferida va ser la de fusionar els grups de 4 anys (9 alumnes) i de 5 anys (9 alumnes) de Preescolar del PEV, en una única aula i amb una única mestra.

La mestra del grup de 5 anys, adscrita a Educació Infantil en PEV, va ser traslladada a 1r de Primària de PIPV.

Si no es realitzava d'esta manera, quedaria suprimida la línia PEV en Educació Infantil, per no arribar a un determinat nombre de matriculacions.

El Claustre de Professors i el Consell Escolar van admetre esta proposta, si bé, sempre que fóra provisional i que s'obriera un període de temps per a estudiar una solució definitiva, com ara augmentar la plantilla docent i disposar d'una aula més.

No obstant això, per al curs 1999/2000, la Inspecció Educativa i la Direcció del centre, segons exposaven els promotors de les queixes referenciades, sense consultar amb el Claustre de Professors i el Consell Escolar, van prorrogar la situació del curs anterior, funcionant els grups de 1r (8 alumnes) i 2n (9 alumnes) de Primària de PEV en una única aula i amb una única mestra.

Els promotors de les queixes consideraven que mantindre una línia en valencià, fins i tot amb pocs alumnes, és imprescindible, perquè un centre escolar com Les Rotes ha de garantir eixa opció lingüística en condicions de normalitat, açò és, una aula i un mestre per a cada grup, i això per tal de consolidar l'ensenyament en valencià.

Després d'admetre a tràmit les queixes esmentades, vam dirigir ofici a la Direcció General de Personal de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència amb la finalitat de comprovar les al·legacions formulades, i vam interessar de la citada Direcció General que fera extensiu el seu informe a relacionar les mesures adoptades per l'administració educativa en relació amb la problemàtica plantejada al CP Les Rotes i, en relació a la fusió dels grups del PEV, que concretara, així mateix, si estava prevista la creació d'una unitat més d'Educació Primària, tot mantenint el desdoblament actual en el nivell de 1r d'Educació Primària línia PIV, sense necessitat d'unir dos nivells de les línies de PEV, i la creació o habilitació d'una segona unitat d'Educació Infantil al CP Les Rotes.

El primer informe, relatiu a l'escolarització en la línia de valencià de l'alumnat matriculat al CP Les Rotes d'Altea, va ser del tenor literal següent:

"Curs 1998-99

1.- El curs passat la matrícula del col·legi públic de referència era la que s'especifica en l'annex I d'este escrit. Davant de l'escassa demanda d'alumnat en línia de valencià i tenint en compte les sol·licituds de noves matrícules presentades, fent ús de les seues competències, la Direcció Territorial de Cultura i Educació, d'Alacant, va determinar que es constituïren 3 unitats de Preescolar i 13 unitats d'Educació Primària. Les 3 unitats de Preescolar es van constituir d'acord amb la següent distribució: 2 unitats en línia de castellà amb 23 alumnes en P-4 i 25 en P-5, i 1 mixta amb 18 alumnes (9 de P-4 i 9 de P-5) en línia de valencià.

2.- Esta actuació de la Direcció Territorial es va produir sobre la base de les disposicions legals vigents que, quant a *ratios*, establixen en Educació Infantil de 3 anys 20 alumnes/unitat i, tant en Educació Infantil de 4 i 5 anys com en Educació Primària, 25 alumnes/unitat. Com que són 18 alumnes els que constituïen la unitat, i tenint en compte que no hi ha cap disposició legal que establisca *ratios* diferents per raó de la modalitat lingüística o per l'agrupament d'alumnes de cursos diferents, esta Direcció General va autoritzar la citada actuació.

3.- El trasllat d'una de les mestres d'Educació Infantil, perquè transitòriament i únicament per al curs 1998-99 es fera càrrec d'una unitat d'Educació Primària, està justificat des de la seua condició de mestra generalista, és a dir, disposava de les corresponents habilitacions per a fer-se càrrec de les funcions assignades.

4.- Tot i que l'autorització de programes bilingües és competència de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, esta Direcció General considera de tot punt improbable que, tal com s'afirma en el paràgraf 5 de fets i raons, l'inspector realitzara la proposta i advertira que si no es realitzava quedaria suprimida la línia PEV en Infantil per no arribar a un determinat nombre de matrícules. Entenem que ha d'haver-hi una confusió i que el que es vol dir és que no es disposaria d'una unitat per curs, afirmació perfectament ajustada al marc legal d'aplicació. A l'efecte de comprovació dels compromisos, hi adjunte, com a annex II, còpia d'un informe de l'inspector, requerit en el seu moment per esta Direcció General.

5.- En qualsevol cas, pel que s'hi descriu, sembla que això va ser acceptat pel Claustre de Professors i pel Consell Escolar si és que es tractava d'una mesura provisional i si s'obria un període per a estudiar una solució definitiva. Evidentment, va ser una mesura provisional i, com en tots els casos, la solució per al curs 1999-2000 depenia de l'evolució en la demanda i de la disposició d'instal·lacions suficients. A esta Direcció General li consta que el curs 1998-99 va transcórrer amb absoluta normalitat.

Curs 1999-2000

6.- Per al curs actual, 1999-2000, la matrícula del col·legi és la que s'especifica en l'annex III d'este escrit. Els canvis experimentats respecte del curs passat són: posada en funcionament de dos noves unitats per a escolaritzar l'alumnat de 3 anys, i funcionament de 12 unitats en Educació Primària. Això ha suposat que funcione una unitat mixta de 1r cicle d'Educació Primària, on s'agrupen 8 alumnes de 1r i 9 alumnes de 2n.

Justificació d'actuacions

7.- Com que l'actuació descrita en el punt anterior és el motiu de la insatisfacció del ciutadà que ha formulat la queixa (es reclama el funcionament d'una unitat per curs amb independència del seu nombre), esta Direcció General la considera justificada, basant-se en:

a) És d'aplicació la disposició addicional quarta del Reial Decret 1.004/1991, de 14 de juny (BOE de 26 de juny), pel qual s'establixen els requisits mínims dels centres que impartsquen ensenyaments de règim general no universitaris i, per tant, està ajustada a dret.

b) L'aplicació de la disposició anterior s'està realitzant amb independència de la modalitat lingüística en què es cursen els ensenyaments i, encara que això afecta tots els centres incomplets en la seua major part de les zones rurals, en les dades d'escolarització de la localitat d'Altea (v. annex III) es pot comprovar que l'agrupament de l'alumnat, a més del CP Les Rotes, afecta el CP Altea la Vella i el CP L'Olla (cada un d'ells amb 3 unitats mixtes), centres que sí que es podrien considerar discriminats -igual que tants altres- si s'haguera acceptat allò que s'ha sol·licitat.

c) És criteri d'esta Direcció General, amb caràcter generalitzat i no discriminatori, crear o habilitar les unitats necessàries per a desdoblar aquelles unitats mixtes que, tot agrupant alumnat de dos cursos, superen els 20 alumnes. En el moment que este fet es produísca, s'habilitaran al CP Les Rotes, o a qualsevol altre, siga urbà o rural, en la modalitat de castellà o valencià, les unitats que puguen correspondre, amb l'única condició que les instal·lacions ho permeten.

Situació actual

8.- Les actuacions descrites no han experimentat cap modificació. No obstant això, convé donar coneixement que hui s'ha celebrat una reunió a la qual han assistit el director general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, el cap de la Secció d'Educació Infantil i Primària del Servei de Planificació per delegació de la directora general que subscriu i la sol·licitant, més dos pares d'alumnes afectats. S'ha tractat el tema en qüestió, de manera que els pares han reconegut que les mesures preses estan ajustades a la llei i s'ha acordat que, atés que el centre per al curs actual disposa de 22 unitats catalogades i de 31 mestres, des del respecte a les competències del Consell Escolar, del Claustre de Professors, de la Inspecció Educativa i de la Direcció Territorial, esta Direcció General s'interessarà perquè la unitat mixta constituïda en la línia en valencià reba el suport de professorat que es

requerisca a l'efecte de rebre una millor atenció educativa que compense els inconvenients produïts per l'agrupament. Tot això mitjançant la introducció d'aquelles modificacions que es consideren pertinents en l'organització del centre."

Els promotors de les queixes de referència han ampliat el contingut de les seues al·legacions inicials. Al tancament d'esta Memòria continua la nostra investigació.

1.1.3. Ajudes, beques i subvencions

Es va rebre en esta institució un escrit que va donar lloc a la queixa núm. 990406, en què substancialment el seu autor exposava que treballa com a "cuidador de menjador" des de l'any 1993 al menjador del Centre Públic "Manjón-Cervantes", d'Alacant, i que les seues funcions eren atendre els alumnes, vigilar la seua seguretat i donar-los de dinar als més xicotets, en horari de 12 h a 15 h.

Esta activitat era, segons la Resolució de la Conselleria d'Educació, d'11 d'agost de 1986, una beca per a estudiants universitaris i no un treball, motiu pel qual no posseïa contracte de treball, cap tipus d'assegurança que cobrira qualsevol contingència ni, per tant, pagues extraordinàries ni prestacions per desocupació.

Argumentava el promotor de la queixa que la Conselleria d'Educació establix les bases, els barems, etc., per a concedir les beques de menjador als xiquets més necessitats, però que no té prevista cap partida pressupostària per a pagar els cuidadors de menjador, ja que són els mateixos alumnes els que amb les seues quotes d'alimentació paguen els cuidadors. Que, en la citada Resolució d'11 d'agost de 1986, la gratificació econòmica per a estes anomenades beques per a estudiants universitaris era de 800 ptes. diàries i que, en l'actualitat, ascendix a 876,65 ptes. diàries. Estes quantitats apareixen reflectides en el certificat anual de retencions i ingressos (IRPF) en l'apartat "Rendiments del treball", quan no es tracta de contracte de treball, sinó, segons la Resolució d'11 d'agost de 1986, de "beques per a estudiants universitaris", cosa que en la pràctica suposa un contracte en precari i abusi per als "cuidadors de menjador escolar", ja que en realitat haurien de ser contractats amb idèntics drets que la resta de treballadors.

Després d'admetre la queixa a tràmit, de conformitat amb els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, en vam donar trasllat a la Direcció Territorial d'Alacant de la Conselleria de Cultura, a fi de comprovar les al·legacions formulades pel seu promotor.

En un primer informe, l'administració ens donava compte que, efectivament, les funcions dels "professors-educadors" estan regulades en l'apt. 3.1.2.e) 1.3 de la Resolució d'11 d'agost de 1986 de la Direcció General d'Educació Bàsica i Ensenyaments Especials. En síntesi, ens referia que quan el nombre necessari de "professors-educadors" no es cobrix amb mestres que es presten voluntàriament a l'esmentada tasca, el Consell Escolar procedirà a la convocatòria "de beques de col·laboració per a estudiants universitaris que desitgen col·laborar en les tasques

d'educació alimentària i d'educació en el temps lliure...". Text literal de la resolució citada, apartat 3.1.2.e) 1.5.

El personal de l'equip d'educadors (professor-educador) percebrà una gratificació econòmica pel servei, a més del dinar diari a càrrec dels fons del menjador que es nodrix de les aportacions directes dels alumnes i de les beques atorgades per la Conselleria.

La quantia de la gratificació econòmica ha variat progressivament. El curs actual està entre 1.242 i 1.449, segons el nombre de comensals.

De la gratificació percebuda pels "educadors" es reté el 5%, que s'ingressa a la Delegació del Ministeri d'Economia i Hisenda.

Després de donar trasllat de la precitada comunicació a l'autor de la queixa, es va ratificar bàsicament en el seu escrit inicial i ens mostrava la seua disconformitat.

A la data de redactar la present Memòria, prosseguim la nostra actuació en relació amb l'expedient referenciat, ja que, per tal de resoldre'l amb caràcter definitiu, hem interessat una ampliació d'informe de la Direcció General de Centres, de qui depén la regulació dels menjadors escolars.

Actualment, es troba en tràmit la investigació iniciada amb motiu de les queixes núm. 991522 i 991523, en què les AMPA dels col·legis públics "9 d'Octubre" i "Jaume I", d'Alcàsser, exposaven que la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència havia denegat beques per a l'adjudicació de llibres de text, per al curs 1999-2000, a alguns alumnes dels citats col·legis públics.

La matèria plantejada en les queixes de referència és objecte d'especial dedicació per esta institució, conscient de les desigualtats que poden produir-se amb l'actual normativa.

1.1.4. Educació especial i integració d'alumnes amb necessitats educatives especials

El president de l'Associació de Pares i Fills Espina Bífida, d'Alacant, ens plantejava, en la queixa núm. 990368, dos casos de discriminació sense resoldre, que impedién la integració escolar d'estos xiquets amb espina bífida i que, a pesar dels esforços realitzats per l'associació, continuaven sense solució en no haver començat a realitzar l'administració les accions conduents a la solució del problema.

Els casos a què es referia eren:

- Un xiquet escolaritzat al Col·legi Públic Príncep D. Manuel, de Villena, que

utilitzava bitutors i bastons per al seu desplaçament, que havia vist minvades les seues possibilitats d'integració perquè l'aula on assistia es trobava en un segon pis i el centre no disposava d'ascensor ni de qualsevol altra ajuda tècnica per a salvar esta situació. La resposta de la Direcció Territorial d'Educació va ser assignar a l'objector de consciència que realitzava la seua prestació social en este centre la tasca de pujar per les escales el xiquet, situació que va provocar un accident entre ambdós a principi del curs escolar.

- Una xiqueta que pretenia escolaritzar-se a l'Institut de Batxillerat Haygón, de Sant Vicent del Raspeig, en tercer d'ESO, i deia que pretenia perquè, a eixes altures del curs escolar encara no havia pogut assistir a classe i això per la carència de la figura de l'educador en eixe centre que s'encarregara d'ajudar la xiqueta en el canvi de bolquer, atesa la seua reduïda mobilitat (la xiqueta utilitzava cadira de rodes i bastons per al seu desplaçament i deambulació).

La queixa va ser admesa i en vam donar trasllat a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que ens va informar de les gestions realitzades en ambdós casos, com també del compromís de la Direcció General de Centres de dotar una plaça de fisioterapeuta, logopeda i educadora per al pròxim curs i de la instal·lació d'un ascensor en els respectius casos, com també de les entrevistes mantingudes amb l'autor de la queixa. De tot això es va donar trasllat a l'interessat i queda pendent la resolució de la queixa de la realització de les instal·lacions i la dotació personal anunciades.

La queixa núm. 990239, presentada per la Sra. R. C., manifestava la seua preocupació perquè el seu fill, amb Síndrome de Down, estava escolaritzat al CP Lucentum, d'Alacant, integrat en una aula ordinària, i pensava que la integració en l'esmentat col·legi del seu fill no ho era en les millors condicions. Per això, va decidir que, des del dia 8 de març, no assistira al centre perquè no millorava cap de les circumstàncies. Així mateix, no se sentia informada per part de l'administració de tota l'evolució que estava sofrint el procés d'escolarització del seu fill.

Admesa la queixa a tràmit, i sol·licitat informe a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Ciència, d'Alacant, esta el va emetre fent constar, entre altres coses, que se li va notificar als pares l'escolarització del seu fill per al pròxim curs al centre privat concertat ST d'Alacant, a l'aula específica d'Educació Especial amb integració a l'aula ordinària d'Educació Infantil 5 anys. Esta escolarització es va produir a la vista de l'informe tècnic del SPE i a proposta del Servei d'Inspecció Educativa, i de tot això els pares estaven informats. Vam donar-ne trasllat a l'autora de la queixa i vam donar per conclosa la investigació sense que s'aportaren nous elements que aconsellaren continuar-la.

La queixa núm. 991202 va ser plantejada per la Sra. E. R. i 32 firmes més, en la seua condició de pares de xiquets que havien sigut traslladats al Col·legi d'Educació Especial "Serra Fontcalent", d'Alacant. En ella ens manifestaven que el citat centre no tenia menjador i que, haver de traslladar-los a un altre centre a dinar els pareixia, ateses les característiques dels alumnes, una solució gens adequada.

Així mateix, l'autobús no podia entrar al centre per problemes d'accessibilitat i el pati tenia tres nivells on no podien accedir els xiquets amb cadires de rodes.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General de Centres Docents, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, la qual va posar en el nostre coneixement que, en les conversacions mantingudes amb els pares i les mares dels alumnes, des de la Direcció Territorial, al juny del curs passat, es va explicar que, per a escolaritzar els alumnes amb necessitats educatives especials en l'edifici que fins al present curs estava destinat a Escola Infantil i que actualment és CP d'Educació Especial "Serra Fontcalent" per al curs 1999-2000, s'efectuarien només les obres necessàries, i al mateix temps suficients, per a oferir una escolarització de qualitat tant a l'interior com a l'exterior de l'edifici.

Amb esta finalitat es van emetre els corresponents informes d'Inspecció, amb dates 12 i 18 de maig i 29 de juny de 1999, en què es notificaven les condicions bàsiques per a l'escolarització dels alumnes amb necessitats educatives especials.

En tot moment va quedar clar que, per a iniciar l'escolarització dels alumnes provinents dels col·legis públics d'Educació Especial Sant Àngel, Mare de Déu de la Victòria i Joaquim Maria López al nou centre, es procediria a les següents obres:

A l'exterior, construcció de rampes per a l'eliminació de les barreres arquitectòniques, una d'elles des de l'entrada principal de l'edifici, i obertura d'una porta lateral amb una segona rampa de fàcil accés des del punt d'estacionament dels autobusos que efectuen el transport dels alumnes. També es van ubicar tanques protectores per a la seguretat dels alumnes que es desplacen amb cadira de rodes en determinats punts, que la direcció del centre va sol·licitar.

Les obres exteriors van ser a càrrec de la Unitat Tècnica d'eixa Direcció Territorial i es van acabar en el termini previst.

Les obres de condicionament interior, que havia d'efectuar l'Ajuntament d'Alacant, van patir un retard que, unit a una ampliació del projecte a petició dels pares, va obligar a retardar la data de començament de l'escolarització al centre. Després de diferents trobades amb els pares, es va procedir a escolaritzar els alumnes temporalment en espais del CP Mare de Déu de la Victòria, inclòs el servei complementari de menjador.

A fi de començar el projecte d'obres exteriors d'una segona fase, que ha d'estar acabada per al pròxim curs 2000-2001, el 6 d'octubre se celebra una reunió al CP Serra Fontcalent amb assistència de l'inspector coordinador de la 1a circumscripció a què pertany el citat centre, una representació de pares, un representant de la FAPA Gabriel Miró, un membre de la Unitat Tècnica i la Inspecció que subscriu l'informe, en la qual es va determinar l'anivellació a dos altures de la zona enjardinada, l'estudi del possible accés del transport a l'interior del pati i la construcció d'un menjador escolar. Actualment, el projecte es troba ja a l'Ajuntament a fi d'obtindre el corresponent permís d'obres.

Mentrestant, els alumnes ja han sigut traslladats des del Mare de Déu de la Victòria al CP d'Educació Especial Serra Fontcalent, i continuen disposant del servei de transport que desplaça els alumnes al migdia al menjador abans citat.

Per tot això, la Inspecció va exposar que s'han complint les condicions previstes per al present curs i l'escolarització al centre s'havia produït ja sense incidències.

En vam donar àmplia informació als promotors, que van mostrar la seua preocupació perquè tenien indicis racionals que si no s'agilitaven els tràmits preceptius no estarien acabades les obres al començament del pròxim curs. Amb este motiu, ens vam dirigir a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, d'Alacant, perquè ens informara del curs de les obres. Sobre la base de l'informe elaborat per la Unitat Tècnica de Construccions de la Direcció Territorial, se'ns va comunicar que l'obra de la rampa d'accés havia sigut acabada en la seua totalitat i que, quant a l'eliminació de les barreres arquitectòniques i la construcció del menjador escolar, s'havia procedit a l'encàrrec del projecte que es trobava en fase de redacció, de la qual cosa vam donar trasllat als promotors, continuant el tràmit de la queixa.

1.1.5. Drets i deures de l'alumnat. Règim sancionador

- Denegació d'obertura d'expedient disciplinari a uns alumnes d'un IES

Cinc alumnes de l'IES Francesc Gil, de Canals, van presentar la queixa núm. 991024, per no obrir-se un expedient disciplinari a uns alumnes del referit institut que havien confeccionat i posat a les parets uns cartells amb ofenses que atemptaven contra la dignitat de les promotores de la present queixa (tres d'elles del centre i dos que hi eren alienes).

Les autores de la queixa, anteriorment, es van adreçar a la Direcció Territorial de Cultura per a queixar-se contra el director del centre escolar per no efectuar cap tipus d'amonestació o advertiment als autors dels fets. Per la Direcció Territorial es va desestimar la petició d'obertura d'expedient disciplinari als alumnes de l'IES, atés que la possible sanció dels fets denunciats excedix la competència de l'administració docent, ja que no es pot considerar provada la relació causa-efecte amb l'activitat escolar.

Admesa a tràmit la queixa, vam requerir la Direcció Territorial, que va emetre un informe detallat amb les següents conclusions: "Ni de l'escrit del reclamant, ni de la informació traslladada pel centre, no es pot dir que hi haja cap relació dels fets amb l'activitat escolar. El director va complir amb l'audiència prèvia als interessats i va realitzar els esbrinaments oportuns, tal com estableix l'article 18.2 del Decret 246/91. A la vista de tot això, es va considerar que el director de l'IES Francesc Gil, de Canals, havia actuat correctament en relació als fets que ens ocupen."

A la vista de tot allò que s'ha actuat, de l'informe rebut, de la falta d'al·legacions i que l'escrit objecte dels fets no va ser confeccionat, reproduït ni difós al centre, no s'havia pogut provar la responsabilitat dels alumnes i que l'origen de les disputes tinguera relació amb l'activitat del centre, ja que la falta excedia de l'àmbit escolar, considerant el director del centre que no tenia competència sobre el tema, vam procedir al tancament de l'expedient.

1.1.6. Estudis nocturns

A esta institució van acudir diversos alumnes de diferents instituts d'Ensenyament Secundari de la Comunitat Valenciana que van formular queixes agrupades en:

- 52 escrits de l'IES "Figueras Pacheco", d'Alacant, acumulats a efectes de la seua tramitació a la queixa núm. 990444.
- 55 escrits de l'IES "Clot del Moro", de Sagunt, acumulats a efectes de la seua tramitació a la núm. 990496.
- 16 escrits de l'IES "Sorolla", de València, acumulats a efectes de la seua tramitació a la núm. 990560.
- 36 escrits de l'IES "Primo Marques", de Carlet, acumulats a efectes de la seua tramitació a la núm. 990713.
- 108 escrits de l'IES "Azorín", de Petrer, acumulats a efectes de la seua tramitació a la núm. 990775.
- 25 escrits de l'IES "La Malladeta", de la Vila Joiosa, acumulats a efectes de la seua tramitació a la núm. 990862.

En estes queixes es denunciava que, amb motiu de la implantació de la LOGSE, es produïa al seu institut una situació discriminatòria entre els estudis nocturns i diürns, en desaparéixer en el curs actual 1r de BUP, i 2n de BUP l'any pròxim, sense establir els nivells equivalents de Secundària, a diferència del que ha ocorregut en els estudis diürns. Així mateix, se sentien discriminats com estudiants adults per privar-los del dret a rebre un ensenyament de qualitat per a completar o perfeccionar la seua formació professional i humana.

Admesa a tràmit la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General de Centres Docents, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que ens va comunicar el següent:

"El Reial Decret 173/1998, de 16 de febrer, pel qual es modifica el Reial Decret 986/1991, sobre el calendari d'aplicació dels ensenyaments continguts en la Llei Orgànica 1/1990, d'Ordenació General del Sistema Educatiu, determina que per al

curs 1999/2000 s'implantarà amb caràcter general el 4t curs de l'Educació Secundària Obligatòria. En conseqüència, s'extingirà el 2n curs de BUP. Així mateix, esta regulació és arreglada en l'Ordre de 8 de juliol de 1998, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual s'establix el procés d'implantació dels ensenyaments de règim general regulats per la LOGSE i la progressiva extinció dels ensenyaments mitjans regulats per la Llei General d'Educació de 1970 (BUP i FP).

En aplicació de la normativa anteriorment citada, es produïx per al curs 1999/2000 la situació següent als instituts d'Educació Secundària:

- Implantació del 4t curs d'Educació Secundària Obligatòria en el torn diürn.
- Extinció dels ensenyaments de 2n curs de BUP i del 2n curs de FP 1r grau.

D'una altra banda, els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria no poden oferir-se en règim d'ensenyaments nocturns, per a alumnes adults, als instituts d'Educació Secundària, fet objecte de la queixa formulada. Esta situació està regulada per la Llei 1/95, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de Formació de les Persones Adultes. En l'article 13 de la citada llei s'establix que l'ensenyament presencial per a l'obtenció del Graduat en Educació Secundària en la població adulta s'impartirà 'en centres específics de formació de persones adultes' (centres d'EPA i no instituts).

Així doncs, amb l'actual marc legal no és possible que els instituts d'Educació Secundària impartisquen ensenyaments nocturns d'ESO a persones adultes, ensenyaments conduents a l'obtenció del Graduat en Educació Secundària.

No obstant això, l'alumnat que haja cursat 2n de BUP el curs 1998/99 i que no puga promocionar al 3r curs de BUP, pot repetir 2n de BUP en règim d'ensenyament a distància a través de l'IBAD."

Vam donar trasllat de l'anterior informació als interessats i vam concloure la nostra investigació en no considerar que l'actuació pública sobre l'organització dels estudis fóra lesiva per als seus drets.

1.1.7. Programes d'Educació Bilingüe

En relació amb la queixa formulada per l'APA del CP Gabriel Miró, de Calp, registrada en esta institució amb el núm. 990201, sobre els requisits bàsics exigits per a aplicar als centres educatius programes d'educació bilingüe enriquits amb la incorporació prioritària d'una llengua estrangera com a llengua vehicular des del 1r cicle d'Educació Primària, no vam observar una actuació irregular de l'administració pública educativa que legitimara la intervenció del Síndic de Greuges.

Del detallat informe remés per la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa, i del qual puntualment vam donar trasllat als promotors, s'inferix que l'Ordre de 30 juny de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, va establir els requisits bàsics, els criteris i el procediment per a aplicar als centres educatius un programa d'educació bilingüe enriquit amb la incorporació prioritària d'una llengua estrangera, com a llengua vehicular durant el primer cicle de l'Educació Primària.

L'esmentat programa, que és voluntari, ha de tindre la conformitat de totes les famílies, en virtut del que s'ha preceptuat en l'article segon, apartat *b* de la citada Ordre de 30 de juny.

El CP Gabriel Miró, de Calp, si bé va sol·licitar l'aplicació del Programa d'Educació Bilingüe Enriquit per a la seua aplicació en els dos programes que aplica el centre, no complia els requisits assenyalats, ja que, de les 26 famílies que tenien fills per a escolaritzar en 1r d'Educació Primària, 20 hi van donar la seua conformitat i 6 no.

En data 24 de febrer del 1999, per tant, es va autoritzar l'aplicació del Programa d'Educació Bilingüe Enriquit per a la línia d'Incorporació Progressiva, l'inici de la qual va ser condicionat, segons allò que hem dit, al fet que el centre tinguera la conformitat de totes les famílies.

La promotora de la queixa núm. 990221 exposava que no disposava del Diploma de Mestra en Valencià, però sí del títol de Capacitat Docent atorgat per la Junta Qualificadora, entenent que el seu nivell de valencià era superior a l'exigit. La queixa denunciava que, en presentar-se a les oposicions per a una plaça de professora d'EPA, a l'Ajuntament de Castalla, no se li va admetre la sol·licitud per no tindre el Diploma de Mestra en Valencià.

Admesa a tràmit la queixa es va sol·licitar informe a l'Ajuntament de Castalla, qui ens va informar que no es va presentar la sol·licitud i aportaven les bases de la convocatòria aprovades pel Ple de l'Ajuntament, en sessió de 17 de desembre de 1998, en què la titulació exigida era estar en possessió del títol de Professor de EGB o Llicenciat amb el CAP, amb possessió del Diploma de Mestre en Valencià, o títol superior o equivalent.

Es va donar trasllat a la interessada per a al·legacions, qui es va ratificar en el seu escrit inicial de queixa per entendre que el seu Certificat Superior de la Junta amb la capacitat docent, era superior al Diploma de Mestra en Valencià.

Finalment, es va procedir al tancament de la queixa, ja que del seu detallat estudi, de l'informe de l'administració i de les al·legacions formulades, i en aplicació de l'Ordre de 24 de maig de 1995 i de l'Ordre 5 de febrer de 1997 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula el Pla de Formació Lingüísticotècnic en Valencià del Professorat No Universitari i l'obtenció de les titulacions administratives necessàries per a l'ensenyament en valencià i de valencià en tots els nivells d'ensenyament no universitari, no deduïm l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals.

La queixa núm. 990305 va ser presentada pel Sr. V. R., qui ens exposava que al Col·legi Públic Comarcal Santíssim Crist B. E., de l'Alfàs del Pi, havia sigut contractada per a ensenyar en valencià una professora sense capacitat lingüística. Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Ciència sobre la veracitat dels fets, que ens va respondre que no constava en la Secció de Personal la contractació de cap mestre sense la capacitat lingüística al citat centre, per la qual cosa es va tancar l'expedient i vam comunicar al promotor, prèviament, el contingut de l'informe de l'administració.

1.2. Personal docent

1.2.1. Dotació de personal

Una treballadora de l'Escola-Llar Vicent Valls, de Beneixama, , en la queixa núm. 991214, ens exposava que els quatre professors del centre realitzaven una jornada laboral de 302 a 314 hores mensuals; problema que es reflectia en la Memòria Anual tots els anys sense que s'hi posara cap remei. La inspectora de zona, Sra. A. P. A., i el cap de la Secció de Personal, Sr. T. D., coneixien l'esmentat horari, i, així mateix, en cas de baixa d'algun professor es realitzaven fins 106 hores setmanals.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Este òrgan ens va comunicar que la Inspecció Educativa d'Alacant havia elevat informes, amb dates 2 de novembre i 21 de desembre, relatius al tema i que s'havien sol·licitat dos educadors per al torn de nits. Estava en marxa una reforma del perfil dels treballadors de l'Escola-Llar Vicent Valls i que, des del mes de gener de 2000, s'havia aprovat i comunicat al centre una reducció horària significativa.

Els pares de dos alumnes del Complex Educatiu de Cheste van presentar en esta institució sengles escrits de queixa, que van quedar registrats respectivament amb els núm. 990113 i 990317, i que van ser acumulats per guardar identitat de contingut.

Fonamentalment, denunciaven que a l'aula de 3r L de l'IES núm. 1 hi havia sis alumnes amb necessitats educatives especials, com els seus fills, amb una adaptació curricular individualitzada.

Estos alumnes sempre havien assistit a l'aula d'Educació Especial i havien tingut l'ajuda d'una professora de suport que reforçava el seu aprenentatge, fins al curs 98-99.

Reiteradament, havien demanat a l'autoritat educativa ampliar la plantilla amb:

- un/a professor/a d'Educació Especial
- un/a logopeda
- un/a professional en pedagogia terapèutica.

L'esmentada reivindicació havia sigut sistemàticament desatesa, tot i que el marc legal permet que hi haja només dos alumnes amb necessitats educatives especials per aula, i no sis com és el cas de l'IES de Cheste, circumstància que estava repercutint negativament en l'aprenentatge dels seus fills.

Admeses a tràmit les queixes, vam remetre ofici a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, amb el fi que ens informaren sobre la realitat de les queixes formulades i, si era procedent, sobre les previsions de l'administració educativa per a dotar de professor/a de suport el referit IES, com també les raons per les quals s'havia denegat la demanda dels promotors, emparats tant pel cap d'Estudis com pel Consell Escolar i el Claustre de Professors, tal com ens acreditaven documentalment.

Respecte d'això, la Direcció General de Centres Docents ens va comunicar que, per al curs 1999-2000, s'havia habilitat al citat institut un lloc de treball de mestre especialista en pedagogia terapèutica, i que la previsió de l'administració educativa era consolidar l'esmentada plaça en la plantilla.

Este informe, a pesar de donar-lo per bo, ens va semblar insuficient, motiu pel qual, i per tal de resoldre definitivament els expedients, vam interessar-ne de la Direcció General de Centres Docents una ampliació, on se'ns va indicar que la plantilla del Departament d'Orientació de l'IES núm. 1 del Complex Educatiu de Cheste havia sigut consolidada amb la dotació d'un mestre d'Educació Especial, en l'especialitat de pedagogia terapèutica per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

1.2.2. Exclusió dels fisioterapeutes i adjunts de taller del grup de personal docent en el Claustre i Consell Escolar

La queixa núm. 980182, acumulada a les queixes núm. 971398, 971402 i 971430, de què vam donar compte en el nostre anterior Informe del 1998 (pàgina 232), va quedar, en aquella data, pendent de formular, si era procedent, resolució.

Estudiats amb tot deteniment els documents i l'informe de l'administració, no es va observar una actuació pública que suposara irregularitat ni vulneració de drets constitucionals, per la qual cosa vam procedir al tancament de la queixa i a comunicar-ho als interessats, que no van formular al·legacions.

1.2.3. Jornada laboral

La Sra. C. H. i vint-i-una persones més, totes elles pares i mares d'alumnes que cursaven estudis d'ESO a l'IES La Sènia, de Paiporta, van presentar un escrit en esta institució que va donar lloc a la queixa 990009. En ella exposaven que l'horari aprovat per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, de València, es trobava fora del que disposa la normativa vigent reguladora de l'horari setmanal en l'Educació Secundària Obligatoria, és a dir, menys de 30 hores setmanals.

Admesa a tràmit es va sol·licitar informació a la Direcció Territorial d'eixa Conselleria, a València, la qual va emetre un detallat informe en què analitzava les actuacions realitzades, la legislació aplicable al cas i, també, les conclusions de l'estudi del problema. De tot això vam donar trasllat als promotors de la queixa que, en tràmit d'al·legacions, han mostrat la seua disconformitat, per la qual cosa hem tornat a dirigir-nos a l'administració perquè ens informe de les mesures que s'hi han adoptat en el nou curs.

1.2.4. Altres queixes

El promotor de la queixa núm. 990034 exposava que estava treballant com a psicòleg en situació de propietari definitiu al Servei Pedagògic Escolar de la zona (SPE) C-5, de Sogorb, que depén de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, i que va ocupar l'esmentada plaça l'any 1990, provinent del cos de professors de EGB per estar en possessió de títol de llicenciat en Psicologia.

Que va aprovar, l'any 1994, les oposicions al cos de Secundària per l'especialitat de Tecnologia Administrativa i que en l'actualitat està en actiu pel cos de Primària i en excedència en el cos de Secundària.

Que el Decret 131/1994, atenent a la nova regulació de la LOGSE, va catalogar estes places com a pertanyents al cos de professors d'Ensenyament Secundari i va establir dos modalitats en la seua estructura: professors de Pedagogia i Psicologia destinats a centres de Secundària i professors de Pedagogia i Psicologia destinats a SPE de zona.

Que l'interessat, després d'aprovar les oposicions a Secundària, va realitzar diverses gestions per a ocupar la plaça que ocupava en propietat com a mestre de Primària per a poder exercir-la com a professor de Secundària, i que per a això ha intervingut en concursos de trasllats i ha realitzat diverses instàncies a la Conselleria d'Educació, atés que la Llei Orgànica 1/1990, en la seua disposició transitòria quarta, preveu que quan un mestre de Primària ocupe una plaça de Secundària i accedisca al cos de Secundària podrà romandre en idèntica destinació.

Així mateix, el Decret 131/1994, que regula els SPE, en la seua disposició addicional primera, apartat 2, estableix que "els professors de Pedagogia destinats als SPE que accedisquen al cos de Secundària a través d'oposició, tindran preferència per a

romandre al seu lloc de treball”, sense especificar que haja d’aprovar-se per l’especialitat de Psicopedagogia.

De la mateixa manera, tant l’anterior Reial Decret 1.701/1991, com l’actual RD 1.635/1995, regula en la seua disposició transitòria tercera el fet que els professors de Secundària que estiguen definitius al seu centre i estiguen en possessió del títol de llicenciats en Psicologia, llicenciats en Pedagogia i unes altres especialitats, podran optar a les places de professors de Pedagogia i Psicologia al seu centre a través dels concursos de trasllats i podran optar a eixes places sense especificar per quina especialitat s’accedirà al cos de Secundària.

De conformitat amb tot això, va participar en l’oposició al cos de Secundària de l’any 1994 per l’especialitat de Tecnologia Administrativa, suposant que, aprovada l’oposició, podria romandre en la seua plaça de Psicopedagogia però en el cos de Secundària, mitjançant el seu concurs de trasllats, és a dir, canviar del grup B al A en la mateixa plaça, ja que en la Resolució de 16-10-96 (*DOGV*), article 16 apartat 1.3, es contempla la possibilitat que els professors, que estiguen destinats als SPE i que aproven la plaça de Secundària per l’especialitat de Psicologia i Pedagogia, tindran dret a romandre en la seua pròpia destinació com a grup A del cos de Secundària.

Que, en definitiva, considerava l’autor de la queixa que tenia dret a participar en el concurs de trasllats a la seua pròpia plaça com a grup A del cos de Secundària, i el fet d’excloure’l suposava una clara discriminació respecte a uns altres casos, ja que havia intervingut en els concursos de trasllats dels cursos 96/97, 97/98 i 98/99 i que reunia els requisits exigits en el Reial Decret 1.635/1995 (disposició transitòria tercera), és a dir, és propietari definitiu al Servei de Psicopedagogia Escolar (SPE) en la zona C-5, de Sogorb, i estar en possessió de la Llicenciatura de Psicologia.

Després de ser admesa a tràmit, i per a comprovar les al·legacions formulades, vam interessar de la Conselleria d’Educació, concretament de la Direcció General de Personal, informació suficient sobre els criteris seguits per a excloure el promotor de la queixa dels concursos de trasllat dels cursos 96/97, 97/98 i 98/99.

La Direcció General de Centres ens va comunicar que:

"El promotor va obtindre destinació definitiva en el cos de mestres al SPE C-5, en virtut de la Resolució de 13 d’agost de 1990, de la Direcció General de Règim Econòmic i de Personal, per la qual s’eleva a definitiva l’adjudicació provisional de destinacions com a professor especialitzat en Psicopedagogia Escolar als serveis psicopedagògics escolars, convocada per Ordre de 10 de maig de 1990.

L’Ordre de 10 de maig de 1990 (*DOGV* de 22 de maig), de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, convoca concurs de mèrits per a cobrir places de professor especialitzat en Psicopedagogia Escolar als serveis psicopedagògics escolars de la Comunitat Valenciana, i en ella, al contrari del que s’ha afirmat pel reclamant, no s’exigix en cap cas estar en possessió del títol de llicenciat en Psicologia. Així, en la seua base primera exigix únicament per a participar en el concurs ser funcionari de carrera docent no universitari amb una experiència

mínima de dos anys.

Pel que fa a la invocació de la disposició transitòria quarta de la LOGSE, recordem que esta disposa que: 'Els actuals professors d'Educació General Bàsica, integrats en esta llei en el cos de mestres, que passen a prestar serveis en el primer cicle d'Educació Secundària Obligatoria, podran continuar en el citat cicle indefinidament. En el cas que estos accediren al cos de professors d'Ensenyament Secundari, segons el que preveu la disposició addicional setzena, podran romandre a la seua mateixa destinació en els termes que s'hi establisquen. Exigint, en conseqüència, per a la seua aplicació que presten serveis en el primer cicle de la Secundària Obligatoria, requisit que el reclamant no reunit, perquè, com ell mateix manifesta, la seua destinació definitiva la té en un servei psicopedagògic escolar.

Finalment, el reclamant adduïx, en suport del seu dret, l'aplicabilitat del Decret 131/1994 i del Reial Decret 1.635/1995.

Quant a l'aplicació del Decret 131/1994, de 5 de juliol, del Govern Valencià, pel qual es regulen els serveis especialitzats d'orientació educativa psicopedagògica i professional, recordem que la seua disposició addicional primera en el punt 2 estableix que:

‘2. En el cas que els professors especialitzats en Psicopedagogia Escolar, amb destinació als actuals serveis psicopedagògics escolars de sector o instituts de BUP i FP accediren al cos de professors d'Ensenyament Secundari, a través del corresponent concurs oposició, tindran preferència per a romandre al lloc de treball i a la destinació des d'on van concursar.’

El reclamant interpreta esta disposició considerant que el seu accés al cos de Secundària en l'especialitat de Tecnologia Administrativa i Comercial, li dóna opció a fer ús del dret que s'hi regulat, i desconeix que allò que s'ha disposat en esta no pot interpretar-se desconeixent el que s'ha regulat en l'article sisé del mateix decret que, quant a la definició dels professionals que componen els serveis psicopedagògics escolars, estableix que els funcionaris del cos de professors d'Ensenyament Secundari seran de l'especialitat de Psicologia i Pedagogia, com no podia ser d'una altra manera.

Pel que fa a l'aplicació en els concursos de trasllats del Reial Decret 1.635/1995, de 6 d'octubre, transcriurem el que s'ha regulat en l'actual convocatòria de concurs de trasllats, idèntica a la que s'ha regulat en totes les convocatòries que hi ha hagut des de la publicació del mencionat reial decret, així la norma quarta de la Resolució de 24 de novembre de 1999 estableix: b) Places de Psicologia i Pedagogia.

De conformitat amb el que preveu la disposició transitòria tercera del Reial Decret 1.635/1995, de 6 d'octubre (BOE del 10 d'octubre), podran sol·licitar estes places els funcionaris del cos de professors d'Ensenyament Secundari amb destinació en l'àmbit de gestió de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència que, tot i no ser titulars de l'especialitat, reuneixen les següents condicions:..."

Sense anar més enllà en els requisits exigits en el concurs, tenim que el reclamant incomplix el primer requisit exigit en la norma que és tindre destinació com a professor d'Ensenyament Secundari, atés que, com ja vam assenyalar i el mateix reclamant manifesta, la seua destinació al SPE ho és com a funcionari del cos de mestres i en cap cas com a funcionari del cos de professors d'Ensenyament Secundari.

En el moment de redactar la present Memòria, estem pendants de les al·legacions de l'autor de la queixa.

1.3. Instal·lacions escolars

1.3.1. Deficiències en instal·lacions

La queixa núm. 990175 va ser presentada pel Sr. F .E. i M., com a president de l'APA de l'IES José Segrelles, d'Albaida. Ens hi manifestava que l'institut disposava d'un pati tancat de 150 m² aproximadament amb dos nivells, on no podien romandre els alumnes durant el període d'esplai i les hores lliures, de manera que en deixar les aules havien d'eixir necessàriament al carrer, inclús els alumnes d'ensenyament obligatori. Segons la legislació correspondria un pati de 1.700 m².

El centre no complia cap norma de seguretat; tan sols llums de seguretat en corredors. No hi havia més que dues eixides: la porta d'entrada i la porta d'eixida al diminut pati. Reiteradament, s'havia demanat de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència l'adequació del centre a la normativa vigent; però no havia tingut resposta favorable.

El centre no disposava d'instal·lacions esportives en recinte tancat, sinó en terrenys separats del centre, cosa que comportava que els alumnes hagueren d'eixir de les dependències de l'institut per a poder fer l'assignatura d'Educació Física.

Admesa la queixa es va sol·licitar la informació corresponent a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, que ens va comunicar que estava prevista la construcció d'un nou institut a Albaida i que hi havia molts problemes amb el solar que oferia l'Ajuntament. No obstant això, com que les noves construccions eren competència de la Direcció General de Centres i de la de Règim Econòmic, elevàrem a les dos la nostra sol·licitud d'informació.

La Direcció General de Centres Docents ens va comunicar que "en la programació d'esta Conselleria està prevista la construcció del nou edifici per al citat institut, el projecte bàsic del qual està encarregat i en fase de redacció."

La Direcció General de Règim Econòmic va informar que en "la programació d'obres de la Conselleria, figurava la construcció de 20 SO + 6 B + 3 CF + MEN +

HAB al IB José Segrelles, d'Albaida, amb un import estimat de 480 milions de pessetes. En relació amb això, ha sigut convocat el concurs per a la redacció del projecte, i és de suposar que este haurà de complir els requisits establits per la LOGSE i també les normes de seguretat exigibles."

Així mateix, el conseller de Cultura, Educació i Ciència va emetre el següent informe: "La Conselleria té coneixement de les deficiències existents en les instal·lacions de l'Institut de Secundària José Segrelles, d'Albaida, com també en diversos centres de la Comunitat Valenciana, i de la necessitat de la seua adequació i ampliació per a l'aplicació de la LOGSE. Per això, s'està fent un gran esforç inversor en infraestructures a tota la Comunitat.

Pel que fa al centre objecte de la queixa, cal indicar que els espais educatius fixats pel perfil del centre (20 unitats de Secundària Obligatoria, sis unitats de Batxillerat, tres Cicles Formatius, un menjador per a 200 comensals i casa de conserge) suposen un increment d'edificació considerable, i les condicions topogràfiques dels terrenys adjacents, de possible ampliació, pels seus importants desnivells impedeixen el correcte creixement de l'edifici.

Per això, des dels Serveis Tècnics de la Direcció General de Règim Econòmic s'ha treballat juntament amb l'Ajuntament a fi d'obtindre un solar suficient per a reposar el citat centre de nova construcció.

El nou centre no sols contindrà totes les especificacions que arreplega la LOGSE quant a espais educatius, sinó que evidentment complirà totes les normes vigents en matèria de seguretat, protecció contra incendis, eliminació de barreres arquitectòniques, etc. La inversió estimada és de 765 milions de pessetes que inclouen els honoraris de redacció del projecte i la direcció de les obres.

Les necessitats d'escolarització existents a la Comunitat Valenciana impliquen que els esforços inversors i de recursos humans s'acosten majoritàriament a la construcció de les infraestructures dels centres de nova creació, i està previst treballar per a les adequacions-ampliacions o reposicions de centres ja existents a partir de l'any 2002, o abans, si és possible acabar els nous centres abans de la citada data."

Vam donar trasllat de tot això al promotor de la queixa, i quedem pendants de la realització de les anunciades obres.

1.3.2. Petició de construcció de centres docents

La Plataforma per l'Ensenyament Públic de la comarca de la Foia de Buñol-Chiva, la Coordinadora d'AMPA, l'Associació d'Estudiants de l'EPA de Chiva i 111 firmes més van dirigir escrits a esta institució que van donar lloc a les queixes 990222, 990248 i 990364, acumulades per tindre identitat de contingut. Les queixes relataven la necessitat d'actuació en la infraestructura de la xarxa pública de centres

docents de la comarca de la Foia de Buñol-Chiva i demanaven:

- L'adequació de l'Institut de Cheste per tal que s'hi poguera impartir l'etapa completa d'ESO.
- La construcció d'un nou institut a Chiva.
- L'adequació de l'actual Institut de Buñol i la construcció d'un de nou per a eradicar la massificació i les aules prefabricades.
- La creació d'una secció de l'Institut de Yátova perquè l'alumnat de l'etapa d'ESO no haguera d'eixir del seu poble.

Denunciaven així mateix que, a pesar de les reunions mantingudes a l'efecte amb els ajuntaments respectius i la Conselleria d'Educació, no havien tingut cap resposta satisfactòria.

La Direcció General de Centres Docents, a què ens vam dirigir després d'admetre a tràmit la queixa, va emetre un primer informe amb el següent contingut:

"Adequació de l'Institut de Cheste. En el *DOGV* de 6 d'octubre de 1998 es va publicar concurs per a la redacció del projecte per a l'ampliació i adequació del mencionat institut.

L'esmentat concurs ja ha sigut resolt i està en fase de redacció el projecte bàsic.

La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, a través de la Mesa de Pares i Mares, Mesa Sectorial d'Educació, ha fet pública la programació d'obres prevista per a l'aplicació del mapa escolar. D'acord amb la citada informació, està previst que les obres en este institut s'inicien l'any 2001.

Construcció del nou institut de Chiva. El projecte per a l'actuació en este institut es troba en fase de redacció (bàsic), i està previst en la programació anteriorment citada, l'inici d'obres l'any 2001.

Institut de Buñol. En el *DOGV* de 10 de maig de 1999 es va publicar el concurs per a adjudicar la redacció del projecte per a l'adequació i ampliació del citat institut.

D'acord amb la programació anteriorment citada, l'inici d'obres està previst per a l'any 2002.

Quant a la creació d'una secció d'Educació Secundària a la localitat de Yátova, es van elevar a esta Direcció General al·legacions, per part de l'Ajuntament, a la proposta del mapa escolar (gener 1996), que va ser contestada als interessats, als representants dels quals se'ls va explicar per què l'aplicació dels criteris per a l'elaboració del mapa escolar no feia possible l'esmentada creació."

Vam acceptar la informació remesa, però vam interessar-ne una ampliació a fi de

procedir a la resolució definitiva dels expedients oberts, ampliació que, al tancament de la present Memòria, no ha tingut entrada en esta institució, i on, fonamentalment, vam demandar saber quins projectes té previst l'administració educativa per a les poblacions de Chiva i Buñol.

1.3.3. Obres en centres docents

La Junta directiva de l'APA del Col·legi Públic Isabel Ferrer, de Castelló de la Plana, ens va manifestar en la queixa núm. 990416 la seua impossibilitat de ser rebuts per la directora general de Centres i pel director general de Règim Econòmic, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per a tractar el projecte d'ampliació del centre ja que l'actual resulta insuficient.

Durant el transcurs de la investigació, van rebre resposta del director general de Règim Econòmic on els donava la informació que les obres acabarien en el curs 2000/2001, per la qual cosa, tot agraïnt la nostra col·laboració, van sol·licitar que paralitzàrem l'expedient.

En la queixa núm. 990086, el seu autor donava compte del fet que el traçat de l'anomenada Via Parc, a Benidorm, travessa els dos patis, el d'Educació Infantil i del de Primària, del Col·legi Públic Miguel Hernández, de Benidorm. L'Ajuntament de la citada localitat es va comprometre amb els pares dels alumnes perquè les obres que calia realitzar-hi es portaren a terme amb la màxima celeritat i que s'extremarien les mesures de seguretat i vigilància necessàries, a fi de no alterar el desenvolupament normal de l'activitat escolar. No obstant això, l'Ajuntament estava incomplint tals compromisos i que obviava les més elementals mesures de seguretat, per la qual cosa temien per la integritat dels menors que acudixen al citat col·legi públic.

S'hi adjuntaven fotografies representatives de la situació.

De conformitat amb els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, es va admetre a tràmit i es va dirigir ofici a l'Ajuntament de Benidorm, amb el fi de comprovar les al·legacions formulades pel promotor i, en concret, per a conèixer les mesures de seguretat i de vigilància adoptades per l'Ajuntament per a salvaguardar la integritat física dels escolars, i les previsions de la Regidoria d'Urbanisme per a l'acabament de les obres.

L'alcalde ens va remetre informes detallats emesos pels Serveis Tècnics municipals i per l'empresa adjudicatària de l'execució de les obres, d'on es desprenia que l'afecció per les obres d'urbanització de l'anomenada Via Parc Ponent a part dels patis de Preescolar i Primària del CP Miguel Hernández, de Benidorm, havia acabat; si bé la finalització de les obres a l'interior del col·legi es portaria a terme en el període de vacances estivals de l'alumnat.

Respecte a l'altra qüestió plantejada per l'autor de la queixa, açò és, la deficiència i precarietat de les mesures de seguretat adoptades, no vam observar cap irregularitat, ja que es complia amb el que s'ha especificat en el Projecte de Seguretat i Higiene de la citada obra que s'havia aportat, com també en la legislació a l'efecte.

Estes mesures de seguretat, per un altre costat, van ser adoptades després de diverses reunions mantingudes entre l'empresa constructora, els serveis tècnics municipals i l'Associació de Pares d'Alumnes del citat col·legi, contractant-se a l'efecte, i a petició de l'APA, un vigilant de seguretat addicional per a controlar el compliment de totes les mesures de seguretat acordades.

De conformitat amb tot açò, vam resoldre acabar amb la nostra investigació i procedir al tancament de la queixa.

1.4. Transport escolar

En les queixes núm. 990078 i 990079, els seus autors exposaven que els seus fills cursaven estudis de tercer d'Administració al Centre García Berlanga, de Sant Joan d'Alacant, i, atesa la seua condició de minusvàlids, sol·licitaven ajuda de transport per part de l'administració. S'havien dirigit a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència sense obtindre resposta.

Admesa la queixa, vam sol·licitar informació a la Direcció Territorial, que ens va comunicar que l'apartat 1.1 de les Instruccions sobre serveis complementaris de transport i menjador dels centres públics de titularitat de la Generalitat Valenciana per al curs 98/99 establia que: "És beneficiari del servei escolar de transport, per a garantir l'escolarització en un centre públic de titularitat de la Generalitat Valenciana, l'alumnat d'Educació Primària, d'Educació Especial, d'Educació Secundària Obligatoria i de 2n Curs de Formació Professional de primer grau" que es trobe en unes determinades circumstàncies, i, atés que ambdós alumnes tenen més de 16 anys i estan cursant segon grau de Formació Professional, eixa Direcció Territorial estimava que l'administració educativa no tenia l'obligació de subvencionar-los el transport.

Sobre la base de l'anterior resposta, ens vam dirigir a la Direcció General de Centres de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, fent constar que la Constitució Espanyola de 1978, en el seu article 49, encomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració en favor dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals hauran de prestar l'atenció especialitzada que requereixen i emparar per al gaudi dels drets que en el seu títol I es reconeix a tots els ciutadans.

Així mateix, la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'Integració Social dels Minusvàlids, que desenvolupa el citat precepte constitucional, estableix els principis de normalització i sectorització dels serveis, de la integració i de l'atenció individualitzada que han de presidir les actuacions de les administracions públiques, en tots els seus nivells i

àrees, en relació amb les persones amb alguna minusvalidesa.

No obstant això, la mateixa Resolució d'eixa Direcció General de 14-6-99 contempla el supòsit d'autoritzacions especials per a l'alumnat que tinga dificultats especials per a accedir al centre docent. Per la qual cosa sol·licitàvem informació sobre les possibles ajudes al transport d'alumnes minusvàlids, de què la Direcció General de Centres Docents ens va respondre el següent: "Efectivament, i segons les Instruccions que esta Direcció General va elaborar per al curs escolar 1998/1999 sobre els serveis complementaris del transport escolar, es disposava, en el seu apartat 1.1, que serien beneficiaris del servei escolar de transport els alumnes d'Educació Primària, d'Educació Especial, d'Educació Secundària i de 2n curs de Formació Professional de 1r grau.

Es dóna la circumstància, segons informe de la Inspecció Educativa de la Direcció Territorial d'Alacant, que els alumnes D. A. B. i L. V. R. tenien més de 16 anys, que cursaven 2n grau de Formació Professional i que no van ser beneficiaris del servei de transport escolar, ja que les citades Instruccions no contemplen els alumnes de Formació Professional de 2n grau.

Això no és obstacle perquè en determinades circumstàncies es puguin concedir autoritzacions especials per a estos casos de minusvalidesa i s'insta les mateixes direccions territorials perquè les posen en coneixement d'esta Direcció General i, així, decidir el que s'estime oportú.

Atesa l'excepcionalitat d'estos supòsits, i en el cas que estos alumnes continuen els seus estudis, per esta Direcció General es donaran les ordres oportunes a la Direcció Territorial d'Educació, a Alacant, a fi que, fins a l'acabament dels seus estudis de Formació Professional branca Administrativa, reben la corresponent ajuda de transport."

A pesar de considerar que la qüestió plantejada havia sigut resolta satisfactòriament, continuem la nostra investigació.

2. ENSENYAMENT UNIVERSITARI

2.1. Accés als estudis universitaris

Un professor d'institut del Campello, en la queixa núm. 990354, ens va exposar que en les proves de selectivitat, que tindrien lloc el 15 de juny a Alacant, i en relació amb l'assignatura de Llengua Espanyola, hi havia una discriminació segons es realitzara la prova a la Universitat d'Alacant o a la Miguel Hernández, d'Elx, perquè en esta última el temari teòric era més curt i el text que calia comentar es triaria d'entre 5 o 6 prefixats amb anterioritat, cosa que no era així en la primera Universitat. Tenint en compte que l'adscripció es fa segons l'institut on es curse el

COU i que la nota d'examen és determinant per a accedir a estudis universitaris, creia que hi havia una discriminació injusta entre unes localitats i altres.

Admesa a tràmit la queixa i sol·licitat informe a la Direcció General d'Ensenyaments Universitaris i Investigació, esta el va emetre fent constar el següent:

"El nostre sistema educatiu disposa que per a l'accés a les facultats, escoles tècniques superiors i col·legis universitaris dels estudiants del Batxillerat Unificat Polivalent (BUP), una vegada que s'ha obtingut l'avaluació positiva en el Curs d'Orientació Universitària (COU), és necessari superar una prova d'aptitud.

Estes proves han de reunir els requisits necessaris que asseguren que es valora amb caràcter objectiu la maduresa acadèmica de l'alumne i els coneixements adquirits en el Batxillerat, i el seu contingut versa sobre les matèries comunes i optatives dels estudis que són definitius i que han d'impartir-se mentre no desapareguen els estudis de COU. Per la qual cosa resulta convenient que s'encomane a les mateixes universitats la seua directa responsabilitat. En este sentit, així ho disposa l'Ordre de 9 de juny de 1993, sobre Proves d'Aptitud per a l'Accés a les Facultats, Escoles Tècniques Superiors i Col·legis Universitaris.

De les cinc universitats que conformen la nostra comunitat universitària, les universitats de València i la Politècnica tenen el mateix programa d'estudis i, dins del marc legal que els conferix autonomia en l'organització de les proves, han decidit fer-les conjuntament. Per la seua banda, la Universitat Jaume I disposa d'un programa propi i pel que fa a les universitats d'Alacant i a la Miguel Hernández, d'Elx, si bé el seu programa és conjunt, han optat per organitzar les proves per separat.

No obstant això, les universitats valencianes han acordat homogeneïtzar els criteris de correcció de les proves amb el fi de garantir que es realitzen este curs amb els mateixos criteris de correcció que els anys precedents.

Per tant, no existix conflicte respecte a les proves d'accés a la universitat que realitza la Miguel Hernández, d'Elx, ja que la trajectòria de les nostres universitats en tot moment ha sigut impecable, totes han actuat amb gran responsabilitat i ètica, per la qual cosa especular sobre l'alteració d'un programa d'estudis que és definitiu és rebutjat per tota la comunitat universitària, com així ho demostra l'Acord, del qual hi adjuntem còpia, subscrit pels cinc vicerectors d'Estudis i Alumnat de les nostres universitats."

En vam donar trasllat a l'autor de la queixa, qui no va realitzar al·legacions, i vam donar per conclosa la nostra investigació.

En la queixa núm. 990367, el promotor ens plantejava el seu problema i la seua preocupació perquè havia cursat els estudis de Batxillerat al Col·legi Aitana (Elx) i s'havia examinat de selectivitat a la Universitat d'Alacant, al juny de 1998,

on va obtenir una qualificació global de 6,54, la qual no li permetia accedir als estudis elegits de Medicina. Per això, com que no podia optar a la repetició de l'examen de selectivitat, es va veure obligat a repetir el COU en el mateix col·legi per a poder presentar-se per a millorar nota, assistint al curs normal com si haguera suspès.

Enguany, el Col·legi Aitana havia sigut assignat a la Universitat Miguel Hernández per a realitzar la prova d'accés; per això, entenia que li corresponia examinar-se a la Universitat Miguel Hernández per ser on s'havia adscrit el centre en què havia superat el Curs d'Orientació Universitària (COU) i no a la d'Alacant.

Atés que, tant l'article 3a) del Reial Decret 1.005/1991, de 14-6-91, com l'article 5.1 del Reial Decret 704/1999, de 30 d'abril, estableixen que li corresponia a cada estudiant la universitat a què, als efectes d'accés, estiguera adscrit o que coordinara el centre en què hagueren superat el Curs d'Orientació Universitària (COU) i que en el present cas havia sigut la Universitat Miguel Hernández on el centre Aitana havia sigut adscrit i on hi havia assistit durant el curs present com si haguera suspès, de cap manera se li podria aplicar el que s'ha preceptuat en l'art. 2 del RD 704/1999, de 30 d'abril, per no trobar-se en este cas l'autor de la queixa, la qual reunia els requisits formals establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, i, per això, va ser admesa i se'n va donar trasllat al rector de la Universitat Miguel Hernández, d'Elx, tot suggerint-li que es realitzaren les accions oportunes per tal que el Sr. L. J. M. O. poguera presentar-se, per a la realització de proves d'accés, a la Universitat Miguel Hernández per ser on havia sigut adscrit el seu col·legi i fer-ho amb criteris d'igualtat amb la resta dels seus companys sobre la base d'allò que s'ha establert en l'article 14 de la Constitució. La Universitat Miguel Hernández, d'Elx, ha donat una resposta favorable a l'interessat per no existir cap problema per a realitzar la prova d'accés a la universitat a la mencionada Universitat i, per això, vam donar per tancada la nostra investigació.

El pare d'un alumne exposava, en la queixa núm. 991542, que el seu fill havia cursat BUP i COU orientat per a accedir a una carrera tècnica, i que havia aprovat la selectivitat al setembre del curs escolar 98-99 amb un 5,11 i amb una nota mitjana resultant de 5,78. Després de formalitzar la corresponent sol·licitud de plaça per a realitzar els estudis de Topografia, va comprovar que, a pesar de ser superior la seua nota a la de l'alumne que va accedir a l'esmentada Facultat en l'últim lloc, se li va denegar la plaça i que tampoc no va ser admés en les altres quatre facultats que integren la Universitat Politècnica de València, que així mateix havia sol·licitat per al cas que la seua nota de 5,78 li impedira accedir a la que és la seua aspiració: Enginyeria Tècnica en Topografia. Per això, explicava que els criteris seguits per la Universitat Politècnica de València per a les admissions d'alumnes són discriminatoris per a aquells que no han aprovat les proves d'aptitud per a l'accés a la universitat en la convocatòria de juny del mateix any o en convocatòries anteriors, ja que, a pesar del que s'ha publicat en diversos mitjans de comunicació, no es contempla la possibilitat de reservar places per als alumnes procedents de la convocatòria de les proves d'accés del mes de setembre.

La Direcció General d'Ensenyaments Universitaris i Investigació, a qui vam sol·licitar informació després d'admetre la queixa a tràmit, ens donava compte que el procediment per a l'ingrés en els centres universitaris per al curs 1999/2000 es regulava en el Reial Decret 1.005/91, de 14 de juny.

En el seu article 4, la norma establí un ordre de prelatió per a l'ingrés en els centres universitaris: en primer lloc, els alumnes que hagen aprovat les proves d'aptitud per a l'accés a la universitat en la convocatòria de juny del mateix any o de cursos anteriors; en segon lloc, aquells alumnes que hagen aprovat les proves d'aptitud en la convocatòria de setembre del mateix any.

En el cas que ens ocupa, per a l'ensenyament d'enginyer tècnic en Topografia, el nombre de places oferides per la UPV, segons dades facilitades per esta, va ser de 150, que van ser ocupades pels alumnes que havien superat les proves al juny del mateix any o de cursos anteriors, i es van quedar esperant ser admesos en la preinscripció de juny un total de 265 sol·licitants, per la qual cosa no es van poder oferir places d'estos ensenyaments en la preinscripció de setembre.

2.2. Formació de becaris

Al tancament de la present Memòria anual a les Corts Valencianes, estem a l'espera que la Universitat de València i el Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política, de conformitat amb l'article 29.1 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, donen resposta a la recomanació que vam formular amb motiu de la queixa núm. 980252, de què ja vam donar compte en l'Informe anterior (p. 260).

L'escrit formulat pel Sr. M. J. L. T., alumne de segon cicle de la Llicenciatura de Filosofia, va donar lloc a la queixa assenyalada amb el número referenciat més amunt.

Els fets denunciats en la queixa van ser els següents:

Que va obtindre una beca de col·laboració al Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política en la convocatòria del curs acadèmic 97/98, destinada a facilitar que els alumnes de l'últim curs d'estudis universitaris presten la seua col·laboració als departaments universitaris en règim de compatibilitat amb els seus estudis, iniciant-se així en tasques d'investigació directament vinculades amb allò que estan cursant.

Que, mitjançant escrit de 12 de gener de 1998, se li va comunicar, pel director del Departament, que la col·laboració que havia de realitzar en virtut de la beca es concretava en nou hores d'atenció a la biblioteca del Departament, situada al Campus de Tarongers, i tres hores a la Secció Departamental del Campus de Blasco Ibáñez, i es determinava l'horari de tal col·laboració.

Que contra el mencionat acte va interposar l'interessat recurs, en què al·legava la seua disconformitat amb els termes assenyalats per a la col·laboració, i sol·licitava:

- realitzar les mencionades tasques al mateix centre docent en què realitza els seus estudis, la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació,
- que l'horari assignat fóra compatible amb els seus estudis,
- que les tasques de col·laboració estiguen directament vinculades amb els estudis que realitza.

L'esmentat recurs va ser parcialment admés, de conformitat amb els fonaments de dret següents:

"Quant al fons de la qüestió plantejada, s'ha d'atendre a la convocatòria de la beca, en què es fixen els termes de la col·laboració. De la convocatòria, realitzada per Ordre d'1 de juliol de 1997, es desprén que la col·laboració a què es referix la beca s'efectua als departaments universitaris. Així s'assenyala expressament en la clàusula dotzena que, sobre això, disposa: 'Els alumnes que resulten beneficiaris d'esta beca tindran l'obligació de prestar la seua col·laboració durant tres hores diàries i fins al 30 de juny de 1998 al Departament corresponent i se sotmetran al règim de treball i a l'horari en els termes previstos en el projecte de col·laboració.'

Pel que fa a les tasques assignades, consta en el projecte de col·laboració presentat per l'alumne, entre altres, la realització de servei bibliotecari mitjançant la participació en el servei de préstec, en l'ordenació de la biblioteca i en la documentació d'esta, i caldrà realitzar-les de forma paral·lela amb l'objecte principal del projecte de col·laboració.

Quant a l'horari assignat per a realitzar esta col·laboració ha de ser compatible amb la realització dels seus estudis i així es desprén del text de la convocatòria i del fet que s'exigix, com a requisit, que es troben matriculats de l'últim curs de la llicenciatura. Per això, acreditat que alguna de les hores assignades pel Departament coincidix amb l'horari de classes de l'alumne, ha de corregir-se tal coincidència assignant-li un altre horari que li permeta assistir a les classes de què es troba matriculat.

Per consegüent, i per allò que s'ha exposat, és procedent l'estimació parcial del recurs presentat i es considera ajustada als termes de la convocatòria la determinació del lloc i, parcialment infringida pel que fa a l'assignació de les tasques a què es referix la col·laboració que hauran de tindre, almenys parcialment, relació amb el contingut principal del projecte d'investigació presentat, com també la concreció de l'horari que haurà de ser compatible amb els estudis realitzats per l'alumne."

Davant d'esta resolució, el promotor de la queixa va interposar recurs contenciós administratiu al Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de què posteriorment va desistir, declarant-se arxivat el procediment per interlocutòria de data 1 d'octubre de 1998, motiu pel qual esta institució, en conèixer la interposició del recurs contenciós administratiu, i de conformitat amb l'article 17.2 de la seua

llei reguladora, va suspendre les actuacions iniciades a l'efecte.

En desistir el promotor de la queixa del recurs contenciós administratiu interposat, vam procedir, en conseqüència, a alçar la suspensió acordada en el seu dia i com que, a més a més, el promotor de la queixa va ampliar el contingut del seu escrit inicial de queixa perquè la qualificació rebuda inicialment del seu Projecte de Beca de Col·laboració havia sigut rectificada, es van sol·licitar al director del Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política, al rector, a la vicerectora d'Ordenació Acadèmica i al vicerector d'Estudis els següents documents:

- Còpia de l'Acta del Consell de Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política, on es van debatre i van aprovar els criteris per a qualificar els projectes dels sol·licitants de les beques de col·laboració de la convocatòria del curs acadèmic 97/98.

- Còpia de l'Acta de la Junta Permanent en què es va decidir la qualificació del seu Projecte de Col·laboració.

- Còpia de l'Acta de la Junta Permanent en què es va decidir rectificar la qualificació del seu Projecte de Col·laboració.

Estes còpies, o si no n'hi ha el certificat que acreditara la seua inexistència, van ser reiteradament reclamades pel Sr. L., que no va obtindre mai una concreta resposta.

El vicerector d'Estudis de la Universitat de València ens va remetre informe on, substancialment, donava compte del fet que s'havia corregit l'horari del Sr. L. per a fer-lo compatible amb els estudis que cursava i establia que les tasques havien de tindre, almenys parcialment, relació amb el contingut principal del projecte d'investigació presentat.

Finalment, se'ns comunicava que s'havia complit en la seua totalitat la beca de col·laboració.

A la vista dels antecedents fàctics exposats, i en exercici de la funció de defensa dels drets i les llibertats dels ciutadans que ens correspon, analitzem la problemàtica de la present queixa.

Pel que fa a la primera qüestió plantejada en la queixa, açò és: la disconformitat amb les tasques encomanades i l'horari i el lloc que es van determinar pel director del Departament, van ser resolts pel recurs a què s'ha fet al·lusió en el cos d'este escrit, i hi ha constància en la documentació adjunta a la queixa del compliment pel Sr. L. de les tasques encomanades. Cal assenyalar, no obstant això, que, de conformitat amb l'Ordre d'1 de juliol de 1997 per la qual es van convocar les ajudes a l'estudi de caràcter especial anomenades beca-col·laboració per al curs 97/98 (BOE 175, de 23 de juliol de 1997), la convocatòria ha de complir els preceptes assenyalats en el RD 2.298/1987, de 28 de juliol.

Estes beques-col·laboració estan destinades a facilitar que els alumnes de l'últim

curs d'estudis universitaris presten la seua col·laboració als departaments universitaris, en règim de compatibilitat amb els seus estudis, iniciant-se així en les seues tasques d'investigació directament vinculades amb allò que estan cursant. D'ací s'inferix que les tasques de col·laboració han de ser compatibles amb els estudis de la llicenciatura que s'estan realitzant, tant pel que fa al centre docent on es porten a terme els estudis, com els estudis que s'estan cursant i l'horari de classes teòriques o pràctiques, per la qual cosa, tot i reconéixer, com no podia d'una altra manera, que les tasques de col·laboració les determina efectivament el director del Departament (art. 29.f dels Estatuts de la Universitat de València) cal extremar les mesures per tal que les esmentades tasques siguen estrictament compatibles, en temps i lloc, amb els estudis de la llicenciatura que s'estiguen cursant i que guarden relació amb el contingut principal del Projecte d'investigació presentat.

Quant al segon objecte de la queixa, açò és l'absència de resposta a pesar dels reiterats escrits presentats davant de diferents òrgans universitaris en demanda de les actes anteriorment citades, cal assenyalar que no podem admetre com a correcte, regular i respectuós amb els drets del sol·licitant de la informació, el silenci de la Universitat, ni la negativa tàcita a lliurar-li les còpies sol·licitades, segons el dret constitucionalment atorgat (art. 105.b de la CE) d'accés a arxius i registres administratius.

La universitat, entitat prestadora del servei públic essencial que és l'educació superior, es troba subjecta a les normes, els costums i els principis generals que definixen les arts i la pràctica de la ciència i l'ensenyament, però també, encara que només siga amb caràcter medial al seu alt fi científic i educatiu, realitza funcions i exercix potestats administratives, funcions que situen la universitat en l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, Llei 30/1992, de 26 de novembre, i les modificacions introduïdes per la Llei 4/1999, de 14 de gener.

D'esta manera, i com que les qualificacions dels projectes de col·laboració són veritables actes administratius que manifesten un juí públic sobre l'aptitud acadèmica del becari, estos han de tindre l'oportunitat de sol·licitar, administrativament o judicialment, la seua revisió. El dret d'accés a arxius i registres administratius, i a les actes, dels ciutadans amb interès legítim i directe, com és el del promotor de la queixa, està expressament reconegut en l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i la seua posterior modificació en la Llei 4/1999 citades.

En conseqüència, no existixen raons que justifiquen la negació tàcita a l'accés sol·licitat, per la qual cosa caldrà atorgar al ciutadà el dret a constatar explícitament que la Universitat ha actuat amb submissió plena a la llei i al dret (art. 103.1 de la Constitució Espanyola).

A més a més, el principi de transparència en l'actuació administrativa està vigent en el nostre ordenament jurídic per ser consubstancial al mateix sistema democràtic que regix al nostre país des del 1978; la justificació d'este principi en el nostre ordre constitucional deriva com a conseqüència necessària del principi de control ple de

l'actuació administrativa.

El silenci que les administracions, de vegades, mantenen davant de les sol·licituds que els ciutadans els dirigixen és una pràctica prohibida per les normes i contrària a la definició constitucional de la relació jurídicopública, en què el ciutadà que sol·licita, exigeix, reclama o recorre a l'administració, és una figura activa que posseïx vertaders drets subjectius exigibles davant d'esta, drets entre els quals hi ha el d'obtenir respostes a les seues sol·licituds i recursos (arts. 35*i* i 40 LRJAP i PAC).

D'una altra banda, dels mateixos Estatuts de la Universitat de València s'extrau el dret dels alumnes a una valoració objectiva del rendiment acadèmic i a exercir els mitjans d'impugnació corresponents contra qualsevol actuació injustificada o arbitrària, l'absència dels quals donaria lloc a la desfiguració de la institució.

Pel que fa al directe enfrontament que van mantindre el becari i el director del Departament, i que sembla haver viciat el tràmit administratiu de la reclamació de les actes de la Junta Permanent on es va decidir rectificar la qualificació del seu Projecte de Col·laboració al Departament, en el Consell de Departament en què es van debatre i van aprovar els criteris per a qualificar els projectes dels sol·licitants de beques de col·laboració del curs acadèmic 97/98, que tàcitament li han sigut denegades, vam considerar que l'actuació de la Universitat que investigàvem podia vulnerar el dret que la Constitució Espanyola, en els seus articles 9 i 103, reconeix als ciutadans a un funcionament regular i d'acord amb el dret de l'administració pública.

A la vista d'això, i segons el que s'ha previst en l'article 29 de la Llei del Síndic de Greuges, vam formular a la Universitat de València en general i al Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política en particular, les següents recomanacions:

Que s'extremen les mesures perquè les tasques de col·laboració de les anomenades beques de col·laboració siguen estrictament compatibles, en temps i lloc, amb la llicenciatura que s'estiga cursant, i que complisquen estrictament la seua finalitat, açò és: que faciliten la iniciació en tasques d'investigació directament vinculades amb els estudis que estan cursant els alumnes de l'últim curs d'estudis universitaris.

Que es facilite la informació sol·licitada, és a dir, les actes en què es va avaluar el seu Projecte de Col·laboració, els criteris d'enjudiciament i la rectificació que hi va haver:

a) Còpia de l'Acta de la Junta Permanent del Departament de Filosofia del Dret, Moral i Política en què es va decidir la qualificació del seu Projecte de Col·laboració al mencionat Departament.

b) Còpia de l'Acta del Consell del Departament en què es van debatre i es van aprovar els criteris per a qualificar els projectes dels sol·licitants de les beques de col·laboració del curs acadèmic 97-98.

c) Còpia de l'Acta de la Junta Permanent del Departament en què es va decidir rectificar la qualificació del Projecte de Col·laboració del Sr. L.

Estem pendents de conèixer la resposta de la Universitat.

2.3. Revisió de qualificacions

En la queixa núm. 971274, de què vam donar compte en l'Informe de l'any 1997, p. 277, vam dirigir al Rectorat de la Universitat d'Alacant la següent resolució:

“Notifiquem la recepció de l'informe remés el 28 de novembre de 1998 per l'Il·lm. Sr. vicerector de Departaments i Estudis, mitjançant el qual ens remet la informació que li sol·licitàvem sobre la queixa de referència, formulada pel Sr. J. V., alumne de la diplomatura d'Estadística a la Facultat de Ciències, i relativa a la impossibilitat de revisar un examen que havia realitzat, en no haver-se conservat este pel professor que n'era el responsable.

Recordem que els fets que es denunciaven en la queixa eren els següents:

Que en el curs 96-97 es va matricular en la diplomatura d'Estadística de la Facultat de Ciències d'eixa Universitat, en el pla extingit d'esta diplomatura, comunicant-li la Secretaria que no tenia dret a l'assistència a classe, per la qual cosa no hi va anar.

Una de les tres assignatures que li quedaven pendents per a obtenir el títol corresponent era Processos Estocàstics i Sèries Temporals, assignatura la nota final de la qual s'havia d'obtindre amb la mitjana de dos exàmens: el parcial de febrer i el de juny-juliol.

Considerava que l'examen de febrer li va eixir molt bé (d'un sis a un huit sobre deu), ja que el professor els va permetre vore l'examen model corregit en finalitzar la prova. No obstant això, les notes d'este examen no van ser exposades ni comunicades, per la qual cosa, en cap cas, va poder al·legar o recórrer en contra.

Posteriorment, al juliol, van aparéixer les notes finals, compostes per la mitjana entre la nota de febrer i la de juny, d'on resultava suspés, per la qual cosa, pensant que hi havia un error, es va presentar a la revisió, el 8 de juliol.

En la revisió es va corregir la nota que va passar de 3 a 4 punts sobre 10, però no se li va permetre revisar l'examen realitzat a febrer, dient-li el professor que havia tirat l'examen que estava suspés.

En eixe moment, es va produir una situació de tensió que va derivar en un enfrontament entre l'alumne i el professor, denunciant l'alumne a este per amenaces i intimidacions. L'existència d'una actuació judicial respecte d'això ens va obligar a no intervindre en este punt.

La reclamació presentada per l'alumne davant de la Comissió Permanent de la Facultat va ser, en un primer moment, no admesa pel seu degà en no estar d'acord amb el tarannà i els termes en què s'havia formulat. Una vegada presentat un nou escrit corregint certs termes, va rebre una resolució en què, sense cap motivació, el degà, com a representant de la Junta Permanent del centre, acordava desestimar les seues peticions i mantindre la qualificació de suspens.

Impugnada l'anterior resolució davant del Rectorat, es va resoldre mitjançant acord del vicerector de Departaments i Estudis, pel qual es ratificava la decisió adoptada pel degà de la Facultat de Ciències de mantindre la qualificació de suspens, indicant, entre altres coses, que segons l'informe del Departament no hi havia cap reglamentació sobre el temps que un professor havia de conservar els exàmens i que els arguments exposats per l'alumne es basaven únicament en apreciacions personals. En este acord no se li va indicar cap via d'impugnació o de recurs ulterior.

Admesa a tràmit la queixa, amb l'aclariment que s'ha fet pel que fa a la denúncia penal, i tot responent a la sol·licitat d'informació que vam dirigir a la Universitat, vam rebre l'informe de què notifiquem la recepció, en el qual, després de relatar les actuacions realitzades pel Vicerectorat de Departaments i Estudis, el seu titular ratificava la decisió presa per l'Il·lm. Sr. degà de la Facultat de Ciències i el Departament d'Estadística, atesos els informes emesos per estos.

Destaquem que l'informe del Departament d'Estadística, que el Vicerectorat va fer seu, indica, entre altres coses, que no hi ha cap reglamentació sobre el temps que un professor ha de conservar els exàmens i que tots els alumnes van tindre ocasió de revisar el seu examen.

Una vegada que vam donar trasllat al promotor de la queixa de l'informe de la Universitat, a l'efecte d'al·legacions, les va efectuar manifestant, entre altres coses, que mai no va vore la qualificació del primer parcial, perquè les notes no van eixir al tauler de notes, i que en haver comprovat que havia fet l'examen amb les correctes solucions que el docent va exposar, va pensar que la revisió seria al juny, juntament amb les del segon parcial, i que açò no era una autoavaluació.

Atés que l'actuació pública descrita ha pogut lesionar el dret del promotor de la queixa a la valoració objectiva del seu rendiment, li pregue que considere les següents raons:

El dret dels alumnes de la Universitat a impugnar, reclamar i recórrer contra les qualificacions que els òrgans universitaris atorguen als seus exercicis acadèmics, resulta incontestable a la vista de la regulació legal de l'activitat universitària, i del caràcter d'acte administratiu de resolució, dictada per una administració en exercici d'una potestat atribuïda per la llei, de les qualificacions dels exàmens.

Així, i referint-nos a la particular i específica legislació universitària, la Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació, en el seu article

6é reconeix als alumnes de tots els nivells educatius el dret per tal ‘que el seu rendiment escolar siga valorat segons criteris de plena objectivitat.’

Este dret dels alumnes per a conservar eixa categoria jurídica necessita l'existència d'un sistema de garantia, la possibilitat que una instància diferent de la que efectua la primera avaluació de l'alumne la revise objectivament.

Els Estatuts de la Universitat d'Alacant estenen encertadament la breu i solemne declaració de la llei i, en el seu article 98.2, concedixen als alumnes el dret a recórrer, davant de la Junta de Facultat, quan estiguen en desacord amb la revisió d'examen realitzada pel professor o tribunal examinador, i en el 151.c) es concreta el genèric dret a l'estudi dels alumnes en el ‘Dret a una valoració objectiva del rendiment acadèmic i a exercir els mitjans d'impugnació corresponents contra qualsevol actuació injustificada o arbitrària’, i la regulació del procediment adjectiu per a fer efectiu este dret remet a un posterior reglament.

El no desenvolupament d'este dret per alguna de les facultats, o la breu, inexacta o incompleta que unes altres pogueren fer-ne, no pot suposar en cap cas la seua derogació. En l'única interpretació possible, des del punt de vista dels drets constitucionals dels ciutadans, el no exercici pels òrgans universitaris de les facultats d'organització autònoma de què disposen, no dóna lloc a una derogació de les lleis generals, sinó a la seua aplicació directa.

Considerem que el contingut mínim, indisponible del dret a recórrer contra les qualificacions, l'absència del qual donaria lloc a la desfiguració de la institució, inclou l'obligació pública de conservar els exàmens, les actes o els altres elements de prova tot el temps durant el qual pogueren ser recorregudes les seues qualificacions. La pèrdua o destrucció d'estos elements, com ha sigut el cas d'esta queixa, suposa la privació arbitrària o injustificada d'un dret a l'alumne afectat i una autodeclaració d'impunitat prohibida per a l'autor o el consentidor de la destrucció, que d'esta forma s'allibera de la possible revisió dels seus actes.

Pel que fa al directe enfrontament que van mantindre l'alumne i els òrgans universitaris, i que sembla haver viciat el tràmit administratiu de la seua reclamació, considerem que la conducta del ciutadà/administrat, subjecte a l'imperi i a les potestats de l'administració, no pot ser mai un argument que permeta de pla la modificació de les normes generals i el seu tracte discriminatori. Acceptar que els ciutadans, situats en un pla diferent en l'organigrama administratiu, manifesten opinions sobre la qualificació, bondat, perícia, intenció... dels professors o autoritats acadèmiques, no suposa només una prova d'urbanitat i d'educada deferència, és una obligació imposada per la llei. Una vegada manifestada la seua opinió pel ciutadà/alumne, esta podrà tindre unes conseqüències particulars si el que s'ha dit s'inclou en algun tipus penal o disciplinari, però en un altre cas no podrà afectar l'exercici dels drets ni l'acompliment de les obligacions públiques, ja que estos drets i obligacions no es condicionen a una prèvia renúncia al dret a opinar o a denunciar el que es consideren irregularitats.

En definitiva, hem de reiterar el recordatori de deures legals que ja vam formular en

la queixa 940041, relativa també a irregularitats en un procediment de revisió de qualificacions. Segons déiem, la Universitat, entitat prestadora del servei públic essencial que és l'educació superior, està subjecta a les normes, els costums i els principis generals que definixen els arts i la pràctica de la ciència i el seu ensenyament, però també, encara que només siga amb caràcter medial al seu alt fi científic i educatiu, realitza funcions i exercix potestats administratives, funcions que situen la universitat en l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, de 26 de novembre de 1992.

D'esta forma, com que les qualificacions dels exàmens són vertaders actes administratius que manifesten un juí públic sobre l'aptitud acadèmica dels ciutadans, estos han de tindre l'oportunitat de sol·licitar, administrativament o judicialment, la seua revisió. Dret reconegut en la Constitució Espanyola pels seus articles: 9.1, que estableix la submissió dels poders públics a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic; 9.3, que proclama la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics; 103.1 que imposa el caràcter objectiu i servicial de les administracions públiques i la seua submissió plena a la llei i al dret, i, finalment, 106.1, que assenyalava que els tribunals controlen la legalitat de l'actuació administrativa, com també la seua submissió als fins que la justifiquen.

Per tot això, i en exercici de la potestat que atribuïx al Síndic de Greuges l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1998, li dirigisc el recordatori de deures legals que ha quedat exposat, a fi que el faça extensiu a les persones i els òrgans que han intervingut en este expedient.”

La resolució del Síndic va ser acceptada.

- Sol·licitud d'ajuda econòmica i adjudicació d'oficina a una coordinadora d'estudiants de la Universitat d'Alacant

Vam procedir al tancament de la queixa registrada amb el núm. 990774, ja que de les actuacions practicades amb motiu de la seua tramitació es desprenia que s'havia obert una via de solució amb el Defensor Universitari.

La queixa en qüestió es referia a la demanda formulada pel promotor de la queixa, en representació del Bloc d'Estudiants Agermanats de la Universitat d'Alacant, d'una ajuda econòmica per al pagament de material d'oficina i d'adjudicació d'un despatx que li havia sigut desestimada sistemàticament pel Consell d'Alumnes sobre la base que la coordinadora promotora de la queixa no estava registrada en l'anomenat Hotel d'Associacions del Consell d'Alumnes de la Universitat d'Alacant.

- Nous plans d'estudi i substitució del Pla del 1965 a la Facultat de Dret de la Universitat de València

El Sr. E. B. M. i la Sra. A. I. R. van presentar escrits, amb dates 3-9-99 i 28-9-99 respectivament, que es van registrar amb els números 991027 i 991050. Estos es fonamentaven en el fet que la implantació dels nous plans d'estudi de la Facultat de Dret de la Universitat de València, en substitució del Pla d'Estudis encara vigent del 1965, els suposava un perjudici i discriminació per haver-se incorporat a la Facultat de Dret en el curs 1992-1993 i afectar-los el sistema de transitorietat per a la incorporació dels nous plans, i perquè s'aplica de manera discriminatòria.

Les queixes van ser admeses a tràmit, acumulant-se les dos. Vam sol·licitar informe a la Universitat de València sobre la implantació dels nous plans d'estudi de la Facultat de Dret en substitució del Pla d'Estudis encara vigent del 1965, el sistema de transitorietat i el nombre de convocatòries.

De l'estudi minuciós de l'àmplia documentació aportada per la mencionada Universitat va resultar que, en aplicació del RD 1.497/1987, de 27 de novembre, pel qual s'establixen les directrius generals comunes dels plans d'estudi dels títols universitaris de caràcter oficial; el RD 1.424/1990, de 26 d'octubre, pel qual s'establix el títol universitari oficial de la Llicenciatura de Dret, i les directrius generals pròpies del seu pla d'estudis, es va marcar la data del termini màxim de tres anys per a la transformació del pla d'estudis, segons regula la disposició transitòria primera del RD 1.497/1987. Per acord de la Junta de Govern de la Universitat de València, de data 28-maig-1993, es va aprovar el pla d'estudis de la Llicenciatura de Dret, homologat el 28-setembre-1993 pel Consell d'Universitats i publicat en el *BOE* núm. 281, de 24 de novembre de 1993. La Universitat de València va augmentar el nombre de convocatòries als exàmens a sis, en comptes de quatre, que cal realitzar en els tres cursos acadèmics següents, tot acollint-se a situacions excepcionals, com així feia possible la modificació del RD 1.497/1987, de 27 de novembre, contingut en el RD 2.347/1966, de 8 de novembre.

De tot això, doncs, no vam observar en el present cas actuació irregular de la Universitat de València que haja vulnerat cap dels drets ni llibertats constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringisquen els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució, i, per això, vam procedir al tancament de la queixa.

- Discriminació de mitjans de comunicació

En la queixa núm. 991204, el director d'un diari de la província d'Alacant exposava que la Universitat d'Alacant té a l'abast dels universitaris diversos mitjans de comunicació, a la Biblioteca General, a la Biblioteca de la Facultat de Dret i a la de la Facultat d'Econòmiques i que, no obstant això, en cap de les tres esmentades biblioteques estava a disposició dels alumnes cap exemplar del diari que dirigia.

Considerava en el seu escrit que esta situació suposava un greuge comparatiu, ja que la Universitat adquirix periòdics com *Avui*, que no tenen cap presència a la

província d'Alacant.

Els representants del diari van traslladar estes circumstàncies a les autoritats acadèmiques i al Consell Social de la Universitat, sense obtindre cap resposta, cosa que lesionava, continuava, principis com el pluralisme informatiu i la llibertat d'informació, consagrats constitucionalment.

Admesa la queixa, el vicerector d'Ordenació Acadèmica i Professorat ens va informar que, per a l'adquisició de premsa escrita es tenien en compte aquelles publicacions de premsa diària d'àmbit provincial o nacional, amb edicions provincials o regionals, que tinguen una difusió mínima acreditada de 5.000 exemplars diaris, amb independència de quin siga el seu tiratge declarat.

Respecte al diari *Avui*, citat en la queixa, en efecte, s'adquirix perquè els Estatuts de la Universitat d'Alacant, aprovats per Decret 107/1985, de 22 de juliol, del Consell de la Generalitat Valenciana (*DOGV* de 26 de setembre), assenyalen com un dels seus fins "Potenciar el coneixement i l'ús de la llengua pròpia, valencià, segons l'Estatut d'Autonomia, acadèmicament català, tot atenent la seua consolidació i plena normalització en tota la vida universitària".

Al tancament de la present Memòria anual a les Corts Valencianes, l'expedient esmentat no ha sigut resolt per estar pendents les al·legacions del seu autor.

2.4. Queixes d'anys anteriors

L'APA del CP Rafael Juan Vidal, d'Ontinyent, es va dirigir novament a esta institució a fi de comunicar-nos que subsistia el problema relatiu a les deficiències observades a les instal·lacions del citat col·legi públic i que van donar lloc a la queixa núm. 980113. Vam resoldre reobrir el citat expedient i interessar de l'Ajuntament d'Ontinyent i de la Direcció Territorial d'Educació l'emissió de sengles escrits que informaren sobre les deficiències existents, com també, si era procedent, de les mesures adoptades per a esmenar-les i que ens permetrien resoldre, amb caràcter definitiu, la nostra actuació respecte d'això. Estem a l'espera de la recepció dels citats informes complementaris.

En la p. 215 de la nostra anterior Memòria a les Corts Valencianes, ens referíem a la queixa núm. 980932, pendent, en aquell moment, de les al·legacions del seu promotor.

Després d'una prolongada investigació sobre els Programes d'Educació Bilingüe que aplica el CP Molivent, de Guardamar del Segura, i quin era el seu disseny particular, no vam observar una actuació irregular de l'administració educativa que justificara l'actuació del Síndic de Greuges.

L'examen de la comunicació que ens va ser remesa per la Direcció General

d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística ens va revelar que l'assumpte havia d'emmarcar-se en la capacitat autoorganitzativa de l'administració educativa, valoració en última instància aliena a les competències d'esta institució, sense perjudi que, com no podia ser menys, el Síndic de Greuges, amb caràcter general i de conformitat amb la seua llei reguladora, formule a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, a través de les seues direccions generals de Centres Docents, d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, i de Personal, recomanacions i suggeriments perquè s'adopten totes les mesures organitzatives que siguen necessàries, ordinàries i extraordinàries, per a garantir, en tot cas, l'aplicació efectiva dels Programes d'Educació Bilingüe en tots els centres escolars, amb l'objectiu últim d'estendre l'ús de la nostra llengua a tots els àmbits culturals, acadèmics, docents i d'investigació de la nostra Comunitat Autònoma, i això, per considerar l'ensenyament el vehicle fonamental per a la recuperació del valencià.

3. QUEIXES NO ADMESES

3.1. No admissions per no reunir les queixes condicions formals o objectives per a iniciar una investigació

Les queixes núm. 991073, 991054, 991060 i 991037 van ser presentades pel president de l'Escola Valenciana, i no van ser admeses perquè, segons li vam comunicar, per a poder intervindre en els assumptes que ens manifestava havien de ser els interessats els que firmaren la queixa, de conformitat amb el que es desprén d'allò que s'ha establert en l'article 15.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. Entenent que interessats eren els pares i les mares dels xiquets i les xiquetes dels diferents col·legis els problemes dels quals ens plantejava.

- Queixes formulades per autoritats administratives en matèries relacionades amb les seues competències

Les queixes 990422, 990427 i de la 990114 a la 990170, van ser presentades per òrgans de govern de diversos centres docents, als quals vam informar de la nostra impossibilitat d'admetre a tràmit les queixes que formulen òrgans de l'administració contra actuacions dels seus superiors. En este sentit, tant el cap d'estudis, el director, com el claustre de professors, formen part dels òrgans de govern del centre docent, de conformitat amb el que s'ha establert, entre altres, per l'article 9 de la Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de Participació, Valoració i Govern dels Centres Docents.

Esta limitació d'accés és conseqüència directa del concepte institucional del Síndic de Greuges, constituït amb la finalitat de vetlar pels drets i les llibertats constitucionals i estatutaris dels ciutadans en les seues relacions amb

l'administració pública o amb els ens sotmesos a la seua tutela.

Per això, els conflictes que sorgisquen entre les diferents autoritats i òrgans administratius, com també entre les administracions públiques, hauran de resoldre's a través de les vies democràtiques i jurídiques oportunes, entre les quals no es troba la intervenció mediadora d'esta institució.

No obstant això, vam informar els promotors que podrà formular la queixa qualsevol persona interessada (associació de pares d'alumnes o alumnes o pares individualment, etc.) que no tinga la condició d'autoritat o òrgan de l'administració en el sentit indicat, transcorregut un temps prudencial des que es va sol·licitar l'actuació de l'administració sense haver obtingut resposta satisfactòria.

Les queixes núm. 990226, 990379, 990402 i 990421 també van ser presentades per òrgans de govern de diferents centres docents de la Comunitat Autònoma Valenciana, que no van poder ser admeses per les raons exposades anteriorment.

3.2. No admissió per carència de fonament o per inexistència d'irregularitat administrativa

La qüestió que ens van plantejar en la queixa núm. 990010 se centrava en la denúncia d'un alumne que quan estava matriculat, durant el curs 96-97 a la Universitat d'Alacant, la seua Facultat va ser segregada d'esta i integrada a la Universitat Miguel Hernández, on va estar matriculat durant els cursos 97/98 i 98/99.

L'autor de la queixa havia interessat del vicerector de Centres poder accedir a la convocatòria extraordinària de desembre, sol·licitud que li va ser denegada ja que, segons la normativa de la Universitat Miguel Hernández, la mencionada convocatòria s'estén només a aquells alumnes que tinguen pendents com a màxim tres assignatures per a acabar els seus estudis.

Paral·lelament, es va informar que la Delegació d'Estudiants estava negociant la possibilitat d'ampliar la convocatòria referida.

Després d'estudiar l'escrit de queixa, i la documentació complementària que l'acompanyava, no vam observar una actuació il·legítima de l'administració que justificara la intervenció del Síndic de Greuges, ja que en adscriure's els estudis d'Estadística a la UMH, és a la normativa pròpia d'eixa Universitat on caldrà atindre's.

En la queixa núm. 990404, la seua promotora denunciava una possible desigualtat ocorreguda durant la prova selectiva de grup B, ajudant de biblioteca,

convocada per la Universitat de València, per haver d'efectuar-la a través d'Internet, i ens indicava que hi van participar vint-i-dos opositors i que li havien manifestat que no van tindre problemes amb Internet, llevat d'un. La interessada admet que no pot acreditar que la xarxa d'Internet no funcionara correctament, ni el que va ocórrer el citat dia, i que no va efectuar durant el transcurs de l'esmentada prova cap queixa, ni va sol·licitar el canvi d'ordinador.

De la documentació aportada es desprén que 20 opositors, d'un total de 22, van accedir a Internet i que no van tindre problemes en l'accés a catàlegs. Una vegada que es va efectuar recurs a la Universitat de València, esta va respondre que les possibles dificultats sorgides en el quart exercici van afectar per igual el conjunt de concursants, i que no van observar l'existència de desigualtat ni arbitrarietat, tot indicant que l'anul·lació que se sol·licita en el recurs podria originar greus perjudicis als altres aspirants que han acceptat el resultat d'aprovat publicat.

3.3. Altres casos de no admissió

Pel que fa a la queixa núm. 980709, del president de l'APA de l'Institut Miralcamp, de Vila-real, referia que, amb motiu del començament del curs escolar, en tots els col·legis i instituts públics es lliura un full als alumnes per tal que els seus pares hi manifesten si volen que els facen classes de Religió o d'Ètica als seus fills.

Els autors de la queixa entenen que se'ls obliga a manifestar la seua ideologia, religió o creences, manifestacions que són contràries a la Constitució.

Estudiada la queixa, i com que es va observar que no s'havien realitzat davant de l'administració pública competent les actuacions pertinents, no havia sigut possible que es pronunciara, ni expressament ni tàcitament, cap organisme o centre directiu de l'administració. Per tot això, fins que l'administració no haja resolt de manera expressa la qüestió que el promotor planteja o qualsevol altre tipus d'actuació irregular d'aquells organismes competents, lamentem no poder intervenir.

No obstant això, vam informar el promotor de la queixa que l'ensenyament de Religió es regula específicament pel RD 2.438/1994, de 16 de desembre, que té caràcter de norma bàsica segons la seua disposició final primera.

Esta norma, després de reiterar que l'ensenyament de la religió catòlica en els nivells de Educació Infantil (2n cicle), Primària, Secundària Obligatòria i Batxillerat seran d'oferta obligatòria per als centres, i de caràcter voluntari per als alumnes (art. 1), assenyala en el seu article 3.1 que "els pares o tutors dels alumnes, o ells mateixos si foren majors d'edat, manifestaran, voluntàriament, al director del centre al començament de cada etapa o nivell educatiu, o en la primera adscripció de l'alumne al centre, el seu desig de cursar l'ensenyament de Religió. Els centres docents demanaran expressament esta decisió en la primera inscripció de l'alumne al centre o al principi de cada etapa". El segon paràgraf d'este mateix article estableix

que "per als alumnes que no hagueren optat per seguir ensenyament religiós, els centres organitzaran activitats d'estudis alternatives, com a ensenyaments complementaris, en horari simultani als ensenyaments de Religió."

IV

SANITAT

Introducció

A continuació, fem referència a les queixes plantejades davant d'esta institució en l'àrea de sanitat durant l'any 1999, i també a les que pertanyen a anys anteriors que van ser concloses en este exercici. El nombre total de queixes registrades en matèria de sanitat puja a 52, i s'hi observa un notable increment respecte de l'any anterior, els continguts de les quals desglossarem seguidament.

En relació amb les queixes plantejades per motiu de les demores per a les intervencions quirúrgiques, si bé es manté el nombre de les rebudes sobre esta problemàtica, la resposta de l'administració ha sigut puntual en totes elles i, fonamentalment, la solució ha sigut favorable al ciutadà quasi en la seua totalitat, com es desprén del relat individualitzat de les queixes.

Continuen presentant-se queixes sobre les quals, encara que tinguen un contingut diferent, esta institució estima que si el dret a la informació dels pacients fóra més real i efectiu no s'hagueren produït, ja que, per la informació facilitada per l'administració en el curs de la tramitació de les queixes, s'ha conclòs amb la resolució del problema dels promotors.

Volem fer referència especial a la resolució dictada per esta institució, i acceptada per l'Hble. Sr. conseller de Sanitat, que posava fi a una discriminació relacionada amb el dret a la salut i a l'atenció primària. Esta es produïa en l'accés al dret a les prestacions ortoprotèsiques basat en la patologia i no en la discapacitat, la qual cosa donava lloc al fet que situacions iguals tingueren resultats diferents, unes tenien el dret i unes altres no, segons que la seua patologia estiguera inclosa o exclosa del Catàleg General d'Especialitats de Material Ortoprotèsic. Este reconeixement per part de l'administració comporta que el dret a l'assistència sanitària es produïsca en condicions d'igualtat efectiva, de conformitat amb els principis constitucionals.

El dret a l'obtenció de còpies de la història clínica per part dels pacients continua sent motiu de presentació de queixes en esta institució. La majoria es resolen favorablement en el curs de la investigació i es lliura la citada còpia al pacient, però es produïx, de vegades, el cas que la documentació ha sigut destruïda; este cas va provocar que el Síndic de Greuges recomanara a la Conselleria de Sanitat, en el marc de les seues competències, la necessitat de regular la duració i conservació de la documentació clínica, especificant el temps de conservació de la història clínica, amb caràcter definitiu, durant tota la vida de l'afectat, per a donar compliment a allò que s'ha regulat en l'apartat 5é.6a de l'annex I del Reial Decret Llei 63/1995, de 20 de gener, sobre Ordenació de Prestacions Sanitàries del Sistema Nacional de Salut, que estableix que constituïxen serveis en matèria sanitària i assistencial la comunicació o lliurament, a petició de l'interessat, d'un exemplar de la seua història clínica, o de determinades dades que s'hi continguén, sense perjudici de la seua obligació de conservació al centre sanitari.

Les queixes no admeses en este apartat ho van ser, fonamentalment, per trobar-se en tràmit un procediment judicial, com també per tractar-se de valoracions tecnicocientífiques.

Durant este exercici, s'ha produït una reestructuració de la Conselleria de Sanitat i s'ha creat la Direcció General per a l'Atenció al Pacient, a la qual ens hem dirigit fonamentalment per a demanar la informació necessària sobre les queixes plantejades i hem trobat una gran col·laboració del citat organisme, com també interès per a resoldre els problemes suscitats i millorar la gestió assistencial.

1. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

1.1. Llistes d'espera

L'existència de les llistes d'espera, irregularitat sanitària instal·lada en els usos com a pràctica, segons sembla, inevitable, ha motivat des de les primeres actuacions del Síndic de Greuges una particular atenció d'esta institució. En les nostres investigacions hem hagut d'admetre com a comprensibles certes demores en l'assistència sanitària, produïdes per un sistema sanitari que garantix l'assistència

universal i gratuïta dels ciutadans. La comprensió d'estes demores no suposa l'acceptació pel Síndic de Greuges de les molèsties, els riscos i el dany que suposa la persistència de malalties o dels seus símptomes, les queixes que les denuncien immediatament són investigades.

Les demores tenen, no obstant això, un límit inacceptable, en el moment en què donen lloc a una vertadera no assistència als ciutadans que es veuen privats de les atencions que necessiten i que no poden ser suplides per unes altres més tardanes. La demora en l'atenció mèdica, quan es per raons organitzatives, defectuosa aplicació dels mitjans i recursos, a la inadequada programació d'estos, constituïx una actuació pública irregular lesiva al dret constitucional a la vida i a la salut. La comprensió de l'abast del dany que es produïx per la demora quan esta no suposa més que omissió, ha provocat en els últims anys importants actuacions públiques que, d'una banda, tot permetent l'aplicació de tècniques gerencials en la sanitat pública i, d'una altra, utilitzant els mitjans privats que, en definitiva, formen part del sistema sanitari, han limitat les esperes.

No obstant això, persisteixen llistes d'espera i els ciutadans, que patixen el que no entenen sinó com a demores burocràtiques, continuen sol·licitant ajuda per a ser atesos, com es pot vore per les següents queixes:

En la queixa núm. 990580, la seua autora al·legava que, a l'abril de 1997, en una visita a la consulta de cirurgia plàstica de l'Hospital General Universitari de València, se li va fer un reconeixement en la part inferior de l'abdomen i se li va detectar un esquinç muscular de part a part, se li va proposar ser operada en un any o dos com a màxim. Al març de 1999, es va personar en el citat Hospital per a informar-se sobre la data de l'operació, on se li va indicar que hauria d'esperar un altre any o dos més, per la qual cosa va presentar una reclamació per escrit, sense tindre'n resposta. L'autora de la queixa entenia que el seu problema era de salut i no d'estètica i, això, li produïa dolors, i també trastorns psicològics que la feien haver d'acudir a la consulta del psicòleg.

Admesa la queixa, en vam donar trasllat al director de l'Hospital General Universitari de València i, com que no vam obtindre cap resposta, la vam elevar al director general per a la Prestació Assistencial. Ambdós ens van enviar la informació que s'havia telefonat a l'autora de la queixa per a visita preoperatòria, però que no responia.

Esta institució va comunicar la informació a la promotora de la queixa per a evitar majors dilacions. Posteriorment, la promotora ens va sol·licitar que suspenguérem la investigació perquè s'havia produït la visita preoperatòria i estava pendent que li realitzaren les proves per a l'operació.

La Sra. A. M. va presentar la queixa núm. 990279, on exposava que va ser operada a l'Hospital de València al Mar, ja que havia acceptat l'oferta del Pla de Xoc i que va quedar descontenta del resultat de la intervenció. Per això, havia de

ser intervinguda una segona vegada, però atesa l'experiència anterior va renunciar a ser remesa al Pla de Xoc, per la qual cosa continuava pendent de ser intervinguda.

En el curs de la investigació ens va comunicar que va ser operada a l'Hospital Dr. Peset i que a l'octubre la tornarien a intervindre. Posteriorment, ens va informar que, com que no havia quedat satisfeta, havia presentat la corresponent demanda al jutjat i ens sol·licitava que tancàrem la queixa.

Un veí de Benidorm va presentar la queixa núm. 990340 en què exposava que, per raons familiars, va optar per sotmetre's a una operació de vasectomia, cosa que va sol·licitar al Servei Valencià de Salut, Urologia, a través del centre de planificació familiar, feia diversos anys. Atés que no havia rebut cap resposta, l'11-11-98 va tornar a sol·licitar la mencionada intervenció, sense que, fins a hores d'ara, l'hagueren avisat.

Admesa a tràmit la queixa, se'n va demanar informació al director general d'Atenció Especialitzada, qui ens va comunicar que l'autor de la queixa va ser intervingut a l'Hospital de la Vila Joiosa, el 10-11-99, per la qual cosa vam donar per tancada la investigació.

En la queixa núm. 990085, remesa des de Santa Pola, el seu autor denunciava que, des del 28 d'agost de 1998, estava proposat per a ser operat, que patia continus dolors i que, al gener de 1999, no havia rebut cap comunicació.

Vam sol·licitar-ne informació al director territorial de la Conselleria de Sanitat d'Alacant, qui ens va comunicar que l'autor de la queixa va ser intervingut quirúrgicament el dia 1 de febrer de 1999 a l'Hospital d'Elx, per la qual cosa vam donar per conclosa la nostra investigació.

Des d'Alcoi, una ciutadana ens exposava el seu problema, en la queixa 990762. A causa d'una deterioració en les cames que li produïa dolors. A l'octubre de 1998, va ingressar en urgències a l'Hospital Verge dels Lliris, d'Alcoi, i derivada a l'Hospital La Fe, de València, per tal que li feren unes proves. Sol·licitava que se l'informara del diagnòstic i considerava el seu cas urgent per tindre una mobilitat molt reduïda, dolors forts i continus, amb una deterioració progressiva, cosa que l'afectava de forma psicològica.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General per a la Prestació Assistencial, que ens va comunicar que havia sigut inclosa en llista d'espera quirúrgica, amb prioritat u, el dia 14-9-99, cosa que vam comunicar a la promotora. Posteriorment, el director de l'Hospital General Universitari de València i la peticionària ens van informar que havia sigut operada, tot agraint-nos les gestions realitzades, per la qual cosa vam donar per tancada la investigació.

En la queixa núm. 990913, el Sr. S. G. ens exposava que va tindre un accident de trànsit i que portava dos mesos esperant que li feren una ressonància magnètica, prova que era molt important que es realitzara perquè patia dolors continus. En el curs de la investigació ens va comunicar que li havien realitzat l'esmentada prova, per la qual cosa vam donar per tancat l'expedient.

La queixa 991213 va ser admesa a tràmit i finalment resolta, a petició de l'interessat, per haver-se resolt satisfactòriament.

Substancialment, el promotor exposava que després de sofrir un atac cerebral al desembre de 1998, i després de la realització de les pertinents proves mèdiques, li van dir que havia de ser intervingut quirúrgicament per patir una lesió en el cor i en la caròtida esquerra, i per això estava en llista d'espera des del mes de maig.

Després d'interessar informes a la Direcció Mèdica de l'Hospital Clínic i també a la Direcció General per a l'Atenció al Pacient, ens van confirmar les al·legacions formulades pel pacient i es va practicar la intervenció amb resultat satisfactori, per la qual cosa vam donar per conclosa la nostra intervenció.

Després d'un detallat estudi de la queixa núm. 981066, vam procedir al seu tancament i arxiu, ja que vam constatar la no vulneració dels drets de la promotora d'esta queixa, i que havia sigut intervinguda quirúrgicament a l'Hospital General d'Alacant, després de l'autorització per escrit de la mateixa interessada.

1.2. Pràctica professional

La queixa 991045 expressava el descontent del seu autor perquè, el passat mes de juny del 1999 i després de 4 anys, se li negava l'assistència en el Servei de Traumatologia de l'Hospital de la Marina Baixa, de la Vila Joiosa, on se li estava prestant des del 1995, inclosa una intervenció quirúrgica al gener de 1996. En el Servei d'Atenció a l'Usuari, el dia 26 de juliol de 1999, va sol·licitar la lliure elecció d'hospital i del servei hospitalari, de què va rebre com a resposta que és molt difícil donar assistències a malalts a qui els correspon un altre hospital i més quan es tracta de revisions. L'interessat creia que la citada resolució vulnerava el seu dret a elegir lliurement tant l'hospital com el metge.

Admesa la queixa es va sol·licitar la informació corresponent a la Direcció General d'Atenció al Pacient, de la Conselleria de Sanitat, la qual ens va comunicar el següent:

"Amb relació a la queixa plantejada pel Sr. J., respecte a l'Hospital de la Vila Joiosa, este centre ens comunica que va prestar l'atenció adequada a este pacient fins que es va solucionar el problema clínic que l'afligia, i que se l'havia visitat sense problemes per este motiu.

Al juliol de 1999, este senyor va acudir a l'Hospital per molèsties en una altra articulació, on se li va suggerir la necessitat de fer proves diagnòstiques a l'Hospital General d'Alacant, centre on el pacient hauria d'acudir per sectorització, ja que residix en esta ciutat i era un nou procés diferent del que es va tractar anteriorment en este centre.

En este centre insistixen que no es va negar l'assistència, sinó que, en no ser un procés urgent, se'l va informar d'on li correspondria acudir.

D'una altra banda, li van comunicar que no hi ha normativa legal que regule específicament el dret a elegir lliurement hospital pels pacients, sinó que açò està determinat per criteris de planificació sanitària i complexitat del procés assistencial oferint, en casos de conflicte, la possibilitat de canvi de servei hospitalari per a cada procés, i este tràmit es valora persona a persona pel Servei d'Admissió i la Direcció Mèdica de cada centre, en funció de si és o no pertinent."

De tot això, hem donat trasllat a l'interessat perquè formulara al·legacions i, si no aportara fets nous, tancar l'expedient.

En la queixa 990110, el seu promotor exposava els fets ocorreguts al Centre d'Especialitats de Burjassot en acudir, el 20 de gener de 1999, a la consulta del Dr. M. el tracte del qual estimava que no havia sigut correcte, cosa que havia comunicat al Servei d'Atenció al Pacient.

Admesa la queixa, i per a aclarir el que havia ocorregut, vam sol·licitar informació sobre això a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat, a València. Des d'allí, se'ns va informar de la realització d'actuacions per a resoldre el problema plantejat, actuacions que havien sigut comunicades al promotor de la queixa. A la vista de l'actuació de l'administració, i com que l'autor de la queixa no va aportar elements que aconsellaren continuar amb la nostra investigació, vam procedir al tancament de l'expedient.

La Sra. I. L., en la queixa núm. 990767, ens va manifestar la seua preocupació perquè el dia 7 de juny va presentar una reclamació en Admissió de consultes externes i al director mèdic de l'Hospital General d'Alacant sense obtindre resposta. Considerava que el seu problema requerix una solució ràpida perquè li podria causar seqüeles irreversibles. En el curs de la investigació ens van informar, l'autora i el seu espòs, que havien sigut rebuts pel director de l'Hospital, que es va celebrar una sessió clínica amb els traumatòlegs en què se'ls va informar que era procedent realitzar una intervenció quirúrgica i que es realitzaria aproximadament el 22 de juliol, per la qual cosa sol·licitaven que paralitzàrem la investigació. Posteriorment, ens van confirmar que havia sigut operada el dia 23 de setembre i ens agraïen les gestions, per la qual cosa vam tancar l'expedient.

El Sr. J. C., en la queixa 991136, mostrava la seua disconformitat amb el

tracte rebut a l'Hospital de Vinaròs amb motiu de l'ingrés de la seua filla.

Admesa la queixa a tràmit, es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Atenció al Pacient i, una vegada que es va rebre, es va procedir al tancament de l'expedient després d'informar-ne l'autor de la queixa, ja que del seu contingut es desprenia que el director mèdic de l'Hospital de Vinaròs li havia oferit les seues disculpes de forma expressa i que, en cap moment, no s'havia produït negativa o falta d'assistència per part de l'administració sanitària.

En la queixa 990284, una veïna d'Alfagar ens feia una exposició detallada de la seua història clínica, tot adjuntant una sèrie de documents que l'avalaven, i feia una sèrie de preguntes a les quals no havia obtingut resposta amb anterioritat. També sol·licitava ser tractada de totes les seues malalties en un mateix centre clínic. Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Atenció Especialitzada, que ens va enviar un detallat informe, després de sol·licitar la col·laboració dels diversos centres on havia sigut tractada a fi d'aclarir els fets exposats per l'autora de la queixa i passar a donar resposta a totes i cada una de les qüestions suscitées, per a acabar exposant que estaven a l'espera de l'enviament de la informació clínica a tots els centres implicats amb què faran un posterior informe addicional. D'això vam donar coneixement a la promotora i, posteriorment, de l'informe remés en segon lloc on, entre unes altres coses, es manifestava que estava sent controlada a l'Hospital Clínic Universitari sense majors problemes. A hores d'ara ens trobem en període d'al·legacions per si la promotora aportara fets nous que motivaren continuar la nostra intervenció.

En la queixa 990908, la Sra. A. O., de València, ens exposava substancialment que estava sent tractada a la Policlínica Casa del Mar de València i que, després de visitar l'inspector mèdic de zona, li havien realitzat algunes proves, sense que se li'n donara informació ni del resultat ni del seu objecte. Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Atenció Especialitzada de la Conselleria de Sanitat que, en un primer moment, ens va informar de totes les vegades que l'autora de la queixa s'havia dirigit a eixa Direcció General i que se li havien solucionat puntualment els problemes sorgits. Amb posterioritat, se'ns va informar de l'assistència prestada al Servei de Dermatologia del Centre d'Especialitats del Grau i la seua remissió a l'Hospital Clínic Universitari de València, i, finalment, de la realització de les proves epicutànies especials a l'Hospital Clínic de València, per la qual cosa, després de donar trasllat de tota la informació a l'autora de la queixa sense que al·legara fets nous, vam donar per tancada la investigació.

El pare de M., una xiqueta de vint-i-dos mesos que va haver de ser ingressada a l'Hospital Infantil La Fe, de València, ens donava compte, en la queixa 990221, que en uns altres hospitals de València es permet, quan es tracta de pacients menors, que puguin estar en companyia dels seus progenitors i, per això, la normativa de l'Hospital La Fe, que limitava l'horari d'estada dels pares amb els

menors, podria suposar un greuge comparatiu.

Una vegada que vam admetre a tràmit la queixa, vam interessar del centre hospitalari la remissió del seu informe sobre les al·legacions del promotor i, si era procedent, la concreció de les raons de la limitació horària assenyalada.

Després d'una detallada anàlisi de l'informe que ens va fer arribar la Subdirecció Mèdica, i del qual puntualment vam donar trasllat a l'interessat, vam procedir al tancament i arxiu de l'expedient incoat, ja que no vam observar una actuació de l'administració sanitària que implicara una infracció de l'ordenament jurídic que menyscabara l'exercici de drets constitucionals o estatutaris, atés que, la mera disconformitat amb els criteris d'organització i de funcionament dels serveis públics no pot, per si sola, motivar la nostra intervenció.

I, d'una altra banda, les normes que regixen les hores de visita de pares i familiars dels xiquets ingressats a l'Hospital La Fe van ser consensuades amb els pares dels pacients, després d'un informe del cap del Servei de Pediatria en què es raonava la seua motivació, i els pares van comprendre l'absoluta necessitat d'estes normes, en benefici de l'atenció als mateixos pacients, i per a no interferir en el treball assistencial dels facultatius i del personal d'Infermeria.

La promotora de la queixa núm. 991478 exposava que patia una alopecía areata i que, després de passar per múltiples tractaments sense resultat efectiu, la van tractar amb un medicament nou, la ciclosporina no sistèmica. La queixa es produïa perquè l'inspector mèdic es negava a donar el vistiplau a les receptes, tot i que es tractava d'un medicament car i que no podia pagar-se'l.

En no poder costejar-se el medicament, el metge li va canviar el tractament per un altre, si bé la interessada no hi estava d'acord, cosa que li produïx un estat d'ànim depressiu que no afavoria la seua situació clínica i el tractament psiquiàtric.

Va efectuar reclamació davant de la Direcció General d'Atenció Especialitzada de la Conselleria de Sanitat, on li van dir que, consultada la Direcció General d'Atenció Primària i Farmàcia, se'ls informa que el citat medicament no té indicació aprovada pel Ministeri de Sanitat per al seu problema, per la qual cosa el facultatiu que li ho va ordenar va haver de preveure la despesa addicional que suposava per a la pacient, en no estar aprovat, o establir una altra indicació d'ús diferent de l'actual.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe al Servei de Prestacions i Assistència Farmacèutica de la Conselleria de Sanitat. Rebut l'informe, este manifestava que "la ciclosporina no sistèmica no té com a indicació autoritzada al nostre país el tractament de l'alopecía, per tant, no pot obtindre's mitjançant recepta mèdica tot i el visat de la inspecció.

La utilització d'un medicament per a una indicació no autoritzada està arreplegada en el RD 561/1993, de 16 d'abril, sobre Assajos Clínics, en la qual s'establix, per a

estos casos, la via de 'l'ús compassiu', i la sol·licitud d'un tractament d'ús compassiu haurà d'efectuar-se des de l'hospital corresponent.”

Vam donar trasllat de l'esmentat informe a la interessada, indicant-li que la sol·licitud del tractament amb el medicament esmentat ha d'efectuar-la a l'hospital que li corresponga, per tal que efectue les gestions pertinents. Com que no va efectuar al·legacions ni va aportar nous elements que aconsellaren continuar la nostra actuació, vam procedir al tancament de la investigació.

El Sr. P. R. va formular la queixa núm. 991490 on exposava que patia diverses malalties que desconeixia i que els metges que l'havien atés li havien receptat diversos tractaments de què no obtenia milloria. Com que es trobava confusa, sol·licitava ser reconeguda per un tribunal mèdic que arribe a una conclusió mèdica sobre la seua malaltia.

Es va contactar telefònicament amb la interessada, a fi que ens informara si havia efectuat alguna reclamació a la Inspecció Mèdica de zona, indicant que no havia efectuat cap reclamació. Després d'això, li vam notificar que quedava en suspens la seua queixa, i la invitàvem per tal que formulara queixa a l'inspector mèdic de zona i que ens en fera arribar el resultat per a procedir a l'arxiu o tramitar la seua queixa, segons el resultat. Queda pendent del resultat de la citada gestió davant de la Inspecció Mèdica.

En la queixa núm. 990208, vam investigar la denúncia formulada per una veïna de València, en què exposava que després de ser atesa en el servei d'urgències va ser remesa al Centre d'Especialitats de Monteolivete on, segons el seu relat, el cirurgià va fer cas omís de l'informe d'urgències emés prèviament, per la qual cosa considerava que va tindre una assistència inadequada.

Després de la pertinent investigació, vam donar trasllat a l'autora de la queixa de l'informe que ens va ser remés pel centre hospitalari, sense que formulara al·legacions respecte d'això. Vam concloure la nostra actuació, ja que del detallat estudi de l'escrit inicial de queixa, de la documentació aportada i de l'informe emés per l'administració pública no vam deduir l'existència d'una actuació pública que haguera vulnerat els drets constitucionals o estatutaris de la promotora o que, per la seua irregularitat, infringira els principis rectors de l'actuació administrativa a què fa referència l'article 103.1 de la nostra carta magna.

I, a més a més, no vam observar una falta d'assistència mèdica, sinó la seua disconformitat amb el tractament facultatiu rebut, cosa que, en si mateixa, excedix de les competències del Síndic de Greuges, atés que formular una anàlisi sobre com és d'encertat o no el diagnòstic i posterior tractament implica una valoració tecnicocientífica que no es correspon amb les funcions que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, atribueix a esta institució.

La Sra. O. B., de València, en el seu escrit, que va donar lloc a la queixa núm. 990985, ens manifestava que no se li havia comunicat el canvi de centre de salut del carrer Pare Porta pel del carrer Isabel de Villena, número 2, i que tampoc no se li va donar informació prèvia sobre que havia d'assistir al centre de planificació de la Malva-rosa per a consulta ginecològica. Després d'intentar sol·licitar cita telefònica durant 8 dies, li van donar data per a dos mesos després, i que no hi havia ATS a la consulta, fent constar el facultatiu en l'historial clínic que la interessada acceptava una revisió ginecològica sense la presència d'infermera. Va esperar 30 minuts al despatx d'Atenció a l'Usuari sense que hi haguera ningú per a atendre-la, tot i que era horari d'atenció. Posteriorment, se li va comunicar que l'Oficina d'Atenció a l'Usuari de planificació familiar es trobava al carrer Flora, és a dir, molt lluny de la zona assignada. Es va dirigir al conseller de Sanitat per a relatar els fets exposats, en data 25 de juliol de 1999.

Es va admetre la queixa i es va sol·licitar informació suficient sobre els fets a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens va remetre còpia de l'expedient en què constaven les actuacions realitzades des de la presentació de la reclamació per part de l'autora de la queixa en eixa Conselleria. D'això vam donar trasllat a la promotora, fent constar que en el citat expedient figurava la resposta donada pel director d'Atenció Primària de l'Àrea 4 de València, en primer lloc per a comunicar-li que s'estava procedint a aclarir els fets mencionats i, posteriorment, per a donar-li àmplia informació sobre les qüestions plantejades.

De l'escrit inicial de la queixa núm. 991002, i de la documentació que l'acompanyava, no es desprenia una falta d'assistència mèdica, sinó disconformitat amb el tractament mèdic rebut, qüestió esta que excedix de l'àmbit de competències del Síndic de Greuges, atés que formular una anàlisi sobre com era d'encertat o no el diagnòstic i tractament mèdic realitzats, implica una valoració tecnicocientífica que excedix de les nostres competències, per la qual cosa no vam admetre la queixa. No obstant això, vam aconsellar el promotor que, si considerava que havia existit negligència professional, podia exercir, davant de la jurisdicció competent, les accions pertinents en defensa dels seus interessos i sota la direcció tècnica d'un lletrat de la seua lliure elecció, o interessar del Col·legi d'Advocats de la seua província que li'n designaren un del torn d'ofici, sempre que concorregueren les circumstàncies exigides per a això, o, si era procedent, iniciar davant de l'administració sanitària procediment de responsabilitat patrimonial, de conformitat amb allò que s'ha preceptuat en el RD 429/1993, de 26 de març.

La queixa 990930 no va poder ser admesa a tràmit, atés que de l'escrit inicial, formulat per la Sra. D. L., de València, es desprenia la seua disconformitat amb el diagnòstic i tractament clínic que li va ser realitzat a l'Hospital La Fe, cosa que no és competència del Síndic de Greuges, perquè això implicaria una valoració tecnicocientífica aliena a les atribucions que li conferix la Llei 11/1988, de 26 de desembre.

D'una altra banda, de la documentació complementària adjuntada per la promotora

de la queixa es desprenia que havia interposat davant de la Conselleria de Sanitat reclamació prèvia per reintegrament de despeses mèdiques, i que estava a l'espera que la mencionada reclamació fóra resolta.

En la queixa núm. 990986, la Sra. T. C., de València, va mostrar davant del Síndic de Greuges la seua disconformitat amb el diagnòstic i el subsegüent tractament mèdic que li van ser practicats amb motiu d'una caiguda accidental. A més a més, la promotora havia interposat una querella i reclamació patrimonial, sense que, fins a eixe moment, s'haguera dictat resolució en els procediments incoats, la qual cosa, així mateix, impedia la intervenció del Síndic de Greuges.

2. GUÀRDIES MÈDIQUES

En la queixa núm. 990903, subscripta per personal sanitari d'Atenció Primària, es donava compte del fet que en el Servei d'Atenció Primària no existix una regulació específica del règim de prestació de les guàrdies mèdiques en el Servei d'Atenció Personalitzada i dels descansos del personal que les realitza, i, atés que l'Ordre de 21 de gener de 1999 de la Conselleria de Sanitat, va regular, precisament arran d'una recomanació formulada pel Síndic de Greuges, les guàrdies mèdiques en el Servei d'Atenció Especialitzada i els descansos del personal que les realitza, consideraven que era un greuge comparatiu evident.

La Secretaria General de la Conselleria de Sanitat, de què vam interessar el preceptiu informe després d'admetre a tràmit la queixa, ens va donar trasllat del dictamen elaborat a l'efecte per la Direcció General per a la Prestació Assistencial, on s'arreglen els punts clau en l'organització de l'Atenció Continuada en l'àmbit de l'Atenció Primària, previst per a la seua presentació a la Mesa Sectorial de Sanitat per a la seua aprovació, amb l'objectiu últim de la seua publicació oficial de forma semblant a la regulació actual de les guàrdies mèdiques en l'àmbit de l'Atenció Especialitzada.

Per a la resolució definitiva de l'expedient referenciat, i tot i que s'ha obert una línia de solució satisfactòria de l'assumpte plantejat, estem pendents, al tancament de la present Memòria anual a les Corts Valencianes, de les al·legacions de la persona interessada.

3. PRESTACIONS ORTOPROTÈSIQUES

No sols des d'esta institució, sinó des d'unes altres instàncies, i gràcies a l'impuls que li han donat persones com els promotors de les queixes núm. 980620, de què ja vam donar compte en l'Informe corresponent a l'any 1998 (p. 292), i

990215, es va alçar la veu per a posar de manifest la discriminació de determinats col·lectius socials que no podien accedir en condicions d'igualtat a les prestacions ortoprotèsiques, ja que, d'acord amb la legislació vigent, el criteri per a la descripció del contingut del dret a la prestació ortoprotèsica es basava en discapacitats i no en patologies, cosa que vulnerava el principi constitucional d'igualtat i no discriminació relacionat amb el dret a la salut i a l'atenció sanitària en condicions d'igualtat efectiva.

Els esforços realitzats en este sentit van desembocar en la modificació, de data 23 de juliol de 1999, de l'Ordre de 18 de gener de 1996, de desenvolupament del RD 63/95, de Regulació de la Prestació Ortoprotèsica (O de 23 de juny de 1999, del Ministeri de Sanitat), en virtut de la qual es garantia l'accés a les prestacions ortoprotèsiques a aquelles persones amb limitacions greus de l'aparell locomotor, ja fóra per malaltia, malformació o accident.

De conformitat amb tot això, vam poder procedir al tancament de la queixa 990215, després de dictar Resolució en la que vam assenyalar amb el núm. 980620, el tenor literal de la qual reproduïm tot seguit:

“Davant d'esta institució, la Sra. R. R. va presentar escrit de queixa que va quedar registrat amb el núm. 980620.

Substancialment, manifestava que patix una disminució de la seua capacitat orgànica i funcional greu, del 98%, que li ha sigut reconeguda per l'Equip de Valoració i Orientació de l'Institut Valencià de Serveis Socials, que té en definitiva diagnosticada una tetraplegia produïda per una artritis reumàtica juvenil, per la qual cosa necessita una cadira de rodes elèctrica, únic vehicle el maneig del qual li és factible, atés que necessita l'ajuda permanent d'una tercera persona per a realitzar els actes més elementals de la vida quotidiana.

Per això, va procedir a sol·licitar este aparell davant del corresponent organisme sanitari.

La Direcció General d'Atenció Primària i Farmàcia, de la Conselleria de Sanitat, va denegar esta classe de cadira de rodes, sent-ne el motiu que es conté en la resolució denegatòria la limitació establida en l'OM 18-1-96 de desenvolupament del RD 63/1995, de 20 de gener, de Regulació de la Prestació Ortoprotèsica, que establix les condicions per al finançament de les cadires de rodes elèctriques, limitant-les als lesionats medul·lars cervicals i a les malalties degeneratives evolucionades.

A la vista dels antecedents de fet relatats, i considerant que la queixa reunia els requisits formals establits en els arts. 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa a tràmit i vam procedir a sol·licitar informe a la Direcció General d'Atenció Primària i Farmàcia de la Conselleria de Sanitat, amb la finalitat de determinar els criteris seguits per a excloure del Catàleg General d'Especialitats de Material Ortoprotèsic, les cadires de rodes elèctriques.

L'informe remés pel citat organisme feia constar:

Que el RD 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, inclou dins de la prestació ortoprotèsica els vehicles per a invàlids, establint que la prescripció d'estes prestacions es realitzarà pels metges d'atenció especialitzada i que s'ajustaran, en tot cas, a allò que s'ha establert en el catàleg degudament autoritzat.

L'Ordre Ministerial de 18-1-96, de desenrotllament el precitat RD 63/1995, per a la regulació de la prestació ortoprotèsica, estableix que les cadires de rodes elèctriques formen part de la prestació en els diagnòstics de lesions medul·lars cervicals i malalties neurovasculars degeneratives evolucionades.

L'esmentat informe afig que, en comissions assessores del Consell Interterritorial, s'està valorant la possibilitat d'ampliar els diagnòstics i que, per a valorar els expedients de sol·licitud de cadires de rodes elèctriques, la Conselleria de Sanitat reuix un comitè en què participen facultatius especialistes, assistents socials i representants dels usuaris i de l'administració que valoren individualment cada sol·licitud.

Concloïa el citat informe de l'administració sanitària, que la Conselleria de Sanitat no pot, per imperatiu legal contingut en el RD 63/1995 i OM 18-gener-1996, concedir estes cadires de rodes elèctriques, ja que limita la concessió als lesionats medul·lars cervicals i a les malalties neuromusculars degeneratives, per la qual cosa aquelles patologies no contemplades, com la patida per la promotora, no poden considerar-se a l'efecte d'este tipus de prestació, si bé consideren convenient una solució alternativa, i per este motiu es va aconseguir un acord amb la Fundació ONCE en virtut del qual esta subvencionaria les adjudicacions de cadires de rodes elèctriques en els casos no contemplats en la legislació vigent (RD 63/1995 i OM 18-gener-96), sent un dels requisits que la cadira de rodes elèctrica haguera sigut sol·licitada i denegada per la Conselleria.

Esta solució alternativa suposa, en definitiva, la derivació a la Fundació ONCE d'aquells casos que la Conselleria de Sanitat no puga assumir pels diagnòstics continguts en l'Ordre 18-1-96.

La promotora, en les seues al·legacions, considera que la concessió ortoprotèsica és de caràcter sanitari i no social, i estima que l'Ordre 18-1-96 contribuïx a incrementar la desigualtat i la discriminació, atés que el dret a la salut ha de prestar-se en les mateixes condicions d'accessibilitat per a tota la població.

El cas que ens ocupa ha de vincular-se amb les anomenades prestacions complementàries, açò és, les prestacions sanitàries facilitades directament a les persones pel Sistema Nacional de Salut, i finançades a càrrec de la Seguretat Social o amb fons estatals adscrits a la sanitat; per la qual cosa, arribats a este punt, convé analitzar la legislació vigent respecte a les citades prestacions sanitàries complementàries, sobre la base dels següents fonaments de dret:

1.- La Llei 14/1986, de 26 d'abril, General de Sanitat, estableix la regulació de les

actuacions conduents a l'efectivitat del dret a la protecció de la salut, reconegut en els articles 43 i concordants de la nostra carta magna.

L'assistència sanitària i reparadora, mitjançant les prestacions finançades a càrrec de la Seguretat Social o a fons adscrits a la sanitat, és funció capital del Sistema Nacional de Salut, en compliment d'allò que s'ha previst en els articles 41 i 33.2 de la Constitució, desenvolupats en els arts. 3, 2, 6, 18, 45 i concordants de la Llei General de Sanitat.

Així, l'article 3.2 de la Llei General de Sanitat, en induir el transcendental principi de la universalització del dret a l'assistència sanitària, postil·la ordenant que "l'accés a les prestacions sanitàries es realitzarà en condicions d'igualtat efectiva."

Esta disposició no és sinó l'aplicació, en este àmbit concret, del dret a la igualtat reconegut en l'article 14 de la Constitució, la realització efectiva del qual han de promoure els poders públics i, en concret, correspon a l'estat la regulació de les condicions bàsiques que garantisquen més la mencionada igualtat quan estan en joc drets fonamentals (art. 149.1 CE).

Arribats a este punt, per tant, cal analitzar les disposicions contingudes en el precitat RD 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, marc base de referència sobre el qual s'ha d'estudiar l'Ordre del 18-1-96.

En este sentit, l'article 2.1 del RD 63/1995 estableix:

"Constituïxen prestacions sanitàries, facilitades directament a les persones pel Sistema Nacional de Salut i finançades a càrrec de la Seguretat Social o fons estatals adscrits a la sanitat, les relacionades en l'annex I d'este Reial Decret".

En el referit annex I, apartat 4, es troben les anomenades prestacions complementàries, que es definixen com aquelles que suposen un element addicional i necessari per a la consecució d'una assistència sanitària completa i decidida, i es considera prestació complementària, entre altres, l'ortoprotèsica.

L'annex I contempla, entre les prestacions ortoprotèsiques, els vehicles per a invàlids, les cadires de rodes, que no són una altra cosa que els vehicles individuals per a afavorir el trasllat de persones que han perdut de forma permanent, total o parcialment, la capacitat de deambulació i que siguen adequats al seu grau d'invalidesa.

De la normativa legislativa respecte d'això pot concloure's que, amb caràcter general, la prescripció de les prestacions ortoprotèsiques es realitzarà per metges d'atenció especialitzada i que s'ajustarà, en tot cas, a allò que s'ha establert en el catàleg degudament autoritzat, segons el que determina l'annex 1r de l'apartat 4t del RD 63/1995, i, en idèntic sentit, l'OM 18-1-96 determina que ha de ser un metge especialista en la matèria i corresponent a la clínica qui justifique la prescripció, tot això dins de l'ús adequat i responsable d'estes prestacions, amb els mitjans

disponibles pel Sistema Nacional de Salut.

D'una altra banda, els articles que cobrix l'Insalut són els que figuren en el Catàleg General de Material Ortoprotèsic de l'Insalut, annex a la Circular 4/96, que constituïx una adaptació dels annexos I, III, IV i V de l'OM 18-1-96, en què els metges especialistes han de circumscriure la seua prescripció als mencionats articles.

No obstant això, l'aplicació pràctica de la normativa citada ha posat de manifest la necessitat de modificar alguns dels seus aspectes, ja que contribuïa efectivament a incrementar la desigualtat i la discriminació respecte a les persones que, com la promotora, necessiten una cadira de rodes elèctrica, però que se'ls denegava sistemàticament per les autoritats sanitàries a aquelles persones que no patiren lesions medul·lars cervicals o malalties degeneratives evolucionades.

En definitiva, el RD 63/1995 i l'OM 18 gener de 1996 es van convertir en una vertadera cotilla per a l'administració sanitària, atés que, per imperatiu legal, patologies com la patida per la promotora no podien considerar-se a l'efecte d'este tipus de prestació i, per tant, no podien ser finançades a càrrec de la Seguretat Social o amb fons adscrits a la sanitat pública.

En virtut de tot això, no sols des d'esta institució, sinó des d'unes altres instàncies, es va alçar la veu per a posar de manifest la discriminació de determinats col·lectius socials que, per les raons apuntades, no podien accedir a les prestacions ortoprotèsiques mencionades, vulnerant d'esta manera el fonamental principi d'universalització del dret a l'assistència sanitària "en condicions d'igualtat efectiva".

Els esforços realitzats han desembocat en definitiva en la modificació, amb data 23-juliol-99, de l'Ordre de 18 de gener de 1996 de desenvolupament del RD 63/1995, de 20 de gener, per a la regulació de la prestació ortoprotèsica (Ordre de 23 juliol 1999, del Ministeri de Sanitat).

En virtut de la citada Ordre Ministerial de 23 de juliol de 1999, s'ha procedit a modificar el criteri per a la descripció del contingut del dret a la prestació ortoprotèsica, basant-lo en discapacitats i no en patologies, de manera que la indicació s'ajuste a les necessitats reals dels pacients.

De conformitat amb allò que s'ha previngut en esta ordre ministerial, que entrarà en vigor l'1 de gener del 2000, es consideren prestació complementària "les cadires de rodes elèctriques per a pacients amb limitacions funcionals greus de l'aparell locomotor per malaltia, malformació o accident que complisquen tots i cada un dels següents requisits:

- Incapacitat permanent per a la marxa independent.
- Incapacitat funcional permanent per a la propulsió de cadires de rodes manuals amb les extremitats superiors.

- Suficient capacitat usual mental i de control que els permeta el maneig de cadires de rodes elèctriques i que això no supose un risc afegit per a la seua integritat i la d'unes altres persones.”

Així mateix, l'acabada de publicar OM assenyala que, per a la prescripció de cadires de rodes elèctriques, es tindran en compte els criteris que s'arreglen en els protocols que s'establisquen a l'efecte pels serveis de salut i per l'Insalut, i s'establix, a més a més, que l'1 de gener del 2000, data en què entrarà en vigor l'OM, cada administració pública competent en cada àmbit de gestió haurà d'adaptar els catàlegs de prestacions ortoprotèsiques a allò que s'hi ha disposat.

De tot allò que s'ha exposat, podem concloure que el principi constitucional d'igualtat i de no discriminació, relacionat amb el dret a la salut i a l'atenció sanitària, determina la necessitat d'este tipus de prestacions, perquè en cas contrari el dret fonamental d'accés a les prestacions sanitàries no es realitzaria en condicions d'igualtat efectiva, i que, atenent al principi constitucional d'eficàcia i de coordinació (art. 103.1), correspon a les administracions públiques resoldre estes situacions.”

Per tot això, formulem a la Conselleria de Sanitat la recomanació que es modifique el Catàleg General d'Especialitats de Material Ortoprotèsic, aprovat per Resolució de 21 de desembre de 1994 (DOGV de 27-2-95), per a la seua adequació a l'OM de 23 de juliol de 1999, amb un criteri ampli i generós que garantisca, en tot cas, l'accés a les prestacions ortoprotèsiques en condicions d'igualtat efectiva a aquells col·lectius amb limitacions greus de l'aparell locomotor, ja siga per malaltia, malformació o accident i que, en definitiva, s'adopten totes les mesures que siguen necessàries per a avançar en la concreció i definició de les prestacions ortoprotèsiques, adaptant-les d'una forma més realista a les necessitats dels pacients, cosa que, en última instància, suposa millorar l'equitat del Sistema Nacional de Salut.

En relació amb la recomanació formulada per esta institució, la Conselleria de Sanitat ens va comunicar que en el pròxim Catàleg General de Material Ortoprotèsic, que es publicarà amb vigència des de l'1 de gener de 2000, apareixerà publicada l'adequació de l'OM de 29 de juliol de 1999. Així mateix, ens van informar que el criteri establert en l'esmentada OM està sent ja aplicat en l'actualitat per a la concessió de cadires de rodes elèctriques.

En haver-se resolt, per tant, favorablement la qüestió plantejada pels promotors de les queixes de referència, i com que han sigut acceptades per l'administració les recomanacions formulades, vam procedir al tancament dels expedients.

4. ALTRES ASPECTES DE L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ SANITÀRIA

4.1. Dret a la informació

4.1.1. Dret a obtindre còpia de la història clínica

La queixa núm. 991553 ens indicava que, el dia 29 de setembre de 1999, va sol·licitar a l'Hospital de la Ribera els seus informes i historial clínic i, el dia 28 d'octubre de 1999, li va ser lliurar un informe mèdic relatiu a la seua intervenció quirúrgica, realitzada el 29 d'abril de 1999, però que no havia rebut l'historial clínic.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General d'Atenció al Pacient, que ens va manifestar que es tractava d'un malentés i que l'hospital estava en disposició de resoldre favorablement a l'interessat la informació sol·licitada, per la qual cosa, després de posar en coneixement de l'autor de la queixa estos aspectes, vam tancar l'expedient.

Vam dictar resolució en la queixa 990007, on s'exposava el cas d'un ciutadà que, després de ser assistit d'urgència a l'Hospital General Universitari d'Alacant, va sol·licitar del centre hospitalari que li lliuraren les proves que li van ser practicades, com també un exemplar de la seua història clínica, on se li va respondre que la documentació requerida havia sigut destruïda.

Iniciada la investigació, vam rebre un informe de l'Hospital General Universitari d'Alacant i del Centre d'Especialitats de Babel, en què se'ns manifestava que el promotor va ser efectivament atés en el citat hospital el 17-8-94, en l'àrea d'urgències.

Manifestaven, així mateix, que la documentació dels pacients atesos en urgències i que no causen ingrés, és destruïda cada cert temps per falta d'espai per al seu emmagatzemament.

Després de donar trasllat del precitat informe a l'interessat, va formular les al·legacions que va estimar pertinents, en les quals, en síntesi, incidia en la vulneració del dret a la informació del seu expedient sanitari, cosa que fonamentava en l'article 37.1r de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i en l'article 10 de la Llei General de Sanitat, que comprén el dret dels pacients a conèixer el seu historial clínic, i en l'article 13 de la Llei General de Defensa del Consumidor i Usuari, que regula el dret que tenen els consumidors a la informació, tant precontractualment com contractualment, de les condicions econòmiques i jurídiques en la prestació de serveis sanitaris.

Tenint en compte els anteriors antecedents, hem de realitzar les següents consideracions:

“De conformitat amb l'annex I apartat 5,6a del Reial Decret Llei 63/1995, de 20 de gener, d'Ordenació de Prestacions Sanitàries del Sistema Nacional de Salut, ‘constituïxen serveis en matèria sanitària i assistencial... 6a- La comunicació o entrega, a petició de l'interessat, d'un exemplar de la seua història clínica, o de determinades dades que s’hi continguén, sense perjudi de la seua obligació de conservació al centre sanitari.’

La normativa actual no especifica amb claredat el temps que la història clínica s'ha de conservar en els arxius del centre hospitalari, no obstant això, per tal de garantir la continuïtat del procés assistencial, és criteri d'esta institució que la citada documentació s'hauria de guardar durant tota la vida de l'afectat, i és obligació del centre hospitalari custodiar-la.

En definitiva, i amb el fi últim de reforçar la seguretat jurídica i els drets dels ciutadans, i de conformitat amb el que disposa l'art. 29 de la Llei 11/1988, reguladora d'esta institució, formulem la següent recomanació:

A la Conselleria de Sanitat per tal que, en el marc de les seues competències i en desenvolupament de l'apartat 5,6a de l'annex I del Reial Decret Llei 63/1995, de 20 de gener, sobre Ordenació de Prestacions Sanitàries del Sistema Nacional de Salut, d'obligat compliment també a la Comunitat Valenciana, s'estudie la possibilitat d'elevat al Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, la necessitat de regular la duració i conservació de la documentació clínica, tot especificant el temps de conservació de la història clínica amb caràcter definitiu, o durant tota la vida de l'afectat, als centres hospitalaris i sota la seua responsabilitat de custòdia.

Recordatori de deures legals a l'Hospital General Universitari d'Alacant:

De conformitat amb l'apartat 5é,6a de l'annex I del Reial Decret Llei 63/1995, de 20 de gener, sobre Ordenació de Prestacions Sanitàries del Sistema Nacional de Salut, constituïxen serveis en matèria sanitària i assistencial la comunicació o entrega, a petició de l'interessat, d'un exemplar de la seua història clínica, o de determinades dades que s’hi continguén, sense perjudi de l'obligació de conservació al centre sanitari.”

En relació amb la resolució dictada, el director general d'Atenció al Pacient ens informava sobre l'estat de l'assumpte i ens comunicava que a la Comunitat Autònoma Valenciana es va crear, l'any 1998, una comissió de treball d'experts en documentació clínica i arxiu, les conclusions de la qual s'arreglaven en un informe a què es donaria l'oportuna forma legal.

Les recomanacions dels esmentats experts són semblants a les arreglades en el Decret 45/1998, del Departament de Sanitat i Cultura del Govern Basc, pel qual s'estableix el seu contingut i es regula la valoració, conservació i expurgació dels documents del Registre d'activitats clíniques dels serveis d'urgències dels centres hospitalaris i de les històries clíniques hospitalàries, on s'inclou un apartat exclusiu per a regular els documents clínics generats pel servei d'urgències.

Finalment, després de donar trasllat de la nostra actuació i de la informació rebuda de l'administració sanitària al promotor, vam procedir al tancament de l'expedient, ja que les recomanacions efectuades per esta institució havien sigut plenament acceptades

El promotor de la queixa núm. 991592 exposava que havia sol·licitat de l'Hospital General de València còpia de l'historial clínic, sense tindre resposta.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe al director mèdic de l'Hospital General de València, qui el va emetre i on, en síntesi, diu que "les històries clíniques s'arxiven en compactes i que, per trencament de tres d'ells, ha sigut impossible accedir a les històries clíniques. Posteriorment, es va donar prioritat a les sol·licituds dels serveis i quiròfans. Una vegada que s'han resolt els problemes esmentats, s'han començat a rebre en esta Direcció Mèdica les històries clíniques sol·licitades. Que, amb data 31-1-2000, s'ha lliurat la còpia de la història clínica sol·licitada."

Es va rebre, al mateix temps, escrit de la persona interessada en què ratificava que havia rebut, de l'Hospital General de València, l'historial clínic i que la queixa estava solucionada i interessava el tancament i l'arxiu de l'expedient.

En la queixa núm. 991222, el seu promotor sol·licitava la intervenció del Síndic de Greuges per a obtindre informació de l'Hospital General d'Elda sobre diferents qüestions mèdiques referents a un accident domèstic. Esta queixa no va poder ser admesa perquè entre els documents que hi adjuntava hi havia un escrit del director mèdic de l'Hospital General d'Elda en què s'informava que havien de ser els facultatius especialistes els que donaren resposta a totes els seus preguntes i li vam suggerir que sol·licitara una entrevista amb ells. Per això, no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret o que legitimara la intervenció d'esta institució.

4.2. Queixes d'anys anteriors

Fem esment de la queixa de l'any anterior núm. 980313 (pàgina 290 de l'Informe anual), s'hi indicava que s'estava a l'espera de rebre, de la interessada, la resposta de l'administració a les seues reclamacions. Una vegada que la va rebre, i atesos els escrits referents a les contestacions de l'Hospital de Sant Vicent del Raspeig i de l'Hospital General Universitari d'Alacant, i els fulls de reclamacions formulats per la interessada sobre el tracte mèdic dispensat als seus pares, no es va observar que l'actuació de l'administració sanitària haja sigut irregular o contrària als drets constitucionals i, per això, vam procedir al tancament de la queixa.

Amb relació a la queixa núm. 980625, de què donàvem compte en l'anterior Informe de l'any 1998 (p. 290), la persona interessada estava sent tractada de malalties de tipus neurofisiològic amb diferents tractaments i sense milloria. En aquella data estàvem pendents de les al·legacions de l'interessat. Formulades estes, es va procedir a un estudi minuciós i es va sol·licitar un informe a la Direcció General per a la Prestació Assistencial de la Conselleria de Sanitat, la qual va contactar amb l'Hospital General d'Alacant i va emetre un informe d'on es desprenia que, des de l'Hospital General d'Alacant, Servei de Cirurgia Toràctica, estava sent atés i que havia sigut intervingut el dia 27 de maig de 1999. A hores d'ara, està tractant-lo el Servei de Neurocirurgia i ha millorat la seua situació. Vam donar per conclosa la nostra intervenció, en no observar cap irregularitat de l'Hospital General d'Alacant i perquè l'interessat havia millorat mèdicament.

En la queixa núm. 980554, de què donàvem compte en l'Informe de l'any 1998 (p. 295), després d'efectuar al·legacions, l'interessat es ratificava en el contingut de la queixa, es va procedir al seu minuciós estudi. Com que no vam observar cap irregularitat del Servei de Rehabilitació del centre hospitalari "Verge dels Lliris", d'Alcoi, ni que s'haguera vulnerat cap dels drets ni de les llibertats constitucionals o que per la seua irregularitat infringiren els principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució, vam procedir al seu tancament.

Després de rebre sengles informes de l'administració sanitària i penitenciària, vam procedir al tancament de la queixa núm. 980964 en la qual el seu promotor, un intern del Centre Penitenciari de Fontcalent, mostrava la seua disconformitat amb el diagnòstic i tractament mèdics rebuts.

4.3. Obertura d'oficina de farmàcia

En la queixa 991484, promoguda pel Sr. J. G. P., es denunciava la irregular i lesiva actuació de la Conselleria de Sanitat pel retard en els tràmits d'obertura d'una oficina de farmàcia al Campello.

La queixa exposava els següents fets:

1r- El 29 d'agost de 1997, mitjançant resolució de l'Hble. Sr. conseller de Sanitat, es va concedir l'autorització de dos oficines de farmàcia al Campello, en què va resultar, segons el barem, el següent ordre de farmacèutics amb dret a les esmentades obertures:

1r- Sr. E.; 2n- Sra. A. i 3r- Sr. J., promotor d'esta queixa.

2n- El 29 de setembre de 1997, la Sra. A. M. R. va ser requerida pel Col·legi Oficial de Farmacèutics d'Alacant (COFA) perquè designara local per a l'oficina de

farmàcia. En el requeriment se l'advertia de la caducitat de l'expedient si, en el termini màxim de tres mesos, no designava el citat local.

3r- Abans de complir-se l'esmentat termini, el 18 de novembre de 1997, la Sra. R. havia obtingut una nova autorització d'obertura d'oficina de farmàcia, esta vegada a Benidorm. Oficina que va obrir immediatament i que està regint en este moment.

Una vegada oberta l'oficina de Benidorm, i com que no podia compatibilitzar-la amb l'obertura i la tinença d'una altra al Campello, amb el fi de dilatar el tràmit d'esta última obertura, fins que transcorreguts tres anys poguera vendre la de Benidorm, la Sra. R. inicia un procés dirigit a aconseguir este retard.

4t- Tres dies abans de complir-se el termini per a designar local al Campello, la Sra. R. va sol·licitar una pròrroga de tres mesos en el temps concedit, justificant la seua sol·licitud en l'existència d'un error material en la resolució que li autoritzava l'obertura, error que, a pesar de no referir-se a cap aspecte substantiu, va motivar que se li concedira el nou termini sol·licitat.

5é- El 23 de febrer de 1998, el COFA va declarar caducada l'autorització concedida a la Sra. A. M. R.

6é- Entre el 22 de març i el 6 d'abril de 1998, la Sra. R. interposa tres recursos ordinaris contra:

- la concessió de l'últim ajornament,
- el cobrament d'un certificat pel COFA i
- la declaració de caducitat de la seua autorització.

En el tràmit dels recursos, per eixa Conselleria es va requerir un informe al COFA. En el seu informe, este Col·legi, entre altres coses, manifesta:

"VII. Primer.- Que l'exercici de tals recursos acumulats, i simultàniament produïts, només persegueix la prolongació en el temps de l'autorització produïda, tancant el pas a uns altres farmacèutics i bloquejant, a efectes farmacèutics, el municipi del Campello.

Segon.- Que tal situació, d'anormal exercici de drets, d'aparença legítima, està corroborada per la circumstància que la peticionària no defensa expectatives pròpies, ja que és titular recent d'una oficina de farmàcia a Benidorm, ja oberta al públic.

Tercer.- Que, de la mateixa manera i per via de presumpció vehement, només cal considerar que esta forma de procedir busca, d'un costat, la burla de la mateixa llei que prohibix la venda de les oficines de farmàcia de recent obertura fins que hagen estat obertes almenys tres anys, i, d'un altre, la prohibició legal de mantindre la titularitat de dos oficines de farmàcia. Cosa que podria aconseguir-se dilatant amb recursos este expedient fins a fer possible, pel transcurs dels tres anys, la venda de la primera oficina de Benidorm autoritzada a la recurrent."

7é- El 29 de setembre de 1998, tardanament, es van estimar els anteriors recursos, i es va haver de concedir a la Sra. R. un nou termini per a la designació de local.

No obstant això, eixa resolució, que es va notificar al promotor de la queixa el 15 d'octubre, no es va notificar a la recurrent fins al 16 de novembre de 1998, i l'inici del nou termini no se li notifica fins al 17 de febrer de 1999. Retards contraris a l'interés públic sanitari, ja que es priva la població de l'oficina de farmàcia a què té dret i beneficia l'interés prohibit de la recurrent.

El dia que acabava el termini va designar el local: el 17 de maig de 1999.

La queixa conclou amb la denúncia que fins ara continua sense resoldre's l'expedient d'autorització, el Campello continua sense farmàcia i continuen passant els terminis que permetrien el frau de llei que, segons sembla, es pretén.

Atés que la queixa reunia els requisits formals establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/88, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i se'n va donar trasllat a la Conselleria de Sanitat, Direcció General per a la Prestació Farmacèutica.

La precitada administració va informar que s'havia dictat una Resolució, de data 17 de desembre de 1999, mitjançant la qual s'autoritzava a la Sra. R. l'obertura d'una oficina de farmàcia als locals del carrer D. al Campello, "per la qual cosa -diu textualment l'informe- abans que acaben els terminis per a fer-la efectiva, la Sra. R. haurà d'optar per procedir a la seua obertura després del tancament de la que actualment té oberta al públic a Benidorm o, al contrari, es produirà la seua caducitat."

Vam donar trasllat de l'anterior informe a l'autor de la queixa i vam procedir-ne al tancament, ja que l'expedient d'obertura de la farmàcia en qüestió es troba en els seus últims tràmits.

4.4. Procediment administratiu

En la queixa 991240, la Sra. M. A., d'Alacant, ens manifestava que, el dia 19 de febrer de 1999, va formular reclamació en matèria de responsabilitat patrimonial, exp. 045/99, i, en data 16 de juny de 1999, va rebre comunicació d'interrupció del termini per a resoldre sobre la base del que s'ha establert en l'article 83.3 de la Llei 30/92, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú. Tenint en compte que l'article 42.5 c) del mateix cos legal (modificat per la Llei 4/1999, de 14 de gener) estableix que el termini de suspensió no podrà excedir en cap cas de tres mesos.

La queixa va ser admesa la queixa i es va sol·licitar informe a la Secretaria General de la Conselleria de Sanitat, la qual ens va enviar còpia de l'expedient administratiu

on hi ha constància que el retard en la instrucció de l'expedient era a causa de la vaga indefinida realitzada per l'Associació de Metges Inspectors d'Alacant, que va paralitzar el tràmit d'aportació d'informes a l'expedient.

Tot això es va comunicar a la promotora de la queixa i, en este moment, estem en el termini corresponent per a formular al·legacions.

5. QUEIXES NO ADMESES

- Desacord amb criteris d'organització

Per M. V. es va presentar queixa registrada amb el núm. 990904, que en síntesi plantejava la possible modificació de l'Ordre que actualment regula l'avaluació quadriennal de les direccions clíniques de la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana. En este context manifestava el promotor de la queixa que l'administració autònoma havia dissenyat un model de selecció de personal dels serveis jerarquitzats de les institucions sanitàries mitjançant un sistema de concurs oposició, que contemplava que la plaça obtinguda sofrira un procés d'avaluació específic en acabar el primer quadrienni, amb l'objectiu de ratificar o no renovar el facultatiu en eixa plaça. Indicava que la legislació preveu i explicita la Comissió d'avaluació que es regula en la disposició transitòria quarta del Reial Decret 118/1991, de 25 de gener, segons sembla, correcta per al promotor de la queixa, però que opinava que era inadequada quan es tractava d'avaluar els caps clínics en les institucions sanitàries en què hi ha un superior jeràrquic en forma de cap de Servei.

Estudiada la qüestió plantejada, ens vam posar en contacte amb l'interessat per a comunicar-li la impossibilitat d'intervindre respecte d'això, per no donar-se les circumstàncies que ho permetien, ja que no s'observava una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic o una actuació il·legítima que impedira o menyscabara l'exercici d'un dret o que legitimara la intervenció del Síndic de Greuges, perquè les decisions tècniques o d'organització administrativa, sempre que per si no constituïsquen la base d'una actuació arbitrària, discriminatòria o il·legal, com ara les indicades en l'escrit de queixa, no són actuacions que esta institució puga entrar a conèixer.

V

SERVEIS SOCIALS

Introducció

Donem compte, tot seguit, de les queixes que es van presentar durant l'any 1999 en l'àmbit dels serveis socials. Pugen a un total de 72, cosa que reflectix que s'ha produït un increment en este exercici. La xarxa de serveis socials és relativament moderna, a què els ciutadans accedixen cada vegada en major nombre, exigixen la seua eficàcia i demanen que el pagament de prestacions i serveis es realitze de conformitat amb la normativa vigent.

Continuen plantejant-se queixes relatives a la problemàtica sobre l'ingrés en residències i centres ocupacionals per a discapacitats, i persistix el problema que suposa l'existència de llargues llistes d'espera per a aconseguir places en els centres docents públics. Enguany, s'ha produït una reestructuració de la Conselleria de Benestar Social i s'ha creat la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, que esperem que servisca per a coordinar tota la problemàtica de discapacitats de manera multidisciplinar i que es milloren les condicions d'este col·lectiu, digne de la nostra màxima tutela.

Volem destacar, especialment, el plantejament de queixes per part de xiquets sensibilitzats amb els problemes que tenen eixos altres xiquets discapacitats i que demanen a totes les instàncies de l'administració la millora de les seues condicions,

també a esta institució. I, des del Síndic de Greuges, els animem perquè continuen fent-ho, ja que només amb eixos criteris de solidaritat i d'integració podrem construir una societat que estiga més d'acord amb els principis constitucionals.

La Llei d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques, Urbanístiques i de la Comunicació, de 5 de maig de 1998, pretén fomentar i fer realitat l'efectiva participació de tots els ciutadans al si de la nostra societat i, per a això, cal incrementar l'esforç econòmic, a fi d'aconseguir un entorn lliure de barreres de tot tipus, evidenciant així la voluntat d'integració social i la garantia del principi d'igualtat de tots els valencians i, sobre la base d'este marc legal i a l'empara de la Constitució, els ciutadans demanen el compliment de l'esmentada norma en tots els seus aspectes, sol·licitant targetes d'aparcament, aparcaments reservats, etc. Per tot això, esta institució va recomanar a l'Ajuntament de València que es concediren les targetes d'estacionament a persones amb discapacitat, segons els criteris establits en la precitada llei, i així donar resposta a la demanda de la societat encaminada cap a la vertadera finalitat de la integració.

Les queixes plantejades en matèria de menors han tingut una solució generalment favorable i ràpida, i volem destacar-ne les visites realitzades per personal d'esta institució al Centre de Menors Alacantí, per a verificar els possibles problemes existents.

S'han presentat 5 queixes relacionades amb l'ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians i d'ancianes des de l'àmbit familiar. No tenim constància de cap denegació de prestacions per insuficiència pressupostària com en anys anteriors, si bé continua la demora en la tramitació dels expedients, cosa que ha fet que esta institució formulara a les direccions territorials de Castelló i València el recordatori del deure legal, contemplat en la Llei 30/1992, de resoldre en el termini de 3 mesos, i el suggeriment que, en el cas de concessió d'estes prestacions, s'extremara el deure legal referit per tal d'aconseguir la plena efectivitat dels drets constitucionals i de les llibertats públiques. També, es van realitzar visites, per part del personal de la institució, al centre municipal per a persones majors "Joan XXIII" i al centre social comunitari "Mare de Déu del Carme", a Alacant.

Les prestacions econòmiques, tant les pensions no contributives com d'un altre tipus, continuen sent font de queixes, però volem ressaltar la que van plantejar dos ciutadans a qui els havia sigut desestimada la pensió no contributiva que estaven percebent, basant-se en la no existència de carència de recursos per estar cobertes les necessitats per la institució penitenciària on es trobaven (Hospital Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant). Això va motivar que el Síndic de Greuges fera un suggeriment a l'administració perquè es revisara l'acte administratiu pel qual se'ls va desestimar la prestació, ja que els col·lectius més desprotegits, entre els quals es troben els malalts mentals, han de ser responsabilitat prioritària dels poders públics, perquè la situació que tenen els impossibilita per a formular les seues necessitats bàsiques i això els fa creditors d'una major tutela, i només una discriminació positiva envers ells fa possible que el principi d'igualtat, consagrat en la nostra Constitució, siga interpretat de forma correcta i justa. Este suggeriment no va ser acceptat per l'administració sense que les raons adduïdes puguin ser compartides

per esta institució, sobretot, si tenim en compte que la Sentència de la Sala Social del Tribunal Suprem, dictada el 14 de desembre de 1999 per a unificar la doctrina davant d'idèntics fets als enjudiciats en esta queixa, porta tan alt tribunal a les mateixes conclusions sustentades per nosaltres.

També s'han fets suggeriments als ajuntaments perquè es continue donant suport als autors de les queixes per part dels serveis socials, amb les prestacions socials que els corresponguen, mentre subsistisca la situació de pobresa.

Amb motiu de les notícies aparegudes en els mitjans de comunicació, sobre el possible mal estat de l'Alberg de Transeünts Municipal d'Alacant i el tracte donat als usuaris del servei, el Síndic de Greuges va acordar l'obertura d'una queixa d'ofici. Després dels informes emesos per l'Ajuntament, de la visita realitzada a l'Alberg per personal de la institució i de la investigació realitzada, es va suggerir a l'Ajuntament el trasllat de les instal·lacions a les dependències previstes com més prompte millor, i es va recomanar que s'adoptaren les mesures oportunes perquè el tracte als usuaris se cenyira al marc constitucional, tant en respecte com en dignitat. L'esmentada resolució va ser acceptada per l'Ajuntament.

Amb motiu de la publicació de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius de la Comunitat Valenciana, els ciutadans, a través d'associacions en alguns casos, exigixen a l'administració el compliment dels preceptes que s'hi contenen per a la salvaguarda dels drets legítims a la protecció de la salut dels no fumadors i per tal que, en cas de conflicte, prevalga sobre el dret dels fumadors. No obstant això, no és fàcil la mencionada harmonització, atés el paper social que juguen substàncies com l'alcohol i el tabac en la nostra societat. A pesar de correspondre als ajuntaments vetlar pel compliment de les diferents mesures de control estipulades per la llei, esta institució ha recomanat a diversos ajuntaments que adopten totes les mesures que siguen necessàries, no sols per a reduir la inducció al consum del tabac, sinó també per a promoure els legítims drets a la protecció de la salut dels no fumadors, contribuint de forma efectiva a una vertadera "cultura de la salut".

1. DISCAPACITATS

1.1. Problemàtica sobre l'ingrés en residències i centres ocupacionals

La queixa núm. 990209 va ser presentada per la Sra. C. i ens plantejava l'especial problemàtica que suposava que la seua filla, amb 18 anys, no tinguera plaça en un centre ocupacional, cosa que havia sol·licitat tres anys arrere. Es va interessar informació al Centre Ocupacional Terramar, el qual ens va comunicar que la filla de la peticionària gaudia d'una plaça en este centre des de feia uns dies, per la qual cosa vam tancar l'expedient en haver-se solucionat el problema.

En la queixa núm. 990439, la Sra. M., d'Elx, ens manifestava el problema que tenia amb el seu fill, de 21 anys, amb una patologia d'esquizofrènia paranoide, en tractament des de l'any 1997. El psiquiatre es va dirigir, el 19-2-98, a la Comissió per a la Valoració d'Ingressos en Centres de Crònics, i va recomanar el seu ingrés en una Unitat de Mitjana Estada. Al juny de 1998, la Direcció General de Serveis Socials li va comunicar que estava en llista d'espera la seua sol·licitud d'ingrés al Centre Residencial de Malalts Mentals de Bétera.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informació a la Direcció General de Serveis Socials sobre els fets relatats, com també de les mesures que poguera adoptar l'administració per a resoldre la dramàtica situació en què es trobava l'autora de la queixa.

L'administració ens va informar que la sol·licitud d'ingrés havia sigut valorada i que es trobava en llista d'espera en no disposar de places públiques. No obstant això, se'ns va informar que el fet de romandre en llista d'espera per a un centre públic permet sol·licitar una prestació individual per a estada en centre residencial privat per a malalts mentals, prestació que es va concedir al promotor de la queixa, a més de facilitar-li l'ingrés en un programa de rehabilitació que es desenvolupa al Centre de Rehabilitació i Integració Social (CRIS), d'Elx.

La queixa núm. 981075 va ser plantejada per la Sra. S. F., en nom dels seus companys de 6é B del CP Campanar, de València, i ens mostrava la seua preocupació per les barreres arquitectòniques, la falta de tallers ocupacionals i les deficiències del Centre de Massanassa; a la qual cosa vam respondre que esta institució sempre havia sigut sensible, com no podia ser d'una altra manera, a la supressió de barreres arquitectòniques en tots els casos que havien sigut denunciats, fent les recomanacions oportunes a l'administració competent, però, per a això, calia que ens concretara quina era i on es trobava eixa barrera, per a poder dirigir-nos a l'òrgan corresponent.

Quant als tallers ocupacionals, ateses les nombroses queixes plantejades, s'havia recomanat a la Conselleria de Benestar Social que s'adoptaren les mesures polítiques i administratives necessàries per a esmenar l'actual dèficit de places en centres ocupacionals i residències per a persones amb discapacitat.

No obstant això, ens vam dirigir a la Direcció General de Serveis Socials perquè ens informara sobre les deficiències plantejades al Centre de Massanassa.

Es va comunicar a la promotora de la queixa l'informe rebut de l'esmentada Direcció General, com també la relació de centres ocupacionals de València que s'hi adjuntava i l'escrit del director del centre ocupacional Marqués de Dos Aigües de Massanassa.

Vam voler aprofitar esta ocasió per a ressaltar com estava resultant de positiva la seua actuació i la dels seus companys, que es preocupaven pels discapacitats i

sol·licitaven millores per a ells, perquè només amb criteris de solidaritat i d'integració podríem construir una societat més d'acord amb els criteris constitucionals i, per tant, millor per a tots.

Quant a les barreres arquitectòniques a Campanar, ens vam dirigir a la Direcció Territorial d'Educació de València perquè ens informara sobre les deficiències plantejades.

La Direcció Territorial de Cultura, Educació i Ciència de València, ens va informar que tenia programada l'adequació del col·legi a la LOGSE (Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu) amb les obres que això implicara. El projecte estava en redacció.

I, com que no es van aportar nous fets que aconsellaren continuar la investigació, vam tancar l'expedient.

Un matrimoni veí de Burjassot, ens van enviar un escrit, que va donar lloc a la queixa núm. 990770. En ella ens comunicaven la seua dramàtica situació, perquè tenien un fill minusvàlid psíquic, amb un 65% de minusvalidesa, i feia 7 anys que havien sol·licitat plaça en un centre de minusvàlids psíquics per tindre greus problemes de comportament i de conducta amb ells, sense haver obtingut resposta. Actualment, es trobaven en un estat de salut delicat (ell amb Alzheimer i ella amb osteoporosi i depressió) que els impedia atendre el seu fill adequadament, per la qual cosa necessitaven obtindre esta plaça per la seu fill imperativament.

Admesa la queixa, es va sol·licitar l'informe corresponent a la Direcció General de Serveis Socials, especialment sobre en quina data obtindria plaça. A este requeriment va informar la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats qui, després d'una detallada referència a l'expedient de sol·licitud de plaça, conclou comunicant que com que no hi havia places vacants romania en llista d'espera. D'això vam donar trasllat als promotors de la queixa que, en tràmit d'al·legacions, ens van enviar sol·licitud de reconeixement de la condició de minusvàlid d'ambdós, per la qual cosa ens vam dirigir novament al director general d'Integració Social de Discapacitats de la Conselleria de Benestar Social, on exposàvem que l'article 49 de la Constitució Espanyola establíx que els poders públics realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixquen i els empararan especialment per al gaudi dels drets que este títol atorga a tots els ciutadans.

Així mateix, l'article 9.2 de la nostra carta magna arreplega que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguen reals i efectives, remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

Per tot això, esta institució ha recomanat, en ocasions anteriors, a l'Hble. Sra.

consellera de Benestar Social que s'adopten les mesures polítiques i administratives necessàries per a esmenar l'actual dèficit de places en residències per a persones amb discapacitat.

Sobre la base d'això, sol·licitàvem que ens informara de la solució que oferia l'administració davant de la situació plantejada pels autors de la queixa, i se'ns va respondre que se li havia concedit una plaça a la residència per a discapacitats psíquics lleus i moderats "Parc Àngel de la Guarda" de Rocafort, per la qual cosa vam donar per acabada la investigació.

1.2. Mobilitat

La queixa núm. 990318 ens exposava que la seua autora com el seu fill tenien la condició de minusvàlids i que posseïen un vehicle, però que tenien greus dificultats per a aparcar-lo en no disposar el seu habitatge de garatge.

Es va dirigir, amb data 8-1-99, al regidor de Trànsit de l'Ajuntament d'Alacant i va sol·licitar que li fóra concedit un aparcament reservat a la porta del seu domicili, en virtut del que estableix la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana. Amb data 15-2-99, es va dirigir al regidor de Serveis Socials en idèntics termes, sense obtindre, en ambdós casos, resposta favorable. Als municipis d'Elx, el Campello, Santa Pola i la Vila Joiosa, entre d'altres, existien estos aparcaments, per la qual cosa se sentien discriminats.

Admesa la queixa es va sol·licitar el corresponent informe a l'Ajuntament d'Alacant per tal que, especialment, ens indicara les accions realitzades per a resoldre el problema de la peticionària.

Es van rebre dos informes, un de la Regidora d'Acció Social, on es manifestava el següent:

"Que va ser a partir de l'última Comissió d'Interregidories, inserida en el Pla Municipal de Sensibilització i Eliminació de Barreres, celebrada el passat dia 28 d'octubre de 1999, quan es va proposar com un dels punts de l'ordre del dia, a instàncies de la mateixa Regidoria d'Acció Social, desenvolupar, per primera vegada a la ciutat d'Alacant, una normativa reguladora dels 'Aparcaments unipersonals reservats per a persones afectades per una greu discapacitat' a les proximitats dels seus domicilis i/o llocs de treball. Per a això, des d'esta mateixa Regidoria, es va presentar un esborrany que contenia un model de normes en este sentit, i va ser a partir d'este moment quan es va iniciar un treball coordinat amb Trànsit que, fins a hores d'ara, era el Servei que canalitzava tota esta matèria.

Arran de la citada Comissió d'Interregidories, per unanimitat entre tots els seus membres, es va acordar que eixe esborrany fóra estudiat i consensuat en major profunditat en una subcomissió de treball monogràfica, que es va realitzar el dia cinc de novembre de 1999. Hi havia la presència del representant del sector de

discapacitats que va assistir a la mencionada Comissió, com també un tècnic en representació de la Regidoria de Trànsit i un altre d'Acció Social, i es va acordar que este últim rebera totes les possibles modificacions que foren aportades, per part dels representants de l'Oficina d'Atenció al Discapacitat d'Alacant i dels responsables de Trànsit, al document plantejat eixe dia, per a així, finalment, redactar un model únic de les 'Normes d'aparcament reservat per a discapacitats.'

L'última actuació és de data 26 de novembre passat on, després d'una conversació telefònica mantinguda amb una tècnica del Departament de Trànsit i Planificació Viària, esta última va quedar que presentaria uns aclariments finals al document plantejat. Quan es dispose d'elles s'elevà definitivament a l'òrgan municipal competent per a la seua aprovació, si així s'estimara oportú. Mentre es porte a terme l'aprovació de les citades normes, les sol·licituds de reserves d'estacionament nominatives per a discapacitats seran estudiades en Acció Social, que determinarà si és procedent o no el seu establiment mitjançant l'informe corresponent que, si és favorable, serà enviat al Servei Tècnic de Trànsit i Planificació Viària juntament amb una proposta per a la realització de la reserva."

L'altre informe va ser emés pel regidor de Seguretat, Trànsit i Transports, i ens comunicava que s'havia creat una targeta específica per a possibilitar la circulació i l'estacionament de vehicles conduïts per discapacitats o quan estos foren transportats per familiars o tercers. També s'havien senyalitzat zones reservades per a estacionament de vehicles de discapacitats en determinats punts o zones de la ciutat, pròximes a centres oficials (Ajuntament, seguretat social, administració tributària, etc.)

"Les sol·licituds individuals de reserves dels domicilis, i determinats casos especials, han de ser tractades en la Comissió esmentada, que proposarà a l'òrgan competent la resolució que s'haja d'adoptar i, en eixe tràmit és on es troba la sol·licitud de la reclamant."

D'ambdós informes es va donar trasllat a la promotora de la queixa que no va fer al·legacions, per la qual cosa vam tancar l'expedient per estar en vies de solució el problema denunciat.

Ens plantejava el Sr. V., en la queixa núm. 980935, que tenia la condició de minusvàlid i que necessitava pròtesi per a moure's cosa que feia amb certa dificultat, per la qual cosa va obtenir de l'Ajuntament de València una targeta d'aparcament per a conductors minusvàlids físics que havia de renovar-se a partir de gener del 1995. Sol·licitada la mencionada renovació, li va ser denegada per entendre que estes autoritzacions eren només per a aquelles persones a qui afecta greument o molt greument la seua capacitat de deambular.

L'Ajuntament de València ens va informar que, en el marc regulador del tràmit i l'expedició de targetes d'estacionament per a minusvàlids físics, en eixe Ajuntament figurava com a requisit tècnic la limitació de la concessió a titulars que presentaren "greument" o "molt greument" limitada la capacitat de deambular.

Després de rebre este informe, vam sol·licitar que se'ns ampliara, en concret sobre quins barems objectius s'empraven per a arribar a la classificació de lleu, greu i molt greu, amb indicació dels punts o graus que corresponen a cada tipus de lesió, quines disposicions existien en eixe Ajuntament sobre autorització d'aparcament o estacionament per a conductors minusvàlids i, així mateix, quin nombre de targetes d'aparcament per a minusvàlids s'havien expedit des del 1996, amb indicació de la minusvalidesa o dels danys corporals dels beneficiaris.

Sobre això, la Constitució Espanyola, en els seus articles 9, 2, 14 i 49, encomana a tots els poders públics la creació de les condicions perquè la llibertat i la igualtat de les persones, i dels grups en què s'integren, siguen efectives i reals, tot eliminant els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud, el foment de la participació de tots els ciutadans i de totes les ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social, el dret a gaudir d'un habitatge digne i el deure de facilitar l'accessibilitat al medi de tots a través de les polítiques dirigides a la prevenció, el tractament, la rehabilitació i integració de les persones amb capacitats reduïdes, tant físiques com psíquiques i sensorials, a les quals ha d'atendre's amb les especialitzacions que requereixen.

La Llei d'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques, Urbanístiques i de la Comunicació, de 5 de maig de 1998, pretén fomentar i fer realitat l'efectiva participació de tots els ciutadans i de totes les ciutadanes al si de la nostra societat i, per a això, s'incrementa l'esforç econòmic, a fi d'aconseguir un entorn lliure de barreres de tot tipus, evidenciant així la voluntat d'integració social i la garantia del principi d'igualtat de tots els valencians i de totes les valencianes.

Així mateix, l'article 25 del precitat cos legal estableix que les entitats locals proveiran les persones amb discapacitat d'una targeta d'estacionament.

Hi ha conceptes difícils de delimitar, com ara els de deficiència, discapacitat i minusvalidesa, però, el de minusvalidesa n'és el més ampli, per la qual cosa aquelles persones que tinguen reconeguda la condició de minusvàlid estan incloses en l'àmbit de la llei, i això perquè el seu objecte és que el discapacitat puga viure el millor que es puga, la qual cosa comporta totes les mesures rehabilitadores i integradores contingudes en la Llei 1/1998.

Esta institució entenia que els criteris restrictius utilitzats per eixe Ajuntament per a la concessió de targetes no responien a la demanda social ni a la finalitat integradora de la nova regulació normativa, on no sols es pretén que els discapacitats tinguen una casa adaptada, sinó un ambient adaptat en la seua globalitat.

Per tot això que s'ha exposat, i de conformitat amb el que disposa l'article 25 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, formulem la següent recomanació a l'alcalde de València, per tal que adoptara les mesures necessàries a fi de procedir a la concessió de targetes d'estacionament a persones amb discapacitat, segons els criteris establits en la Llei 1/1998, de 5 de maig, per a donar així resposta

a la demanda de la societat, encaminada cap a la vertadera finalitat de la integració, i prescindir de limitacions més enllà de la lletra i l'esperit de l'esmentada llei.

Esta recomanació va ser acceptada per l'Ajuntament i, després de comunicar-ho al reclamant, vam procedir al tancament de les investigacions iniciades a l'efecte.

Sobre la mateixa qüestió exposada anteriorment versava la queixa núm. 991196, en què la seua autora ens comunicava que el seu fill tenia la condició de minusvàlid i que li havia sigut denegada la targeta d'aparcament corresponent. La queixa va ser admesa, i sol·licitada informació a l'Ajuntament de València la resposta ho va ser en el sentit d'estudiar les possibles modificacions en els criteris actuals, centrant-se en les minusvalideses derivades de les amputacions que eren les que donaven lloc a reclamacions. D'això vam donar àmplia informació a l'autora de la queixa. Posteriorment, es va posar en contacte amb la institució per a comunicar-nos que al seu fill li havien concedit la targeta d'aparcament per a minusvàlids, per la qual cosa vam donar per tancada la investigació.

Es va rebre un escrit d'un veí de Llaurí, que contenia la queixa núm. 991447, on substancialment ens exposava que tenia una minusvalidesa del 77 %, que havia adquirit un vehicle, tipus turisme, adaptat per a ser conduït per una persona minusvàlida i que havia sol·licitat de l'Ajuntament de Llaurí l'exempció de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica.

L'Ajuntament, en el Ple de data 27 de setembre de 1999, va desestimar l'exempció de l'impost sol·licitada. Interposat recurs davant de l'Ajuntament, el 3 de novembre de 1999, el seu autor va presentar queixa en esta institució el 17 de novembre de 1999, per la qual cosa no s'ha donat temps a l'Ajuntament perquè poguera donar resposta al recurs. Queda en suspens la tramitació de la queixa fins que l'interessat ens informe de l'actuació de l'administració denunciada.

La queixa núm. 991509, instada per un pare, el fill del qual patix una paràlisi cerebral infantil amb una minusvalidesa del 77,50% i que es desplaça amb cadira de rodes, es referia al fet que, per l'Ajuntament de Paterna, es va procedir a realitzar les obres del projecte d'urbanització de la zona d'Entrecruces-La Canyada i, aprofitant l'ocasió, va efectuar una variació en els paràmetres del carrer del promotor de la queixa, que va originar un escaló de 32 cm per a accedir al seu habitatge. L'interessat va presentar una queixa a l'Ajuntament, que va procedir a realitzar una rampa d'accés a la casa que, segons el promotor de la queixa, era inadequada per a ser utilitzada per una persona amb cadira de rodes, perquè té un pendent excessiu, d'un 13%, cosa que la feia més pròpia d'un magatzem que d'un habitatge, ja que resultava perillosa i impracticable.

Admesa a tràmit la queixa es va interessar informe de l'Ajuntament sobre la realitat de les al·legacions formulades per l'interessat. L'Ajuntament ens va informar en el sentit que van sol·licitar autorització d'entrada a la parcel·la de l'interessat per a

poder realitzar les obres necessàries que hi possibiliten l'accessibilitat, d'acord amb "l'informe d'accessibilitat als carrers 550 i 569 de la Canyada", autorització que van obtenir. L'informe acaba en el sentit d'esperar que, amb les obres que s'hi realitzaran, quede solucionada la queixa plantejada.

Se'n va donar trasllat a l'interessat perquè formulara al·legacions i que indicara el bon acabament de l'obra d'accés. L'interessat va telefonar per a manifestar-nos que l'obra efectuada per l'Ajuntament de Paterna era correcta i adequada per a l'accés amb cadires de rodes. Com que s'havia solucionat satisfactòriament, vam tancar esta queixa.

1.3. Altres

En la queixa núm. 990224, ens plantejava la seua autora que tenia una filla de tres anys amb una lesió cerebral greu que li impedia parlar, mantindre el cap, caminar, s'alimentava per sonda nasogàstrica i que necessitava que li foren aspirades les secrecions constantment per a no ofegar-se. Ella necessitaria treballar però per a això caldria l'ajuda d'algú amb coneixements específics i, tot i que havia exposat tots els seus problemes als Serveis Socials de l'Ajuntament de Crevillente, la seua localitat, no havia obtingut cap resposta favorable.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a l'Ajuntament i a la Conselleria de Benestar Social sobre les anteriors circumstàncies i les ajudes que podrien prestar-li. L'Ajuntament ens va remetre un informe social on es feia constar que s'havia aprovat una ajuda de 100.000 ptes., que estava rebent tractament fisioterapèutic subvencionat per l'ONCE, que se li va concedir una targeta d'aparcament especial per a discapacitats i que, fonamentalment, s'havia elaborat un Projecte d'Actuació per a l'exercici 2000 per tal que la Conselleria de Benestar Social subvencionara les despeses de personal de la seua filla i que, així, pogueren continuar vivint a la seua casa i la promotora tinguera les condicions adequades per a trobar una ocupació. La Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social també ens va comunicar que existia un conveni subscrit amb l'Ajuntament, pel qual se li atribuïen les competències de les prestacions sol·licitades a l'esmentada corporació. No obstant això, estaven informats del tema per l'Equip Base Municipal i que l'assumpte estava en vies de solució. Vam donar trasllat de tot açò a l'autora de la queixa, qui ens va agrair la nostra ajuda, i vam donar per tancat l'expedient.

La queixa núm. 990376 la presentava el Sr. J. J., de València, per a exposar-nos que sa mare, de 83 anys, el 3 de febrer, va sol·licitar el reconeixement de la condició de minusvàlida i que, tot i que havien transcorregut tres mesos d'això, no havia rebut cap comunicació.

Admesa la queixa, vam sol·licitar a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social, de València, que ens informara de la situació de l'expedient, qui ens va comunicar que se li havia enviat una carta on se la citava per al

reconeixement corresponent per l'Equip de Valoració d'eixa Conselleria, de la qual cosa vam donar trasllat a l'autor de la queixa.

Posteriorment, el Sr. J. J. ens va comunicar que ja li havien realitzat el reconeixement a sa mare i que tenia el certificat de la condició de minusvàlida, per la qual cosa vam tancar la nostra investigació.

Un veí de Sant Joan d'Alacant ens comunicava, en la queixa núm. 990766, que després del dictamen mèdic, de data 11-11-98, li va ser reconeguda una minusvalidesa del 36%. Que estava patint, des de feia anys, diverses patologies cròniques i que per este motiu, amb data 30-11-98, va interessar el caràcter retroactiu d'esta circumstància (certificat de temporalitat), d'acord amb les disposicions legals vigents.

Transcorreguts més de tres mesos des que havia presentat la documentació complementària que li va ser requerida per la Direcció Territorial d'Alacant, Centre de Diagnòstic i Orientació de la Conselleria de Benestar Social, i que consistien en informes oftalmològics, necessaris per a determinar l'agudesia visual a l'any 1994, conseqüència del glaucoma crònic simple que patix, no havia obtingut cap resposta.

En el moment de redactar esta Memòria, estem pendents de resoldre l'expedient.

1.4. Queixes d'anys anteriors

En la queixa núm. 980958, de què vam donar compte en la pàgina 310 de la Memòria de l'any 1998, relativa a la no consideració a l'hora de valorar les sol·licituds de xec escolar de la minusvalidesa del pare i de la mare de la xiqueta, valorant-se únicament la minusvalidesa d'un d'ells, i en què vam dictar una resolució, ara donem compte de la seua acceptació per l'Excm. Ajuntament de València.

L'administració, en resposta a la nostra recomanació, va decidir:

A) Incloure, en les pròximes Bases reguladores de l'ajuda a l'escolarització infantil "Xec Escolar", l'especificació de la concessió d'un punt per cada membre del nucli familiar amb declaració de minusvalidesa.

B) Mentrestant, i en la baremació de l'actual convocatòria, a hores d'ara en tràmit de resolució, baremar en el sentit proposat pel Síndic i aplicar un punt per cada persona de la unitat familiar amb certificat de minusvalidesa.

2. FAMÍLIA I MENORS

2.1. Menors

Es va rebre en esta institució un escrit firmat per un grup d'educadors del centre d'atenció a menors Residència Comarcal l'Alacantí, d'Alacant, que va donar lloc a la queixa núm. 990765. Exposaven que el menor F. estava ingressat en el citat centre, des de setembre del 1995, a l'edat de 9 anys i, segons arplega l'article 21 de la Llei 1/1996, es procurarà que el menor estiga internat durant el menor temps possible. Així mateix, el menor va ser exclòs del Consell d'Adopció i que tenien coneixement que, al maig de 1999, un menor ingressat al Centre de Recepció amb proposta d'acolliment preadoptiu havia passat pel Consell d'Adopció, i que hi havia dos famílies disposades a adoptar-lo, per la qual cosa entenien que si este xiquet tenia dificultats especials més greus que les de F., també hi hauria possibilitats per a ell i que no hauria de ser exclòs del Consell d'Adopció, per la qual cosa havia de ser inclòs en llista d'espera.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informació a la Direcció General de la Família i Adopcions, com també a la directora general de Serveis Socials com a comissionada del menor de la Comunitat Valenciana, per tal que ens comunicaren les actuacions realitzades en el cas exposat, després de la seua valoració, conduents a la integració familiar. En el termini i la forma corresponents, per part de la Direcció General de la Família i Adopcions se'ns va remetre un detallat informe, després de consultar la Direcció de Secció de Família, Infància i Joventut de la Direcció Territorial d'Alacant i el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat Valenciana, informe que s'inicia amb una descripció de les característiques personals i circumstàncies del menor, per a passar a descriure les actuacions portades a terme per a procurar-ne l'acolliment preadoptiu.

De l'informe vam concloure que el menor F. no ha sigut exclòs del Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat Valenciana, sinó que queda en una situació de recerca de famílies que accepten acolliments de caràcter preadoptiu de menors amb necessitats especials. En este sentit, el director general ens va manifestar que tant el Consell d'Adopció de Menors de la Generalitat Valenciana com els tècnics d'eixa Direcció General, en la mesura de les possibilitats existents, intentaven trobar una família idònia que acceptara l'adopció del menor de característiques especials, i esperaven que es comprengueren les dificultats del cas.

No vam detectar que hi haguera existit cap tracte diferencial amb casos semblants, tot i tindre en compte que és difícil afirmar la similitud de dos casos amb estes característiques i vam considerar que l'actuació de l'administració havia sigut regular i dirigida a l'interés del menor, per la qual cosa, després de donar-li trasllat de l'informe als promotors de la queixa, que en tràmit d'al·legacions ens comunicaren la seua satisfacció pel contingut de l'informe, vam tancar la queixa.

La queixa núm. 990988 es referia al mateix menor que la queixa relatada anteriorment. En ella, el seu escrit ens exposava que tenia autoritzada per la

Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social, d'Alacant, la permanència del menor F. amb ell durant caps de setmana i vacances, i entenia que no era el més beneficiós per al menor estar internat en un centre i que sí que ho era un acolliment permanent que ell no podia assumir, perquè, segons arreplega l'article 21 de la Llei 1/96, es procurarà que el menor estiga internat durant el menor temps possible. També havia sigut informat pel centre on estava internat el menor que s'havia traslladat a un altre centre pròxim al poble de Relleu, amb xiquets de 5 i 6 anys, i, així mateix, tenia coneixement que la mare del menor cobrava la paga per minusvalidesa i la de la Seguretat Social que hauria de cobrar el menor.

Tenint en compte que l'article 30 de la Constitució Espanyola, en els seus apartats 1 i 4, estableix que els poders públics asseguraran la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i que els xiquets gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets, va ser admesa la queixa i sol·licitada informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social d'Alacant, la qual ens va comunicar que, en reunió mantinguda en eixa Direcció, s'havien pres els següents acords:

- "- Traslladar el menor a la Residència Infantil Foglietti
- Matricular-lo al col·legi Santíssima Faç
- Es va considerar important mantindre les eixides del menor amb l'actual acollidor els caps de setmana i vacances.
- Remetre informe actualitzat de la situació del menor a la Secció de Família i Adopcions i a l'Associació de Voluntaris d'Acolliment Familiar, amb la finalitat de continuar intentant l'adopció del menor, o el seu acolliment per una família.
- Així mateix, el dia 30 de juny passat, es va sol·licitar a l'INSS la prestació econòmica per fill a càrrec que va ser resolta favorablement."

De tot això anterior es desprenia que tots els fets exposats en la queixa havien tingut una resolució favorable i en benefici del menor, per la qual cosa, després de donar-ne trasllat a l'autor de la queixa, vam donar per conclosa la investigació.

En la queixa núm. 991175, la promotora ens exposava que, com que tenia sospites que el seu fill menor era víctima d'abusos sexuals, es van posar en coneixement de la Direcció Territorial de Benestar Social d'Alacant estos aspectes, el dia 26 de març, de què no va obtindre resposta fins el 22 de setembre.

La queixa ens recordava que l'article 39 de la Constitució Espanyola, en els seus apartats 1 i 4, estableix que els poders públics asseguraran la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i que els xiquets gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets.

Admesa la queixa es va sol·licitar el corresponent informe a la precitada Direcció Territorial, la qual ens va informar de tot el tràmit seguit després de la recepció de les denúncies formulades per la promotora de la queixa.

Del llarg i detallat informe vam poder concloure que l'administració havia realitzat

les actuacions exigibles per a investigar els denunciats abusos, sense arribar a conclusions respecte d'això. La intervenció en este mateix assumpte de la Fiscalia de Menors i del Jutjat d'Instrucció núm. tres de Benidorm ens van obligar a suspendre la nostra intervenció.

Es va rebre la queixa núm. 990992, en què els seus autors exposaven que, per resolució de la Direcció Territorial de Benestar Social de València, tenien la menor T. M. H. en acolliment familiar simple i que, posteriorment, van sol·licitar acolliment amb finalitat preadoptiva, de què l'administració va informar que no estaven entre les famílies seleccionades. Els autors de la queixa no entenen la manera de procedir de l'administració i opinaven que tal mesura perjudicaria la menor, perquè consideraven que estava totalment integrada tant a nivell familiar com social.

En el curs de la investigació ens van comunicar que suspenguérem la tramitació i tancàrem la queixa, perquè havien sigut citats per la Conselleria de Benestar Social per a fer les proves a la família per a la idoneïtat preadoptiva.

A través del Defensor del Menor de la Comunitat de Madrid, es va rebre l'escrit de queixa d'una jove de 17 anys que va tindre una filla quan tenia catorze anys, i que estava en situació de desemparament. Es va registrar com la queixa núm. 990993, on la promotora manifestava el seu desacord amb certes actuacions realitzades per l'administració autonòmica valenciana, que pogueren haver menyscabat els seus drets. Assenyala que, el passat 15 de maig de 1999, l'administració autonòmica va resoldre cessar la situació de desemparament en què es trobava, com també concloure el seu acolliment residencial. Estes dos mesures de protecció havien sigut adoptades i van acabar sense que la menor haguera superat la situació material de desprotecció que les motivava. La interessada, així mateix, referix ser mare d'una menor de dos anys d'edat, actualment en règim de acolliment en família alternativa, i que l'administració autonòmica ha estat dificultant notablement la seua relació.

Admesa a tràmit la queixa, es va sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social, d'on l'administració va respondre el següent:

"La resolució de cessament de desemparament i acolliment de la menor, en eixe moment, es va estimar, en no acceptar esta menor cap mesura de protecció.

Sobre que la mare tinga un règim de visites amb la seua filla, per esta Direcció Territorial s'ha resolt un règim de visites entre les dos amb una periodicitat quinzenal i una durada d'una hora. Les visites entre mare i filla s'estan portant a terme i realitzant-se, fins ara, amb normalitat, es preveu que la freqüència i durada dels contactes augmente progressivament."

D'este informe vam donar trasllat a la interessada, qui va efectuar al·legacions en el sentit que necessitava que s'augmentara el nombre de visites i el temps de durada.

Ens vam posar novament en contacte amb la Direcció Territorial d'Alacant, Conselleria de Benestar Social, per a comunicar-li el contingut de l'escrit de la interessada i, també, sol·licitàvem que se'ns informara de la possibilitat i conveniència d'augmentar la freqüència i durada de les visites de la menor amb la mare.

Es va rebre informe de la Direcció Territorial de Benestar Social. En síntesi, es mantenia la freqüència quinzenal de les visites entre mare i filla, però s'ampliava a dos hores la seua durada i canviava el lloc de trobada, de manera que facilitara una relació més natural entre mare i filla. El lloc de trobada és com una referència, ja que la interessada pot, en eixe temps, romandre amb la seua filla on a ella li sembla i on la xiqueta es trobe bé.

De l'informe emés per la Direcció Territorial es va donar trasllat a la interessada perquè al·legara allò que estimara oportú, tot indicant-li que, si transcorregut un termini de 30 dies, no aportara nous elements que aconsellaren continuar la nostra investigació, procediríem a tancar l'expedient, en entendre que l'objecte de la queixa havia sigut resolt satisfactòriament.

El Defensor del Menor de la Comunitat de Madrid, , ens va donar trasllat d'una queixa, que va quedar registrada amb el núm. 990941 i que actualment està en tràmit, en què ens donava compte que dos menors d'11 i 14 anys d'edat, treballen amb el seu pare en el negoci de mudances, realitzant esforços desproporcionats per a la seua edat.

2.2. Visites realitzades a la residència comarcal l'Alacantí

Com que vam tindre notícies de la mala situació de la Residència Comarcal de menors Alacantí de menors, a Alacant, denunciada per trobar-se en deficientes condicions sanitàries a causa de l'existència d'aigües fecals, així com l'interés d'alguns treballadors del centre per la constatació de la mencionada situació, tot i que esta institució tenia previst la realització d'una visita quan acabaren les obres que s'hi estaven realitzant, es va avançar la data amb caràcter urgent i sense previ avís.

Es van realitzar una sèrie de visites i, en la primera d'elles, personal d'esta institució va poder verificar que la ubicació dels xiquets era correcta i que alguns havien passat la nit al centre de recepció o a l'annex, de més xicotets. No hi existien aigües fecals perquè estes s'havien produït com a conseqüència de les obres que s'hi estaven realitzant i ja havia sigut reparada l'avaria. Casualment, vam coincidir amb personal de Sanitat que, eixe mateix matí, havia sigut avisat per a la realització d'una anàlisi de les aigües. Les obres que s'hi estaven realitzant eren de condicionament i no d'ampliació. Existien en eixe moment 28 xiquets i les places disponibles eren 30. Vam rebre tot tipus de facilitats i d'atencions en la realització

del nostre treball per part de tot el personal.

En visites posteriors, després de realitzar un recorregut per les instal·lacions, quant a la protecció contra incendis i evacuació d'edificis, va poder verificar-se que si bé s'havia realitzat una revisió de la instal·lació elèctrica pel SEPIVA que la va condicionar i on es va aprovar un pressupost de més de dos milions de pessetes per a això, no hi havia un Pla d'Evacuació. No obstant això, el personal havia realitzat cursos sobre esta matèria.

No existien barreres arquitectòniques que impediren l'accés al centre a persones minusvàlides, així mateix hi havia un lavabo habilitat per a estos minusvàlids.

S'havien realitzat obres perquè els dormitoris foren com a màxim de tres persones, així mateix s'havia adquirit mobiliari de dormitori que permetera que les lliteres s'adaptaren a les necessitats del moment (germans, major nombre de xiques, etc.), tots els dormitoris tenien ventilació directa, s'havia adquirit termos per a aigua calenta, amb la finalitat de no tindre deficiències; així mateix, s'estava pendent de la compra de cortines per a les dutxes i d'uns altres accessoris de bany, etc.

També s'havia adquirit parament de cuina, tovalles per a menjadors, etc. No obstant això, s'hi observava que la neteja podia ser millorable en cuina i menjadors.

No es realitzaven activitats recreatives, esportives o culturals al centre i els xiquets s'integraven en les activitats dels respectius col·legis on estaven inscrits.

No hi havia rates, ja que una empresa dedicada a la desratització va fer el treball encarregat per la citada Conselleria de Benestar Social.

S'hi observaven deficiències en la calefacció, sense poder entrar a valorar si era per la falta d'aparells o per la falta de precaució a mantindre les portes i finestres correctament tancades.

Així mateix, es va constatar falta de personal en una de les visites realitzades de vesprada, sense poder constatar si era casual, per coincidir amb les festes nadalenques, o habitual.

Continua oberta la nostra investigació respecte d'això.

3. TERCERA EDAT

3.1. Residències

En la queixa núm. 990266, la gerent d'una residència per a minusvàlids psíquics, denunciava que, en data 13-2-95, havia sol·licitat l'autorització a la

Conselleria de Benestar Social com a residència de minusvàlids psíquics, ja que en tal data no estaven reglamentades les residències per a malalts mentals. A l'estiu de 1998, va rebre una ordre de tancament per no reunir els requisits establits en l'Ordre de 3 de febrer de 1997. No obstant això, alguns dels seus antics residents es trobaven actualment en unes altres residències i que superaven el màxim de places que indicava la normativa reguladora (més de 40 places). Així mateix, tenien malalts mentals i de tercera edat al mateix centre.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informació a la Direcció General de Serveis Socials sobre estos aspectes i sobre les actuacions que realitzava perquè les residències de malalts mentals s'adequaren a allò que s'ha establert en el Decret de 13-2-97, quant a places, condició dels interns, etc.

La Direcció General ens va informar que, en relació amb malalts mentals crònics i en virtut de la normativa vigent (Decret 132/1996 del Govern Valencià, de la Conselleria de Benestar Social i de la Conselleria de Sanitat, i correcció d'errors de 3 de febrer de 1997), l'atenció sociosanitària al citat col·lectiu es promovia des d'eixa Direcció General a finals de 1996. En eixe sentit es va iniciar, d'una banda, la creació de centres per a la rehabilitació i integració social d'acord amb la tipologia establida (centre específic per a malalts mentals, centre de rehabilitació i integració social, centre de dia o altres) en la normativa anteriorment mencionada. I, d'una altra banda, es va impulsar la implementació de programes alternatius a la institucionalització en el medi comunitari.

Per això, estaven atenent la demanda que este col·lectiu necessitava, si bé, estava adequant-se de manera progressiva a les persones i a les necessitats de conformitat amb la generació de recursos que habilita. Això, podia implicar que algunes persones amb malaltia mental crònica encara no estigueren o no tingueren les seues necessitats en el nivell de cobertura que requerien.

Pel que fa a si les residències per a malalts mentals s'adeqüen o no a allò que s'ha establert en la normativa vigent, en eixe moment, només hi havia dos residències públiques especialitzades en l'atenció a malalts mentals crònics, de 40 places cada una, que depenen de la Generalitat Valenciana, a les quals s'accedia a través d'una Comissió Mixta de Valoració creada a l'efecte, per tant, s'hi garantia la cobertura d'atenció que necessitaven. No obstant això, ens va comunicar que hi havia unes altres residències que encara estaven en procés d'autorització de centres de Serveis Socials.

Així mateix, i quant a les actuacions que realitzava eixa Direcció General a les residències de 3a edat per a verificar que els residents són majors de 60 anys, ens va informar que un dels requisits exigits per a realitzar la sol·licitud en estos centres era tindre 65 anys. Hi havia, a més a més, un seguiment tècnic de centres des de les direccions territorials de València, Castelló i Alacant.

De tot això es va donar trasllat a l'autora de la queixa que no va efectuar al·legacions i, com que no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o que, per la seua irregularitat, infringiren els

principis d'actuació administrativa assenyalats en l'article 103.1 de la Constitució, vam procedir al tancament de l'expedient.

L'autor de la queixa núm. 990578 ens manifestava que no havia tingut resposta a l'escrit que va dirigir a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social d'Alacant i, per això, desconeixia la seua situació davant de la petició d'una plaça en una residència de la 3a edat.

Ens vam posar en contacte amb l'autor de la queixa per a comunicar-li la situació del seu expedient i, no obstant això, li vam recomanar que es dirigira als Serveis Socials del seu Ajuntament per tal d'emplenar uns nous models i sol·licitar informació sobre unes altres opcions com ara l'abonament-residència, etc.

Posteriorment, ens va comunicar que la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social havia resolt declarar-lo desistit en la seua petició d'admissió en un centre de la tercera edat, resolució que havia recorregut. Quan l'administració ens va informar que s'havia estimat el seu recurs, vam donar per tancat l'expedient.

3.2. Ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians i ancianes des de l'àmbit familiar

L'any 1999 s'han formulat 5 queixes més sobre esta matèria.

La Sra. A., en la queixa núm. 990294, ens comunicava que el dia 11 de febrer de 1999 va sol·licitar de la Conselleria de Benestar Social, ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians en l'àmbit familiar, de què no havia rebut cap resposta a pesar d'haver transcorregut més de tres mesos. Admesa la queixa es va sol·licitar informació a l'administració que ens va comunicar que l'expedient es trobava en la Intervenció Delegada per a la seua fiscalització i que, posteriorment, se li comunicaria la resolució a la interessada. Vam donar trasllat d'esta informació a l'autora de la queixa qui, després, ens va manifestar el seu agraïment ja que havia percebut la prestació, per la qual cosa vam donar per tancat l'expedient.

En la queixa núm. 990859 ens comunicava la Sra. M. A., de València, que el dia 11 de juny de 1998 va sol·licitar ajuda per a l'atenció d'ancians a la Direcció Territorial, a València, i que, al mes d'octubre, sa mare va rebre una telefonada d'eixa Direcció en què li comunicaven que l'expedient estava aprovat però que feien falta uns documents, cosa que li comunicarien per escrit. Durant tot este període (més d'un any) havia rebut informació contradictòria i cap notificació.

En el tràmit de la queixa es va sol·licitar informació al citat òrgan administratiu per a conèixer la situació de l'expedient i els motius que havien provocat la falta de resolució en un període tan dilatat. Ens va relatar tots els tràmits seguits en

l'expedient administratiu fins a concloure, en data 23-7-99, amb resolució denegatòria, de la qual cosa vam donar trasllat a l'autora de la queixa. No obstant això, es va formular a l'administració un recordatori de deures legals i un suggeriment.

El Sr. J., en la queixa núm. 990948, exposava que, des de l'any 1997, havia estat sol·licitant de la Direcció Territorial de València, de la Conselleria de Benestar Social, ajuda econòmica per a l'atenció d'ancians des de l'àmbit familiar, sense que fins a hores d'ara, 30-3-99, haguera rebut cap resposta, per la qual cosa desconeixia la situació del seu expedient.

Vam donar trasllat de la queixa a la Conselleria de Benestar Social a fi que ens informaren de la situació de l'expedient de l'interessat i que es concretaren les causes per les quals, transcorreguts més de 3 mesos des que l'expedient es va iniciar, no s'havia resolt.

L'informe requerit a l'efecte ens indicava que l'assumpte plantejat estava en vies de solució i que s'havia generat proposta d'aprovació per un valor total de 180.000 ptes.

Finalment, la queixa va ser tancada ja que la sol·licitud d'ajuda per a l'atenció d'ancians des de l'àmbit familiar va ser aprovada per la Resolució 140/1999.

Els detectats i injustificats retards en la tramitació dels expedients ens van imposar dirigir a l'administració la següent resolució:

“No obstant això, en relació amb el seu informe, ens veiem obligats a recordar el deure legal contemplat en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i la seua modificació posterior continguda en la Llei 4/1999, de 13 de gener, que estableix en el seu article 42, no sols l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa en tots els procediments, i a notificar-la, siga quina siga la seua forma d'iniciació, sinó que contempla també l'obligació de resoldre en el termini màxim (art. 42, paràgraf 3.b) de 3 mesos, en els procediments iniciats a sol·licitud de l'interessat.

Este termini màxim per a resoldre els procediments cal computar-lo des que es presenta al registre de l'administració la sol·licitud, o des que s'inicia d'ofici, es dicta la resolució, ordenant que s'instruïska el procediment, fins que es notifica l'esmentada resolució a l'interessat.

Al mateix temps, se suggerix que en situacions com les analitzades en el present cas s'extreme al màxim el deure legal referit per tal d'aconseguir la plena efectivitat dels drets constitucionals i de les llibertats públiques”.

L'anterior recomanació va ser acceptada per la directora territorial de Benestar Social, qui agraïa els suggeriments del nostre escrit i ens informava que s'estaven prenent les mesures oportunes a fi d'evitar que es repetiren estes situacions.

La queixa núm. 991446 va ser plantejada per la Sra. B. P. i en ella ens manifestava que va sol·licitar ajuda per a l'atenció d'ancians/es des de l'àmbit familiar, núm. d'exp. 12/000022/1999. El 26 d'abril de 1999 li va ser sol·licitada documentació, aportada en el termini i la forma corresponents per l'autora de la queixa, sense que haguera obtingut cap resposta fins a hores d'ara.

Vam sol·licitar informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social, de Castelló, la qual ens va comunicar que, atés el volum de sol·licituds rebudes, en el seu estudi global s'havia donat prioritat a la tramitació dels expedients que calia concedir, amb la finalitat de procedir al pagament de les ajudes com més prompte millor. Amb posterioritat, s'havia realitzat una segona revisió dels expedients que l'aplicació informàtica proposava denegar per a detectar possibles errors d'estudi i, si era procedent, procedir a la concessió de l'ajuda. Tot i que estava preparada la proposta de resolució de denegació i la mateixa resolució de denegació en data 24 de setembre de 1999, no va poder ser notificada esta als interessats per problemes sorgits en l'aplicació informàtica usada per a la gestió d'estes ajudes. No obstant això, una vegada que es va revisar de nou l'expedient i que es van solucionar els problemes informàtics, la resolució denegatòria va ser notificada a la Sra. B. P. M. en data 23 de novembre de 1999, amb constància del justificant de recepció de la interessada de data 1 de desembre de 1999.

Vam dirigir a l'administració el mateix recordatori de deure legal i el suggeriment de les queixes anteriors.

En la queixa núm. 990983, el seu autor denunciava haver sol·licitat a la mateixa Direcció Territorial una ajuda per a l'atenció d'ancians des de l'àmbit familiar, de què no va obtindre resposta per escrit de l'administració. La interessada havia contactat per telèfon amb la Conselleria de Benestar Social, on li van dir que se li havia denegat per tindre el seu marit uns ingressos de 17.378.370 ptes. anuals, a la qual cosa va respondre que era un error, que els ingressos eren d'1.737.837 ptes. anuals. El 19 de gener de 1999, va enviar un escrit per a explicar l'error produït i sol·licitar que se li concedira l'ajuda interessada, de què no havia obtingut cap resposta.

Admesa a tràmit, es va sol·licitar informe a la directora territorial de la Conselleria de Benestar Social. Se'ns va informar: "que s'havia produït un error en la introducció de les dades econòmiques i que la sol·licitud complix tots els requisits per a ser aprovada. En data 3-8-99, es va remetre a la Direcció General de Família i Adopcions una proposta d'aprovació, per quantitat de 240.000 ptes., a favor de la sol·licitant. En data 8-9-99, s'ha comunicat per escrit la resolució a la interessada."

Es va donar trasllat a la interessada de l'informe de la Direcció Territorial on se li concedix una ajuda de 240.000 ptes. per a l'atenció d'ancians des de l'àmbit familiar, i, per això, vam procedir al tancament del seu expedient, ja que s'hi s'observava que l'administració pública havia procedit a solucionar el seu problema.

3.3. Ajuda econòmica abonament-residència

La Sra. A. R. ens va presentar un escrit, que va donar lloc a la queixa núm. 990070. Ens manifestava que havia sol·licitat per a sa mare un abonament-residència el 8 de juny de 1998, que sa mare va morir a finals del mes d'agost i que havia estat, des del 2 de juny de 1998, al Centre Residencial de la 3a Edat Jaume II de Tavernes de la Valldigna, pagant ella les tres mensualitats i sense rebre cap resposta de l'administració.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informe a la Direcció General de Serveis Socials i, concretament, si s'havia dictat la corresponent resolució. L'administració ens va comunicar que s'havia arxivat l'expedient. Vam donar trasllat d'això a la peticionària, qui va al·legar que creia que tenia dret a la prestació i, per això, ens hem dirigit novament a l'administració per tal que ens amplie el seu informe inicial.

3.4. Altres

En la queixa núm. 990227, la seua autora exposava que el curs 97-98 va assistir a classe de Gimnàstica al Centre Social "José Llorca Linares", i que esta va tindre molta acceptació. Pensava que havia de restablir-se el servei de "Gimnàstica passiva per a dones", a càrrec de l'Ajuntament o d'un altre organisme, ja que era de gran utilitat per a este col·lectiu de dones d'edat avançada, viudes, pensionistes, mestresses, etc., i perquè entenia que era una necessitat en la millora de la seua qualitat de vida per ser beneficiós per a la seua salut. A pesar d'haver-se dirigit per escrit a l'Ajuntament de Benidorm sol·licitant-ho ella i unes altres membres del col·lectiu, no havien obtingut una resposta favorable.

Admesa la queixa es va sol·licitar informe a l'Ajuntament de Benidorm, que ens va comunicar que havien donat resposta als escrits i que havien sigut rebudes per la regidora delegada de Benestar Social, però que entenien que les seues peticions no eren de competència municipal; per això, van donar trasllat de l'escrit al director de l'Àrea de Salut núm. 15, per entendre que era de la seua competència. D'això es va donar trasllat a la promotora de la queixa, i estem pendants de la seua resolució.

4. PRESTACIONS ECONÒMIQUES

4.1. Pensions no contributives

Sobre esta matèria s'han plantejat diverses queixes, de les quals informem tot

seguit de manera individualitzada.

En la queixa núm. 991246, la Sra. D. M. ens exposava que era beneficiària d'una pensió no contributiva d'invalidesa i que, des de l'any 1992, tots els anys li reclamaven una quantitat per cobrament indegut, per calcular l'increment de la seua pensió sense tindre en compte l'increment de la del seu marit, cosa que li causava grans perjudicis, ja que opinava que l'administració hauria de realitzar el càlcul correcte, tenint en compte les dos pensions perquè no es continuara produint esta situació.

Admesa la queixa, es va sol·licitar la corresponent informació a la Conselleria de Benestar Social d'Alacant, la qual ens va informar que els beneficiaris d'estes pensions estan obligats a comunicar les variacions que sofrisquen la seua unitat de convivència, tant econòmiques com personals. Anualment, i dins del primer trimestre de cada any, han de remetre la declaració individual a la Direcció Territorial fent constar els rendiments de l'any anterior i els previstos per a l'any en curs. Davant d'allò que s'ha exposat es revisa l'expedient i s'establix la pensió per a l'any actual. En el cas que els rendiments de l'any anterior no hagueren sigut els previstos, poden donar lloc a modificacions en la quantia de la pensió, ja que els rendiments reals no se saben fins que acaba l'any. Amb tot açò que s'ha exposat es pot generar tots els anys un cobrament indegut o bé un pagament d'endarreriments al beneficiari. En el cas de l'expedient de la interessada, com s'ha mencionat amb anterioritat, han ocorregut les dos situacions.

Comprovada la regularitat de l'actuació administrativa, ja que els enunciats cobraments indeguts es van produir per modificacions en la unitat de convivència: el primer per eixida del domicili d'un fill i el segon per l'augment de la pensió del cònjuge, vam acabar la nostra intervenció.

En la queixa núm. 990287, el Sr. R. A. exposava que havia sol·licitat una pensió de jubilació no contributiva i que el van requerir perquè aportara documentació que ell ja havia presentat juntament amb la sol·licitud i que, per això, es trobava paralitzada la tramitació de la mencionada prestació.

Admesa a tràmit, es va sol·licitar informe a la Conselleria de Benestar Social sobre l'estat de l'expedient de l'autor de la queixa. L'administració ens va comunicar que la documentació sol·licitada a l'autor de la queixa era diferent i necessària per a resoldre l'expedient, i que en l'actualitat se li havia requerit perquè aportara un certificat de l'INSS de l'any 98, ja que el que va presentar corresponia a l'any 1997. Vam donar trasllat d'això a l'interessat que no va formular al·legacions i, com que no hi havia elements que aconsellaren continuar la nostra investigació, vam donar per tancada la queixa.

L'autora de la queixa núm. 991187 denunciava que, el dia 22 de desembre de 1998, va presentar sol·licitud de pensió no contributiva d'invalidesa i son pare una

altra de jubilació. Nou mesos després va sol·licitar informació telefònica a la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social i li van comunicar que l'expedient de son pare estava complet, però pendent de la resolució del seu expedient i que ella havia d'aportar demanda de separació o d'abandó de la llar, a pesar d'haver presentat certificat de convivència de l'Ajuntament de Mutxamel juntament amb la sol·licitud.

Admesa a tràmit, es va sol·licitar informació a la Conselleria de Benestar Social sobre la situació d'ambdós expedients. Com a resposta, vam rebre un informe en què s'exposava que els dos expedients necessitaven dades complementàries, la qual cosa va retardar el seu tràmit, tot i que a la data de l'emissió de l'informe, ambdós expedients es trobaven en la fase de "pendents d'opció" pels interessats entre la pensió que ja percebien i la no contributiva.

A pesar de ser remés l'informe a l'autora de la queixa, posats en contacte amb l'administració, ens comunicava que la carta última havia sigut tornada, per la qual cosa no es podia continuar la tramitació. No obstant això, atesa la situació de precarietat familiar, esta institució va suggerir que els Serveis Socials de l'Ajuntament podrien servir per a comunicar-se amb els interessats. Esta gestió va aconseguir informar l'autora de la queixa de l'escrit i resoldre favorablement ambdós expedients, per la qual cosa vam tancar la investigació.

Així mateix, en la queixa núm. 991015, la Sra. A. A., d'Alacant, ens comunicava que per escrit de 7 de juliol de 1999, de la Conselleria de Benestar Social, se la va requerir perquè aportara a l'expedient de pensió d'invalidesa no contributiva un certificat de l'organisme pertinent de la baixa de la pensió de què era beneficiària, amb la seua consegüent data de baixa i que, si no ho feia en 3 mesos, es produiria la seua caducitat. En data 19 de maig de 1999, va sol·licitar a la Caixa Nacional de la Seguretat Social del Marroc l'esmentat document, sense que fins a eixe moment haguera rebut cap resposta. No era imputable a ella que no li enviaren l'esmentada documentació, i això li estava causant perjuís irreparables i opinava que l'administració hauria de demanar-la.

Admesa la queixa, es va sol·licitar informació a la citada Conselleria, que ens va comunicar, de forma detallada, allò que havia ocorregut amb l'expedient de l'autora de la queixa i que va ser el següent:

"El 15 de març de 1999, va tindre entrada en esta Direcció Territorial de Benestar Social (Secció d'Ajudes i Prestacions) la declaració anual de la beneficiària (donant compliment al que descriu l'article 16.2 del RD 357/91, de 15 de març). En ella, la interessada fa constar els ingressos de 1998 i els previstos de 1999, en els dos fa constar la pensió de viduitat del Marroc. Davant d'açò que s'ha exposat no és procedent cap variació de la pensió no contributiva de jubilació que estava percebent.

El 2 de juliol de 1999, té entrada un altre escrit de la interessada, on manifesta que l'any 1999 ha deixat de percebre la pensió de viduitat del Marroc. Davant de la

nova situació econòmica, la Secció d'Ajudes i Prestacions sol·licita a la interessada documentació acreditativa de la nova situació, ja que, si no percebera la pensió de viduitat del Marroc hem de procedir a l'augment de la pensió no contributiva de la qual és beneficiària en l'actualitat, i ha de coincidir la data d'efecte del possible increment amb el cessament de la pensió del Marroc.

En relació a la possible caducitat de l'expedient, cal manifestar que en cap moment, per la falta d'aportació del document requerit, es produiria l'arxiu de l'expedient, ni el cessament de la percepció de la pensió no contributiva.

En l'actualitat s'ha sol·licitat a l'IMSERSO (Madrid) informació sobre la pensió de viduitat de la interessada, ja que des d'ací ens pareix estrany que la pensió de viduitat del Marroc tinga un període definit en el seu dret de percepció."

Tot això es va posar en coneixement de la promotora que no va fer al·legacions, per la qual cosa vam donar per tancada la investigació, en no observar actuació irregular per part de l'administració.

La disconformitat amb la modificació d'una pensió de jubilació no contributiva i amb la reclamació d'allò indegudament percebut, va ser objecte de la queixa núm. 990971, la tramitació de la qual es troba actualment en curs.

La promotora de la queixa núm. 991162 exposava que havia sol·licitat de la Direcció General de Serveis Socials una pensió no contributiva. Que no li havia sigut concedida per tindre una pensió de 75.000 ptes. mensuals, concedida en sentència de separació conjugal, pensió que no cobrava per resultar infructuoses les gestions d'execució de sentència de separació.

Efectuades gestions telefòniques davant de la Direcció Territorial de Serveis Socials, ens van indicar que la interessada tenia sentència de separació amb assignació de 75.000 ptes/mes, que li havia de pagar l'espòs. En explicar-los que mai no havia cobrat, i que resultava incobrable segons els documents aportats, van procedir a la seua reobertura, d'ofici, i es va sol·licitar al jutjat un informe sobre l'execució de sentència. Una vegada que es va comprovar la inexecució per impossibilitat de pagament, es va procedir a concedir-li la pensió no contributiva, per la qual cosa vam acabar la nostra intervenció.

4.1.1. Cobrament de pensió no contributiva per reclusos

Les queixes 970065 i 970067, de les quals ja donàvem compte en l'Informe de l'any 1997 (p. 339), van donar lloc a la resolució següent:

"El Sr. A. G. i el Sr. A. C. van presentar escrits de queixa davant d'esta institució, els quals van quedar registrats amb els números referenciats més amunt. Hi

exposaven que, per resolució de la Direcció Territorial de la Conselleria de Treball i Afers Socials, d'Alacant, es desestimava la pensió no contributiva que estaven percebent, basant-se en la no existència de carència de recursos per estar cobertes les necessitats per la institució penitenciària on es trobaven.

Admeses a tràmit, es va sol·licitar a eixa Direcció Territorial còpia dels expedients administratius. Una vegada que estos es van remetre, del seu estudi es desprenia que els autors de les queixes havien sigut qualificats en la resolució administrativa de reclusos privats de llibertat, quan en realitat estan sotmesos a una mesura d'internament decretada per l'autoritat judicial amb el fi de ser sotmesos a tractaments mèdics.

La Constitució, en el seu article 49, encomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, per la qual cosa la denegació de les pensions es troba en franca contradicció amb el contingut de l'esmentat precepte.

A més a més, l'article 9.2 de la nostra carta magna estableix que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu, i dels grups en què s'integra, siguen reals i efectives, remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

Així mateix, quan van ser denegades les pensions no s'havia produït cap modificació de les causes per les quals s'havien concedit; és a dir, subsistia la condició de minusvàlid i la carència d'ingressos.

En els expedients administratius no consta cap actuació per part de l'administració per a intentar provar l'existència d'ingressos o de rendes per part dels beneficiaris i, quant al cost de la manutenció a l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant, no hi figura que excedisca el límit d'acumulació de recursos per a ser denegada la prestació.

No obstant això, esta institució entén que els col·lectius més desprotegits, entre els quals hi ha els malalts mentals, han de ser responsabilitat prioritària dels poders públics, ja que la seua situació els impossibilita per a formular les seues necessitats bàsiques i això els fa creditors d'una major tutela, i només una discriminació positiva cap a ells fa possible que el principi d'igualtat, consagrat en la nostra Constitució, siga interpretat de forma correcta i justa.

Per això, i en virtut de la facultat que ens concedeix l'article 29 de la Llei del Síndic de Greuges, de 26 de desembre de 1988, formulem el següent suggeriment al director territorial de Benestar Social d'Alacant: perquè dispose la revisió d'ofici de l'acte administratiu pel qual els va ser denegada la pensió al Sr. A. G. F. i al Sr. A. C. H. i, seguint els preceptes constitucionals precitats i amb criteris de solidaritat, li siguen concedides novament les prestacions denegades.”

La nostra resolució no va ser acceptada en considerar l'administració que no era

procedent efectuar la revisió d'ofici per estar esgotada la via administrativa, i que els interessats havien de sol·licitar novament la pensió no contributiva denegada.

Esta institució no pot compartir les raons adduïdes per l'administració per a no acceptar el suggeriment realitzat i vol fer especial esment, en este moment, a la Sentència de la Sala Social del Tribunal Suprem, dictada el 14 de desembre de 1999, per a la unificació de la doctrina i perquè, davant d'idèntics fets als enjudiciats en estes queixes, porte tan alt tribunal als mateixos resultats sustentats per esta institució, existint identitat en la doctrina de les dos, cosa que ens fa suposar que, tard o d'hora, l'administració haurà d'acceptar la doctrina i jurisprudència del Tribunal Suprem i no adoptar una postura temerària que hi siga contrària.

4.2. Altres prestacions econòmiques

En la queixa núm. 990345, la Sra. M. C. ens exposava que, el 30-9-98, havia sol·licitat a la Direcció Territorial de Benestar Social de València una ajuda per a lloguer de primer habitatge. El 27-11 i el 2-12, li va ser requerida diversa documentació que va ser aportada en el termini i la forma corresponents i, posteriorment, no havia rebut cap resolució.

Admesa a tràmit, es va sol·licitar informació a la Direcció Territorial de Benestar Social de València, la qual ens va comunicar que li va ser notificada el 6 de maig la resolució denegatòria per haver-se atés unes altres sol·licituds prioritàries. Vam donar trasllat a l'autora de la queixa, i, en no realitzar cap al·legació respecte d'això, i com que no vam observar una actuació de l'administració lesiva als drets del promotor de la queixa, va ser tancada la investigació.

La queixa núm. 990281 ens exposava que la seua autora, a través del Centre Social núm. dos, d'Alacant, tenia sol·licitades, des del mes de gener, la Prestació Econòmica Individualitzada i la Prestació Econòmica Reglada, sense obtindre resposta.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a l'Ajuntament d'Alacant sobre els fets exposats, especialment, sobre la situació dels expedients de prestacions, i també l'informe social de la família de l'autora de la queixa i de les accions realitzades amb esta per eixe Ajuntament. Va ser remés un detallat informe social on es relacionaven els recursos aplicats per l'Ajuntament, com també la situació familiar i la valoració tècnica. No obstant això, esta institució va resoldre dirigir-se a l'Ajuntament en els següents termes:

“Del seu contingut es desprén el suport donat, durant un llarg període de temps pels diversos tècnics d'eixe Ajuntament, a l'autora de la queixa i la seua família, també les prestacions abonades i, fonamentalment, la coordinació dels organismes que atenen els menors.

No obstant això, esta institució entén que el fracàs de les intervencions i dels tractaments realitzats, si subsistix la situació de pobresa, no és causa suficient per a abandonar qualsevol suport econòmic o d'un altre tipus, atés el ventall de prestacions existent. Conèixer la seua patologia mental, com també el seu diagnòstic, podria ser causant d'unes altres prestacions.

Per tot açò, i de conformitat amb el que disposa l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, formule a vosté el suggeriment que pels Serveis Socials d'eixe Ajuntament es continue recolzant la Sra. M. A. amb les prestacions socials que li corresponguen mentre subsistix la situació de pobresa.”

El suggeriment va ser acceptat per l'Ajuntament, i en el seu informe es feia constar que els tècnics municipals continuaran atenent les diferents demandes que puga realitzar l'autora de la queixa (econòmiques, formatives, laborals, etc.)

5. ASSISTÈNCIA SOCIAL

La queixa núm. 990080 es va obrir com a conseqüència d'una telefonada d'un voluntari que col·laborava en els Serveis Socials de l'Ajuntament de Requena, on se'ns comunicava la situació dramàtica d'un indigent que estava vivint al camp i que, ateses les temperatures tan baixes, es temia per la seua vida si continuava més temps així.

Ens informava que totes les gestions realitzades amb anterioritat davant del jutjat, la Policia Local, etc., no havien donat el resultat desitjat. Sobre esta base, esta institució va acordar l'obertura d'una queixa d'ofici ja que, en tractar-se d'un indigent en perill, mereixia la màxima tutela per part del Síndic de Greuges.

Es va aconsellar a la persona denunciant que posara en coneixement de l'Hospital de Requena la situació relatada anteriorment, per ser el dret a la protecció de la salut un dels que poguera quedar vulnerat. Així mateix, per esta institució es va transmetre al director de l'Hospital la nostra preocupació per la situació descrita i l'interés per la seua ràpida solució.

L'endemà, els Serveis Socials de l'Ajuntament ens van comunicar que, des del dia anterior, l'indigent es trobava acollit a la Casa de la Caritat de València, producte de la coordinació de les actuacions realitzades pel director de l'Hospital i l'Ajuntament, per la qual cosa es van suspendre les investigacions, per no existir indicis que aconsellaren el contrari.

- Estat de l'alberg municipal de transeünts, d'Alacant

El Síndic de Greuges va acordar l'obertura d'una queixa d'ofici sobre el possible mal estat de l'Alberg de Transeünts Municipal d'Alacant, el tracte donat als usuaris del servei, com també les condicions higièniques del centre.

En el curs de la investigació es va realitzar una visita a l'Alberg de Transeünts per part de personal d'esta institució, que va anar acompanyat per la cap de Programes d'Integració Social de la Regidoria d'Acció Social, de l'Ajuntament d'Alacant, a fi d'inspeccionar les citades dependències municipals. Del resultat d'això hi ha constància en l'expedient.

L'Ajuntament ens va remetre un detallat informe sobre els incidents ocorreguts a l'Alberg Municipal, els antecedents immediats i el procediment utilitzat, les consideracions generals, els resultats de la investigació i les seues conclusions, i, vist tot això, esta institució va dictar la següent resolució:

“En el curs de la nostra investigació hem pogut distingir dos aspectes diferenciats: l'estat de l'Alberg Municipal i el tracte donat als usuaris en este servei.

Quant al primer aspecte, cal afirmar que, tant del contingut de l'informe emés per eixe Ajuntament com de la visita realitzada per assessors d'esta institució a l'Alberg de Transeünts Municipal, se'n desprén, atesa l'antiguitat de l'edifici en què està ubicat, que posseïx diverses deficiències (accessibilitat, falta d'espai, etc.) i la majoria de difícil solució.

No obstant això, en l'informe esmentat se cita que, des del mes d'abril d'enguany, es va implantar el Pla d'Atenció a Persones sense Llar i que està previst traslladar els recursos i serveis al Col·legi Natzaret.

Esta institució entén que esta seria una bona solució als problemes de l'actual instal·lació, per la qual cosa sol·licitem que se'ns informe del contingut del pla i del seu grau de compliment, com també del termini en què es produirà el mencionat trasllat.

Les condicions higièniques del centre visitat per esta institució semblen adequades, els dormitoris nets i ventilats, així mateix, els serveis sanitaris proveïts de productes de neteja personal, i la roba, tant del lavabo com del llit, en bon estat. També les desinfeccions realitzades setmanalment.

És responsabilitat d'esta institució, garant dels drets humans, insistir permanentment en el fet que totes les persones, especialment aquelles que pertanyen als col·lectius més desfavorits o vulnerables, entre els quals hi ha els usuaris de l'Alberg, han de gaudir d'especial protecció. Per això, hem de vetlar perquè totes les persones que viuen en condicions de pobresa tinguen accés als serveis bàsics, i que s'elaboren programes específics per a satisfer les necessitats especials d'este grup social.

En este sentit, considerem que els poders públics han de plantejar-se com a responsabilitat prioritària l'atenció a estos ciutadans exclosos, tenint en compte que

la seua situació els impossibilita per a formular les seues necessitats bàsiques, i advoquem per una discriminació positiva cap als més desfavorits, fonamentada en una equitativa interpretació del principi d'igualtat consagrat en la nostra Constitució.

Quant al segon aspecte del tracte donat als usuaris en el citat servei, en el mateix informe d'eixe Ajuntament s'arreplega la gran dificultat per a obtindre un coneixement veraç del que ha ocorregut, però sí que sembla que queda clar del relat dels entrevistats que el tracte per part d'algun funcionari no va ser correcte.

L'article 15 de la nostra Constitució arreplega la prohibició de ser sotmesos a tractes degradants, gaudint este dret d'una protecció especial per tractar-se d'un dret inherent a la condició de les persones, i vinculat amb el principi de la dignitat humana. Per tindre caràcter absolut no cap cap excepció en la seua aplicació.

Així mateix, esta institució té el compromís d'insistir en el paper central de les persones, de totes les persones i el caràcter subsidiari que l'economia i els mercats han de tindre respecte a elles."

Amb fonament en les anteriors consideracions vam concloure la nostra resolució dirigint a l'Ajuntament el suggeriment que, com més prompte millor, traslladara les instal·lacions de l'Alberg de Transeünts Municipals a les dependències del Col·legi Natzaret per tal de millorar les condicions dels seus usuaris; i la recomanació que, per eixe Ajuntament, s'adoptaren les mesures oportunes a fi que el tracte als usuaris de l'Alberg, ja siga per part dels funcionaris de la Regidoria d'Acció Social com de la Policia Local, se cenyisca al marc constitucional, tant en respecte com en dignitat.

La nostra resolució va ser acceptada, i se'ns va remetre un informe sobre la implantació del Pla d'Atenció a Persones sense Llar, elaborat per la Direcció del Programa d'Inserció.

La queixa núm. 990249 va ser presentada pel Sr. J. R., de Xàbia, i en ella ens comunicava que percebia una PER des de feia 6 mesos, però que tenia despeses que li impedién llogar una casa.

Admesa la queixa es va sol·licitar a l'Ajuntament de Xàbia que ens informara, a través del Centre Base dels Serveis Socials de l'Ajuntament, sobre la situació real de l'autor de la queixa, com també sobre les mesures adoptades per eixos Serveis Socials. Es va emetre un detallat i complet informe de la situació econòmica, social i familiar, i també de les prestacions que havien sigut concedides al promotor. Està pendent de resolució.

6. DROGODEPENDÈNCIES I TRANSTORNS ADDICTIUS

6.1. Tabaquisme

Han sigut nombroses les queixes tramitades a instància d'associacions i ciutadans particulars que veuen vulnerat el seu dret a la salut per la passivitat d'ajuntaments i d'uns altres organismes públics davant de conductes prohibides.

L'Ajuntament d'Elx ha sigut objecte d'investigació en sis ocasions, en denunciar-se per l'Associació de Defensa de la Salut dels No Fumadors irregularitats que consideraven lesives al seu dret.

A la queixa núm. 980544 es van acumular les assenyalades amb els núm. 980663, 980974, 981022 i 990392, en què es va dictar una resolució, dirigida a l'Ajuntament d'Elx, amb el següent contingut:

“La referència als riscos que per a la salut de la població suposa el consum de tabac s'ha convertit, ara per ara, en un lloc comú, i ja l'Organització Mundial de la Salut va determinar, el 1998, instar els diferents governs perquè adoptaren les mesures necessàries per a disminuir l'hàbit del consum del tabac, considerat com una de les principals causes de morbiditat i mortalitat en la població.

Així mateix, s'han constatat científicament els riscos que comporta per a la salut dels no fumadors vinculats a la seua presència en llocs on es fuma.

D'ací, que siga necessari no sols que l'administració pública adopte totes les mesures que siguen necessàries per a reduir la inducció al consum del tabac, sinó per a promoure els legítims drets a la protecció de la salut dels no fumadors, atés que, en cas de conflicte, prevaldrà sempre el dret a la salut dels no fumadors sobre el dret dels fumadors a consumir tabac en tots aquells llocs i circumstàncies en què pot estar afectada la salut d'aquells.

No obstant això, hem de ser conscients de la difícil harmonització d'este conflicte, ja que és necessari assumir el paper social que juguen substàncies com l'alcohol i el tabac en la nostra societat, per la qual cosa resulta inevitable el xoc entre els drets dels no fumadors i els drets dels qui ho són.

Però el principi suprem d'igualtat de tots davant la llei, com també el dret a la salut, constitucionalment consagrats, han de servir de punt de partida per a solucionar els conflictes al·ludits, exigint que el dret a la salut dels no fumadors siga respectat, arbitrànt-se totes les mesures que siguen necessàries perquè puguin desenvolupar la seua activitat quotidiana sense riscos no desitjats i sense discriminacions.

De conformitat amb tot això, la Comunitat Autònoma Valenciana disposa, amb la Llei 3/1997 de 16 de juny, d'una normativa pròpia en relació amb les drogodependències i altres trastorns addictius, en els articles 21.1.c i 21.2 de la qual s'establix taxativament ‘que no està permés fumar a totes les sales de teatres,

cinematogràfics i auditoris de la Comunitat Valenciana' i advertix clarament que estos llocs hauran d'estar convenientment senyalitzats amb la referida prohibició, que s'hi habilitaran les oportunes sales de fumadors i que és obligatori que en tots els rètols senyalitzadors es faça constar expressament, junt amb la prohibició de fumar, l'advertència que 'fumar perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives.'

A més a més, correspon als ajuntaments, en el seu àmbit territorial, el control i la vigilància dels establiments on se subministre, venga, dispense o consumisca tabac, i vetllar pel compliment de les diferents mesures de control estipulades per la Llei 3/1997, de 16 de juny, així com exercir la potestat sancionadora dins dels termes de la citada Llei sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

Per tot això, formulem al Sr. alcalde president d'Elx la recomanació que, en l'àmbit de les competències que li atribueix la Llei 3/1997, de 16 de juny, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, adopte totes les mesures que siguen necessàries no sols per a reduir la inducció al consum de tabac, sinó també per a promoure els legítims drets a la protecció de la salut dels no fumadors, per la qual cosa, en cas de conflicte, prevaldrà sempre el dret a la salut dels no fumadors sobre el dret dels fumadors a consumir tabac en tots aquells llocs o circumstàncies en què puga estar afectada la salut dels no fumadors, contribuint de forma efectiva a una vertadera 'cultura de la salut' que incloga no sols el rebuig al consum de tot tipus de drogues, sinó també la solidaritat, la tolerància, el suport i l'assistència a les persones amb problemes de drogoaddicció, tot això, sense fer desistiment de les competències de control, de vigilància i sancionadores que la Llei valenciana sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius encomana als ajuntaments."

La Comissió Municipal de Govern de l'Ajuntament d'Elx va adoptar, respecte d'això, el següent acord:

"Vist l'escrit del Síndic de Greuges en la queixa 980544, promoguda pel Sr. J. M. F. en representació de l'anomenada Associació per a la Defensa de la Salut dels No fumadors, i relativa a l'obligació de col·locar cartells de prohibició de fumar a les seus de projecció i a les sales d'espera dels cinematògrafs de la ciutat, incidint en l'habilitació de sales específiques per a fumadors i que en els cartells de prohibició es faça constar la circumstància que 'fumar perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives', i vist, així mateix, el dictamen de la Comissió Informativa de Contractació i Serveis, de 21 d'octubre d'enguany, la Comissió Municipal de Govern, per unanimitat dels senyors assistents, acorda: acceptar en els seus termes la recomanació del Síndic de Greuges dictada en la queixa 980544, promoguda per l'Associació per a la Defensa de la Salut dels No Fumadors, sobre prohibicions de fumar a sales de cinematògrafs d'este municipi."

Sobre idèntica temàtica s'han presentat, davant d'esta institució, les queixes identificades amb els números 990195 i 990164, on una associació de defensa dels drets de la salut dels no fumadors ens donava compte que al Departament de

Personal municipal de l'Ajuntament d'Elx s'incomplix l'article 21é 1.e de la Llei 3/1997, ja que, segons relata el promotor de la queixa, els funcionaris que realitzen allí les seues funcions fumen i que no hi ha al citat departament la senyalització de "prohibit fumar" a què la llei obliga.

Després de denunciar els fets referits davant de la Generalitat Valenciana, se'ls va comunicar que la denúncia havia siguda girada a la Secció d'Inspecció i Ordenació Sanitària de la Direcció Territorial de Sanitat que, al seu torn, la va enviar a la Direcció Territorial de Benestar Social.

Transcorreguts quatre mesos des que s'havia presentat la denúncia, van reclamar per a conèixer la situació de l'expedient sense obtindre cap resposta satisfactòria.

Actualment, continua oberta la investigació iniciada a l'efecte, igual que la relativa a la queixa 990164, dirigida així mateix contra l'Ajuntament d'Elx i motivada per l'incompliment del que s'ha establert en els apartats k i 2 de l'article 21 de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències, i l'article 7é,6 de l'Ordre 13/11/89 reguladora de les normes aplicables als manipuladors d'aliments, en denunciar els establiments del ram d'hostaleria d'Elx.

Així mateix, els promotors van donar compte que, a pesar del temps transcorregut (més de tres mesos), l'Ajuntament havia fet cas omís a les qüestions plantejades i que, per això, desconeixen l'estat actual en què es troba la tramitació de les denúncies a què s'ha fet referència.

Vam resoldre el tancament de la queixa núm. 980463, quan l'Ajuntament d'Alacant ens va notificar la col·locació de cartells indicatius de la prohibició de fumar a les seues dependències.

Les queixes 991013, 991540 i 991570, formulades per l'Associació de Defensa dels No Fumadors, es referixen al compliment de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, i, en concret, sobre l'ús del tabac.

La queixa 991013 fa referència a sis denúncies, efectuades davant de l'Ajuntament d'Elx, contra determinats establiments per tindre màquines automàtiques expenedores de tabac a l'exterior dels seus locals, en comptes de tindre-les en un lloc tancat i a la vista d'una persona encarregada de vigilar que els menors de 16 anys no puguem adquirir tabac.

Traslladada la queixa a l'Ajuntament, este ens va informar:

"Que, una vegada comprovada la veracitat dels fets per la Policia Local, es va

procedir a efectuar els corresponents decrets de desallotjament.

Per informe de la Policia Local, de data 25 de novembre de 1999, es dóna compte de certs establiments, M., L. i H., que han procedit a retirar les màquines expenedores, i de P., R. i A., que han optat per la seua instal·lació a l'interior dels locals per a efectuar un control sobre les màquines expenedores".

De l'esmentat informe vam donar trasllat al promotor de la queixa perquè efectuara al·legacions. En este moment, estem a l'espera de rebre contestació.

La queixa 991540 fa referència a la denúncia, efectuada davant de l'Ajuntament d'Elx, contra uns grans magatzems per no vigilar, el seu responsable, del compliment de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, per tal que no es fume als centres comercials, que se senyalitze amb cartells reglamentaris de prohibit fumar i que s'establisca una sala aïllada perquè els qui vullguen fumar puguen fer-ho.

Admesa a tràmit la queixa, per l'Ajuntament es va emetre el següent informe:

"El 22 de juny passat, va tindre entrada en esta corporació escrit de la Direcció General de Drogodependències de la Conselleria de Benestar Social relatiu a la denúncia formulada contra el referit centre comercial per incomplir amb la normativa de limitació d'ús de tabac. Realitzades les comprovacions oportunes, es va contestar a l'esmentat organisme, amb data 2 de juliol passat, l'arxiu de les actuacions per part municipal, en no desprendre's de la denúncia genèrica cap fet concret susceptible de sanció i haver-se constatat que l'entitat denunciada disposa de la corresponent senyalització de prohibició de fumar que reitera, a més a més, per megafonia periòdicament."

Del citat informe vam donar trasllat a l'interessat perquè efectuara al·legacions.

Un alumne de 1r de la Diplomatura de Treball Social de la Universitat de València va acudir a esta institució per a denunciar, en la queixa núm. 991232, l'incompliment sistemàtic de la Llei Valenciana 3/1997, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, al citat centre universitari, tant en ascensors com en aules, biblioteques, etc., sense que hi haja cartells indicatius de "prohibit fumar" ni zones reservades expressament per a fumadors.

Este expedient, que va ser admés a tràmit, està, en el moment de redactar la present Memòria anual a les Corts Valencianes, pendent de resolució.

La queixa núm. 990893 la presentava el Sr. D. P., de Moncada, i en ella ens informava que, el dia 25 de juny de 1999, va dirigir al seu Ajuntament escrit referent a l'incompliment de la normativa sobre sanitat pública i, en concret, es referia a la Resolució d'eixa Alcaldia de data 21 d'abril passat, núm. 353/99, de què

no va rebre cap resposta.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a l'alcalde de l'Ajuntament de Moncada, el qual va emetre un detallat informe sobre l'actuació municipal en el problema plantejat, de què vam donar trasllat a l'autor de la queixa. Sobre la base de les al·legacions efectuades i l'estudi realitzat del fons de la qüestió suscitada, vam formular la següent recomanació al Sr. alcalde president: "Que, en l'àmbit de les competències que li atribuïx la Llei 3/1997, de 16 de juny, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, adopte totes les mesures que siguen necessàries no sols per a reduir la inducció al consum de tabac, sinó per a promoure els legítims drets a la protecció de la salut dels no fumadors, per la qual cosa, en cas de conflicte, prevaldrà sempre el dret a la salut dels no fumadors sobre el dret dels fumadors a consumir tabac en tots aquells llocs o circumstàncies en què puga vore's afectada la salut dels no fumadors, contribuint de manera efectiva a una vertadera 'cultura de la salut' que incloga no sols el rebuig al consum de tot tipus de drogues, sinó també la solidaritat, la tolerància, el suport i l'assistència a les persones amb problemes de drogoaddicció; tot això, sense fer desistiment de les competències de control, vigilància i sancionadores que la Llei valenciana sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius encomana als ajuntaments."

L'esmentada resolució va ser acceptada en el termini i la forma corresponent per l'Ajuntament de Moncada, per la qual cosa vam procedir al tancament de les investigacions iniciades sobre això.

En la queixa núm. 990433, el seu autor ens manifestava que, en reiterades ocasions, s'havia dirigit a la Direcció General de Drogodependències per a denunciar la publicitat de diverses marques de tabac en la *Gasetà Universitària*, perquè això infringia la Llei 3/1997, sobre Drogodependències, i que, després d'haver transcorregut més de quatre mesos des que van rebre la comunicació sobre que s'estava procedint a l'estudi de les denúncies, no s'havia produït una comunicació posterior.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació a la Direcció General de Drogodependències, de la Conselleria de Benestar Social, perquè ens explicara les actuacions realitzades sobre el problema plantejat. Se'ns va comunicar que, a causa tant del volum del treball com de la falta de recursos humans produïda per la reestructuració de la Direcció General, s'hi havia produït un notable retard; no obstant això, s'estava procedint a l'estudi de la denúncia.

D'això vam donar trasllat a l'autor de la queixa, i a la Direcció General li vam recordar el deure legal contemplat en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i la seua modificació posterior continguda en la Llei 4/1999, de 13 de gener, que establix, en el seu article 42, no sols l'obligació de l'administració de dictar resolució expressa en tots els procediments, i a notificar-la, siga quina siga la seua forma d'iniciació, sinó que contempla també l'obligació de resoldre en el termini màxim de tres mesos (art. 42, paràgraf 3.b) en els procediments iniciats a sol·licitud

de l'interessat. Per tot això, sol·licitàvem que se'ns informara de la resolució notificada a l'interessat sobre el problema plantejat.

El Sr. F. A. ens deia en el seu escrit, que va donar lloc a la queixa núm. 991595, que li resultava molt molest haver de suportar el fum dels fumadors, clients i treballadors, de l'oficina bancària que utilitzava de forma habitual, i demanava la nostra empara. No vam poder admetre-la per no existir actuació de l'administració i tractar-se d'un assumpte de caràcter privat. No obstant això, se'l va informar de l'existència de la Llei 3/1997, de 16 de juny, que protegix els drets i la salut dels no fumadors.

7. QUEIXES NO ADMESES

- No admissions per no reunir les queixes les condicions exigibles per a iniciar una investigació

En la queixa 990956, el seu autor mostrava el seu desacord amb el contingut de la Sentència núm. 321 de 1999, del Jutjat Social núm. 4, dels de València. No vam poder admetre-la per la falta de competència legal d'esta institució per a revisar resolucions dictades per jutges i tribunals en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals.

La queixa núm. 991433, formulada per un veí d'Alacant i referent a la disconformitat amb la denegació de les ajudes previstes en l'Ordre de la Conselleria de Benestar Social, amb motiu dels parts múltiples, de 4 de març de 1999, tampoc no va poder ser admesa a tràmit en trobar-se la qüestió plantejada pendent de resolució judicial.

En la queixa núm. 990313 no va ser possible la nostra intervenció, ja que la seua autora relatava els problemes que tenia per a cobrar una pensió del Govern italià, i el Síndic de Greuges té encomanada, per la seua Llei reguladora 11/1988, de 26 de desembre, el control i la supervisió de les administracions públiques valencianes, en defensa dels drets compresos en el títol I de la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia i, per tant, no pot actuar en assumptes en què aquelles no han intervingut, per no tindre competències per a això.

El Sr. J. C. plantejava en la queixa núm. 991210 la seua disconformitat amb la puntuació atorgada per l'Equip de Valoració i Orientació de la Generalitat Valenciana, segons els barems de l'OM de 8-III-1984 per a determinar els graus de minusvalidesa i la valoració en les diferents situacions exigides per a ser

beneficiaris de les prestacions i dels subsidis previstos en el RD 383/1984, d'1 de febrer, pel qual s'establix i es regula el Sistema Especial de Prestacions Socials i Econòmiques previst en la Llei d'Integració Social del Minusvàlid.

Vam observar que l'assumpte ja havia sigut resolt pel Jutjat Social núm. 5 d'Elx, cosa que impediria la nostra intervenció, ja que el Síndic de Greuges no té competències per a intervindre en els assumptes sotmesos a jutges i tribunals.

En la queixa núm. 991561, el promotor ens exposava el seu problema perquè li exigien un certificat d'empadronament en sol·licitar una pensió no contributiva. Esta queixa no va poder ser admesa per no observar-se una actuació de l'administració que implicara infracció de l'ordenament jurídic, ja que és el Reial Decret 357/1991, de 15 de març, el que desenrotlla, en matèria de pensions no contributives, la Llei 26/1990, de 20 de desembre, per la qual s'establixen en la Seguretat Social pensions no contributives, i en el seu article 1.b) estableix, com a requisit per a ser beneficiari de la pensió d'invalidesa, residir legalment al territori espanyol i haver-ho fet durant cinc anys, dels quals dos hauran de ser immediatament anteriors a la data de la sol·licitud. Així mateix, l'article 23.1.b de la mateixa disposició legal preceptua que la comprovació del mencionat requisit s'efectuarà preferentment mitjançant certificat dels respectius padrons municipals.

La queixa 990899 plantejava una sèrie de qüestions, però cap d'elles podia emmarcar-se en els casos previstos en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, perquè esta institució intervinguera, per la qual cosa no va poder ser admesa. No obstant això, vam informar el seu autor que havia d'assessorar-se en els Serveis Socials del seu ajuntament.

El Síndic de Greuges, com del contingut del seu escrit es desprenia que poguera tindre la seua autora alguna patologia mental i no estar en les millors condicions per a exposar els seus problemes, i per això era màxima creditora de la nostra tutela, es va posar en contacte amb els Serveis Socials per tal que pel Centre Base s'emetera un informe de l'autora de la queixa, referent a la seua situació real, com també les mesures adoptades per eixos Serveis Socials.

La cap dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Torrevieja es va posar en contacte amb nosaltres per a comunicar-nos que s'havien entrevistat amb l'autora de la queixa i sa mare, i, com que en l'entrevista es va posar de manifest que havia suspès el tractament mèdic, es va aconsellar una entrevista amb la psicòloga dels Serveis Socials i, una vegada représ el tractament, estudiar la possibilitat d'entrar en algun taller ocupacional. Posteriorment, ens remetrà l'informe social que hem demanat on es farà constar el curs de les mesures adoptades.

VI

OCUPACIÓ PÚBLICA

Introducció

Durant l'any 1999 vam rebre un total de 153 queixes referents a este important àmbit de l'actuació pública. Del total, 58 queixes han sigut idèntiques i formulades per funcionaris que es trobaven en la mateixa situació, per la qual cosa es van acumular per a la seua investigació, de manera que el total d'expedients sotmesos a estudi ha sigut de 96.

De les 96 queixes no es van admetre a tràmit 21, i les altres 75 van donar lloc a investigacions. D'estes, només ens resten per concloure vint-i-una i els resultats obtinguts fins ara de les nostres investigacions han sigut els següents: 30 vegades hem comprovat que l'actuació pública denunciada no era contrària als drets constitucionals dels promotors de les queixes i en 24 casos hem aconseguit la restitució o el respecte a estos drets que sí que havien sigut vulnerats o posats en perill.

En esta introducció destaquem com l'ocupació pública interina o provisional i la mecànica de les borses de treball, eina de selecció d'este personal, són, any rere any, una important font de queixes, de descontent ciutadà davant de les roïnes

pràctiques administratives. La raó de la persistència d'este gran nombre de queixes no és fàcil de concretar: l'existència, l'increment any rere any de l'ocupació pública provisional s'està contemplant com una necessitat inevitable o com un mal d'impossible eradicació. Fa uns anys, la gran quantitat de contractats administratius en totes les administracions es justificava en la implantació de les administracions autonòmiques. Corregida esta excepció mitjançant els concursos i oposicions que als anys finals de la dècada dels huitanta es van convocar, res no pareixia provocar que tornara a formar-se un gran grup de treballadors provisionals. Hui en dia, este tipus d'ocupació es troba enormement estés -sobretot en els àmbits de la sanitat i de l'ensenyament- de manera que l'ocupació pública interina o temporal és pràcticament, des de fa ja diversos anys, l'única forma d'accés a l'ocupació pública en estos sectors.

La falta de convocatòria de proves selectives per a l'ingrés definitiu, conseqüència de les polítiques restrictives de la despesa pública, impedit també la consolidació de l'ocupació pública provisional.

A més dels problemes que suposa l'existència d'informals procediments de selecció, informalment tramitats, l'extensió d'eixa forma d'ocupació, la seua consideració com una forma normal, ha forçat, amb el pas dels anys, que els funcionaris interins se senten titulars dels mateixos drets que la llei garantix als funcionaris de carrera. Els tribunals de justícia, en un goteig que manté una única tendència, estan reconeixent-ho així, perquè no accepten com a explicació del tracte discriminatori la urgència i l'excepcionalitat de la contractació o del nomenament, quan l'interessat porta anys en eixa situació.

El Tribunal Constitucional ha donat ja rellevància a eixa irregular forma d'ocupació i ha reconegut a funcionaris interins drets fins ara exclusius dels funcionaris de carrera, destacant com la irregularitat que suposa el manteniment de l'ocupació precària de treballadors públics provoca una efectiva transformació de la relació.

1. ACCÉS A L'OCUPACIÓ PÚBLICA

1.1. Proves selectives d'accés. Oposicions i concursos

- No compliment pels aspirants dels requisits establits en les bases

Durant l'any 1999, es van rebre cinc queixes que directament es referien a irregularitats realitzades en procediments de selecció. Després de l'examen de les queixes i, si era procedent, de la corresponent investigació, no vam detectar en cap d'elles l'existència d'actuacions públiques lesives per als drets constitucionals. Així, les queixes núm. 991156 i 991355, en què dos ciutadans, metges, aspirants a places de metge de família d'equips d'atenció primària, denunciaven la seua exclusió del

procés selectiu per no haver fet constar que es trobaven en possessió de la titulació requerida, raó d'exclusió que consideraven injusta i adjectiva.

En ambdós casos, les queixes van ser tancades una vegada que vam comprovar l'efectiva absència en les instàncies de la declaració requerida en les bases de la convocatòria i la no esmena, pels interessats, de l'esmentada deficiència en el termini que es va concedir a l'efecte.

La queixa núm. 990977, on la seua autora exposava la injustícia que havia suposat la no valoració de la seua experiència professional en un concurs per a cobrir places de netejadora convocat per la Generalitat Valenciana, en no haver aportat els documents (TC2) acreditatius dels seus mèrits en el termini exigít per les bases, va ser també tancada en comprovar que, efectivament, no es van acreditar estos a temps, sense que el retard fóra a causa de cap acció o omissió pública.

La no valoració dels coneixements de valencià per no acreditar el seu coneixement amb els certificats requerits, va ser denunciada com a irregularitat en la queixa número 990280. Una vegada que vam comprovar que les bases exigien que el coneixement del valencià fóra acreditat mitjançant un certificat emés per l'Institut de Ciències de l'Educació, i que la promotora de la queixa únicament havia presentat una papereta d'examen, vam haver de tancar la nostra investigació.

Ja amb anterioritat, el Síndic de Greuges ha hagut d'intervindre en queixes semblants a estes, en les quals errors en els tràmits preparatoris impedién l'accés a l'ocupació pública d'aspirants. En tots els casos hem explicat als autors de les queixes que no ens és possible relativitzar o menysprear la importància de les formalitats del procediment de selecció, ja que totes formen part d'un procés selectiu en concurrència amb uns altres ciutadans, que poden obtindre beneficis o perjuís del meticolós compliment dels tràmits i requisits.

Referent, així mateix, a irregularitats en unes oposicions va ser la queixa núm. 991196. El seu autor hi exposava que, els primers dies del mes d'agost de 1999, va participar, preseleccionat per l'INEM, en unes proves realitzades per l'Ajuntament de València per a seleccionar treballadors per a la Devesa del Saler.

Una vegada que va realitzar les proves satisfactòriament, va comprovar com uns altres aspirants, que havien demostrat menys perícia i capacitat, van obtindre els llocs de treball, i no ell. Després de saber que els seleccionats ja havien treballat amb anterioritat a les ordres de l'individu que va exercir com a examinador, va formular una reclamació que no havia rebut cap resposta.

Requerida informació de l'Ajuntament de València, per este se'ns va informar detalladament de les proves qüestionades, i va resultar, de les actes alçades, que el promotor de la queixa no les va superar en haver comés errors en les maniobres d'atracada d'una embarcació. Després de donar-li trasllat a l'interessat d'este

informe i no manifestar cap argument en contra, vam tancar la queixa.

- No informació a opositors de les notes obtingudes

La publicació en la llista de resultats de les oposicions convocades a l'abril de 1999, per a accedir al cos de professors d'Ensenyament Secundari, únicament dels noms i les notes dels aspirants que havien superat les proves, es va considerar irregular per l'autora de la queixa núm. 991158. Eixa forma de publicar-los, unida al silenci que la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència mantenia davant de les seues reiterades sol·licituds d'informació, li impedié conèixer com s'havien valorat els seus mèrits i coneixements, i reclamar en contra.

Després de la nostra intervenció, la citada Conselleria ens va informar que ja havia donat resposta a la sol·licitud de la interessada, i justificava el seu retard en l'existència de problemes informàtics que dificultaven donar resposta a les nombroses sol·licituds de certificats rebudes.

- Irregularitats en la selecció de professors universitaris associats

Dos queixes s'han referit a irregularitats en l'accés a esta modalitat d'ocupació pública. En la primera d'elles, la número 991150, la seua autora denunciava que, després d'haver guanyat el concurs convocat per la Universitat de València per a ocupar una plaça de professor, no havia pogut prendre possessió, ja que la Direcció General de Recursos Humans, de la Conselleria de Sanitat, no li havia concedit la necessària compatibilitat, i la Universitat no havia acceptat modificar l'horari, actuacions les dos que no s'havien donat en casos semblants referents a unes altres places.

Després de l'examen de l'abundant documentació que acompanyava la queixa, vam informar la interessada de la nostra impossibilitat d'intervindre, ja que, pel que fa a l'actuació de la Universitat, no vam poder considerar discriminatòria la seua actuació per donar un tractament desigual a diferents expedients de selecció de llocs de treball diferents.

Quant a l'actuació de la Direcció General de la Funció Pública, en desestimar la sol·licitud de compatibilitat sense acceptar l'informe favorable del director de l'IVESP, tampoc no vam poder intervindre pel fet que l'actuació pública era formalment correcta.

La queixa núm. 991534 denunciava l'arbitrària modificació dels criteris seguits per al nomenament de professors associats a la Facultat de Medicina de la Universitat Miguel Hernández. Modificació que suposava que només podien aspirar al nomenament aquells aspirants que exerciren funcions sanitàries als hospitals

públics. La impossibilitat que metges amb gran experiència clínica, investigadora i docent continuaren com a professors, es manifestava com una arbitrarietat lesiva per als interessats i, en general, per als serveis docent i sanitari.

Sol·licitada informació de la Universitat, el Rectorat ens va informar que el promotor de la queixa no podia tindre interès directe en l'assumpte, ja que estava jubilat i que sobre eixos mateixos fets ja s'havien interposat recursos contenciosos administratius per uns altres interessats. La resolució judicial ens va obligar a detindre la nostra investigació.

- Nomenament de personal sense seguir procediments públics de selecció

En el tràmit de la queixa núm. 971472, referent al nomenament de personal interí per l'Institut Valencià de la Mitjana i Xicoteta Indústria (IMPIVA) sense seguir els tràmits assenyalats, vam dictar la següent resolució, dirigida al seu director general:

"De la informació que puntualment se'ns ha remés des de l'inici d'esta investigació, resulta que, per eixe Institut, com denunciaven els promotors de la queixa, per a la provisió temporal de llocs de treball no s'ha donat compliment sempre als requisits constitucionals d'accés a l'ocupació pública, de conformitat amb als principis de mèrit i capacitat. En el seu informe del 14 d'abril de 1998, es justifica la contractació de personal sense cap procediment selectiu formal que, posteriorment, havia de sotmetre's a les proves que convocara l'Institut, en la urgència i excepcionalitat del cas.

No obstant la possible urgència i excepcionalitat i la necessitat de realitzar la selecció i els contractes de forma ràpida i senzilla, eixes condicions no resulten incompatibles amb els procediments constitucionalment i legalment previstos. L'omissió d'eixos procediments constituïx una greu infracció de les normes imperatives que regulen el funcionament de l'administració i, amb això, una vulneració directa del dret dels ciutadans a accedir a les ocupacions públiques en condicions d'igualtat.

A la vista d'això, li pregue que considere, com a fonament de la recomanació que al final del present escrit es formula, les següents raons:

El procediment de selecció del personal de l'IMPIVA, a més d'aquelles normes que es diran, està clarament regulat en l'article 15.2 del seu Reglament, aprovat per Decret del Govern Valencià núm. 29/1994, de 8 de febrer, segons el qual: 'La contractació de personal es realitzarà mitjançant les corresponents proves d'admissió establides i convocades per l'IMPIVA, per acord del Comité de Direcció i d'acord amb els principis de publicitat, d'igualtat, de mèrit i de capacitat.'

Així, el procediment descrit en el Reglament de l'IMPIVA per a la contractació del personal -sense fer distinció entre el personal fix i l'interí o temporal- es correspon

amb allò que assenyalen les normes superiors d'imperativa aplicació per les administracions públiques, entre les quals es troba eixe Institut.

La Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, subratlla en el seu article 19 la necessitat de garantir en la selecció del personal al servei de les administracions públiques, tant del funcionari com del laboral, els principis constitucionals d'igualtat, de mèrit i de capacitat, a més dels principis de publicitat i objectivitat. Tal precepte té el caràcter de base del règim jurídic de les administracions públiques i és aplicable a la selecció de personal de totes elles, com disposa l'article 1.3 de la mateixa llei. En ella no es fa cap excepció que permeta excloure de l'aplicació d'estos principis la selecció de personal laboral de caràcter temporal.

De la mateixa manera s'expressa la normativa reguladora de l'ocupació pública autonòmica. La Llei de la Funció Pública Valenciana, de 24 d'octubre de 1995, aplicable al personal al servei de la Generalitat Valenciana, determinat en el seu article 2n, i entre el qual es troba el dels organismes i institucions que configuren i depenen de la Generalitat Valenciana, ordena en el seu article 9.5 la selecció del personal laboral segons els criteris bàsics assenyalats per als funcionaris.

Finalment, el Conveni col·lectiu per al personal laboral al servei de la Generalitat Valenciana (publicat per Resolució de la DG de Treball, de 31 de maig de 1995) estableix un sistema de selecció del personal temporal mitjançant borses de treball, que bàsicament es correspon amb allò que s'ha establert amb caràcter general en el Decret del Govern Valencià 33/1999, de 9 de març, pel qual s'aprova el Reglament de Selecció, Provisió de Llocs de Treball i Carrera Administrativa del personal inclòs en l'àmbit d'aplicació de la Llei de Funció Pública Valenciana.

D'allò que s'ha exposat anteriorment, pot concloure's que la selecció de personal, per a la seua contractació laboral per temps determinat, ha de realitzar-se mitjançant un procediment que garantisca els principis d'igualtat, de mèrit, de capacitat, de publicitat i d'objectivitat, i això amb independència de la modalitat del contracte laboral que se celebrarà.

L'absència del procediment selectiu imposat, i amb això de la concurrència dels requisits constitucionals per a l'accés a l'ocupació pública, no suposa una mera infracció adjectiva del procediment, sinó que implica l'absència de publicitat, de lliure concurrència i de participació i control sindical en la selecció. També, la selecció informal de personal produïx desviacions en els sistemes de provisió de llocs de treball pel personal amb mèrits per a açò i, amb tot, en l'estructura del sistema legal i democràtic d'ocupació pública.

Per tot allò que s'ha exposat, i fent ús de les facultats que concedix a esta institució l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, he acordat dirigir-li, en la seua qualitat de director general de l'Institut de la Xicoteta i Mitjana Indústria de la Generalitat Valenciana, el recordatori de deures legals que ha quedat transcrit i la recomanació que la selecció de personal laboral al servei d'eixe Institut es realitze mitjançant un procediment que, de conformitat amb el que

imposen les normes que regixen la matèria, garantisca els principis d'igualtat, de mèrit, de capacitat, de publicitat i d'objectivitat."

La recomanació anterior va ser acceptada per l'Institut, si bé van manifestar que en el cas investigat no creien haver vulnerat la legislació vigent en matèria de personal.

- Discriminació en la contractació per raó del veïnat

Una veïna de Moncada exposava en la queixa núm. 991166 que, per l'Oficina d'Ocupació de Vila Barberà, de la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç, s'havia desestimat la seua sol·licitud d'ocupació com a tècnica superior en Salut Ambiental, de l'Ajuntament de València, per no estar empadronada en eixa ciutat.

La Direcció General d'Intermediació Laboral, de la citada Conselleria, ens va informar de la realitat dels fets, justificant-los en el fet que el procés de selecció s'estava realitzant en execució d'un conveni subscrit entre la Conselleria i l'Ajuntament de València, que només afectava els treballadors empadronats i inscrits com a demandants d'ocupació a la localitat de València. El mencionat conveni s'havia realitzat a l'empara del que estableix l'Ordre de 14 d'abril de 1999, de la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç, sobre la concessió de subvencions, en l'àmbit de col·laboració amb les corporacions locals, per a la contractació de treballadors desocupats en la realització d'obres i serveis d'interés general i social.

Atés el caràcter local d'eixos programes i la directa participació dels ajuntaments en ells, no vam considerar irregular ni lesiva per als drets de la ciutadana l'actuació denunciada.

- Exclusió de candidat que complix els requisits exigits per al lloc

El promotor de la queixa núm. 990952 va denunciar davant del Síndic de Greuges que havia sigut exclòs arbitràriament en la preselecció que una oficina d'ocupació, de la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç, havia realitzat per encàrrec de l'Ajuntament de València per a seleccionar tècnics que realitzaren treballs de control de nivell sonor i vibracions.

La raó d'esta exclusió va ser la consideració per la citada oficina d'ocupació com a titulacions més adequades per a eixos treballs, les d'enginyer industrial amb titulació ambiental; químic amb titulació de Química Agrícola, i físic amb titulació de Física d'Aire i Geofísica. El promotor de la queixa considerava la seua exclusió arbitrària per trobar-se ell en possessió de la titulació de llicenciat en Química Industrial, i no haver a la Universitat de València la titulació de químic agrícola.

Quan ens trobàvem en el tràmit de la investigació, i havíem sol·licitat informe a la Conselleria d'Ocupació de la Generalitat Valenciana, abans de rebre'l, l'interessat

va presentar un escrit on ens comunicava que havia sigut inscrit en les llistes sol·licitades i que entenia que quedava satisfet l'objecte de la seua reclamació, per la qual cosa sol·licitava a esta institució que s'arxivara la seua queixa.

- Queixes no admeses

La queixa núm. 990309 no va poder ser admesa a tràmit per extemporània, ja que el seu promotor, un veí de Gandia, demanava la nostra intervenció respecte a una convocatòria d'oposicions, de l'Ajuntament de la citada localitat, realitzades l'any 1987.

Vam informar l'interessat que el transcurs d'onze anys des de la realització dels fets objecte de la queixa impedia al Síndic de Greuges, per ordre de l'article 15 de la llei que regula esta institució, iniciar cap investigació tendent a l'esclariment dels fets.

Tampoc no va poder ser admesa la queixa núm. 991170, en què se sol·licitava la nostra intervenció perquè fóra resolt el recurs que el seu autor va interposar, el 9 d'agost del 1995, quatre anys abans de presentar esta queixa, contra la valoració dels seus mèrits en un concurs d'accés a l'ocupació pública.

1.2. Borses de treball. Interins

De l'examen de l'actuació pública valenciana, de l'anàlisi que realitzem des del punt de vista de la institució que arreplega les queixes d'aquelles persones que no han sigut ateses per la seua administració, destaquem el fet que la formació i gestió de les borses de treball en educació i sanitat continuen regides per una normativa d'insuficient rang i contingut, i que es reproduïxen les deficiències que denunciàvem ja en el nostre Informe de l'any 1997 (pàgina 371).

L'increment d'este tipus d'ocupació, fora dels casos i les formes que preveuen les lleis de la funció pública, valencianes o estatals, pareix acompanyat d'una gestió desordenada, desproveïda de les normes i la pràctica necessàries per a garantir la seguretat jurídica de tots els aspirants i dels qui resulten nomenats.

Investigant directament el que sembla ser el nucli d'esta qüestió, hem continuat enguany la investigació de la queixa núm. 981032. En ella, el seu autor, contractat laboral interí, subaltern, exposava la protesta per la convocatòria d'un concurs general de trasllats per a la provisió de llocs de treball de naturalesa laboral, grup "D", amb mobilitat horitzontal. Trasllat que oferia a contractats laborals fixos de qualsevol especialitat els llocs dels interins, sense concedir-los a ells cap oportunitat per a consolidar el seu treball.

El cessament que s'anunciava per a treballadors que, com el promotor de la queixa, portaven ja més de deu anys en la seua ocupació, s'agreujava amb la constància que tots els llocs de contractats interins no havien eixit a concurs, que alguns d'ells, sense que se'n coneguera la raó, es vorien lliures, per ara, de l'acomiadament segur.

La queixa va ser admesa a tràmit perquè, no obstant conéixer esta institució que el destí de les places ocupades per personal interí és ser cobertes definitivament o amortitzades, vam considerar que els criteris de selecció dels llocs que es convoquen, si bé discrecionals, no poden ser arbitraris i que la selecció ha de respondre a raons que han de ser conegudes i, si és procedent, que puguin ser recorregudes pels interessats.

Les nostres sol·licituds per tal que se'ns remeteren llistats de les places ocupades per personal interí o contractat, a fi de comparar-les amb les oferides en el concurs, no van ser ateses com calia; mostrant-se una, almenys aparent, intenció d'impedir la nostra investigació. Finalment, del contingut de la queixa, i de les evasives i mitges respostes de l'administració, vam deduir que no existia, o almenys no s'aplicava, cap criteri objectiu conegut a l'hora d'assenyalar les places cobertes per interins o contractats que havien d'oferir-se.

- Queixes referents a irregularitats en la gestió de borses de treball

El promotor de la queixa número 980896 va sol·licitar la nostra intervenció en comprovar que, a pesar de tindre una alta puntuació en la borsa de treball i haver sigut proposat per al seu nomenament a l'Hospital de Gandia, este no s'havia produït.

La Direcció General de Recursos Humans, de la Conselleria de Sanitat, ens va informar que efectivament el doctor A. M. va ser proposat per al seu nomenament, però no va ser nomenat perquè s'havien cobert les necessitats del servei sense necessitat d'això, mitjançant la redistribució dels facultatius del servei. No obstant això, i després de la nostra intervenció, el promotor de la queixa va ser nomenat.

A la vista de l'efectiu nomenament del promotor de la queixa, vam resoldre el tancament de la nostra investigació.

El retard en l'entrada en vigor de les noves borses de treball convocades va donar lloc a la queixa núm. 990191. En ella, el seu autor exposava que ocupava una plaça en un hospital del Servei Valencià de Salut, com a practicant titular, a més d'estar en possessió de la titulació de llicenciat en Medicina, i que se li negava qualsevol possibilitat d'ocupar un lloc de metge mitjançant nomenament interí, per no estar inclòs en la borsa de treball del 1994 i no haver entrat en funcionament la convocada l'any 1997.

Sol·licitada informació sobre el retard en la posada en funcionament de la borsa del

1997, el director general per als Recursos Humans i Econòmics, de la Conselleria de Sanitat, ens va explicar el tràmit seguit per la borsa: el termini de presentació de sol·licituds havia estat obert els mesos d'octubre i novembre de 1997, des d'eixe moment les direccions territorials de la Conselleria van valorar les instàncies de més de 130.000 sol·licitants. Atés que les sol·licituds es referien a diferents llocs i àrees de salut, el nombre de peticions va superar els dos milions.

A l'abril de 1998, es van publicar els llistats provisionals i, en aquell moment, estava ja finalitzant-se la resolució de les al·legacions formulades contra estes. Una vegada acabat este procés, se'ns va anunciar que l'autor de la queixa podria accedir a la borsa de treball en el torn de millora d'ocupació.

També referent al retard en l'entrada en vigor d'una borsa de treball, en este cas de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, va ser la queixa 980881, de què vam donar compte en l'Informe de l'any passat (pàgina 230). En ella es denunciava que abans de publicar-se les llistes provisionals dels aspirants admesos amb les seues puntuacions, i sense seguir les bases de la convocatòria, es van adjudicar les places de professors de Primària.

La Conselleria ens va informar que la raó de cridar les persones que figuraven en una relació provisional no va ser una altra que la impossibilitat de publicar-la abans de l'inici del curs escolar, el dia 9 de setembre, ja que havia acabat el termini de presentació de sol·licituds el 21 de juny anterior, i que no havia sigut possible encara la seua completa valoració.

En les queixes núm. 990352 i 990760, vam investigar nomenaments de personal interí per la Conselleria de Sanitat que havien sigut denunciats d'arbitraris o irregulars i, en tot cas, lesius per als drets dels promotors de les queixes. Les dos investigacions van ser tancades quan vam comprovar que l'actuació pública no havia sigut irregular ni lesiva.

La tramitació de la queixa núm. 990939, on investigàvem la raó per la qual el seu autor, metge que ocupava un lloc alt en la borsa de treball, no era cridat mai per a la seua contractació, va haver de ser suspesa quan vam conèixer l'existència d'un procediment judicial obert sobre els mateixos fets.

Dos queixes que denunciaven errors en la baremació de mèrits per a l'accés a borses de treball, van ser resoltes favorablement durant el 1999. La primera d'elles, la núm. 980934 (pàgina 387 de l'Informe 1998), denunciava l'exclusió del seu autor, per la Direcció Territorial de Cultura i Educació, de Castelló, de la borsa de treball oberta per a les especialitats de "Manteniment de vehicles" i "Organització i projectes de fabricació mecànica". L'exclusió va ser per considerar que no tenia la titulació requerida, titulació que va presentar en el termini d'esmena concedit. A pesar d'esta esmena, en la llista definitiva va aparéixer de nou exclòs per la mateixa

causa. Formulat un recurs contra l'anterior resolució este li va ser desestimat verbalment perquè la llista definitiva no es podia modificar. Entenia el promotor de la queixa que la seua exclusió de la borsa de treball era pel fet que no s'havien estudiat ni resolt, en el termini corresponent, les reclamacions formulades contra la llista provisional.

La Direcció General de Personal, després de requerir-li informació respecte d'això, ens va comunicar que havien corregit l'error comés i integrat el promotor de la queixa en les dos borses de treball.

En l'altra queixa, la 990278, la seua autora exposava que va presentar la documentació exigida per a la seua inclusió en la borsa d'interins d'Educació Primària de l'any 1998 i que un dels requisits exigits per a optar a l'especialitat de Pedagogia Terapèutica era ser llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació. A pesar de reunir tots els requisits exigits, no va ser habilitada per a la citada especialitat en la llista provisional, per la qual cosa va efectuar la corresponent reclamació, que tampoc no va ser tinguda en compte.

En resposta al nostre requeriment d'informació, se'ns va comunicar pel director territorial de Cultura i Educació, de València, que s'havia reconegut l'error i que es remetia l'oportuna comunicació a la Direcció General de Personal, a fi que fóra reconegut el dret de l'autora de la queixa.

La promotora de la queixa núm. 980944 exposava la seua disconformitat amb la baremació estimada en la borsa de treball perquè només se li va tindre en compte l'apartat A: d'experiència laboral, i se li van concedir 17 punts en la llista publicada el 2 d'octubre de 1998. Posteriorment, el 25 de novembre de 1998, publicada la llista definitiva, se li van assignar 22 punts, però no se li va tindre en compte l'apartat B: de situació professional, concretament els punts 2.1, 2.2 i 3.2, ni tampoc es va habilitar per l'especialitat de Pedagogia Terapèutica, en tindre el títol de Pedagogia.

La Direcció General de Personal ens va remetre l'informe de la Comissió de Baremació de la borsa de treball de mestres, convocada al juny de 1998, on es ratifiquen en la puntuació atorgada i es modifiquen les habilitacions reconegudes. Atés que s'havia procedit a la seua esmena en la base de dades de la Direcció General de Personal i posterior publicació de l'annex de correcció d'errors, vam donar per conclosa la nostra intervenció, després de donar trasllat a la interessada del resultat de les nostres actuacions, qui no ha formulat al·legacions respecte d'això.

En tramitació estan, a l'hora de tancar este Informe, les queixes números 991258, 991224 i 991074.

La núm. 991258 denunciava que, per l'Ajuntament de Nules, s'alterava

arbitràriament l'ordre de la borsa de treball que hi havia per a contractacions i nomenaments interins d'auxiliars administratius, botant-se a la promotora de la queixa i nomenant aspirants amb pitjor puntuació.

L'alcalde de Nules ens va comunicar que coneixien l'existència d'irregularitats en eixa borsa de treball, que eren a causa de l'anterior corporació i que, per a donar solució definitiva a l'assumpte, havien previst formar-ne una de nova.

D'eixa comunicació no ens va ser possible deduir cap resposta a les qüestions a què es referia la nostra sol·licitud, per això, i com que les actuacions municipals realitzades, o consentides per l'anterior corporació, podien haver causat a la promotora de la queixa danys que no havien prescrit i que no s'havien esmenat pel fet d'haver canviat la composició de l'Ajuntament, vam reiterar de nou la nostra sol·licitud.

Una professora interina d'Administració d'Empreses exposava, en la queixa que es va registrar amb el núm. 991224, que, després d'haver prestat ininterrompudament durant onze anys serveis com a professora interina d'Administració d'Empreses en instituts de la província d'Alacant, va obtindre en l'última adjudicació de places una a Tavernes de la Valldigna, València. Com que patia malalties que dificultaven el trasllat fins a eixa població, va sol·licitar, el passat 16 de setembre, l'adjudicació d'una vacant de la seua especialitat més pròxima al seu domicili, sol·licitud que encara no havia obtingut resposta a pesar d'haver començat el curs.

Respecte d'això, la Direcció General de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, ens va informar que l'elecció de places pels professors interins es va realitzar en un acte públic i seguint-se l'ordre establert en un llistat general conegut. Quant a les circumstàncies personals de la promotora de la queixa que podien haver donat lloc a un tractament més personal, raonava l'administració que havien d'haver-se acreditat mitjançant els oportuns certificats mèdics.

A això, la promotora de la queixa va al·legar que en l'acte d'adjudicació de vacants no es van oferir totes les existents i que es va seguir un procediment general d'adjudicació respecte a unes, reservant-se unes altres per a la seua adjudicació restringida.

Pel que fa a la possibilitat d'haver optat per la doble especialitat, al·legava que no s'havia donat publicitat suficient a eixa possibilitat, oferint-la per un termini de dos dies mitjançant un anunci publicat al tauler de la Direcció Territorial, procediment de publicació que convertia esta opció en reservada per als que la conegueren. Actualment continuem la nostra investigació

Les queixes formulades per 58 ciutadans van ser acumulades a la núm. 991074. En totes elles els seus autors exposaven que prestaven serveis com a funcionaris interins del cos de Secundària, en l'especialitat abans anomenada

“Tecnologia Administrativa i Comercial” i ara “Administració d'Empreses i Organització i Gestió Comercial”. Especialitat a què tenien accés els llicenciats en Dret, Ciències Econòmiques i Empresariales, com també les seues diplomatures i els graduats socials.

Els professors interins que exercien eixa especialitat denunciaven haver sigut discriminats per la inclusió en una altra borsa, la de l'especialitat “Formació i Orientació Laboral”, primer dels interins que disposaven de la titulació de Graduat Social que van passar a l'altra borsa amb la seua antiguitat i, ara, de la resta, però per a estos últims amb la condició de pèrdua de la seua antiguitat.

L'administració ens va informar que el trasllat dels graduats socials, des de la borsa d'Administració d'Empreses a la de Formació, era pel fet que estos, en virtut del RD 777/98, de 30 d'abril, estaven impossibilitats per a continuar en eixa especialitat ja que no disposaven d'una titulació superior. La possibilitat de traslladar-se la resta del personal es contemplava com una opció que, seguint les regles generals que regixen les borses, implicaria la pèrdua d'antiguitat.

Actualment continuem la nostra investigació.

- Consolidació de l'ocupació interina

Cent setanta-quatre ciutadans, treballadors dels centres de salut pública de la Comunitat Valenciana, interins i contractats laborals, van presentar la queixa que es va registrar amb el número 990185.

En la queixa exposaven la situació de precarietat en el treball en què es trobaven, en no haver-se habilitat cap fórmula ni convocatòria per a consolidar l'ocupació interina, situació en què es trobaven alguns treballadors des de l'any 1985, i el greuge que això suposava respecte a uns altres treballadors públics que ja havien sigut integrats en la funció pública de manera més o menys automàtica. Concloïa la queixa sol·licitant que se'ls reconeguera el caràcter indefinit de la seua relació laboral amb l'administració i el seu dret a accedir al procés de funcionarització, arreglat en la Llei 1/1996, de 26 d'abril, d'adaptació del règim jurídic del personal de la Generalitat a la naturalesa dels llocs que ocupa.

La Conselleria de Sanitat ens va comunicar que, per resolució del director general de Recursos Humans, ja s'havia desestimat formalment la sol·licitud que, en els mateixos termes que la queixa, s'havia formulat. Eixa resolució, després d'exposar el conjunt de normes i principis que exigixen la celebració de proves selectives públiques en què s'acredite el mèrit i la capacitat dels aspirants per a l'accés a l'ocupació pública, concloïa explicant que no cabien mesures automàtiques d'integració o de consolidació de l'ocupació, si bé les proves selectives que calia convocar, després que s'aprovarà la relació de llocs de treball, podrien consistir en concursos-oposicions.

Una vegada que vam vore publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* la relació de llocs de treball de salut pública, i a la vista de l'acord adoptat per la Mesa sectorial entre les organitzacions sindicals i la Conselleria de Sanitat, en què es fixa el compromís d'oferir mil llocs de treball en l'Oferta d'Ocupació Pública del 2000, quedem a l'espera de conèixer la manera com es convocaran les places vacants ocupades pels promotors de la queixa.

2. PROVISIÓ DE LLOCS DE TREBALL

- Retard en la convocatòria de concursos de trasllats

Les queixes núm. 990919 i 990920 exposaven el perjudici que, per als treballadors de la Conselleria de Sanitat que tenen la seua llar familiar a molts quilòmetres de distància dels seus llocs de treball, suposava el retard en la convocatòria dels concursos de trasllats anunciats en el Decret 191/1998, de 30 de novembre, del Govern Valencià, pel qual es va aprovar l'oferta d'ocupació del personal adscrit a les institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat. L'article 4t d'este decret establia que, en les convocatòries corresponents a places de personal estatutari, es reservaria per a la seua provisió pel torn de trasllats les places que en cada convocatòria es determinaren.

L'article 3r del mateix decret disposava que les convocatòries del concurs de trasllats haurien de fer-se públiques en un termini màxim de tres mesos des de la seua publicació, i que hauria de ser resolt abans de la convocatòria del concurs-oposició. Eixe termini havia expirat el mes de març de 1999 sense que s'haguera complert allò ordenat.

La Conselleria de Sanitat ens va informar de les dificultats que havia suposat fixar amb les organitzacions sindicals els percentatges de places que havien de ser oferides en cada cas per a la provisió interna. L'última Mesa Tècnica d'Oferta d'Ocupació havia arribat a l'acord de convocar a trasllat uns percentatges del 30, 30 i 40 per cent de les places corresponents, respectivament, a personal facultatiu, sanitari no facultatiu i no sanitari.

Finalment, se'ns va informar que la publicació de la Llei 30/1999, de 5 d'octubre, de selecció i provisió de places de personal estatutari del Servei de Salut, implicava la necessitat de realitzar noves negociacions amb els sindicats, la qual cosa suposava un nou retard del procés.

- Error en la valoració de mèrits

L'autora de la queixa núm. 971010, professora d'Ensenyament Secundari,

denunciava l'errònia valoració dels seus mèrits en un concurs de trasllats on havia participat. L'esmentat error s'havia produït en l'apartat de titulacions, on se li havia atorgat una altra puntuació quan, al seu parer, en tenia 6.

A la reclamació que va formular contra la valoració provisional li van respondre reconeixent-li 3 punts en la llista definitiva. En sol·licitar aclariment respecte d'això, se li va dir que, efectivament, en l'expedient constava el reconeixement dels 6 punts, però que per un error informàtic no havia aparegut així.

Després del tràmit de la queixa, vam dirigir al director general de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, la recomanació que, com que s'havia constatat l'error, procedira a rectificar-lo en la forma que l'autoritzava l'article 105.2 de la Llei 30/1992, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, instat per la interessada.

L'anterior resolució favorable a la interessada va ser acceptada per l'administració, qui ens va comunicar que, mitjançant resolució del director general de Personal, de 7 de maig de 1999, s'havia procedit a esmenar l'error produït en l'enregistrament informàtic i que s'havia adjudicat a la interessada una plaça de Música a l'Institut d'Ensenyament Secundari Vicent Sos Baynat, de Castelló de la Plana.

- Comissió de serveis

No vam admetre a tràmit la queixa núm. 990282, en què un enginyer tècnic exposava el greuge que havia sofrit en executar-se per la Generalitat, posant fi a una comissió de serveis que exercia, una sentència del Tribunal Superior de Justícia que impedia que el lloc en qüestió estiguera ocupat per funcionaris del grup "B", per haver-se ordenat la seua classificació en el grup "A". L'existència d'una sentència judicial ferma, d'una banda, i la inexistència de dret de l'autor de la queixa a continuar indefinidament en la situació de comissió de serveis, d'una altra, van justificar la seua no admissió.

- Adscripció de funcionaris a llocs compatibles amb les seues malalties o minusvalideses

En l'Informe de l'any passat (pàgina 402) donàvem compte de la resolució dictada en la queixa 980010, formulada per una auxiliar d'infermeria, minusvàlida, davant de la negativa de la Direcció General de Recursos Humans, de la Conselleria de Sanitat, per a concedir-li una comissió de serveis a Alacant.

La resolució que vam dirigir a eixa Direcció General contenia els següents arguments:

“La qüestió que batega en el fons, i que legitimava la nostra actuació, no és la de la

tramitació d'un normal expedient d'adscripció en comissió de serveis. Esta vegada se'ns ha plantejat la situació d'una treballadora pública que, per patir malalties que la qualifiquen de minusvàlida, sol·licita l'adscripció a un centre on puga realitzar la seua funció de la manera més compatible amb la seua malaltia; és a dir, entenem que ens trobem davant d'una demanda d'integració social de minusvàlids.

Esta demanda, de major i més efectiva integració, està fonamentada en la mateixa Constitució Espanyola, l'article 49 de la qual conté el següent manament d'actuació pública:

‘Els poders públics realitzaran una política de previsió, de tractament, de rehabilitació i d'integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixen i els empararan especialment per al gaudi dels drets que este títol atorga a tots els ciutadans.’

L'anterior declaració, principi rector de la política social i econòmica, ha d'interpretar-se tenint en compte el que s'ha prescrit en l'article 9é, segons el qual correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguen reals i efectives; remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la seua plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

La citació de les grans disposicions per a tractar de solucionar les coses concretes, xicotetes i d'escassa dificultat, no suposa un ús desorbitat o una exageració; el Síndic de Greuges, en la seua funció de defensor del poble valencià davant de les actuacions públiques que lesionen o posen en perill els seus drets constitucionals, té el deure i la responsabilitat de posar en coneixement de l'administració eixa necessitat d'aplicar, a les particulars relacions amb concrets ciutadans, les solemnes declaracions contingudes en la llei, donant-los el valor que els correspon i aïllant-les del seu ús retòric.

Entesa en eixos termes la queixa que ens ocupa, considerem que la resposta donada per vosté, de la qual notifiquem la recepció, no hi dóna una solució correcta, perquè exigiria a la seua promotora un esforç en la recerca de centre, exposició del seu problema, convenciment de la direcció, etcètera, que no li correspon i que pot ser suplir mitjançant actuacions d'eixa Direcció, que disposa dels mitjans necessaris per a donar solució al problema sense cap perjudici del servici públic sanitari ni de tercers.

A la vista de tot això, i en exercici de la facultat que concedix al Síndic de Greuges l'article 29 de la seua llei reguladora, li suggerisc que, utilitzant per a això les facultats i competències que li corresponen, disposara el que siga necessari a fi que la promotora d'esta queixa puga exercir les seues funcions en un lloc pròxim al seu domicili, en què puga compatibilitzar la seua ocupació pública i les malalties que la qualifiquen de minusvàlida.”

Finalment, es va acordar la concessió a la interessada d'una comissió de serveis a Alacant, solució que vam considerar correcta.

Amb molt semblant contingut hem rebut la queixa que es va registrar amb el núm. 991480, formulada per una treballadora de la sanitat pública, també minusvàlida i agreujada per la denegació continuada de les comissions de serveis que sol·licita i que es concedixen a uns altres treballadors no minusvàlids. Després de la nostra intervenció li va ser concedida la comissió que necessitava.

3. RETRIBUCIONS

- Retribució dels mestres que impartixen l'Ensenyament Superior Obligatori

Les queixes núm. 980725, 990366 i 991362 denunciaven la discriminació que sofriren els funcionaris del cos de mestres amb destinació en instituts d'Ensenyament Secundari i que impartixen la docència en el primer cicle de l'Ensenyament Superior Obligatori.

Els mestres, integrats en el grup B de funcionaris, a diferència dels professors de Secundària que ho estan majoritàriament en el grup A, consideraven com una discriminació injustificada que les retribucions complementàries que percebien, concretament el complement de destinació que tenien assignat, fóra inferior al dels professors de Secundària, ja que el lloc de treball exercit era exactament idèntic.

El Síndic de Greuges, coneixedor de la diferent naturalesa de les retribucions bàsiques i les complementàries dels funcionaris, havent de retribuir estes últimes les particulars condicions dels llocs de treball sense que la seua quantia estiga determinada pel cos o grup a què pertany el funcionari, va admetre les queixes i va sol·licitar informació respecte d'això.

El director general de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència ens va confirmar eixa discriminació retributiva justificant-la amb els següents arguments:

“Primer: L'article 1.2 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública reconeix el sistema normatiu especial a què poden estar sotmesos els funcionaris docents i prescriu que, en aplicació de la mateixa llei, podran dictar-se normes específiques per a adequar-les a les peculiaritats del personal docent, a més de la resta del personal a què també al·ludix. Amb això, la Llei 30/1984 està reconeixent que els funcionaris docents poden estar subjectes a preceptes especials, diferents dels que constituïxen el règim general dels funcionaris públics.

I, efectivament, en la disposició addicional quinzena, apartat 2, paràgraf primer, incís segon de la Llei 30/1984, s'establix una especialitat per a determinats funcionaris docents, entre els quals es troba el cos de mestres, i que consistix en el

fet que, fins que entrara en vigor la llei que reordenara els corresponents cossos i escales -que no va disposar res en contra-, els esmentats cossos i escales tindrien assignat un nivell de complement de destinació, és a dir, que el complement de destinació per al cos de mestres no es fixaria segons la regla general -article 23.3.a-, d'acord amb el lloc de treball servit, sinó que seria el mateix per a tots els membres del cos amb independència del lloc de treball que prestaren.

Segon: No observem en tot allò que s'ha dit cap contradicció entre l'article 23.3.a i la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1984, sinó més prompte, l'existència d'una norma general, aplicable als funcionaris públics, i d'una norma especial, dirigida als funcionaris docents inclosos en l'assenyalat apartat 2 de la disposició addicional quinzena i, per tant, al cos de mestres. Constituïx un principi general del dret que la norma especial derogue la norma general quant al seu àmbit singular d'aplicació, i és, pel que fa a este àmbit, de preferent vigència.

El cos de mestres es regix, quant a la fixació del complement de destinació, per la norma especial de la disposició addicional quinzena, apartat 2, paràgraf primer, de la Llei 30/1984, i, per tant, no li és d'aplicació la norma general continguda en l'article 23.3.a de la mencionada llei. La circumstància que la disposició transitòria quarta de la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) autoritzara els actuals professors d'Educació General Bàsica, integrats en el cos de mestres, a prestar serveis en el primer cicle de l'Educació Secundària Obligatoria, no produïx cap efecte respecte a l'anterior conclusió, ja que esta normativa no va establir res que modificara la percepció del complement de destinació per als funcionaris que pertanyeren al cos de mestres per raó del cos a què pertanyen, i no per raó del lloc de treball que exercixen.

Tercer: El criteri mantingut per esta Direcció General es veu igualment enfortit amb allò que s'ha establert en la Llei 12/1994, de 28 de desembre, de Mesures Administratives, posterior a la LOGSE, en ordenar-se, en el seu article 9, que en els nivells educatius anteriors a la universitat, el nivell de complement de destinació corresponent als cossos docents inclosos en l'àmbit de gestió del Ministeri d'Educació i Ciència serà el que a continuació s'indica... nivell 21 per al cos de mestres... amb independència del lloc de treball concret que s'exercisca. La Llei no ha pogut ser més clara en ratificar el que ja resultava de la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1984: en el cos de mestres el nivell de complement de destinació és el 21 amb independència del lloc de treball concret que s'exercisca, açò és, encara que se servisca un lloc de treball corresponent al primer cicle de l'Ensenyament Secundari Obligatoriu que, com a tal lloc de treball, tinga assignat un nivell superior com a complement de destinació.

Quart: Finalment, indicar que, amb el no reconeixement al recurrent del complement de destinació corresponent al nivell 24 a pesar d'impartir classes en l'ESO des de l'1 de setembre de 1997, no es vulnera de cap manera el principi d'igualtat establert en l'article 14 de la Constitució, ja que la norma que s'aplica és un precepte especial que afecta tots els cossos docents de nivells educatius anteriors a la universitat, davant de la norma general vigent per als altres funcionaris."

La doctrina que s'expressa en l'anterior justificació ha trobat acollida en el Tribunal Suprem i, per la seua Sentència de 16 de gener de 1998 que resol un recurs de cassació en interès de la llei, s'ha fixat com a doctrina legal la següent:

"El nivell 21 de complement de destinació assignat al cos de mestres és únic per a tots els funcionaris integrants del mencionat cos, amb independència del lloc de treball concret que exercisquen, encara que este corresponga al primer cicle de l'Ensenyament Superior Secundari Obligatori i tinga assenyalat, com a tal lloc de treball, un nivell de complement de destinació superior, i això tant amb la vigència de la disposició addicional 15a, apartat 2, de la Llei 30/1984, com de l'article 53 de la Llei 42/1994".

No obstant esta unanimitat, trencada per l'opinió dels ciutadans i, almenys, per la del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana que va donar lloc a la interposició del recurs anterior, nosaltres som de l'opinió que la realitat en este cas ha escapat del marc que la llei assenyalava, i que l'acomodació de la realitat a la norma, ajustant-la en un llit de Procusto no és una tècnica admissible per a la solució de conflictes. Per això, creiem que l'equiparació de retribucions complementàries dels mestres a les dels professors de Secundària que impartixen idèntica docència en les mateixes condicions és possible, i ací sol·licitem de les Corts Valencianes l'actuació normativa necessària per a posar fi a eixa injustificada discriminació.

- No reconeixement de la docència en el Batxillerat com a mèrit docent a la Universitat de València

En les queixes números 990769 i 990973, els seus autors, professors de la Universitat de València anteriorment catedràtics d'Ensenyament Mitjà, denunciaven la discriminació que suposava la desestimació de les seues peticions de reconeixement dels anys servits com a catedràtics d'Ensenyament Mitjà per a valorar el component retributiu per mèrits docents.

Investigada la raó d'eixa denegació per la Direcció General d'Ensenyaments Universitaris i Investigació, de la Generalitat Valenciana, se'ns va informar que corresponia al Govern, segons el que disposa l'article 46 de la LRU, establir amb caràcter uniforme per a totes les universitats el règim retributiu del professorat universitari.

"En virtut de l'esmentada reserva competencial –deia l'informe–, es dicta per l'estat el RD 1.086/1989, de 28 d'agost, sobre retribucions del professorat universitari, on es fixen els corresponents conceptes retributius dels cossos docents. En este sentit, el seu article 2.2.c) definix el concepte de component per mèrit docent, en establir que és un concepte retributiu que té per objecte incentivar la tasca docent del professorat funcionari dels cossos docents universitaris, premiant aquella docència que ha estat avaluada favorablement per la universitat en què s'han prestat els serveis.

Per tant, els professors universitaris tenen establides les seues retribucions per l'estat, en virtut de la necessària uniformitat de retribucions en totes les universitats espanyoles.

Al contrari, els funcionaris dels cossos docents no universitaris, si bé mantenen la seua condició de cossos estatals, el seu règim jurídic permet a les comunitats autònomes establir la quantia d'alguna de les seues retribucions, com ara el complement específic.

Per això, el fet que algun dels professors universitaris provinga de cossos docents no universitaris, no implica que se'ls haja d'incloure en el seu complement específic i, com a component de mèrits docents, els serveis prestats com a catedràtic d'institut de Batxillerat, ja que en optar voluntàriament per un cos diferent al d'origen se'ls aplica el règim estatutari d'este i, per tant, les seues retribucions han de comprendre els conceptes fixats en citat real decret.”

- Irregularitats en el reconeixement de sexenni per formació

El tràmit de reconeixement del "complement retributiu relacionat amb la formació permanent del professorat", anomenat sexenni, està donant lloc que, tots els anys, diversos funcionaris, agreujats per la tardança en el seu reconeixement o per les traves i tràmits que se'ls imposen, formulen queixes respecte d'això.

L'autora de la queixa número 990180 relatava que, després d'haver presentat la seua sol·licitud el 31 de juliol de 1998 a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, el 25 de gener de 1999, sis mesos després, se li va requerir perquè esmenara un defecte que consistia en el fet que, en un certificat expedit per eixa mateixa Conselleria, figurava el seu Número de Registre Personal en lloc del DNI.

A pesar de no ser eixa circumstància constitutiva d'una deficiència que impedira el tràmit de la seua sol·licitud i no ser-ne ella la responsable, el 12 de febrer següent va esmenar l'error administratiu, sense que es resolguera després sobre la seua sol·licitud.

L'informe que la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència ens va remetre respecte d'això explicava que el retard s'havia produït no sols per l'esmena del número del carnet d'identitat erroni, sinó per la necessitat que els mèrits al·legats per al seu còmput foren prèviament homologats pel Servei de Formació. L'informe conclouia amb l'anunci de l'immediat reconeixement del sexenni.

En la queixa núm. 990158, una funcionària, mestra, va sol·licitar la nostra intervenció davant del llarg silenci que la Conselleria de Cultura, Educació i

Ciència mantenia sobre el recurs que feia més d'un any que havia interposat contra una resolució de reconeixement de sexennis.

En el seu recurs exposava que se li havia reconegut el primer sexenni amb efectes del dia 1 de setembre de 1996, quan havia d'haver tingut efectes des del 23 de febrer del 1995, data en què va adquirir la condició de funcionària de carrera, després d'estar prestant serveis des d'octubre de l'any 1986.

Requerida l'administració, esta ens va informar de la resolució del recurs i disculpava el seu retard pel gran nombre d'assumptes en tramitació.

Les queixes núm. 990343 i 990344, de molt semblant contingut i formulades per dos mestres, denunciaven l'exigència per l'administració de l'aportació de 20 crèdits per al reconeixement del cinqué component retributiu per formació (sexenni). Els promotors de les queixes entenien que, com que havien ingressat en l'administració educativa al setembre de 1967, no els corresponia aportar cap crèdit per al reconeixement d'eixe sexenni.

Admesa la queixa, per la Direcció General de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, es va justificar l'exigència dels crèdits en allò que s'ha establert per la disposició transitòria segona del Decret del Govern Valencià 157/1993, de 31 d'agost.

- No percepció de complement per perillositat

En la queixa núm. 991257, formulada per funcionaris valencians que presten serveis en els laboratoris agraris de Burjassot, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, vam investigar la raó per la qual uns funcionaris tenien reconegut, i percebien com a complement específic "E", una quantitat anomenada plus de perillositat i toxicitat, i uns altres funcionaris que exercixen les mateixes funcions no el percebien.

El secretari general de la Conselleria ens va informar que, efectivament, existia eixe diferent tracte retributiu. La diferenciació era perquè els funcionaris que percebien el complement havien sigut, abans d'adquirir la condició de funcionaris, personal laboral de la Generalitat Valenciana que ocupava llocs de naturalesa funcional. L'informe contenia el següent relat dels antecedents del cas:

“A partir de l'1 de setembre de 1999, i com a conseqüència de l'acabament del procés d'adaptació del règim jurídic del personal de la Generalitat Valenciana a la naturalesa dels llocs que ocupa, a este col·lectiu de personal se li va modificar la seua relació jurídica a la de funcionaris.

Per tant, fins a la citada data d'1 de setembre de 1999, i per ser personal laboral, percebien l'esmentat complement específic "E" pels conceptes de perillositat i

toxicitat mentre ocuparen els seus llocs de treball, en virtut del que s'ha previst en l'article 5.6 del II Conveni col·lectiu del personal laboral al servei de l'administració autonòmica, que els era aplicable com a contractats laborals de la Generalitat Valenciana.

Una vegada modificada la seua relació jurídica, ja no se'ls pot aplicar el sistema retributiu previst en el Conveni col·lectiu, i sí que els és de plena aplicació l'establert per als funcionaris en l'article 55 de la Llei de la Funció Pública Valenciana i la seua normativa de desenrotllament, la qual no inclou cap remuneració específica de les condicions de perillositat o toxicitat diferent al complement específic assignat al lloc. A més a més, l'article 23.3.b de la Llei 30/84, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, establix que, en cap cas, no podrà assignar-se més d'un complement específic a cada lloc de treball. Tot això implica l'automàtica supressió del complement específic "E" de les seues retribucions.

No obstant això, la Llei 1/1996, de 26 d'abril, d'Adaptació del Règim Jurídic del Personal de la Generalitat Valenciana a la naturalesa dels llocs que ocupa, establix, en el seu article 8 que, finalitzats els processos i una vegada nomenats funcionaris de carrera aquells que els hagen superat, mantindran, com a mínim, les mateixes retribucions que van tindre en la seua anterior condició.

Suprimint, doncs, el complement específic "E" de les retribucions d'este personal, i amb el fi de fer efectiva la garantia retributiva prevista en l'article 8 de la Llei 1/1996, s'ha reconegut, per la Direcció General de Funció Pública, a cada una de les persones que han modificat la seua relació jurídica, que passen a ser funcionaris i que cobraven el citat complement, un complement personal transitori, que serà absorbit i compensat en el còmput anual com a conseqüència de qualsevol increment retributiu que afecte el lloc de treball, el grup de pertinença o el nivell de destinació de cada un d'ells."

Comprovada l'existència d'una causa justificativa del diferent tracte retributiu, vam tancar la queixa.

- Revisió d'ofici de retribucions reconegudes judicialment

En la queixa 990934, el seu autor, empleat laboral de la Generalitat Valenciana transferit des de l'Organisme Mitjans de Comunicació Social de l'Estat, exposava que després de la seua inicial classificació per l'administració valenciana en el grup "D", auxiliar administratiu, va formular una demanda judicial que va culminar amb sentències declaratives de la seua integració en el grup "C", grup en què va ser integrat amb efectes retroactius al moment de la seua incorporació en l'administració valenciana.

Mitjançant Resolució de 9 de setembre de 1998, se li va comunicar l'inici d'un expedient de revisió d'ofici dels triennis del grup "C" que tenia reconeguts. El 12 de maig de 1999, sense haver-se resolt l'anunciada revisió, se li va comunicar la

suspensió de la percepció de l'antiguitat, passant a percebre cinc triennis pel grup "D" i cinc triennis grup del "C".

L'informe que ens va remetre el secretari general de la Presidència de la Generalitat ens va explicar que la revisió era la conseqüència de la constatació que el promotor de la queixa tenia reconeguts per la Direcció General de Funció Pública de la Generalitat Valenciana deu triennis, cinc del grup "D" i cinc del "C", mentre que en la nòmina de la Presidència de la Generalitat percebia deu triennis del grup "C".

El procediment de revisió havia acabat després del dictamen del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana contrari a la revisió. Entre els arguments del Consell destaquem, per la seua importància, el següent:

“Es desprén que el Sr. L. L., en virtut de Sentència de la jurisdicció social, de 5 de març de 1990, declara el dret dels actors a ‘ser adscrits al grup C, condemnant el demandat a estar o passar per la citada declaració i a rectificar la relació de llocs de treball’, però tal resolució judicial, com se’n desprén, no comporta una valoració sobre la correcció dels components salarials percebuts per l'interessat amb anterioritat. Ara bé, quan l'administració autonòmica procedix a l'execució d'aquella, mitjançant Resolució de la Direcció General de la Funció Pública, de 29 de gener de 1991, va reconèixer l'adscripció de l'interessat al grup C ‘amb efecte 1-3-1986’, sense fer referència expressa a la seua situació anterior.

Que la mencionada resolució administrativa, incorporada com a acte propi d'execució d'una sentència ferma, pretenga interpretar-se, més de huit anys i mig després, en el sentit que amb anterioritat a la citada data de l'1-3-1986 l'interessat poguera pertànyer al grup D, i això no sols des que fóra transferit a l'administració autonòmica, sinó des que ingressara, fa més de trenta anys, en un organisme autònom amb competència sobre els mitjans de comunicació social de l'administració de l'estat on va aconseguir la categoria laboral, com a linotipista, d'oficial de primera, pareix excedir del que és raonable.”

Resolt l'expedient, respectuosament per als drets de l'autor de la queixa, vam acabar la nostra intervenció.

- No retribució a un àrbitre de futbol sala

El promotor de la queixa núm. 990186 ens va exposar que era preparador físic, empleat per l'Ajuntament d'Elx com a àrbitre de futbol-sala, i que portava set mesos sense cobrar els partits escolars de la campanya "Enganxa't a l'esport", portada a terme pel citat Ajuntament. L'interessat ens va aportar, juntament amb la seua queixa, els parts facultatius dels partits en què havia intervingut i que no havia cobrat.

Admesa a tràmit la queixa, i requerit el preceptiu informe a l'Ajuntament d'Elx, el promotor va presentar escrit davant d'esta institució en què desistia de la queixa, per

la qual cosa, consegüentment amb tal decisió, vam procedir a tancar l'expedient.

- Altres queixes

La queixa núm. 990128 exposava que el seu autor, com a policia local de l'Ajuntament de la Vall d'Uixó, havia estat percebent una retribució econòmica, a manera de gratificació o complement, per realitzar les funcions de responsable de torn; funcions que implicaven major responsabilitat que les de guàrdia. Sense conèixer de la derogació o modificació de les normes que establien el seu dret a percebre eixe complement, este li havia sigut denegat per, segons la resolució dictada pel regidor de Personal, no existir norma ni acord que obligara al seu pagament.

Pel citat Ajuntament se'ns va informar que, efectivament, ja no pagaven eixe complement perquè no disposava de cap base normativa ni d'acord municipal respecte d'això que obligara a satisfer eixa atípica retribució a funcionaris. No obstant això, l'Ajuntament considerava que la retribució d'eixes circumstàncies quedaria inclosa en el complement específic que aplicarien després de la publicació de la relació de llocs de treball, en tràmit d'aprovació.

Vam investigar en la queixa núm. 991605 les circumstàncies que havien provocat que a nombrosos funcionaris interins, professors, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, en la nòmina corresponent al mes de desembre de 1999 se'ls practicaren unes enormes retencions a compte de l'impost sobre la renda, cosa que va suposar, en alguns casos, fins al seixanta per cent de les seues retribucions.

Per la Conselleria se'ns va explicar que el que havia passat era com a conseqüència del fet que els funcionaris interins tenien, en principi, un nomenament que abraçava des de l'1 de setembre del 1998 fins al 31 d'agost del 1999, de manera que les retencions de l'any 1999 es van calcular fins a eixa data, resultant un tipus de retenció xicotet. Després, en ser nomenats per al període des de l'1 de setembre de 1999 fins al 31 d'agost de 2000, va ser necessari regularitzar les retencions, la base de les quals s'havia estés. Sense cap raó tècnica, eixa adequació es va realitzar íntegrament en la nòmina de desembre.

Creiem que eixa actuació, lesiva per als funcionaris, no es va realitzar amb la corresponent atenció i respecte a estos, per causes tècniques o burocràtiques que considerem necessari que s'esmenen.

En la queixa 991541, un professor, catedràtic d'un institut d'Ensenyament Secundari de València, va ser nomenat vicedirector del centre educatiu com a membre de la Junta Directiva fins a juny del 2001. Posteriorment, el director de l'IES va obtindre la baixa per malaltia. De conformitat amb el Reglament Orgànic

de Centres de la Comunitat Autònoma Valenciana, després de la baixa per malaltia del director, fins a maig de 2000, va passar a exercir al mateix temps les funcions de director i vicedirector, sense percebre cap complement de sou corresponent a les funcions de director.

Estimava que la descrita situació atemptava contra el dret a la igualtat i també contra el dret al treball remunerat, ja que no realitzava les funcions de director voluntàriament perquè tampoc no podia dimitir lliurement.

Després de ser admesa a tràmit, la Direcció General de Centres Docents va emetre un informe on donava compte que, de conformitat amb l'article 17 del Decret 234/1997, de 2 de setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional dels Instituts d'Educació Secundària: "En cas d'absència o de malaltia del director o la directora, es farà càrrec provisionalment de les seues funcions el vicedirector o vicedirectora, si n'hi haguera, el cap o la cap d'estudis o, si no n'hi ha, el professor o professora que designe el director o directora, de la qual cosa s'informarà el Consell Escolar quan es preveja una absència o malaltia amb una durada superior a quinze dies."

Examinada la qüestió suscitada, i després d'un detallat estudi de l'informe remés pel Servei de Gestió i Règim Jurídic de la Direcció General de Centres Docents, no ens va ser possible efectuar cap tipus d'intervenció davant de l'administració educativa, ja que la mera discrepància o disconformitat del promotor de la queixa amb les normes i els criteris d'organització dels serveis públics, no pot, per si mateixa, motivar la nostra intervenció, per la qual cosa vam procedir al tancament i arxiu de l'expedient iniciat.

D'una altra banda, l'autor de la queixa ens va comunicar que s'havia obert una via de solució satisfactòria.

- Queixes no admeses

No vam poder intervindre en la queixa número 990097, en què un treballador dels serveis d'extinció d'incendis forestals, de la província de València, denunciava la molt escassa retribució del penós treball que realitzava.

Després d'exposar-li a este treballador la nostra impossibilitat d'intervindre fora dels casos lesius o perillosos per als seus drets constitucionals, li vam comunicar que no consideràvem que la situació que descrivia vulnerara eixos límits. Les retribucions dels empleats públics troben el seu límit constitucional en els drets fonamentals, l'exercici dels quals no pot ser impedit o dificultat satisfent salaris insuficients. Com en el cas de la resta dels treballadors, el límit legal s'ha establert en el salari mínim interprofessional i en les normes que els pressupostos de les administracions públiques aproven cada any. No obstant això, vam aconsellar el promotor de la queixa que activara el funcionament dels sindicats que el representen a fi que estos, en exercici de la seua funció, negocien les retribucions i condicions de treball més

justes.

- Tramitació de queixes iniciades en anys anteriors

La queixa número núm. 981126 (pàgina 427), on vam investigar les raons que donaven lloc al fet que a funcionaris interins de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència no se'ls lliurara el corresponent rebut de la nòmina, va continuar el seu tràmit durant l'any 1999. Vam conèixer que la Secretaria General i la Direcció General de Règim Econòmic d'eixa Conselleria havien elaborat un programa per al repartiment directe de les nòmines al personal docent. Programa l'aplicació del qual estava prevista per al començament de l'any 2000.

4. DRETS SINDICALS DELS EMPLEATS PÚBLICS

- Exclusió de sindicat del Consell de Policia Local

Pel Sindicat Professional de Policia Local de la Comunitat Valenciana (SPPLCV) es va interposar la queixa núm. 990399. En ella es denunciava la pràctica exclusió del Consell de Policia Local creat per l'Ajuntament de Massamagrell, ja que s'hi permetia la participació d'un sol membre del sindicat, però sense vot.

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament ens va informar que l'exclusió s'havia produït en no reunir el sindicat professional els requisits d'audiència que exigia la Norma Marc de la Policia Local en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, en relació amb l'article 7 de la Llei Orgànica 11/1985, de Llibertat Sindical. Estes normes imposaven, per a tindre la consideració de sindicat més representatiu en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, haver obtingut, almenys, el 15 per cent dels representants dels treballadors en els òrgans corresponents de l'administració pública.

5. DRET AL CÀRREC. SITUACIONS ADMINISTRATIVES

- Contractació de mitjans externs a l'administració per a realitzar activitats reservades a funcionaris públics

La Federació de Serveis Públics de la UGT denunciava, en la queixa núm. 990926, l'ús indegut, per part de la Conselleria d'Economia i Hisenda, de fórmules contractuals per a contractar amb empreses privades la realització d'activitats que,

constitucionalment i legalment, corresponen a funcionaris públics.

Concretament, es referia la queixa a l'expedient del concurs núm. 57/1999 sobre "comprovació de valors rústics i urbans i la liquidació d'actes subjectes a l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats i a l'Impost de Successions i Donacions als serveis territorials de la Conselleria". La queixa exposava que l'objecte dels treballs que es contractaven: l'estudi, l'informe, el plantejament i la proposta raonada de la qualificació i de la liquidació dels expedients subjectes als citats tributs, com també la valoració de béns immobles als efectes dels mencionats impostos, coincidia substancialment amb les funcions que la Llei de la Funció Pública Valenciana reserva als funcionaris i amb les que la relació de llocs de treball de la Conselleria d'Economia i Hisenda reservava als llocs de tècnic de valoració, tècnics adjunts de valoració i tècnic mitjà adjunt de valoració.

Per a justificar eixe expedient de contractació, per la Direcció General de Tributs se'ns va informar que eixos expedients estaven previstos, admesos i regulats per la Llei 13/1995, de 18 de maig, de Contractes de les Administracions Públiques, dins del tipus dels contractes per a la realització de treballs específics i concrets. "Esta pràctica de contractació de personal alié a l'administració per a la realització de treballs concrets relatius a la liquidació dels tributs -deia el citat informe- està sent habitual en esta Conselleria des de fa, almenys, una dècada -amb anterioritat inclús existia un contracte amb una empresa privada que l'habilitava per al tractament dels expedients fora del recinte de les oficines- i no diferix de la que realitzen unes altres administracions (com ara l'AEAT), que també contracten personal extern per a la prestació de serveis puntuals en la gestió tributària que impliquen el coneixement de dades personals (per exemple, la presa de dades per a la realització de les declaracions-liquidacions del programa PADRE)."

No obstant eixa justificació, l'escrit continuava informant-nos de l'existència d'un procés legal i administratiu per a la creació del cos d'inspectors de tributs de la Generalitat Valenciana, els funcionaris del qual s'encarregaran, de manera exclusiva i excloent, de la gestió, recaptació i inspecció dels tributs de la Generalitat Valenciana, la qual cosa posarà fi a les necessitats de personal extern.

Quant al perill denunciat en la queixa del fet que es pogueren vulnerar els drets a la protecció de dades, emparats per la Llei Orgànica reguladora del Tractament Automatitzat de Dades, l'administració va manifestar la seua opinió sobre que la confidencialitat de les dades quedava garantida en la mesura que la firma del contracte quedava supeditada a l'expressa assumpció del compromís de manteniment de la confidencialitat de la informació. Des d'eixe punt de vista, es considerava equiparada l'obligació del contractista amb la dels funcionaris públics.

Considerant que, puntualment i pel que fa a este concret contracte, l'actuació pública estava en vies de regularització, vam resoldre donar per acabada la investigació.

No obstant això, vam exposar a la Conselleria d'Economia i Hisenda la nostra

consideració sobre que el principi constitucional de reserva a personal funcionari de l'acompliment de les funcions públiques no implica l'atorgament d'un especial tracte o defensa a una categoria o grup especial de treballadors per les circumstàncies personals d'estos. La Constitució establix eixe règim especial per a proporcionar una particular i intensiva defensa a la funció que exercixen: la funció pública.

Des d'eixe punt de vista, no considerem compatible amb la previsió constitucional la gestió a través de contractes amb empreses privades de funcions públiques tan significades com la liquidació de tributs i la comprovació i valoració de fets imposables.

- No execució plena de resolucions que ordenen la reclassificació de treballadors públics

El promotor de la queixa núm. 991249 exposava que era contractat laboral indefinit de la Generalitat valenciana i que, des del mes de juny de 1992 i com a conseqüència de l'execució de la sentència en què se li reconeixia el seu dret a posseir la categoria d'auxiliar administratiu, estava exercint les seues funcions com a tal.

En la seua condició de contractat laboral indefinit, auxiliar administratiu de la Generalitat, va participar en els cursos d'adaptació del règim jurídic del personal laboral fix de la Generalitat Valenciana a la naturalesa dels llocs que ocupaven, corresponents al grup D nivell 4, convocats per Resolució del 2 de desembre de 1998, del subsecretari per a la Modernització de les Administracions Públiques.

Una vegada superades les mencionades proves, va comprovar sorprés que en la Resolució de 16 d'agost de 1999, del conseller de Justícia i Administracions Públiques, per la qual es va nomenar funcionari de carrera el personal que havia superat els citats cursos, apareixia nomenat com a funcionari del grup E, grup a què no es referia la convocatòria del curs que va realitzar i que va abandonar l'any 1992, quan va ser integrat en el D per resolució del director general de Funció Pública.

De la investigació d'esta queixa va resultar que l'administració de la Generalitat, a pesar de la seua formal acceptació de la sentència que obligava a reclassificar l'autor de la queixa, estava realitzant, des de l'any 1992, una actuació que consistia a reconèixer-li tots els drets funcionaris i econòmics del grup D, tot i que se'l mantenia en el E. L'extrem en eixa no declarada voluntat de no complir amb allò que havia ordenat la sentència s'havia produït en el cas que examinàvem: a pesar de no haver-se convocat cursos d'adaptació per al grup E, sinó per al D, el promotor de la queixa havia sigut acceptat, se'l va permetre que els realitzara, que els superara i després, en contravenció amb la mateixa convocatòria, se li va reconèixer la condició de funcionari, de nou en el grup E, a què havia deixat de pertànyer.

Actualment, està en elaboració una resolució dirigida a recomanar l'esmena de les irregularitats descrites.

- Suspensió provisional de funcions

En la queixa número 990915, vam investigar el no alçament de la suspensió provisional imposada a un funcionari, una vegada que es va dictar i executat la sentència definitiva en el procés causa de la suspensió.

La queixa denunciava que, amb motiu de la incoació d'un procediment penal contra el seu autor, este va ser suspès de les funcions que exercia com a funcionari, auxiliar de l'administració de justícia. A pesar que es va dictar sentència en eixe procediment el dia 19 de maig de 1999 i que el dia 28 del mateix mes va remetre a la Direcció General de Justícia una còpia que n'era el testimoni, la suspensió provisional cautelar va ser mantinguda sense causa fins el 28 de juny següent, data en què se li va comunicar el seu alçament. Després d'este alçament no se li havien pagat les quantitats deduïdes en les seues retribucions.

La Direcció General de Justícia, de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, ens va informar que la Sala de Govern del Tribunal Superior de Justícia va acordar donar trasllat al subsecretari de Justícia de la sentència d'obertura del juí oral dictada en un procediment abreuja, a fi de valorar la procedència d'acordar la suspensió provisional, en l'exercici de les seues funcions, del promotor de la queixa.

El subsecretari de Justícia va resoldre la suspensió provisional de l'interessat, de conformitat amb allò que s'ha disposat en l'article 39.3.b) del Reial Decret 249/96, 16 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic dels Cossos d'Oficials, Auxiliars i Agents al Servei de l'Administració de Justícia, amb efecte des de la seua notificació i per un període màxim de sis mesos, percebent, mentre durara eixa situació, el setanta-cinc per cent de les seues retribucions bàsiques.

La citada resolució va ser notificada a l'interessat el dia 23 d'abril de 1999. El recurs que es va interposar contra esta resolució va ser desestimat.

El jutjat penal corresponent va dictar Sentència el 19 de maig de 1999. Després d'això, el promotor de la queixa va sol·licitar la seua reincorporació al servei actiu i el reintegrament de les retribucions degudes, com també els interessos legals corresponents.

Atés que l'interessat no havia sigut condemnat a la pena principal o accessòria d'inhabilitació absoluta o de suspensió o inhabilitació especial per a ocupació o càrrec públic, es va acordar la seua reincorporació al servei actiu. En este sentit, va resoldre el subsecretari de Justícia el 15 de juny de 1999.

De la descripció dels fets, confirmats tàcitament pel promotor de la queixa, no vam deduir que s'haguera mantingut sense causa la suspensió provisional, per la qual cosa, una vegada que vam comprovar la reincorporació del promotor de la queixa i el pagament de les retribucions a què tenia dret, vam donar per acabada la nostra

intervenció.

- Sol·licitud de concessió de comissió de serveis per causes mèdiques

Una funcionària, professora de Secundària, que patix les seqüeles d'una greu malaltia, va sol·licitar la nostra intervenció, en la queixa núm. 990907, perquè li fóra concedida durant el curs 1999-2000 una comissió de serveis que li permetera continuar en destinacions que no l'obligaren a exercir la docència.

Des del Gabinet del conseller de Cultura, Educació i Ciència se'ns va informar que havia sigut concedida a la interessada la comissió de serveis que sol·licitava.

6. SEGURETAT I HIGIENE EN EL TREBALL

Per esta institució es va realitzar una investigació, instada per un empleat i delegat de prevenció de la companyia TRAGSA, sobre l'incompliment per eixa empresa pública de l'obligació de proporcionar als seus empleats membres de les brigades d'extinció d'incendis, locals amb serveis sanitaris, vestidors i menjadors; tots ells en condicions dignes.

En la nostra investigació vam conèixer que la Inspecció Provincial de Treball, de València, va visitar, al juny del 1998, el centre de treball de l'empresa i va constatar l'existència de deficiències en matèria de seguretat, d'higiene i de salut laboral, que afectaven les condicions dels centres de treball de les diferents brigades forestals. A la vista d'eixes deficiències, la Inspecció va requerir les empreses perquè en totes les brigades (ubicades a Bétera, Chelva, Titaguas, Sinarcas, Requena, Castelló de Rugat, Ontinyent, Ayora i Xàtiva) es disposara d'un local de l'empresa dedicat a albergar les instal·lacions de vestidors, lavabos i dutxes destinades a ser utilitzades pels treballadors de l'empresa. El requeriment detallava les condicions de la instal·lació i exigia el seu compliment abans del primer d'octubre del 1998, termini que es va prorrogar fins al mes de desembre.

Ja que no es van realitzar per TRAGSA les actuacions requerides, la Inspecció va formular, el 26 de febrer de 1999, un acta d'infracció en matèria de seguretat, higiene i salut laboral, i proposava la imposició d'una multa de dos milions dos-centes cinquanta mil pessetes. Contra esta proposta es van formular per l'empresa les oportunes al·legacions que, actualment, es troben en tràmit d'expedient.

Com que es trobava en tràmit regular un expedient sancionador en matèria de treball, referit als mateixos fets que la nostra investigació, era procedent que la suspenguérem. No obstant eixa suspensió, com que la Generalitat Valenciana és titular del servei que l'empresa Transformacions Agràries, SA presta, procedia que coneguérem i intervinguérem en la qüestió; ja que, sense perjuí del resultat de

l'expedient sancionador en tràmit, resultava imprescindible que els treballadors que presten l'essencial servei públic d'extinció d'incendis forestals treballen en condicions regulars i que l'administració, titular del servei, coneguera la manera com este es presta i el compliment per l'empresa contractista de les normes laborals.

Suspesa la investigació respecte a TRAGSA, vam sol·licitar de la Direcció General d'Interior, de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, que ens informara sobre el coneixement que tenia dels anteriors fets i, si era procedent, de les actuacions realitzades o previstes per a solucionar les deficiències observades.

La Direcció General d'Interior ens va comunicar que havia sigut puntualment informada per l'empresa dels requeriments que li havien sigut efectuats per part de la Inspecció de Treball, en les tres províncies de la Comunitat Valenciana. Atenent les recomanacions de la Inspecció de Treball, des de la Direcció General d'Interior es van iniciar les gestions oportunes amb els consorcis provincials de bombers, com també uns altres tipus d'accions, que es relataven així:

“Les gestions sobre els consorcis s'han efectuat amb resultats diferents a cada província. A Alacant hi ha quatre brigades forestals anuals que poden utilitzar les instal·lacions de tres parcs de bombers voluntaris ubicats a Banyeres de Mariola, Plans i Callosa d'En Sarrià.

A la província de Castelló, el 1998 hi havia dos brigades anuals que disposaven d'un parc específicament construït per a elles, a Motán i Villahermosa. Al llarg d'este any s'ha acabat la construcció d'uns altres dos a Vistabella i Sant Mateu. Una altra brigada anual disposa d'instal·lacions al parc de Bombers Voluntaris de Morella i unes altres dos brigades temporals utilitzen els parcs de Bombers Voluntaris d'Onda i de Lucena. D'altra banda, en esta província es disposa d'un nou local per a la brigada anual d'Alcalà de Xivert, construït expressament per a la citada brigada per l'Ajuntament d'eixa localitat i que, encara que no es tracta d'un local amb disseny de parc de bombers, complix tots el requeriments.

A la província de València s'ha arribat a concretar la possible utilització dels parcs de bombers voluntaris, però s'ha constatat que la seua utilització immediata generaria problemes amb els sindicats del col·lectiu de bombers i, per tant, havia de ser tractat i solucionat este aspecte prèviament.

El 1998, des de la Direcció General d'Interior es va estudiar la possibilitat de dotar de locals per a vestidors i lavabos el personal de les brigades. L'esmentat estudi es va concretar en un projecte conjunt amb l'empresa TRAGSA que suposava un cost aproximat de 100 milions de pessetes, cosa que implicava adquirir mòduls prefabricats per a les brigades de duració anual i el lloguer de mòduls per a les de duració estival, com també el seu manteniment i neteja. L'esmentada solució es considerava la més ràpida d'implantar i la de menys cost, però existix la problemàtica de la seua ubicació i connexió a les xarxes d'energia elèctrica, d'aigua potable i de clavegueram.

Esta solució, encara que complia els requeriments de la Inspecció de Treball, no era

del gust dels representants sindicals de les brigades. En tal sentit, es va considerar que executar el projecte inicial d'instal·lació de mòduls prefabricats era malgastar els diners públics en una solució que, encara que podia ser vàlida per a un període a mitjà termini (d'uns tres a cinc anys), no cobria les expectatives del col·lectiu de les brigades.

D'una altra banda, es va proposar als representants sindicals del personal de les brigades estudiar conjuntament la integració del citat personal en un model únic d'extinció d'incendis. En el mencionat model es contemplava la possibilitat que el personal de les brigades compartira els locals dels actuals parcs de bombers, tant els de bombers professionals com els de bombers voluntaris, establint les condicions de convivència i les funcions concretes d'ambdós col·lectius en el citat model; cosa que solucionava els problemes plantejats a la província de València.

S'han efectuat tres reunions de la citada mesa d'estudi del model únic. En la tercera reunió, efectuada el passat 2 de febrer, els representants sindicals de CCOO van manifestar que, per decisió de l'última assemblea dels seus afiliats, s'havia adoptat l'acord de no formar part de la citada mesa, ja que hi havia massa temes pendents de compliment del seu Conveni, com ara no disposar de locals adequats.

No obstant això, des de la Direcció General d'Interior s'ha elaborat un pla d'implantació de locals per a les brigades amb una programació a quatre anys (2000 a 2003), el cost econòmic global del qual s'estima en uns 1.084 milions de pessetes, sent per a l'any 2000 d'uns 191,3 milions, la previsió dels quals s'ha contemplat en l'avantprojecte de pressupostos de la Direcció General d'Interior per al citat any.”

Continuem la nostra investigació, tot vigilant el compliment d'allò que s'ha anunciat.

7. PROMOCIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL

- Promoció a un grup funcional superior, sense tindre la titulació exigida

En la queixa núm. 991033, el secretari provincial del Sindicat Professional de Policia Local de la Comunitat Valenciana denunciava la passivitat de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques a l'hora de donar compliment a allò que s'ha ordenat en la disposició transitòria primera de la Llei Valenciana 6/1999, 19 d'abril, de Coordinació de Polícies Locals de la Comunitat Valenciana, que imposa l'organització per l'Institut Valencià de la Seguretat Pública d'uns cursos d'habilitació, la superació dels quals permetria als funcionaris accedir a llocs de treball de grup superior sense disposar de la titulació exigida. La queixa exposava que el retard en la celebració d'eixos cursos deixava sense efecte el dret reconegut als funcionaris per la llei, dret vigent des de la seua entrada en vigor.

El director general d'Interior, de la Generalitat Valenciana, va remetre un informe de què destaquem els seus antecedents per contindre una explicació sobre estos nous drets funcionarials.

“Primer. Antecedents.

La Llei de Polícies Locals i de Coordinació de les Polícies Locals de la Comunitat Valenciana suposa una important modificació del marc normatiu de la derogada Llei 2/1990, de 4 d'abril, de Coordinació de Polícies Locals, que es manifesta, entre altres qüestions, en l'exigència de la titulació corresponent al grup C, des de la Llei de Mesures Urgents per a la Reforma de la Funció Pública i la Llei de la Funció Pública Valenciana, per a l'accés als cossos de Policia Local de la Comunitat Valenciana. El fonament que va motivar la modificació de la Llei de Coordinació de Polícies Locals autonòmica en tal sentit, no és un altre que la millora en la prestació del servei de seguretat pública que la societat demana de les administracions responsables. Esta requalificació del personal de les polícies locals es basa en el fet que la demanda social del servei de seguretat pública necessitava, cada vegada més, personal amb un grau de qualificació acadèmica que supera amb escreix el nivell de EGB, mínim que s'exigia per a accedir a esta funció pública. Este nivell mínim per esdevindre insuficient, va obligar, més que unes altres raons, al replantejament de la qüestió i a l'elevació del nivell de coneixements acadèmics mínims exigibles per a accedir a la funció pública policial. Això va obligar, al mateix temps, a realitzar els ajustos necessaris en estos cossos jerarquititzats per a la millor prestació del servei, sense perdre de vista quina ha sigut la finalitat de la modificació.

L'exigència d'una determinada titulació per a l'accés a una escala o categoria constituïx un requisit bàsic i ineludible. Igualment, l'enquadrament en un grup de titulació obliga, així mateix, a estar en possessió de la titulació corresponent. Una altra cosa diferent és que s'opte per exigir una titulació o una altra per a accedir a una determinada categoria, i per tant funció, que quedarà al criteri de l'òrgan competent que haurà de ponderar els requisits del lloc, el nivell de coneixements bàsics exigibles per a la seua realització, la responsabilitat que es derive de la seua prestació, etc. No obstant això, una vegada determinada la titulació, esta s'integrarà com un requisit essencial del lloc.

Este canvi en el marc jurídic operat per la llei no suposa, de cap manera, la vulneració de drets o d'interessos legítims dels funcionaris que es troben prestant els seus serveis en els cossos de Policia Local, ni, per descomptat, dels seus drets constitucionals, qüestió que ja ha sigut resolta, tant pel Tribunal Constitucional com pel Tribunal Suprem. Amb caràcter general, la STS de 17 de gener de 1992 assenyala que ‘no cap... fonamentar la nul·litat d'un acte administratiu invocant que una llei posterior infringix una altra d'anterior. Atés el seu mateix rang, en este cas no hi ha infracció, sinó mera modificació del règim jurídic vigent’. Tampoc no ha de derivar-se cap responsabilitat de l'esmentada modificació, ja que com indica la mateixa STS, ‘pot afirmar-se que estem davant d'un cas de responsabilitat, conseqüència del funcionament dels serveis públics, perquè en realitat el que postula l'apel·lant, a través de la seua nova petició, és que declarem una

responsabilitat derivada d'una actuació del poder legislatiu.’

Per la seua banda, la STS de 20 de gener de 1992 indica que ‘... qualsevol variació en el règim de les situacions administratives regulades per la Llei 30/1984 ... seria vàlida i d'aplicació, en ser esta última norma d'igual rang formal i, per tant, amb virtualitat suficient per a modificar regulacions anteriors que se li oposaren, si estaven establides en norma d'ídèntiques significacions i de caràcter menys específic...’. En el mateix sentit, la STS de 3 de febrer de 1992.

Així les coses, no pot pretendre's l'existència d'una possible vulneració de drets constitucionals derivada de la possible modificació de la Llei de Coordinació. Com té declarat la STS de 10 de novembre de 1994, no és apreciable en estos casos violació dels articles 9.3 o 33 de la Constitució, en la mesura que no s'atorga eficàcia retroactiva en perjuí de tercers a una normativa ni es lesionen drets adquirits, ja que ni tan sols existix privació de drets, sinó, com a molt de meres expectatives, ni, si és procedent, dins de l'estatut funcional és possible fer cap al·legació en tal sentit, atesa ‘la naturalesa estatutària de la relació funcional i la llibertat del legislador per a modificar-la, sense que de la citada modificació puga esgrimir-se pel funcionari que la regulació legal era diferent quan va entrar al servei de l'administració’. En el mateix sentit, les STC 108/1986, de 29 de juliol; 99/1987, d'11 de juny, i 70/1988, de 19 d'abril, relatives al canvi de règim estatutari en la funció pública.

Segon.

Amb les anteriors premisses es va abordar la modificació del grup de titulació que integrava tots els funcionaris existents en el grup C, tingueren o no esta, sense perjuí que els qui no la posseïren quedaren en situació ‘a extingir’ fins que l'obtingueren (disposició transitòria segona LPLCV).

No obstant això, el legislador no va voler limitar l'exercici del dret a la promoció interna i va habilitar un altre procediment, a més de l'obtenció de la titulació adequada, habilitant els qui no la tingueren després de la superació del ‘curs d'habilitació corresponent’.

Per a la realització de l'esmentat curs, el legislador (disposició transitòria primera LPLCV) va concedir un termini de quatre anys, des de l'entrada en vigor de la llei, al Consell de la Generalitat Valenciana (disposició final primera) a fi que es procedira a la seua convocatòria i realització. El tenor literal de la citada disposició és clar i no oferix cap dubte: ‘... El mencionat curs d'habilitació haurà de realitzar-se abans dels quatre anys des de l'entrada en vigor de la present llei’, entrada en vigor que es va produir el dia 17 de maig de 1999.

Evidentment, els 12 decrets del Govern Valencià i les 12 ordres de la Conselleria, per les quals es desenvolupava l'anterior Llei 2/1990, de Coordinació de Polícies Locals, han de ser en gran part modificats, a la vista dels preceptes establits en la nova Llei 6/1999, de Polícies Locals i de Coordinació de Polícies Locals.

En este sentit, pel Gabinet Tècnic de Coordinació de Polícies Locals, òrgan assessor en esta matèria, s'està treballant en l'elaboració de la normativa citada.

Així mateix, esta Direcció General ha iniciat contactes amb la Universitat de València a fi de concertar la convocatòria d'estos cursos d'habilitació, com també d'uns altres que, per la seua complexitat, puguen fer necessari i convenient esta col·laboració i s'hi adjuntava còpia del programa i de l'informe.

Tercer. Conclusió.

Atés que havien transcorregut només 4 mesos del termini de quatre anys que estableix la disposició transitòria primera de la Llei 6/1999 i també la complexitat d'estos cursos, en què ja s'està treballant en la seua programació, es considera que no s'ha vulnerat dret o expectativa de cap dret per este motiu.”

- Treballadors especialistes en Acció Social

La queixa núm. 980722, que si bé va tindre entrada en esta institució durant l'any 1998 la seua tramitació s'ha realitzat l'any 1999, exposava la discriminada situació en què es trobaven els treballadors especialistes en Acció Social respecte als tècnics mitjans especialistes en Menors, ja que, exercint els dos idèntiques funcions en el sector del menor de la Conselleria de Benestar Social, tenien retribucions diferents: els especialistes estaven classificats en el grup "C" i els tècnics en el "B".

La queixa exposava que la identitat de funcions que en la pràctica tenien encomanades ambdós grups de treballadors, que integraven conjuntament i indistintament els equips d'educadors de cada centre, va donar lloc, fa ja algun temps, a una successió ininterrompuda de reclamacions administratives i jurisdiccionals. Encara que hi va haver pronunciaments judicials de tot tipus, l'última doctrina de la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana va acabar per establir que les funcions realitzades pels uns i els altres eren semblants.

Fruit de tot això –continuava la queixa- i de la necessitat conscient de la Generalitat Valenciana de procedir a la reestructuració del sector del menor, la Comissió d'Interpretació, Vigilància i Estudi del Conveni col·lectiu del personal laboral de la Generalitat Valenciana, al juliol del 1997, va adoptar un acord en què s'establix:

"Primer.- Els llocs de treball d'especialistes d'Acció Social, naturalesa laboral, grup C, es classificaran com a tècnics mitjans especialistes del Menor, naturalesa funcional, sector administració especial, grup B, en la pròxima relació de llocs de treball de la Conselleria de Benestar Social, la qual serà negociada amb les organitzacions sindicals..."

Respecte d'això, el secretari general de la Conselleria de Benestar Social ens va

informar del següent:

"Com encertadament assenyala en el seu escrit, la no delimitació clara de les funcions entre els especialistes en Acció Social (EAS), classificats en el grup C, i els tècnics mitjans especialistes en Menors (TMEM), classificats en el grup B, ha ocasionat una gran litigiositat i malestar en el sector.

L'administració, en el seu intent de donar una solució global, va pactar amb els sindicats del sector l'acord de 29 de juliol de 1997, en el qual s'emprenia una reestructuració del sector que comportava una promoció interna dels EAS grup C a TMEM grup B, mitjançant la participació del personal afectat en uns cursos per a la promoció interna. Per Resolució del director general de la Funció Pública, de 22 d'octubre de 1997 (DOGV del 31.10.97), s'aprova la relació de llocs de treball de la Conselleria de Benestar Social (PT), en què els llocs d'EAS grup C, complement de destinació 14, i C específic 007, es classifiquen TMEM: grup B, complement de destinació 16 i complement específic 009.

L'administració, amb complet respecte al que s'ha acordat amb els sindicats, ha procedit a aprovar els llocs de treball en els termes expressats en l'Acord CIVE, de 29 de juliol de 1997, amb la desaparició de la categoria d'EAS, i s'està pendent de portar a terme el Pla d'ocupació i els sistemes de promoció que estableix el citat acord, sense conculcar els drets dels treballadors ni la normativa vigent quant a l'accés als llocs de treball de la Generalitat Valenciana pels sistemes de selecció establits, tant legalment com convencionalment. En conseqüència, i mentre no culmine el citat procés, al personal que té pendent la realització dels cursos de promoció interna per a l'accés al grup B (TMEM) no se li pot retribuir amb el sou base corresponent al grup B, en ser requisit per a això, de conformitat amb el Pla d'ocupació acordat, la superació dels cursos a l'efecte.

D'allò que s'ha exposat anteriorment, esta administració entén que no es produïx la desigualtat denunciada, i això, segons la doctrina del Tribunal Constitucional que exigeix una igualtat en idèntiques circumstàncies, que en este cas no concorre:

- Perquè, després de l'aprovació de les RPT, les substitucions d'interins de caràcter temporal són a llocs de grup B, tècnics mitjans especialistes de Menors, en desaparéixer la categoria d'especialista en Acció Social.
- Els EAS afectats pel Pla d'ocupació són personal fix que va accedir a l'administració com a grup C (EAS) i que, d'acord amb els pactes subscrits amb els sindicats mitjançant promoció interna consistent en la superació d'un curs, accedixen al grup B (TMEM) amb el caràcter de fix.

Així doncs, no es produïx cap discriminació entre interins i personal fix, ja que uns accedixen com interins directament a places de TMEM grup B, i els EAS mitjançant promoció interna, que requereix la condició de superar uns cursos per a accedir a la categoria TMEM"

A la vista d'això, i tenint en consideració quin és el sistema, l'ordenació jurídica

d'ocupació pública vigent al nostre país, no va ser possible considerar discriminada o desigual la situació en què es trobaven els treballadors que, classificats inicialment com a especialistes del grup C, exercien ara llocs classificats de grup B i que perceben les retribucions complementàries corresponents. La diferenciació en tot cas tindria fi en el moment en què els interessats superaren els cursos previstos a l'efecte. En el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, del 5 de gener de 2000, es va publicar l'Ordre de l'11 de novembre anterior, que convocava estos cursos.

- Promoció de mestres al professorat de Secundària. Incompliment de la disposició transitòria 4a de la LOGSE

Vam acumular a la queixa núm. 980878 les formulades per nou funcionaris, mestres que, a pesar d'haver accedit a places del cos de professors d'Ensenyament Secundari i trobar-se impartint eixa docència en instituts, no podien exercir l'opció prevista en la disposició transitòria quarta, paràgraf 1r, de la LOGSE, sobre manteniment en els seus llocs als mestres adscrits al primer cicle de l'ESO, quan accediren al cos de professors d'Ensenyament Secundari.

Del contingut de l'informe que respecte d'això ens va remetre la Direcció General de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, resultava que la principal raó per a no haver reconegut als mestres el dret que la llei els va concedir era el problema que es produïa en haver-se implantat el primer cicle de l'ESO, de manera transitòria, en col·legis d'Educació Primària, trobant-se allí destinats mestres que no podrien exercir l'opció. També es van assenyalar com a raó les dificultats que provocaria donar nomenaments definitius quan no estan definitivament aprovades les plantilles docents.

Atés que les raons exposades eren insuficients per a demorar el compliment d'una obligació imposada per la llei, vam dirigir a l'administració una recomanació fonamentada en les següents raons:

De l'examen de les disposicions legals i reglamentàries aplicables es desprén l'existència d'un dret subjectiu a la permanència en la seua destinació actual d'aquells mestres que, amb destinació definitiva en el primer cicle de l'ESO, han accedit al cos de professors d'Ensenyament Secundari en la mateixa especialitat i en la mateixa administració educativa en què estan destinats com a mestres.

El dret subjectiu que la LOGSE reconeix, com assenyala l'informe de l'administració, està subjecte a requisits previs, requisits que han de complir-se successivament per tal que el contingut del dret s'incorpore al patrimoni jurídic dels interessats, a saber:

- Ser funcionari de carrera del cos de mestres amb destinació en l'àmbit de gestió de la Generalitat Valenciana.
- Tindre destinació en una especialitat de primer cicle de l'Ensenyament Secundari

Obligatori.

- Accedir per promoció interna al cos de professors d'Ensenyament Secundari per la mateixa especialitat en què es té destinació definitiva en el cos de mestres.

De les dades aportades pels promotors d'esta queixa resulta que estos reunien les anteriors condicions i que es trobaven exercint les seues funcions en instituts d'Ensenyament Secundari amb nomenaments definitius.

"D'esta manera -deia literalment la nostra resolució-, complits pels promotors de la queixa tots els requisits que per vosté s'han ressenyat, no podem compartir la conseqüència a què s'arriba després de comprovar que hi ha funcionaris del cos de mestres que, per trobar-se destinats en col·legis d'Educació Primària que només transitòriament impartixen els Ensenyaments Secundaris Obligatoris, no acaben de complir tots els requisits.

Creiem que la decisió que informalment pareix adoptada: la de no permetre als mestres que reuneixen els requisits imposats per la llei l'exercici del seu dret, mentre no es troben en igual situació tots aquells que pogueren ser titulars del mateix dret, no és respectuosa amb el que ja és un dret subjectiu de molts funcionaris.

Entendre que podria produir-se un greuge conflictiu en no poder exercir-se al mateix temps per tots l'opció concedida per la llei, no justifica la suspensió del seu compliment més enllà del que és requerit estrictament per la norma. Els mestres que no poden accedir encara a llocs de professors, per no haver-se implantat totalment l'Ensenyament Secundari als instituts, estan protegits per la disposició transitòria 3a del RD 575/91, de 22 d'abril, disposició que també cita vosté en el seu informe i que necessita, per a la seua efectivitat, una decisió normativa de la Generalitat que no ha de demorar-se més.

No podem considerar tampoc encertadament resolt el conflicte que podria plantejar-se entre el dret a la mobilitat dels funcionaris i el seu dret a ser nomenats. El dret dels funcionaris que complixen els requisits que la llei imposa per al seu nomenament no ha de ser restringit per la possible existència en el futur de problemes de mobilitat. Estos problemes, si es produïxen, seran resolts pels òrgans administratius que tenen encomanada eixa tasca. La indiscutible existència de problemes i dificultats en tot el procés d'implantació del nou sistema educatiu no ha sigut una causa suficient per a impedir-la. Amb un reconegut esforç, i salvant enormes dificultats, l'Educació Secundària Obligatoria està pràcticament implantada i es complix l'ordre dictada per la llei.

Finalment, i pel que fa a la denunciada discriminació que patixen els mestres valencians, en relació amb els d'altres comunitats autònomes o els que depenen directament de l'estat, creiem que el particular tractament del problema que està realitzant la Generalitat -excepcional i més onerosos per als funcionaris valencians que la resta dels realitzats per les administracions espanyoles competents en educació- sí que podria perjudicar el dret a la igualtat d'estos davant de la llei. La regular realització dels concursos de trasllat d'àmbit nacional, amb aplicació dels

principis constitucionals de mèrit i capacitat a l'accés a ocupacions públiques, implica el que els concursants tinguen idèntiques oportunitats, sense perjudi que els mèrits i la capacitat de cada un establisquen les diferències.

Com exposen els promotors d'esta queixa, el no exercici de l'opció que els permet la disposició transitòria quarta de la LOGSE els suposa que, realitzant idèntic treball que un altre funcionari que es trobe en les mateixes condicions però en una altra comunitat autònoma, o que un funcionari de nou ingrés en esta, no poden obtindre els mateixos fruits del seu treball: una igual valoració a l'hora de participar en concursos de trasllat. Als mestres valencians que transitòriament exercixen llocs de professors d'ESO, tenint a més a més esta plaça, si concursaren lliurement per un lloc en Ensenyament Secundari, els serveis previs els computarien amb 0,75 punts per any, mentre que als que han exercit el dret d'integració directa els en correspondrien 4. Esta diferència de tracte els suposa un clar perjudi a l'hora de participar en els concursos de trasllats de professors d'Ensenyament Secundari.

Entenem que eixa discriminació no es produïx per l'existència d'un ordenament constitucional que permet el desenrotllament de sistemes autònoms, ni per la forma autònoma en què hem desenvolupat la normativa bàsica estatal, sinó per la falta de desenrotllament d'esta, pel retard a desenrotllar els preceptes bàsics i comuns a tots els funcionaris docents.

Per tot això, i en exercici de la facultat que conferix al Síndic de Greuges l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1988, dirigisc a vosté la formal recomanació que dispose el que calga perquè, sense major dilació, dicte o propose els actes i les disposicions necessaris per tal que els mestres que reuniten les condicions requerides per a això puguin exercir el dret que els reconeix la disposició transitòria quarta de la LOGSE a la consolidació de la seua destinació actual com a professors d'Ensenyament Secundari."

L'administració va donar resposta a la nostra recomanació i ens va informar de la seua acceptació i de la remissió als sindicats integrants de la Mesa Sectorial d'Educació d'un projecte de Ordre de la Conselleria que regulava les condicions d'aplicació de la citada disposició transitòria.

8. ALTRES DRETS

- Utilització d'habitatges per mestres

En la queixa número 991009, la seua promotora exposava les traves que se li havien anunciat quant a la possible utilització d'un habitatge buit que hi havia al col·legi públic on prestava serveis. Atés l'escàs temps transcorregut des de la presentació de la seua sol·licitud a la Direcció Territorial d'Educació a Alacant, no vam poder admetre a tràmit la queixa i vam invitar la seua promotora perquè, en el

cas de retards injustificats o de resposta inadequada de l'administració, es dirigira de nou a esta institució.

- Indefensió de funcionaris davant dels atacs d'uns altres

Dos professors de la Universitat d'Alacant es van dirigir al Síndic de Greuges en les queixes núm. 990585 i 990753 per a sol·licitar la seua ajuda en no haver rebut de la Universitat cap ajuda davant dels injustos atacs de què eren objecte per part d'uns altres professors.

Després de la nostra intervenció, la Universitat ens va informar de les actuacions que havien realitzat per a conèixer i posar fi als enfrontaments causa d'esta queixa. Com a conseqüència dels escrits-denúncia presentats contra els promotors de la queixa per alguns membres del mateix Departament, es va requerir, pel vicerector d'Ordenació Acadèmica i Professorat, a la Comissió de Disciplina l'elaboració de la informació reservada a què es referix el Reglament de règim disciplinari dels funcionaris de l'administració de l'estat.

A la vista d'eixa informació, i una vegada sentides les parts, es va deduir que hi havia disfuncions administratives com a conseqüència, en uns casos, de discrepàncies en els criteris que calia adoptar i, en uns altres, d'antagonismes personals, que havien contribuït a generar un clima de tensió en el Departament universitari.

Les afirmacions manifestades en el document confeccionat per determinats membres del Departament, i difós entre òrgans de la Universitat, suposaven un acte desproporcionat pel desconeixement que la comunitat universitària tenia sobre el funcionament intern del Departament i la seua problemàtica. A pesar de no estimar-se eixa actuació constitutiva d'un il·lícit penal, sí que es va considerar motivadora de reprovació per la transgressió que suposava la no utilització de les vies per les quals han de dirigir-se les diferències de criteri o les irregularitats administratives. A la vista d'això, es va resoldre considerar els fets com a faltes lleus, declarar la seua prescripció en haver transcorregut el termini d'un mes des de la seua realització i reprovar, a pesar d'això, l'actuació dels membres del Departament autors del document difós.

Com que s'havien activat les vies jurídiques administratives previstes per a la defensa de la funció pública i s'havia resolt favorablement el problema denunciat en la queixa, vam donar per acabada la nostra intervenció.

- Dret dels tècnics especialistes sanitaris a formar part de la Junta d'un hospital

El secretari general del Sindicat Professional de Tècnics Especialistes Sanitaris va exposar, en la queixa que es va registrar amb el núm. 990914, que, a

pesar que se'ls havia garantit per l'administració de la Generalitat la correcció d'uns errors en el text del Decret del Govern Valencià 186/1996, pel qual es va aprovar el Reglament sobre Estructura, Organització i Funcionament de l'Atenció Especialitzada, estos errors persistien i discriminaven perjudicialment el col·lectiu que representava.

Concretament, es referia a l'exclusió dels tècnics especialistes en la composició de la Junta de l'hospital (art. 26.3), Junta en què sí que està representat el personal d'Infermeria i auxiliars, i a la seua adscripció a la Direcció d'Infermeria (art. 18) que consideraven contrària a normes sanitàries que imposen la realització de la seua tasca sota supervisió facultativa.

A la vista de l'informe de l'administració, on es destacava que consideraven que els tècnics estaven suficientment representats per la Direcció d'Infermeria i pels caps dels serveis mèdics, i que no tots els grups o classes de treballadors públics de l'hospital es trobaven directament representats en la Junta, vam donar per acabada la nostra intervenció, ja que no correspon a esta institució intervenir en l'organització interna dels hospitals, ni en l'organització de l'activitat sanitària.

- Presentació de peticions dels policies locals al Registre General de l'Ajuntament

L'Ajuntament de Quart de Poblet va col·laborar amb esta institució en la investigació de la queixa 990253, interposada per un funcionari de la Policia Local de la citada administració que reclamava la possibilitat de presentar directament les sol·licituds relatives a uns assumptes propis del servei, a través del Registre General de l'Ajuntament i no per mitjà del cap de la Policia.

La Secretaria General de la corporació local entenia que el conducte reglamentari, dins del cos de la Policia Local com a mitjà per a lliurar les sol·licituds, havia de ser a través del cap de la Policia Local qui, al seu torn, havia de cursar la petició a eixa Secretaria.

Esta forma indirecta de transmissió de peticions va resultar, a l'Alcaldia, dilatòria, per la qual cosa en l'informe que ens va enviar ens va comunicar la seua decisió d'autoritzar als policies locals la presentació al Registre General de totes les seues peticions, sense que passaren abans pel seu cap.

- Discriminació d'un funcionari

Un funcionari de l'Ajuntament alacantí de la Torre de les Maçanes va presentar davant d'esta institució les queixes números 991445, 991498 i 991499, on denunciava els greuges que patia per part del seu Ajuntament.

Una vegada estudiats els corresponents escrits, vam informar el seu autor de la

nostra impossibilitat d'admetre a tràmit la queixa 991498, relativa a un acomiadament improcedent, ja que s'havia dictat en este assumpte una sentència judicial i esta institució no disposa de cap facultat legal per a revisar les resolucions dels jutges i tribunals (art. 17.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges).

Pel que fa a la queixa 991499, relativa a les declaracions que l'alcalde havia realitzat en un programa radiofònic on el menyspreava, vam informar l'interessat de la nostra impossibilitat d'intervindre per ser la queixa extemporània, en haver-se transmés estes declaracions l'any 1996 i no semblar que continuaren produint efectes negatius (art. 15 de l'expressada llei).

Així doncs, només vam investigar la queixa núm. 991445. En ella el seu autor exposava que, com a representant sindical dels treballadors, al juliol del 1999 havia sol·licitat a l'Ajuntament que prenguera les mesures oportunes perquè el personal gaudira de l'horari d'estiu regulat en el Decret 34/1999, de 9 de març, del Govern Valencià. La corporació, que va accedir a la sol·licitud de l'interessat per a la resta dels seus companys, va discriminar el reclamant, que va ser l'únic treballador a qui no es va tindre en compte per a gaudir de l'horari estival.

El preceptiu informe remés per l'Ajuntament en qüestió ens va comunicar que el Ple, de data 28-07-99, havia accedit a allò que s'havia sol·licitat, si bé l'interessat no va ser notificat personalment de l'acord, sinó a través del tauler d'anuncis de l'Ajuntament.

Respecte d'això, vam dictar una resolució que contenia el següents arguments: "Hem de manifestar que l'administració ha de procurar assegurar la recepció personal de les notificacions a les sol·licituds efectuades pels seus funcionaris, encara més en un cas tan senzill com el plantejat en la present queixa, en què amb un simple escrit dirigit personalment a l'interessat, on a més a més s'accedia a la seua sol·licitud, s'haguera evitat la discriminació de què deia haver sigut objecte el funcionari, segons manifesta en el seu escrit de queixa.

L'excepció de la notificació, per mitjà del tauler d'anuncis de l'Ajuntament, no pot convertir-se en norma perquè, amb això, el principi de publicitat de les resolucions administratives no queda garantit d'una forma tan exacta com el de la notificació personal al funcionari sol·licitant, ja que l'administració està obligada a facilitar als interessats l'exercici dels seus drets, i no pot passar directament a la publicació en el tauler sense haver procedit abans a la notificació, en la persona del funcionari que ha sigut objecte de desistiment de la garantia del seu dret, de la resolució adoptada en la seua petició.

Així doncs, per mitjà d'esta resolució, recordem al Sr. alcalde de la Torre de les Maçanes la seua obligació de practicar les notificacions en la forma regulada per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, més encara quan, com en el present cas, l'interessat és representant sindical dels treballadors, figura de suficient entitat d'àmbit funcional perquè 'es

presumisca que ha sigut notificat' per la notificació al tauler, l'eficàcia de coneixement del qual és limitada i supletòria respecte d'una senzilla notificació personal, que haguera assegurat la recepció de la resposta a la sol·licitud del promotor de la queixa."

A l'hora de tancar este Informe no havíem rebut la resposta corresponent de l'Ajuntament de la Torre de les Maçanes.

- Retard a donar d'alta en la Seguretat Social una funcionària

Una funcionària que havia pertangut a l'extinta Cambra Agrària Local de la Vilavella i que, després de la intervenció del Síndic de Greuges en la queixa núm. 940102, va resultar integrada en la funció pública valenciana, denunciava, en la queixa núm. 990181, que per l'administració de la Generalitat s'havia incomplert amb la seua obligació de donar-la d'alta en la Seguretat Social amb efectes des del dia 14-09-1994, fent-ho el 28-03-1996.

En l'informe que ens va remetre el secretari general de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, s'explicava que l'alta en la Seguretat Social s'havia presentat al març del 1996, però que s'havia sol·licitat l'alta amb efectes de setembre del 1994, comproment-se la Generalitat Valenciana a realitzar la corresponent liquidació. També s'exposava en eixe informe que la interessada havia formulat sobre eixos mateixos fets una demanda al Jutjat Social núm. 1, de València, raó per la qual vam haver de suspendre la nostra intervenció.

- Exigència de l'alta en el règim especial d'autònoms, de la Seguretat Social, per a impartir la docència

El promotor de la queixa núm. 990357, que havia sigut contractat per la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç per a impartir uns cursos de Formació Professional Ocupacional, exposava la irregularitat que suposava que l'administració es negara a donar-lo d'alta en el règim general de la Seguretat Social com a treballador per compte d'altri i que l'obligara a donar-se d'alta en el Règim Especial de Treballadors Autònoms. Afegia al seu relat la circumstància que la Tresoreria General de la Seguretat Social li havia denegat l'alta en el RETA, que havia sol·licitat per a l'activitat de "docència en FPO"

De l'informe que l'administració ens va remetre, i dels documents que va aportar el promotor de la queixa, vam deduir que la Conselleria d'Ocupació, Indústria i Comerç havia realitzat el contracte en qüestió sota l'empara del que disposa l'article 16 de la Llei 8/1995, de 29 de desembre, sobre Contractes Menors, en relació amb l'article 197.3.b) de la Llei 13/1995, de 18 de maig, de Contractes de les Administracions Públiques, que permet la celebració de contractes complementaris per al funcionament de l'administració. Així, com que la relació del promotor de la

queixa és contractual administrativa i no laboral, resultava improcedent la seua integració en el règim general de la Seguretat Social.

VII

SERVEIS I RÈGIM JURÍDIC DE LES ENTITATS LOCALS

Introducció

Hem rebut noranta queixes durant l'any 1999 que feien referència a actuacions d'ajuntaments i de diputacions valencianes que se sentien com irregulars i oneroses per als drets dels ciutadans. D'eixes 90 queixes, 23 no van donar lloc a l'inici de cap investigació, en considerar després del seu examen que no hi havia lloc a això. D'esta manera, han sigut 67 les queixes que han donat lloc a realitzar investigacions en esta matèria.

Les causes que van provocar la no admissió d'eixes 23 queixes van ser: en 12 ocasions per tractar-se les denúncies d'actuacions públiques que no constituïen un greuge de cap forma; 5 de les queixes rebudes no eren tals, sinó manifestacions ciutadanes sobre el funcionament dels serveis locals, manifestacions que vam considerar però que no necessitaven cap investigació; dos vegades els autors de les queixes no ens van remetre les dades que els vam demanar per a poder començar la queixa i, en un cas ja s'havia dictat una sentència ferma sobre els fets exposats en la queixa. Finalment, tres queixes no van poder ser admeses a tràmit en no haver-se dirigit abans els seus autors a l'administració que denunciaven. Esta última causa de no admissió, la falta de denúncia prèvia davant de l'administració, és aplicada amb

una gran cautela, únicament en els casos en què creiem que la sol·licitud directa del ciutadà al seu ajuntament donarà lloc a una més ràpida i eficaç solució del problema.

Quant als resultats obtinguts en les queixes investigades: fins ara, de les 54 tancades, 31 ho han sigut després d'obtenir la restitució o el respecte del dret agreujat, i 23 després de comprovar que l'actuació pública no era irregular ni lesiva.

1. SERVEIS

1.1. Subministrament d'aigua potable

A l'estiu del 1999, vam tindre coneixement de l'extraordinària situació que es vivia als municipis de Xàbia, Dénia i Xixona, els tres de la província d'Alacant, que es veien obligats a interrompre el servei de subministrament d'aigua potable per l'escassetat o la mala qualitat que tenien.

Vam considerar que tal situació, en poblacions amb un elevat nombre de residents, no podia ser imputada sense més a la penosa sequera que patim perquè, a pesar de ser evident la seua realitat, l'administració no hauria de sorprendre-se'n, i no vam comprendre com no es trobaven preparats per a fer-li front sense perjudici del dret dels ciutadans a l'aigua.

Per això, vam obrir d'ofici tres queixes i, després de les corresponents investigacions, vam conèixer el següent:

Respecte al municipi de Xixona. El municipi es proveïa d'aigua potable d'un únic pou, anomenat "Pineta". Recentment s'ha intentat extraure aigua d'un altre pou, denominat "Lloc Malalta", el sondeig del qual va ser efectuat per la Diputació Provincial d'Alacant. Este sondeig no ha donat els resultats desitjats, tot i que ajuda a pal·liar un poc la situació, perquè el pou "Pineta" està, segons sembla, pròxim al límit de les seues possibilitats.

Esta situació va donar lloc que, per acord del Ple municipal, en sessió celebrada el 26 de novembre de 1998, es declarara la situació d'emergència per a totes aquelles actuacions relacionades amb el proveïment d'aigua a la població.

En aquelles dates, es va sol·licitar a l'Ajuntament de Tibi, i es va concedir, l'aportació de 500 m³/diaris d'aigua potable, ja que la seua aportació era possible a través d'unes conduccions que eren propietat de la mercantil "Aigües de Xixona, SA", aportació que va ser suspesa amb el temps, en no ser necessària.

La situació descrita, que és greu, no és l'única causa de les irregularitats que patix el

servei, ja que cal afegir-hi, com confessava l'Ajuntament, la molt deficient prestació del servei de proveïment d'aigua potable per la llavors empresa concessionària del servei. Eixa mala gestió havia donat lloc al fet que l'Ajuntament, després de la tramitació de l'oportú expedient i amb el dictamen favorable del Consell Consultiu de la Comunitat Valenciana, per acord del Ple municipal, de data 13 de maig de 1999, procedira a la resolució anticipada del contracte de concessió, per incompliments greus del contracte i del plec de condicions per part del contractista i per la deficient prestació del servei, i, per això, l'Ajuntament va assumir la seua gestió directa mentre es resol l'expedient iniciat per a contractar el servei amb una nova empresa.

L'Ajuntament esperava que, amb la nova adjudicació del servei, es pogueren pal·liar algunes de les seues deficiències, com ara la reparació d'infraestructures, noves captacions, etc.

Pel que fa a la garantia del subministrament, l'Ajuntament, després de la modificació de la Llei de 27 d'abril del 1946, de Reorganització de la Mancomunitat dels Canals del Taibilla, efectuada per la Llei 50/1998, de Mesures Fiscals, Administratives i d'Ordre Social, va sol·licitar integrar-se en la referida Mancomunitat, a fi de poder subministrar-se dels cabals procedents d'esta, les conduccions de la qual discorren pel confrontant terme municipal de Mutxamel.

Igualment, l'Ajuntament es va integrar en la Comunitat General d'Usuaris de les Valls del Vinalopó i de l'Alacantí, actualment en constitució, que serà l'entitat que gestione els cabals provinents de les transferències del Xúquer-Vinalopó.

Mentre es resolien eixes aportacions, el subministrament d'aigua potable es considerava garantit amb l'aportació del pou "Pineta" i el de "Lloca Malalta", més el de "Els Madronyals", encara que els cabals de tots ells eren més prompte escassos. No obstant això, l'Ajuntament continuava buscant captacions i, en moments puntuals, sol·licitava cabals a l'Ajuntament de Tibi.

Quant al problema que es va produir a finals del mes de juny de 1999, vam conèixer que la causa del cessament de subministrament va ser una avaria en les bombes del pou "Pineta", que van deixar d'extraure aigua. Una vegada extreta la bomba i remesa al taller per a la seua reparació, es va comprovar que s'havia trencat l'adaptació mecànica entre la bomba i el motor.

La causa de l'avaria, segons l'Ajuntament, va ser la falta de submergència de la bomba, la qual cosa va produir cavitacions, perquè el nivell dinàmic del pou es trobava a la mateixa altura que l'entrada d'aspiració de la bomba, provocant l'entrada d'aigua i aire.

Durant la reparació de l'avaria es va contactar amb l'Ajuntament de Tibi per a l'aportació d'aigua a través de la canonada que era propietat d'Aigües de Xixona i, al mateix temps, es va disposar de camions cisterna per a subministrar aigua en diferents punts del terme afectats pel tall.

La bomba va quedar instal·lada i es va reprendre l'extracció d'aigua al matí del dia 1 de juliol.

A *Dénia*, les deficiències apuntades van tindre el seu origen en la falta de cabals d'aigua, i l'Ajuntament va manifestar la necessitat que esta fóra aportada per una infraestructura supramunicipal. A l'efecte d'això, s'ha creat el Consorci de Subministrament d'Aigües i de Sanejament de la Marina Alta, que porta avant les seues actuacions.

Els problemes puntuals de falta de subministrament s'intenten solucionar amb la posada en marxa d'una planta potabilitzadora d'aigua salobre terrestre per osmosi inversa.

A *Xàbia*, les causes que van originar les deficiències en el subministrament d'aigua van ser motivades per la sequera, que va ocasionar el descens de nivells als pous situats a l'aquífer de Pedreguer, dels quals no es van extraure cabals des del mes de maig. Com a alternativa, s'utilitzaven els pous ubicats dins del terme municipal de Xàbia, salinitzats per la intrusió marina, atesa la seua proximitat a la mar.

En l'esmentat aquífer es troben en explotació diversos pous, un d'ells anomenat "Pinets", molt cabalós. Es tracta d'un sondeig de 50 m de profunditat i 500 m/m, equipat amb una bomba Indar de 165 CV, per a un cabal màxim de 9.000 l.p.m., pou que, des del 1984 fins al 1998, ha sigut la solució en estes èpoques per falta de cabal d'aigua potable, i que s'ha utilitzat de forma intermitent els últims anys, ja que als anys 84/85 va ser la solució total a la sequera que van patir llavors en eixa localitat. L'explotació d'eixe sondeig havia sigut limitada en el temps i s'havien obtingut resultats satisfactoris.

Quant a les mesures adoptades per a garantir als ciutadans el subministrament correcte i continu, se'ns va informar que les deficiències o irregularitats en el servei van ser causades per la insuficiències de cabals disponibles (salats, amb nitrats, sulfats i magnesi, que superaven les xifres permeses), a conseqüència del descens dels procedents dels pous d'eixe terme municipal -principalment del pou Pinets, el seu cabal afora només de l'ordre de 3.000 l.p.m. dels fins a 9.000 d'uns altres estiatges-, motiu d'això és la pertinaç sequera que, segons els ciutadans d'eixa localitat, no s'havia conegut mai.

La primera mesura presa per l'Ajuntament en disminuir el subministrament d'aigua va ser dictar un ban per a conscienciar els abonats en general de l'ús de l'aigua únicament i exclusivament per a la higiene personal i la casa, i evitar-ne uns altres usos indicats en el mencionat ban. Al mateix temps, i amb el fi de tindre informats els usuaris d'este servei, es va posar a la seua disposició un telèfon gratuït d'informació.

Com a mesures adoptades per a garantir-ne el subministrament, es van realitzar dos

sondejos prop de les xarxes secundàries que transcorren en la zona baixa del proveïment, on s'esperaven obtindre cabals importants per la seua quantitat, encara que la seua qualitat fóra de característiques semblants als pous en explotació. Del resultat d'eixos sondejos se'ns va informar que ja s'havien posat en servei el 1r pou, anomenat Mezquida i amb un cabal de 2.000 l.p.m. aproximadament, sent l'aigua que injecta a la xarxa bacteriològicament potable, i el 2n situat a la partida del Pla, i que tenien pendent de realitzar el seu aforament i l'anàlisi de l'aigua extreta.

Si el resultat d'eixe segon pou, tant en cabal com en anàlisi, fóra positiu, seguidament seria injectat a les xarxes i, per tant, amb esta última actuació, es tindria garantit el subministrament en general, en quantitat, però no en qualitat de l'aigua.

A l'hora de presentar este Informe continuen obertes les nostres investigacions.

- No prestació del servei a zones rurals

Les queixes 991182 i 991188 es referien les dos a la inexistència del servei de subministrament a uns habitatges situats a Relleu, fora del nucli urbà, en unes partides rurals.

La primera d'elles, formulada per un matrimoni estranger que residix des de fa més de tretze anys al camp, denunciava que, a pesar d'haver sol·licitat reiteradament que se'ls dotara del subministrament d'aigua, havien comprovat que s'havien estés canonades per al subministrament a uns altres veïns, però no a ells.

La segona de les queixes denunciava que l'Ajuntament no els concedia el subministrament d'aigua a pesar de realitzar a la seua casa l'activitat de granja-escola, on assistien xiquets de tota la província. La situació s'havia agreujat quan l'Ajuntament havia interromput el servei de subministrament d'aigua mitjançant cisternes.

Les raons que va exposar l'Ajuntament en les dos queixes van ser les mateixes i es concretaven en la inexistència del deure municipal d'ampliar la xarxa de subministrament d'aigua fins a tots els habitatges existents al seu terme i, quant al cessament del subministrament mitjançant cisternes, es va justificar en l'extremada sequera que afecta la població, comprometent-se l'alcalde a restituir el servei quan disposaren d'aigua suficient per a això.

La no extensió del subministrament fins a la finca dels promotors de la queixa 991182 es va justificar en la impossibilitat de portar l'aigua a tot el terme municipal, que abraça 76,2 Km².

Abans d'acabar la nostra investigació, i a instàncies dels interessats, vam sol·licitar que l'Ajuntament ens informara de la possibilitat que estos construïren, al seu càrrec, les extensions necessàries de la xarxa. Estem pendants de rebre-la.

- Falta d'aigua en fonts públiques

Amb referència a la reclamació relativa al cessament del servei de subministrament a través de les fonts públiques a Alborache, de les quals va deixar de brollar aigua sense que l'Ajuntament donara resposta a les reclamacions dels veïns, que investigàvem en la queixa núm. 981050 (Informe 1998, p. 508), amb data 7 de juny vam rebre un informe municipal. Este informe anava acompanyat d'un altre elaborat per la Comunitat de Regants Sant Jaume, entitat que l'Ajuntament ens va assenyalar com a competent en l'assumpte.

L'informe exposava que les aigües que proveïen les fonts no eren de propietat municipal, ni havien sigut concedides al municipi, sinó que eren sobrants de les concedides a la comunitat de regants. Esta Comunitat, quan disposava de sobrant (i això depenia dels cicles pluvials), no tenia cap inconvenient perquè l'Ajuntament d'Alborache en disposara i el destinara al fi que estimara més convenient, ja fóra per al subministrament a les fonts públiques o per al subministrament directe. El que havia passat enguany era que, davant de l'extrema sequera, totes les aigües havien sigut utilitzades per a usos agrícoles i que no disposaven de sobrants.

- Control de la qualitat de l'aigua

Al desembre de 1999, vam dictar una resolució en la queixa núm. 980707. La queixa es referia a la irregular actuació de la Direcció General de Qualitat Ambiental, de la Conselleria de Medi Ambient, pel que fa al control de la qualitat de les aigües subministrades a la població de la urbanització "La Presa", a Manises.

L'autora de la queixa exposava que, reiteradament, havia denunciat que l'aigua que es distribuïa com a potable a la citada urbanització no era objecte de cap control sanitari regular, i que existia un greu risc que l'aigua no reunira les conduccions de sanitat necessàries per al seu subministrament a la població.

Després de rebre els informes emesos per l'Ajuntament de Manises i per la Conselleria de Medi Ambient, vam dictar una resolució que contenia els següents arguments:

"L'informe 'en relació amb el sistema de proveïment d'aigua potable de consum públic de la urbanització La Presa al terme municipal de Manises' que ens va ser remès juntament amb un escrit del secretari territorial de Medi Ambient, després de citar les normes aplicables en la matèria i les competències corresponents a les diferents administracions i als particulars que hi intervenen, i presentar el programa de vigilància i control de les aigües potable de consum públic d'eixa Conselleria, conclou exposant, de manera coincident amb el relat que va formular la promotora de la queixa, les circumstàncies referides al deficient control sanitari de les aigües

objecte de la queixa.

Després d'eixa exposició, es van identificar les empreses que intervenen en el subministrament i la distribució de l'aigua que es consumix a la urbanització, d'on va resultar responsable de la captació, del tractament i de la gestió dels serveis analítics fins a l'entrega de l'aigua en el comptador general de la urbanització, l'empresa Aigües Potables de València, i, de la distribució des del comptador general fins a les cases, l'associació de veïns de la urbanització La Presa. Esta associació està obligada, segons eixe mateix informe, a realitzar les anàlisis assenyalades en els articles 23 i 24 del Reial Decret 1.138/90 de la següent forma: una mínima mensual, una altra normal anual i una completa cada cinc anys.

Pel que fa a les actuacions públiques realitzades com a conseqüència de les denúncies de la senyora M., resulta l'existència d'una formal declaració d'eixa Conselleria sobre que el responsable de la realització de les anàlisis de l'aigua, en la xarxa de la urbanització, era la comunitat de veïns, i la posterior i reiterada constatació que la mencionada comunitat no realitzava cap anàlisi.

Com a resum del que s'ha exposat, l'informe conclou exposant:

‘7.1. L'aigua potable de consum públic de la urbanització és controlada periòdicament per l'empresa Aigües de València SA, fins a l'entrada de la mateixa urbanització (comptador general). El tram de la xarxa de distribució que discorre per l'interior de la urbanització ha de ser controlat per l'associació de veïns. En totes les inspeccions realitzades s'ha pogut comprovar que la citada empresa no realitza cap control.’

De tot això resulta: l'existència de l'obligació sanitària, de la comunitat de propietaris de la urbanització, de realitzar una sèrie d'anàlisis de qualitat de l'aigua que circula per la xarxa de la seua propietat; l'existència de denúncies de particulars que posen en coneixement de l'administració el descontrol, la no realització d'anàlisis d'aigua dins de la urbanització; la constatació de la irregularitat per l'administració i, finalment, la no adopció de cap de les mesures que la llei li permet per a exigir el compliment dels deures ciutadans en matèria sanitària.

No podem, en l'exercici de la nostra funció de tutela dels drets dels ciutadans i de control de les administracions públiques valencianes, considerar admissible ni respectuosa amb els seus drets la situació descrita. En conseqüència, li pregue que considere, com a fonament de la recomanació amb què concloem, les següents raons:

El control de la qualitat de les aigües utilitzades per a consum humà és una competència atribuïda legalment a les administracions públiques, i, a la Comunitat Valenciana, a la Direcció General de Qualitat Ambiental, de la Conselleria de Medi Ambient.

L'exercici de les facultats i funcions que comporta eixa competència es troba subjecte, com l'exercici de totes les competències públiques, a un règim jurídic

objectiu que l'ordena i el disciplina als límits establits per la llei. Este règim està arreglat en les normes especials que regulen particularment cada branca d'activitat de l'administració, en este cas en el Reial Decret 1.130/1990 i, amb caràcter general, en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Com que l'administració és titular de la competència i titular també de la responsabilitat que resulta del seu exercici, considerem que l'actuació d'eixa Conselleria en l'assumpte que ens ocupa no ha sigut, fins ara, tan eficaç com calia; ja que, després de la constatació de l'irregular control de la qualitat de les aigües, no pareix haver-se desplegat una actuació pública dirigida a forçar el compliment de les normes pels obligats a això, utilitzant, si fóra necessari, els mitjans d'execució forçosa de les resolucions administratives regulats en la Llei 30/1992, com ara el d'execució subsidiària.

Per tot això exposat anteriorment, i en exercici de la potestat que al Síndic de Greuges atribueix l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre del 1988, li recomane que s'adopten les mesures necessàries per a aconseguir que les persones o entitats que resulten obligades a això practiquen els preceptius controls i anàlisis de la xarxa de distribució d'aigua de consum humà que servix a la urbanització 'La Presa', a Manises, València.

D'acord amb el que disposa el citat article 29, per vosté s'haurà de donar resposta, en el termini màxim d'un mes, a l'anterior recomanació, tot manifestant la seua acceptació o les causes que la impedisquen."

A pesar d'haver recordat a la Direcció General de Qualitat Ambiental, en quatre ocasions, el seu deure de donar resposta a l'anterior recomanació, en què havien de manifestar la seua acceptació o les causes que la impedisquen, fins a hores d'ara, no hem rebut cap contestació. Això ens obliga a incloure la citada Direcció en la nòmina d'aquelles que manifesten una actitud contrària o entorpidora a la funció d'esta institució.

L'Ajuntament de Monserrat es va comprometre a tornar a requerir la realització d'unes obres de prova sobre el clavegueram que condueix les aigües residuals de la urbanització "Ntra. Sra. de la Asunción", per a solucionar l'assumpte plantejat en la queixa núm. 980781 (Memòria del 98, Pàgina 490), i instava urgentment la companyia "Labaqua" a la realització d'un estudi general sobre l'aquífer que subministra aigua potable a la població.

1.1.1. Queixes sobre irregularitats en la contractació del servei

Un veí de la Vila Joiosa va exposar en la queixa núm. 991068 que, per la companyia Aquagest, concessionària del subministrament d'aigua potable en eixa localitat, s'exigia, com a condició per a contractar el servei amb l'adquirent d'un habitatge, que es pagaren els deutes que va deixar l'anterior abonat, ja que

l'arrendatari de la finca havia firmat un contracte de subministrament amb Aquagest. De manera que la companyia condicionava la contractació del servei amb el nou propietari al fet que l'anterior pagara els deutes deixats per uns tercers.

L'alcalde de la Vila Joiosa ens va informar que: "l'Ajuntament de la Vila Joiosa, davant de la situació de rebuts pendents de pagament per la taxa de subministrament d'aigua potable gestionat pel concessionari del servei Aquagest SA, està reconeixent als interessats, o la novació subjectiva en la pòlissa de subministrament de què és titular la persona que té pendents quantitats, per a la qual cosa cal que es pose al corrent del pagament, o bé es reconeix la possibilitat de sol·licitar una nova alta a favor del nou ocupant o propietari de l'habitatge o local."

Com que l'Ajuntament estava considerant la possibilitat de donar una nova alta en el servei sense necessitat de respondre dels deutes anteriors, vam considerar que es respectaven els drets dels consumidors.

En la queixa núm. 991482, la propietària d'una casa en una urbanització, a Torrent, ens explicava que quan va sol·licitar l'alta en el servei de subministrament d'aigua a l'empresa Aigües de Calicanto SA, per esta se li va indicar que havia de pagar la quantitat de 108.000 pessetes en concepte de costos de connexió, fornícula, comptador i alta. Considerant que eixe preu era excessiu, perquè incloïa partides que no s'havien de repercutir a l'usuari, com ara la connexió, i unes altres: la fornícula, que podia fer ella directament, va demanar un pressupost detallat que no li havia sigut lliurat.

La reclamació que respecte d'això va dirigir a l'Ajuntament de Torrent, al mes de juliol passat, tampoc no havia obtingut cap resposta.

L'Ajuntament ens va informar que, per la seua Oficina Municipal d'Informació al Consumidor, s'havien realitzat els tràmits necessaris per a donar una solució al problema i que no ho havien aconseguit.

Immediatament, i considerant que l'actuació municipal en l'assumpte no podia limitar-se a intentar un acostament entre les parts, com si ell no ho fóra, vam requerir d'eixe Ajuntament que ens informara de la relació que mantenia amb l'empresa, del títol mitjançant el qual esta presta el servei de subministrament d'aigua potable, i sobre la manera com es presta a la urbanització en qüestió el servei. Estem a l'espera de rebre eixa informació.

Ens trobem també investigant la queixa núm. 991552, interposada per veïns de la urbanització "Cumbres de Valencia" a Moixent. En la queixa, exposaven la irregular forma com es presta el servei de subministrament d'aigua potable en eixa urbanització, servei que, anteriorment, es prestava mitjançant un contracte de subministrament celebrat directament entre la urbanització i els propietaris d'un pou d'aigua i, ara, es prestava per l'Ajuntament.

Com a irregularitats lesives per als seus drets denunciaven concretament el cobrament d'una tarifa de preus que no havia sigut aprovada per la Generalitat, la utilització d'una infraestructura finançada per la urbanització i el silenci de l'Ajuntament davant de les seues reiterades denúncies i sol·licituds.

L'Ajuntament de Moixent ens va remetre un complet informe en què, després de fer una exposició dels antecedents, de la construcció de la urbanització amb més de tres-cents habitatges sense la necessària infraestructura i de la recepció municipal el 1995 de l'existent, es va exposar la situació del subministrament. Actualment, l'Ajuntament es trobava tramitant la inclusió de la urbanització dins del sistema general de subministrament, gestionat mitjançant concessió administrativa per l'empres pública Egevasa. Mentrestant, s'havia aprovat una ordenança de preus que emparava el cobrament municipal del servei. Abans de resoldre sobre el problema denunciat, hem sol·licitat dels promotors de la queixa que ens exposen la seua opinió sobre els projectes municipals i sobre la manera com estan sent gestionats.

1.1.2. Queixes referents al cobrament excessiu o irregular de l'aigua

Una veïna de la Font d'En Carròs exposava, en la queixa que es va registrar amb el núm. 990298, que havia sol·licitat d'eixe Ajuntament la revisió dels rebuts emesos per la taxa d'aigua potable, corresponents als exercicis 1997 i 1998. Eixes sol·licituds, que van ser desestimades, feien referència al fet que durant el 4t trimestre del 1997 i el 1r del 1998, en no poder-se registrar el consum per trobar-se el comptador dins de la seua casa i estar ella absent, els rebuts es van emetre per un consum 0, gravant-se en el rebut del 2n trimestre de l'any 1998 tot el consum produït des de 9 mesos abans.

Admesa la queixa, l'alcalde de la Font d'En Carròs ens va informar que, després de rebre la nostra sol·licitud, havien revisat l'expedient, on van poder comprovar que s'havia produït un error en no aplicar en este cas l'article 9.2.1r de l'Ordenança fiscal. Este precepte disposa que, si no es poguera llegir el comptador, es facturarà la mitjana del consum dels dos últims períodes liquidats, sense perjuí de la seua compensació en posteriors lectures.

Com a conseqüència d'eixa comprovació s'havia acordat deixar sense efecte la facturació dels períodes a què es referia la queixa, tornar a la interessada el seu import més els interessos corresponents i practicar una nova liquidació de la taxa.

Solucionat el problema, vam acabar la nostra investigació.

La queixa núm. 991165, firmada per la presidenta de la comunitat de propietaris constituïda sobre un gran edifici d'apartaments, a Benidorm, exposava que per l'Ajuntament d'eixa localitat no s'havia donat resposta a les reclamacions que, sobre diferències amb la companyia distribuïdora d'aigua potable, Aquagest, havia formulat sis mesos abans.

Les diferències amb l'empresa eren perquè esta no donava solució, ni cap explicació, al problema que suposava que la companyia girara elevats rebuts per consums imputables al comptador general que servia als particulars dels apartaments, quan este comptador no donava cap servei directe i no s'havien detectat fugues o pèrdues.

Després de la nostra intervenció, es va verificar que el comptador general estava en bon estat i que no hi havia pèrdues en les conduccions generals. La companyia Aquagest es va comprometre a comprovar i verificar tots els comptadors divisionaris, ja que algun d'estos comptadors podria trobar-se avariats i, per això, no registrar-ne els consums, de manera que estos apareixerien com a diferència o pèrdua a càrrec de la comunitat.

- Cobrament de quotes de servei

Al març del 1999, va tindre entrada en esta institució la queixa núm. 990243, interposada per un veí de Bellreguard, que ens exposava que era propietari d'un habitatge al mencionat municipi on, sense deixar l'aigua de brollar de les aixetes de la seua casa, el cabal s'havia reduït considerablement. La causa, segons va manifestar l'empresa subministradora del servei, Egevasa, era per l'impagat de 3 rebuts, els quals van ser immediatament pagats per l'interessat. A pesar d'això, se li va exigir també el pagament d'uns altres conceptes del servei d'aigua, amb la qual cosa el reclamant no va estar d'acord i va motivar la interposició de la queixa que ara exposem.

Admesa a tràmit la queixa, vam comprovar que el Reglament de Proveïment d'Aigua Potable de Bellreguard contempla la possibilitat de, sense deixar de proveir un mínim de subsistència, reduir el cabal per falta de pagament, i que el concepte de la tarifa amb què l'interessat no estava d'acord era la "quota de servei", que havia sigut confosa amb la "quota de connexió", que és gratuïta.

L'existència d'una quota de servei de caràcter fix, que no siga conseqüència del volum d'aigua consumida, és aconsellada per la Comissió de Preus de la Conselleria d'Indústria i Comerç, de la Generalitat Valenciana, ja que facilita la distribució dels costos fixos i variables del servei en quotes, així mateix, fixes i variables, ens va informar l'Ajuntament.

Com que esta forma de cobrament era correcta, vam informar d'això la persona interessada i vam tancar la queixa.

El promotor de la queixa núm. 990754 ens deia que era propietari d'una antiga casa a la localitat de Pedralba que, ni ell ni cap altra persona, no hi havien habitat des de feia anys i que se li estaven girant els rebuts d'aigua per la companyia Egevasa, sense donar resposta a les sol·licituds i protestes que hi havia formulat.

L'informe que se'ns va remetre per la citada companyia acompanyava còpia del *Butlletí Oficial de la Província de València* que arreplegava íntegrament el text del Reglament del Servei d'Aigua Potable i on, sense cap dubte, es determinava l'obligatorietat del propietari subscriptor de la pòlissa, com succeïa en este cas, de pagar els serveis mínims amb independència que el consum fóra zero. Per a facilitar el compliment d'eixa obligació, oferien al promotor de la queixa la possibilitat de satisfer el deute de forma ajornada.

A la vista de tot això, i com que no era irregular l'actuació de l'empresa concessionària de subministrament d'aigua potable, vam posar fi a la nostra investigació.

- Tancament de queixes d'anys anteriors

La queixa núm. 980972 (Memòria 1998, pàgina 500), en què vam investigar les circumstàncies que havien donat lloc al gir al seu promotor d'un rebut per l'import de 379 metres cúbics d'aigua, consumits al mes d'agost del 1998, va ser tancada en manifestar-nos el seu autor que acceptava el pagament de l'import de la factura girada, després de les explicacions proporcionades per la companyia distribuïdora.

La queixa núm. 981087 que, tal com informàvem en la Memòria de l'any 1998 (pàgina 500), es referia al gir per l'empresa Aquagest SA, a uns veïns de Benidorm d'un rebut per l'import de 1.185 metres cúbics d'aigua, va acabar després de no acceptar la citada companyia, en considerar la realitat del consum i amb això la legalitat del seu cobrament, la recomanació que li vam dirigir per tal que es revisara la facturació objecte de la queixa.

1.1.3. Queixes sobre les condicions tècniques del subministrament

El president de l'Associació de Veïns de la Drova, a Barx, va formular una queixa, avalada per la firma de cent cinquanta-tres ciutadans, en què denunciava els molt freqüents talls del subministrament, el precari estat del depòsit que servix a la urbanització i la tarifa que havien de pagar els usuaris d'aquella zona, d'un import superior al doble del que abonaven els veïns del nucli urbà, a un quilòmetre de distància.

L'Ajuntament de Barx ens va remetre un informe on ens explicava que l'Ajuntament havia assumit el servei de subministrament a la Drova l'any 1979, com a conseqüència del seu abandó per l'empresa urbanitzadora. L'any 1985, l'Ajuntament va concedir el servei a una societat cooperativa formada per veïns de la Drova. Esta concessió va acabar l'any 1997, quan l'Ajuntament va assumir

novament el servei.

Quant a les deficiències existents en la infraestructura del servei, per a solucionar les de la xarxa i del depòsit la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports va redactar un projecte que ja havia sigut executat.

Per a conduir l'aigua a la Drova, amb major qualitat i menys costos, s'estaven redactant per l'empresa pública Egevasa, Empresa General Valenciana de l'Aigua, SA, els oportuns projectes.

Una vegada que vam comprovar que l'actuació pública anava dirigida a solucionar els problemes de proveïment denunciats, en vam donar trasllat als interessats i vam acabar la nostra intervenció.

El deficient subministrament d'aigua que rebia una abonada al servei a Cox, que recentment havia pagat els drets de connexió i uns altres costos, va ser investigat en la queixa núm. 990965.

L'alcalde de Cox ens va informar que a la zona a què es referia la queixa hi havia grans consumidors, i en ser l'immoble del reclamant dels últims a la xarxa, l'aigua li arribava deficientment. Per a solucionar el problema, l'alcalde ens va anunciar la pròxima realització d'unes obres de reforçament de la xarxa.

Abans de tancar la nostra intervenció, vam demanar que se'ns concretaren les anunciades obres. L'alcalde ens va informar que les obres que s'havien de realitzar formaven part del polígon industrial "Sant Ferran" i, entre unes altres coses, consistien en un reforçament de la xarxa d'aigua. La conclusió de les obres estava prevista per al mes de febrer de 2000.

Vam comunicar tot això a la interessada i li vam demanar que ens informara si es reproduïen les deficiències causa de la seua queixa.

Semblant queixa va ser la núm. 991186, en ella el seu autor denunciava que, com a propietari d'un habitatge a la partida de l'Ermita de Sant Joan, a l'Olleria, tenia contractat el servei amb l'empresa pública general Valenciana d'Aigües, SA, i que, a pesar de pagar puntualment els rebuts, el subministrament cessava durant els mesos de maig a agost.

L'Ajuntament ens va informar dels elevats consums que es realitzaven a la finca del promotor de la queixa en l'època a què es referix la queixa, consums que superaven els propis de l'ús domèstic per al que estava dissenyada la xarxa.

D'una altra banda, se'ns va informar de la immediata realització d'uns treballs, ja contractats, per a substituir la canonada de la zona per una altra de major diàmetre, obra que hauria de solucionar els problemes de regularitat i pressió en el subministrament.

Vam donar trasllat de tot això a l'interessat i vam acabar la nostra intervenció.

- Verificació d'un comptador d'aigua

El promotor de la queixa 990234 exposava el greuge que patia per part de l'empresa Aquagest, concessionària del subministrament d'aigua, a Agost. El greuge consistia en el fet que, després de no llegir el seu comptador en anys, li van girar un rebut per import de 1.257 metres cúbics, consums que no havia realitzat. Sol·licitava en la queixa que intervinguérem perquè s'investigara la causa d'eixe elevat i injust rebut i, en un altre cas, que aconseguíem que se'n fraccionara el pagament.

Per la citada companyia se'ns va informar, hi adjuntaven la documentació acreditativa, que el comptador s'havia verificat per l'administració de la Generalitat Valenciana, i hi havia constància del seu funcionament dins de la tolerància. Quant a l'ajornament del pagament se'ns va informar la seua acceptació.

- Obligatorietat de reparació de la instal·lació interior d'aigua potable per compte i a càrrec de la propietat dels immobles

Amb el número de referència 990312, vam tramitar la queixa interposada per la presidenta d'una comunitat de veïns, d'Alacant. En la mencionada queixa, la interessada ens va exposar que, per l'empresa Aigües Municipalitzades d'Alacant, se li amenaçava amb el tall del subministrament d'aigua si no es reparaven unes avaries en la xarxa general, reparació que consideraven que no els corresponia.

Amb data 24 de maig de 1999, vam rebre el preceptiu informe on se'ns va comunicar que, efectuada per la propietat la reparació de la fuga, no hi havia lloc al tall de subministrament d'aigua i que se li va condonar la factura de l'escapament, per entendre que això era per causes alienes a la comunitat: l'avaria s'havia produït en una instal·lació que no era competència d'aquella.

No obstant això, l'obligació de reparar la fuga d'aigua potable pels copropietaris de l'immoble esdevé de l'article 30.4 del Reglament de Prestació del Servei de Proveïment i Sanejament d'Aigües d'Alacant, que determina que "es considera instal·lació pròpia de l'immoble tota la xarxa interior d'aigua potable a partir del mur de tancament...". En este sentit, l'article 51.2 estableix que "les reparacions de la instal·lació interior general de l'edifici seran per compte i a càrrec de la propietat de l'immoble."

Delimitades les responsabilitats de cada un dels que intervenen en el servei, prestador i prestatari, i com que les dos parts havien assumit les seues respectives obligacions de pagament segons la normativa reglada, vam procedir a tancar esta

queixa.

Finalment, donem compte de la queixa núm. 990192, on es denunciava que, per la Companyia Aigües de València SA, s'havia procedit al tall del subministrament d'aigua en una casa de València, per impagat dels rebuts, sense haver anunciat l'esmentat tall a la usuària.

Una vegada que vam comprovar que el tall del subministrament s'havia realitzat d'acord amb les prescripcions reglamentàries i que s'havien respectat els drets de l'usuari, vam acabar la nostra intervenció.

1.2. Obres públiques

La falta de serveis públics i dotacions al barri del Palamó, a Alacant, està sent investigada en la queixa núm. 991142. L'Associació de Veïns del Palamó va denunciar en esta queixa la inactivitat de l'Ajuntament d'Alacant que no realitzava cap de les activitats inversores previstes.

Per part de diverses regidories de l'Ajuntament se'ns va informar de les accions realitzades respecte d'això, així:

La Regidoria d'Acció Social ens va informar de la pròxima inauguració d'un centre social de la tercera edat i de la inexistència d'assentaments de barraques a la zona.

La Regidoria de Patrimoni ens va informar del caràcter encara privat de la finca "El Retir", on està previst pel PGOU la instal·lació d'un parc urbà. Les possibilitats de desenvolupament d'eixe parc van ser explicades per la Regidoria d'Urbanisme, que ens va informar que la construcció d'un poliesportiu en eixe parc necessitava una modificació de les normes urbanístiques, actualment en tràmit.

Per fi, el regidor de Cultura ens va informar de l'elaboració de projectes tècnics per a la construcció d'una biblioteca pública i d'un centre cultural, i de la tanca per al Panteó dels "Guijarro".

Estem pendents de conèixer l'opinió dels promotors de la queixa, abans de resoldre sobre esta investigació.

Està també en tràmit, esperant l'informe municipal que es retarda després d'haver sigut requerit tres vegades, la queixa núm. 991535, en què el seu autor denuncia que, al carrer la Daurada, a Alacant, el servei municipal de clavegueram va instal·lar unes canonades que quan plou es desborden i inunden les cases situades a la part baixa de la urbanització Oscar Esplà II. La denúncia d'eixa irregularitat no havia sigut contestada, ni l'avaria reparada.

A això va respondre l'Ajuntament d'Alacant remetent-nos l'informe elaborat per la Companyia Aigües d'Alacant, concessionària del manteniment de la xarxa de sanejament. En eixe informe s'acceptava la realitat dels fets denunciats i s'explicaven per trobar-se la urbanització a una cota més baixa que els vials, cosa que causava que, en casos de pluges "anormals", s'inundara la urbanització. L'informe no exposava la conveniència, ni la intenció de l'empresa, de realitzar cap tipus d'obres per a solucionar el problema.

Actualment, estem a l'espera que l'Ajuntament responga l'escrit que li hem dirigit en què li demanàvem que ens ampliara la seua informació, atesa l'existència d'un servei públic incapaç de prestar el servei correctament quan plou més del que és normal, cosa que ocorre a la costa del llevant espanyol.

Hem investigat enguany la queixa núm. 991198. En ella, veïns de "Las Casitas de Cáritas", a Torrevieja, es queixaven del silenci municipal davant de les seues reiterades denúncies de deficiències en els serveis municipals: trànsit de vehicles perillosos, abandó de la infraestructura viària, soroll i falta de presència policial.

L'Ajuntament de Torrevieja ens va informar, sobre les deficiències en la infraestructura, que s'havien comprovat pels serveis tècnics municipals i ja havien sigut esmenades o es trobaven en vies de solució dins d'un gran projecte de reurbanització del terme municipal. Quant als problemes de trànsit i policials, se'ns va informar de la realització d'una major i més estreta vigilància policial, que estava donant com a resultat un descens en el nombre de queixes veïnals.

- Tancament de queixes d'anys anteriors

El 1999, vam resoldre la queixa núm. 981025 que havia sigut interposada al novembre de l'any 1998 i on es denunciava que l'Ajuntament d'Altea, des del 1994, estava mantenint un silenci absolut sobre les sol·licituds de connexió a la xarxa de clavegueram que el seu autor havia realitzat. Vam acabar dirigint a eixa corporació una resolució amb el següent contingut:

"A la vista dels esbrinaments efectuats respecte a la queixa plantejada, hem pogut constatar que la propietat objecte d'este expedient ja es trobava situada sobre sòl urbà abans de l'aprovació del Nou Pla General d'Ordenació Urbana.

Amb l'execució de la reurbanització dels terrenys, conseqüència de la posada en marxa de l'expressat pla general, estos es van qualificar com a zona de tolerància industrial, la qual cosa suposa per al promotor de la queixa el seu deure de respectar les condicions mediambientals de l'entorn en què es troba ubicat el seu immoble, però al mateix temps el seu dret a accedir al ramal del clavegueram. Esta pretensió del recurrent va ser sotmesa a eixe Ajuntament en diversos escrits des de l'any 1994, la majoria dels quals no han sigut atesos per eixa corporació local.

Respecte d'això, hem de posar de manifest la passivitat amb què eixa administració ha actuat, desoïnt l'administrat sense respondre motivadament i raonablement cada una de les sol·licituds que li van ser formulades fins que, pel tècnic urbanista d'eixe Ajuntament, es va informar, a instàncies d'esta institució, que l'esmentat ramal del clavegueram transcorre per via pública en tot el seu recorregut, existint possibilitat d'entroncar la parcel·la del reclamant amb la xarxa pública de clavegueram per la part posterior, on es troba la seua conducció, que acaba en un pou de capçalera que discorre pel vial de servei.

Per tant, recomanem a l'Ajuntament d'Altea que es declare el dret del promotor de la queixa a connectar-se a la canonada de la xarxa municipal de clavegueram que hi ha enfront de la nau industrial de la panificadora situada a la partida Cap Blanc d'eixa localitat, sempre que es donen les condicions tècniques necessàries que garantisquen, per a tots els usuaris, les òptimes condicions de funcionament del servei.”

L'Ajuntament ens va informar que s'havia instal·lat, al peu de la parcel·la del promotor de la queixa i en la façana que hi ha enfront de la via pública, la xarxa de clavegueram. La sol·licitud de connectar la xarxa des de la part posterior de la finca no era admissible, en ser propietat privada l'espai que havia de travessar la conducció.

- Insuficient il·luminació d'un carrer situat en un polígon industrial

Una empresa ubicada a Torrent va promoure la queixa núm. 991364, on denunciava la falta de resposta, per part de l'Ajuntament de la indicada localitat, respecte de la deficient il·luminació del carrer del seu domicili.

Admesa a tràmit la queixa, per part de l'Ajuntament de Torrent es va procedir, alhora, a remetre'ns el pertinent informe i a donar resposta al reclamant, mitjançant l'oportuna notificació.

El contingut, tant de l'informe com de la resposta que l'administració va remetre a l'interessat, era el següent:

- El tècnic municipal, en la revisió efectuada a instàncies d'esta institució, va constatar que el carrer... del polígon industrial on està ubicada l'empresa reclamant, apareixia en el vigent traçat del projecte urbanitzador com un carrer particular.

- La qualificació urbanística del sòl on s'ubica la companyia reclamant és industrial, i tant la nau de l'empresa promotora com la resta, adjacents i confrontants amb aquella, segons les ordenances municipals, tenen obligació de proveir-se de manera autosuficient pel que fa a l'enllumenat.

Vist tot això, vam procedir a tancar l'expedient, ja que l'actuació administrativa havia estat d'acord amb la normativa administrativa.

L'Associació de Veïns "La Plana" del municipi alacantí d'Orba va presentar la queixa núm. 980748, queixa que vam tancar favorablement per als interessats al maig de 1999.

En l'expressada queixa es denunciava que els carrers del veïnat "La Plana" es trobaven, des de novembre del 1997, data en què s'havien alçat per a instal·lar-hi l'eix central de les canonades del col·lector municipal, amb el paviment alçat.

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament d'Orba ens va informar que havien procedit a reparar els carrers, en un primer moment de forma provisional i posteriorment de forma definitiva, de manera que, els carrers en qüestió van tornar, després de les oportunes obres realitzades per una empresa privada contractada a l'efecte, al seu estat anterior a la col·locació del col·lector.

1.3 Vies públiques urbanes

La queixa núm. 980959, de què ja donàvem compte en l'Informe de l'any passat (pàgina 511), relativa a l'obertura d'una rasa que dificultava el trànsit pel "Camí de la Font", a Aigües, va continuar el seu tràmit l'any 1999

Comprovades la documentació i les al·legacions remeses per l'administració i pel reclamant, vam dirigir a l'Ajuntament d'Aigües la recomanació que desenvolupara l'activitat necessària per a comprovar la realitat de la denúncia i, si era procedent, per a la restitució del viari al seu estat anterior. A pesar d'haver requerit tres vegades la corporació perquè donara la resposta corresponent a la nostra resolució, esta no s'ha produït encara.

Està en tramitació la queixa núm. 991500, que es referia al mal estat en què es troben les vies públiques d'accés a unes propietats, al terme municipal del Campello.

No van ser admeses a tràmit les queixes núm. 990431, 991069 i 991070 per no referir-se a actuacions o omissions públiques incorrectes sobre les quals poguérem intervindre.

- Denúncia del mal estat de la carretera que unix les localitats alacantines de Teulada i Xàbia

L'any 1999 vam tancar la queixa núm. 980956 en la qual es denunciava el mal estat en què es trobava la carretera veïnal 740 que unix Teulada amb Xàbia per

Benitatxell, a la província d'Alacant.

La promotora, una espanyola resident a Zuric, posseïdora d'una casa a la zona, acompanyava a la queixa un reportatge fotogràfic on s'observava la deterioració de la via amb tota claredat.

Gràcies a la col·laboració de la Diputació d'Alacant, vam saber que la competència sobre l'estat, la conservació i la millora de la carretera en qüestió era de l'Ajuntament de Xàbia, que ens va informar que tenia pendent de tramitar la cessió de la carretera a la Diputació. No obstant això, arran del nostre requeriment, va procedir immediatament a efectuar els imprescindibles treballs de posar pegats amb material asfàltic en totes les zones deteriorades.

1.4. Arreplegada de residus sòlids urbans

- Distància excessiva entre els contenidors de residus i les cases

La queixa núm. 981070, firmada per dènou veïns de la partida Rocheral, a Alfafara, i a què féiem referència en l'Informe de 1998 (pàgina 516), va ser objecte de tancament en el curs de l'any 1999.

De la nostra investigació va resultar que la petició dels reclamants d'instal·lar contenidors més pròxims a les seues cases, xocava de pla amb la seua situació geogràfica: rurals i disseminades (amb distàncies entre elles que podien arribar als 3 km).

L'Ajuntament fonamentava la seua actuació en eixa partida en la qualificació urbanística com a sòl no urbanitzable. Com s'exposava en l'informe municipal, a pesar de permetre la Llei valenciana 4/1992, de 5 de juny, sobre Sòl No Urbanitzable, l'edificació d'habitatges unifamiliars aïllats en sòl no urbanitzable, com era este cas, l'article 10.3r de la mateixa llei determina que estes construccions hauran de ser autosuficients pel que fa a l'arreplegada de residus. Servei que, per prestar-se en sòl exclòs del procés urbanitzador, estableix l'obligació de depositar els fems als llocs designats a l'efecte per l'Ajuntament, en este cas en un radi a mig camí dels habitatges.

- Concentració d'una desena de contenidors en un passatge per a vianants

En la queixa núm. 990756 van comparéixer davant d'esta institució els veïns d'un cèntric carrer d'Alacant.

Després d'identificar amb tota precisió el tram de carrer en qüestió, es va manifestar la repugnant i insalubre situació que s'hi està vivint, dia rere dia, en haver de

suportar la fètida olor que les vint-i-quatre hores del dia exhalen els deu contenidors de residus col·locats en un estret tram de carrer per a vianants que, com a molt, fa 5 metres d'amplària per 15 de llargària.

Esta situació comportava uns altres problemes col·laterals, i és que el menjar en descomposició genera, en fermentar, uns líquids que supuren del fons dels contenidors i que, no sols són causa d'esvarades i caigudes, sinó que, a més a més, atrauen gossos i gats que escampen els fems.

La problemàtica s'accentua, ens deien els veïns, els caps de setmana de tot l'any i tots els dies de l'estiu, per l'augment de la calor i dels fems dels establiments de la zona, principalment bars.

Així, els veïns d'esta zona sol·licitaven a esta institució que intercedira davant de l'Ajuntament d'Alacant per tal que no es prolongaren per més temps estes insalubres i desagradables condicions que, tal com mostrava el reportatge fotogràfic aportat, donen a la ciutat un brut paisatge, precisament en un tram d'accés a la tan emblemàtica Esplanada d'Espanya, on els visitants, com mostrava també el retall de premsa aportat, poden contemplar clarament que els serveis de neteja resulten escassos i insuficients, i els contenidors excessius i mal col·locats, els quals, segons els veïns afectats, haurien de dispersar-se d'este tram deixant lliure l'accés i col·locar-se cada un a la porta posterior dels diferents bars i cafeteries, com han estat tota la vida, ja que d'esta manera cada negoci respectaria l'horari d'arreglada de fems, sota pena de perjudicar-se ells mateixos.

Els promotors havien presentat davant de l'Ajuntament d'Alacant durant els últims anys diversos escrits on denunciaven el problema, sense haver obtingut cap resposta en el sentit d'adoptar les mesures necessàries per a solucionar l'assumpte.

Després de realitzar tres requeriments a l'Ajuntament d'Alacant, este ens va remetre finalment un informe respecte d'això que, en no desmentir ni justificar de cap manera la situació descrita en la queixa, ha fet que redactem la corresponent resolució.

1.5. Neteja pública

- No prestació del servei de neteja en zona d'ús públic

A la queixa núm. 980330 es van acumular unes altres cinquanta, formulades totes elles per veïns de la plaça de "Lo Morant", a Alacant. Totes denunciaven la mateixa situació: l'abandó i la no prestació del servei municipal de neteja en eixa plaça.

En la nostra investigació vam conèixer que eixa plaça, sempre d'ús públic general, originàriament s'havia previst com un espai verd públic, però circumstàncies no

aclarides en el procediment de concessió de les llicències d'edificació dels edificis que la circumden, la van convertir jurídicament en un espai privat, propietat d'eixes comunitats de veïns.

Eixa qualificació no havia produït un canvi en l'ús, sinó que continuava la plaça sent utilitzada per tots els veïns, sense que la comunitat no realitzara mai cap acte de domini. A pesar d'això, la plaça no s'havia inclòs mai en els plans regulars de neteja i manteniment municipals.

Amb el fi d'aclarir la qüestió, i a invitació municipal, els veïns van adoptar els corresponents acords i van cedir la plaça a l'Ajuntament, cessió que va ser formalitzada en una acta firmada per l'alcalde i el secretari general de l'Ajuntament i que, posteriorment, va ser aprovada pel Ple municipal.

No obstant això, l'acord de cessió no s'havia executat i l'Ajuntament continuava sense prestar a la zona els serveis municipals obligatoris. La raó semblava ser que el registrador de la Propietat havia assenyalat defectes en l'acta que impedièn la seua inscripció registral.

Sobre això vam dictar la següent resolució:

"De la investigació que hem realitzat respecte d'això, resulta que el problema de la titularitat i el manteniment de l'esmentada plaça és ja antic, i que sembla que sempre hi ha hagut una voluntat clara, tant de l'Ajuntament com dels veïns, d'aclarir la situació d'eixe espai, inicialment previst com a públic i com a tal utilitzat fins ara.

La conjunció d'interessos entre els veïns i eixa corporació va donar lloc a l'adopció de l'Acord plenari del 21 de setembre de 1996, en què, després de fer-se constar que les diferents comunitats de propietaris de la plaça de 'Lo Morant' havien mostrat el seu interès a efectuar la cessió gratuïta a l'Ajuntament dels terrenys que l'empresa promotora de la urbanització havia d'haver cedit per a vials, parcs i jardins públics, es va acceptar la seua cessió gratuïta per a la incorporació al domini públic.

La cessió aprovada es va formalitzar el 27 de febrer de 1997 en un acta de cessió de terrenys, en la qual els representants dels veïns van cedir, i l'Ajuntament va acceptar, sis parcel·les de terreny que sumen un total de 26.893 metres quadrats.

Posteriorment a esta cessió i a la consegüent declaració de domini públic dels terrenys, els veïns van comprovar que la situació de neteja i manteniment de la plaça era idèntica o pitjor a l'anterior: l'Ajuntament no en realitzava cap manteniment. La causa d'eixa inactivitat, com ens ha informat vosté, es troba en la dificultat d'inscriure en el Registre de la Propietat la zona cedida com a municipal, atès que els defectes assenyalats pel registrador no han sigut esmenats pels veïns cedents.

Respecte d'això, i considerant que l'actuació municipal descrita no sembla respectuosa amb els drets dels veïns a una regular prestació dels serveis públics, li

pregue que considere les següents raons:

La conjugació dels interessos que pareixen coincidir en el mateix objecte, donant compliment a les diferents normes imperatives que resulten d'aplicació - administratives, civils i constitucionals- sembla una tasca d'una important magnitud jurídica i material. No obstant això, considerem que este fet no pot ser raó per al manteniment d'una situació que no pareix satisfer a ningú i que, per descomptat, no està emparada per cap norma. La desatenció, la no neteja ni manteniment adequat, per l'Ajuntament, d'una parcel·la d'ús públic que ha tingut eixa vocació pública des del principi, després d'haver declarat formalment la seua assumpció, creiem que és una situació irregular que pot i ha de ser corregida, utilitzant per a això els mitjans jurídics amb què la llei ha dotat eixa administració.

Tractant d'aportar idees per a la solució al problema, creiem que hi ha dos actuacions municipals que no sembla que s'hi hagen intentat i que podrien resultar positives: l'ajuda directa als veïns perquè, si resulta això possible, esmenen els defectes de l'anterior acta de cessió i la negociació amb estos d'una modificació de la qualificació urbanística de la plaça de 'Lo Morant'. Pel que fa al manteniment i la neteja de la plaça, creiem que no existix cap norma imperativa que impedisca a l'Ajuntament netejar i atendre mínimament les zones d'ús públic, la cessió de les quals ha acceptat, mentre es resolen les qüestions registrals adjectives.

Per tot això, i en exercici de la competència que al Síndic de Greuges atribuïx l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1988, li suggerisc que dicte les ordres oportunes perquè la plaça de 'Lo Morant' siga inclosa en els plans ordinaris de neteja i manteniment, i perquè es realitzen les actuacions jurídiques administratives necessàries per a executar l'acord d'acceptació de la mencionada plaça com a integrant del domini públic."

Per l'Alcaldia es va donar resposta a l'anterior suggeriment i se'ns indicava, com a principal causa que impedia la seua acceptació, la qualificació desfavorable que el registrador de la Propietat hi havia dictat. En presentar els documents de cessió de la plaça al Registre de la Propietat núm.1, este va qualificar desfavorablement la cessió quan va advertir defectes que únicament cabria esmenar pels particulars que cedixen, en haver de ser realitzada la cessió unànimement per tots els propietaris afectats, cosa que no s'acreditava en els documents presentats per a la seua inscripció.

Per la nostra part, vam considerar que eixa resposta no suposava cap avanç per a la solució del problema plantejat i que l'existència de dificultats no invalidava la ja expressa, i formalment declarada, voluntat municipal de fer pública la plaça, a banda de no donar-se solució al problema de la no prestació del servei de neteja en un espai d'ús públic.

1.6. Sanitat local

- Sol·licitud d'urinaris públics

En la queixa 990269, veïns de Requena demanaven la col·locació d'urinaris en espais públics.

En l'escrit de queixa s'exposava, de forma clara i natural, la necessitat dels ancians d'acudir, amb major freqüència que la resta de la població, al lavabo.

Lamentablement, no havia tingut lloc cap actuació administrativa prèvia, ja que no s'havia fet valdre esta pretensió amb anterioritat a l'Ajuntament de Requena, per la qual cosa es va informar l'interessat de la nostra impossibilitat d'intervindre i vam procedir al tancament de l'expedient.

Al contrari, contínua oberta, perquè en este cas sí que hi va haver actuació administrativa prèvia, la queixa núm. 991428, en què es denunciava la falta d'eixes instal·lacions a les platges de Benidorm.

En el moment de redactar el present Informe anual estem a l'espera de la recepció del preceptiu informe per part de l'Ajuntament d'esta localitat de la Marina Baixa.

1.7. Mercats i mercadets

L'autor de la queixa núm. 991000 exposava la persecució que contra la seua persona i els seus interessos econòmics i professionals estava realitzant un policia local de l'Ajuntament d'Alacant, que li impedia la realització de l'activitat de fotògraf al port de l'Illa de Tabarca, per a la qual cosa, segons deia, estava autoritzat per l'Autoritat Portuària.

La queixa no va poder ser admesa a tràmit perquè, per la documentació que l'acompanyava, resultava que, efectivament, l'Autoritat Portuària li havia concedit un permís per a ocupar una parcel·la dins de l'espai portuari, però vam conèixer també que l'Ajuntament d'Alacant li denegava, amb fonament en l'ordenança municipal reguladora de la venda en vies públiques i espais oberts, l'autorització per a la venda de fotografies, causa esta de la intervenció policial denunciada.

La queixa núm. 991030 reproduïa la 961098, en la qual vam dictar una resolució que figura en la pàgina 658 de l'Informe de l'any 1996. Esta queixa es referia a la denegació arbitrària, per l'Ajuntament de Villena, de la llicència per a instal·lar una parada de venda a la fira que s'hi celebrava amb motiu de les Festes de Moros i Cristians.

Esta vegada, quan l'Ajuntament ens va demostrar la regularitat amb què s'havia procedit a l'hora d'adjudicar o de denegar les parades, vam tancar la nostra

investigació.

- Molèsties causades per mercadets

Un veí de València va denunciar, en la queixa núm. 990999, la passivitat municipal davant de les seues denúncies per la instal·lació d'un mercadet ambulant al seu carrer i els voltants, que impossibilitava, no sols el trànsit, sinó l'eixida del seu vehicle del garatge, en cas d'emergència o de necessitat.

Després de la nostra intervenció, es va reprendre per la Policia Local de l'Ajuntament de València l'esbrinament dels fets origen de l'expedient. Una vegada efectuat això, va cessar el silenci administratiu denunciat pel promotor.

- Abandó de mercat municipal

L'autora de la queixa núm. 991253 denunciava les pressions a què es veia sotmesa, per part de l'Ajuntament de València, per tal que abandonara la seua parada de venda al Mercat de Castella.

Relatava la queixa que, l'any 1993, amb motiu de la realització d'un estudi que aconsellava modificar la nau primera del mercat, on s'ubica la seua parada, es va oferir als concessionaris de les parades traslladar-se a unes altres naus del mercat o quedar-se on estaven, opció esta última que van triar la promotora de la queixa i uns altres quatre comerciants, que van preferir esperar sense canvis les obres de renovació i millora promeses.

A l'octubre de 1999, sense que s'haguera realitzat cap obra a la nau, que durant estos anys s'ha trobat pràcticament abandonada en no permetre l'Ajuntament l'ocupació de les parades buides, l'Ajuntament ha requerit els venedors perquè traslladen les seues parades a unes altres naus del mercat, on ja no queden llocs de qualitat admissible.

Actualment estem investigant estos fets.

1.8. Seguretat pública

- Servei de salvament en platges

Els autors de la queixa 991042, espòs i fills d'una senyora que va morir ofegada a la platja del Postiguet, d'Alacant, el 4 de juliol de 1999, després de relatar la manera com es va produir el desgraciat accident, denunciaven la molt deficient

assistència del Servei de Vigilància i Salvament, ja que pràcticament no va existir. Relatava la queixa que dos agents de Protecció Civil que, una vegada que la senyora va ser treta de l'aigua i atesa a la vora per uns altres banyistes, es van acostar al lloc, es van espantar i van limitar la seua actuació a donar un avís per telèfon. Només als trenta minuts de l'accident, hi va aparéixer una llanxa de salvament amb personal de la Creu Roja que ja res no va poder fer per la vida de l'accidentada.

Respecte d'això, vam investigar les circumstàncies d'eixe cas i la manera com s'organitza el Servei Municipal de Vigilància i Salvament a la platja del Postiguat, potser la més coneguda i utilitzada de les del terme d'Alacant, ja que està dins de la ciutat.

L'Ajuntament d'Alacant ens va explicar que gestionava el servei de vigilància i salvament a les platges, en la temporada estival i en les hores de màxima afluència de banyistes, mitjançant un conveni amb la Creu Roja. Este conveni cobria el servei des del 15 de juny al 15 de setembre, d'11 a 19 hores.

Quant a les circumstàncies de l'accident causa d'esta queixa, es va comprovar que va tindre lloc al voltant de les 10,30 hores, abans de l'activació del servei de salvament. No obstant això, agents de Protecció Civil van intervindre i van donar l'avís al SAMU que es va personar i es va fer càrrec de la situació.

Abans de tancar la nostra investigació, ens hem dirigit a l'Ajuntament d'Alacant per a recomanar-li que estenga el servei de vigilància i salvament a les platges a hores més primerenques, que, a més a més, són aquelles en què les platges són visitades per persones de major edat que fugen de les aglomeracions del migdia. També vam recomanar que, per a una major efectivitat del servei, es dotara el personal de Protecció Civil de majors coneixements bàsics i pràctics sobre les actuacions que cal seguir en casos d'accidents a les platges.

- Mesures de seguretat en un poliesportiu municipal, a Sagunt

El pare d'una gimnasta, menor d'edat, va interposar davant d'esta institució la queixa núm. 991536, on denunciava que en un poliesportiu municipal, al Port de Sagunt, no es permetia als pares accedir a les grades mentre les xiquetes feien els seues exercicis de gimnàstica rítmica. També denunciava que per la Regidoria d'Esports de l'Ajuntament de Sagunt no s'havia donat resposta a les reclamacions que hi havia presentat.

Requerit per esta institució, l'Ajuntament ens va informar sobre les raons per les quals no es permetia l'accés a les grades durant les classes: les xiquetes havien sigut objecte, la setmana d'abans, de deplorables obscenitats referides per un grup de persones situades a les grades, en què va haver d'intervindre la Policia Nacional.

A més de l'anterior informació, l'Ajuntament ens va adjuntar fotocopiats l'escrit firmat pel coordinador d'administració, del Patronat Municipal d'Esports de l'Ajuntament de Sagunt, dirigit al reclamant, que posava fi al silenci administratiu denunciat per l'interessat en la seua queixa.

- Actuacions contra la venda d'estupefaents en edificis abandonats

L'Associació de Veïns del carrer Sagunt, de València, va promoure en bloc, amb 159 firmes, la queixa núm. 990183, on sol·licitaven la intervenció del Síndic de Greuges davant de l'Ajuntament de València perquè reforçara la presència policial en eixe carrer, ja que este era objecte de trobada de tot tipus de traficants de drogues.

L'actuació de l'Ajuntament de València, després de la nostra petició d'informe, va ser ràpida i concisa:

Es va establir un servei de vigilància i control ininterromput no sols en eixe carrer, sinó en els adjacents, Sant Guillén, Filòsof Sanelo, Saboneria i Argenter Suárez, i es va aconseguir, després de l'actuació, que es desallotjara la zona en qüestió.

No obstant això, es va procedir a enderrocar els murs i edificis deshabitats existents als esmentats carrers i que servien de lloc d'intercanvi de la droga.

La satisfacció per l'actuació de la Policia Local i disciplina urbanística es va posar de manifest a la Sra. alcaldessa pels veïns a través d'una carta dirigida a esta, qui va respondre als promotors amb un escrit posterior on manifestava que, no obstant l'enorme disminució de traficants de droga a la zona, la seua meta era continuar treballant per a eradicar, tant com fóra possible, la situació, mitjançant una contínua presència policial als carrers.

1.9. Altres serveis municipals

- Utilització de piscines públiques

L'autor de la queixa 991234 hi exposava que, el passat dia 17 d'agost, el seu fill va ser expulsat de la piscina municipal de Chóvar pel seu socorrista, per estar jugant a pilota amb els seus amics. L'expulsió va anar acompanyada per l'avís del socorrista que no el deixaria entrar a la piscina durant una setmana.

Quan van acudir, el mateix dia, el promotor de la queixa i el seu fill a la piscina per a aclarir els fets, per l'alcalde es va decidir prohibir-li l'accés a la piscina, primer, durant tota la temporada, i, després, durant la resta del mes d'agost.

Considerava l'autor de la queixa que l'actuació municipal va ser irregular, arbitrària i contrària als drets que la Constitució reconeix al seu fill, en ser sancionat per fets que no constituïxen falta, sense tramitació de cap procediment i sense possibilitat de defensa.

L'interessat i l'Ajuntament ens van informar del desistiment d'aquell en esta queixa.

2. ORDENACIÓ I CONTROL DEL TRÀNSIT URBÀ

2.1. Ordenació del trànsit urbà

- Denúncies de trànsit formulades per treballadors de l'empresa concessionària de l'ORA

Com ja indicàvem en la pàgina 542 de l'Informe del 1998, l'actuació dels controladors de l'ORA al municipi d'Oliva va ser l'objecte de la queixa núm. 981096, en què el seu promotor mantenia que els treballadors d'este servei denunciaven, com si d'agents de l'autoritat es tractara, els vehicles que excedien el seu temps a l'aparcament.

Admesa la queixa a tràmit i requerit el pertinent informe de l'administració, vam comprovar que l'actuació municipal havia sigut correcta, ja que s'hi havia aplicat el que preveu la Llei sobre Trànsit, Circulació i Seguretat Viària, i el Reial Decret 320/1993, pel qual s'aprova el Reglament Sancionador en matèria de trànsit. Estes normes contemplen la possibilitat que els treballadors controladors de l'ORA, com qualsevol altre ciutadà, puguen denunciar (en el sentit de posar en coneixement) la infracció consistent a haver sobrepassat el temps límit d'estacionament. Posteriorment, les denúncies formulades pel controlador han de ser adverades, és a dir comprovades *in situ*, i firmades pels agents de l'autoritat.

Si el vehicle denunciat per l'empleat del servei abandona l'aparcament abans que l'agent de l'autoritat pugua ratificar la infracció, no se'n té constància i, per tant, no es pot incoar cap expedient sancionador.

- Retirada de vehicles per la celebració d'actes públics al carrer

Com ja exposàvem en la pàgina 541 de l'Informe de 1998, la queixa núm. 980917 referia que quan el seu autor, un veí d'Alzira, tenia el seu cotxe ben aparcats, la Policia Local li va imposar una sanció i li va retirar el vehicle amb la grua, a causa de la celebració d'una ofrena floral a la Mare de Déu que ocupava tot el carrer.

Després d'estudiar l'informe que l'Ajuntament ens va remetre, vam considerar que la retirada del vehicle per causar molèsties a un acte públic podia estar justificada, però no així la imposició de la multa i l'obligació de pagar l'arrossegament de la grua; per això, vam dirigir a l'Ajuntament la resolució que tot seguit transcrivim:

“Com a continuació al nostre escrit de data 28 de gener de 1999, ens posem de nou en contacte amb sa senyoria per a recomanar el suggeriment que esta institució va efectuar amb data 24 de desembre de 1998, en què vam posar de manifest que el vehicle del reclamant en la queixa de referència, en no haver-hi prova en contrari que ho desacredite, podria haver estat aparcad en el lloc d'on va ser retirat per la grua, amb motiu de l'ofrena de flors efectuada en les Festes Patronals, abans que hagueren sigut col·locades les tanques de ‘prohibit aparcar’ per a la realització de tal acte. De manera que la multa imposada i el pagament de l'arrossegament de la grua, per part del reclamant, pogueren resultar indeguts i, per tant, haurien de ser reintegrats ambdós imports al promotor de l'expedient.

La valoració política de la realitat podrà, tal vegada, ser objecte d'una facultat discrecional, però la realitat com a tal, si s'ha produït el fet o no s'ha produït, açò ja no pot ser objecte d'una facultat discrecional, perquè no pot quedar a l'arbitri de l'administració discernir si un fet s'ha complit o no s'ha complit, o determinar que alguna cosa ha ocorregut si realment no hi ha certesa que això ha sigut així.

En el cas que ens ocupa, i segons l'informe emés en relació amb esta queixa, s'inferix que s'ha basat en meres presumpcions, ja que no existix adverada prova relativa a la realització de l'acte mereixedor de sanció, sense que tampoc siga procedent l'empara en el principi d'organització comunitària (pas dels ciutadans en la processó) com a causa justificada de la imposició de la sanció ni del cobrament de l'arrossegament del vehicle per la grua.

En definitiva, recomanem a l'Ajuntament d'Alzira que reintegre l'import de la multa i de la retirada de la grua indegudament aplicat al promotor, perquè no consten fefaentment els dies en què el seu vehicle va romandre estacionat en el lloc d'on va ser retirat i no hi ha tampoc certesa que, en efectuar l'esmentat aparcament, estigueren ja col·locades les tanques de senyalització de prohibit aparcar amb motiu de l'acte de l'ofrena floral.”

L'anterior recomanació no va ser acceptada, ja que l'Ajuntament insistia que el vehicle es va estacionar en la zona prohibida uns dies després que s'hi haguera senyalitzat eixa prohibició.

- Cobrament de l'arrossegament sense haver-se realitzat

L'autor de la queixa núm. 990198 exposava el greuge que havia patit en obligar-li la Policia Local de Banyeres de Mariola, a pagar l'arrossegament del seu vehicle a pesar que este no s'havia produït, la que ho va impedir ell quan va anar a

arreplegar el seu vehicle del lloc de la via pública on l'havia aparcat abans que la grua arribara a desplaçar-lo.

Requerit per esta institució el corresponent informe, per l'Ajuntament se'ns va comunicar que no era necessari l'arrossegament per a considerar que hi havia l'obligació de pagar-lo, segons l'article 292 del Codi de Circulació, l'apartat III, lletra e del qual determina que seran els municipis els qui establisquen en les seues ordenances locals que les despeses ocasionades pel trasllat portat a terme, o simplement iniciat, seran a compte del conductor.

Banyeres de Mariola és un d'estos municipis que té inclòs este precepte en les seues ordenances, per la qual cosa vam considerar la seua actuació correcta i vam procedir al tancament de l'expedient.

- Danys a un vehicle retirat al depòsit municipal

El promotor de la queixa 990925 exposava que, sense avís ni notificació prèvia, per la Policia Local de l'Ajuntament de Villena, es va retirar de la via pública un vehicle de la seua propietat marca Ford.

Una vegada que va acudir a les dependències municipals on es depositen els vehicles retirats, va observar que el seu havia sigut parcialment desballestat dins d'eixes dependències.

L'Ajuntament ens va informar que, d'una banda, el vehicle ja es trobava en molt mal estat quan va ser retirat i, d'una altra, que havia patit danys al depòsit, ja que este no està vigilat. Amb el fi de compensar eixos danys, havia oferit al propietari la quantitat de 75.000 ptes., ja que considerava que este podia ser el valor del vehicle, matriculat l'any 1981. La proposta va ser rebutjada i l'Ajuntament, en no poder-se acreditar els danys sofrits al depòsit, va desestimar la reclamació de responsabilitat patrimonial en tràmit.

Amb la finalitat d'ampliar el nostre coneixement dels fets, vam sol·licitar de l'Ajuntament la remissió de l'expedient administratiu tramitat.

En l'expedient remés, que no es correspon amb allò que pertoca a la tramitació d'un expedient de responsabilitat, consta un nou oferiment d'indemnització, ara de 100.000 pessetes.

Abans de resoldre sobre la qüestió, estem pendants de conèixer l'opinió de l'interessat respecte d'això.

2.2. Expedients sancionadors

- Irregularitats en expedients sancionadors

En la queixa núm. 990410, un veí d'Alacant va comparéixer davant d'esta institució per a denunciar l'actuació de l'Ajuntament d'Alacant en relació amb un expedient de trànsit del qual l'interessat desconeixia la seua causa i naturalesa, en no haver-se-li notificat cap tràmit, excepte la sanció.

Admesa a tràmit la queixa vam saber, del corresponent examen de l'expedient, que este patia un defecte formal palmari: la falta de notificació a l'interessat de la suposada infracció comesa (ús indegut de senyals acústics).

Vam advertit d'esta situació l'Ajuntament, que va procedir a l'anul·lació de l'expedient.

En la queixa 990419, l'interessat ens va exposar que, al novembre de l'any 1998, havia interposat un recurs contra una sanció de trànsit imposada per l'Ajuntament de València, sense que este haguera sigut resolt a finals de maig de 1999, quan va presentar la seua queixa.

El citat Ajuntament ens va informar de la realitat dels fets denunciats i que, el 6 de juliol de 1999, s'havia redactat una proposta de resolució estimatòria del recurs, proposta que, una vegada fiscalitzada per la Intervenció, es va elevar a l'òrgan competent per a la seua resolució.

Unes altres queixes semblants, referents al silenci de l'Ajuntament d'Alacant, van ser les núm. 991600 i 991043. L'autor de la primera exposava que, després de pagar l'import d'una sanció de trànsit, havia interposat el corresponent recurs, i que estava pendent de la seua resolució des del mes d'agost de 1999. L'Ajuntament, després que nosaltres el vam informar de la interposició d'esta queixa, va resoldre el recurs. En la segona queixa, l'Ajuntament va justificar la resolució del recurs i la seua notificació a l'interessat en dates molt pròximes a la d'interposició de la queixa.

A finals de l'any 1999, vam rebre la queixa núm. 991545 d'un veí de València que, tot i tindre la condició de minusvàlid i estar en propietat de la preceptiva targeta de discapacitat, va ser multat i el seu vehicle retirat de la zona destinada per a estos vehicles, a l'aeroport de Manises.

Admesa a tràmit la queixa, l'Ajuntament ens va informar que el reclamant no havia deixat en lloc visible la mencionada targeta; a pesar d'això, efectivament, constava que era vigent, per la qual cosa, immediatament, va ser sobresegit l'expedient sancionador i tornat l'import de l'arrossegament.

Un veí d'Alacant exposava, en la queixa núm. 990963, que, quan el seu vehicle es trobava aparcad en un lloc que aquell mateix dia havia sigut declarat prohibit, va ser retirat per la grua municipal i que el van denunciar per estacionament irregular. El silenci de l'administració davant del seu recurs està sent investigat.

- No consideració d'un recurs com a tal

El silenci de l'Ajuntament de Xàtiva davant del recurs formulat per una ciutadana el vehicle de la qual havia sigut retirat de la via pública per trobar-se estacionat sobre un pas per a vianants, va ser investigat en la queixa núm. 991020.

El recurs presentat per esta ciutadana relatava la sanció que li havia sigut imposada i raonava la seua injustícia en haver-se esborrat totalment la pintura que assenyalava la prohibició d'aparcar.

L'alcalde ens va informar que la raó per la qual no s'havia resolt el recurs era que no s'havia considerat com a tal, sinó com una denúncia del mal estat de la senyalització viària, senyalització que, com a conseqüència d'esta denúncia, havia sigut repintada.

Estudiada esta informació, vam dirigir a l'alcalde la següent recomanació:

“Notifiquem la recepció del seu escrit del passat 22 d'octubre, mitjançant el qual ens informa sobre la queixa de referència, formulada per la Sra. R. i relativa al silenci d'eixe Ajuntament davant del recurs que va interposar contra una sanció de trànsit.

La raó d'eixe silenci, que es reconeix, resulta de l'informe emés pel Sr. intendent principal de la Policia Local. En eixe informe, explica que van considerar l'escrit de la promotora de queixa, no com un recurs contra la sanció imposada, sinó com una queixa sobre la defectuosa senyalització del lloc on va ser sancionada.

En l'exercici de la nostra funció de defensa dels ciutadans davant de les actuacions públiques lesives per als seus drets, no podem compartir les al·ludides raons, per això li pregue que considere, com a fonament del suggeriment amb què concloem, els següents arguments:

1r- De l'escrit de la Sra. E. creiem que resulta: primer, que conté una protesta o queixa per la sanció que li havia sigut imposada; segon, que disculpa l'estacionament que es va sancionar per la defectuosa senyalització viària, i, tercer, que es considera estafada pel cobrament de les 6.400 pessetes, import de la multa. D'esta manera, dins de les possibles finalitats de l'escrit, resulta evident el de reclamació contra la multa imposada.

2n- No obstant això, és evident que en el recurs no consta el títol de la seua acció i que no conté una súplica particular, tot utilitzant el que està redactat en el model d'instància municipal.

La Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, contempla expressament este cas en el seu article 110.2, segons el qual:

‘L’error en la qualificació del recurs per part del recurrent no serà obstacle per a la seua tramitació, sempre que es deduïska el seu vertader caràcter.’

Aclarit el vertader caràcter de l’escrit, quan s’ha tingut ocasió de fer-ho, considerem que la solució més respectuosa amb el dret de la Sra. E. i amb allò que ha ordenat la llei, consistiria en la revisió d’ofici de la sanció, a la vista de les al·legacions formulades per la interessada i la seua certesa, ja que per sa senyoria s’han reconegut les deficiències en la senyalització.

Per tot l’anterior, i en exercici de la facultat que em concedix l’article 29 de la Llei del Síndic de Greuges, de 26 de desembre de 1988, li suggerisc que dispose la revisió d’ofici i, si és procedent, la revocació de la sanció que és la causa d’esta queixa.”

Com a resposta a l’anterior suggeriment se’ns va informar que, per la Comissió Municipal de Govern, s’havia adoptat l’acord d’estimar el recurs, revocar la sanció i reintegrar a la interessada l’import de la sanció i de la taxa per retirada del vehicle.

- Excés municipal que provoca confusió als propietaris dels vehicles multats

La queixa núm. 990232 ens exposava que les sancions de trànsit imposades per la Policia Local de la Pobla de Farnals, si no eren pagades en període voluntari, originaven l’enviament a l’infractor d’una carta en què es comunicava de forma exhaustiva els detalls a què donaria lloc l’impagat en via de constrenyiment.

Així, s’informava que el "dèbit inicial del promotor de 2.500 ptes., entre principal, recàrrec de constrenyiment, interessos de demora, costes del procediment, import del gravamen que s’havia d’efectuar al Registre de la Direcció Provincial de Trànsit i interessos de demora fins a la completa liquidació de l’expedient, acumularia un total de 88.000 pessetes."

El citat escrit no constituïa part del procediment de cobrament, que hauria de realitzar-se sempre seguint els tràmits establits en el Reglament General de Recaptació.

A més a més, la transcripció dels articles 134 i següents del Reglament General de Recaptació donaven lloc a confusió per part dels contribuents, que es consideraven sotmesos a situacions que no els corresponien i que podrien, en tot cas, arribar a produir-se, si no se satisfieia el deute exigít.

L’Ajuntament va modificar la redacció de l’escrit que va crear tal confusió, no pretesa segons va manifestar en el seu informe a esta institució, per la qual cosa

vam procedir al tancament d'este expedient.

- Queixes no admeses

La queixa 990241 no es va admetre, ja que ens plantejava una situació on, en absolut, no s'havia infringit l'ordenament jurídic.

El promotor es queixava d'actuacions tècniques portades a terme per l'Ajuntament de València, ja que el reclamant estava en desacord amb l'organització dels serveis municipals de la grua. No estava d'acord amb l'import fixat com a taxa per retirada de vehicle, la qual cosa, al seu parer, era desorbitada per un "simple" –segons diu del promotor- aparcament en zona indeguda.

Respecte d'això, l'Ordenança fiscal reguladora de la taxa disposa que: constituïx el fet imposable, la prestació del servei de retirada de vehicles estacionats en zona prohibida. En este sentit, el turisme de l'interessat estava situat en zona correctament senyalitzada amb la prohibició d'aparcament.

No va poder ser admesa a tràmit la queixa núm. 990927, en què es denunciava com a arbitrària l'actuació de la Policia Local de Torrent que, quan estava amb el seu vehicle formant part d'una cua de 30 o 40 cotxes més, el va obligar a traure'l de la via i el va sancionar per no haver passat la corresponent revisió de la ITV.

Considerava l'autor de la queixa que l'actuació pública havia sigut discriminatòria, ja que la Policia no va investigar cap altre vehicle.

El mateix autor de la queixa va reconèixer que havia comés la infracció sancionada, per la qual cosa no vam poder considerar irregular la conducta municipal.

Tampoc no va poder ser admesa a tràmit la queixa núm. 990574, esta vegada per trobar-se l'assumpte pendent de resolució judicial. La queixa ens relatava que havien fet ferralla un vehicle retirat al depòsit municipal, a Alacant.

El 20 de gener de 1999, vam rebre la queixa d'un veí de Biar, la núm. 990059, en què el seu promotor ens va exposar que als afores de la població, al Camí de Caudete, a les 21 h de la nit del 30 de novembre, hi va estacionar el seu vehicle a pesar que hi havia un senyal de "prohibit aparcar". Als 6 minuts va ser denunciat per la Policia Local de Biar; no obstant això, l'infractor va traslladar a esta institució la seua queixa, que no va ser admesa perquè en el cas plantejat no vam observar cap actuació administrativa que implicara una actuació il·legítima que permetera la nostra intervenció.

- Actuació irregular d'una agència de gestió del cobrament de sancions de trànsit

La queixa 990905 adjuntava documentació fotocopiada d'on resultava que, per la realització d'una infracció de trànsit, l'empresa contractista d'eixe servei de l'Ajuntament de València li havia embargat, obviant tots els tràmits administratius i les garanties que la llei imposa.

A l'hora de tancar este Informe, no havíem rebut la informació que vam sol·licitar respecte d'això de l'Ajuntament de València.

2.3. Vigilància i control sobre circulació viària

- Estacionaments reservats a minusvàlids

El retard de l'Ajuntament de Chulilla a lliurar a un ciutadà minusvàlid la targeta d'aparcament que tenia sol·licitada, va ser investigat en la queixa núm. 990042. L'Ajuntament ens va informar ràpidament del lliurament de la targeta en qüestió a l'interessat.

Un ciutadà minusvàlid va presentar, al març de 1999, la queixa que es va registrar com la núm. 990286. En ella, després d'acreditar la seua condició de discapacitat físic i conductor de vehicle adaptat, denunciava que no li era permés per l'Ajuntament de València estacionar el seu cotxe en places destinades a minusvàlids.

Admesa a tràmit la queixa, en vam demanar informació a l'Ajuntament de València. Este ens va comunicar que el reclamant no tenia autorització d'aparcament a les zones reservades, ja que, segons els informes emesos per la Conselleria de Benestar Social, la capacitat de deambular del sol·licitant estava únicament lleument limitada, conclusió a què es va arribar després d'un minuciós estudi portat a terme pel Centre de Diagnòstic, Orientació i Tractament.

Hi ha, segons l'informe remés, uns altres valencians que tenen minvades les seues condicions físiques en major grau, segons el barem de l'annex IV de la LISMI, als quals, amb tot dret, se'ls ha proporcionat la targeta que, per la seua excepcionalitat, té caràcter restrictiu i només es lliura a persones amb seriosos i greus problemes de deambulació i no a qui té, a causa de simples problemes de mobilitat lleus, com en el present cas, minvada la seua capacitat de deambular.

A la vista de l'anterior informe, i després d'haver-ne donat trasllat a l'interessat, vam acabar la nostra intervenció.

- Denegació de guals per a entrada de vehicles

Esta queixa, la núm. 990916, dirigida contra l'Ajuntament de Xirivella, constituïx el revés de la queixa 961262, de què donàvem compte l'any passat (p. 548) referent a l'excessiu nombre de guals als carrers.

Esta vegada es demanava la nostra intervenció perquè al seu promotor se li estava denegant l'autorització d'un gual, per raons que no entenia.

Investigada la qüestió vam comprovar que la denegació era a causa de l'aplicació per l'Ajuntament de l'ordenança municipal, compliment que abans no s'hi donava i que havia provocat la proliferació de guals que vam investigar l'any passat.

Constatada la regularitat de l'actuació pública, vam informar l'interessat de tota la nostra actuació i la vam acabar.

- Ocupació de vies públiques per vehicles que impedeixen el pas de vianants

Una veïna de Sagunt va presentar una queixa, la núm. 990989, en què exposava que, al carrer del Mar, del Port de Sagunt, on té el seu domicili, a pesar d'estar prohibit l'estacionament de vehicles i ser les voreres molt estretes, els vehicles les ocupaven normalment perquè hi estacionaven sobre. Eixa ocupació de les voreres, a més de prohibida, provocava perills per als veïns i vianants que havien de caminar per la calçada. Acabava la queixa denunciant que, a pesar de les reiterades denúncies que d'eixa situació havia elevat a l'Ajuntament, per eixa administració no s'havia donat cap solució al problema i, per això, es permetia l'ocupació permanent de les voreres.

Per l'Ajuntament se'ns va informar que "la via en qüestió està perfectament senyalitzada i prohibit l'estacionament en ambdós costats, per la seua particularitat: un carrer estret que permet folgadoament el pas d'un vehicle i el trànsit per la vorera de vianants. Allò ben cert és que hi estacionen veïns que coneixen perfectament les limitacions del carrer i, per este motiu, ho fan ocupant part de la vorera per a facilitar el pas dels vehicles, pocs, que en realitat són dels mateixos veïns o dels carrers adjacents.

Des del 1997, s'han realitzat nombrosos controls i s'han donat instruccions a la Policia, amb un únic objectiu 'que es controle l'esmentat carrer'.

El resultat, després d'imposar diverses sancions -totes a veïns-, ha sigut satisfactori, ja que s'ha aconseguit que el carrer estiga més temps expedit de vehicles; però, en contrapartida, també hem aconseguit que la major part dels veïns, un noranta per cent, formulen queixes per la seua reiterada actuació."

No obstant el tancament de la nostra investigació, vam recordar l'alcalde de Sagunt

la important i preeminent posició que en la distribució i l'ús dels espais urbans correspon als ciutadans i, amb això, el seu deure de fer complir les normes de trànsit imposades amb caràcter general, i el de vetlar per la comoditat i seguretat dels veïns, facilitant així la seua adequada protecció davant del trànsit de vehicles.

L'Ajuntament d'Orba va ser objecte de la nostra investigació en la queixa núm. 991003. S'hi denunciava la irregular actuació d'eixe Ajuntament que, a pesar de les reiterades denúncies i peticions que s'havien formulat, relatives a l'aparcament d'un vehicle particular al camí vell d'Orba a Murla, que impedia el trànsit normal i obligava els altres vehicles a desplaçar-se a un lateral del camí on hi ha un escaló perillós, no havia impedit que eixa ocupació de la via pública continuara, ni havia donat cap resposta a les seues denúncies i sol·licituds.

Vam comprovar que, contràriament a allò que s'ha denunciat, l'Ajuntament sí que estava actuant respecte a eixos fets, fets que havien donat lloc a un enfrontament veïnal que no semblava que es poguera resoldre mitjançant intervencions públiques.

El barri valencià de Benimaclet, segons ens va exposar el promotor de la queixa núm. 991444, patia la passivitat de la Policia Local de València, que no desallotjava de les voreres dels seus carrers els cotxes que hi estacionaven sobre, a pesar d'haver-se formulat nombroses denúncies davant de l'Ajuntament de València.

L'informe remés per l'expressada entitat local ens explicava que, arran de la nostra intervenció, la Policia Municipal va detectar, com a causa de la situació denunciada, l'existència a la zona de nombrosos tallers d'automòbils que, per problemes d'espai, deixaven estacionats els vehicles dels seus clients a les voreres dels carrers.

El cap de la Policia d'este barri, segons l'informe rebut, va promoure una reunió amb el president de la comunitat veïnal i els propietaris dels tallers de la zona, on es va arribar a l'acord que, en el cas que continuaren aparcant-se els vehicles a les voreres del barri impossibilitant el pas de vianants, serien objecte de la corresponent sanció administrativa.

A la vista de l'anterior informe, que va ser traslladat als interessats, vam suspendre la nostra intervenció, a l'espera de conèixer el resultat de les actuacions anunciades.

3. FESTES I PLATGES

- Accés a platges lliures

Un veí d'Alacant va sol·licitar, en la queixa núm. 990242, la intervenció d'esta institució per a impulsar un expedient que seguia amb el Servei Provincial de Costes. Expedient en què sol·licitava un nombre major d'accessos a la platja lliure (nudista) situada a la Cala dels Jueus del Cap de l'Horta, Alacant.

Com que el procediment iniciat davant de l'òrgan administratiu competent s'estava portant a terme amb una actuació administrativa regular en el seu funcionament, no vam considerar necessari "impulsar" la pretensió de l'interessat, ja que cap dret fonamental s'havia vist infringit.

- Irregularitats en corregudes de bous

Un grup ecologista alcoià va promoure la queixa núm. 990297, on denunciava a esta institució que en dos corregudes de bous celebrades a Alcoi no s'havia complit la legislació vigent sobre espectacles taurins, ja que en els dos esdeveniments taurins denunciats no s'havia sol·licitat pels organitzadors del festeig cap autorització expressa de la Generalitat abans de la seua realització.

Admesa a tràmit la queixa, ens vam dirigir a la Conselleria de Presidència per a demanar informació sobre la veracitat dels fets manifestats.

La Direcció General d'Interior ens va comunicar que estos espectacles taurins van ser autoritzats per la Delegació Territorial del Govern Valencià, a Alacant, de conformitat amb el que s'ha establert en l'article 12.2a de la Llei Valenciana 2/1991, de 17 de febrer.

Per tant, com que no tenia cap fonamentació la denúncia plantejada per la corporació ecologista i com que l'actuació administrativa havia sigut correcta, vam procedir al tancament de la queixa origen d'estes actuacions.

- Entrada festera sense autorització municipal

Un veí de la localitat de Biar va presentar la queixa núm. 980762 (pàgina 556 de l'Informe del 98), on narrava que un acte fester, assaig de la tradicional entrada mora o "entradeta", s'havia convertit, segons el reclamant, en una espècie d'acte delictiu, a causa del desplegament policial que va paraitzar l'acte.

Com que la nostra Constitució proclama el dret a la reunió pacífica i lliure manifestació, vam admetre la queixa a tràmit i vam sol·licitar el preceptiu informe a l'administració. De l'estudi de l'informe remés per l'Ajuntament de Biar vam saber que no hi va haver comunicació de la realització de "l'entradeta festera" a l'Ajuntament per part de cap dels presidents de les comparses, únicament hi ha constància a l'Ajuntament d'un document firmat per 8 festers, que van congregat unes 350 persones a la via pública, sense cap observança del Reglament Oficial de

Festes de Biar, cosa que va donar origen a la intervenció dels agents de l'ordre, no en una acció contrària al dret de reunió -(legalment reconegut en l'art. 21 de la CE)-, sinó per a protegir els llocs de trànsit en què l'afluència de públic impedia la circulació de vehicles.

Traslladat l'anterior informe a l'interessat, li vam indicar que disposava d'un termini de 10 dies a fi que ens remetera nous elements que aconsellaren continuar amb la queixa. Transcorregut este termini, i com que no s'han aportat noves dades per l'interessat, vam resoldre tancar-la.

4. BÉNS

4.1. Ocupació de la via pública

La no demolició d'una estructura metàl·lica instal·lada a la via pública, al servei d'un bar, sancionada en un expedient d'infracció urbanística per l'Ajuntament d'Altea, Alacant, s'està investigant en la queixa 990287.

- Denegació de la instal·lació d'equips de megafonia i música en un acte antitaurí

L'Associació Nacional per a la Defensa dels Animals, ANDA, exposava en la queixa núm. 990938 que havien sol·licitat de l'Ajuntament d'Alacant dos permisos: un, per a la instal·lació, el dia 20 de juny i en algun racó exterior de la Plaça de Bous, d'un equip musical, i, un altre, per a circular amb un vehicle dotat de megafonia per a invitar els ciutadans a acudir a una concentració antitaurina que s'havia de celebrar davant de la mateixa plaça.

Eixa sol·licitud, deia la queixa, va ser resolta tardanament, el dia 22 de juny, i es denegaven els permisos per estar prohibida, en l'Ordenança municipal contra sorolls i vibracions, l'emissió de missatges publicitaris i anàlegs a la via pública. Esta denegació era considerada discriminatòria ja que en eixes dates, en què se celebren les Festes de Sant Joan i la fira taurina, es concedien multitud d'autoritzacions per a eixa mateixa activitat.

De la informació que ens va remetre l'Ajuntament va resultar que la resolució denegatòria va ser remesa als sol·licitants, mitjançant correu certificat amb anterioritat, i que la denegació no havia sigut excepcional ni arbitrària perquè s'ajustava a les ordenances i a la pràctica municipal. Ateses estes dades, vam acabar la nostra intervenció.

- Queixes d'anys anteriors

Pel que fa a les queixes d'anys anteriors, en el tràmit de la 980885 (p. 558 Informe 1998), sobre la denegació per l'Ajuntament d'Alacant de la instal·lació d'una taula per a arreplegar firmes contra una projectada actuació municipal, vam dirigir a l'alcalde d'Alacant la següent resolució:

“Amb relació a la queixa núm. 980885, que ens va presentar el Sr. F. H., com a portaveu de la plataforma ciutadana ‘Salvem el Benacantil’, notifiquem la recepció dels informes que ens va remetre respecte d'això.

En l'escrit de queixa referit, ens manifestava el mencionat ciutadà que els dies 24 i 25 de setembre de 1998 va sol·licitar d'eixe Ajuntament autorització per a la col·locació de dos taules de dimensions xicotetes a l'avinguda de Maisonnave, d'11 a 14 hores el dia 26 de setembre de 1998, a fi d'arreplegar firmes per a instar una consulta popular sobre la futura, però previsible instal·lació d'un palau de congressos a la muntanya Benacantil. El dia 25 de setembre va rebre la notificació al seu domicili de la següent resolució, d'ídèntica data i subscripta per vosté:

‘Denegar les peticions formulades pel Sr. F. H., en dates 24 i 25 d'este mes, núm. de registre 4110 i 41283, respectivament, en representació de ‘Salvem el Benacantil’, per a la instal·lació de taules informatives a l'avinguda de Maisonnave el pròxim dia 26 de setembre.’

El 28 de setembre següent va reiterar el Sr. H. la mencionada petició per a la col·locació de taules el dia 3 d'octubre de 1998, sense que haja rebut cap resolució ni resposta respecte d'això.

En l'informe que ens va remetre ens comunicava:

‘El motiu de la forma de denegació i no contestació de la petició formulada en esta última data, residix en l'escassa antelació amb què van ser presentats els escrits al·ludits.

L'Ordenança reguladora del preu públic per ocupació temporal de terrenys d'ús públic per a l'exercici d'activitats comercials, industrials i d'espectacles (s'hi acompanya còpia com a doc. núm. 5), subjecta a llicència tot aprofitament especial de les vies públiques (art. 6.1 en relació amb l'art. 1 h), encara que este responga a raons ‘socials, benèfiques, culturals o d'interés públic’ (art. 2 b).

L'article 6.3 de la precitada ordenança assenyala que els interessats en els aprofitaments a què es referix l'apartat h), presentaran la corresponent sol·licitud amb una antelació mínima de 30 dies a la data que es pretenga, llevat de casos excepcionals i correctament justificats.

D'allò que s'ha exposat es desprén que l'interessat no va formular les peticions d'ocupació amb l'antelació requerida, considerada mínima per a la tramitació adequada i l'emissió de la resolució municipal en la forma corresponent.’

Esta institució, segons el que disposa l'article 24 de l'Estatut d'Autonomia i l'article 1.1 de la Llei 11/1988, té com a finalitat essencial la defensa dels drets i les llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia.

Per tant, des de estes competències, analitzarem els següents aspectes respecte dels fets acreditats en este expedient de queixa.

En primer lloc, caldrà precisar si ha sigut directament afectat algun dret constitucional del ciutadà subscriptor d'esta queixa per l'actuació administrativa descrita, com podria ser, a la vista de les circumstàncies concurrents en este cas, el dret constitucional de reunió. L'article 21 de la Constitució proclama el dret de reunió en els següents termes:

‘1. Es reconeix el dret de reunió pacífica i sense armes. L'exercici d'este dret no necessitarà autorització prèvia.

2. En els casos de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions es donarà comunicació prèvia a l'autoritat, que només podrà prohibir-les quan hi haja raons fonamentades d'alteració d'ordre públic, amb perill per a persones o béns’.

El Tribunal Constitucional es referix al contingut i a l'àmbit de l'esmentat dret constitucional atenent també allò que s'ha disposat en l'article 1 de la Llei Orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del Dret de Reunió, en la seua Sentència 85/1988:

‘El dret de reunió és una manifestació col·lectiva de la llibertat d'expressió exercida a través d'una associació transitòria, i és concebut per la doctrina científica com un dret individual pel que fa als seus titulars, i col·lectiu en el seu exercici, que opera a manera de tècnica instrumental posada al servei de l'intercanvi o exposició d'idees, la defensa d'interessos o la publicitat de problemes o reivindicacions i, per tant, constituïx una via del principi democràtic participatiu, i els elements que el configuren són, segons l'opinió dominant, el subjectiu -una agrupació de persones-, el temporal -la seua duració transitòria-, el finalístic -licitud de la finalitat- i el real o objectiu -lloc de celebració-.’

I, en este sentit:

‘Són elements delimitadors o definidors del dret de reunió, entre altres, el concert de les persones que es reunisquen i la presència d'una finalitat lícita que actue com a condició externa de legitimitat del dret’ (Fon. Jur. 2n).

Però en el cas que es planteja en la present queixa, podria resultar d'aplicació allò que s'ha contingut en la precitada Sentència del Tribunal Constitucional en el seu fonament jurídic 3r:

‘Una col·lecta efectuada mitjançant la instal·lació de meses petitòries a la via pública no és considerada, en si mateixa, una reunió. En les col·lectes, que suposen

una activitat dels associats o, si és procedent, reunits, projectada cap a transeünts o tercers aliens a l'associació o reunió, no concorren els elements del concepte de reunió. En especial, la mera aglomeració o confluència casual de transeünts al voltant d'una mesa petidora manca de l'element subjectiu de tota reunió, que consistix, segons es diu en el concert mutu per a concórrer, en el fet de saber-se participants en una reunió'.

Per tant, des de la vinculant interpretació que el Tribunal Constitucional realitza de l'article 21 de la Constitució i, en concret, atesa la consideració respecte d'això que es conté en la indicada sentència sobre fets anàlegs als exposats en esta queixa, pareix que estos no podrien reconduir-se al fet que quedara afectat el dret constitucional expressat en este cas.

Tenint en compte les consideracions precedents, ens centrarem en l'anàlisi de l'actuació municipal substanciada en la present queixa, tot atenent l'àmbit competencial d'esta institució.

Resulten de constatar dos circumstàncies rellevants respecte d'això:

Que la transcrita Resolució, de data 25 de setembre de 1998, no conté cap motivació, ni règim de recursos aplicables en la seua notificació. També, que la petició presentada en eixe Ajuntament, el 28 de setembre de 1998, no es va resoldre.

En relació amb la primera circumstància, disposa l'article 54.1-a) de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú:

‘Seran motivats, amb succinta referència de fets i fonaments de dret:

a) Els actes que limiten drets subjectius o interessos legítims.’

Entenem que l'esmentat precepte és una conseqüència del principi contingut en l'article 9.3 de la Constitució, pel que fa a garantir la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics i, en conseqüència, les potestats discrecionals administratives han d'exercir-se motivant correctament les circumstàncies que es valoren per l'òrgan competent -per a no convertir-se en arbitràries-. Convé no oblidar que el Tribunal Constitucional, en la seua Sentència 27/1989, considera essencial la motivació dels actes administratius en els termes següents:

‘L'absència de motivació i fonamentació impedit la justa valoració i el control material o de fons... d'ací que estos requisits hagen de considerar-se essencials i no sols de forma’.

D'un altre costat, l'article 58 de la citada Llei 30/1992 establix els requisits ineludibles que ha de contindre la notificació dels actes administratius, contemplant-se entre ells ‘l'expressió dels recursos que siguen procedents’, ja que la seua inobservança podria lesionar les garanties dels ciutadans previstes en l'article

24 de la Constitució, pel que fa al dret constitucional d'accedir a la jurisdicció competent i l'adequada protecció de l'exercici del dret de defensa dels ciutadans en la via administrativa.

Quant a l'absència de resolució respecte de la petició formulada el 28 de setembre referit, el deure de dictar resolució expressa per l'administració competent respecte de les sol·licituds i peticions formulades pels ciutadans es conté en els articles 42 i 89.4 de la Llei 30/1992, que serien conseqüència de l'aplicació del principi constitucional de seguretat jurídica proclamat en l'article 9.3 de la Constitució. Per tant, la falta de motivació de l'esmentada resolució i l'absència del règim de recursos pertinent en la seua notificació, com també la no resolució de la petició formulada amb posterioritat al mencionat acte municipal, no resultarien respectuoses amb el règim jurídic exposat.

En conseqüència, la justificació d'allò que s'ha actuat per eixa Regidoria en este cas, que consta en l'informe municipal transcrit anteriorment, no resulta legalment admissible, com hem analitzat, i, fins i tot, l'ordenança municipal que pretén aplicar-se ara a les peticions en qüestió tampoc no resulta, tal aplicació, convenientment motivada, ja que es tracta d'una 'ordenança reguladora del preu públic per ocupació temporal de terrenys d'ús públic per a l'exercici d'activitats comercials, industrials i d'espectacles'. I en tot cas, no consta en l'al·ludida resolució que l'aplicació de la mencionada norma municipal siga el motiu de la denegació de les peticions en qüestió, atés que es denega de pla allò que s'ha sol·licitat sense cap justificació ni motiu.

Davant de tot això que s'ha exposat, i en virtut del que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora d'esta institució, li recordem el deure de respectar les garanties i els drets dels ciutadans, exigibles per la legislació de procediment administratiu en la producció i notificació de les resolucions d'eixa Regidoria, tenint present que la seua aplicació comporta el respecte d'essencials principis i, inclús, drets constitucionals.

Cosa que se li comunica perquè, de conformitat amb allò que s'ha disposat en l'article citat de la Llei 11/1988, ens remeta informe en el termini d'un mes sobre si accepta les expressades recomanacions.”

L'Ajuntament va manifestar la seua acceptació del nostre recordatori i es va comprometre a resoldre les sol·licituds que en el futur es formularan amb la màxima celeritat i de la forma que li vam recordar.

4.2. Delimitació i recuperació del domini públic

- Ocupació de finques particulars per ajuntaments

L'ocupació, sense cap tràmit anterior, de 185 metres quadrats de terreny

propietat d'un veí de Gata de Gorgos, per l'Ajuntament de Xàbia, es va investigar en la queixa 990093.

Després de la corresponent investigació vam conèixer que l'ocupació era a causa de les obres d'ampliació del vial d'accés a l'abocador de residus. Després de la nostra intervenció es va activar l'actuació municipal necessària per a la formalització i el pagament de l'ocupació.

L'Ajuntament de San Antonio de Benagéber està sent investigat en la queixa núm. 990420. En ella vam investigar la denunciada ocupació de terreny públic al carrer Gregal (urbanització Montgano) per la tanca construïda per un particular.

Per l'Ajuntament se'ns va informar que el carrer a què es referia la queixa no figurava com a via pública en el Pla General d'Ordenació Urbana, si bé no es precisava res sobre la possible titularitat pública d'eixe terreny. Estem pendants de rebre un informe respecte d'això.

- Invasió d'una parcel·la rústica particular pel traçat d'un camí públic

L'incompliment per l'Ajuntament d'Albaida de la seua obligació de donar resposta expressa a la sol·licitud efectuada per un veí de la mencionada localitat, va donar lloc a la queixa núm. 990556.

En ella, l'interessat exposava que l'Ajuntament d'Albaida no havia donat cap resposta a les seues denúncies sobre el fet que les obres del camí anomenat de "Téjar" havien variat en la seua trajectòria, del que en principi era el pla projectat a la realitat portada a terme, i, com a conseqüència d'això, s'havia envaït la seua propietat.

Després dels esbrinaments oportuns, realitzats amb l'Ajuntament d'Albaida, vam comprovar la certesa de les al·legacions del reclamant, perquè la citada corporació local va enviar una brigada d'obres dels serveis municipals i va comprovar *in situ* com la parcel·la del promotor, a conseqüència de l'activitat realitzada per una pedrera que limitava amb el camí, havia produït un progressiu "descarnament" del camí que havia variat el seu traçat, envaint, efectivament, la propietat del promotor de la queixa.

L'Ajuntament, arran d'esta situació, va requerir per a solucionar el problema la intervenció de l'enginyer tècnic i de l'arquitecte municipal, per tal que elaboraren un informe que abordara este assumpte i posar fi a la situació denunciada.

5. RÈGIM JURÍDIC

5.1. Responsabilitat patrimonial

El silenci de l'Ajuntament d'Alcoi, que no resolvia sobre una reclamació de responsabilitat, formulada per un antic funcionari d'eixe Ajuntament, està sent investigat en la queixa 991029.

El retard de l'Ajuntament de València a resoldre sobre una reclamació de responsabilitat patrimonial, formulada per una ciutadana que va sofrir danys quan va caure a la via pública, va ser investigat en la queixa núm. 991526.

Admesa a tràmit la queixa i sol·licitat informe a la citada corporació local, se'ns va comunicar que l'expedient, després de l'impuls donat per esta institució, havia sigut reactivat i que es trobava en tràmit d'audiència al reclamant, com a pas previ a la seua resolució. L'obertura d'eixe tràmit havia sigut notificat a l'interessat.

- Danys en una finca rústica provocats per la col·locació d'un col·lector municipal

En la queixa núm. 990206, una veïna de Rótova exposava a esta institució com la construcció del col·lector d'aigües residuals del municipi li havia originat copiosos danys, al seu pas per una parcel·la rústica de la seua propietat.

Reclamada informació a l'Ajuntament de Rótova, eixa corporació local no es pronunciava respecte d'això, per la qual cosa la interessada es va dirigir davant d'esta institució i va aportar un informe, firmat per un perit agrícola, que assenyalava la relació dels danys ocasionats i el seu muntant econòmic.

Així, la col·locació del col·lector d'aigües residuals havia suposat, segons aquell tècnic, que s'arrancaren 23 tarongers, que s'hagueren d'eliminar soques i branques de planta de la parcel·la i que s'haguera hagut de reconstruir els cavallons, com també anivellar la zona afectada per a poder regar.

Admesa la queixa, hem realitzat quatre requeriments a l'Ajuntament de Rótova en sol·licitud d'informació, sense obtindre cap resposta; per això, l'últim d'estos requeriments va comunicar a la citada administració que la falta de resposta a este donaria lloc a l'aplicació de les conseqüències previstes en l'article 24 de la Llei 11/1988.

- Retard en el pagament de la quantitat fixada en expedient de responsabilitat patrimonial per la Diputació de València

Les obres d'eixamplament i de condicionament efectuades per la Diputació

Provincial de València a la carretera V-V-1097 l'any 1998, i que van afectar una parcel·la al terme municipal d'Algemesí, van donar lloc a la presentació de la queixa núm. 990417.

En l'esmentada reclamació, l'interessat manifestava a esta institució que la quantitat determinada en la Resolució dictada el 21 d'abril de 1999 per la Secció d'Administració de l'Àrea de Carreteres de la Diputació de València, no li havia sigut abonada i que, a més a més, no estava d'acord amb el muntant avaluat.

Respecte d'això, vam informar l'interessat que esta institució impulsaria el pagament de la quantia sobre la qual no hi havia disconformitat, però que no formava part de les nostres funcions, resoldre sobre la correcta valoració dels béns expropiats.

Respecte del primer concepte, falta de pagament de la quantitat sobre la qual no existia discussió, la Diputació ens va comunicar l'acord de pagar al reclamant, a càrrec de la partida 601/511.11/226.09 del pressupost de 1999, la suma que es devia, amb la qual cosa vam donar per tancada la queixa i li ho vam comunicar a l'interessat.

5.2. Padró municipal

A banda de la greu queixa formulada contra l'actuació de l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant per la seua actitud contrària a l'empadronament dels immigrants residents en un barri d'eixa localitat, l'única queixa que s'ha rebut enguany referent a eixe servei municipal, la núm. 991251, no va poder ser admesa a tràmit.

La queixa es referia a la negativa de l'Ajuntament de Santa Pola, Alacant, a empadronar el seu autor com a resident en un apartament dels que constituïen un apartahotel. Vam informar el promotor de la queixa que creiem que era correcta l'actuació municipal, ja que el condicionament urbanístic, i de l'administració de turisme, de l'edifici on tenia la seua propietat implicava la imposició de la servitud d'haver d'utilitzar-lo com a hotel i no com a residència. Obligació que es presumia coneguda pels propietaris en constar en el Registre de la Propietat.

5.3. Contractació

La tardança a tornar als adjudicataris d'un contracte de serveis celebrat amb l'Ajuntament de Guardamar del Segura, la garantia definitiva que el fiançava, es va investigar en la queixa núm. 991181.

De la nostra investigació va resultar que el retard era produït, al seu torn, pel retard dels contractistes a presentar l'inventari dels béns municipals entregats. Inventari que es requeria com a condició per al compliment del contracte.

Amb el núm. 990184 va ser registrada la queixa interposada per un veí d'Alzira, gerent de l'empresa concessionària del "tatami" municipal, on denunciava que, juntament amb eixa activitat esportiva, s'estaven utilitzant les mateixes dependències per a unes altres com ara "Expressió Corporal" i "Climateri", sense que cap dels encarregats d'estes pagara la seua part proporcional en concepte d'arreglada de fems. Les denúncies que havia presentat davant de l'Ajuntament no havien obtingut resposta.

L'informe remés per l'administració adjuntava documentalment un contracte que adverava que la taxa d'arreglada de fems era girada a qui li va ser atorgat en concessió administrativa el local municipal d'esports, és a dir, al promotor de la queixa; sent les altres dos activitats que s'hi realitzaven alienes al clausulat administratiu del contracte particular firmat per l'Ajuntament d'Alzira i el promotor de la queixa.

Per tot això, vam tancar la queixa ja que la neteja del local havia sigut assumida com a part del contracte pel concessionari del tatami i l'actuació administrativa havia sigut correcta, i perquè, a més a més, el silenci administratiu denunciat havia cessat, segons va acreditar l'administració amb la notificació de la resolució en què es va desestimar la sol·licitud del reclamant.

- Demora en la realització de pagaments

El propietari d'un taller mecànic d'Alquerías del Niño Perdido va promoure la queixa núm. 990400, arran de l'impagat, per part de l'Ajuntament de la citada localitat, de les factures remeses pel taller, conseqüència de les reparacions efectuades als vehicles del parc mòbil de l'Ajuntament.

Admesa la queixa a tràmit, i una vegada que vam iniciar la nostra intervenció, el promotor de la queixa ens va comunicar que havia arribat a un acord econòmic amb la corporació local, i ens va sol·licitar que l'acabàrem.

5.4. Dret d'accés a arxius i registres públics

L'Ajuntament de Beniarres va negar l'accés als seus arxius a un ciutadà després d'haver-li liquidat l'impost d'obres i construccions, accés que únicament tenia com a finalitat adreçar la seua situació en relació a uns altres ciutadans en idèntiques circumstàncies que el promotor.

Tal com vam exposar en l'Informe de l'any passat (pàgina 568), vam admetre la queixa a tràmit, però l'Alcaldia va denegar l'accés pretés, en virtut de la protecció al dret a la intimitat d'uns altres ciutadans.

Respecte d'això, vam dirigir la recomanació que transcrivim a continuació, que va ser admesa per l'Ajuntament i portada a terme el 9 de setembre de 1999, data en què l'interessat es va personar als arxius municipals i va examinar el llibre d'obres.

La resolució deia així:

“... Estos argumentos (dret a la intimitat) resulten a esta institución faltats de virtualitat i no podem sinó considerar-los inacceptables, ja que les dades incloses en els expedients de llicències municipals o d'exacció de l'ICO no es troben entre aquelles que es consideren íntimes i especialment protegides.

En qualsevol cas, per part del promotor de la queixa, no és este el tipus de detalls personals que sol·licita, sinó la comprovació de l'exacció de l'ICO en casos semblants al seu, si se li aplica a ell amb els mateixos criteris que a la resta dels contribuents. És a dir, que el propòsit amb què el promotor es va dirigir a la corporació local era comprovar valoracions i impostos meritats per construccions d'habitatges al municipi, negant-se-li la informació sol·licitada i al·legant-se-li, al seu torn, el contingut confidencial d'allò que s'ha sol·licitat, quan l'objecte de la seua petició no era un altre que confirmar la veracitat i el principi de valoració objectiva en què es basa este tipus d'actuacions administratives, sol·licitant per a això el dret constitucionalment atorgat (article 105.b, CE) d'accés a arxius i registres administratius.

Entre les matèries excloses del dret d'accés a arxius i registres administratius, no es troben les que sa senyoria denega al Sr. C. G. F., sent-ne les excloses: la defensa i seguretat de l'estat, l'esbrinament dels delictes i la intimitat de les persones, entés com a tal el dret fonamental a la intimitat personal i familiar, arreplegat en l'article 18.1 de la nostra Constitució, que mereixen el secret per estar relacionats amb les més estretes vinculacions entre la dignitat i l'honor de la persona, com a ésser humà, i l'administració, com a ens que tutela i protegix intromissions estranyes a esta especial relació administració-administrat. La constància en els expedients de dades estrictament nominatives de persones sense incloure unes altres que pertanyen a la seua intimitat, no és causa per a denegar el dret d'accés al ciutadà amb interès legítim i directe, com sembla ser el del promotor d'esta queixa, en reconèixer expressament este dret l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, d'Administracions Públiques i del Procediment Administratiu, en la redacció donada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Sobre cap d'estos aspectes sembla que hi haja raons que justifiquen la negació a l'accés sol·licitat, per la qual cosa haurà d'atorgar al ciutadà el dret a constatar de forma explícita que l'administració actua amb submissió plena a la llei i al dret, principi general determinat constitucionalment també en l'article 103.1 de la nostra carta magna.

A més a més, el principi de transparència en l'actuació administrativa està vigent en el nostre ordenament per ser consubstancial al mateix sistema democràtic que regix al nostre país a partir del 1978, tot enllaçant-se des de llavors amb el dret

fonamental a la participació en assumptes públics (art. 32.2 CE), el dret a rebre lliurement informació veraç (art. 20 CE) i el principi de participació a què al·ludix genèricament l'article 9.2 de la CE.

La justificació d'este principi en el nostre ordre constitucional deriva com a conseqüència necessària del principi de control ple de l'actuació administrativa. En este sentit, volem recordar a eixe Ajuntament que el Tribunal Constitucional ho ha reconegut així en diverses sentències, STC de 2 de febrer de 1981; 16/1982, de 28 d'abril, i 101/84, de 8 de novembre, entre altres.

La mateixa Llei de Bases de Règim Local arreplega de forma expressa en el seu article 18.1.e, el dret dels veïns a ser informats, després de la petició raonada (com en este cas), i l'exercici del dret a dirigir sol·licituds a l'administració municipal en relació a tots els expedients i la documentació municipal, d'acord amb el que preveu l'art. 105 de la Constitució Espanyola.

El silenci que les administracions, de vegades, mantenen davant de les sol·licituds que els ciutadans els dirigixen, és una pràctica prohibida per les normes i contrària a la definició constitucional de la relació jurídica pública, en què el ciutadà que sol·licita, exigix, reclama o recorre a l'administració, és una figura activa que posseeix vertaders drets subjectius exigibles enfront d'esta, drets entre els quals es troba ser tractat amb respecte i deferència per les autoritats i els funcionaris, que hauran de facilitar-li l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions, així com obtindre resposta a les seues sol·licituds i recursos (arts. 35.i i 40 LRJAP).

D'esta forma, com que està reconegut el dret ciutadà a un funcionament regular de les administracions públiques, i és una obligació legal dels ajuntaments donar resposta, en els terminis i la forma establits, a les sol·licituds que formulen els interessats, i com que no s'ha negat o justificat la passivitat municipal denunciada, considerem que l'actuació municipal que investiguem pot vulnerar el dret que la Constitució, en els seus articles 9 i 103, reconeix als ciutadans a un funcionament regular i de conformitat amb el dret de les administracions públiques.

A la vista de això, segons el que s'ha previst per l'article 29 de la Llei del Síndic de Greuges, formulem la següent recomanació a la Sra. alcaldessa presidenta de l'Ajuntament de Beniarrés: que es facilite la informació sol·licitada pel promotor relativa a les dades que conté el Llibre de Registre de Llicències d'Obra, mentre no tinguen la condició de confidencials, en virtut del principi consagrat en l'article 105.b) de la Constitució, regulat amb caràcter general en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.”

5.5. Associacions de veïns

L'associació de veïns del barri Los Ángeles-Altozano, d'Alacant, va presentar

la queixa núm. 990949, en què denunciava les seues diferències sobre la forma i validesa de l'elecció del secretari d'eixa associació. De l'estudi de la queixa vam deduir que no s'havia produït cap actuació pública susceptible de la nostra intervenció.

5.6. Tancament de queixes d'anys anteriors

En el nostre Informe anterior (pàgina 570) donàvem notícia del desenvolupament de la queixa núm. 980851, relativa a la reclamació interposada per l'Associació d'Usuaris de Ràdio Pego, que havien sol·licitat un programa radiofònic i que no se'ls va concedir, per la qual cosa es van dirigir a l'Ajuntament per a exposar-li que, a pesar que les raons d'emissió d'este programa no eren un simple capritx dels associats, sinó una necessitat informativa d'interés general per a tota la població, els havia sigut denegat.

L'Ajuntament de Pego, per la seua banda, va desoir tant la referida associació com esta institució. Vam requerir el seu alcalde en quatre ocasions perquè donara resposta a la nostra Resolució, de data 8 de febrer de 1999, en què recomanàvem que es resolguera, i es notificara als interessats, l'expedient obert pels promotors d'esta queixa, sense que s'hi donara cap resposta.

5.7. Queixes formulades per autoritats locals

De nou, un any més, regidors que formen part d'ajuntaments valencians s'han dirigit a esta institució per a sol·licitar la nostra intervenció davant d'actuacions dels seus mateixos ajuntaments considerades irregulars i lesives.

Com ordena la nostra llei, hem hagut d'informar estos regidors de la nostra impossibilitat d'admetre queixes de les autoritats sobre assumptes de la seua competència, actuació prohibida en l'article 10.2 de la Llei del Síndic de Greuges, de 26 de desembre de 1988.

Les queixes que no han pogut ser admeses, han sigut:

991168. Formulada pel Grup Municipal a l'Ajuntament de Callosa del Segura, sobre negativa de l'alcalde a lliurar-los còpies d'expedients administratius.

991233. Formulada pel Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament del Campello, sobre negativa de l'alcalde a lliurar-los els llistats dels registres generals d'entrades i eixides i l'arqueig diari de caixa.

991266 i 991267. Formulades per regidors de l'Ajuntament de l'Alfàs del Pi i

relatives al silenci municipal davant dels recursos de reposició que van interposar contra acords d'imposició i ordenació de contribucions especials.

991260. Formulada pel Grup Municipal Socialista a l'Ajuntament d'Alcúdia de Crespins, relativa a la negativa a concedir al grup un local habilitat a l'Ajuntament.

5.8. Altres queixes

- Silenci municipal davant de l'exercici del dret de petició

Si el silenci administratiu, la no resposta a les sol·licituds i els recursos que formulen els ciutadans, és un vici lamentablement molt estés entre les administracions públiques, el silenci davant de les sol·licituds que no donen inici a un expedient administratiu i que s'efectuen en exercici del dret de petició que la Constitució garantix, és una espècie d'aquell, si cap, més estés.

Com assenyala el Tribunal Suprem, tot recordant anteriors pronunciaments del Tribunal Constitucional, el dret reconegut en l'article 29.1 de la Constitució permet als espanyols dirigir peticions als poders públics, sol·licitant gràcia o expressant súpliques o queixes, però sense que s'hi incloga el dret a obtindre resposta favorable a allò que s'ha sol·licitat, encara que sí l'obligació de l'òrgan destinatari d'exterioritzar el fet de la recepció i comunicar a l'interessat la decisió que s'adopte.

La llei reguladora del dret de petició, Llei 92/1960, de 22 de desembre, imposa en el seu article 6é.2 l'obligació de l'autoritat a qui es dirigisca la petició de notificar-ne la recepció, i l'11.3, l'obligació de, en qualsevol cas, ja siga afirmativa o negativa, comunicar a l'interessat la resolució que s'adopte.

L'existència constitucional del dret de petició i la regulació objectiva del seu exercici per la llei, ens obliga a admetre i tramitar les queixes que es referixen a actuacions públiques irrespectuoses amb ell. Així, enguany, 1999, hem admés, tot i que actualment estan en tramitació, les següents queixes:

991972. Referent al silenci de l'Ajuntament d'Alacant davant d'una sol·licitud per tal que es retiraren de la Galeria d'Alcaldes els retrats d'uns que no van ser nomenats formalment com a tals.

991974. Referent al silenci del mateix Ajuntament davant d'una sol·licitud per tal que es procedira a inaugurar formalment un passeig recentment renovat, i, la

991473. Referent al silenci d'eixa mateixa administració davant de la sol·licitud de nomenament com a fill predilecte de la ciutat d'uns ciutadans.

No van ser admeses a tràmit les dos queixes següents, les dos dirigides contra actuacions de l'Ajuntament d'Alacant.

990337. Queixa que denunciava d'electoral la carta que l'alcalde dirigia als ciutadans i que s'adjuntava al rebut de l'Impost sobre Béns Immobles tot animant al seu pagament.

991261. S'hi demanava la intervenció del Síndic davant de la possibilitat que les pel·lícules que s'exhibien, les matinades dels caps de setmana al "Centre 14", local destinat a la promoció cultural juvenil, no disposaren de la corresponent autorització de les companyies distribuïdores.

En l'escrit on vam informar el promotor d'esta queixa de la seua no admissió, donàvem compte que el Síndic de Greuges no és un tipus de fiscalia o d'inspecció general que tutela i vigila, en tot cas, el funcionament regular de les administracions; cal que l'actuació pública vulnere o pose en perill drets dels ciutadans i que estos sol·liciten la nostra ajuda.

- Possible infracció dels drets i les llibertats proclamats en el títol I de la CE

La promotora de la queixa 990584 va denunciar davant d'esta institució el deplorable greuge que patia, en aparéixer el seu nom en uns pamflets propagandístics d'una determinada formació política, on es feia referència a una malaltia infecciosa que patia.

La publicitat de la intimitat personal de la interessada va ser considerada per esta institució una infracció dels drets i les llibertats ciutadans proclamats en el títol I de la Constitució Espanyola, per la qual cosa vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de la indicada localitat de la comarca de l'Alacantí i vam donar trasllat dels fets al fiscal cap del Tribunal Superior de Justícia.

Independentment de l'argumentació exposada en el seu informe per la corporació local, la Fiscalia va incoar Diligències d'Investigació Penal amb el núm. 58/99, actualment en tràmit.

- Obertura d'expedient governatiu a Fiscalia per a l'esbrinament de fets denunciats en esta institució

Les actuacions denunciades per un veí de Paterna, promotor de la queixa núm. 990857, relatives a les lesions produïdes en el cos del reclamant pels membres

d'una empresa de seguretat, van donar lloc que esta institució posara els fets en coneixement de la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.

Per part del cap de la Fiscalia cap es va notificar immediatament la recepció de l'ofici remés, de què es va obrir l'expedient governatiu 80/99 per a l'esbrinament dels fets.

VIII

ÚS DEL VALENCIÀ

Introducció

Pel que fa a l'ús del valencià, s'han rebut en esta institució 286 queixes, si bé 260 d'elles han sigut acumulades en tres en ser el seu contingut idèntic. Algunes de les queixes han reproduït qüestions sobre les quals ja vam tindre ocasió de pronunciar-nos en anys anteriors, per la qual cosa, una vegada més, ens veiem obligats a recalcar les queixes d'aquells ciutadans valencianoparlants que continuen trobant obstacles per a relacionar-se, en valencià, amb els organismes públics, i que es veuen defraudats en l'exercici dels seus drets lingüístics, reconeguts constitucionalment i estatutàriament, i que, si bé tenen un caràcter excepcional, es referixen a l'actitud negativa de certs treballadors públics a atendre com cal els ciutadans que s'expressen en valencià.

Són aquelles queixes on s'han de distingir diverses qüestions, unes, referents al mandat contingut en la Llei Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià (dictada en desenvolupament de l'Estatut d'Autonomia, l'article 2n de la qual estableix que "El valencià és la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i, en conseqüència, tots els ciutadans tenen dret a conèixer-lo i usar-lo, oralment i per escrit, tant en les relacions privades com en les relacions d'aquells amb les instàncies públiques"); i unes altres, referides a fets puntuals, com ara les

relatives a les comunicacions escrites exclusivament en castellà per diversos organismes públics, desconeixent que el valencià, de conformitat amb l'article 7 de la citada Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de la seua administració pública, de l'administració local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenguen.

En definitiva, tot ciutadà pot utilitzar i exigir la llengua oficial de la seua elecció en les seues relacions amb l'administració pública, inclosa la instància judicial. La mateixa llei referida, en la seua disposició transitòria 1a contempla un termini de tres anys, àmpliament superat, perquè l'ús i ensenyament del valencià, pel que fa a l'administració de la Generalitat Valenciana, a l'administració local i a les entitats i institucions que en depenguen, i la resta de serveis públics a què es referisca, siguen reals i efectius. D'ací que hagen sigut constants les recomanacions del Síndic de Greuges perquè l'administració pública valenciana extreme les mesures per a minorar, fins a la seua total superació, les dificultats existents i aconseguir, per tant, la plena efectivitat del dret dels ciutadans a utilitzar el valencià en les seues relacions amb els diversos organismes públics.

I, per a fomentar l'ús normal del valencià, també des d'esta institució volem cridar l'atenció sobre uns altres aspectes de les queixes formulades pels ciutadans en la matèria que ens ocupa, i són aquells que posen de manifest la inexistència d'impresos normalitzats (bilingües) als registres civils, ja que, si bé correspon a l'estat determinar la llengua d'ús intern del registre, no per això poden obviar-se les previsions contingudes en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

I, sobre això, cal posar de manifest que la Direcció General dels Registres i del Notariat, del Ministeri de Justícia no ha previst formularis o models en les dos llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma per a cap dels expedients que es tramiten als registres civils, incomplint-se els articles del 10 al 13 de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, que estableixen la facultat dels interessats per a triar (cosa que resultarà obligatòria per a l'administració) en quina dels dos llengües s'han de redactar els expedients que els concernixen.

Per això, es fa necessari implantar l'ús del valencià en les actuacions del Registre Civil i fomentar, de conformitat amb la disposició transitòria 1a del paràgraf segon de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, acords entre la Generalitat Valenciana i el Consell General del Poder Judicial, quant a l'ús del valencià en les activitats encomanades a l'administració de justícia.

Finalment, destacar, igual que en exercicis anteriors, les queixes en què els seus promotors demanen la mediació del Síndic de Greuges perquè l'administració pública i, concretament, l'administració educativa, extreme les seues funcions de protecció i difusió de la nostra llengua, adoptant totes les mesures organitzatives que siguen necessàries perquè els alumnes que realitzen programes d'educació bilingüe puguin tindre mestres amb el nivell de valencià suficient, i perquè el seu dret a rebre l'ensenyament en esta llengua siga efectiu i, al final del cicle educatiu, puguin utilitzar oralment i per escrit el valencià en igualtat amb el castellà, sense

que la falta de mitjans materials i humans siga motiu per a retardar la plena normalització lingüística.

En el present capítol, donem compte, així mateix, de diversos escrits de queixa que, per diferents causes, no van poder ser admesos a tràmit.

1.- ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT I ENTITATS QUE EN DEPENDEN

1.1. Actitud negativa relativa a l'atenció a ciutadans que empren el valencià

En la queixa núm. 980228, la seua autora referia que el dissabte 8 de novembre, va anar al Servei d'Urgències del Centre de Salut de la Vila Joiosa, on la va atendre la Dra. M., i, en començar a exposar a la citada doctora el que li passava, va ser interrompuda per esta en un to brusc, dient-li: “*¡Oye, niña! ¿Yo no te estoy hablando en castellano?*” Esta resposta la va sorprendre perquè a la Vila Joiosa es parla normalment en valencià, ja que és un municipi de predomini lingüístic d'esta llengua, i després va continuar dient-li amb el mateix to “*¿A que no te atiando y te vas al hospital?*” Finalment, va haver d'anar-se'n sense ser atesa, ja que la doctora es va negar a assistir-la per parlar en valencià.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació sobre els fets referits al director del Centre de Salut mencionat. Com que no vam obtindre cap resposta, a pesar de ser requerit en dos ocasions, ens vam dirigir al director general d'Atenció Primària i Farmàcia, des d'on se'ns va informar de les actuacions realitzades per la Inspecció Mèdica, com també de l'escrit dirigit a l'autora de la queixa on li pregaven que acceptara les seues disculpes i li comunicaven que, sobre la base del seu escrit i de la investigació oberta, s'havien pres les mesures oportunes perquè els fets ocorreguts no es tornaren a repetir. Així mateix, agraïen el seu interès per millorar el nivell d'assistència.

Tot això va ser comunicat a la promotora de la queixa i també el seu tancament, basant-nos en les accions realitzades per l'administració per a aclarir els fets i qualificar-los.

1.2. Impresos, formularis, models oficials, rètols i topònims

En la tramitació de la queixa núm. 990199, actualment en curs, vam poder constatar que la Direcció General dels Registres i del Notariat, del Ministeri de Justícia, no havia previst formularis o models en les dos llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma per a cap dels expedients que es tramiten als registres civils, incomplint-se així els articles 10 a 13 de la Llei d'Ús i Ensenyament del

Valencià, que establixen la facultat dels interessats per a triar (cosa que resultarà obligatòria per a l'administració) en quina de les dos llengües oficials s'han de redactar els expedients que els concernixen.

En el fons de la queixa de referència subjau la imperiosa necessitat d'implantar l'ús del valencià en les actuacions del Registre Civil, fomentant, de conformitat amb la disposició transitòria 1a, paràgraf segon, de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, acords del Consell de la Generalitat Valenciana amb el Consell General del Poder Judicial, quant a l'ús del valencià en les activitats encomanades a l'administració de justícia.

En la queixa núm. 990290, formulada per un veí de Benidorm, se'ns feia saber que, en anar a formalitzar al Registre Civil la inscripció de naixement de la seua filla, va demanar l'imprés normalitzat (bilingüe) en valencià, que el funcionari encarregat de l'oficina pública corresponent a l'esmentada localitat li va respondre que havia d'emplenar l'imprés en castellà, i que aquell va procedir paral·lelament a ratllar tot allò que havia redactat en valencià.

En arreplegar el Llibre de Família, va comprovar que la seua filla havia sigut inscrita sense la "i" inserida entre els dos cognoms i amb el nom en castellà, cosa que contravenia els desitjos dels seus progenitors.

Posteriorment, vam procedir al tancament de la queixa, atés que vam poder comprovar que en el certificat literal de naixement de la xiqueta apareixia el seu nom i cognoms segons allò que havien interessat els seus pares i la legislació vigent respecte d'això, ja que, de conformitat amb la circular d'1 de març de 1984, dictada en desenvolupament de l'article 26 del Reglament del Registre Civil, el castellà és la llengua d'ús a la citada oficina pública, excepte el lliurament dels certificats literals.

En el mateix sentit, es va pronunciar el Tribunal Constitucional en considerar que "atés el caràcter del Registre Civil, no és contrari a la Constitució que els assentaments que s'hi practiquen, llevat del nom i els cognoms dels interessats, han de ser redactats en castellà, sense perjuí d'obtindre els certificats dels citats assentaments en qualsevol de les llengües oficials."

En la queixa ressenyada es posa de manifest la qüestió sobre si la mencionada normativa vulnera els drets lingüístics dels ciutadans, ja que, si bé correspon a l'estat determinar la llengua d'ús intern del Registre, no per això poden obviar-se les previsions contingudes en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

Per la Secció Sindical de CCOO de la Conselleria de Benestar Social, a Castelló, es va presentar la queixa núm. 991149, en què es denunciava que en eixa Conselleria, durant els mesos de juny i juliol i amb motiu d'un es de reforma de la seu de la Direcció Territorial de Castelló, la retolació es va escriure íntegrament en castellà.

Es va admetre la queixa i es va sol·licitar de la Conselleria de Benestar Social, Direcció Territorial de Castelló, un informe per a adverar els fets i si hi havia alguna previsió perquè la retolació fóra en bilingüe.

L'administració ens va remetre un informe d'on va resultar que, efectivament, la retolació s'havia instal·lat en castellà a causa d'un error que es comprometien a esmenar, ja que encara no havien acabat les obres de reforma, ni la ubicació definitiva dels diferents departaments.

Com que els promotors de la queixa no van al·legar cap altra circumstància que contradiguera l'anterior informe, vam donar per acabada la nostra investigació.

El Sr. V. R. es va dirigir a esta institució, en la queixa núm. 990200, per a enviar-nos còpia de l'escrit dirigit al conseller de Cultura, Educació i Ciència, en la mateixa data, sobre la possible discriminació lingüística en els fets ocorreguts al CP Vicent Tena, de Xàbia, per no repartir a les famílies del centre una informació en valencià. No vam poder admetre-la per no haver transcorregut un temps prudencial perquè l'administració hi donara una resposta. No obstant això, li vam comunicar que si no tinguera resposta, o que si esta no fóra satisfactòria, podria dirigir-se de nou a esta institució.

1.3. Tractament i ús del valencià en emissora de Ràdio 80

En la queixa núm. 990072, la presidenta de la Coordinadora de la Vall d'Albaida per a la Defensa de l'Ús del Valencià donava compte del fet que l'emissora M.80, abans Ràdio Xàtiva, realitzava la seua emissió amb una programació merament simbòlica en valencià.

Després de ser admesa a tràmit, vam interessar de la Conselleria de Presidència, i concretament de la Direcció General de Comunicació, informació suficient en relació amb la situació administrativa de la citada emissora i, si era procedent, que ens foren concretades les mesures adoptades per l'administració per tal que el valencià hi tinguera una adequada presència, de conformitat amb el que preceptua l'article 25 de la Llei Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, i segons preconitza el Decret 40/1989, de 13 de març, sobre procediment en concessió d'emissores en ones mètriques amb modulació de freqüència.

El detallat estudi de la informació que ens va ser facilitada ens va permetre resoldre l'expedient, perquè se'n despenia l'absoluta normalitat administrativa de la citada emissora, i perquè, d'una altra banda, vam poder comprovar que l'emissora M.80-Ontinyent emet una programació del tipus ràdio-fórmula, única ràdio-fórmula mixta, és a dir, que, a més de música, emet notícies íntegrament en valencià a hores de màxima audiència (de les 10 del matí a les 20 hores).

La Direcció General de Comunicació, com a documentació complementària al seu dictamen, ens donava trasllat, així mateix, de la graella de programació presentada per la concessionària Ràdio Sureste.

En definitiva, i atés que, d'una altra banda, la promotora de la queixa no va formular al·legacions respecte d'això i com que no vam trobar una actuació pública lesiva als drets lingüístics d'aquella, vam procedir al tancament i a l'arxiu de les investigacions iniciades sobre això.

1.4. Dret a rebre les notificacions en la llengua oficial elegida per l'interessat

El promotor de la queixa núm. 990087 hi exposava dos qüestions clarament diferenciades però referides les dos a vulneracions dels seus drets lingüístics. En primer lloc que, al mes de març de 1998, la Conselleria d'Economia i Hisenda li va obrir expedient referent a la liquidació de l'Impost de Transmissions Patrimonials. En esta primera carta no s'utilitzava el valencià, ni en l'imprés ni en el text referent al seu expedient; posteriorment, va formular recurs de reposició en què va utilitzar el valencià, elegint així la llengua de relació amb l'administració, si més no en este cas. Finalment, la Conselleria va tancar l'expedient amb una comunicació en què tampoc no s'utilitzava el valencià.

En segon lloc, exposava que, en una ocasió, per ser donant de sang, va rebre el resultat d'un control analític posterior a una donació. Com que no estava redactat en valencià, va escriure una carta al cap del Servei d'Hemodonació, que era qui firmava la carta, fent esment al fet que, en posteriors escrits, li enviaren les comunicacions en valencià. D'esta carta no va rebre cap resposta i en successives comunicacions tampoc no se li va fer cas a la seua demanda.

Vam donar trasllat d'estos fets a les administracions competents, directors territorials de les conselleries d'Economia, Hisenda i Administració Pública i de Sanitat de València, respectivament, els quals ens van informar: en el cas de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Administració Pública, que els impresos oficials utilitzats per esta Conselleria estaven redactats de forma bilingüe, d'acord amb el que preceptua l'article 30 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, al qual remet tàcitament l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, que desenvolupen els principis constitucionals i estatutaris i que, així mateix, consagren l'oficialitat de l'idioma valencià al territori de la nostra Comunitat. Amb referència als escrits dirigits als ciutadans, eixa Conselleria, en compliment del que preceptua l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, els redacta en la llengua cooficial de la Comunitat que ells hagen elegit. No obstant això, de vegades i a causa del gran nombre d'expedients que es tramiten en els Serveis Territorials, es produïxen errors que l'administració lamenta i tracta de corregir.

El Centre de Transfusió de la Conselleria de Sanitat ens va comunicar que en eixe organisme no hi havia constància de la recepció de la carta a què es referia el Sr. E. i que afirmava que havia dirigit al cap del Servei d'Hemodonació, en què feia esment al fet que les comunicacions posteriors li les enviaren en valencià, així mateix, s'havia corregit la dada de l'idioma en la base de dades del Servei d'Hemodonació per tal que, d'ara endavant, el Sr. E. poguera rebre els seus controls analítics en valencià.

A la vista d'esta informació es va procedir a tancar l'expedient, ja que no es va deduir l'existència de cap actuació pública que vulnerara els seus drets constitucionals.

1.5. Educació en valencià

A la queixa núm. 991273 es van acumular les de setanta-sis pares d'alumnes del CP "Bec de l'Àguila", de Sant Vicent del Raspeig. Estos dubtaven que l'administració educativa complira el mandat contingut en el Decret 70/1989, d'Ús i Ensenyament del Valencià en l'àmbit de l'ensenyament no universitari, de garantir l'ensenyament en valencià i, si és procedent, el compliment del projecte d'escolarització en valencià.

Estes queixes expressaven fonamentalment que el col·legi tenia professorat sense els coneixements lingüístics suficients en valencià, la qual cosa provocava una situació de discriminació als alumnes que havien elegit lliurement programes d'escolarització en eixa llengua. Els pares i mares d'alumnes de línia en valencià i/o d'immersió ens van traslladar, en definitiva, la seua preocupació per la vulneració del dret a l'educació dels alumnes, proclamat en l'article 27 de la Constitució Espanyola, i el respecte, la protecció i la promoció del valencià consagrats en els articles 3r de la norma suprema i 7é de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

Esta institució ja ha formulat diversos suggeriments i recomanacions a la Direcció General de Personal, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, perquè s'adopten les mesures necessàries per a garantir que l'aplicació efectiva dels programes del valencià o d'immersió lingüística estiguen a càrrec de professors amb la capacitat suficient. En conseqüència, es va admetre la queixa i es va traslladar, de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la Llei del Síndic de Greuges, a la citada Direcció perquè emetera el corresponent informe, tot indicant si els programes d'educació bilingüe, ja siguen programes en valencià o d'immersió lingüística, estan a càrrec de professors amb la capacitat suficient i, les mesures ordinàries i extraordinàries adoptades per l'administració educativa per a garantir l'aplicació efectiva dels programes d'educació bilingüe en tots els centres educatius.

Idèntica queixa ens exposaven els promotors de les queixes assenyalades amb els números compresos entre el 991366 i el 991413, ambdós inclosos, formulades per

quaranta-cinc ciutadans, en què ens donaven compte que al CP “Miguel Hernández”, de València, el professorat no tenia coneixements suficients de valencià.

Demanaven els promotors d'estes queixes la mediació del Síndic de Greuges per tal que l'administració pública extreme les seues funcions de protecció i difusió de la nostra llengua, i que s'adopten totes les mesures organitzatives que siguen necessàries perquè els alumnes que realitzen qualsevol dels programes d'educació bilingüe, inclosos els d'ensenyament en valencià o d'immersió lingüística, puguen tindre mestres amb el nivell de valencià suficient per tal que el seu dret a rebre l'ensenyament en esta llengua siga efectiu, de manera que puguen complir-se les previsions contingudes en l'article 19, de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, quant a la capacitació dels alumnes, al final del cicle educatiu, per a utilitzar oralment i per escrit el valencià en igualtat amb el castellà.

En les dos queixes estem a l'espera de rebre l'informe de l'administració.

1.6. Altres aspectes de l'ús del valencià per l'administració

El Sr. J. L. en la queixa núm. 990902, ens manifestava que per escrit va sol·licitar a l'Institut Josep Iborra, de Benissa, on estava matriculada la seua filla A., que qualsevol notificació li fóra facilitada en forma bilingüe i que, si ho feien en una sola llengua, fóra en castellà; sol·licitud que no va ser atesa. Per això, entenia que esta actitud de l'Institut vulnerava el seu dret a expressar-se en qualsevol de les llengües oficials.

Admesa a tràmit la queixa va ser sol·licitada informació a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Ciència d'Alacant, qui ens va comunicar que, després de l'informe de la Inspecció Educativa i de la directora de l'Institut, va poder constatar-se, amb els documents que hi adjuntaven, que els escrits remesos a l'autor de la queixa es feien de forma bilingüe, per la qual cosa, una vegada que en vam donar trasllat al promotor i que no va aportar fets nous que aconsellaren continuar la nostra investigació, vam donar per tancat l'expedient.

2.- ADMINISTRACIÓ LOCAL

2.1. Impresos, formularis, models oficials, retolació i ús de topònims

El Sr. A. A. va formular les queixes núm. 990892 i 990964, que van ser acumulades per tindre identitat de contingut. En elles ens comunicava que, en un expedient sancionador de trànsit incoat per l'Ajuntament d'Elx, va sol·licitar que se li notificaren les actuacions en valencià, i que, per Resolució de 21-7-99, se li va

comunicar que, com que la majoria del text no imprés era numèric i que només hi havia unes lletres en castellà, es complia el que s'ha disposat en la Llei de l'Ús i Ensenyament del Valencià.

Admesa la queixa ens vam dirigir a l'Ajuntament per a recordar-li que l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, disposa que en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part, i en aquelles en què havent-hi uns altres interessats així ho manifestaren, l'administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que trien, siga quina siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat.

De la mateixa manera, al marge de quina siga la llengua oficial emprada en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en aquella que indiquen els interessats. El legislador no distingix si és suficient un percentatge en la llengua sol·licitada per a entendre que es complix el precepte, per la qual cosa la citada interpretació és totalment artificiosa.

Per tot això, i de conformitat amb allò que s'ha disposat en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam dirigir a l'Ajuntament d'Elx la recomanació que totes les actuacions, resolucions i notificacions que realitze l'Ajuntament d'Elx observen escrupolosament la cooficialitat lingüística que regix a la nostra Comunitat Autònoma i que es facen en la llengua oficial triada per l'interessat, en virtut del que disposen la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

S'han realitzat dos requeriments a l'Ajuntament perquè ens informe sobre l'acceptació o no de l'esmentada recomanació, sense obtindre cap resposta.

Un veí de València va sol·licitar la intervenció d'esta institució en la queixa núm. 991247. Hi denunciava que va anar a empadronar les seues filles amb motiu d'un canvi de domicili. Tal com figurava en els seus DNI, entre els dos cognoms hi havia una "i" inserida, i li van dir que, per motius tècnics del programa informàtic de l'Ajuntament, no es podia inserir la "i". Considerava discriminatori que els programes informàtics de l'Ajuntament no arreplegaren les particularitats del valencià.

Admesa a tràmit, ens vam dirigir a l'Ajuntament de València que ens va informar que, segons certificat, en els cognoms corresponents a les seues filles apareixia la "i" inserida entre ambdós cognoms, per la qual cosa vam comunicar a l'interessat el tancament de l'expedient tot basant-nos en el que s'ha exposat anteriorment.

En la queixa núm. 990355, vam investigar si la *Guía de la ciudad de Valencia 1999*, amb una vigència de quatre anys, editada per l'Ajuntament de València, ho estava exclusivament en castellà.

La nostra petició d'informe a l'Ajuntament de València se centrava fonamentalment

a conèixer la realitat del que havia exposat l'autor de la queixa i, si era procedent, les previsions adoptades per la citada administració pública per a editar, de conformitat amb els mandats de la Llei de la Generalitat Valenciana sobre l'Ús i Ensenyament del Valencià, una *Guia de la ciutat de València 1999* en valencià.

El mencionat informe no ha tingut entrada en esta institució en la data en què es redacta la present Memòria, a pesar d'haver sigut reiteradament requerit, per la qual cosa, en la secció corresponent de l'Informe anual a les Corts Valencianes, donem compte de la seua actitud entorpidora de la funció d'investigació d'esta institució.

El promotor de la queixa núm. 990108 exposava que havia observat que molts senyals que la Diputació de València instal·la a les vies públiques per a informar de projectes d'obres en execució no estaven redactades en valencià, amb la qual cosa s'estava incomplint la Llei 4/1983, d'Ús i Ensenyament del Valencià, i el Decret 145/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre senyalització de vies i serveis públics, com també l'Ordre d'1 de desembre de 1993, de la Conselleria d'Educació i Ciència, que fixa el criteri general d'ús de les llengües oficials, en què s'ha de tindre en compte el predomini lingüístic establert en la mencionada Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

Hi adjuntava fotografies representatives de la situació obtingudes en zones de predomini lingüístic valencià.

La Diputació Valenciana ens va comunicar que en el Plec de condicions per a la contractació de les obres s'inclou una clàusula d'obligatorietat respecte al fet que els cartells d'obra es redacten en valencià a les zones de predomini lingüístic previstes en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià. Es va acordar, en relació amb els cartells més antics, donar instruccions als directors d'obra, i a les empreses constructores, de la mencionada obligació.

En conseqüència, i tenint en compte que s'havia obert una via de solució a la pretensió del promotor de la queixa i que este no va formular al·legacions, es va determinar el seu tancament i arxiu.

Pel Sr. J. C. es va presentar la queixa núm. 990255, on denunciava que havia pogut saber, pels diversos mitjans de comunicació, que l'Ajuntament d'Alacant es proposava instal·lar noves plaques de retolació en certs carrers de la ciutat. Indicava que hi ha carrers on s'ha instal·lat la nova retolació només en castellà. Denunciava l'esmentada situació i demanava que la instal·lació de plaques de retolació ho siga en les dos llengües en condicions d'igualtat i de simetria.

Admesa a tràmit la queixa es va sol·licitar informe a l'Ajuntament, que ens va informar sobre les deficiències en la identificació de les vies públiques en valencià i que s'havien donat les instruccions pertinents al Departament d'Estadística per tal que s'esmenaren estes deficiències i que es col·locaren, a les vies públiques indicades per l'interessat, una placa amb la seua denominació en valencià.

Vam dictar resolució en la queixa núm. 990217, en què es denunciava l'incompliment sistemàtic per l'Ajuntament de Burjassot de la legislació vigent sobre ús i ensenyament del valencià, en el sentit que totes les campanyes institucionals d'informació dirigides als veïns s'estaven realitzant exclusivament en castellà.

Després de la tramitació formal de la queixa de referència, vam formular a l'Ajuntament de Burjassot la recomanació que adaptara les seues estructures a la situació de cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia, que imposen als poders públics instal·lats al territori autonòmic i local l'obligació de conèixer i usar les dos llengües oficials, el valencià i el castellà, sense que pugua prevaldre l'una sobre l'altra, perquè en tots els casos l'exercici de la llibertat d'opció i l'eficàcia de l'elecció realitzada estiga plenament garantida, i que faça front al repte de concloure el procés de recuperació del valencià, de manera que tots els documents oficials tinguen format bilingüe, i així garantir en tot cas la plena efectivitat dels drets dels ciutadans amb independència de la seua opció lingüística.

Al tancament de la present Memòria anual a les Corts Valencianes, estem a l'espera que, de conformitat amb l'article 29 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges, l'Ajuntament de Burjassot informe sobre l'acceptació o no de la citada recomanació.

2.2. Dret a rebre les notificacions oficials en la llengua oficial elegida per la persona interessada

En la queixa núm. 990887, el seu promotor denunciava que la notificació de la liquidació de l'Impost de Béns Immobles li va ser practicada en llengua castellana, en comptes de fer-ho en valencià.

Atesos els documents aportats en la queixa, vam observar que l'administració va estimar el seu recurs i va anul·lar d'ofici les notificacions efectuades en castellà, i que va procedir a realitzar les notificacions en valencià, per la qual cosa no va ser procedent admetre a tràmit la queixa, en haver-se resolt satisfactòriament.

3. QUEIXES D'ANYS ANTERIORS

Les queixes núm. 970222, 970424, 971252, 971253 i 971256, que afectaven les universitats valencianes i on es denunciaven possibles discriminacions per motius lingüístics, ja figuraven en l'Informe de l'any 1997, p. 577, si bé amb posterioritat es va dictar, per part d'esta institució, una resolució dirigida al rector de

la Universitat Politècnica de València, formulada en els següents termes.

“1.- Recomanació: perquè totes les actuacions, resolucions i notificacions que realitze la Universitat Politècnica de València observen escrupolosament la cooficialitat lingüística que regix a la nostra Comunitat Autònoma, i que es facen en la llengua oficial elegida per l'interessat, en virtut del que disposa la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

2.- Recomanació: perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitze la Universitat Politècnica de València es redacten en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana.”

Esta resolució va ser acceptada totalment, per la qual cosa vam tancar les investigacions iniciades.

Quant a la resta d'universitats valencianes no s'observa cap vulneració de l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia, per la qual cosa, i sobre la base dels informes emesos i la falta d'al·legacions, no hi va haver cap pronunciament respecte d'això.

Es va rebre en esta institució escrit firmat pel Sr. R. F., diputat de les Corts Valencianes, que va donar lloc a la queixa núm. 981098, de què ja vam informar en la Memòria de l'any 1998, p. 596. Sol·licitava la nostra intervenció sobre la base que havia sigut aprovada, pel Ple de les Corts Valencianes, la Resolució 402/IV, on s'instava el Consell perquè prenguera les disposicions pertinents en matèria d'inspecció escolar tendents a verificar si alguns professors de Batxillerat estaven vulnerant deliberadament la legislació vigent en matèria d'ensenyament del valencià i de la cultura valenciana. Com a conseqüència d'això, s'havien rebut a les Corts Valencianes 280 escrits amb el mateix text, on els firmants, educadors o col·lectius d'educadors, reconeixien expressament que en el transcurs de la seua tasca docent estaven utilitzant la denominació "País Valencià" i afirmaven la unitat lingüística entre valencià i català. Per això, considerava que els esmentats escrits podien suposar una provocació encoberta davant de la Inspecció Educativa, un conat de desobediència i un menyspreu a les resolucions democràticament adoptades pel Ple de les Corts Valencianes, i que tot això podria lesionar el dret dels escolars a rebre una educació d'acord amb el que disposa la legislació vigent i, principalment, la Constitució Espanyola en el seu article 20.4 i l'article 27 apartat 8, com també l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana en els seus articles 1r i 7é.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació sobre els fets exposats al director general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, el qual ens va informar que, "d'acord amb la normativa vigent (títol IV de la Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de la Participació, l'Avaluació i el Govern dels Centres Docents –BOE de 21 de novembre de 1995–), les funcions de control i supervisió, des del punt de vista pedagògic i organitzatiu del funcionament dels centres educatius, tant de titularitat pública com privada, correspon a la Inspecció Educativa, així com vetlar pel compliment de les lleis, els reglaments i la resta de disposicions vigents que afecten

el sistema educatiu.

Per això, s'ha remés, des d'esta Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, a la Secretaria General de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, una nota interior en què es recorda l'obligació de la Inspecció Educativa de vetlar pel compliment de la normativa vigent i en particular pel que fa al territori i a la llengua, contemplats en els articles 3r i 7é de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana."

Vam donar trasllat del citat informe al promotor de la queixa i vam procedir al tancament de l'expedient, ja que de l'informe emés per l'administració es desprenia el seu compromís de vetlar pel compliment de la norma vigent.

En la queixa núm. 980665, es posava de manifest que la llista oficial de les vies públiques de la ciutat de València no s'adaptava als noms que figuren en les plaques de retolació viària, en no estar retolades en valencià.

No obstant acceptar les argumentacions esgrimides en l'informe emés per l'Ajuntament de València, cal ressaltar que la Llei Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, dictada en desenvolupament de l'Estatut, estableix en el seu article 2 que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i de la seua administració pública, de l'administració local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenguen, i, l'article 28 de la referida llei indica que els ens locals fomentaran l'ús del valencià en totes les activitats administratives.

En este sentit, tot allò que s'ha exposat ha de ser, no obstant això, compatible amb el més absolut respecte dels drets ciutadans propis de la cooficialitat lingüística instaurada.

En definitiva, i en compliment de la funció de defensa dels drets dels ciutadans que la llei atribueix a esta institució, cal assenyalar que si bé la limitació de mitjans humans i materials condiona inevitablement la normalització lingüística de l'ús del valencià en l'administració pública, i que l'ús de la nostra llengua encara no pot ser plenament garantit, això tampoc no eximix l'administració de donar resposta raonable als ciutadans que pretenen fer-lo efectiu i, per això, cal que s'arbitren totes les mesures que siguen necessàries perquè els drets lingüístics dels valencians siguen respectats plenament, i dotar l'administració pública valenciana dels mitjans humans i materials necessaris per tal de fer efectius els esmentats drets reconeguts constitucionalment i estatutàriament, atés que la falta de mitjans pot suposar una limitació injustificada a utilitzar el valencià.

Per tot això, i de conformitat amb l'article 30.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim, informem la persona interessada del resultat de les actuacions practicades amb motiu de la tramitació d'esta queixa, com també de la comunicació rebuda de l'Ajuntament, i vam donar per conclosa la investigació iniciada l'any 1998 (p. 601).

Vam dictar Resolució en la queixa núm. 980284 (Informe 1998, p. 599) en què recomanàvem a l'Ajuntament de Terrateig que observara escrupolosament el règim de cooficialitat instaurat per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, les previsions dels quals van ser desenvolupades per la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, aprovada per les Corts Valencianes amb el fi últim de superar la desigualtat existent entre les dos llengües oficials, i sense que siga causa justificativa de l'ús exclusiu del castellà l'argument esgrimit per la corporació municipal de l'escassetat de mitjans econòmics per a pagar traductors, ja que del que es tracta és, precisament, de recuperar la nostra llengua i, per això, és prioritari que s'arbitren totes les mesures que calguen per a fer efectius els drets lingüístics dels ciutadans de la Comunitat Valenciana. La citada resolució va ser acceptada per l'Ajuntament de Terrateig.

En l'Informe de l'any 1998, p. 603, es va fer referència a la queixa núm. 980165 en què es va formular al Sr. alcalde president de l'Ajuntament de Guardamar del Segura la recomanació que els impresos, formularis i models oficials que utilitza l'Ajuntament de Guardamar del Segura es redactaren en les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Esta recomanació va ser acceptada en tots els seus termes.

La Unitat d'Assegurament de la Conselleria de Sanitat ens va informar que havien posat a disposició dels usuaris targetes sanitàries tant en castellà com en valencià, cosa que ens va permetre procedir al tancament i a l'arxiu de la queixa núm. 981091, de què ja vam donar compte en l'Informe corresponent a l'any 1998 (p. 607).

També es va resoldre el tancament de la queixa núm. 980424, de què vam informar en la nostra anterior Memòria (p. 588), en la qual li recordàvem al seu autor les constants recomanacions formulades des d'esta institució a les diverses administracions públiques valencianes per tal que, en el marc de les seues competències, extremen les mesures necessàries per a incrementar i difondre l'ús de la nostra llengua. També esta institució considera necessari recordar a l'administració pública el deure que té de garantir que els ciutadans puguin fer ús del valencià en les seues relacions amb ella, de conformitat amb el que ha disposat l'article 7é de l'Estatut d'Autonomia i la Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, que desenvolupa la previsió estatutària que, en l'àmbit dels drets dels ciutadans estableix en el seu article 5 que l'administració adoptarà totes les mesures que siguen necessàries per a impedir la discriminació de ciutadans o d'activitats pel fet d'emprar qualsevol de les dos llengües oficials, com també per a garantir l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià, i, en el seu article 16, que les empreses de caràcter públic, com també els serveis públics, o directament dependents de l'administració, han de garantir que els seus treballadors

que tinguen relació directa amb al públic posseïsquen el coneixement suficient del valencià per a atendre amb normalitat el servei que tenen encomanat.

La Diputació Provincial d'Alacant ens va comunicar que el centre servidor d'Internet de la mencionada administració pública havia procedit a la reestructuració del disseny i contingut de la pàgina web d'Internet, i oferien també la possibilitat de trobar-la en valencià, cosa que ens va permetre procedir al tancament i arxiu de la queixa 980947, de la investigació de la qual vam donar compte en la Memòria corresponent a l'anterior exercici (p. 601).

Es va resoldre, finalment, el tancament de la queixa 980948 (p. 602) de la Memòria de l'any 1998, ja que l'Ajuntament d'Alacant va procedir a realitzar la campanya publicitària dels impostos municipals en forma bilingüe, de conformitat amb allò que s'ha preceptuat en l'article 30.4t de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, que estableix que "els impresos, formularis i models oficials que hagen d'utilitzar els poders públics de la Comunitat Valenciana hauran de redactar-se en forma bilingüe."

Paral·lelament, vam comunicar a l'autor de la queixa, qui no va formular al·legacions respecte d'això, que, quant a la modificació del seu nom en valencià, hauria d'acudir a la Gerència Territorial del Cadastre, per ser el mencionat òrgan el competent.

De la mateixa manera, vam resoldre les actuacions seguides en relació amb la queixa 980205, de què també vam donar compte en la Memòria corresponent a l'any 1998 (p. 602), si bé, com ja indicàvem en aquell moment, la institució del Síndic de Greuges està realitzant un seguiment del projecte integral de senyalització de l'Hospital General de València i la seua retolació en les dos llengües oficials a la nostra Comunitat Autònoma.

L'alcalde president de l'Ajuntament de Sagunt ens va donar trasllat de l'acord adoptat per la Comissió de Govern, en sessió ordinària celebrada el 5 de gener de 2000, en què s'acceptava la recomanació del Síndic de Greuges en relació amb la queixa núm. 980631 (p. 605).

La queixa núm. 980480, a on es van acumular les queixes núm. 980696, 980719 i 980822 (Memòria 1998, p. 599), que exposaven l'incompliment sistemàtic per l'Ajuntament de València de la legislació vigent sobre l'ús del valencià en totes les seues campanyes institucionals, continuen actualment en tràmit, en no haver tingut entrada en esta institució la informació sol·licitada insistentment a l'Ajuntament de València, cosa que donarà lloc a l'aplicació de les previsions legals pertinents.

4. QUEIXES NO ADMESES

La queixa núm. 991172 plantejava el seu desacord amb la denominació de Villanueva de Castellón, però no va poder ser admesa perquè en realitat mostrava la seua disconformitat amb la Sentència de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de la Comunitat Valenciana, dictada el 13-2-98, i esta institució no té facultats per a revisar les resolucions dictades per jutges i tribunals en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals.

A esta institució van acudir diversos ciutadans que van formular queixes i que van ser acumulades per a la seua tramitació a la núm. 990588. En elles expressaven que l'Ajuntament d'Alacant havia col·locat uns panells indicadors i informatius només en castellà.

Per a poder estudiar l'assumpte plantejat, els vam sol·licitar que ens concretaren més dades sobre els esmentats panells, com ara la seua ubicació, etc. Transcorregut el termini atorgat a l'efecte sense que ens aportaren les dades sol·licitades, es va arxivar l'expedient.

En la queixa núm. 991352, vam observar que no hi havia intervingut cap administració pública valenciana, cosa que, en definitiva i de conformitat amb la llei reguladora d'esta institució, ens impedia entrar a conèixer el fons de l'assumpte.

No obstant això, vam comunicar al promotor que la salvaguarda dels drets lingüístics dels valencians és un dels objectius d'esta institució i que, per això, són constants les recomanacions i els suggeriments realitzats a l'administració pública valenciana per tal que, amb un tarannà integrador, assumisca el règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia, si bé, pel que feia a la seua denúncia sobre la traducció del seu nom, per part de la Direcció del Centre de Professors de Múrcia, no podíem pronunciar-nos, ja que l'ús del valencià té com a únic i exclusiu límit l'àmbit territorial.

IX

QUEIXES RELATIVES ALS ALTRES ÀMBITS DE L'ACTUACIÓ PÚBLICA

Introducció

En este apartat donem compte de les queixes formulades en àmbits materials de l'actuació pública que no s'han inclòs en els capítols anteriors, capítols que no s'han ordenat en funció de les administracions objecte de la nostra investigació, sinó per matèries.

Tot seguit informem de la nostra actuació en 53 queixes formulades l'any 1999 i del tancament d'unes altres 13 formulades l'any 1998.

Destaquem en este Informe, en l'apartat corresponent als drets de la ciutadania estrangera, el fet que l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant continuava denegant sistemàticament el dret a l'empadronament a la població ubicada al barri "Parc Ansaldo", vulnerant la normativa aplicable respecte d'això, que només exigix una habitualitat de la residència per a poder optar a la inscripció en el padró.

També volem destacar la necessitat de protegir els menors de videojocs en què es fa apologia de la delinqüència i d'activitats sexistes i violentes. Creiem que és necessària l'adopció de polítiques que limiten la comercialització dels videojocs

que expressament enaltixen la violència, la xenofòbia o el sexisme, i, en última instància, que advertisquen expressament que no estan destinats a menors, sinó a adults, tot prohibint per tant la seua adquisició per aquells.

Finalment, destaquem ací l'actitud de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports pel que fa al tràmit dels expedients sancionadors en matèria de trànsit. La falta de motivació de les seues resolucions sancionadores, que de forma general no contenen cap resposta a les al·legacions formulades pels interessats, ni cap raó de la graduació de les sancions, a pesar d'haver sigut reiteradament exposada per esta institució, continua sent una pràctica habitual i enormement lesiva per als drets de la ciutadania.

1. OBRES PÚBLIQUES

1.1. Expropiacions

- Retard en el tràmit d'expropiació urgent

El propietari d'una parcel·la ocupada amb motiu de les obres de condicionament d'una carretera al terme d'Ibi va formular una queixa, la núm. 990100, on exposava les traves que la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports estava interposant en el tràmit de l'expedient d'expropiació, impedint-li el cobrament de la part que li corresponia.

Les dificultats eren motivades pel fet de ser la finca ocupada un bé en mà comuna i no haver-se personat en l'expedient els altres copropietaris. A pesar d'eixa absència, el promotor de la queixa reclamava el seu dret a percebre una tercera part del preu just assenyalat.

La queixa va ser admesa a tràmit i, com a resposta a la nostra sol·licitud d'informació, la Conselleria actuant ens va comunicar que s'havia arribat finalment a un acord amb l'autor de la queixa, i que se li havia pagat la part que reclamava en el preu de l'expropiació. Vam comprovar que efectivament s'havia fet el pagament i vam tancar la nostra intervenció.

- Retard en el pagament del preu

En la pàgina 567 de l'Informe de 1998, donàvem compte de la queixa núm. 981070, en què una veïna d'Orihuela denunciava que l'Ajuntament de Bigastro, a pesar de conèixer el preu just fixat pel Jurat Provincial d'Expropiació, no procedia al seu pagament.

L'Ajuntament ens va informar del reconeixement del deute i de l'existència d'una consignació pressupostària per al seu pagament, però va justificar el retard del pagament en la falta de liquiditat.

Coneguda eixa justificació, vam dirigir a l'alcalde de Bigastro una resolució en què li vam recordar que el deure municipal no es complia amb el reconeixement i la consignació del deute, sinó que era necessari l'efectiu pagament del principal que es devia i els seus interessos.

També va ser relativa al retard en el pagament dels interessos de demora, la queixa número 990207. Després de la nostra intervenció, se'ns va informar de la liquidació i el pagament als interessats de les quantitats corresponents.

- Queixes d'anys anteriors

Pel que fa a les queixes de què vam donar compte en l'Informe del passat any, on indicàvem que estaven pendents de resolució, destaquem la queixa 980736 (p. 615 Inf.98) en què vam comprovar que els terrenys que havien sigut ocupats per les obres de la inacabada línia fèrria Alacant-Alcoi continuaven sent públics, ja que mai no s'havia sol·licitat la seua repressió.

La queixa núm. 980886 (p. 619. Informe 98), promoguda per trenta-set agricultors i relativa al baix preu que se'ls oferia pels seus terrenys, va ser tancada després de comprovar que l'actuació pública no era irregular ni lesiva per als drets constitucionals dels ciutadans.

El retard de l'Ajuntament de Gavarda en la liquidació dels interessos de demora meritats en el tràmit d'un expedient d'expropiació forçosa que tenia la seua causa en la relocalització del municipi després de les inundacions del 1982, va ser investigat en la queixa núm. 980649. L'existència d'un procediment judicial respecte d'això ens va obligar a donar per acabada la nostra intervenció.

1.2. Obres públiques

Un veí de l'Alcora denunciava, en la queixa que es va registrar amb el núm. 990996, la persistent actuació de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports que consistia en la instal·lació de bandes fresades en punts perillosos de les carreteres, bandes que han de fer minvar la velocitat dels vehicles però que suposaven un greu perill per als ciclistes i que, a més a més, danyaven la carretera.

Per la citada Conselleria se'ns va informar detalladament sobre les raons i la manera com s'instal·laven les bandes. Al seu informe n'adjuntaven un altre, justificatiu d'eixes actuacions, que en el seu dia es va remetre al Defensor del Poble en haver-se plantejat davant d'esta institució i pel mateix ciutadà idèntica queixa.

El promotor de la queixa, disconforme amb l'actuació pública, va insistir en el seu contingut i ens va sol·licitar que intervinguérem perquè s'instal·laren rotondes i no bandes fresades. Estem a l'espera de rebre un informe de l'administració respecte d'això.

A l'hora de tancar este Informe, estaven en tramitació, ja que ens trobàvem pendents de rebre els informes de l'administració, dos queixes de semblant contingut, referents a danys i molèsties provocats per l'execució d'obres públiques.

La queixa núm. 990401 denunciava la construcció, a Almoradí, de la carretera d'un polígon industrial, en direcció a Algorfa, concretament en el tram comprés entre la rotonda de la variant sud d'Almoradí i la rotonda d'accés al Polígon Industrial de les Maromes, a pocs metres d'un grup de cases, cosa que constituïa un imminent perill per a estes.

La número 990976 referia que els seus autors, des de fa algun temps, estaven suportant greus i diverses molèsties com a conseqüència de les obres promogudes per la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports que s'estan executant al carrer de la Fortalesa i a la plaça del Castell al Barri de la vila de Requena. Les molèsties se centren essencialment en les enormes dificultats per a accedir a les cases, la gran quantitat de pols, soroll i presència de rates, com també els perjudis que s'estan causant als comerços ubicats en el mencionat carrer.

- Recuperació d'ofici del domini públic

Un veí de Calp va ser el promotor de la queixa núm. 990291. En la seua reclamació, l'interessat va exposar que des de 1982 ocupava, amb les corresponents llicències, 46 metres quadrats d'esplanada al port de Calp, on instal·lava una terrassa amb taules i cadires per a atendre el públic les nits d'estiu.

Al febrer de 1999, relatava la queixa, quan el reclamant es trobava de vacances, personal de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanismes i Transports, de la Generalitat valenciana, va forçar els panys de l'estructura d'alumini i vidre que cobria la terrassa i va demolir l'obra per complet, de manera que, a la tornada del període de descans, el reclamant va trobar el seu negoci desmantellat, ja que s'havia executat l'ordre d'execució d'enderrocament amb audiència de l'interessat.

Admesa la queixa, la citada Conselleria ens va indicar que la zona on tenia

instal·lada la terrassa el reclamant era de domini públic i que havia sigut cedida en virtut d'una concessió administrativa, concessió que no autoritzava el tancament de la terrassa amb una estructura metàl·lica.

En data 20 de novembre de 1998, per ordre de l'enginyer tècnic del Servei d'Explotació i Conservació de Ports, es va requerir per escrit l'interessat perquè procedira voluntàriament al desmuntatge de l'estructura metàl·lica construïda sobre el terreny concedit. Incomplint això per l'autor de la queixa, es va procedir, per part de l'administració, a portar a efecte el desmuntatge per via executiva subsidiària, tal com autoritza l'article 98 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, d'Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, en la redacció donada per la recent Llei 4/1999, de 13 de gener.

Vam donar trasllat de tot això a l'interessat i vam resoldre el tancament de la queixa, en no semblar irregular ni lesiva l'actuació pública.

2. ESTRANGERS

- Negativa a l'empadronament d'estrangers

Vam dictar resolució en la queixa núm. 980971, formulada per la Fundació "Alicante Acoge", en què s'exposava que l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant estava denegant sistemàticament el dret a l'empadronament a la població immigrant de l'anomenat barri "Parc Ansaldo".

La queixa exposava que la inscripció en el padró era de vital importància per tal que els immigrants pogueren accedir als recursos socials, sanitaris, educatius, etc. Al·legava, així mateix, que les deteriorades condicions de vida de la citada població corren el risc de fer-se cròniques i d'agreujar-se si no es procedix amb urgència a normalitzar documentalment els mencionats immigrants, i que vetar-los el dret a l'empadronament suposa, entre altres consideracions, vetar-los l'exercici dels drets més fonamentals.

Juntament amb l'escrit inicial de queixa, els seus promotors van aportar diversos certificats d'empadronament expedits per l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant en diverses dates, en els quals s'observava la vulneració de la normativa aplicable respecte d'això, ja que expressament es feia constar "la falta de documents acreditatius de la propietat", menció que consideren que no hauria de figurar en cap cas, tal com es desprén de la disposició tercera de la Resolució de 21 de juliol de 1997 (BOE 25 de juliol) sobre instruccions tècniques als ajuntaments per a l'actualització dels padrons, que estableix que l'objectiu del padró és... "deixar constància d'un fet (reflectir el domicili on residixen les persones), per la qual cosa en principi no pot resultar distorsionat pels drets que puguen o no correspondre al veí per a residir en eixe domicili (...)" i que "(...) les administracions locals no tenen

competència per a jutjar qüestions de propietat, d'arrendaments urbans o, en general, de naturalesa jurídicoprivada.”

Atés que la queixa incidia directament en l'àmbit d'actuació del Síndic de Greuges, va ser admesa a tràmit, i es va sol·licitar de l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant un informe sobre la política seguida per la corporació municipal en relació al reconeixement del dret a l'empadronament de la població immigrant ubicada al Parc Ansaldo.

Així mateix, vam interessar que ens remeteren informació suficient sobre els criteris seguits per l'Ajuntament per a denegar o concedir, si és procedent, l'esmentat dret, i les previsions adoptades per la corporació municipal per a procedir a la normalització documental de la població immigrant.

De l'informe remés respecte d'això per l'Ajuntament d'Alacant, no va ser possible obtindre cap conclusió sobre allò que s'ha interessat, per la qual cosa vam sol·licitar-ne a la corporació municipal una ampliació, ja que només se'ns manifestava que "l'Ajuntament estava portant a terme normalment totes les altes d'empadronament per al barri de Parc Ansaldo, si reunien els requisits establits en la normativa vigent a l'efecte." A la vista d'eixa incompleta resposta vam demanar-ne una ampliació.

El nou informe municipal, després de citar les normes legals i reglamentàries en què basava la seua actuació, deia el següent:

“El dret de llibertat de residència, i el correlatiu deure d'inscripció en el padró en el municipi de residència habitual, no es conculca de cap manera pel fet que l'administració -en este cas l'Ajuntament-, exigisca, a qui desitja adquirir el veïnat, que es complisquen els requisits que són exigits per la legislació invocada anteriorment, i això per tal de garantir la creació del document del padró des d'una fidedigna i actualitzada informació, atés el caràcter i els efectes públics i *erga omnes* de la inscripció en el padró.

Així doncs, l'article 59.2 del RD 2.612/1996, de 20 de desembre, faculta els ajuntaments perquè, a la vista del full del padró presentat, puguen comprovar la veracitat de les dades consignades pels veïns, exigint la presentació del DNI, la Targeta de Residència, el Llibre de Família, el títol que legitime l'ocupació de l'habitatge o uns altres documents anàlegs.

L'esmentada tasca de comprovació s'explicita molt més en l'apartat 3 -comprovació de dades- que es conté en la Resolució Annexa de 4-7-97, conjunta de la Presidència de l'Institut Nacional d'Estadística i del director general de Cooperació Territorial i que s'arreplega en la Resolució de 21 de juliol de 1997 de la Subsecretaria del Ministeri de la Presidència, concloent finalment la legislació de referència que les facultats atribuïdes a l'ajuntament en l'article 59.2 del Reglament de Població i Demarcació Territorial de les Entitats Locals, per a exigir l'aportació de documents als seus veïns, tenen com a única finalitat "comprovar la veracitat de les dades consignades" i, en conseqüència, tan prompte com el gestor municipal

adquirisca la convicció que les dades que consten en la inscripció del padró s'ajusten a la realitat, deixa d'estar facultat per a demanar al veí ulteriors justificants que acrediten aquell fet.

En definitiva, la facultat municipal de comprovació dels documents haurà d'exercir-se segons el mateix criteri d'exigir la seua aportació en la mesura en què siga necessària per a adquirir la condició de la veracitat de les dades consignades.

Per això, i coneguda la greu situació de deterioració social i els nivells de delinqüència existents al barri de Parc Ansaldo, on la major part de les seues cases són ocupades de forma il·legal, reiterada, indiscriminada i transitòria per immigrants de diferents nacionalitats i persones de raça gitana, es fa necessari un major esforç municipal en la comprovació de les dades declarades pels sol·licitants de l'empadronament a fi d'obtindre la convicció de la seua veracitat i que la llei exigix. D'ací que resulte una tasca àrdua, atesa la naturalesa del contingent de sol·licitants que, en molts casos, no disposen de la documentació, almenys suficient, ni acrediten el domicili de forma inequívoca, ja que és molt freqüent que, amb la mateixa referència domiciliària, es pretenga consignar el veïnat de diferents famílies, ni justifiquen la seua relació de parentiu i dependència familiar, donada, d'una altra banda, l'absència de dades i, en altres casos, la falta de fiabilitat de les aportades, cosa que dificulta enormement les tasques d'inscripció en el padró que, de vegades, impedit que esta es produísca per falta de dades obligatòries.

Les actuacions d'empadronament que realitza este Ajuntament, entre les quals s'inclouen, com és obvi, les de la població immigrant, de cap manera excedixen les determinacions contingudes en les normes legals a què s'ha fet esment, ja que s'ajusten a l'ordenament jurídic que li és d'aplicació."

Després de donar trasllat del precitat informe als promotors de la queixa, van formular les al·legacions que van estimar pertinents, en les quals, en síntesi, es ratificaven en l'escrit inicial de queixa i en la vulneració de les disposicions tercera i cinquena de la Resolució de 21 de juliol de 1997 per part de l'Ajuntament, en exigir als habitants de Parc Ansaldo documents acreditatius de la propietat de l'habitatge per a poder accedir al padró municipal, exigència que no té cap justificació sobre la base de la normativa vigent en matèria d'empadronament.

A la vista de tot això, i atés que el dret dels estrangers residents a Sant Joan d'Alacant podia estar sent objecte de limitacions o impediments no permesos per les lleis, vam formular una resolució en què traslladàvem a l'administració les següents consideracions:

"En l'actualitat, a ningú no se li escapa que l'immigrant il·legal que es troba a Espanya es troba davant d'un mur, pràcticament insalvable, per a regularitzar la seua situació, penjant constantment sobre ell l'espasa de l'expulsió per les autoritats administratives.

Esta realitat conduïx al fet que, inevitablement, es vegem abocats a realitzar activitats enquadrades en l'economia submergida, la mendicitat, la prostitució i, en

definitiva, a la superexplotació laboral; no tenen cobertura sanitària i farmacèutica, es troben amb insuperables dificultats per a escolaritzar els seus fills i per a accedir a beques escolars, a sol·licitar habitatges protegits, pensions, etc. És a dir, els està vedat, per la seua condició d'il·legals, l'accés a les prestacions bàsiques i necessàries.

Per això, la consecució de l'estatus de legalitat és l'única eixida a una situació que els aparta dels drets essencials de tot ésser humà i, en este context, la inscripció en el padró és un vehicle fonamental per tal que els immigrants que es troben en territori espanyol puguin aconseguir eixe estatus de legalitat.

En definitiva, per a evitar la marginació, la pobresa i l'explotació laboral i que les ja precàries condicions de vida de la població immigrant s'agreugen i es facen cròniques, és pel que es fa necessària la normalització documental d'esta població, ja que d'això depén que puguin exercir plenament els drets que la nostra Carta Magna els reconeix, com ara l'accés als recursos socials, sanitaris, educatius, laborals, d'habitatge, etc., i que, de cap manera, estan vedats als immigrants.

I, en este sentit, el fet de reconèixer el dret dels estrangers, siga quina siga la seua situació jurídica a Espanya, d'accedir al padró municipal, està present en l'actual normativa de règim local.

Actualment, les vigents disposicions sobre empadronament només exigixen una habitualitat de la residència per a poder optar a la inscripció en el padró, tant per als nacionals com per als estrangers, de manera que s'ha eliminat la referència a les "residències il·legals" de l'article 60 del RPDT de la nostra legislació; cosa que suposa que l'àmbit de decisió dels ajuntaments per a empadronar ha quedat reduït ostensiblement, ja que l'únic requisit que cal considerar per a l'accés a la inscripció en el padró és l'habitualitat de la residència, deixant al marge la seua legalitat.

Este nou plantejament en la legislació vigent està reflectit, a més a més, en la Resolució Conjunta de la presidenta de l'INE i del director general de Cooperació Territorial, de 4 de juliol de 1997, per la qual es van dictar instruccions tècniques als ajuntaments sobre l'actualització del padró municipal.

Esta resolució, després de ser publicada en el *BOE*, incorpora la instrucció 5, destinada a aclarir les instruccions per al padró dels estrangers, assenyalant, sense cap mena de dubte que "En el padró municipal han d'estar donades d'alta totes les persones que habiten al municipi, siguen nacionals o estrangers, i, en este últim cas, tinguen o no regularitzada la seua situació en el Registre del Ministeri de l'Interior."

Per tant, després del canvi normatiu operat en esta matèria, només cap concloure que el criteri fonamental en la normativa vigent respecte d'això conduïx "a l'empadronament universal" de totes aquelles persones la residència habitual de les quals siga efectivament en un municipi determinat.

L'actual normativa de règim local no seria efectiva si dificultats documentals impediren la inscripció de l'estranger o si serviren per a justificar la negativa

municipal a l'empadronament.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, en els seus articles 15 a 18, i segons la redacció que se'ls ha donat per la Llei 4/1996, de 10 de gener, és clara respecte d'això en establir, en l'article 15, que "tota persona que visca a Espanya està obligada a inscriure's en el padró del municipi on residisca habitualment. Qui visca en diversos municipis haurà d'inscriure's en el que habite durant més temps a l'any."

En definitiva, les actuals disposicions sobre empadronament només exigixen una habitualitat de la residència per a poder optar a la inscripció, tant pel que fa als nacionals com als estrangers, ja que la finalitat del padró no és una altra que elaborar un cens de població real dels diferents municipis, deixant al marge la qüestió de la legalitat o il·legalitat de la residència que s'inscriu; de manera que si un estranger que sol·licita la inscripció en el padró es troba en situació irregular en territori espanyol, ha d'admetre's qualsevol document que servisca per a constatar la personalitat del resident estranger, tot reflectint en el padró el domicili i les circumstàncies de totes les persones que habiten al seu terme municipal i, en conseqüència, els ajuntaments no poden realitzar cap control sobre la legalitat o il·legalitat de la residència dels estrangers que interessa que s'inscriguen en el padró municipal.

Vam concloure la nostra resolució recomanant a l'alcalde de Sant Joan d'Alacant que, de conformitat amb les normes citades abans, adoptara les mesures necessàries per a procedir a la normalització documental de la població immigrant ubicada a l'anomenat barri Parc Ansaldo, i que es facilitara la inscripció en el padró de la citada població atenent exclusivament el criteri de la residència habitual, independentment de quina fóra la seua situació jurídicoadministrativa.

L'Ajuntament va respondre sobre això que "és innecessària l'adopció de mesures, ja que les inscripcions del padró ja realitzades, com també les que d'ara endavant s'hi produiran de la referida població del Parc Ansaldo, es realitzaran dins de les vies que la legislació vigent establisca."

Esta comunicació, merament retòrica, va ser desvirtuada, ja que ens consta que l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant continua denegant sistemàticament el dret a l'empadronament a la població ubicada al barri del Parc Ansaldo, cosa que vulnera la normativa aplicable respecte d'això, que només exigix una habitualitat de la residència per a poder optar a la inscripció en el padró, i no correspon als ajuntaments realitzar cap control sobre la legalitat o il·legalitat de la residència dels estrangers que interessen ser inscrits en el padró municipal.

De conformitat amb tot allò que s'ha exposat anteriorment, considerem hostil i entorpidora l'actitud de l'Ajuntament de Sant Joan, de la qual cosa donem compte en l'apartat corresponent d'esta Memòria.

- Enderrocament de cases ocupades per estrangers

Després de tindre coneixement de la decisió de l'administració pública i dels propietaris legals dels habitatges de procedir a l'enderrocament de l'anomenat barri del Parc Ansaldo de Sant Joan d'Alacant, a què ens referíem en l'apartat anterior, esta institució va acordar obrir una investigació d'ofici amb el fi de conèixer, de primera mà, el destí de les famílies que viuen al citat barri.

Com que és missió d'esta institució vetlar pels sectors socials més desfavorits, entre els quals òbviament es troben els habitants del barri del Parc Ansaldo la població del qual, constituïda en la seua majoria per immigrants, està abocada a la marginació social si no s'arbitren mesures socialment integradores que possibiliten el reallotjament del citat col·lectiu, vam demanar a l'Ajuntament de Sant Joan que emetera informe sobre les previsions existents, si era procedent, per a garantir el reallotjament de les famílies afectades pels enderrocaments mencionats.

En la nostra investigació vam comprovar que la corporació municipal no disposava de mitjans per a garantir-ne el reallotjament, si bé l'evidència del risc va provocar la concurrència, aportant mitjans, solucions, influències i ajuda, en definitiva, de la Conselleria de Benestar Social, mitjançant la seua Direcció General de Serveis Socials; la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, per mitjà del seu director general d'Arquitectura i Habitatge, i les organitzacions socials FAGA (Federació d'Associacions Gitanes), Alicante Acoge i Cáritas.

Estes administracions i organitzacions van estudiar totes les situacions de manera detallada, i van elaborar, amb el consens de tots, un pla d'acció que atenguera totes les necessitats socials detectades, dotant-les d'ajudes o, si era procedent, d'habitatges socials al mateix barri.

Segons allò que s'havia planejat, els enderrocaments es van produir amb la presència del tècnics socials, sense que hi constaren casos de necessitat sense atendre, tant entre les famílies gitanes com emigrants.

El Defensor del Poble també es va fer ressò de la denúncia formulada per Alicante Acoge, en relació amb la denegació del dret a l'empadronament per part de l'Ajuntament de Sant Joan, com també de la difícil situació de la població immigrant del barri del Parc Ansaldo davant de l'absència d'un pla integral de reallotjament per als afectats pels enderrocaments a què s'ha fet referència, si bé va donar per acabades les seues actuacions en tindre constància de la intervenció del Síndic de Greuges.

3. AGRICULTURA

La situació en què es trobaven els agricultors de Catral, localitat del Baix Segura, com a conseqüència de la deficient construcció d'unes conduccions que

havien d'aportar aigua de regatge des del canal del Transvasament Tajo-Segura fins a les seues terres, solucionant així la disminució i irregularitat dels cabals que rebien mitjançant les sèquies tradicionals, es va investigar en la queixa núm. 980777.

Després de la nostra investigació, vam dictar una resolució, dirigida a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, amb el següent contingut:

"Els antecedents de l'assumpte tenen un origen remot, però es pot concretar en el problema que suposa el regatge correcte de les terres dominades pels sindicats de regs de Catral i de Sant Felip Neri, a Alacant. Eixes terres tenen la condició de regadius tradicionals de l'horta del Baix Segura i reguen a través de la séquia de Callosa, que prenen aigües en la quarta presa d'Orihuela. Esta séquia de Callosa rega una superfície superior a les 4.500 hectàrees, i en la seua cua es troben les terres de Catral, amb dret a regatge en 1.725 ha. La retirada situació d'estes terres, i l'existència de particulars drets de regants amb arroves obertes que els permeten traure aigua de la séquia sempre que hi passe, més les pèrdues de cabal que per causes inevitables es produïxen, provoquen que el regatge en la forma tradicional arribe molt disminuït a Catral. Estos problemes, de vegades, s'han solucionat per la Confederació Hidrogràfica que ha desembassat cabals superiors, a voltes a través de les conduccions del Transvasament Tajo-Segura.

Buscant solució a estos problemes, els regants de Catral i de Sant Felip Neri van rebre d'eixa Conselleria un oferiment de col·laboració per a la construcció d'unes conduccions que aportaren aigua directament al cap de la Séquia de Callosa, ja a Catral, des d'un punt del canal del Transvasament Tajo-Segura pròxim a Crevillente. Eixes obres serien projectades, dirigides i subvencionades parcialment per la mateixa Conselleria, a través dels mitjans de què la dotava el Decret 47/1987, de 13 d'abril, de desenvolupament de la llei sobre utilització d'aigües per a regatge.

De la manera proposada, per eixa Conselleria es va redactar un projecte d'obres, es va seleccionar el seu contractista, es va designar un director de les obres i, a través de tres expedients de racionalització, es van concedir subvencions per import de 172 milions de pessetes, acompanyades d'unes altres menors per a l'entubat dels aqüeductes secundaris.

Una vegada que l'empresa contractista va declarar haver acabat l'obra, esta va ser comprovada per tècnics d'eixa Conselleria, i el 15 d'octubre de 1991 es van alçar les actes de comprovació d'obra subvencionada, on es declara que 'examinades les obres i les instal·lacions s'observa que es troben en bon estat i d'acord amb el projecte i les instruccions donades pel tècnic facultatiu, aconseguint els objectius previstos.'

No obstant eixa formal declaració, els regants van comprovar que la canonada, sense haver sigut objecte de proves de pressió, perdia tal quantitat d'aigua en el seu recorregut (més del 60%) que resultava inútil i inacceptable.

Els requeriments que van realitzar els regants a l'empresa contractista perquè

esmenara les deficiències no van obtindre resposta positiva i, en el seu lloc, es van vore demandats davant dels tribunals amb la pretensió que ja havien rebut l'obra. Pretensió que va ser desestimada.

Atesa la impossibilitat d'esmenar el problema, i al·legant l'empresa l'existència d'una conformitat administrativa amb les obres, els regants van sol·licitar reiteradament i davant de diverses instàncies de la Generalitat Valenciana ajuda directa per a la posada en servei de la canonada. Queda constància de les sol·licituds, datades el 18 de setembre de 1995 i el 22 de novembre de 1997, que no van obtindre cap resposta.

En definitiva, resulta que per eixa Conselleria es van projectar, subvencionar, inspeccionar i admetre unes obres que, defectuosament executades, no han permés el seu ús. Que la realització d'eixes obres, inútils fins ara, ha produït uns enormes perjudicis per a les comunitats de regants beneficiàries de tals subvencions i que no van rebre les obres, perquè estes comunitats han pagat la major part del seu import, deuen a entitats de crèdit importants quantitats que van creixent i continuen patint les dificultats que van ser la causa de les obres.

No és la pèrdua dels diners públics i dels regants l'únic dany que la defectuosa realització de les obres ha causat. La confiança dels ciutadans en l'administració, de com distribuïx i administra els seus fons, també sofreix un dany enorme a la vista d'unes canonades inutilitzables, a través dels camps, cada vegada més seques.

Considerem que la intervenció pública en estes obres, promovent-les, projectant-les, dirigint-les, subvencionant-les parcialment i, amb tot això, havent obtingut del més important sector de la població de Catral, els regants, la seua absoluta confiança en l'actuació pública, no pot considerar-se encara finalitzada. En este sentit, no podem considerar acceptable l'argument que se'ns va exposar en l'informe d'eixa Conselleria del 28 de desembre de 1998. En este informe se'ns deia que 'En totes les actuacions realitzades segons la normativa indicada, la contractació dirigida a l'execució de les obres correspon a la mateixa comunitat de regants i correspon a esta Conselleria la seua subvenció, en les quantitats que s'indiquen en l'informe que s'hi adjunta. Per tot això, les incidències que pogueren derivar-se'n, davant dels possibles vicis de la construcció, haurien de ser resoltes per l'empresa adjudicatària, com a responsable que n'és.'

L'actuació pública, com ordenava el Decret 47/87 abans citat i com en la pràctica va succeir, no es va limitar a subvencionar les obres, es va estendre a totes les actuacions que s'hi van realitzar fins a la redacció de l'acta de comprovació de les obres. Per això, creiem que la responsabilitat de la correcta execució correspon principalment a les persones i administracions que hi van participar directament, i que van assumir eixa responsabilitat.

Com a solució al problema descrit, considerem que és necessària una actuació directa d'eixa Conselleria per a determinar la realitat i l'abast dels defectes de la canonada i, una vegada comprovats estos, si és procedent, exigir la corresponent responsabilitat de les persones o empreses responsables dels danys produïts.

També seria necessària una ajuda directa, tècnica, jurídica i econòmica als regants afectats, a fi que estos pogueren superar la situació crítica, tant econòmica com professional, a què els ha conduït la falta d'aigua i l'obligació de pagar les obres inservibles."

Per tot això, vam recomanar que es disposara allò que fóra necessari per a la comprovació de les circumstàncies que havien donat lloc al fet que les obres de conducció a què es referix esta queixa no hagueren pogut donar el servei previst i, si era procedent, per a la seua esmena.

L'anterior recomanació no va ser acceptada per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació. Ens va exposar en la seua resposta que, per la seua banda, no s'havien projectat, ni havia seleccionat el seu executor ni tampoc dirigit les obres. No obstant això, ens van informar que estaven estudiant alternatives tècniques que donaren solució al problema. Abans de tancar esta queixa, continuarem atents a l'efectivitat d'eixa solució.

En la queixa núm. 990900, el seu autor ens comunicava que havia presentat una sol·licitud de matrícula per a fer el curs de "tècnic en mitjana profunditat" a l'Institut Politècnic Marítim-Pesquer del Mediterrani que depén de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació i que li va ser denegada arbitràriament. En el curs de la investigació, l'autor de la queixa ens va comunicar que havia superat la prova d'accés al curs de tècnic en mitjana profunditat i que tenia plaça per a realitzar-lo a l'Institut esmentat, per la qual cosa, com que havia sigut resolt favorablement el seu problema, va desistir de la queixa, tot agraïnt a esta institució les gestions realitzades.

El Sr. E. B., de Miravet (Tarragona), ens exposava en la queixa núm. 991001 que va realitzar dos cursos de busseig en eixe Institut Politècnic Marítim-Pesquer del Mediterrani sense cap problema i que, enguany, se'n va inscriure al tercer curs i no va ser admés per no ser ciutadà d'Alacant. Este curs només es pot realitzar a Alacant.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació al citat Institut Politècnic, el qual ens va comunicar que l'exclusió denunciada era perquè l'autor de la queixa no havia assolit la puntuació mínima en el procés d'adjudicació de les places vacants, procés en què es va aplicar el barem aprovat per l'Ordre de 3 d'abril de 1998, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència (DOGV 08/04/98). Este barem concedia punts en l'apartat "Àrea d'influència", no als veïns d'Alacant, sinó a les persones empadronades a la Comunitat Valenciana.

Constatada la regularitat de l'actuació pública, vam acabar la nostra intervenció.

- *Queixes no admeses*

Dos queixes referents a esta matèria no van poder ser admeses a tràmit, per no reunir les condicions que, per a això, exigix la Llei del Síndic de Greuges:

La queixa núm. 990156 denunciava la imposició per la Conselleria de Medi Ambient d'una sanció de cent mil una pessetes per la realització d'una infracció que consistia en la crema de restolls. No va ser admesa a tràmit en comprovar que la resolució imposada era conforme a dret i perquè esta institució no va observar, en el tràmit del procediment sancionador, cap actuació que haguera impedit o dificultat l'exercici dels seus drets per part del reclamant.

La queixa núm. 990271, en què el seu promotor, un veí de Tavernes de la Vallidigna, València, denunciava la denegació injustificada de la llicència de pesca "al rall", no va poder ser admesa a tràmit en comprovar que la queixa s'havia interposat abans de sol·licitar la llicència, que es presumia denegada. Vist això, vam tancar la queixa i vam suggerir a l'interessat que seguira el curs habitual de sol·licituds a l'administració, a qui advertiríem, com determina la Llei del Síndic, per al cas que es produïren retards injustificats a resoldre o qualsevol altra situació anòmla.

4. CULTURA I EDUCACIÓ

- No gratuïtat dels llibres de text en l'Ensenyament Obligatori

No va poder ser admesa a tràmit la queixa núm. 991044, on el seu autor es lamentava de la política de subvencions per a l'adquisició de llibres de text en l'Ensenyament Obligatori, en haver-se formulat per una autoritat administrativa competent en la matèria.

No obstant això, vam indicar a l'autor de la queixa que, en relació amb les subvencions dels llibres de text en l'Ensenyament Obligatori, el Síndic de Greuges participa dels criteris seguits respecte d'això pel Defensor del Poble i unes altres institucions, en el sentit que es fa necessari que, a l'empara de la normativa de beques i d'ajudes a l'estudi i de la regulació reglamentària sobre compensació de desigualtats en l'àmbit educatiu, es facilite l'accés gratuït de tots els alumnes als llibres de text destinats a ensenyaments obligatoris o, si és procedent, a ajudes destinades a l'adquisició de llibres de text, tot articulant convocatòries d'ajudes econòmiques per a esta finalitat, com també l'establiment de programes compensatoris dirigits específicament al mateix objectiu, per a, d'esta manera, fer plenament efectiu el dret constitucional a la gratuïtat de l'ensenyament.

- Videojocs que inciten a la violència

Tampoc no vam poder admetre la queixa núm. 990577 en què es denunciava, sense citar-ne concretament els models o les marques, el caràcter violent, sexista i xenòfob que havien observat en els anomenats jocs interactius.

A pesar que la nostra sol·licitud d'ampliació de dades no va obtindre resposta i que ens vam vore obligats a arxivar l'expedient, vam prosseguir la nostra actuació i vam poder comprovar que, efectivament, la majoria d'estos jocs són violents i agressius, i que el xiquet quan juga amb videoconsoles està normalment sol o aïllat i que viu l'atac violent i la destrucció com a únic mitjà per a resoldre el problema, atés que molts d'estos videojocs consistixen a seguir violentes pautes per a derrotar els enemics.

En conseqüència, és de desitjar que els pares i educadors extremen els seus esforços perquè els menors facen un bon ús dels videojocs i que se seleccionen aquells que exerciten la intel·ligència i desenvolupen habilitats i coneixements, ja que així es convertixen en un mitjà que fa més agradable, senzill i ràpid l'aprenentatge, i de difusió de la cultura.

En definitiva, cal protegir els menors de videojocs en què es faça apologia de la delinqüència, i que s'estudie una normativa per la qual es limite la comercialització d'aquells que expressament exalcen la violència, la xenofòbia o el sexisme, i en última instància, que advertisquen expressament que no estan destinats a menors, sinó a adults, prohibint per tant la seua adquisició per aquells.

- Accés a biblioteques municipals per veïns d'unes altres localitats

Continuem les actuacions iniciades amb motiu de la queixa núm. 981062, de què ja vam donar compte en la Memòria corresponent a l'any 1998 (p. 658). Després de l'informe emés per la Direcció General del Llibre i Coordinació Bibliotecària, que ens van comunicar que s'està treballant en la redacció d'un Reglament de la Xarxa de Biblioteques Valencianes per a donar solució a qüestions, entre altres, com la plantejada en la queixa de referència, que serà discutit tant amb professionals com ajuntaments i diputacions.

Amb la finalitat de resoldre amb caràcter definitiu la present queixa, hem interessat de la citada Direcció General que mantinga informada esta institució sobre la redacció i, si és procedent, l'aprovació del Reglament de la Xarxa de Biblioteques Valencianes, sobretot, tenint en compte que en la Llei 10/1986, de 30 de desembre, d'Organització Bibliotecària de la Comunitat Valenciana, vigent en allò que no ha sigut modificat per la Llei 4/1998, d'11 de juny, de Patrimoni Cultural Valencià, l'accés a les biblioteques no es configura com un dret absolut sinó que poden establir-se limitacions a l'accés per raó de la seua titularitat, la conservació dels

béns que s'hi custodien o de la funció de la mateixa institució, sense que hagen sigut desenvolupats els motius i les circumstàncies que hi poden causar la restricció d'accés.

I que, d'una altra banda, l'article 9 de la Llei 10/1986 citada regula els serveis obligatoris que han d'establir-se a les biblioteques municipals del Sistema Bibliotecari Valencià (SBV), entre els quals s'inclou el servei de préstec a domicili, si bé matisat amb l'expressió "amb les excepcions que s'hi establisquen" sense que s'haja determinat qui és competent per a establir-ne les excepcions, si és la mateixa biblioteca, o la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, de la qual cosa es deriva l'existència d'un buit legal.

- Patrimoni històric

L'associació cultural "Cercle Obert de Benicalap" va presentar la queixa núm. 990954, on exposava a esta institució la despreocupació de què era objecte, per part de l'administració pública valenciana, concretament per la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, la situació en què es trobava el patrimoni històric dels monuments àrabs Alqueria del Moro i Alqueria de la Torre, com també els forns moruns de composició d'esmalts decoratius anomenats "La Ceramo".

L'associació cultural s'havia dirigit amb anterioritat a la Conselleria de Cultura, sense que hi haguera rebut cap resposta, raó per la qual ens vam dirigir al Servei de Restauració i Conservació de Béns Museístics de la Generalitat Valenciana, el director del qual ens va informar de la iniciació dels tràmits, en col·laboració amb l'Ajuntament de València, per a l'ús d'estos espais historicoartístics, que s'havia pres, com a mesura de precaució, el segellat dels orificis dels murs a fi d'impedir l'entrada indiscriminada i la degradació d'estos llocs, i que s'havia reservat un tram de les línies pressupostàries de l'any 2000 per a definir les inversions i els usos d'estos monuments.

5. RTVV

En la queixa número 991557, es va sol·licitar la nostra intervenció perquè investigàrem les irregularitats dels programes informatius de la Radiotelevisió Valenciana que eren denunciades en una "Memòria de seguiment d'informatius", elaborada pel Comité de Redacció de Canal 9.

La Memòria exposava les actuacions que es consideraven pel Comité contràries a l'objectivitat adequada i a la bona pràctica, i contràries a la pluralitat.

Estudiat detingudament l'escrit de queixa, la documentació que l'acompanyava i les normes i antecedents que són d'aplicació al cas, vam considerar que la queixa era inadmissible per les següents raons:

1r- Les Corts Valencianes, en exercici de la seua funció de control de l'actuació dels òrgans de la Generalitat Valenciana, ja van examinar i van debatre un informe molt semblant a aquell que acompanyava la queixa, amb motiu de la compareixença, davant de la Comissió de Control de RTVV, d'un representant del Comité de Redacció de Canal 9, en què es va exposar per este com, a juí del mencionat Comité, afectava l'interés ciutadà.

En tal compareixença, de data 2 de març de 1999, es deia: "Això són dades de la segona memòria però nosaltres tenim ja molt avançada la tercera, i els puc dir que les dades pràcticament es repeteixen..." i, en efecte, al llarg de l'exposició del representant del Comité de Redacció s'observen contínues referències a fets inclosos en la tercera memòria.

D'esta manera, una vegada que l'assumpte que plantegen davant d'esta institució ha sigut ja debatut per un òrgan especial de les Corts Valencianes, sense que per este es formulara o proposara cap resolució respecte d'això, creiem que la qüestió ja ha sigut objecte d'un examen crític democràtic que excusa la nostra intervenció.

2n- En la Memòria a què es referix la seua queixa, sota l'epígraf "A manera d'introducció", en el paràgraf final es manifesta: "... Hem arribat a comparéixer davant les Corts...; hem posat en marxa el tràmit judicial per portar als tribunals l'incompliment de l'Estatut de Redacció...".

Així, doncs, sembla que ja s'ha posat en marxa el tràmit per a sotmetre als tribunals el denunciat incompliment de l'Estatut de Redacció. En este punt, informem els promotors que l'article 17.2 de la Llei 11/1988, del Síndic de Greuges, ens prohibix entrar en l'examen individual d'aquelles queixes sobre les quals estiga pendent resolució judicial definitiva.

3r- Acaba la Memòria de mèrits amb un "A manera d'epíleg" en què s'escriu: "En els dies previs a l'entrega d'este document, hem conegut el Primer Esborrany del Pla d'Actuació de RTVV per al període 1999-2000 i, sense entrar en res més, ens veiem en l'obligació de referir-nos a un paràgraf que ens afecta directament". L'apartat 5.1.5., referit als programes informatius, assenyala textualment com el principal objectiu del Departament d'Informatius de Canal 9 crear i posar en marxa els mecanismes que garantisquen que la informació que es genera en este departament complisca de sobres els criteris d'interés, de pluralitat i d'objectivitat que han de regir la marxa diària de qualsevol producció del departament".

Vam creure que eixa era la línia en què podia tindre intervenció el Síndic de Greuges, i vam recomanar a l'administració de RTVV la perseverança en el propòsit declarat en l'esmentat esborrany i que posara en marxa els mecanismes que garantiren aquell, després de l'examen i avaluació de les observacions efectuades pel Comité de Redacció. Tot això per al seu rigor, asèpsia i objectivitat,

coses que calen a qualsevol mitjà públic d'informació.

6. ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA

Un veí d'Alacant va exposar, en la queixa número 991041, que va sol·licitar al Col·legi Oficial d'Advocats d'Alacant la designació d'un lletrat d'ofici que l'assistira en la interposició d'una acció davant de la jurisdicció social. En eixa corporació li van dir que, molt prompte, se li notificaria la identitat del lletrat designat, però des d'eixa data no ha rebut cap comunicació, ni les seues sol·licituds d'informació han rebut una resposta adequada. Exposa en la queixa que el retard en la designació d'advocat pot perjudicar el seu dret, en complir-se els terminis establits per a l'exercici d'accions.

El col·legi professional ens va informar que, contràriament a allò que s'ha afirmat en la queixa, sí que li havien assignat lletrats del torn d'ofici en els tres casos que s'indicaven i que s'havia dictat sentència en el cas a què, concretament, es referia la queixa.

El promotor de la queixa núm. 990944 ens sol·licitava que realitzàrem una investigació sobre la falta de motivació de les resolucions de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta, de la Comunitat Valenciana, per les quals es va desestimar la seua sol·licitud d'assistència, en considerar insostenible la seua pretensió.

Examinats detingudament els escrits de queixa i la documentació que el seu autor ens va remetre, ens va resultar impossible realitzar la investigació que sol·licitava, ja que no vam considerar que l'actuació pública denunciada fóra contrària als drets que la Constitució li reconeix.

Consideràvem que la motivació sol·licitada -l'expressió clara de les raons jurídiques que conduïxen a considerar insostenible la seua pretensió- no correspon exposar-la a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta, ja que no li correspon enjudiciar el fons de les pretensions. El juí que realitza la Comissió es referix a la consideració que els mereix, com a coneixedors i pràctics en l'ús forense, la pretensió. Una major motivació vam considerar que anava implícita en la formació dels membres de la Comissió, en el seu caràcter col·legiat, en l'existència de dictàmens del lletrat designat i del Col·legi d'Advocats, i en la intervenció del Ministeri Fiscal.

En l'escrit on li comunicàvem al promotor de la queixa la nostra opinió, li vam indicar també que, com a interessat i part en l'expedient administratiu, li corresponia el dret que assenyalen els articles 35 i 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, a obtindre còpies dels documents que hi ha en l'expedient.

El promotor de la queixa núm. 991604 es va dirigir a esta institució per a sol·licitar la nostra intervenció en la denegació de la sol·licitud de justícia gratuïta de què havia sigut objecte en un expedient de divorci.

No vam poder admetre a tràmit la queixa perquè ja havia sigut dictada, pel magistrat titular del Jutjat de Primera Instància núm. 8 d'Alacant, una sentència ferma en eixe procediment de justícia gratuïta.

7. COL·LEGIS PROFESSIONALS

- Visat per arquitectes tècnics dels projectes redactats per decoradors i dissenyadors

Pel degà del Col·legi Oficial de Decoradors i Dissenyadors d'Interior de la Comunitat Valenciana es va sol·licitar, en la queixa núm. 990558, la intervenció del Síndic de Greuges per tal que investigara la negativa constant dels ajuntaments de la Comunitat Valenciana a visar els seus projectes si no anaven acompanyats de la supervisió i firma d'un arquitecte tècnic.

Admesa a tràmit la queixa vam saber que, de conformitat amb el que disposa el Reial Decret 902/77, d'1 d'abril, de competències dels professionals graduats en arts aplicades i oficis artístics, els projectes de decoració podrien ser complementaris dels projectes d'edificació, de manera que un projecte presentat pel primer professional (decorador) no té virtualitat si no era emparat pel segon (arquitecte tècnic), titulació de suficient entitat legal per fer front a les conseqüències que es deriven de qualsevol modificació interior d'una edificació.

En este sentit, es desenvolupa la Llei 2/1991, de 18 de febrer, d'Espectacles i Establiments Públics, i la Instrucció de la Conselleria d'Administració Pública, de 23 de gener de 1996, relativa a les directrius per a la redacció de projectes tècnics per a sol·licitud de llicència d'obra.

Tot açò assenyalat anteriorment es reforça amb el que disposa l'article 10 de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'Ordenació de l'Edificació, que contempla la figura del decorador com a tècnic que complementa l'actuació del professional projectista (arquitecte tècnic).

- Discriminació de procuradors

El Col·legi de Procuradors d'Alacant ens va presentar la queixa núm. 990373, en què ens exposava la discriminació de què eren objecte els col·legiats més

moderns en comparació amb els antics, ja que estos podien exercir tant al partit judicial de Sant Vicent del Raspeig com al d'Alacant, mentre que els primers havien d'optar per una o una altra circumscripció jurisdiccional.

L'assumpte havia sigut, prèviament, sotmés a la jurisdicció, concretament al criteri de la Secció 1a de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, existint, en el moment de la presentació de la queixa, una sentència judicial ferma contrària a la pretensió del promotor.

Així doncs, no vam poder admetre la queixa a tràmit, en virtut del que disposen els articles 12, 13 i 17 de la nostra llei reguladora.

- Col·legi d'Advocats de Castelló. Negació de lliurar la minuta pagada

El promotor de la queixa núm. 991357 va denunciar davant d'esta institució l'actuació del Col·legi d'Advocats de Castelló que, en la resposta per escrit al reclamant donava la raó a un dels seus col·legiats que es negava a donar-li la minuta que li corresponia al client sobre els honoraris per la seua intervenció en un expedient de separació matrimonial, minuta l'import econòmic de la qual havia sigut pagat, per meitat, entre el reclamant i la seua esposa.

La sentència, aportada per l'interessat, establia que el procediment s'havia realitzat de mutu acord, arran d'un conveni regulador aportat i ratificat per ambdós cònjuges i en l'apartat 7é del qual (de *litisexpensas*) s'establia que els costos judicials serien abonats per meitat entre ambdós esposos.

Admesa a tràmit la queixa, ja que el reclamant havia pagat la part establida i se li negava la minuta corresponent, el Col·legi d'Advocats ens va respondre que l'interessat havia interposat, davant del Consell Valencià d'Advocats de la Comunitat Valenciana, reclamació sobre els mateixos fets.

Vam sol·licitar a este últim òrgan que ens remetera la seua resolució tan prompte com la dictara i, en el moment de la redacció d'este Informe, estem pendents del seu enviament.

8. TRANSPORTS

- Imposició de sancions pel visat fora de termini de les targetes de transport

En les queixes núm. 980270, 980271, 980409 i 980413, a què ens referíem en l'Informe de l'any passat (pàgina 627) i relatives a imposició de multes pel visat fora de termini d'autoritzacions de transport als transportistes que sol·licitaven la

rehabilitació d'autoritzacions caducades, vam dirigir una resolució a l'Il·lm. Sr. director general de Transports, de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports, amb el següent contingut:

"Per esta institució s'estan tramitant els expedients de queixa assenyalats més amunt i referents tots ells a l'actuació d'eixa Direcció, que sanciona ciutadans que han sol·licitat la rehabilitació de llicències de transports, caducades per no haver sol·licitat a temps els corresponents visats anuals, per la falta consistent en l'esmentat no visat.

Totes les queixes denunciaven, així mateix, la no motivació de les resolucions per les quals es desestimaven els recursos interposats contra les sancions i la no graduació o injusta graduació d'estes.

En la informació que per vosté se'ns ha remés, dóna resposta a les citades queixes amb els següents arguments:

1r- La no realització del visat de les autoritzacions en els terminis determinats per l'administració està tipificat com a infracció lleu en l'article 199.n) del Reglament d'Ordenació dels Transports Terrestres, aprovat per Reial Decret 1.211/1990, de 28 de setembre. Precepte que, pel principi de jerarquia normativa, no pot ser afectat per l'Ordre de 23 de juliol de 1997, del Ministeri de Foment.

En l'informe sobre la queixa 980413, que inapropiadament es va remetre per la cap del Servei d'Administració del Transport, se'ns va explicar que per eixa Conselleria es considerava homologada la falta de visat reglamentari amb la realització de transport sense tindre el títol, acció que està tipificada de greu, molt greu i lleu, segons les circumstàncies.

2n- Pel que fa a la no motivació de les resolucions sancionadores i que donen resposta als recursos interposats, se'ns ha informat que 'L'esmentada asseveració no pot ser presa en consideració si ens atenim al principi de presumpció d'innocència establert en l'article 137.3 de la Llei 30/1992, de 26 de febrer, que, en el cas que ens ocupa, no ha sigut desvirtuat per al·legacions del recurrent.'

3r- Quant a la no graduació de les sancions, es justifica l'import de les sancions en el fet que este, 25.000 pessetes, es troba en un grau mitjà de les que són possibles, en no concórrer circumstàncies agreujants ni atenuants que en justificaren una altra.

Considerant que l'actuació pública denunciada podria no ser respectuosa amb els drets que la Constitució i les lleis reconeixen els ciutadans, i que les raons que en defensa d'eixa actuació s'han exposat podrien no arribar a justificar-la, li pregue que considere els arguments que, com a fonament de la recomanació que al final es formula, li expose a continuació:

1r- La primera qüestió que es planteja en les queixes és si el fet de no haver sol·licitat el visat de l'autorització de transports en el termini corresponent, caducant esta, i haver demanat després la seua rehabilitació, dóna lloc a la incoació d'un

expedient sancionador pel visat fora de termini.

En el conjunt de normes que constitueixen l'ordenament jurídic del transport, les infraccions i sancions estan arreplegades, principalment, en el Reglament aprovat pel RD 1.211/90. En l'article 199.n) d'eixe Reglament es tipifica, com a infracció lleu, el no visat de les autoritzacions en els terminis assenyalats per l'administració.

Les regles d'aplicació d'esta previsió sancionadora han patit modificacions, així, mitjançant les ordres ministerials dictades en desenvolupament del Reglament, s'ha definit la seua forma correcta d'aplicació.

L'Ordre Ministerial de 20 de juny de 1995, per la qual es modifiquen anteriors ordres, dictades en desenvolupament del Reglament en matèria d'autoritzacions de transports, disposa en el seu article 2 que:

‘Les autoritzacions que no hagen sigut visades en el període establert a l'efecte es consideraran caducades sense necessitat de revocació expressa per part de l'administració...’

L'article 3 de la mateixa Ordre, per la seua banda, estableix que les autoritzacions caducades per falta de visat podran ser rehabilitades quan així se sol·licite en el termini ordinari d'un any, comptador a partir del venciment del termini que reglamentàriament es trobe establert per a la realització del visat.

Continua eixe precepte amb la següent declaració:

‘La rehabilitació prevista en este article es portarà a terme sense perjudici de la incoació del corresponent expedient sancionador per la realització de la infracció lleu tipificada en l'article 199.n) del ROTT, el termini de prescripció del qual començarà a comptar a partir de la sol·licitud de rehabilitació’

D'esta manera, l'Ordre Ministerial, tot interpretant el Reglament i dictant normes per a la seua aplicació, obligava a la incoació de l'expedient; obligació que no es deduïa directament del Reglament perquè, una vegada que havia caducat l'autorització, ja no cabia el seu visat tardà.

Eixe fonament jurídic de la incoació d'expedients sancionadors als transportistes que sol·licitaven la rehabilitació de la seua autorització desapareix en l'Ordre de 23 de juliol de 1997, del Ministeri de Foment que, derogant l'anterior, elimina l'últim paràgraf que hem transcrit. Així, desapareguda l'habilitació, o l'ordre d'incoar expedients per visat fora de termini, es restitueix l'ordre que resulta del Reglament, segons el qual no és possible la incoació d'eixe expedient quan l'autorització s'ha declarat caducada, pena natural suficient unida a la necessitat d'instar l'expedient de rehabilitació, per a aquells que van retardar el visat.

No obstant això, l'opinió que s'ha manifestat respecte d'això per eixa Conselleria no coincideix amb la nostra. Respecte d'això, la cap del Servei d'Administració del Transport ens diu que la hipotètica aplicació de les ordres ministerials citades no ha

de frustrar l'aplicació de les normes que sancionen la realització de transports sense haver efectuat el tràmit del visat.

Ens sorprén eixa argumentació, sobretot perquè les sancions causa d'estes queixes no es van imposar per realitzar l'activitat de transport sense visat, sense targeta o per haver caducat l'autorització, sinó per no visar la targeta dins del termini corresponent. Clarament, la funcionària ha interpretat que, sempre que el transportista retarda el visat de la targeta, i a pesar d'haver caducat esta, s'ha continuat l'activitat. Presumpció de culpabilitat prohibida i que no s'acredita amb cap prova en els expedients.

Per part de vosté s'al·lega, per a no estimar aplicables les tan citades ordres ministerials, el principi de jerarquia normativa, en no poder derogar-se el Reglament aprovat per Reial Decret per meres ordres. Efectivament, açò és així, però en cap cas hem entés que tal derogació s'havia produït, sinó un desenvolupament i interpretació, obligatoris per a les administracions que havien d'aplicar el Reglament.

2n- En segon lloc, les queixes denuncien la falta de motivació, tant de les resolucions sancionadores com de les que van resoldre els recursos ordinaris interposats contra les anteriors, atés que cap d'eixos actes contenen cap esment ni resposta a les al·legacions formulades pels interessats.

Quant a esta qüestió, se'ns ha explicat per vosté que 'L'esmentada asseveració no pot ser presa en consideració si ens atenim al principi de presumpció d'innocència establert en l'article 137.3 de la Llei 30/1992, de 26 de febrer, que, en el cas que ens ocupa, no ha sigut desvirtuat per al·legacions del recurrent.'

No arribem a comprendre què s'ha volgut dir amb eixa resposta i, abans d'entendre que esta poguera ser irrespectuosa amb esta institució, considerem que suposa el seu silenci respecte a la qüestió. En qualsevol cas, en els expedients que es guarden en eixa Direcció, hi ha constància perfectament de l'existència de resolucions elaborades sobre un model preimprès on no consta, ni cap, resposta ni cap menció a les al·legacions formulades pels ciutadans.

En el tràmit de les queixes núm. 960727 i 961036 ja vam dirigir a eixa Direcció General la recomanació que les resolucions dels expedients sancionadors es motivaren adequadament, recomanació que, a la vista està, no ha sigut acceptada per vosté, de la qual cosa donarem compte a l'Hble. Sr. conseller i, si és procedent, a les Corts Valencianes, sense perjuí de reiterar-li les raons i el recordatori de deures legals que ja li vam dirigir.

3r- Finalment, les queixes es referien a l'arbitrarietat que suposava xifrar les multes en tots els casos en 25.000 pessetes, sense aplicar els criteris de graduació de sancions que establixen la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

Eixe mateix fet, la imposició de sancions de 25.000 pessetes per la realització de la mateixa falta, va ser examinat ja en la queixa núm. 961036 en què vam exposar en la resolució que vam dictar l'obligació i la conveniència que en la resolució sancionadora s'exposaren les raons que conduïen a imposar la multa en eixa quantitat.

Per vosté se'ns ha informat de la manera com es graduen les sancions, tot atenent l'existència o no de circumstàncies agreujants o atenuants, sense donar major explicació sobre la raó per la qual eixos criteris no es comunicaven als interessats.

La necessitat de motivar l'extensió de la sanció quan esta no està automàticament determinada per les normes, resulta de l'obligació de motivar els actes sancionadors i ha sigut expressament arreglada per la Llei Orgànica del Codi Penal, de 23 de novembre de 1995, en l'article 66,1a de la qual s'establix, per als casos en què no hi haja circumstàncies atenuants ni agreujants, que són en els que cap un major arbitri de qui jutja, que s'individualitze la pena, que s'impose aquella que assenyala la llei en l'extensió adequada a les circumstàncies i que es raone tot això en la sentència.

L'extensió constitucional de les garanties penals als procediments sancionadors administratius obliga a considerar com a imperativa l'anterior regla.

En definitiva, vam considerar que l'actuació d'eixa Direcció, en el tràmit i la resolució dels expedients sancionadors causa d'estes queixes, no ha sigut respectuosa amb els drets que les normes reconeixen als ciutadans ni, amb això, amb les que regixen el procediment que l'administració ha de seguir.

Per tot això, i en exercici de la facultat que concedix al Síndic de Greuges l'article 29 de la seua Llei reguladora, de 26 de desembre de 1988, li dirigisc la recomanació que revise les resolucions sancionadores causa d'este expedient i que revoque aquelles en el contingut o tramitació de les quals no s'hagen respectat com cal les garanties reconegudes als ciutadans."

La Direcció General de Transports va acceptar la nostra recomanació i va revisar els expedients sancionadors en qüestió, que va trobar de conformitat amb el dret en considerar que la redacció i la literalitat del precepte que tipifica la infracció imputada no deixa cap marge per a interpretacions diferents de la purament gramatical; així, l'article 199.n) del RD 1.211/90 establix que constituïx infracció lleu: "La no realització del visat de les autoritzacions en els terminis determinats per l'administració". Per tant, la realització o no d'activitat de transport no té cap rellevància a l'efecte de la realització de la infracció.

No vam considerar que eixa resposta fóra correcta, ni en termes purament legals o positius ni, menys, en termes de respecte als drets dels ciutadans, i, per això, en donem compte ara a les Corts Valencianes.

- Escassetat d'autotaxis adaptats per al trasllat de malalts

En la queixa núm. 981026, el Sr. V. B. ens relatava que, com a malalt en tractament de diàlisi, necessitava traslladar-se amb eurotaxi o ambulància, i que els dos únics eurotaxis descansaven el mateix dia, cosa que suposava un greu perjudici per a tots els que estaven necessitats dels seus serveis.

Admesa la queixa es va sol·licitar informació al Servei Territorial de Transports, d'Alacant, de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports. Este ens va informar de la impossibilitat d'intervindre respecte d'això, ja que els "eurotaxis" no són vehicles destinats per al transport de malalts, estant el transport sanitari especialment regulat.

No obstant això, el Servei Territorial val deixar constància de la seua predisposició per a autoritzar el canvi del dia de descans dels "eurotaxis" per tal que este no coincidira, sempre que els mateixos taxistes ho sol·licitaren.

Una vegada que vam comprovar que l'atenció del promotor de la queixa estava garantida pels vehicles de transport públic sanitari, i que li'n vam donar trasllat d'allò que s'havia instruït, vam donar per tancada la investigació.

9. ESPORTS

A l'agost de 1999, vam tancar la queixa número 980659, de què vam donar compte l'any passat (pàgina 661). En ella, el seu autor manifestava la seua temor pel fet que les denúncies d'irregularitats en la gestió de fons públics per una federació esportiva, que ja havia formulat davant de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, hagueren sigut arxivades sense més tràmit.

El director general de l'Esport ens va informar de les investigacions que s'havien portat a terme respecte d'això i de la seua consideració que les irregularitats denunciades no s'havien produït. Una vegada que vam comprovar que, efectivament, s'havia desplegat per l'administració una actuació investigadora i que el ciutadà denunciant havia sigut informat del resultat d'eixa investigació, vam tancar la nostra investigació.

- Discriminació sexista

La queixa núm. 980981, plantejada pel Sr. J. E. sobre la possible discriminació per raó de sexe en els Campionats Mundials d'Escacs Escolars, celebrats a Orpesa i en els quals col·laborava la Conselleria de Benestar Social i la Diputació de Castelló, i a què ja es feia referència en la Memòria 1998, (p. 746), es va traslladar al Defensor del Poble pel que feia a la competència de la Federació Nacional d'Escacs. Esta institució la va admetre a tràmit, es van sol·licitar els

pertinents informes a la Diputació Provincial de Castelló, a la Direcció General d'Esports, de la Conselleria de Benestar Social (hui de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència), i a la Direcció General de la Dona, de la Conselleria de Benestar Social.

Després de la nostra investigació vam concloure dirigint a la Direcció General d'Esports la següent resolució:

"Agraïm el seu informe, de data 12 de febrer de 1999, en què ens respon a la queixa núm. 980981, formulada pel Sr. J. E. i relativa a la discriminació per raó de sexe en els Campionats Mundials d'Escacs Escolars, que es van celebrar del 24 d'octubre al 7 de novembre de 1998 a Orpesa.

De la lectura de l'informe enviat no es desprén cap motiu que desvirtue la no discriminació per raó de sexe, ni es justifica la necessitat per tal que hi haja segregació per sexe, cosa que impedit una competició conjunta en termes d'igualtat.

Esta institució entén que existix una discriminació per raó de sexe, en no permetre que xiquets i xiquetes competisquen conjuntament, que és contrària a l'article 14 de la nostra Constitució i a la Declaració Universal de Drets Humans que reafirmen el principi de no discriminació de tots els éssers humans, com també els principis aconseguits en la Convenció sobre eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, celebrada el 18 de desembre del 1979, on expressament, en el punt 10 apartat g) s'arreplega que els estats parts prendran totes les mesures apropiades per a donar les mateixes oportunitats per a participar activament en l'esport i l'educació física.

Així mateix, l'article 43.3 de la nostra Constitució estableix que els poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física i l'esport. Per això, resultaria inadmissible limitar el paper de les institucions al de simple dispensador de subvencions financeres a títol de fons perdut.

A més a més, el 'Pla d'Actuació del Govern de la Generalitat Valenciana per a la Igualtat d'Oportunitats entre Hòmens i Dones 1997-2000', concretament, l'àrea d'actuació núm. 3 dedicada a la Cultura, l'objectiu 5 de la qual consistix a promocionar la participació de xiquetes i dones en les manifestacions i actituds esportives com a expressió cultural tradicionalment relegada a favor dels hòmens (com és el cas dels escacs) realitzant campanyes per a eliminar continguts sexistes en la pràctica esportiva, i, l'acció 5 de la qual pretén potenciar les activitats esportives que puguin ser realitzades de forma conjunta per hòmens i dones; en este supòsit entenem que s'inclou el joc dels escacs.

L'agent de la citada acció és eixa Direcció General de l'Esport, de manera conjunta amb la de la Dona.

Per això, i de conformitat amb el que disposa l'article 29 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, es formula la següent recomanació: que es

realitzen les accions oportunes perquè no se celebren proves esportives escolars a l'àmbit de la Comunitat Valenciana discriminatòries per raó de sexe quan es tracten d'esports o de jocs com els escacs per no tindre cap justificació, i que s'eliminen així continguts sexistes en la pràctica esportiva, d'acord amb la nostra Constitució i el PIO 1997-2000."

Així mateix, es va fer la mateixa recomanació a la Diputació de Castelló. Les dos recomanacions han sigut acceptades, tant per la Diputació de Castelló com per la Direcció General de l'Esport.

10. SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA

- Passivitat pública davant de l'abús de les companyies elèctriques

La queixa núm. 991145 denunciava la irregular situació en què es trobaven els promotors d'habitatges, que es veien forçats, davant de la passivitat o deficient intervenció de la Conselleria d'Indústria i Comerç, a acceptar les condicions que, per a l'ampliació de les xarxes elèctriques, els imposa Iberdrola SA.

Relatava la queixa que, a pesar de trobar-se l'extensió de les xarxes elèctriques en sòl urbà i en urbanitzable programat, regulada per l'Ordre de 27 de març de 1991, de la Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme, de la Generalitat Valenciana, que estableix el dret dels ciutadans per tal que les empreses distribuïdores d'energia elèctrica realitzen, pel seu compte i al seu càrrec, les ampliacions en les seues instal·lacions d'alta, mitjana o baixa tensió i centres de transformació, i perquè no es transferisca necessàriament la propietat dels locals on s'instal·len els centres de transformació, este dret no és possible exercir-lo per la postura de força d'Iberdrola.

La companyia elèctrica, continua l'escrit de queixa, normalment es nega a realitzar l'extensió i comunica al sol·licitant que ha de fer-la al seu càrrec. La reclamació que estos realitzen als Serveis Territorials d'Indústria, es resol al seu favor i es requereix Iberdrola perquè justifique els drets de connexió en el termini d'un mes.

El retard que patix el procés, en sumar-se tots els tràmits burocràtics, és utilitzat per Iberdrola, que invita els sol·licitants, sota pena de continuar el tràmit burocràtic fins que es resolga judicialment la qüestió, a celebrar un acord mitjançant el qual renunciem als drets que l'Ordre de 27 de març de 1991 els atorga, havent de sufragar l'extensió i cedir la propietat dels locals, a més d'establir en el règim de propietat horitzontal condicions beneficioses per a l'expansió futura de la companyia.

Admesa a tràmit la queixa, actualment estem investigant la realitat dels fets.

- Tall del subministrament sense preavís

L'autora de la queixa número 991006 exposava que, per la companyia Iberdrola, SA i sense haver-li advertit prèviament, s'havia tallat el subministrament d'energia del seu habitatge, cosa que li causava danys, molèsties i el cost econòmic de la reconnexió.

La citada companyia ens va informar que el tall era a causa de l'impagat d'un rebut i que s'havia realitzat després dels corresponents avisos i advertiments. No obstant això, i com que no podien acreditar la realització d'eixos avisos, havien decidit tornar a la interessada l'import de la factura de reconnexió.

- Ocupació de finca amb instal·lacions elèctriques

La propietària d'una parcel·la a la urbanització "Monterreal", del terme municipal de Gandia, va interposar, a l'abril del 1999, una queixa que va ser registrada amb el núm. 990322. Hi exposava que la companyia Iberdrola tenia ubicat sobre el seu terreny, des de feia huit anys -segons va manifestar l'antic amo de la finca-, un suport elèctric que la companyia Iberdrola no semblava que estiguera disposada a retirar.

Després de la nostra investigació, vam conèixer que el pal i la línia que estaven estesos sobre la finca s'havien instal·lat després de manifestar l'antic propietari la seua acceptació, per la qual cosa, com que no era irregular l'ocupació de la parcel·la per part d'Iberdrola, el trasllat podia sotmetre's per esta a les condicions que exigia.

- No enviament de factures per la companyia Iberdrola

La queixa núm. 990188 va ser interposada per un veí de Xàbia que ens exposava que, a pesar de tindre domiciliats en el seu compte bancari els rebuts d'Iberdrola, no se li remetien al seu domicili les corresponents factures.

Esta situació havia sigut denunciada per l'interessat en diverses ocasions davant d'Iberdrola, sense que per esta s'haguera donat cap resposta.

Admesa a tràmit la queixa, l'informe corresponent enviat a esta institució per Iberdrola ens va comunicar que l'empresa que realitza a la Marina Alta el repartiment dels serveis d'Iberdrola va desplaçar a Xàbia un encarregat, qui va informar que l'habitatge de l'interessat es trobava en una urbanització de recent construcció i que no tenia dades suficients per a localitzar el xalet concret del reclamant, per la qual cosa, des d'eixe moment, els successius enviaments de factures s'efectuarien a través del servei postal.

Vam traslladar a l'interessat el contingut de l'informe i, immediatament, el promotor ens va comunicar que, a partir de la nostra intervenció, efectivament, estava rebent habitualment la facturació en la seua bústia particular.

- Recàrrec en la facturació del contracte d'electricitat

Una empresa, ubicada a la localitat alacantina d'Aspe, va presentar davant d'esta institució la queixa núm. 990759, en què denunciava la falta de resposta, per part de la companyia Iberdrola, a una reclamació presentada.

L'objecte de l'esmentada reclamació el constituïa el contracte firmat pel promotor amb Iberdrola per al subministrament d'energia elèctrica amb una potència de 2.287 kW, perquè, durant el mes d'abril de 1999, s'havien consumit 592 kW però se n'havien facturat per la companyia 1.172 kW, tal com constava en la corresponent factura original aportada per l'interessat juntament amb la queixa.

Admesa a tràmit la reclamació, per part d'Iberdrola se'ns va informar que l'elevada potència registrada pel comptador, unit a l'escassa potència contractada per a l'activitat realitzada en l'empresa reclamant, feia necessari l'augment de potència que calia contractar per a evitar recàrrecs en la facturació i que esta es calcula d'acord amb el que s'ha establert en el punt sisé, del títol primer, de l'annex I de l'Ordre Ministerial de 12 de gener de 1995 (BOE 14-1-1995) i el RD 2.821/1998, de 23 de desembre, pel qual s'establix la tarifa elèctrica per al 1999.

La necessitat d'augmentar la potència del contracte per a evitar recàrrecs en la facturació, es va comunicar a l'empresa promotora per part d'Iberdrola, a qui va sol·licitar una ampliació a 700 kW i, immediatament després, va demanar a esta institució l'arxiu de la present queixa.

11. AGÈNCIA VALENCIANA DE TURISME

De la investigació de l'expedient format arran de la queixa núm. 981028, en què l'Associació Professional d'Informadors de Turisme (APIT) denunciava la passivitat dels Serveis Territorials de Turisme, de la Generalitat Valenciana, davant de les denúncies per intrusisme en la professió de guia turístic (Informe 1998, pàgina 650), va resultar que l'Agència Valenciana ens va enviar un ampli dossier en què constava l'actuació portada a terme respecte d'això, no sols a instàncies de l'APIT, sinó també d'ofici.

En este sentit, com que l'actuació administrativa havia sigut correcta, vam resoldre tancar la queixa; però, el 16 de març de 1999, el president de l'APIT ens va sol·licitar la documentació justificativa que acompanyava eixe informe i que havia constituït la raó del tancament de la queixa.

Respecte d'això, vam enviar un escrit a la indicada associació, on manifestàvem que la citada documentació tenia, en virtut de l'article 22 de la nostra llei reguladora, el caràcter de reservada, per afectar el seu contingut la més absoluta intimitat de les persones i empreses amonestades i sancionades per l'administració, el dret de les quals perquè no es fera pública la seua identitat, no estava, ni de bon tros, per davall del dret de l'APIT a obtindre la informació sol·licitada.

Encoratjant l'APIT a denunciar, davant de l'Agència Valenciana de Turisme, els nous casos que es presentaren d'intrusisme a fi que s'investigaren i, si era procedent, sancionaren, en virtut dels articles 43 i següents de la Llei 3/1998, de 21 de maig, de la Generalitat Valenciana, de Turisme de la Comunitat Valenciana, vam reiterar, amb data 4 de juny de 1999, el tancament d'esta queixa.

12. UNIVERSITATS VALENCIANES

Un estudiant britànic, alumne del Vé Màster Universitari en Dret de Marques, impartit a la Universitat d'Alacant, va denunciar, en la queixa núm. 990292, que, a diferència del que exposava el programa acadèmic, la majoria de les classes eren en castellà, cosa que li dificultava la comprensió dels temes objecte d'estudi.

Admesa a tràmit la queixa, se'ns va informar de la següent proporció de classes donades en cada idioma:

- Classes impartides en anglés: 48; 75%
- Classes impartides en castellà: 9; 14,06%
- Classes impartides en francès: 7; 10,94%.

No obstant això, el director ens comunicà que, encara que el curs durava des de setembre a juny, el promotor de la queixa havia abandonat el curs a desembre, i que li van oferir l'oportunitat de reincorporar-se, sense cap cost addicional, al VIé Màster, quan ja haguera obtingut major fluïdesa en llengua castellana.

Traslladat a l'interessat este informe i la invitació de la nova incorporació al posterior màster a setembre de l'any següent sense necessitat de pagar novament les taxes acadèmiques, el promotor hi va renunciar, per la qual cosa vam concloure les nostres actuacions i vam tancar la queixa.

13. QUEIXES NO ADMESES

Hem arreplegat en este apartat aquelles queixes que no es referixen a cap de les matèries en què s'organitza este Informe i que no van poder ser admeses a

tràmit. En este punt, reiterem que hi ha encara un notable desconeixement per part dels ciutadans sobre quines són les competències i possibilitats d'esta institució, existint la creença que podem intervindre en els casos en què es patix una actuació injusta.

Per a una més clara exposició, hem ordenat estes queixes no admeses segons la causa de la seua no admissió:

- Queixes referents a actuacions privades sense cap intervenció pública

Queixa núm. 990228. Denunciava l'actuació d'una companyia d'assegurances que havia invitat el seu promotor a contractar una assegurança d'habitatge molt barata per a així abaratir l'assegurança del seu cotxe. Quan va patir un xicotet sinistre a la seua casa, la companyia es va negar a fer-se'n càrrec, en haver contractat l'assegurança infravalorant la finca.

Queixa núm. 990316. S'hi denunciava una companyia d'assegurances privades de salut, per l'impagat d'una consulta mèdica realitzada a Alemanya.

Queixa núm. 991011, sobre la negativa d'una companyia d'assegurances a satisfer una indemnització per danys en un habitatge.

Queixa núm. 991019, que denunciava l'actuació irregular o delictiva d'un corredor de finques i de l'advocat que va dirigir el plet formulat contra aquell.

Queixa núm. 991022, que sol·licitava la nostra intervenció en un conflicte entre particulars sobre la propietat d'un solar.

Queixa núm. 991216, on se sol·licitava la nostra intervenció per a aconseguir que es fera fora un arrendatari o precarista que es negava a abandonar la casa que ocupava.

Queixa núm. 991270, referent a un conflicte entre copropietaris sobre la propietat d'un immoble.

Queixa núm. 991558, referent a la deficient actuació d'una associació de consumidors i usuaris que, segons el seu promotor, és utilitzada per a desviar assumptes a un despatx d'advocats dels seus directius.

Queixa núm. 990393, on la seua promotora, aspirant a ingressar en l'exèrcit, reclamava els diners pagats pels llibres de preparació per a l'examen a l'editorial venedora, ja que l'aspirant no podia presentar-se als exercicis convocats, per no haver assolit el nivell d'estudis requerits per la convocatòria.

Queixa núm. 991569, sobre el deficient servei tècnic d'una marca d'electrodomèstics.

Queixa núm. 990860, sobre la persecució de què era objecte el seu autor per una empresa de cobrament de deutes.

Queixa núm. 990428, sobre problemes en l'arrendament d'un habitatge.

Queixa núm. 990154, sobre problemes en la separació de béns matrimonials

Tampoc no es van admetre per semblants raons les queixes núm. 990001, 990016, 990324, 991439, 990250, 990094, 991053 i 991518.

- Queixes que manifesten disconformitat amb sentències judicials

Queixa núm. 990371. El seu autor hi exposava la greu situació en què es trobava son pare, qui es veia obligat a pagar tota la indemnització que solidàriament se li havia imposat juntament amb uns socis, ja que estos eren insolvents.

Queixa núm. 991063. Expressava la protesta del seu autor davant de l'increment que havia sofrit el seu deute en arribar al tràmit d'execució de sentència.

Queixa núm. 991359, de semblant contingut a l'anterior.

Queixa núm. 990434. En ella el seu autor reproduïa una sol·licitud de llicència d'autotaxi que havia quedat definitivament denegada per sentència del Tribunal Superior de Justícia.

En estos casos es va notificar als interessats la no admissió de les queixes formulades perquè la institució no té competències legals per a revisar les resolucions dictades per jutges i tribunals en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals, limitació legal que radica en el respecte a la independència del poder judicial, que obliga que cap altre poder o autoritat diferent dels òrgans judicials, pugui pronunciar-se sobre els assumptes sotmés a ells, principi que constituïx un dels pilars bàsics sobre els quals es construeix l'estat social i democràtic de dret.

- Queixes contra actuacions d'entitats de crèdit

Com en anys anteriors, continuem rebent queixes dirigides directament contra entitats de crèdit per a denunciar irregularitats en les seues gestions. Generalment, en la mateixa carta on expliquem als promotors d'estes queixes la nostra impossibilitat d'intervindre, els informem sobre la possibilitat que tenen de dirigir-se als “defensors” dels clients que hi ha a les entitats de crèdit i al Servei d'Inspecció del Banc d'Espanya.

Queixa núm. 991136, relativa a l'exigència d'un aval per la Societat de Garanties Recíproques per a concedir un crèdit.

Queixa núm. 990398. Reclamava, a l'entitat financera on el promotor tenia domiciliada la seua nòmina, que se li facilitara el certificat de les retencions del IRPF per a procedir a emplenar la declaració anual de la renda.

Queixa núm. 991524. Sol·licitava la nostra actuació per tal que procedírem a regularitzar i normalitzar els seus comptes amb el Banc Espanyol de Crèdit, ja que l'esmentada entitat estava processant informàticament, de cara al pròxim exercici comptable, els moviments de l'oficina bancària on el promotor, jubilat de 74 anys, tenia oberta una llibreta d'estalvi i un compte corrent.

Queixa núm. 991518, sobre actuació lesiva de Caja Madrid.

- Altres casos de no admissió

La queixa núm. 991560, en què el seu promotor pretenia que intervinguérem en el tràmit d'un procediment penal, concretament el Procediment Abreujat núm. 85/95, del Jutjat d'Instrucció núm. 2 de Gernika-Lumo.

CAPÍTOL SEGON

QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE

QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE I A ALTRES INSTITUCIONS ANÀLOGUES

Introducció

Les queixes remeses per esta institució al Defensor del Poble en la present anualitat pugen a un total de 136 expedients.

Quant al que ens plantegen els ciutadans valencians en les citades queixes, essencialment, resulta semblant en matèries i quantitat a les referides en l'Informe de 1998. Així, s'han formulat 18 queixes relatives al funcionament dels jutjats i tribunals, 23 queixes al·ludixen a sancions de trànsit o qüestions connexes, 19 queixes es van formular sobre l'administració de la seguretat social, 14 relatives a l'administració tributària i, també, 8 queixes en matèria d'estrangeria.

Es constata un lleuger augment de queixes referides a l'ús del valencià en l'administració de l'estat, que sumen 5 queixes i també s'han formulat 5 queixes de ciutadans valencians sobre ocupació pública estatal.

1. QUEIXES RELATIVES AL FUNCIONAMENT DE JUTJATS I TRIBUNALS

1.1. Dilacions indegudes

Respecte d'això, s'han formulat les queixes núm. 990391, 990928, 991034, 991040, 991180, 991350 i 991555.

En la queixa núm. 990391, ens manifesta el Sr. E. M. V. dos aspectes; d'una banda, que no havia rebut cap comunicació relativa a un recurs d'empara que va interposar el seu lletrat davant del Tribunal Constitucional, i també que entenia que hi havia determinades irregularitats en la designació del seu advocat d'ofici pel Col·legi d'Advocats d'Almeria. En traslladar la queixa al Defensor del Poble, ens va comunicar que, segons el que prescriu l'article 17 de la Llei Orgànica 3/1981, no era possible l'estudi d'aquelles queixes els fets de les quals estan pendents d'un recurs davant del Tribunal Constitucional, però s'admetia queixa pel que feia a l'advocat d'ofici en qüestió.

En la queixa núm. 990928, ens exposava la ciutadana que n'era la subscriptora l'excessiva demora a tramitar, pel jutjat corresponent, una demanda de separació matrimonial que hi va formular. Al mateix objecte es referix la queixa núm. 991350, relativa al Jutjat núm. 1, dels de Vila-real.

En estos expedients ens va comunicar el Defensor del Poble que acordava la seua admissió a tràmit.

En la queixa núm. 991034 ens indicava el seu promotor que havia obtingut una sentència favorable a la seua pretensió del Jutjat Social núm. 1, dels de Castelló, que no s'havia executat. Una vegada remés l'expedient referit al Defensor del Poble, ens va comunicar que en els antecedents de què disposava no constava que pel Sr. R. B. J. s'haguera sol·licitat en la forma corresponent l'execució de l'esmentada sentència, com a pressupòsit per a intervindre en l'assumpte en qüestió.

L'objecte de la queixa núm. 991040 es referix al fet que, pel Sr. A. A. V. C., es va interposar recurs d'apel·lació contra la sentència dictada pel Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 6, dels d'Elx, en el juí verbal civil núm. 474/98, en què no s'havia dictat cap resolució respecte d'això, a pesar del temps transcorregut. Ens va informar el Defensor del Poble que admetia a tràmit la citada queixa.

La queixa núm. 991180 es referia a l'excessiva dilació a executar un embargament pel Jutjat de Primera Instància núm. 8, dels d'Alacant, i constava que s'havia sol·licitat per M. C. M. M. l'execució de la Sentència núm. 678/97. El Defensor del Poble ens va comunicar havia resolt l'admissió a tràmit d'esta queixa.

També a l'excessiva dilació a executar una sentència dictada per l'Audiència

Provincial d'Alacant es referix a la queixa núm. 991555, on es condemnava els demandats a reparar els vicis constructius de la casa de la ciutadana que subscrivia esta queixa. El Defensor del Poble ens va notificar la recepció del mencionat expedient que li vam remetre.

1.2. Disconformitat amb el contingut de les resolucions judicials

Sobre esta temàtica es van presentar les queixes núm. 990213, 990261, 990335, 990378, 990763, 990764, 990995, 991227 i 991360.

Amb l'objecte que a continuació s'exposa: sentència de modificació de mesures per divorci -queixa núm. 990213-; sentència condemnatòria per delictes contra la salut pública -queixa núm. 990261-; sentència del Jutjat de Primera Instància núm. 2 de València en el juí executiu núm. 0636/95 -queixa núm. 990335-; interlocutòria d'arxiu de denúncia criminal -queixa núm. 990378-; sentència en apel·lació per reclamació de quantitat, dictada per l'Audiència Provincial de València -queixa núm. 990763-; sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de 27 d'abril de 1997 -queixa núm. 990764-; interlocutòria que fixava la fiança per a llibertat provisional, del Jutjat Central d'Instrucció núm. 5 de l'Audiència Nacional -queixa núm. 990995-; sentència del Jutjat Social núm. 9 de Madrid -queixa núm. 991227-; sentència del Jutjat de Primera Instància núm. 7 d'Alacant en el juí de menor quantia núm. 439/94 - queixa núm. 991360.

La queixa núm. 990213 es va resoldre satisfactòriament per a la ciutadana que era la seua promotora, després de la intervenció del Defensor del Poble, segons l'informe que va rebre de l'Excm. Sr. fiscal de l'estat.

No es van admetre a tràmit, per no tindre competències a l'efecte el Defensor del Poble, les queixes núm. 990261, 990335, 990378, 990763, 990764, 991227 i 991360, segons ens va informar la mencionada institució constitucional, atés que el règim jurídic d'aplicació li impedix revisar les resolucions dictades per jutges i tribunals en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals com, detalladament, vam justificar en l'anterior Informe.

Es va admetre a tràmit la queixa núm. 990995, quant a iniciar la investigació pertinent pels possibles retards que pogueren concórrer en la tramitació del procediment penal que afecta al Sr. R. D., respecte del Jutjat Central d'Instrucció núm. 5 de l'Audiència Nacional.

1.3. Disconformitat amb actuacions judicials

Sobre esta temàtica es van presentar les queixes núm. 990101 i 990437.

En la queixa núm. 990101, ens manifestava la Sra. M. L. P. G. que no compartia ni entenia l'excessiva dilació en la tramitació i l'arxiu de diverses denúncies que va presentar a Fiscalia i a diversos jutjats de València. Ens va informar el Defensor del Poble que no admetia l'esmentada queixa a tràmit per la seua indeterminació i per com era de genèric el seu contingut.

La ciutadana promotora de la queixa núm. 990437 ens exposava que discrepava de les actuacions realitzades per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, que van culminar amb una resolució de no admissió d'un recurs que va formular davant d'esta contra una resolució del director provincial, a Alacant, del Ministeri de Treball i Afers Socials, on se l'obligava a reintegrar l'import de determinades prestacions indegudament percebudes. El Defensor del Poble no va admetre a tràmit tal queixa, ja que el recurs jurisdiccional interposat per la Sra. S. A. B. es va presentar sense la intervenció de cap advocat ni procurador.

2. ALTRES QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE

2.1. Ministeri de Justícia

2.1.1. Administració penitenciària

Sobre esta temàtica es van formular les queixes núm. 990090, 990334 i 991144.

L'objecte de la queixa núm. 990090, que va promoure el Sr. J. G. S. en qualitat de pare del Sr. V. G. G., referix que este ciutadà considerava que el seu fill estava rebent una precària i inadequada assistència sanitària des que va ingressar en el centre penitenciari de Picassent. El Defensor del Poble, respecte d'això, ens va comunicar:

"En relació amb la seua queixa, registrada en esta institució amb el número de referència que més amunt s'indica, em complau notificar-li que s'ha rebut de la Direcció General d'Institucions Penitenciàries l'informe que preceptua l'article 18 de la Llei Orgànica 3/1981, de 6 d'abril, per la qual ens regim.

En el citat informe, substancialment, es manifesta que, el dia 21 de gener de 1999, se li proposa, per la Junta de Tractament del centre penitenciari de València, el passe a tercer grau en la modalitat de vida de Tractament en Comunitat Terapèutica

(art. 182 Reglament Penitenciari), es classifica en tercer grau, passa al CIS del centre de València i és derivat immediatament al "Proyecto Hombre" per a seguir tractament de deshabitació a drogues, on continua actualment amb una evolució satisfactòria.

Segons consta en la seua història clínica, li va ser diagnosticada tuberculosi biliar durant el seu ingrés hospitalari a l'Hospital General de València, en data 7 de desembre de 1998, on se'l dóna d'alta, el dia 16 del mateix mes, amb prescripció del tractament específic que ha de mantindre fins al dia 7 de setembre de 1999.

En conseqüència, li comuniquem l'acabament de les actuacions iniciades en el seu moment i l'arxiu del seu expedient."

En la queixa núm. 990334, ens manifestava el president d'APSA les dificultats amb què es trobava esta associació respecte del finançament del Programa que està realitzant des del 1995 a l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari de Fontcalent, per a l'atenció de persones amb retard mental afectades pel règim penal penitenciari.

També ens van remetre còpia d'un projecte de conveni presentat per la Confederació Espanyola de Federacions i Associacions Pro Persones Deficients Mentals, davant de la Direcció General d'Institucions Penitenciàries.

El Defensor del Poble ens va comunicar que, després de rebre l'informe que va demanar de la Direcció General d'Institucions Penitenciàries, on es constata la vigència del Conveni subscrit des del 28 de febrer de 1995, i després d'encoratjar l'esmentada associació a continuar amb la seua elogiada i fructífera tasca, va resoldre el tancament de la mencionada queixa.

La queixa núm. 991144, que ens va formular el Sr. E. N. B., es referia al fet que no considerava adequades les decisions del jutge de Vigilància Penitenciària sobre les reclamacions que va plantejar el seu marit relatives a la seua classificació penitenciària i al gaudi de permisos d'eixida. El Defensor del Poble ens va comunicar que no era possible admetre a tràmit tal queixa, atés que es tractava d'enjudiciar resolucions judicials contra les quals és procedent interposar els recursos pertinents.

2.1.2. Reclamació de responsabilitat patrimonial

La Sra. E. D. G. va comparéixer davant d'esta institució per a presentar l'escrit de queixa núm. 991048, on sol·licitava la nostra intervenció per tal que se li estimara una reclamació de responsabilitat patrimonial que va dirigir al Ministeri de Justícia, ja que va ser absolta per sentència ferma de tots els càrrecs imputats després de romandre tretze mesos en presó i que tenia un treball amb un sou

mensual. A la vista de l'àmbit competencial implicat en esta queixa, vam remetre l'expedient al Defensor del Poble, qui en va notificar la recepció.

2.2. Interior

2.2.1. Trànsit

Durant l'any 1999 vam rebre, i vam remetre al Defensor del Poble, un total de 23 queixes referents a actuacions irregulars de diferents direccions provincials de Trànsit, en expedients sancionadors en matèria de trànsit en la seua majoria.

Diverses queixes contienien la mateixa denúncia: la negativa de les direccions provincials a remetre una còpia de la fotografia que oficiava com a prova de sancions per elevada velocitat. Així, les queixes núm. 991191, 990342, 990332, 990587, 990945, 991602 i 990382.

El Defensor del Poble va informar els promotors de les queixes que haurien de sol·licitar en les respectives direccions de Trànsit la vista de l'expedient, a fi de verificar els documents que l'integraven i l'existència de la fotografia de l'excés de velocitat. Si es detectara alguna irregularitat en l'expedient, el Defensor s'oferia per a continuar la investigació.

També van ser invitats els promotors de les queixes núm. 990189, 990289, 990358, 991264, 990387 i 990408, relatives a la prescripció de les sancions o a la falta de notificació de les denúncies, per tal que sol·licitaren la vista dels corresponents expedients com a actuació prèvia a la del Defensor del Poble.

No van ser investigades pel Defensor les queixes núm. 991358, 991139, 991031, 990432 i 990582, totes elles referents a les respostes inadequades que havien rebut els seus autors als recursos interposats contra sancions. En tots els casos es va considerar que l'actuació pública denunciada no era irregular, ni lesiva per als drets constitucionals dels ciutadans.

La queixa núm. 990166, que denunciava la injustícia que suposava que les denúncies dels agents de l'autoritat tingueren valor de prova, no va ser tampoc admesa a tràmit pel Defensor del Poble, en tindre eixa presumpció una base legal i poder ser revocada mitjançant l'oportuna prova.

Sí que va ser investigada pel Defensor del Poble la queixa núm. 990372. El seu autor hi exposava que, com a conseqüència de la imposició d'una sanció per no

haver passat el seu vehicle la ITV, va haver d'enviar a Barcelona la fitxa tècnica amb la ITV passada i el permís de circulació del vehicle. La no devolució per la Direcció de Barcelona d'eixos documents l'havia obligat a sol·licitar-ne un duplicat, amb les despeses consegüents.

El Defensor del Poble, després de la seua intervenció, va aconseguir que la Direcció de Trànsit de Barcelona remetera els documents a l'interessat.

En el moment de tancar este Informe es trobaven en tràmit pel Defensor del Poble els expedients corresponents a les queixes núm. 990888 i 990403. La primera d'elles es referia a la contradicció que suposava que un vehicle fóra classificat a l'efecte del pagament de l'Impost Sobre Vehicles de Tracció Mecànica per no complir les prescripcions dels vehicles de transport, per la Direcció Provincial de Trànsit d'Alacant.

La núm. 990403, formulada per un veí de Sella, Alacant, es referia a la denegació de la pròrroga dels seus permisos de conduir, que havia sigut decidida per la Direcció Provincial de Trànsit de Cadis. Eixa denegació no havia pogut ser recorreguda de la forma corresponent per haver-se citat l'interessat per a la pràctica d'una prova pericial-mèdica en la Comissió Central Dictaminadora, a Madrid; lloc on no es podia traslladar pels costos que suposava.

La queixa núm. 990300, que va subscriure el representant d'AVACU de València, relativa a manifestar la situació en què es troben diversos associats que, després de vendre el seu vehicle, continuen apareixent en els registres de Trànsit com a titulars, per no haver comunicat, els qui els van adquirir, a la Direcció de Trànsit corresponent, la transferència. Respecte d'això, ens va manifestar el Defensor del Poble:

"En relació amb esta qüestió, hem d'indicar que, de conformitat amb el que s'ha establert en l'article 247 del Codi de la Circulació, tota persona que siga titular d'un automòbil i l'aliene, haurà de:

‘1. Fer constar en el revés del permís de circulació del vehicle la paraula 'transferit' consignat a continuació el nom, els cognoms i l'adreça de la persona que l'adquirix, la data de la transmissió i la seua firma reconeguda. El permís es lliurarà a qui adquirix amb un justificant de recepció i tindrà validesa durant deu dies.

2. Notificar la transferència, dins dels deu dies hàbils següents a esta, a la Direcció de Trànsit de la província en què tinga el seu domicili legal, o aquella en què va ser matriculat el vehicle, per mitjà d'una declaració on es faça constar el nom, els cognoms i l'adreça de qui adquirix, el títol de la transmissió i la seua data, i si va ser amb reserva de domini o de qualsevol altre dret sobre el vehicle.

Si qui fa la transferència incomplira les obligacions assenyalades, continuarà

considerant-se titular del vehicle transmés a l'efecte del Codi de la Circulació, mentre no s'inscriba el vehicle a nom d'una altra persona.'

D'una altra banda, de conformitat amb el que estableix la Circular núm. 205/95, de la Direcció General de Trànsit, la presumpció que el propietari del vehicle és el propietari registral és una presumpció *iuris tantum* que pot destruir-se mitjançant uns altres mitjans de prova admissibles en dret.

La citada documentació ha de presentar-se davant de la direcció provincial de Trànsit corresponent, tot sol·licitant que s'anote la transferència del vehicle.

Finalment, ens complau posar en el seu coneixement que les relacions entre el venedor i el comprador d'un vehicle són de caràcter jurídicoprivat.

En conseqüència, els afectats poden, si ho estimen oportú, posar-se en contacte amb un advocat de la seua lliure elecció, qui els informarà de les vies existents per a la defensa dels seus interessos.

Així mateix, poden dirigir-se al Col·legi d'Advocats de la seua província i sol·licitar el nomenament d'un advocat d'ofici, si concorren els requisits per a això."

2.2.2. Actuació dels cossos i les forces de seguretat

Quant a este epígraf es van presentar les queixes núm. 991269 i 991551.

En la queixa núm. 991269, ens exposava el Sr. J. L. L. J. que no considerava justificada la instrucció d'un expedient sancionador per la Subdelegació del Govern a Alacant, que es basava en una denúncia que va formular la Guàrdia Civil on simplement consta que portava una canellera de cuir amb punxes, i que, segons l'esmentada denúncia, este element resulta especialment perillós per a la integritat física de les persones. Respecte d'això, el Defensor del Poble ens va comunicar que va admetia a tràmit la queixa.

En la queixa núm. 991551, també la ciutadana que la va promoure no considerava correctament fonamentada la sanció de 60.000 ptes., que li va imposar la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, per portar una navalla que va facilitar i va entregar voluntàriament a un agent del cos de la Policia Nacional a l'entrada dels jutjats de València i on, sobre la base de la declaració del mencionat agent, es va instruir l'expedient sancionador referit. Ens va informar el Defensor del Poble que la queixa es va admetre a tràmit.

2.2.3. Estrangeria

Sobre esta temàtica s'han presentat davant d'esta institució les queixes núm. 990306, 990314, 991262, 991487, 991514, 991515, 991550 i 991591.

L'objecte de la queixa núm. 990306, que va subscriure el Sr. A. V. M., era sol·licitar d'esta institució la seua intervenció perquè es revocara l'ordre d'expulsió de la seua esposa, decretada per la Subdelegació del Govern a Alacant, per tal que se li permeta acudir al Consolat d'Espanya a Madagascar per a obtindre el corresponent visat de residència per matrimoni i que se li expedisca a Espanya la targeta comunitària corresponent. Ens va comunicar el Defensor del Poble que va admetre a tràmit l'esmentada queixa.

En la queixa núm. 990314, ens manifestava la Sra. O. O. J. que havia sol·licitat la nacionalitat espanyola i que li constava que s'havien instruït els expedients a l'efecte en el Ministeri de Justícia i en el Ministeri d'Interior, i que no havia rebut cap resolució sobre la citada petició, que havia subscrit feia quasi dos anys. Ens va informar el Defensor del Poble que admetia a tràmit esta queixa.

La Sra. M. D. M. D. va presentar la queixa núm. 991262, on ens manifestava que el Consolat d'Espanya a Tetuan va denegar les sol·licituds de visats formulades pels seus sogres, de nacionalitat marroquina, a fi de passar uns dies amb la ciutadana que la subscrivia i el seu espòs -fill d'aquells- a Llombai. Ens precisa la Sra. M. que el motiu d'esta denegació de visats resulta ser que tals ciutadans no tenen mitjans econòmics suficients per a pagar el viatge, quan els seus sogres són titulars d'un pròsper negoci de venda al detall a Tetuan. El Defensor del Poble ens va notificar la recepció de l'enviament d'esta queixa.

En les queixes núm. 991487 i núm. 991550, ens exposaven les seues subscriptores l'excessiva demora a obtindre resolució a les peticions que van formular d'oferta de treball per a treballadors estrangers, d'acord amb el Reial Decret 155/1996, que van dirigir, en la forma corresponent, a la Direcció Provincial de Treball, Seguretat Social i Afers Socials, a Alacant. El Defensor del Poble ens va comunicar que es va resoldre l'admissió a tràmit de tals queixes.

La queixa núm. 991514 també té com a objecte manifestar-nos el seu subscriptor l'excessiva tardança a resoldre la sol·licitud que va presentar el Sr. J. C. a l'Oficina d'Estrangers a Alacant, per tal que se li concedisca permís de treball i residència. El Defensor del Poble la va admetre a tràmit.

El Sr. E. D. ens va presentar l'escrit de queixa identificat amb el núm. 991515, en què sol·licitava la nostra intervenció en relació a la demora per a obtindre el corresponent informe que va demanar de l'Oficina d'Estrangers a

Alacant, perquè se li concedira el visat de residència per reagrupació familiar per a la seua esposa i els seus fills, que estos van sol·licitar del Consolat General d'Espanya a Rabat. El Defensor del Poble ens va informar que es va admetre a tràmit la citada queixa.

En la queixa núm. 991591, que ens va presentar el Sr. E. E., es manifestava la seua disconformitat amb la resolució de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana per la qual se li denegava l'exempció de visat de residència que va sol·licitar, en considerar que complix amb els requisits previstos en la legislació aplicable i, per això, va interposar recurs de reposició contra l'esmentada resolució, que encara no s'ha resolt. El Defensor del Poble va notificar la recepció de l'enviament de la mencionada queixa per esta institució.

2.2.4. Altres

Sobre diverses actuacions relacionades també amb el Ministeri d'Interior es van presentar les queixes següents: 990216, 990275, 990957 i 991517.

L'objecte de la queixa núm. 990216, que ens va formular el Sr. F. J. C. B., era manifestar-nos que no considerava adequat en un estat democràtic que romanga la simbologia de l'anterior règim dictatorial a la façana més visible de la caserna de la Guàrdia Civil d'Alcoi. El Defensor del Poble ens va comunicar que no admetia a tràmit esta queixa per no contindre petició concreta que faça referència a actuacions administratives que vulneren drets constitucionals.

La queixa núm. 990275, que ens va presentar el Sr. J. L. R. S. en representació d'IDEA, es referia al fet que no havia rebut cap comunicació a un escrit que va formular davant de la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, relatiu a la previsió d'enderrocar les alqueries de "Raio" i "Colom" per l'execució del "Pla Parcial de Campanar", aprovat per l'Ajuntament de València.

Ens va informar el Defensor del Poble que admetia a tràmit la queixa referida i que sol·licitava informació puntual respecte d'això de l'òrgan administratiu indicat. En la informació a l'efecte que va rebre el Defensor del Poble es detallaven les reunions mantingudes amb el Sr. R. sobre el seu escrit i que, actualment, la qüestió era objecte d'un procediment judicial, encara que la citada institució constitucional va suggerir a la Delegació del Govern que remetera al promotor la informació de què disposara respecte d'això.

El Sr. M. S. I. ens concretava en la queixa núm. 990957 els perjuís i problemes que li havia causat el fet que la Direcció de Policia Nacional de València li assignara un número erroni en el document nacional d'identitat. El Defensor del

Poble va informar el Sr. S. de la possibilitat d'instar el corresponent procediment per responsabilitat patrimonial de les administracions públiques, regulat en el Reial Decret 429/1993, a la vista dels fets concurrents.

Per la seua banda, el Sr. M. A. S. ens exposava, en la queixa núm. 991517, que havia presentat denúncia davant d'una comissaria de Policia d'Alacant, el 31 d'agost de 1999, i que no havia rebut cap comunicació respecte d'això. El Defensor del Poble ens va comunicar que admetia a tràmit la queixa que li vam traslladar.

2.3. Administració laboral

2.3.1. INEM

Respecte d'això s'han formulat les següents queixes: 990049, 991194, 991238 i 991242.

El Sr. S. C. R. ens manifestava en la queixa núm. 990049 la seua disconformitat amb la sanció de 100.000 ptes. que es va imposar a la seua esposa per no renovar la demanda d'ocupació en la data corresponent. El Defensor del Poble ens va comunicar que, a la vista de les circumstàncies concurrents en el cas, no admetia a tràmit tal queixa, ja que no s'acreditava un funcionament irregular de l'administració que hi intervenia.

En la queixa núm. 991194, ens exposava el Sr. F. M. F. V. que havia sol·licitat informació sobre si li podia correspondre alguna ajuda o subsidi relatiu a la seua situació de desocupat davant d'una oficina de l'INEM de València, i que no havia rebut cap comunicació respecte d'això. Ens va informar el Defensor del Poble que admetia a tràmit esta queixa.

També al·ludix a una inadequada informació que se li va facilitar per una oficina de l'INEM la queixa núm. 991238, la qual cosa està causant greus perjudis al seu promotor. Ens comunicà, el Defensor del Poble, que s'admetia a tràmit.

En semblants termes als expressats en la queixa anterior, es va presentar la queixa núm. 991242, pel Sr. J. A. G. M., que es troba en idèntica situació de tramitació, segons ens va informar el Defensor del Poble.

2.3.2. Inspecció de treball

Per la Sra. M. P. A. G. es va presentar la queixa núm. 990441, relativa al que considera una excessiva demora dels serveis d'inspecció adscrits a la Direcció Provincial de Treball d'Alacant, per tal d'adoptar les mesures corresponents per uns fets que va denunciar sobre el funcionament de l'empresa "TC" i que la citada Inspecció va verificar.

El Defensor del Poble ens va indicar que admetia a tràmit la queixa i que sol·licitava informe de la Inspecció Provincial de Treball i Seguretat Social a Alacant.

2.4. Administració de la Seguretat Social

S'han presentat sobre esta temàtica un total de 19 queixes, amb les finalitats que, tot seguit, exposem.

2.4.1. Recaptació de quotes o ingressos indeguts

Es van formular les queixes núm. 990004 i 991229.

L'objecte de la queixa núm. 990004, que va presentar el Sr. R. N. M., es referix a manifestar-nos la seua disconformitat amb la reclamació de cotitzacions que se li estan exigint per la Direcció Provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social de València, per descoberts en la cotització al Règim Especial dels Treballadors Autònoms en diferents períodes de 1987 i 1989, i ens precisa la seua situació actual d'absoluta precarietat econòmica.

El Defensor del Poble ens va comunicar que, després de l'estudi de la documentació aportada pel Sr. N., no constatava irregularitat en l'actuació de l'administració que hi intervenia, per la qual cosa no es va admetre a tràmit la citada queixa.

En semblants termes es va formular la queixa núm. 991229 per la Sra. L. S. C., com a treballadora autònoma restauradora d'obres d'art. El Defensor del Poble ens comunicava que havia rebut l'enviament que vam efectuar del mencionat expedient de queixa.

2.4.2. Reconeixement i pagament de prestacions

Les 17 queixes presentades pels ciutadans valencians referides a l'expressat epígraf han tingut els següents objectius: discrepància de resolució administrativa

sobre el còmput inicial per a la percepció de pensió per jubilació, queixa núm. 990006; discrepància per resolució administrativa on se suspén el pagament de la pensió de vellesa de l'Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa que tenia reconeguda en el moment d'haver aconseguit el dret a pensió de viduitat per mort del seu espòs, queixa núm. 990081; discrepància sobre la base reguladora per al càlcul de la pensió de jubilació, queixes núm. 990091, núm. 990339, núm. 990385 i núm. 990395; discrepància per resolució municipal denegatòria de prestacions econòmiques individualitzades, a l'empara de l'Ordre de 30 de novembre de 1998 de la Conselleria de Benestar Social, queixa núm. 990440; disconformitat amb la documentació acreditativa per a aconseguir dret a pensió de l'Assegurança Obligatòria de Vellesa i Invalidesa, queixa núm. 990891; informació relativa a la revaloració automàtica de la pensió de jubilació, queixa núm. 990932; disconformitat amb la resolució administrativa que declara la caducitat del dret perquè se li abone el primer pagament de la seua pensió de jubilació, queixa núm. 991137; disconformitat amb resolució administrativa que desestima la petició de declarar la situació d'incapacitat permanent, queixa núm. 991176; sol·licitud d'increment de la pensió de jubilació, queixa núm. 991211; disconformitat amb resolució administrativa denegatòria de les pensions de viduitat i d'orfanat, queixes núm. 991363 i núm. 991429; absència de resolució a la sol·licitud de prestació d'invalidesa no contributiva per minusvalidesa de la seua filla, queixa núm. 991436; disconformitat amb resolució administrativa sobre revaloració de la seua pensió de jubilació, queixa núm. 991477, i discrepància sobre el reconeixement de la seua pensió de jubilació, queixa núm. 991501.

Segons ens va comunicar el Defensor del Poble, actualment estan en tramitació les queixes núm. 990440, 991363, 991429, 991477 i 991501, en què s'han sol·licitat els informes corresponents de les administracions implicades.

En la resta de les queixes identificades es va resoldre el seu tancament a la vista de les circumstàncies concurrents, per no constatar-se que l'activitat administrativa materialitzada fóra lesiva als drets constitucionals dels ciutadans promotors de tals expedients.

2.5. Administració sanitària

Sobre esta temàtica es van presentar les queixes núm. 990005, 991035 i 991519.

El Sr. H. P. W. ens indicava en el seu escrit de queixa, identificat amb el núm. 990005, que, com a ciutadà alemany resident temporalment al Campello, pretén gaudir d'assistència sanitària en el citat municipi, sense que fins a eixe moment haja rebut la informació que va sol·licitar respecte d'això de la Direcció Territorial de Sanitat a Alacant. Ens va informar el Defensor del Poble que havia rebut informe de la citada administració, del següent tenor:

"Per esta Direcció Territorial s'informa que l'assistència sanitària a les persones desplaçades temporalment a la Comunitat Valenciana es realitza pels facultatius dels consultoris o centres de salut corresponents a la localitat en què residixen temporalment, en estos centres se'ls assigna el metge que els prestarà assistència. En este sentit s'ha remés escrit al Sr. H. P. W. a fi que acudisca al consultori del Campello on serà atés pel facultatiu corresponent".

Atés el contingut de l'esmentat informe, l'expressada institució va resoldre el tancament d'esta queixa.

En la queixa núm. 991035, ens exposava el Sr. F. C. A. que sa mare es trobava temporalment a França amb necessitat d'assistència mèdica periòdica per ser una pacient crònica, i que havia presentat sol·licitud respecte d'això davant de la Direcció Territorial de Sanitat a Castelló, de què no havia rebut cap resposta.

Ens va informar el citat òrgan administratiu en els següents termes, que van motivar que es resolguera el tancament de la queixa:

"1) La secretària general ratifica l'informe desfavorable per a l'autorització del model E-112 per no ajustar-se a allò que s'ha contemplat en la normativa vigent: 'Assegurats de la Comunitat Valenciana que acudisquen a rebre tractament específic en un centre sanitari determinat d'un país de la CEE'. Al mateix temps, ens comunica que 'La concessió d'un llit especial ortopèdic no figura entre les prestacions del sistema nacional de salut.'

2) Havent demanat informació de l'Institut Nacional de la Seguretat Social, se'ns indica pel Servei de Convenis Internacionals que, en este cas, seria procedent, per part de vostés, la petició d'un formulari E-121, que haurien de sol·licitar a les oficines d'eixe organisme (Pl. del jutge Borrull, 14 -Castelló de la Plana-)."

La queixa núm. 991519, formulada pel Sr. J. M. I. en representació de la Cooperativa G., es referix al fet que este ciutadà va sol·licitar la devolució d'una fiança de 800.000 ptes., autoritzada per la resolució de la Conselleria de Sanitat de 9 de febrer de 1998, que es va constituir a favor del Ministeri de Sanitat i Consum en ser la citada cooperativa adjudicatària en el seu dia del "bar-cafeteria" de l'Hospital General d'Elx, sense que encara haja rebut cap resposta a l'efecte. El Defensor del Poble ens va notificar la recepció del trasllat de la present queixa.

2.6. IMSERSO

Va comparéixer davant d'esta institució el Sr. A. G. B., que va presentar l'escrit de queixa núm. 991059 per a manifestar-nos la seua discrepància amb la denegació que se li va notificar de la seua sol·licitud de plaça en el "Programa de

vacances per a persones majors i per al manteniment de l'ocupació a les zones turístiques", pel director general de l'Institut de Migracions i Serveis Socials.

Les causes de la denegació referida són per raons d'edat i de pensió, però el Sr. G. entén que ell, a pesar dels seus 37 anys, patix una invalidesa absoluta i que la seua pensió resulta equivalent a la de jubilació per raó d'edat, per la qual cosa també hauria d'accedir al mencionat programa de vacances per a no sentir-se discriminat.

El Defensor del Poble ens va remetre, literalment, la següent comunicació:

"Podem informar que l'assumpte objecte de la seua queixa va ser plantejat a l'Institut de Migracions i Serveis Socials, el qual ens va remetre un informe el contingut del qual transcrivim a continuació per al seu millor coneixement:

'En relació amb l'escrit de referència, sobre queixes presentades per un nombre significatiu de ciutadans, este Institut informa el següent:

El Programa de Vacances per a Majors, com el seu propi nom indica, ha tingut com a objectiu principal, des del seu inici, possibilitar a les persones majors la realització de viatges, donant cabuda, per tant, a tots els pensionistes tant de jubilació i d'invalidesa com de viduïtat, si bé en este últim cas s'exigia el requisit de tindre 60 anys.

El sistema de comercialització de les places, directament a través de les agències de viatges, que ha estat funcionant fins ara no possibilitava un control directe anterior a l'adjudicació de places, cosa que ha permés que participaren en el Programa de Vacances per a Majors persones amb invalidesa, com pot ser el cas d'alguns discapacitats que han participat en el Programa amb els seus pares.

En cap moment, la participació d'estes persones ha sigut significativa per la qual cosa l'Institut no va iniciar actuacions restrictives en este sentit.

A pesar d'això, l'IMSERSO, amb la creació d'un programa de vacances per a persones amb minusvalidesa, de 23 d'abril de 1993 (*BOE* núm. 121 de 21/5/99) una de les finalitats del qual és el descans de les famílies que tenen al seu càrrec persones discapacitades, contempla la figura de l'acompanyant que assistix el beneficiari del Programa en les activitats de la vida diària; acompanyant que, òbviament, pot ser un familiar de la persona amb discapacitat.'

De tot això no es desprén una actuació de l'administració que implique infracció de l'ordenament jurídic, ja que la gestió i l'adjudicació dels diferents viatges s'ha produït de conformitat amb les normes contemplades en la convocatòria.

Sense perjuí d'això, i per tal de dotar els ciutadans d'un marc de garanties més ampli, esta institució ha sol·licitat un informe complementari al referit organisme."

2.7. Administració educativa

Pel que fa a la citada temàtica, amb competències estatals en la matèria, s'han presentat les queixes núm. 990103, 990245, 990424, 991207 i 991538.

En la queixa núm. 990245, que ens va presentar l'Associació de Pares i Mares d'Alumnes de l'Institut d'Educació Secundària M. de Vila-real, se'ns sol·licitava que per esta institució es presentara recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, per estimar inconstitucional la negativa del Congrés dels Diputats, de 10 de desembre de 1998, a reconèixer la gratuïtat dels llibres de text, ja que l'esmentada associació entenia que el dret a una educació gratuïta està plenament garantit en la Constitució. Atesa la concreta pretensió d'esta queixa, que no s'emmarca en l'àmbit competencial d'esta institució segons la Llei 11/1988 per la qual ens regim, vam procedir a la seua remissió al Defensor del Poble, qui ens va comunicar que l'admetia a tràmit.

També en la queixa núm. 991538, formulada per la mencionada associació de Vila-real, se'ns plantejava que esta institució es manifestara sobre la inconstitucionalitat dels articles 8 i 12 del Decret Legislatiu de 16 de gener de 1989, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Consells Escolars de la Comunitat Valenciana, i els articles 4 i 9 del Decret 111/1989 del Govern Valencià, pel qual es regulen els Consells Escolars territorials i municipals, i argumentaven la seua contradicció amb el que s'ha disposat en els articles 27.7 i 14 de la Constitució. Per les mateixes raons expressades amb anterioritat, vam remetre la present queixa al Defensor del Poble, qui ens va notificar la seua recepció.

La Sra. D. A. L. ens exposa, en la queixa identificada amb el núm. 990424, que havia sol·licitat, davant del Ministeri d'Educació, l'homologació del seu títol de llicenciada en Educació Física i Esport que va obtindre a Moscou, i que no ha rebut cap resolució respecte d'això.

El Defensor del Poble ens va informar que va admetre a tràmit l'esmentada queixa, alhora que sol·licitava informació a la Secretaria General Tècnica del Ministeri d'Educació i Ciència.

En la queixa núm. 991207, que ens va presentar el Sr. J. J. M. P., este ciutadà se sentia discriminat com a estudiant valencià perquè en la convocatòria anual de la Generalitat Valenciana de beques i ajudes a l'estudi exclouen els estudiants de la Universitat Nacional d'Educació a Distància. El Defensor del Poble ens va comunicar que admetia a tràmit la citada queixa.

Respecte de la queixa núm. 990103, referida a idèntica temàtica que les queixes núm. 980227 i 980769 (Informe 98. P. 261) en què vam acordar la seua

reobertura, relativa a la impossibilitat de matricular-se els ciutadans que les van subscriure en la Llicenciatura de Veterinària en una universitat pública de la Comunitat Valenciana, ens va comunicar el Defensor del Poble que hi havia dictat resolució favorable a les pretensions dels esmentats ciutadans i que s'havia acceptat per les administracions implicades, per la qual cosa podien formalitzar matrícula a l'efecte en la Universitat de Múrcia.

2.8. Queixa relativa a la Reial Federació Espanyola de Natació

Es va formular la queixa núm. 990898 pels pares de dos xiquetes que consideraven injustificada l'exclusió d'estes per a competir en el "*Campus Malagueño de Jóvenes Promesas*" en la modalitat de natació, i ens precisaven que, després d'haver realitzat múltiples gestions per a aclarir les circumstàncies concurrents, no van obtindre cap resposta satisfactòria de la Federació de Natació.

El Defensor del Poble ens va comunicar que li era impossible admetre a tràmit la citada queixa, sobre la base de les següents consideracions:

"El Defensor del Poble té encomanada, per l'article 54 de la Constitució i per la Llei Orgànica 3/1981, de 6 d'abril, la defensa dels drets compresos en el títol I de la Constitució i, amb esta finalitat, supervisarà l'actuació de les administracions públiques per a l'esclariment dels seus actes i resolucions, com també la dels seus agents, en relació amb els ciutadans, segons el que s'ha disposat en l'article 103.1 de la Constitució.

En relació amb allò que s'ha manifestat en el seu referit escrit, s'ha de significar que les federacions esportives apareixen configurades legalment com a associacions privades, de base corporativa sectorial i, per tant, la seua actuació queda exclosa de la fiscalització d'esta institució, de conformitat amb les facultats a què s'ha fet al·lusió en el paràgraf anterior.

És cert que les citades federacions tenen atribuïdes determinades funcions públiques de caràcter administratiu i això possibilitaria la intervenció d'esta institució, basant-nos en aquelles queixes relacionades amb actes executats en l'exercici d'estes funcions públiques delegades, però no en aquelles altres, com la plantejada per vosté, que es referixen exclusivament a una relació de caràcter juridicoprivat entre la Federació i els seus socis o associats i que, per tant, ha de dilucidar-se per les vies ordinàries establides en el nostre ordenament jurídic vigent".

2.9. Administració tributària

Se'n van formular un total de 14 queixes.

2.9.1. Tributs

- Impost sobre la Renda de les Persones Físiques

La queixa núm. 991220, com va indicar el Defensor del Poble en la resolució on declarava la seua no admissió, no denunciava una actuació irregular de l'administració que poguera motivar la seua intervenció, sinó, més prompte, el desacord del seu autor amb el sistema fiscal vigent, concretament amb el sistema de retencions a compte i devolució.

La queixa núm. 990105 tampoc no denunciava una concreta actuació, sinó la situació de desavantatge en què la Llei 40/1998, de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, deixava les persones amb un grau de discapacitat entre el 33% i el 64%. La queixa no va ser admesa a tràmit per no existir una actuació administrativa que poguera ser investigada.

2.9.2. Cadastre

En la queixa núm. 990370, el seu autor, un veí de Meliana, exposava els onerosos errors cadastrals que s'havien realitzat respecte a una finca de la seua propietat, a la qual s'havia atribuït un valor excessiu.

Després de la intervenció del Defensor del Poble, la Gerència Territorial a València del Cadastre va estimar el recurs interposat per l'autor de la queixa i va procedir a la devolució d'allò que s'havia pagat de més, amb els seus interessos.

Està en tramitació la queixa núm. 991046. En ella, un constructor exposava l'actuació descuidada de la Gerència Territorial del Cadastre, que no requeria als primers propietaris d'unes places de garatge la formalització d'una declaració d'alteració de la titularitat cadastral.

També es troben en tràmit les queixes núm. 991032, 990225 i 990418. En la primera es denuncia l'exagerat increment del valor cadastral d'una finca de Mutxamel, superior en un 300 per cent a l'anterior. En les núm. 990225 i 990418, el silenci de la Gerència Territorial del Cadastre a Alacant davant de les denúncies d'errors formulades per veïns d'Orihuela i de Relleu.

2.9.3. Classes passives de l'estat

El retard en el reconeixement d'una pensió a un antic militar de l'exèrcit de la República s'està investigant en la queixa núm. 990757, que vam remetre al Defensor del Poble.

Les autores de les queixes núm. 991567 i 991596 exposaven la irregularitat i injustícia que suposava la seua declaració de baixa en la nòmina de les classes passives de l'estat, per causa d'incompatibilitat, d'on percebien una pensió d'orfandat. Les queixes han sigut remeses al Defensor del Poble, estem pendents de rebre informació de la seua actuació respecte d'això.

Referent també a les classes passives de l'estat va ser la queixa núm. 990153. En ella es denunciava que el reintegrament de quantitats degudes a l'estat en concepte de pensions incorrectament percebudes no s'havia realitzat mitjançant compensació. El Defensor del Poble va acabar la seua intervenció informant el promotor de la queixa de l'aprovació, per l'Agència Tributària, de la seua sol·licitud de compensació.

2.9.4. Altres

El constrenyiment per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació, d'Alacant, dels recursos de la cambra, sense haver notificat prèviament a l'interessat la liquidació per al seu pagament en el període voluntari, va ser investigat en la queixa 990272. Després de la seua intervenció, el Defensor del Poble va informar el promotor de la queixa de l'anul·lació per la Cambra dels recàrrecs i constrenyiments, en no haver-se acreditat la corresponent notificació.

El retard a resoldre una reclamació pel Tribunal Econòmic Administratiu Regional, de València, va ser denunciat en la queixa núm. 991148. Actualment està en tramitació pel Defensor del Poble.

La intervenció del Defensor del Poble en la queixa núm. 991200, relativa al retard de l'Agència Tributària a reintegrar a la seua autora la quantitat d'1.267.454 ptes., com ordenava una resolució del TEAR, va acabar quan la interessada va comunicar que havia rebut ja eixa quantitat.

2.10. Queixes relatives al Ministeri de Foment

2.10.1. Carreteres

L'objecte de la queixa núm. 990978, que ens va formular la Sra. R. D. M., era manifestar-nos les molèsties i els perjudicis que suporta com a conseqüència de l'execució d'unes obres promogudes pel Ministeri de Foment, en concret, la realització de la circumval·lació de l'Altet, al terme municipal d'Elx.

El Defensor del Poble ens va comunicar que no admetia a tràmit la citada queixa, ja que no s'hi constata la concurrència d'activitat administrativa irregular.

2.10.2. Ferrocarrils

Respecte d'això, es va formular la queixa núm. 990019 pel Sr. G. J. L. H., relativa a exposar-nos diverses anomalies i irregularitats concurrents en l'estació de Renfe-rodalies de Chiva, en concret, respecte a l'horari de l'Oficina d'Informació i les incomoditats que se suporten en la mateixa estació.

El Defensor del Poble ens va comunicar que procedia al tancament d'esta queixa, ja que en la informació que va requerir a Renfe constaven diverses iniciatives per a millorar els serveis i l'estada en la mencionada estació de tren.

2.10.3. Correus

Sobre el funcionament del servei de Correus, versen les queixes núm. 990244, 990338 i 991061.

El Defensor del Poble ens va comunicar el tancament de la queixa núm. 990244, per no constatar, en la investigació que va iniciar, cap irregularitat en l'entrega d'una carta certificada a la Sra. C. S. G. per l'Oficina de Correus de Petrer.

També va procedir al tancament de la queixa núm. 990338, per semblants motius, respecte de l'actuació de l'Oficina de Correus de Torrevieja.

També, el Defensor del Poble ens va comunicar que no admetia a tràmit la queixa núm. 991061 per tractar-se d'una qüestió d'estricta naturalesa juridicoprivada.

2.10.4. Telefonía

Sobre *Telefónica* es van formular les queixes núm. 990299 i la núm. 990581,

en què, segons ens va informar el Defensor del Poble, es va acordar el tancament per haver-se solucionat la problemàtica que ens van exposar els ciutadans que les subscriuen, respecte de la situació d'una caixa terminal i de certa informació sobre facturació, respectivament.

També, amb relació a l'esmentat subepígraf, es van presentar les queixes núm. 990311 i 991203.

La queixa núm. 990311 es referia a les constants interferències que sofria el ciutadà que n'era el subscriptor en la seua instal·lació receptora de televisió, al seu parer ocasionades per un radioaficionat.

El Defensor del Poble va admetre a tràmit la citada queixa i va sol·licitar informació de la Inspecció de Telecomunicacions a Alacant i, després del seu detingut estudi, en va resoldre el tancament.

La queixa núm. 991203 es va presentar pel Sr. U. C. M. com a president d'una associació de veïns del Palamó, al terme d'Alacant, i ens manifestava la seua preocupació per la massiva proliferació d'antenes de telefonia mòbil en el mencionat espai urbà i les seues possibles nocives conseqüències per a la salut dels qui hi residien.

El Defensor del Poble ens va comunicar que admetia a tràmit la queixa i en sol·licitava informació de la Secretaria General de Comunicacions.

2.11. Medi ambient

2.11.1. Costes

La ciutadana promotora de la queixa núm. 991356 ens descrivia la creixent degradació ambiental que sofrix l'anomenada "Punta Margalla", situada al litoral de Torrevieja, i instava d'esta institució que intervinguera en tal assumpte.

Ateses les nítides competències estatals en la matèria referida, vam donar trasllat de la queixa al Defensor del Poble, qui ens va comunicar que havia sigut admesa a tràmit.

2.11.2. Confederacions hidrogràfiques

S'hi van formular les queixes núm. 990011 (Confederació Hidrogràfica del

Segura) i la núm. 990426 (Confederació Hidrogràfica del Xúquer), la finalitat de les quals es referix al fet que, tot i que s'havia sol·licitat diversa informació de tals organismes pels ciutadans que n'eren els promotors, no havien obtingut cap comunicació respecte d'això.

Ens va indicar el Defensor del Poble que havia acordat el tancament de les queixes, ja que, mitjançant la seua intervenció, s'havia facilitat la informació pretesa pels mencionats ciutadans.

2.11.3. SEPRONA

Pel Sr. M. B. T. es va presentar la queixa núm. 990773, on ens indicava que feia diversos mesos que havia presentat una denúncia davant del Servei de Protecció de la Naturalesa de la Guàrdia Civil d'Alzira, relativa a un inadequat funcionament d'un taller d'automòbils a Corbera, sense que haguera obtingut cap resposta. El Defensor del Poble ens va comunicar que admetia a tràmit la queixa.

2.12. Queixes sobre el funcionament del Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa d'Alacant

El promotor de les queixes núm. 991353 i 991354 ens va manifestar l'excessiva dilació en la intervenció de l'expressat organisme, respecte a l'expropiació de dos immobles de la seua propietat per l'execució de determinades obres públiques municipals.

2.13. Queixes relatives al Ministeri de Defensa

Se'n van formular les queixes núm. 991017 i núm. 991505.

En la queixa núm. 991017, ens exposava el Sr. D. S. S. les diverses irregularitats que concorrien per a la seua declaració d'aptitud per al servei militar, que s'havien comés pel Centre de Reclutament de València. El Defensor del Poble ens va manifestar que va admetre a tràmit l'esmentada queixa.

Per la seua banda, la queixa núm. 991505 al·ludix a determinades anomalies que sofria la Sra. E. M. L. en el cobrament de la seua pensió de viuda de militar, que li va reconèixer el mateix Ministeri de Defensa.

El Defensor del Poble ens va notificar la recepció de la citada queixa.

2.14. Queixes sobre l'ocupació pública estatal

Sobre esta temàtica versen les queixes núm. 990162, 990270, 990758, 991599 i 991606, amb el següent objecte i administració implicada:

Absència de resposta a la sol·licitud de ser transferit com a funcionari autonòmic per la transferència de competències a la Comunitat Valenciana de la gestió de l'INEM, sent actualment funcionari de l'INEM de Castelló de la Plana -queixa núm. 990162-; disconformitat amb resolució desestimatòria de la sol·licitud de compatibilitat de la seua activitat a la Capitania Marítima de Castelló amb la de professor de cursos de Formació Professional en la Confraria de Pescadors de Benicarló -queixa núm. 990270-; irregularitats en el cobrament de la nòmina per un treballador contractat per l'entitat pública empresarial Correus i Telègrafs a la província d'Alacant -queixa núm. 990758; irregularitats en el cessament com a treballadora interina a la Comissaria de Policia d'Elx -queixa núm. 991599-, i dificultats en l'acreditació de la prestació dels seus serveis com a resident de 2n any en l'especialitat d'Anàlisis Clíniques a l'Hospital General d'Alacant quan corresponia a l'Insalut -queixa núm. 991606-.

El Defensor del Poble ens va informar que les expressades queixes s'admetien a tràmit, alhora temps que sol·licitava la informació corresponent respecte d'això.

2.15. Queixes sobre l'ús del valencià en l'administració de l'estat radicada a la Comunitat Valenciana

Sobre esta temàtica s'han formulat les següents queixes: núm. 990092, 990155, 991052, 991448 i 991531.

En la queixa núm. 990092, ens manifestava el seu promotor que en una telefonada al Servei d'Informació de *Telefónica* se li exigia per l'operadora que parlara en castellà perquè desconeixia el valencià, que era com estava expressant-se el Sr. P. Ens indica este ciutadà que l'actitud del personal de la citada empresa vulnera el principi de cooficialitat de les dos llengües garantit en l'Estatut d'Autonomia i en la mateixa Constitució.

El Defensor del Poble va resoldre el tancament de la mencionada queixa sobre la base de les següents consideracions:

"En el primer moment possible es notifica la recepció del seu escrit en què posa de manifest la seua disconformitat amb el fet que la companyia *Telefónica*, en l'àmbit territorial de València, no atenga els seus usuaris en valencià.

Amb caràcter general, la legislació regula imperativament l'ús de la llengua en l'àmbit d'allò que és 'oficial', és a dir, en les relacions mútues que es produïxen entre les administracions públiques i els ciutadans i en les manifestacions del poder públic (per exemple, la publicació de les normes) que tenen com a destinataris els ciutadans i que han de ser conegudes per estos.

En els altres àmbits no oficials, açò és, en els de les relacions privades, l'ús de la llengua és completament lliure, excepte algunes limitacions que puguen vindre donades per raons de seguretat o salubritat, com poden ser les instruccions informatives o d'ús de certs productes potencialment perillosos (com ara, els medicaments) o en l'etiquetatge i embalatge de productes de consum que han de contindre informacions de coneixement necessari per als usuaris.

A la Comunitat Valenciana, el valencià té caràcter cooficial conjuntament amb el castellà, que és llengua oficial en tot el territori de l'estat. En conseqüència, totes les actuacions, resolucions i notificacions que partisen de les administracions públiques radicades a la Comunitat Valenciana hauran d'observar escrupolosament la cooficialitat lingüística que regix en eixa Comunitat Autònoma, en el sentit d'usar indiscriminadament el castellà i el valencià, sense que puga prevaldre una llengua sobre una altra, en virtut d'allò que expressament s'ha disposat en la Constitució i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

No obstant això, la qüestió per vosté plantejada no suposa la infracció de tal principi de cooficialitat, per la qual cosa no pot motivar la intervenció del Defensor del Poble en un àmbit, a més a més, que no afecta la prestació del servei públic, sinó més prompte les relacions comercials entre la companyia *Telefónica* i els seus clients."

En la queixa núm. 990155, ens va exposar el Sr. M. B. C. que havia sol·licitat, a la Delegació d'Hisenda de València models, d'impresos per al pagament de l'Impost d'Activitats Econòmiques en valencià, i que el funcionari corresponent li va indicar que només disposaven d'estos impresos en castellà, per la qual cosa el ciutadà ens manifesta la seua més enèrgica repulsa relativa als mencionats fets. El Defensor del Poble ens va informar que admetia a tràmit la mencionada queixa i que sol·licitava la informació pertinent de l'Agència Tributària de València.

El ciutadà promotor de la queixa núm. 991052 ens manifestava que, com a treballador de l'ensenyament públic, havia sol·licitat un certificat per a acreditar determinats cursos als Serveis Territorials de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència a València, i que havia observat en el text dels referits certificats determinades incorreccions en usar, en alguns punts, el castellà, atés que la seua sol·licitud la va cursar en valencià.

Ens va manifestar el Defensor del Poble el següent:

"En línies generals, la legislació estatal i autonòmica coincidixen a reconéixer als

ciutadans el dret -derivat directament de l'article 3 de la Constitució i de l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia- a relacionar-se, amb les diverses administracions públiques radicades en un determinat territori, amb aquella llengua cooficial pròpia que els ciutadans elegisquen lliurement, encara que siga diferent d'aquella que, amb caràcter general, utilitza l'administració de què es tracte en cada cas.

Així, amb caràcter general, els procediments tramitats per l'administració general de l'estat es produïxen en llengua castellana i els tramitats per l'administració de la Comunitat Autònoma Valenciana en la llengua pròpia de la citada comunitat autònoma; si bé, esta previsió legal general no impeditx ni limita el dret de cada ciutadà per tal que li siguen remesos en la llengua de la seua lliure elecció tots els documents que hi ha en l'expedient administratiu que l'afecten i respecte del qual haja de tindre coneixement.

Ara bé, els documents a què vosté fa referència en el seu escrit van ser emesos per l'administració autonòmica valenciana quasi un any abans que vosté plantejara la necessitat que s'hi realitzen certes correccions i que li siguen remesos en valencià i no en llengua castellana. Este dilatat lapse temporal sembla convertir en innecessària la pretensió formulada per vosté, ja que cap entendre que els errors materials continguts en les citades certificats han sigut esmenats i, així mateix, que vosté té coneixement com cal dels certificats remesos en llengua castellana en allò que és essencial a qualsevol notificació, és a dir, que el seu destinatari coneix el contingut exacte del que se li notifica i el dret que li assistix de promoure, a través dels recursos administratius i jurisdiccionals pertinents, la modificació del que s'ha resolt per l'administració a l'efecte de salvaguardar adequadament els seus legítims drets i interessos."

En la queixa núm. 991448, ens va exposar un ciutadà representant del sindicat CCOO de l'Aeroport d'Alacant els fets següents, admetent a tràmit el Defensor del Poble el citat expedient de queixa.

S'ha procedit a la instal·lació, a l'aparcament públic de l'aeroport de l'Altet, d'una nova maquinària d'expedició, de control i de cobrament de tiquet.

A pesar d'haver parlat amb el cap de la Secció corresponent i enviar un escrit a la Direcció de l'aeroport per a sol·licitar la presència en les diverses màquines del valencià, llengua oficial d'esta comunitat autònoma, no ha rebut cap resposta.

Els missatges que emet la maquinària d'expedició i de recepció de tiquets estan només en castellà. Els tiquets també. El mateix passa amb els rebuts de pagament, tant amb els que donen els caixers de cobrament automàtic com els que són produïts per la caixa central.

Només els caixers de cobrament automàtic tenen missatges en llengües diferents del castellà: l'anglès i l'alemany.

Davant de l'escassa presència de llengües estrangeres i l'absència absoluta del

valencià, sol·licita la nostra intervenció.

En la queixa núm. 991531, ens va manifestar el Sr. J. F. F. F. que havia sol·licitat de la Subdelegació del Govern a Alacant que se li facilitaren els impresos de renovació del seu permís d'armes en valencià, i que el funcionari corresponent li va indicar que no els tenien en esta llengua, per la qual cosa va cursar la sol·licitud en castellà, ja que en un altre cas se li retindria l'arma en qüestió. Havia sol·licitat que la resolució de la mencionada renovació se li notificara en valencià i encara no ha rebut cap contestació respecte d'això.

Ens va comunicar el Defensor del Poble que admetia a tràmit la queixa.

3. QUEIXES RELATIVES A ALTRES COMUNITATS AUTÒNOMES

Pel que fa a la referida temàtica es van formular dos queixes.

La queixa núm. 990922, subscripta per la Sra. P. M. D., es referia a determinada actuació de l'Ajuntament de Burgos, per la qual cosa la vam remetre al Procurador del Comú.

Mentre que la queixa núm. 990987, presentada pel Sr. D. C. G., es referia a l'Ajuntament de Múrcia, cosa que va fer que la remetérem al Defensor del Poble als efectes oportuns.

CAPÍTOL TERCER

COL·LABORACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA INSTITUCIÓ

Introducció

L'alta funció que al Síndic de Greuges encomana l'Estatut d'Autonomia Valencià, exigix, per al seu efectiu desenvolupament, la col·laboració de les administracions, dels òrgans, de les entitats i de les empreses que són objecte de la nostra investigació. Esta col·laboració és sol·licitada en diferents tràmits de la nostra actuació: en primer lloc, en requerir-los informació sobre la queixa formulada pels ciutadans. Este és el moment, si cap, en què l'actuació pública és més necessària i ha de realitzar-se més acuradament.

El silenci de l'administració davant de les nostres sol·licituds d'informació suposa una actuació prohibida no sols per les normes generals que regulen el funcionament de les administracions públiques i per la Llei del Síndic de Greuges; constituïx una trava insalvable a la funció que ens encomana l'Estatut d'Autonomia i una infracció considerada com a delicte pel Codi Penal, en el seu article 502.

Ressenyem que, en l'any de què donem compte en este Informe, han disminuït considerablement el nombre de casos en què l'administració no ens remet la informació sol·licitada en les nostres investigacions. Si l'any passat vam arribar a la xifra de vint-i-quatre ajuntaments i tres conselleries de la Generalitat que no ens van informar sobre 40 queixes, enguany ens referim a dotze ajuntaments i tres conselleries que no ens han informat de 19 queixes i en les quals no ens ha sigut possible investigar per l'actuació contrària, clarament hostil, de l'administració investigada. Esta quantitat de queixes suposa un 1 per cent del total de les rebudes i tramitades

1) Administracions que no han remés la informació requerida inicialment

Conselleria de Medi Ambient

Queixa núm. 971144. Després d'haver acordat la reobertura del citat expedient no s'ha rebut la informació que hi vam requerir, relativa a la Marjal de Massamagrell, Rafalell i Vistabella.

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 980900. No respon la nostra petició d'informe sobre determinats aspectes que ens va formular l'Associació de Veïns del Nucli Antic d'Alacant, quant a l'estat del mencionat barri.

Ajuntament de Cocentaina

Queixa núm. 980724. No respon la sol·licitud d'informació sobre el funcionament d'un abocador.

Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports

Queixa núm. 990942. Servei Territorial, a Alacant, d'Urbanisme i Ordenació Territorial. No ens informa sobre l'estat de la urbanització "La Zenia", d'Orihuela.

Queixa núm. 990288 - IVVSA. No respon la petició d'informe sobre l'aplicació del Decret 114/1996, de 5 de juny, del Govern Valencià, respecte a una queixa que ens va formular un col·lectiu de ciutadans d'Elx.

Ajuntament de Sant Joan d'Alacant

Queixa núm. 990990. No respon l'informe sobre expedient d'infracció urbanística.

Ajuntament de Rótova

Queixa núm. 990206. No ens ha remés la informació sol·licitada sobre danys produïts per un col·lector d'aigües residuals.

Ajuntament de València

Queixa núm. 980480. Sobre insuficient utilització del valencià en les campanyes institucionals.

Queixa núm. 990355. Referent a la no utilització del valenciana en una guia municipal editada per l'Ajuntament.

2) Administracions que no van remetre l'ampliació d'informació requerida

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 990756. Retard injustificat a aportar informació sobre l'acumulació de contenidors de fem al carrer Alberola Romero.

Queixa núm. 990237. No ha ampliat el seu informe sobre la idoneïtat de la implantació de noves mesures correctores en un *pub* molest.

Ajuntament d'Ayora

Queixa núm. 971114. No respon la sol·licitud d'ampliació d'informe sobre el funcionament d'un establiment públic.

Ajuntament de Vilamarxant

Queixa núm. 980583. No respon la sol·licitud d'ampliació d'informe sobre la constitució i el funcionament d'una entitat urbanística de conservació.

Ajuntament de Castelló de la Plana

Queixa núm. 980639. No aporta l'ampliació d'informe sobre els expedients instruïts per determinada infracció urbanística.

Ajuntament de Barx

Queixa núm. 980772. No respon l'ampliació d'informe sobre el funcionament d'un pub.

Ajuntament d'Altea

Queixa núm. 990018. No respon l'ampliació d'informe sobre una informació urbanística.

Ajuntament d'Orba

Queixa núm. 990325. No respon l'ampliació d'informe sobre infracció urbanística.

Ajuntament d'Albatera

Queixes núm. 991004 i 991005. La falta d'informació sobre la denunciada exigència de contribucions especials anul·lades judicialment ens ha impedit realitzar la nostra investigació.

3) Administracions que no van donar resposta a les nostres resolucions

Ajuntament d'Aspe

Queixa núm. 980218. Resolució sobre l'inadequat funcionament d'una indústria.

Ajuntament d'Elx

Queixa núm. 990233. Resolució sobre el deure de resoldre un recurs administratiu en expedient per infracció urbanística.

Queixa núm. 990892. Resolució sobre la pràctica de notificacions en valencià.

Ajuntament d'Aigües

Queixa núm. 980959. Recomanació sobre obres particulars en una via pública.

Ajuntament de Pego

Queixa núm. 980851. Resolució en què es recomanava a l'Alcaldia que resolguera les sol·licituds sobre programació de Ràdio Pego formulades pels promotors de la queixa

Conselleria de Medi Ambient

Queixa núm. 980707. Resolució on es recomanava a esta Conselleria que, davant de la passivitat de l'associació de veïns competent per al control sanitari de les aigües que es distribuïen en una urbanització, procedira a l'execució forçosa dels requeriments que respecte d'això li havia dirigit.

4) Administracions que no van acceptar injustificadament les nostres resolucions

Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig

Queixa núm. 980198. No s'accepta la nostra resolució i es denega una llicència urbanística sense que hi haja constància en l'expedient dels preceptius informes tècnic i jurídic.

SUMA (Diputació Provincial d'Alacant)

Queixa núm. 980389. Sense aportar arguments de raó, no es va admetre la nostra recomanació sobre el procediment de constrenyiment portat a terme després de l'intent de cobrament en el compte on es trobava domiciliat el pagament.

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 980330. El nostre suggeriment a este Ajuntament per tal que incloguera la plaça de Lo Morant, d'ús públic general i no mantingut per l'Ajuntament, en els plans de manteniment, no va ser acceptat sense cap raó convincent.

CAPÍTOL QUART
L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA INSTITUCIÓ

1. – ANÀLISI ESTADÍSTICA DE LES CONSULTES ATESES

1.1. Nombre, tipus i forma de consulta

De l'estudi de les dades arreplegades durant l'any 1999 a l'Oficina d'Informació al Ciutadà, es confirma la tendència cap a l'estabilitat de les dades que ja indicàvem l'any passat. Enguany les consultes ateses han pujat a 2.121, xifra lleugerament superior a les 1.933 ateses l'any passat.

A l'Oficina d'Informació, s'explica als ciutadans de forma clara i assequible les competències i l'abast de la institució del Síndic de Greuges i se'ls assessorà sobre les formes de recurs o reclamació que siguen procedents. Així mateix, s'informa els ciutadans de les possibilitats d'actuació del Síndic de Greuges i, en cas de manifestar tal desig, sobre la manera de plantejar la queixa, facilitant-los els mitjans perquè exercisquen els drets que els assistixen de queixa, recurs o defensa. Si es tractara d'una qüestió privada o d'una matèria exclosa de les competències del Síndic se'ls explica i orienta sobre quina actuació ha de seguir-se i on han de dirigir-se per a solucionar el seu problema.

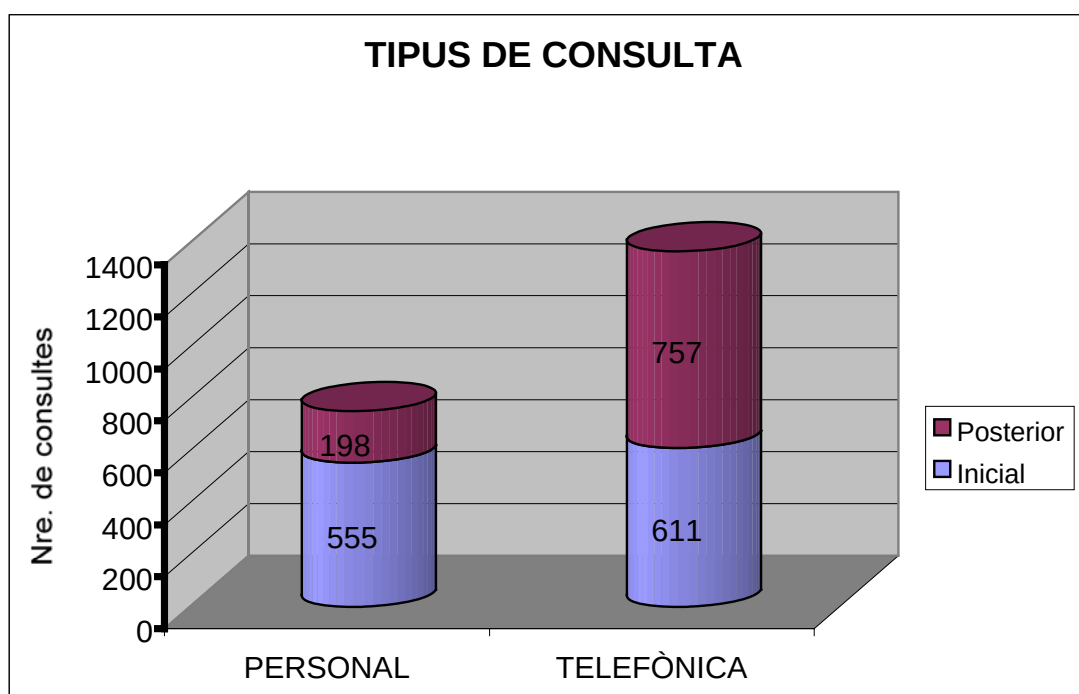
També, acudixen a l'Oficina d'Informació ciutadans que coneixen bé les funcions de la institució, bé perquè els hem ajudat anteriorment en la solució d'algun problema, bé perquè tenen notícies sobre les actuacions del Síndic de Greuges.

A continuació, s'exposen una sèrie de dades estadístiques sobre les característiques de les consultes i sobre els aspectes de la població que va ser atesa l'any passat.

Durant l'any 1999, l'Oficina d'Informació ha atés un total de 2.121 ciutadans, dels quals 753 van acudir personalment i 1.368 van ser atesos per telèfon. El telèfon gratuït constituïx la manera més ràpida i còmoda d'accedir a la institució des de qualsevol lloc de la Comunitat Valenciana per a plantejar el greuge patit, alhora que és el mitjà més utilitzat pels ciutadans per a seguir el tràmit de les seues queixes. Així, mitjançant una telefonada i després d'identificar-se i de donar el número de queixa, són atesos i informats puntualment.

ANY 1999

TIPUS	PERSONAL	%	TELEFÒNICA	%	TOTAL	%
Inicial	555	26%	611	29%	1.166	55%
Posterior	198	9%	757	36%	955	45%
TOTAL	753	36%	1.368	64%	2.121	100%

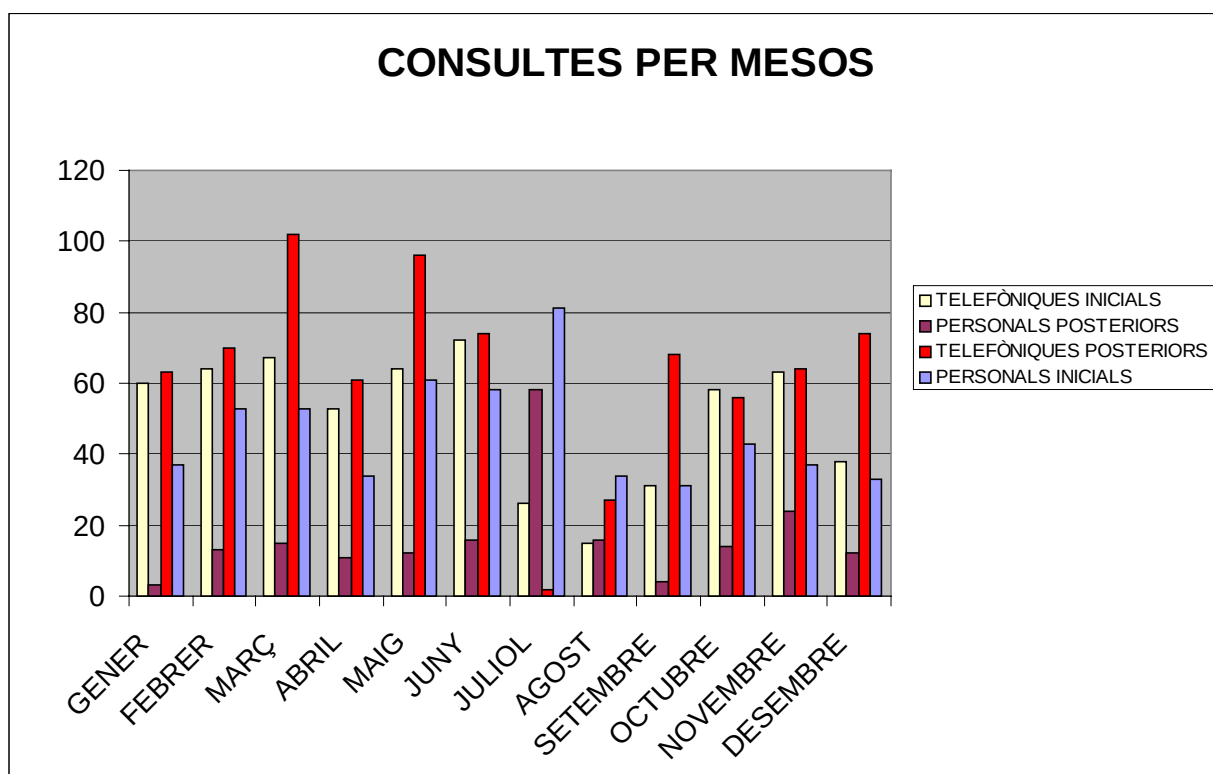
El 64% de les consultes realitzades el 1999 es van fer telefònicament, enfront d'un 36% formulades en persona, cosa que indica la utilització per part del ciutadà del telèfon com la primera manera d'acostar-se a la institució, a través del qual l'assessor al ciutadà informa del funcionament i dels passos que ha de seguir per a presentar una queixa.

Pel que fa a l'anàlisi estadística realitzada per l'Oficina d'Informació en relació amb la quantitat de consultes del 1999, es fa patent que la xifra mitjana de consultes al mes és de 176,75 consultes, tant telefòniques com personals.

A continuació, observem amb detall les esmentades dades, reflectides en el següent quadre:

CONSULTES PER MES

	PERSONALS		TELFÒNQUES		TOTAL	
	INICIALS	POSTERIORES	INICIALS	POSTERIORES		
GENER	37	3	60	63	163	8%
FEBRER	53	13	64	70	200	10%
MARÇ	53	15	67	102	237	12%
ABRIL	34	11	53	61	159	8%
MAIG	61	12	64	96	233	12%
JUNY	58	16	72	74	220	11%
JULIOL	81	58	26	2	167	9%
AGOST	34	16	15	27	92	5%
SETEMB.	31	4	31	68	134	7%
OCTUBRE	43	14	58	56	171	9%
NOVEMB.	37	24	63	64	188	10%
DESEMB.	33	12	38	74	157	8%
TOTAL	518	195	551	694	1.958	100%

1.2. Lloc de procedència

S'han incrementat les consultes efectuades des de les tres comarques en què es troben les capitals de província de la Comunitat, ja que, si durant el 1998 el nombre de consultes realitzades va ser de 471, 294 i 22; durant l'any 1999, des de la comarca de l'Alacantí s'han realitzat un total de 735 consultes, a València se n'han registrades 499 i des de la Plana Alta es van produir 77 consultes, dada que és significativa perquè s'ha duplicat, i triplicat en alguns casos com ara la Plana Alta, la xifra de consultes realitzades.

<i>Comarques</i>	Nre. Consultes	%Total província
Comtat	1	0,05
Alcoià	36	1,70
Alt Vinalopó	8	0,38
Valls del Vinalopó	81	3,82
Marina Alta	54	2,55
Marina Baixa	67	3,16
Alacantí	735	34,65
Baix Vinalopó	76	3,58
Baix Segura	85	4,01
Ports	3	0,14
Baix Maestrat	4	0,19
Alt Maestrat	1	0,05
Alcalatén	1	0,05
Plana Alta	77	3,63
Plana Baixa	16	0,75
Alt Palància	1	0,05
Alt Millars	1	0,05
Racó d'Ademús	1	0,05
Camp de Túria	9	0,42
Camp de Morvedre	12	0,57
Horta Nord	30	1,41
Horta Oest	21	0,99
València	499	23,53
Horta Sud	21	0,99
Plana d'Utiel-Requena	4	0,19
Foia de Bunyol	14	0,66
Vall d'Aiora	3	0,14
Ribera Alta	25	1,18
Ribera Baixa	22	1,04
Canal de Navarrés	4	0,19
Costera	7	0,33
Vall d'Albaida	47	2,22
Serrans	5	0,24
Safor	61	2,88
Total Comunitat Valenciana	2.032	95,80
Total fora Comunitat	43	2,03
Altres	46	2,17
TOTAL	2.121	100,00

1.3. Nombre de consultes diàries

La xifra mitjana de consultes, durant els dotze mesos de l'any en què la institució del Síndic de Greuges roman oberta, que s'han registrat durant l'any 1999 és de 8,5, dada que reflectix un augment percentual del 0,8 respecte a l'any passat.

Els mesos que registren major nombre de consultes són els de març i maig, i el de menor assiduïtat de ciutadans és el mes d'agost. D'una altra banda, es comprova l'estacionalitat del tipus de queixes i consultes.

<i>Mes</i>	<i>Gener</i>	<i>Feb.</i>	<i>Març</i>	<i>Abril</i>	<i>Maig</i>	<i>Juny</i>	<i>Jul.</i>	<i>Ago.</i>	<i>Set.</i>	<i>Oct.</i>	<i>Nov.</i>	<i>Des.</i>
<i>Mitj. diària</i>	8,6	10	10,8	8,4	11	10,5	7,6	4,2	6	8,5	8,9	7,5

Mitjana consultes/dia: 8,484

Total dies: 250

Total consultes el 1999: 2.121

1.4. Coneixement de la institució

El 33,7% dels ciutadans que van acudir a la institució l'any 1999 ho va fer després de tindre'n coneixement a través de familiars o amics que ja havien tingut alguna relació amb nosaltres. El següent grup més nombrós és el dels ciutadans que ja han tingut anteriorment alguna relació amb el Síndic de Greuges. El tercer mitjà de coneixement de la institució és a través dels mitjans de comunicació, com ara premsa, ràdio i televisió.

El 1999, 132 ciutadans que van sol·licitar informació i assessorament d'esta Oficina d'Informació coneixien la institució a través dels seus estudis i de la seua activitat laboral.

Amb valors percentuals al voltant del 5% observem fonts de coneixement del Síndic a través d'organismes públics (ajuntaments, les tres delegacions del Govern Valencià, les diferents delegacions territorials de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports i de la Conselleria de Medi Ambient, l'Institut de la Dona i l'Institut de la Joventut) i uns altres com l'OMIC, o a través d'informació professional, com ara advocats o treballadors socials. Els ciutadans també s'assabenten de l'existència del Síndic de Greuges pels sindicats i les agrupacions de veïns. L'any 1999, van ser 15 els ciutadans que coneixien la figura del Síndic a través del Defensor del Poble estatal i d'uns altres defensors autonòmics.

Per a una més clara exposició, tot seguit, es reflectixen estes dades en el següent quadre:

Forma d'accés a la institució	Consultes	%
Mitjans de comunicació (ràdio, premsa, TV, etc.)	333	15,7%
Veí/amic/company de treball/familiar	715	33,7%
Organismes públics	93	4,4%
Ha utilitzat abans la institució	578	27,3%
L'ha estudiada/la coneix pel seu treball	132	6,2%
OMIC/CONSUM	63	3,0%
Informació professional (treballador social, advocat, etc.)	46	2,2%
Associacions diverses (sindicats, veïns, etc.)	22	1,0%
Defensor del Poble o altres figures autonòmiques	15	0,7%
Altres	124	5,8%
Total	2.121	100%

1.5. Contingut de les consultes

Ací, mostrem un estudi de les consultes atenent dos criteris, d'una banda, segons l'administració afectada i, d'una altra, segons la naturalesa del problema denunciat.

ADMINISTRACIÓ AFECTADA	NOMBRE DE CONSULTES	%
ADMINISTRACIÓ CENTRAL / PERIFÈRICA	306	14,4%
ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA	442	20,8%
ADMINISTRACIÓ LOCAL	971	45,8%
PRIVADES O INCONCRETES	402	19,0%
TOTAL	2.121	100%

Tot seguit, exposarem quines són les àrees de les actuacions públiques en què es manifesten els dubtes o temors dels ciutadans.

En l'àrea d'administració general incloem les queixes que no es referixen a un àmbit material concret, sinó a la mateixa administració pública i a l'insuficient funcionament burocràtic.

	ADMINIS- TRACIÓ GENERAL	ORDENACIÓ TERRITOR.	TRIBUTA RI	SANITAT CONSUM	TREBALL SEGURET. SOCIAL	SERV. SOCI.	EDUCAC. CULTURA	JUSTÍC.	PRIVAT	TOTAL MES
GEN.	6	35	19	13	9	6	10	15	50	163
FEB.	31	51	17	8	9	6	21	14	43	200
MARÇ	35	64	19	16	9	14	20	20	40	237
ABRIL	25	40	7	14	10	10	12	16	25	159
MAIG	43	50	22	18	10	12	16	23	39	233
JUNY	29	38	16	19	16	10	16	33	43	220
JUL.	20	32	10	15	17	14	20	10	29	167
AGO.	15	28	6	11	4	6	6	7	9	92
SET.	13	35	12	4	9	11	23	8	19	134
OCT.	27	46	13	8	9	5	18	10	34	170
NOV.	33	41	17	8	14	11	9	14	42	189
DES.	28	38	10	16	11	12	17	8	17	157
TOTAL 1999	305	498	168	150	127	117	188	178	390	2.121

A- L'ordenació territorial i els serveis locals són les matèries més consultades pels ciutadans, amb un total de 498 consultes, és a dir, més del 23% de les realitzades enguany. La gran majoria d'estes consultes són referents a subvencions per a adquisició d'habitatges, sorolls provocats per locals d'oci i tota mena de problemes derivats del subministrament de serveis a l'habitatge, com ara clavegueram, aigua, neteja, fums i deficients serveis socials.

B- En segon lloc, es troben les consultes referents a qüestions privades o particulars. Estes representen el 18,38% de les consultes totals. Les qüestions plantejades solen ser referents a problemes de propietat horitzontal, qüestions de dret de família o successions. En general, són qüestions privades que no són competència del Síndic de Greuges i, per això, després d'assessorar el ciutadà, se'l remet a un advocat o al professional adequat, depenent del problema plantejat.

C- Les consultes classificades de relatives a l'administració en general ocupen el tercer lloc en importància, amb un total de 305 consultes, cosa que representa el 14,38% de les consultes totals. També són molt variades les qüestions plantejades i podem destacar-ne les relatives a la funció pública, concessió de llicències i, sobretot, les relacionades amb silencis administratius.

D- Les qüestions plantejades sobre educació i cultura han experimentat un espectacular augment respecte a anys anteriors, i suposen ara un total de 188 consultes, és a dir un 8,8% del total. Les consultes més comunes són les relatives a la normalització lingüística del valencià i algunes qüestions sobre jòvens discapacitats referents a trasllats a uns altres centres d'Educació Especial.

E- Quant a l'administració de justícia, les consultes plantejades solen ser per desacords amb les sentències i per la lentitud en el procediment i la seua execució. Estes qüestions representen el 8,39% de les consultes realitzades durant l'any 1999, la qual cosa significa que, en percentatge, han disminuït en comparació amb l'any anterior en un 1%.

F- Amb el 7,9% de les consultes totals, es troben els problemes relacionats amb assumptes tributaris, que normalment es referixen a la liquidació dels tributs, siguen estos estatals, autonòmics o locals i, sobretot, als procediments de cobrament.

G- En l'àrea de sanitat i consum es van realitzar 150 consultes, un 7,07% del total. Quasi totes les consultes realitzades giren al voltant de les llistes d'espera en hospitals. A més a més, hi ha algunes queixes relatives a tractes incorrectes rebuts per part dels treballadors dels esmentats hospitals.

H- En l'apartat relatiu a treball i seguretat social, les consultes que s'hi formulen majoritàriament són les relatives a la revisió de prestacions i sobre la manera d'accedir a un tipus de prestació determinada. Les consultes formulades van ser del 5,98% del total de les rebudes.

I- Finalment, cal destacar les consultes en matèria de serveis socials, que representen el 5,51% del total. Hi trobem problemes relacionats amb la

desocupació, denegacions de pensions assistencials, baixos ingressos, etc. Un problema molt significatiu en este capítol va ser el de les consultes realitzades sobre la falta de residències específiques i recursos per a malalts mentals. Absències que afecten, no sols els malalts, sinó els professionals i familiars, que se senten impotents en no disposar d'unes mesures adequades de rehabilitació i reinserció social.

1.6. Orientació donada a les consultes

Com s'ha exposat, a l'Oficina d'Informació de la institució acudixen ciutadans a qui informem sobre les competències del Síndic, la manera d'interposar una queixa i, quan és procedent, se'ls remet a unes altres organitzacions o institucions diferents que tinguen competència objectiva sobre la matèria (per exemple: Oficina del Consumidor, Defensor del Poble, Atenció al Menor, etc.). Ha d'afegir-se que, independentment que algunes consultes no acaben en tramitació de queixa, molts ciutadans demanen assessorament sobre com solucionar un conflicte o desacord, fins i tot abans d'haver reclamat a l'administració afectada, ja siga d'abast local, autonòmic o central. En el cas que no hi haja motiu de queixa, se li expliquen els motius de manera comprensible i se li ofereixen després fórmules alternatives per a resoldre el seu problema.

1.7. Classificació segons les característiques de la població atesa

Amb una anàlisi de les dades arreplegades en fitxes individuals durant la consulta telefònica o personal a l'Oficina d'Informació, i per les característiques de la població que acudix a la institució, podem observar com la xifra de consultes, tant telefòniques com personals, per part dels hòmens supera la de les dones.

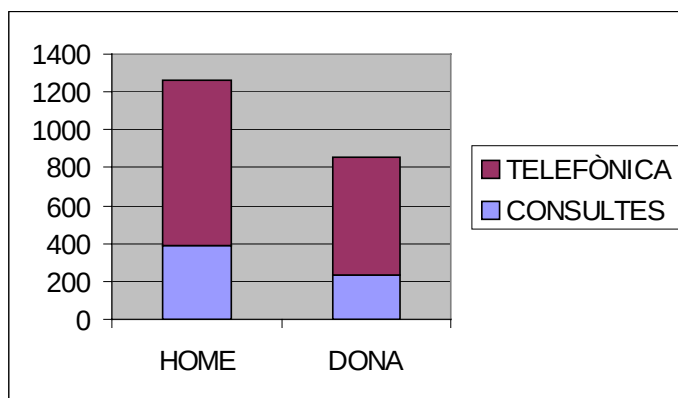
Quant a l'edat del consultant, domina el grup d'edat entre 40 i 49 anys.

Tot seguit observem, amb l'anàlisi detallada dels gràfics, les característiques de la població que ha recorregut al Síndic de Greuges durant l'any 1999.

1.7.1. Gènere del consultant

Destaca, el 1999, el fet que van ser 855 dones les que van acudir al Síndic, enfront de 1.266 hòmens, cosa que fa que el nombre de consultes realitzades per hòmens supere en 144 el de les dones.

	HOME	DONA
CONSULTES	391	236
TELEFÒNICA	875	619
TOTAL	1.266	855

1.7.2. Edat del consultant

Si atenem l'edat dels consultants, observem que, durant l'any 1999, el 39% dels consultants consten com a edat indeterminada en les dades arreplegades. No obstant això, cal destacar el grup d'edat de 30 a 49 anys, com a grup d'edat majoritari (30%), amb la qual cosa s'observa que el major nombre de consultes es realitza per ciutadans en edat activa i amb major probabilitat de contacte amb l'administració pública per qüestions laborals i professionals.

Grups d'edat	Nre. De consultes	%
Menys de 18 anys	1	0,0%
19 a 29 anys	117	5,5%
30 a 39 anys	292	13,8%
40 a 49 anys	343	16,2%
50 a 59 anys	218	10,3%
60 a 69 anys	224	10,6%

70 a 79 anys	90	4,2%
Més de 80 anys	21	1,0%
Altres	815	38,4%
Total	2.121	100,0%

1.7.3. Activitat o ocupació de la persona consultant

A la vista de la següent taula, observem l'àmbit de l'ocupació dels ciutadans que dirigixen les seues consultes al Síndic de Greuges:

AGRICULTURA	34	1,6%
AUTÒNOMS	8	0,4%
FUNCIONARIS	206	9,7%
EMPRESARIS	75	3,5%
PROF.LIBERALS	143	6,7%
EMPLEATS	470	22,2%
DESOCUPATS	86	4,1%
JUBILATS	278	13,1%
TREB.DOMÈSTICS	233	11,0%
ESTUDIANTS	42	2,0%
ALTRES	546	25,7%
TOTAL	2.121	100%

Tot això reflectix que, d'un total de 2.121 consultes realitzades, el major percentatge se centra entre les persones treballadores per compte d'altri, amb un 22,2% del total dels consultants.

Com a dada significativa, cal destacar el 13,1% de consultants jubilats sobre el total de la població que recorre a la institució, la població que es dedica als treballs domèstics (11,0%) i els funcionaris (9,7%).

Els professionals liberals realitzen el 6,7% de les consultes totals. Normalment, són advocats o economistes que recorren, de vegades, a la nostra oficina professionalment, a la recerca d'alguna ajuda complementària a la seua professió.

ANNEX

LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA DE 1999